

ENGLISH-UIGHUR DICTIONARY

ئىكلىزچە - ئۇيغۇرچە

لۇغەت

شىنجاڭ خەلق ناشرىيەتى

ئىنگلىزچە-ئۇيغۇرچە
لۇغەت

ENGLISH-UIGHUR
DICTIONARY

تۈزگۈچى: حاجى قۇتلۇق قادرى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

مهسۇل مۇھەرریرى : ئەكىھەر ئېلى
هۇۋاۋسىنى لايىھەلىگۈچى : جالالىدىن بەھرام

ئىنگلىزچە - ئۇيغۇرچە لۇغەت

تۈزگۈچى : حاجى قۇتلۇق قادرى

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىيەتى نەشر قىلدى

(تۈرۈمچى سەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348)

شىنجاڭ شىنجۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتلىدى

تۈرۈمچى پاراۋانلىق باسما زاۋۇندىا بېسىلىدى

فورماتى : 1092 × 787 مىللەمبىتر 64 / 1

باسما ناۋىقى : 9. 875 قىستۇرمۇ ۋارىقى : 2

1999 - بىل 6 - ئاي 1 - نەھرى

1999 - بىل 6 - ئاي 1 - بېسىلىشى

تىراژى : 10,000 - 1

ISBN 7—228—05210—2/H • 140

باھاسى : 12.00 يۈمن

تۈزگۈچىدىن

بۇ لۇغەتكە ئىنگلىزچىدىكى دائىم قوللىلىنىلىدىغان 10 مىڭدەك سۆز كىرگۈزۈلدى. سۆزلەرنى تاللاشتا، يېقىنقى يېللاردىن بۇيان مەملىكتىمىزدە ۋە چەتئەللەردە نەشر قىلىنغان ھەر خىل ئىنگلىزچە لۇغەتلەردىن پايدىلىنىلىدى. مەن بېرىش جەھەتتە ئېنىق، ئىخچام بولۇشقا ئەممىيەت بېرىلىپ، سۆزلەرىڭ ئاز ئۈچۈرايدىغان مەنلىرى ئېلىنىمىدى. لۇغەت ئاخىرىغا قائىدىسىز تۈزۈلىدىغان پېشىللار جەدۋىلى ۋە مۇھىم يەر-جاي ناملىرى قوشۇمچە قىلىنىدى.

تەجربىبەمنىڭ كەملىكىدىن لۇغەتكە كەمچىلىك ۋە خاتالىقلاردىن خالىي بولالىمىغان بولۇشم مۇمكىن، بۇ ھەقتە توقۇرمەلدەرنىڭ تەقىدىي پىكىرىلىرىنى سەممىي قارشى ئالىمەن.

ئاخىridا لۇغەتنى ئىشلەش جەريانىدا ماڭا يېقىندىن ياردەمde بولغان ئۈرۈمچىدىكى بىر قىسىم چەتئەللەك دوستلارغا چوڭقۇر مىننەتدارلىق بىلدۈرىمەن.

1999-يىل، ماي.

ئۈرۈمچى.

لۇغەتنىڭ تۈزۈلۈشى ھەققىدە

1. بۇ لۇغەتكە كىرگۈزۈلگەن سۆزلەر ئىنگلىز يېزىقىنىڭ ئالفاوچت تەرتىپى بويىچە تىزىلدى.
2. مەنسى ئوخشاش بولۇپ، يېزىلىشى ئوخشاشمايدىغان سۆزلىرىنىڭ ئىككىلىسى بىرلا جايىدا يېزىلىپ، ئىنگلىيە ئىملا قائىدىسى بويىچە يېزىلغىنى ئالدىدا ئامېرىكا ئىملا قائىدىسى بويىچە يېزىلغىنى كەينىدە بېرىلدى. مەسىلەن:

centre, center

3. شەكىلداش سۆزلەر، مەسىلەن: ball¹, ball²نى يۇقىرىدىن ئوڭ چېتىگە نومۇر قويۇپ ئايىرم-ئايىرم سۆز قىلىپ ئېلىنىدى.
4. سۆزلىرىنىڭ خەلقىارا ترانسکرېپىلىك تاؤوش بەلگىلىرى شۇ سۆزلىرىنىڭ يېنىدىكى ئوتتۇرا تىرناق (〔〕) ئىچىدە بېرىلدى، مەسىلەن: happy [ˈhæpi]

سۆزلىرىنىڭ ئورغۇلۇق بەلگىسى تىك چېكت (') بىلەن ئىپادىلىنىپ، ئاساسلىق ئورغۇ، ئورغۇلۇق ئوقۇلمىدىغان بوغۇمنىڭ يۇقىرى سول چېتىگە، قوشۇمچە ئورغۇ يېنىكىرەك ئوقۇلمىدىغان بوغۇمنىڭ تۆۋەن سول چېتىگە قويۇلدى، مەسىلەن: exhibition [əksiˈbifən]

5. مەنسى ئوخشاش لېكىن تەلەپبۈزى ئىككى خىل بولغان سۆزلىرىنىڭ ئىنگلىيچە ئوقۇلۇشى ئالدىدا، ئامېرىكىچە ئوقۇلۇشى كەينىدە بېرىلدى.
6. ترانسکرېپىسىنىڭ كەينىدە، سۆزلىرىنىڭ قايىسى سۆز تۈركۈمىگە تەۋە ئىكەنلىكى ئىنگلىزچە قىسقاراتىپ يېزىش شەكلى بىلەن كۆرسىتىلدى، مەسىلەن:

pen [pen]n.

7. بىر قانچە خىل سۆز تۈركۈمىگە تەۋە بولغان سۆزلىرىنىڭ قايىسى سۆز تۈركۈمىگە تەللۇق ئىكەنلىكى رىم رەقىمى بىلەن ئايىلدى،

مەسىلەن: I. n. [eə] air هاۋا، ئاتموسفېرا. II. قاقلىق، قاقلاپ قۇرۇتماق.

8. سۆزلەرنىڭ ئالاهىدە ئۆزگىرش شەكلى، شۇ سۆزنىڭ گرامماتىكىلىق بىلگىسىنىڭ يېنىغا كىچىك تىرناق ئىچىدە بېرىلىپ، ئەسلى شەكىللەرى دولقۇنسىمان بىلگە (~) بىلەن كۆرسىتىلدى، مەسىلەن: پېئىل:

take [teik] : took [tu:k] : taken [’teikən] : (ئۆتكەن زامان شەكلى

ئۆتكەن زامان سۈپەتداش شەكلى [’teikən] : هازىرقى زامان سۈپەتداش شەكلى [’teikiŋ]. (~)

stop [stɔ:p] : ped ~ : (ئۆتكەن زامان شەكلى ped ~

ئۆتكەن زامان سۈپەتداش شەكلى ped ~؛ هازىرقى زامان سۈپەتداش شەكلى ping (~). ئىسىم:

gentleman[’dʒentlmən] (gentlemen[’dʒentlmən]) n. (كۆپلۈكى

knife [naif] . (knives [naivz] n. (كۆپلۈكى

رهۋوش، سۈپەت:

well [wel] : better [’betə] : (سېلىشتۈرما دەرىجىسى

ئاشۇرما دەرىجىسى [best] . best [best]) .

9. سۆزلەرنىڭ مەنە تۈرلىرى ①، ②، ... ③ دېگەندەك سانلار بىلەن، بىر مەنە تۈرىدىكى مەنداش سۆزلەر پەش (،) بىلەن مەنلىرى بىر قىدەر يېقىن بولغان، لېكىن مەنداش بولمىغان سۆزلەر چېكىتلىك پەش (؛) بىلەن ئايrip كۆرسىتىلدى.

10. كەسپىي ئاتالغۇلارنىڭ قايىسى كەسپىكە تەۋە ئىكەنلىكى يالاڭ تىرناق (،) ئىچىدە كۆرسىتىلدى.

ئۇندىن باشقا سۆزلەرنىڭ ئامېرىكا تىلى ياكى ئەنگلەيە تىلىنىڭ خالىغان بىرىدە كۆپرەك ئىشلىتىلىپ، ئىككىنچى بىرىدە ئانچە كۆپ قوللىنىلىمايدىغانلىرىمۇ ئالاهىدە نەزەردە تۈتۈلۈپ، شۇ سۆز قايىسى دۆلەت تىلىدا كۆپرەك ئىشلىتىلسە، شۇ دۆلەت تىلىنىڭ نامىمۇ يالاڭ تىرناق

ئىچىدە كۆرسىتىلىدى.

11. سۆزلەرنى ئىزاهلىغاندىن كېيىن، سۆز بىرىكمىلىرى ياكى جۇملە بىلەن مىسال كۆرسىتىش زۆرۈر بولغانلىرىغا مىسال بېرىلدى.
سۆزلەرنىڭ بېرىلگەن مەنىسى بىلەن جۇملە ياكى سۆز بىرىكمىلىرى ئىچىدىكى مەنىسى ئوخشىمىسا، شۇ جۇملە ياكى سۆز بېشىغا رومبا (◇) بېلگىسى بېرىلدى، مەسىلەن:

n. رېئاكتور، ~ nuclear [ri(:)ækta] يادرو قازىنى

12. بىر سۆزگە ئىككى ياكى ئۇنىڭدىن ئارتۇق مىسال بېرىلسە، مىساللار ياتتۇ سىزىق (/) بىلەن ئايىرىۋېتىلىدى، مەلۇم بىر خىل مەنىسىگە ھاۋالىدە قىلىپ چۈشەندۈرۈش قىيىن بولغان سۆز بىرىكمىلىرى ياكى مىساللار جۇپ تىك سىزىق (//) نىڭ ئاخىridا مىسال كەلتۈرۈپ چۈشەندۈرۈلدى.

13. قىسقاراتلىغان سۆزلەر:

1. n. ... noun	ئىسم
2. v. ... verb	پېئىل
3. aux.v. ...auxilliary verb	ياردهەمچى پېئىل
4. pron. ... pronoun	ئالماش
5. num. ... numeral	سان
6. adj. ... adjective	سوپەت
7. adv. ... adverb	رهۋىش
8. prep. ... preposition	سۆز ئالدى قوشۇلغۇچى
9. conj. ... conjunction	باغلىغۇچى
10. int. ... interjection	ئۇندەش سۆز
11. def.art. ... definite article	ئېنىق ئارتىكل
12. indef. art. ... indefinite article	ئېنىقسىز ئارتىكل
13. & ... and	ۋە ھەم، بىلەن

مُؤنَّدَه رِجَه

A	1	O	358
B	33	P	401
C	71	Q	438
D	128	R	441
E	163	S	474
F	191	T	535
G	222	U	563
H	242	V	572
I	260	W	579
J	278	X	600
K	282	Y	601
L	286	Z	604
M	302	Appendix I	605
N	326	Appendix II	611

A

- A,a [ei]** ئىنگلىز تىلى ئېلىپېسىنىڭ بىرىنچى ھەرپى indef. art
a [ei,ə],an [æn,ən] (ئۇزۇك تاۋۇش بىلەن باشلانغان) a، سوزۇق تاۋۇش بىلەن باشلانغان سۆزلەرنىڭ ئالدىدا an ئىشلىتىلىدۇ) ① بىر، بىر دانە: a pen / a قىلم / hour بىر ساعت (ۋاقت) / a book / a university بىر داشۋۇ / a house بىر ئېغىز ئۆي. ② ھەر، ھەر بىر: once a mounth (ھەر) ئايىدا بىر قېتىم. ③ (تۈرداش شىيئىلەرنى كۆرسىتىدى) ھەرقانداق (خىل، تۈر): A square has four sides. ④ ئوخشاش: of a size ھەرقانداق دەرىجىلىك (ئاياغ ۋە باشقىلار).
- abacus [’æbəkəs]** abaci [æbəsai] ~es n.) چوت، سەنپەن.
- abandon [ə’bændən]** تاشلىۋەتمەك، ۋاز كەچمەك، ئۆز مەيلىگە قو- v. يۈپ بىرمەك.
- abashed [ə’bæʃt]** ① مؤھتاجلىق، ئېغىرلىق ② مؤشكۈل ئەھۋال
- ABC [’eibi:sii]** ① ئېلىپې، ئالغاۋىت. ② ئاساس. n.
- abdomen [’æbdə mən]** قورساق، قورساق قىسى. n.
- abhor [əb’ho : ~red : ~red]** (~ring) نەپرەتلەنمەك، ئۆچ: كۆرمەك، يامان كۆرمەك، بىزار بولماق، ۋاز كەچمەك. v.
- abide [ə’baɪd]** (abided ، abode : aibded [əbəud] abode) ① رىئايدە قىلماق، بويىسۇنماق. ② چىدىماق، بىرداشلىق بىرمەك. v.
- ability [ə’biliti]** ① كۆچ، قابلىيەت، ئىقتىدار، ماھارەت. ② ئىستېدات. n.
- able[’eibl]** ① قابلىيەتلىك، ئىقتىدارلىق، ئىستېداتلىق. adj.

- ② قولىدىن كېلىدىغان، هۆددىسىدىن چىقالايدىغان، قىلاالايدىغان:
 . be ~ to قىلاماق.
- ① aboard [ə'bo:d] (پاراخوت، ئايروپلان، ماشىنا قاتارلىقلار) I دا.
 ② (ئايروپلان، پاراخوت، پويىز، ماشىنا)غا (ئولتۇرۇش، چىقش) II. prep. تا. ماشىنا دا. تا. غا.
- abode [ə'bə ud]v. → [abide].
- v. بىكار قىلماق، يوق قىلماق، ئەمەلدىن قالدۇرماق.
- ① abound [ə'baut] ① تولماق، لىق تولماق، قاپلىماق.
- about [ə'baut] ①adv. ئەتراپىدا، ئۆپچۈرسىدە، يېقىن ئەتراپتا، ②adv. ئەتراپقا. ② يۇقىرىدا، يەنلا. ③ ئالاھازىل، لاردا (ۋا-قىت). ①prep. ② ① ئەتراپىدا، ئۆپچۈرسىدە، ② ھەققىدە، توغرۇ-لۇق، توغرىسىدا، دائىر، ئائىت: be ~ to ئالدىد؛ پات ئارىدا؛ قىلماقچى بولماق.
- above [ə'bʌv] ①prep. I ① تۈستىگە: تۈستىدە: The aeroplane flew ~ ئايروپلان بۇلۇتنىڭ تۈستىدىن تۈچۈپ تۈتى. ②adv. ... -دىن ئارتۇق. ①adv. ① تۈستىدە؛ تۈستىگە. ② ئالدىدا. ② ①adj. تېيىتىپ تۇتولىگەن، يۇقىرىدىكى، يۇقىرىدا تېيىتىلغان، بايان قىلىنغان: all ~ ئالدى بىلەن، ئاۋۇال.
- abroad [ə'bro:d] ①adv. دۆلەت سرتى (دا،غا)، چەت ئەل (دە، گە)، تاشقىرى (غا،دا). ② ھەممە يەر (دە، گە).
- abrupt [ə'brʌpt] ①adj. تۈيۈقىسىز. ② قوپال، توك، قاتىقى. ③ تىك يانتۇ.
- absence [ə'æbsns] ①n. كەملىك، كەم بولۇش. ② قاناشماسلىق، كەلمەسلىك.
- absent¹ ['æbsənt] ①adj. يوق، قاتناشمىغان، كەلمىگەن. ② كەم، كەمچىل.

- v. قاتناشماللىق، (ئىشقا) كەلمەسلىك: (دەرسىن، خىزمەتىن) قالماق.
- absent**² [əb'ent] ① سۆزسز؛ قەتىي. ② مۇتلەق. ③ پۇتونلىي، تامامن. ④ چەكسىز: zero ~ چەكسىز كەتكەن نۆللىر.
- absolutely** ['æbsəlutli] ① مۇتلەق. ② پۇتونلىي. ③ ئىلۋەتتە؛ چوقۇم، جەزمن.
- v. ① سۈمۈرمەك، شورىماق، يۇتماق، شۇممەك. ② (ئابسراكت مەندە) قوبۇل قىلماق. ③ بېرىلمەك.
- abstract** ['æbstrækt] ① ئابسراكت.
- absurd** [əb'sə:d] ① كېلىشىمگەن، بىمەن، بولمىغۇر، شاللاق، چاكتىنا. ② نامۇۋاپىق؛ ئەقىلگە سىغمايدىغان. ③ كۆلكىلىك.
- n. موللۇق، باياشاتلىق، كەشتاشالىق، پارا.
- abundant** [ə'bʌndənt] ① مول، كۆپلەپ، نۇرغۇنلىغان.
- v. ① قالايىقان ئىشلەتمەك (هوقۇق)؛ ئارتۇقچە سەرپ قىلماق. ② خارلىماق؛ سۈيىتىستېمال ھاقارەتلىمەك.
- abuse¹** [ə'bju:z] ① قالايىقان ئىشلىتىش (هوقۇق). ② سۈيىتىستېمال قىلىش. ③ خارلاش. ④ ھاقارەتلىش.
- ⑤ قالاق ئادەت، ئىسکى ئادەت، يامان خاھىش، ناچار ئىللەت.
- academy** [ə'kædəmi] ① ئاکادېمیيە. ② ئالىي تېخنىكۆم.
- ③ شۆپۈون. ④ ئوفىتسىپرلار مەكتىپى. ⑤ ئىلمىي جەمئىيەت.
- accelerate** [æk'seləreit] ① تېزىلەتمەك. ② تېزلىتىش، تېزلىنىش.
- v. ① ئۇرغۇلۇق ئوقۇماق. ② ئۇرغۇ بىلگىسى قويماق.
- accent¹** [æk'sənt] ① ئۇرغۇ، ئۇرغۇ بىلگىسى. ② ئاھاڭ.
- accent²** ['æksənt]

③ تەلەپپۇز.

accept [ək'sept] ① قوبۇل قىلماق، ماقۇل بولماق. ② ئىتىرالپ قىلماق، ئىقرار قىلماق.

access [ˈækses] ① يېقىنلىشىش. ② ئاسان يېتىپ بېرىش. ③ يول.

accessory [æk'sesəri] ① قوشۇمچە بۈيۈم. ② قوشۇمچە دېتال. ③ زىننەت بۇيۇملۇرى، زېبۇ-زىننەت. ④ سېرىك.

accident [ˈæksidənt] n. بەختىزلىك هادىسە، تاسادىپىي ۋەقە.

accidental [æk'si'dentl] adj. تاسادىپىي، تۈزۈقىسىز.

accommodate [ə'kəmədeit] ① تەمىنلىمەك. ② كۆندۈرمەك، كۆن. ③ مەك، ماسلاشماق.

accompany [ə'kʌmpəni] ① ھەمراھ بولماق. جور بولماق، بىلە بولماق. ② تەڭكەش قىلماق.

accomplish [ə'kəmpliʃ] ① تاماملىماق، پۇتۇرمەك. ② يولغا [ʃułga] قويماق، ئىجرا قىلماق. ③ يەتمەك (مەقسىتكە).

accord [ə'kɔ:d] I. ماسلاشماق، ئۆزلەشمەك. II. n. كېلىشىم، شەرتىنامە.

according [ə'kɔ:diŋ] ~ to adv. بىنائىن، ئاساسىن: to بىنائىن، بويىچە، ئاساسىن.

accordingly [ə'kɔ:diŋli] adv. شۇڭلاشقا، شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇڭا، شۇنىڭ بىلەن.

I. ① ھېساب، ھېسابات. ② تىزىمغا ئالدۇ. ③ رۇش. مەلۇم قىلىش. ④ سەۋەب. ⑤ دەپ بىلىش؛ ئويلىدەنىش. ⑥ ىزاهلىماق. ⑦ چۈشەندۈرمەك: ~ of no کارى چاغلىق / on no ~ ھەرگىز، ئەسلا / ~ turn to ~ پايىدىلانماق.

accumulate [ə'kjui:mjuleit] v. جۈغلىماق، توپلىماق، يېغماق.

accurate ['ækjurit] adj. توغرا، ئېنىق. ② نازۇك، سېپتا، زىل.

accursed [ə'kə:sid] ① قارغىش تەككەن، بەختىز.

② يېرىگىنىچىلىك، يامان.

① شىكايدەت قىلماق، دەرت تۆكمەك. v.

② ئىيىبلىمەك، كايىماق. ③ قارىلىماق.

accustom [ə'kʌstəm] be ۋادەتلەندۈرمەك، كۆندۈرمەك: گە ۋادەتلەنمەك. v.

ache [eik] ۋافىرىماق، ۋافىرپ قالماق، ॥ n. ۋافىرق

achieve [ə'tʃi:v] ① ئورۇنلىماق (خىزمەتنى). ② يەتمەك، ئېرىشىمەك. ③ ئەمەلگە ئاشماق؛ ۋۇجۇدقا چىقماق.

achievement [ə'tʃi:vmənt] ① مۇۋەپىھەقىيمەت؛ نەتىجە، ئۇتۇق. ② ئۆزلەشتۈرۈش، ئۆزلەشتۈرۈش نەتىجىسى.

acid ['æsid] كىسلاتا، كىسلاتالىق. II. كىسلاتا. adj.

acknowledge [ək'nɔlidʒ] ① ئېتىراپ قىلماق، ئىقرار قىلماق. ② مىنەتدارلىق بىلدۈرمەك. ③ تاپشۇرۇپ ئالغانلىقىنى ئوقتۇرماق.

acquaint [ə'kweint] تونۇتماك، بىلدۈرمەك، ئۇقتۇرماك.

acquaintance [ə'kweintəns] ① تونۇشلىق، تونۇش. ② تونۇشۇش

acquire [ə'kwaiə] ① قولغا كەلتۈرمەك، ئېرىشىمەك؛ ئىگە بول. ② ماق.

acre ['eikə] ئىنگلېز موسى (47.40. 6.07 موغا 40.7 باراۋىر).

across [ə'krɔ:s] ① توغرىسىغا، توغرىسىغا كېسىپ: walk ~ the street كوچىنى توغرىسىغا كېسىپ ئۇتمەك / دەريانى كېسىپ ئۆتكەن كۆۋزۈك.

② ئۇدۇلدا، نېرىقى تەرەپتە: Theri village is ~ the mountain ئۇلارنىڭ يېزىسى تاغنىڭ نېرىقى تەرەپىدە. ① توغرىسىغا كېسىپ، توغرىسىغا. ② چاپراس.

act [ækt] ① ئىش ھەرىكەت، قىلماق. ② پەرده (دراما). ③ پەرمان: ئىمەر-پەرمان ॥ v.

① ھەرىكەت قىلماق، ھەرىكەتلەنمەك. ② ئىشلىمەك (ماشىنا). ③ رول ئالماق.

acting [’æktiŋ]	① n. مۇۋەققەت. ② adj. ئۆيناش (ئۆسسىل) ئۆيناش ماھارىتى، رول ئېلىش ماھارىتى.
action [’ækʃən]	① n. رول. ② هەرىكەت، ئىش هەرىكەت.
	③ قىلىق. ④ جەڭ، ئۇرۇش.
active [’ækтив]	① adj. پائال، جانلىق. ② ئاكتىپ؛ غەيرەتلەك.
activist [’ækтивист]	n. ئاكتىپ، ئاكتىپلار.
activity [æk’tiviti]	① n. پائالىيەت، پائالىيەتچانلىق، هەرىكەتچانلىق. ② جانلىنىش.
actor [’æktə]	n. ئەر ئارتىس.
actress [’æktris]	n. ئايال ئارتىس.
actual [’æktyuəl]	adj. رېڭال، ئەمەلىي، راست؛ ھەقىقىي.
actually [’æktyuəli]	adv. ئەمەلىيەتتە، ھەقىقىي، راست.
AD [’ei’di:]	(لاتن تىلىدىكى Anno Domini نىڭ قىسقارتلىمىسى) مىلادى (in the year of the Lord=)
adapt [ə’dæpt]	① v. ماسلاشتۇرماق؛ مۇۋەپىقلاشتۇرماق. ② ئۆزگەرتىپ تۈزىمەك؛ تۈزۈتۈپ يازماق.
add [æd]	v. ① قوشماق، ئارتۇرماق. ② تولۇقلىماق (تېغىزدا ياكى يېزىپ).
addition [ə’diʃən]	① n. قوشۇمچە. ② قوشۇش، قوشۇش ئەملى: ... in ~ to
additional [ə’diʃənl]	① adj. قوشۇمچە. ② ئوشۇقچە، نورمىدىن سىرت.
address [ə’dres]	I. n. ئادرىس. ② نۇتۇق. II. v. ① ئادرىس ياز- ماق. ② ...غا، -قا، -گە، -كە نۇتۇق سۆزلىمەك.
adequate [’ædikwit]	① adj. يېتەرلىك. ② مۇۋەپىق.
adhere [əd’hiə]	① v. يېپىشماق، يېپىشىۋالماق، چاپلاشماق، چاپلىشىۋالماق. ② چىڭ تۇرماق؛ قەتىي داۋاملاشتۇرماق.

adj . = adjective.	
adjacent [ə'dʒeisənt]	v. يېقىن، يانداش.
adjective ['ædʒiktiv]	n. گرامماتىكا، سۈپەت.
adjoin [ə'dʒoin]	v. تۇتاشماق، چېڭىرلەنماق.
adjourn [ə'dʒə:n]	v. مۇددەتنى سوزماق، ۋاقتىنى كېچىكتۇرمەك.
adjust [ə'dʒʌst]	v. ① تەڭشىمەك، مۇۋاپقلاشتۇرماك. ② توغرىلىماق، تۈزەتمەك. ③ ئويغۇنلاشتۇرماك.
ADM = Admiral.	
administration [əd'minis'treifən]	n. ① باشقۇرۇش، ئىگىلىك باش-. ② باشقارما؛ مەمۇرىيەت.
admiral ['ædmərəl]	n. ئادمىرال (دېڭىز ئارمىيە گېنېرالى).
admiration ['æmə'reifən]	n. ياقۇرۇش، ھەۋەس قىلىش، قايىل بولۇش.
admire [əd'maiə]	v. ① لەززەتلەنمەك، زوقلانماق، ھۆزۈرلەنماق، شاتلانماق. ② ماختىماق، تەرىپلىمەك، مەدھىيلىمەك. ③ قايىل بولماق. ④ ياخشى كۆرمەك، ياراتماق، كۆڭلى چۈشمەك.
admission [əd'miʃən]	n. ① ئېتىراپ قىلىش، ئىقرار قىلىش. ② يول قويۇش، رۇخسەت قىلىش (مېيدان، مەكتىپ، يىغىن مېيدانى قاتارلىقلارغا كىرىشكە). ③ قوبۇل قىلىش (بىرەر تەشكىلاتقا).
admit [əd'mit]	v. ① ئېتىراپ قىلماق، ئىقرار قىلماق. ② يول قويىماق، رۇخسەت قىلماق (مېيدان، مەكتىپ قاتارلىقلاغا كىرىشكە). ③ قوبۇل قىلماق (بىرەر تەشكىلاتقا).
adopt [əd'opt]	v. ① بېقىۋالماق (باشقىلارنىڭ بالىسىنى). ② قوبۇل قىلماق؛ قوللەنماق.
adoption [əd'ɔ:pʃən]	n. ① ئىشلىتىش، پايدىلىنىش. ② بېقىۋېلىش (باشقىلارنىڭ بالىسىنى).
adore [ə'dɔ:r]	v. ① چوقۇنماق. ② قەدىرىلىمەك.

adorn [ə'dɔ:n]	v. زىننەتلىمەك، ياسىماق، بېزىمەك.
adult ['ædʌlt]	I. adj. ياش قۇرامىغا يەتكەن، يېتىلگەن.
	II. n. ياش قۇرامىغا يەتكەن ئادەم، يېتىلگەن ئادەم.
adv. = adverb.	
advance [əd've:n:s]	I. v. ① ئالغا باسماق، ئىلگىرىلىمەك؛ يۈكسەل. ② مەمەك. ③ ئۆرلىمەك (باها)، ئۆسمەك (مەرتىۋه).
	II. n. ① ئالغا بېسىش، ئىلگىرىلەش. ② ئۆرلەش، ئۆسۈش (باها، ماڭاش قاتارلىقلار).
advanced [əd've:nst]	① ئىلغار؛ ئالدىنىقى قاتاردىكى. ② ئالىي؛ يۈقىرى دەرىجىلىك؛ ③ تولۇق.
advantage [əd've:ntidʒ]	n. ① پايدا؛ معنەت. ② ئۇزۇملىك؛ ئالا. ③ هىدىلىك.
adventure [əd'venʃə]	n. تەۋەككۈلچىلىك قىلىش؛ تەۋەككۈل قىلىش. ② سەرگۈزەشت. ③ غەلتە؛ غەلتە سۆزلىر. ④ تۈيۈقسىز يولۇقۇش، ئاجايىپ ئۆچرىشىش. ⑤ تەۋەككۈلچى.
adventurism! [əd'venʃəri:əm]	n. تەۋەككۈلچىلىك.
adverb ['ædvə:b]	n. گرامماتىكا، رەۋش.
adverbial [əd've:bjəl]	I. adj. گرامماتىكا، ① رەۋش بولۇپ كە. ② ھالىت؛ ھالىت بولۇپ كېلىدىغان.
	II. n. گرامماتىكا، ھالىت.
adverse ['ædvə:s]	① پايدىسىز. ② زىيانلىق.
advertise ['ædvətaiz]	v. ① ئىلان چىقارماق. ② ئوقتۇرماق.
advertisement [əd've:tismənt]	n. ئىلان، ئىلان قىلىش.
advice [əd'veis]	n. ① نىسەھەت، پەند. ② تەكلىپ؛ تەۋسىيە.
advisable [əd'veizəbl]	adj. مۇۋاپىق، لايىقىدا، بابىدا، لايىق.
advise [əd'veiz]	v. ① نىسەھەت قىلماق، پەند. ② نىسەھەت قىلماق.

	② تەكلىپ بىرمەك، تەۋسىيە قىلماق.
adviser, advisor [əd'vaizə]	② مەسىلەتچى. n.
advocate ¹ ['ædvəkit]	① ئاقلىغۇچى، ئادۇوکات: ھىمايىچى. ② تەشۈنقاتچى، تەرغىباتچى.
advocate ² ['ævəkeit]	① تەشەببۈس قىلماق؛ قۇۋۇتلىمەك. ② تەرغىب قىلماق؛ داۋراڭ سالماق.
aerial ['eəriəl]	I. n. ئانتېننا (ئەنگلىيەدە). II. adj. ھاۋانىڭ؛ ھاۋادىكى.
aerobatics [eərə'bætiks]	ماھارەتلەك تۈچۈش، ھاۋا بوشلىقىدا ماھارەت كۆرسىتىش
aerodrome ['eərədrəum]	ئايرودروم. n.
aeroplane ['eərəplein]	ئايروپىلان. n.
aeroport ['eərəpɔ:t]	ئايروپىلان ىستانسى.
afar [ə'fa:]	adj. يىراق؛ يىراقتا؛ يىراقتىكى؛ يىراقتىن.
affair [ə'fɛə]	① ئىش؛ ۋەقە. ② خىزمەت. ③ لاۋازىسىت. n.
affection ¹ [ə'fekʃən]	① تەسر كۆرسەتمەك، تەسر قىلماق؛ تەسر قوزغىماق. ② يۈقۈملانماق. ③ ھاياجانلاندۇرماق.
affection ² [ə'fekʃən]	مۇغمەبىرىلىك قىلماق. ② ھەۋەس قىلماق؛ خۇشتار بولماق.
affectionate [ə'fekʃənit]	n. مۇھىبىت؛ مېھىر-مۇھىبىت.
affinity [ə'finiti]	n. كېسىل؛ ئاغرقى.
affectionate [ə'fekʃənit]	adj. مېھىبان؛ سۆيۈملۈك.
affirm [ə'fə:m]	① قويۇق مۇناسىۋەت، يېقىن مۇناسىۋەت. ② قۇدلۇق مۇناسىۋەتى.
affirmative [ə'fə:mətiv]	v. مۇئىيەنلەشتۈرمەك؛ ئۇزۇپ ئېيتىماق. ② تونۇماق؛ ئېتىراپ قىلماق؛ تەستىقلىماق؛ ئىسپاتلىماق.
	adj. گراماتىكا، بولۇشلۇق.

affix [’æfiks]	n. گرامماتىكا، سۆز ياسىغۇچى قوشۇمچە.
afflict [ə’flikt]	v. ئازابلۇماق؛ باش قاتۇرماق.
afford [ə’fɔ:d]	v. ① ياكى can بىلەن قوشۇپ ئىشلىتىلە. ② دۇر ئەتكىنلىك دۇر ئەتكىنلىك. ③ ئىشلەپچىكارماق. ④ تەمىنلىمەك، قامىدىمەك.
afraid [ə’freid]	adv قورققان؛ قورقىدىغان؛ ئەندىشە؛ قورقىمىدۇ. adv قورقىماق؛ ئەندىشە قىلماق / He is not ~ of any difficulties.
African [’æfrɪkən]	I ① ئافرقىچە؛ ئافرقىلىقچە؛ ئافرقىنىڭ. II ئافرقىلىق.
after [’a:ftə]	I ① (ۋاقتىنى كۆرسىتىدۇ) . . . -دىن كېيىن: [’a:ftə’nu:n] liberation ~ ئازادلىقتىن كېيىن. ② (تەرتىپ ياكى ئورۇنى كۆرستىدۇ) . . . -نىڭ ئارقىسىدا؛ . . . -نىڭ كەينىدە: ~ one كەينىـ كەينىـ، بىرـ بىرلەپ / day~day كۈندىنـ. كۈندىـ. ③ adv. II كېيىن؛ ئارقىسىدا. III conj. كېيىن؛ . . . -دىن كېـ كۈـ he went to Peking. After he finished middle school ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتىرگەندىن كېيىن، بېيىجىڭە كەتكەن.
afternoon [’a:ftə’nu:n]	n. چۈشتىن كېيىن.
afterward (s) [’a:ftəwəd(z)]	adv. كېيىن.
again [ə’gen, ə’gein]	adv. تەكرىر؛ يەنە؛ قايتىدىن؛ يېڭىـ. ① ۋاشتىن، باشقىدىن.
against [ə’genst, ə’geinst]	prep. ① قارشى، قارشى تۈرۈشـ. ② ئۇرۇلۇشـ، سوقۇلۇشـ، تېگىپ كېتىشـ؛ تايىنىشـ، يۆلىنىشـ. ③ مۇداپىئەلىنىشـ.
age [eidʒ]	I n. ① ياش، ياشـ قۇرامـ. ② ئۆمۈرـ. ③ يىلـ. ④ دەۋرـ، زامانـ، چاغـ. II v. ياشىنىپ قالماقـ، قېرىتىماقـ.
agency [’eidʒənsi]	① مۇۋەفقىمـتـ. ② ئورگانـ، ئاپىپاراتـ، رولـ.

agenda [ə'dʒendə]	n. كۈن تەرتىپ، قىلىنىدىغان ئىش.
agent ['eidʒənt]	① n. ئاگېنت، گۇماشتا، ۋەكىل.
aggravate ['ægrəveɪt]	② سېتىقچى. ③ پەۋۇقلۇئادە خادىم.
aggression [ə'gresʃən]	② ئۇغىسىنى قايىناتماق، v. غەزەپلەندۈرمەك.
aggressive [ə'gresɪv]	تاجاۋۇز قىلغان، تاجاۋۇز قىلىش.
aggressor [ə'gresə]	n. تاجاۋۇزچى.
ago [ə'gəʊ]	adv. بۇرۇن، ئىلگىرى، ئاۋۇال، مۇقدىدەم.
agony ['ægəni]	n. ئازاب، ئازاب-ئوقۇبەت.
agree [ə'gri:]	v. ① (to) بىلەن قوشۇپ ئىشلىتىلىدۇ (قوشۇلماق (پىلانغا). ② (on) بىلەن قوشۇپ ئىشلىتىلىدۇ (پىكىرى بىردىك بولـ ماق (مەلۇم ئىشقا نسبىتەن). ③ (with) بىلەن قوشۇپ ئىشلىتىـ دۇ) قوشۇلماق؛ ماقۇل كۆرمەك (مەلۇم كىشىنىڭ پىكىرىگە).
agreeable [ə'griəbl]	adj. ① خۇشاللىنارلىق. ② قانائەتلەنمرلىك. ③ مۇۋاپىق.
agreement [ə'grɪmənt]	n. ① بىردىك. ② قوشۇلۇش؛
رازى بولۇش، رازىلىق بىلدۈرۈش. ③ پۇتۇم، كېلىشىم، شەرتنامە.	
agricultural ['ægrɪ'kʌltʃərəl]	adj. يېزا ئىگىلىكى، دېۋقانچىلىق.
agriculture ['ægrɪkʌltʃə]	① n. يېزا ئىگىلىكى؛ دېۋقانچىلىق؛ دېۋقان. ② چىلىق تېخنىكىسى، تېرىچىلىق تېخنىكىسى.
ah [a:]	int. هىي، ئاه، ۋاه، ھە (ئۇندەش سۆز بولۇپ، خۇشاللىق، رىدۇ).
ahir an قبلىش، مەنسىتمەسىلىك ياكى ئازابلىنىش قاتارلىقلارنى بىلدۈـ	
ahead [ə'hed]	adj. adv. ئالدىغا؛ ئالدىدا. ئالدىغا قاراپ. ② ئالدىنىڭلا.
aid [eɪd]	I n. ياردىم. ॥ v. ياردەملەشمەك، ياردەم بىرمەك.
aim [eɪm]	I v. چەنلىمەك. نىشانلىماق، قارىغا ئالماق، توغـ.

رېلىماق	مۆلچەرلىمەك.	②	گە نىيت قىلماق.
II	① چەنلەش.	② مەقسەت، نىشان.	③ ئازۇ، ئىستەك، سراھە.
air [eə]	① هاۋا، ئاتموسfirرا.	② سالاپت، تۈرۈق، قىياپت، ئەلپاز، مۇئامىلە.	③ كۆي، ئاھاڭ.
II	① قاقلىماق، قاقلاپ قۇرۇتماق، شامالداتماق، شامالدىتىپ قۇرۇتماق.	② بايان قىلماق.	.
air—raid [’eəreid]	هاۋا ھۆجۈمى.	n.	.
aircraft [’eəkra:fɪt]	(بىرلىك شەكلى بىلەن كۆپلۈك شەكلى ئوخـ. شاش) ① هاۋا قاتشاش قوراللىرى.	② ئايروپلان.	③ دىرىژابىل.
aircraft carrier [’eəkra:fɪt’kærɪə]	ئاۋىئىماتكى.	n.	.
airdrome n. [’eədrəʊm]	=aerodrome.		
airfield [eəfi:ld]	ئايرودروم.	n.	.
airliner [’eəlainə]	نۇۋەتچى ئايروپلان، يولۇچىلار ئايروپلانى.	n.	.
airplane [’eəpleɪn]	ئايروپلان.	n.	.
airport [’eəpɔ:t]	ئاۋىئىتسىيە ئىستانسىسى.	n.	.
airship [’eəʃɪp]	دىرىژابىل.	n.	.
airtight [’eətaɪt]	هاۋا كىرمىيدىغان؛ ھەم.	adj.	.
airy [’eəri]	① adj. هاۋادىكى؛ هاۋانىڭ. ② تېتىك؛ جانلىق، خۇشال.	③ مەنسىز، ئەھمىيەتسىز.	.
aisle [ail]	كارىدور، يول.	n.	.
alarm [ə’la:m]	① n. تىرىۋوگا.	② گۈدۈك.	③ تەمتىرەش.
II	① ئەنسىرتەتكى؛ ئەنسىزلىكە سالماق، دەككە-دۈككىگە سالماق.	② سىگنال بەرمەك.	.
album [’ælbəm]	ئەلبۇم.	n.	.
alcohol [’ælkəhəl]	① ئىسپىرت، ئېتانول.	② ئىسپىرتلىق، ئال-	كۈگۈل، ھاراق.

algebra [ˈældʒɪbrə]	n. ماتېماتىكا، ئالگىبرا.
alight¹ [ə'laɪt]	① adj. كۆيۈپ تۇرغان، كۆيۈۋاتقان. ② پارقىراق؛ يورۇپ تۇرغان، يورۇق.
alight² [ə'laɪt]	v. چۈشىمەك (ئات، ماشىنا، ئايروپىلان قاتار-لىقلاردىن). ② يەرگە چۈشىمەك.
alignment [ə'lainmənt]	① n. تۈز سەپ، تۈز قاتار، تۈز رەت. ② ئىتتىپاق تۈزۈش.
alike [ə'leik]	ئوخشاش، ئوخشايىدигان، ئوخشايىدىغان. adj. adv.
alive [ə'laiv]	① هايات، تىرىك، ياشاؤاتقان. ② جانلىق.
alkaline [ˈælkəlain]	ئىشقارلىق، شورلۇق. adj.
all [ɔ:l]	I. adj. بارلىق، ھەممە، پۇتون، بارچە pron. بارلىق، ھەم.. [ا:ل] ھە، پۇتون، بارچە، تامامىن، پۇتكۈل. ॥ adj. ئىنتايىن؛ پۇتونلىي.
allegiance [ə'lɪ:dʒəns]	n. ساداقت، سادىق.
alley ['æli]	n. كوچا، تار كوچا.
alliance [ə'laiəns]	n. ئىتتىپاق؛ بىرلەشمە.
allocate ['æləkeɪt]	v. تەقسىم قىلماق، بۆلۈپ بىرمەك، ئاجرىتىپ بىرمەك.
)
allot [ə'lot]	تەقسىمات، تەقسىم قىلماق، بۆلۈپ بىرمەك.
allow [ə'lau]	v. ① رۇخسەت قىلماق، يول قويماق، ئىجازەت بىرمەك، رازىلىق بىلدۈرمەك. ② ئېتىراپ قىلماق.
alloy¹ [ə'lɔi]	v. قېتىشماق، قاتماق.
alloy² ['ælɔi]	n. قېتىشماق، ئارىلاشما.
allude [ə'lud]	v. ئىشارەت قىلماق، بىشارەت بىرمەك.
ally [ə'laɪ, 'ælai]	I. v. بىرلەشمەك، ئىتتىپاقلاشماق. ① n. ... ئىتتىپاقداش، ئىتتىپاقچى. ② ... بلەن ئىتتىپاقداش دۆلەت.
almighty [ə:l'maiti]	adj. ھەممىگە قادر، ھەممىنى قىلايدىغان.
almost ['ælməust]	adv. دېيدىرىلىك، تاس-تاس...

alms [a:mz]	سەدىقە. ② قۇتۇزۇش بۇيۇملىرى.
alone [ə'ləun]	① adj & adv. يالغۇز، يەككە، يەككە-بېگانە.
	② تۆز ئالدىغا، مۇستەقىل، ياردەمسىز. ③ پەقتە، پەقتەلا.
along [ə'ləŋ]	① adv. ئالغا، ئالدى تەرەپكە. ② بىرگە، بىرلىك. [ə'ləŋ] I تە؛ Come ~ (with me). prep. كېلىڭىڭ! بويلاپ،
	II ياقىلاپ: the river ~ دەريا بويلاپ.
alongside [ə'ləŋ'saɪd]	adv. & adj. . . . -نى بويلاپ.
aloud [ə'laud]	adv. ئۇنلۇك، ۋارقىراپ؛ توۋلاپ.
alphabet ['ælfəbit]	n. ئېلىپبە، ئالفاۋىت.
already [ə:l'redi]	adv. ئاللىقاچان.
also ['ə:lsəu]	no only... but. ئوخشاش: سۈز؛ بىردىك، ئۇخشاش:
	~ . . . بولۇپلا قالماي بىلكى.
altar ['əltə]	n. مېھراب (چېرىكاؤنىڭ).
alter ['ə:ltə]	v. تۆزگەرمەك، تۆزگەرتەمك، تۆزىمەك، تۆزەتمەك. [ə:ltə]
alternate ¹ ['əltə:nait]	v. ئالماشتۇرماق، ئالماشتۇرماشىمەك، نۆۋەتلەشىمەك. نۆۋەتلەشتۇرمەك.
alternate ² [ə'l'tə:nit]	① nۆۋەت بىلەن، ئارىلاپ. ② تىيارلىق. adj. كاندىدات.
alternative [ə:l'tə:nativ]	① بىرسى تاللىنىدىغان. (ئىككىنىڭ [ə:l'tə:nativ] . ② تاللاش خاراكتېرىلىك. نىچىدىن).
although [ə:l'ðəu]	① تەقدىردىمۇ، گەرچە. ② -گە قارىـ ماي، هەتتا.
altogether ['ə:ltə'geðə]	adv. پۇتۇنلىي، تامامەن.
altitude [æltitju:d]	① ئېگىزلىك، يۇقىرىلىق. ② دېڭىز يۈزـ. n. دىن. . . . ئېگىزـ.
aluminium ['ælju'minjəm]	n. ئالىيۇمن «خېمىيە».
always ['ɔ:laz, 'ɔ:lweiz]	① adv. ھەمىشە، ھامان، دائىم، ھەرقا.

چان، هر زامان. ② باشتن-ئایاغ، مەڭگۈز.
AM, a. m, ['ei' em] لاتن تلىدىكى ante meridiem نىڭ قىسقارتىلادى
مسى) چۈشتىن بۇرۇن.

am [æm, əm] v. → be

amateur ['æmətər] n. (ئىشتىن سىرتقى) ھەۋەسكار، ھەۋەسمەن.

amateurish ['æmə'tə:rɪʃ] adj. ① ئىشتىن سىرتقى، ئىشتىن تاشقىد- [] رى. ② پىشمىغان، مەلىكىسىز.

amaze [ə'meɪz] v. ① ھېيران قالدۇرماق، ھېيرەتتە قالدۇرماق، چۆچۈتمەك.

amazement [ə'meɪzmənt] n. ھېيران، ھېيران بولۇش، ھېيران قې- []. لىش.

amazing [ə'meɪzɪŋ] adj. ھېيران قالغۇدەك، ھېيرەتتە قالغۇدەك، ھېي- []. ران قالدۇرغۇدەك.

ambassador [æm'bæsədə] n. ئەلچى.

amber ['æmbə] I. n. كەھرىۋا، كەھرىۋارەڭ. ॥ كەھرىۋادىن ياسالغان، كەھرىۋا رەڭلىك.

ambition [æm'bɪʃən] n. ① شۆھەرتپەرسىلىك، قۇرۇق ئازىز، تەمە. ② ئىنتىلىش؛ ئازىز قىلىش. ③ ئازىز، ئىستەك، غايى، ئىرادە.

ambitious [æm'fiʃəs] adj. ① بۇيۈك ئىرادىلىك، ئۈلۈغۈزار ئىرادىلىك. ② قارا نىيەتلىك.

ambulance ['æmbjuləns] n. ① قۇنقۇزۇش ماشىنىسى. ② قۇنقۇزۇش [] كېمىسى. ③ قۇنقۇزۇش ئايروپىلانى.

amend [ə'mend] v. تۆزەتمەك، تۆزىمەك، تۆزىتىش كىرگۈزمەك.

amendment [ə'mendmənt] n. ① تۆزىتىش، تۆزىگەرتىش. ② تۆزگەرتىش لايمىسى.

American [ə'merɪ'kən] adj. ① ئامېرىكا قىتىئىسىچە. ② ئامېرىكىچە، ئامېرىكىلىقە، ئامېرىكىغا ئائىت.

③ ئامېرىكىنىڭ. ॥ n. ئامېرىكىلىق؛ ئامېرىكا قىتىئىلىك.

amid [ə'mɪd]	ئۇچىدە، . . . ئارا، ئوتتۇرىدا.	prep.
amidst [ə'mɪdst]	prep. =amid	
among [ə'mʌŋ]	. . . نىڭ ئوتتۇرسىدا، . . . نىڭ ئارسىدا، . . .	prep.
amongst [ə'mʌŋst]	نىڭ ئىچىدە.	
amount [ə'maʊnt]	I v. جەملىمەك، قوشۇپ ھېسابلىماق. ② ئوخشاش بولماق، باراۋىر بولماق.	
ampere ['æmpɛə]	n. ئامپير «ئېلېكتر».	
ample ['æmpl]	① تولۇق، يېتىرىلىك. ② مول، كەڭتاشا.	adj.
amuse [ə'mju:z]	① كۈلدۈرمەك. ② خۇشالاندۇرماق، خۇشال قىلماق؛ كۆڭلىنى ئالماق.	v.
amusement [ə'mju:zmənt]	n. كۆڭۈل ئېچىش، ئىج پۇشۇقىنى چىقىد.	
amusing [ə'mju:zin]	قرىق؛ كۈلكلىك.	adj.
an [æ ,ən]	indef. art. → a.	
analysis [ə'næləsis]	n. تەھلىل قىلىش، ئانالىز قىلىش.	
analyze, analyze ['ænəlaiz]	v. تەھلىل قىلماق، ئانالىز قىلماق.	
anarchism ['ænəkizəm]	n. ھۆكۈمەتسىزلىك، ئانارخىزم.	
ancestor ['ænsistə]	n. ئانا-بۇۋا، ئىجداد.	
anchor ['æŋkə]	n. لەڭگەر. II v. لەڭگەر تاشلىماق.	I
ancient ['einʃənt]	adj. قدىمكى، قدىمىي.	
and [ænd, ənd]	conj. ① ۋە، ھەم، بىلەن. ② يەنە، شۇنداقلا، ~ the like= so ~ يەنە كېلىپ، ئۇنىڭ ئۇستىگە.	
	on (forth) كېيىن، شۇنىڭ بىلەن.	
anecdote['ænikdəut]	n. ① رەسمىي تارىخقا يېزىپ قالدىرۇلمىغان ۋە-قه. ② قىزىق خەۋەر.	

anew [ə'nu:]	① يېڭىدىن، يېڭۈاشتىن، قايتىدىن. ② باشقىدىن، يەندە، قايتا.
angel ['endʒəl]	① پەرپەشە سۈپەتلىك ئادەم. ② n.
anger ['æŋgə]	I. ئاچىقىق، غۇزەپ. II. ئاچىقىنى كەلتۈر.
	مەك، ئوغسىنى ئۆرلەتمەك، غەزىپىنى قوزغىماق.
angle ['æŋgl]	I. بۇلۇڭ، بۇرجەك. II. بېلىق تۇتماق.
angry ['æŋgri]	adj. غۇزەپلەنگىن، دەرغۇزەپ بولغان، خاپا: ~ be ~ with خاپا بولماق.
angish ['æŋgwɪʃ]	n. قاتىق ئازاب، دەردەلم، غەم-قايفۇ.
animal ['æniməl]	n. ھايۋانات، ھايۋان، ئۆي ھايۋانلىرى.
ankle ['æŋkl]	n. ئوشۇق.
annex [ə'neks]	v. ① قوشماق، قوشۇمچە قىلماق. ② بىرلەشمەك، بىرلەشتۈرمەك.
annexe, annex ['æneks]	n. قوشۇمچە: قوشۇمچە ماتېرىيال.
anniversary ['æni've:səri]	n. خاتىرىلەش كۈنى (يىل توشكانلىقىنى)
announce [ə'nauns]	① ئوقتۇرماق، ئېلان قىلماق، خۇزۇر قىلماق.
announcement [ə'naunsmənt]	n. ئوقتۇرۇش، ئېلان، خۇزۇر.
announcer [ə'naunsə]	n. دىكتور، ئېلان قىلغۇچى.
annoy [ə'nɔi]	v. ئاچىقىنى كەلتۈرمەك، چىشىغا تەگىمەك.
annual [ænjuəl]	adj. ھەر يىللەق، يىللەق.
another [ə'nʌðə]	I. adj. ① باشقا بىر، يەندە بىر. ② باشقا، ئوخشدە. II. pron. باشقا (ئادەم، نەرسە).
answer ['a:nse]	I. v. ① جاۋاب بەرمەك، جاۋاب قايتۇرماق. ② ئۇيغۇن كەلمەك، ماس كەلمەك. ③ ئاۋاز قوشماق.
	II. n. جاۋاب.
ant [ænt]	n. چۈمۈلە.
antagonism [æn'tægənizəm]	ئانتاكۇنزم، قارىمۇ قارشىلىق.

Antarctica [æn'ta:kтика]	n. جەنۇبىي قۇتۇپ.
antecedent ['ænti'si:dənt]	n. گرامماتىكا، باشلامچى سۆز.
anti-colonial ['æntikə'lounjəl]	adj. مۇستەملەكچىلىككە قارشى.
anti-imperialist ['ænti-im'piəriəlist]	adj. جاھانگىرلىككە قارشى.
antique [æn'ti:k]	I adj. قەدىمكى، كونا. II n. ئاسارئىتقە، قەدىمكى
	ئەسۋاب-سايمانلار.
antiseptic ['ænti'septik]	I adj. چىرىشنىڭ ئالدىنى ئالدىغان، باكـ. [II تېرىيە ئۆلتۈرۈدىغان.] n. چىرىشنىڭ ئالدىنى ئالغۇچى، باكتېرىيە ئۆلتۈرگۈچى دورىلار.
antonym ['æntənim]	n. گرامماتىكا، قارشى مەنلىك سۆز.
anvil ['ænvil]	n. سەندەل.
anxiety [æŋ'zaiəti]	① n. ئەندىشە، ئەنسىرەش، ۋەزىمە. ② ئەنسىرەيدىغان ئىش. ③ تەشىالىق، ئىنتىزارلىق.
anxious ['æŋkʃəs]	① تەشۈش، ئەنسىزلىك. ناتىنجى، غەمكىن. ② ئالدىراش. ③ ئىنتىزارلىق، تەشىالىق.
any ['eni]	① هەرقانداق، ھېچ. ② بىر ئاز. ③ بىزى.
anybody ['eni'bɔdi]	① بىراۋ، بىر كىم: ② مەيلى كىم بولمىسۇن، ھېچكىم. ③ مەيلى قانداقلا بولمىسۇن، قانداق بولۇشى.
anyhow ['enihau]	① مەيلى قانداقلا بولمىسۇن، قانداق بولۇشى. ② قىسىمىزەر. ③ گەپنىڭ قىسىمىسى. ③ ھەر ئۇتىمالغا قارشى.
anyone ['eniwʌn]	pron. →anybody.
anything ['eniθɪŋ]	① هەرقانداق ئىش، بىرەر ئىش. ② ھەرقانداق نەرسە، بىرەر نەرسە. ③ نېمىلا بولمىسۇن.
anyway ['eniwei]	adv. →anyhow.
anywhere ['eniweə]	adj. قانداقلا جايدا بولمىسۇن، مەيلى قەيدىردىلا

بۇلمىسۇن، قەيدىرە بولۇشىدىن قەتىئىنەزەر.

n. بىنا.

apartment [ə'pa:tment]

ئايىرم-ئايرىم، بۆلەك-بۆلەك. ① adv. ② بۆلەك، ③ ئاجىرالغان حالدا، ئايرىلغان حالدا، بۆلۈنگەن حالدا باشقا.

ape [eip]

I n. ئادەمىسىمان مایمۇن، ئورانگوتان. II v. دورىماق، تەقلىد قىلماق، ئۆلگە ئالماق.

apiece [ə'pi:s]

هەر بىر. adv.

apoloaud [ə'plɔ:d]

v. ① چاۋاڭ چېلىپ ئالقىشلىماق. ② قۇزۇۋەتلىمىك، ئالقىشلىماق.

apologize [ə'pələdʒaiz]

v. كەچۈرۈم سورىماق، ئۆزۈرخاھلىق ئېيتىتىق.

ماق.

apostrophe [ə'pəstrəfi]

n. ئاجىرتىش بىلگىسى قىسقارتىش بىلگىسى ['] .

apparatus ['æpə'reitəs]

n. ① ئىسۋاب. ② ئاپىارات، ئۆسکۈنە، جا. ['] . ② ئاناتومىيە، ئىزا، ئورگان.

apparent [ə'pærənt]

adj. ① ئىنىق، ئۈچۈق، ئاشكارا. ② يۈزەكى، كۆرۈنۈشتىكى.

apparently [ə'pærəntli]

adv. ئۈچۈق، روشن.

appeal [ə'pi:l]

I v. ① ئىلتىمسى قىلماق، ئۆتۈنەك، مۇراجىتەت ['] . ② نارازىلىق بىلدۈرمەك. II n. ① تەلب، مۇراجىتەت؛ قىلماق. ② جىلپ قىلىش.

appear [ə'piə]

v. ① پەيدا بولماق، كۆرۈنۈمەك، بىلىنەمەك، ناما. ② ئۆخشىماق.

appearance [ə'piərəns]

n. ① پەيدا بولۇش. ② تاشقى كۆرۈنۈش، تاشقى قىياپىت. ③ هادىسە، ئەھۋال.

appendix [ə'pendiks]

n. ① ئىلاۋە، قوشۇمچە (ئىسرەر ۋە ماقالالىلەر). ② سازاڭىسىمان ئۆسۈكچە.

appetite ['æpitait]

n. ئىشتىها، نەپىس.

- applause [ə'plɔ:z] ① ئالقىش. ② چاۋاك چېلىپ قارشى ئېلىش.
 ③ بارىكاللا ئېيتىش. ④ مەدھىيەلەش.
- apple ['æpl] ① ئالما، ئالما دەرىخى. n.
- application ['æpli'keiʃən] ① n. ئىلتىمىاسنامە، ئۆتۈنۈش خېتى
 ② قوللىنىش. ③ كۆڭۈل قولۇش. ④ تىرىشىش.
- apply [ə'plai] ① مۇراجىئەت قىلماق، سورىماق، ئىلتىماس
 v. ② قىلماق، تەلەپ قىلماق. ③ ئۇيغۇن كەلمەك، مۇناسىپ كەلمەك،
 قوللانماق.
- appoint [ə'paɪnt] ① بىلگىلىمەك (ئورۇن ياكى ۋاقتىنى)؛ ئۆچ. v.
 ② راشماق. ③ تاللىماق؛ تېينلىمەك.
- appointment [ə'paɪntmənt] ① تېينلىش؛ بىلگىلىش. n.
 ② ئۇچرىشىش.
- approach [ə'prəutʃ] I. v. يېقىنلاشماق، يېقىنلىشىپ قالماق.
 II. ① يېقىنلىشىش. ② يول. ③ ئۇسۇل.
- appreciation [ə'pri:ʃi'eɪʃən] ① باهالاش. ② قەدىرلەش، مىندى.
 n. ③ منىنەتدارلىق بىلدۈرۈش.
 ④ ئۆرلەش (باها)؛ قىممەتلىش.
- appreciate [ə'pri:sieit] ① ئەھمىيەت بىرمەك، دىققەت ئېتىبار بىلەن [ə'pri:sieit]
 v. ② زوقلانماق؛ باھالىماق. ③ منىنەتدار بولماق، تەشەككۈزۈ
 قارىماق. ④ ئېيتىماق (بىرەر ئىش ئۆچۈن).
- apprentice [ə'prentis] I. n. شاگىرت. II. v. شاگىرت بولماق، شا.
 گىرتلىققا كىرمەك.
- appropriate¹ [ə'prəupri:t] adj. مۇۋاپىق، لايىق؛ مۇناسىپ؛ تې-
 گىشلىك.
- appropriate² [ə'prəupri'eit] v. ① ئاجرىتىپ بىرمەك (پۇلنى).
 ② ئىگلىۋالماق، بۇلىماق، بۇلاپ ئالماق.
- approval [ə'pru:vəl] ① ماقوللۇق، ماقول كۆرۈش، قوشۇلۇش. n.

② ماقۇللاش.

approve [ə'pru:v] v. تەستىقلەمماق؛ ماقۇللىماق.

approximate [ə'prəksimeit] adj. I يېقىن؛ يېقىنىلىشىدىغان. يېقىنلاشماق؛ يېقىنىلاشتۇرماق.

approximately [ə'prəksimitli] adv. تەخمىنەن.

Apr. = April.

apricot ['eiprikət] n. ① ئۆرۈك. ② ئۆرۈك دەرىخى. ③ مېغىز رەڭ.

April ['eiprəl] n. ئاپرېل.

apron ['eiprən] n. پەرتۇق.

apt [æpt] adj. ① مۇۋاپىق؛ تۇيغۇن. ② مۇمكىن بولغان.

Arab ['ærəb] adj. II ئەرەب. n. ئەرەبچە. ئەرەبىنىڭ.

Arabian [ə'reibjən] n. I ① adj. ② ئەرەبچە. ③ ئەرەبلەرنىڭ. ④ ئەرەب.

arbitrary ['a:bitəri] adj. تۆز بېشىمچىلىق، ئۆزۈمچىلىك؛ مەنمەن. لىك.

arc [a:k] n. ① ماتېماتىكا، ياي. ② يايىسمان نۇر؛ ئېلىكتىر يايى.

arch [a:tʃ] n. ① ئەگىم، ئارك. ② ئەگىمچە نەرسىلەر.

archbishop ['a:tʃ'biʃəp] n. باش ئېپسىكوب (خىستىئان دىنىنىڭ يۇ). قىرى دەرجىلىك روھانىيىسى.

architect ['a:kitekt] n. ئارختېكتور. بىناكار.

architecture ['a:kitektʃə] n. ① ئارختېكتورا، بىناكارلىق ئىلمى. ② قۇرۇلما.

arctic ['a:ktic] adj. I شىمالىي قۇتۇپلۇق؛ شىمالىي قۇتۇپچە، شىمالىي قۇتۇپنىڭ. ② n. شىمالىي قۇتۇپ.

are [a:ə] v. be نىڭ ئىككىنچى شەخس بىرلىك شەكلى ۋە. هەرقايىسى شەخس كۆپلۈكلىرىنىڭ ھازىرقى زامان شەكلى.

area ['eəriə] n. ① كۆلەم، يەر مەيدانى. ② جاي؛ رايون.

aren't ['a:nt] = are not.

arena [ə'rɪ:nə]	میدان؛ جدڭ میدانى. ② سەنە.	n.
argue ['a:gju:]	مۇنازىرە قىلماق، مۇنازىرلەشىمك، تالاش-تارتىش [~] قىلماق.	v.
argument ['a:gjumənt]	① مۇنازىرە، بىس-مۇنازىرە، تالاش-تارتىش. ② ئاساس، دەلىل.	n.
arise [ə'raiz]	v. ① arose [ə'rəuz] كۆتۈرۈلمەك، تۆرلىمەك؛ چىقماق. ② تۇغۇلماق (مىسىلە). ③ (شامال) چىقماق. ④ (تۆمان) پېيدا بولماق.	~n. [ə'rızn] ①
arisen [ə'rızn]	v. →arise.	
aristocracy ['ærɪs'tɔkrəsi]	ئاقسوڭىكلىر سىياستى. ② ئاقسوڭىكلىر. ③ ئاقسوڭىكلىر جەمئىيەتى.	n.
arithmetic [ə'riθmətik]	ھېساب، ئارىفمېتىكا.	n.
arm¹ [a:m]	بىلدەك.	n.
arm² [a:m]	I. ① (كۆپلۈك شەكىلە كېلىدۇ) قورال، قورال-ياراغ، ② ئىسلىمە. II. قوراللەنماق.	n.
armament ['a:məment]	① ھەربىي ھازىرلىق، ھەربىي تەيىارلىق. ② ئېغىر قوراللار.	n.
armo(u)r ['a:mə]	① ساۋۇت ۋە دۇبۇلغۇ. ② قورال-ياراق؛ ئىسلىمە.	n.
army ['a:mi]	ئارمېيە، قوشۇن. ② قورۇقلۇق ئارمېيىسى. ③ تەشكىللەنگەن ئاما. ④ (كىشىلەر) توپى.	n.
arose [ə'rəuz]	→arise.	
around [ə'raund]	I. prep. ئۆپچۈرسىدە، ئەترابىدا؛ ئايلانىسىغا؛ [~] move ~ the: بويلاپ: یەر شارى ئەترابىدا ئايلانىماق. II. adv. ① ئەترابىدا، ئۆپچۈرـسىدە؛ ئەترابىغا، ئۆپچۈرسىگە. ② بويلاپ: look ~ ئەترابقا قارـماق.	

arouse [ə'raʊz]	v. ① ئويغانماق، ئويغاتماق. ② قوزغىماق؛ قوز.
arrange [ə'reindʒ]	v. ① رەتلەمەك، تەرتىپكە سالماق. ② ئورۇنلاشتۇرماق. ③ تېيارلىق كۆرمەك؛ تۆزەشتۈرمەك. ④ ياراشتۇرماق، كېلىشتۈرمەك.
arrangement [ə'reindʒmənt]	n. ① رەتلەش، تەرتىپكە سېلىش. ② ئورۇنلاشتۇرۇش، تۆزەشتۈرۈش. ③ تېيارلىق قىلىش؛ پىلانلاش.
array [ə'rei]	v. ① تەرتىپكە سالماق؛ رەتلەمەك. I n. ② ياسانماق، پەدەزلىمەك. II n. سېپ، رەت.
arrest [ə'rest]	v. ① قولغا ئالماق، تۈتماڭ. ② توسمىماق، توخ.
	تاتماق؛ چەكلەمەك.
arrival [ə'raivəl]	n. يېتىپ بېرىش؛ يېتىپ كېلىش. ② يېتىپ كەلگۈسى.
arrive [ə'raiv]	v. ① يېتىپ بارماق؛ يېتىپ كەلەمەك (مەلۇم جاي-غا). ② يەتمەك، يېتىشىمەك (ياش-قۇرام). ③ ئېرىشىمەك، ئىنگە بولماق.
arrow [ˈærəu]	n. ① ئۇقى؛ يا ئۇقى. ② كۆرسەتكۈچ بەلكىسى [←].
art [a:t]	n. ① سەنئەت؛ گۈزەل سەنئەت؛ نەپس سەنئەت. ② ھۇنر، ماهارەت. ③ سۇنىشى. ④ ئۇيۇن؛ ئالدام خالتا. ⑤ ھىيلە، ھىيلە-مىكىر؛ نەيرەڭ.
artery [ˈa:təri]	n. ① (ئاناٹومىيە) قىزىل تومۇر، ئارتىپرىيە. ② غول لىنىيە.
article [ˈa:tikl]	n. ① نەرسە-كېرەك؛ بۇيۇم. ② ماقالە. ③ پاراگراف. ④ ماددا. ⑤ ئارتىكىل (گرامماتىكا).
artificial [ə'ti'fiʃəl]	adj. سۇنىشى، ياسالما، ياسىما.
artillery [a:'tiləri]	n. ① توب-زەمبىرەك. ② توبچى قىسىم.

هېسابلىماق:	I regard him ~ a guest.
قارايمەن.	~ far ~ (so) far ~ كىچە: I konw مېنىڭ بىلىشىمچە / (to) ~ گە كەلگەندە، ... گە كەلسەك، ... دىن سورساق: ~ ئۇنىڭ تۇقۇشغا كەلسەك / (though) / ~if (though) / ~ دەك، خۇددى / ~ so (پەقت، ... لە، پەقت ... لە / ~ well ~ هەم... هەم... يەنە / to ~ to (in order to) so =in order to)
ascend [ə'send]	v. ① چىقماق (تاغقا). ② يۈقرى كۆتۈرۈلمەك.
ascertain ['æsə'tein]	v. چوڭقۇر ئېنىقلىماق، ئېنىقلاب چىقماق.
ascribe [əs'kraib]	v. ...-گە مەنسۇپ بولماق، ...-گە قارىماق، ...-گە تەئىللۇق بولماق.
ash [æʃ]	n. (دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) كۈل.
ashamed [ə'ʃeimd]	adj. ئۇياتلىق، نومۇسچان.
ashore [ə'ʃɔː]	adv. قىرغاققا؛ قىرغاقتا.
Asian ['eiʃən]	I ئاسىيا، ئاسىيادە؛ ئاسىيانىڭ، ئاسىياغا ئائىت. II ئاسىيالىق.
aside [ə'said]	adv. بىر چىتى، بىر ياقتا؛ بىر تەرىپكە؛ بىر بىر بىغى.
ask [a:sk]	v. ① سورساق. ② تەلەپ قىلماق، ئىلتىماس قىلماق.
	③ تەكلىپ قىلماق. ④ سۈرۈشتە قىلماق. ⑤ سالام ئېيتماق.
asleep [ə'sli:p]	adv. & adj. ① ئۇيىقۇلۇق؛ ئۇيىقۇدا؛ ئۇخلاۋاتقان.
	② ئۇيىشۇپ؛ قولۇشۇپ.
aspect ['æspekt]	n. ① قىيىپتە، چىراي. ② تەرىپ.
aspire [əs'paɪə]	v. قىزغىن ئارزو قىلماق، قىزغىن ئۆمىد قىلماق، [əs'paɪə] قىزغىن ئىنتىلىمەك.
aspirin ['æspərin]	n. ئاسپىرىن (دورا).
ass [æs]	n. ① ئېشەك. ② ئەخمىق، كالۋا، دۆت.
assail [ə'seɪl]	v. ئۇشتۇرمۇتۇ زەربە بەرمەك، تۈيۈقىسىز ھۆجۈم

قىلماق.

v. سۈيىقەست قىلىپ ئۆلتۈرمەك، يوشۇرۇن [ə'sæsineit] ئۆلتۈرمەك.

I v. تۈيۈقىسىز ھۆجۈم قىلماق؛ بۆسۈپ كىرمەك. [ə'sɔ:lt] II n. ھۆجۈم؛ تۈيۈقىسىز ھۆجۈم.

n. تەكشۈرۈش؛ تەھلىل قىلىش؛ ئانالىز قىلىش.

① كىشىلەر توبىي. [ə'sei] ② قۇراشتۇرۇش.

v. ① يىغىماق؛ يىغىلماق؛ توپلاماق؛ توپلاشماق. [ə'semblidʒ] ② قۇراشتۇرماق.

n. ① يىغىن؛ مەجلىس. ② يىغىن مەيدانى. [ə'semblɪ] ③ قۇراشتۇرۇش. ④ يىغىلىش سىگنالى؛ كۈدۈك.

v. ① كېسىپ ئېيتىماق، كەسکىن سۆزلىمەك؛ ئېلان [ə'sə:t] قىلماق. ② قوغدىماق.

v. ① جىزمەلەشتۈرمەك. ② بەلگىلىمەك. [ə'ses] ③ مۇلچەرلىمەك؛ باھالىماق.

v. ① بەلگىلىمەك، تەينىلىمەك. ② چاچماق (ئادەم [ə'sain] ۋېشىغا)؛ تەقسىم قىلماق (ئۆي ۋە يەرنى). ③ ۋەزىپە تەقسىم قىلماق.

n. ① تەقسىم قىلىش؛ تەقسىم قىلىنىش، [ə'sainmənt] تەقسىمات. ② بەلگىلەنگەن ۋەزىپە، تېكشىلىك بۇرج.

v. ① ھەزىم قىلماق، ھەزىم بولماق. [ə'simileit] ② ئاسىمىلىياتىسيه بولماق؛ ئاسىمىلىياتىسيه قىلماق.

n. ئاسىمىلىياتىسيه، ئاسىمىلىياتىسى. [ə'simi'leʃən] يىلىشىش.

v. ياردەملەشمەك، ياردەم بەرمەك.

n. ياردەم، ياردەم بېرىش، ياردەملەشىش.

I adj. ھەمكار، ياردەمچى؛ مۇئاۋىن. [ə'sistənt] ① n. ② ياردەمچى، ھەمكار. ياردەمچى ئوقۇتقۇچى (ئائىلە مەكتەپلىرى).

- v. ① بىرلەشمەك، قوشۇلماق. ② ... بىلەن [ə'səufiəit] باردى-كەلدى قىلىشماق؛ ئارىلاشماق. ③ ... گە بىرلەشتۈرۈپ تە سەۋۋۇر قىلماق.
- I n. ھەمراھ؛ ئاغىنە؛ خىزمەتداش. II adj. ① شېرىك؛ ... بىلەن ئالاقدار. ② ... گە باغلانغان. ③ ... گە بىرلەشتۈرۈپ ئويلىنىدىغان؛ ... گە بىرلەشتۈرۈپ تەسەۋۋۇر قىلىدىغان.
- n. ① بىرلەشمە؛ بىرلىشىش. ② بېرىش-كېلىش. ③ ئالاقە، ئاقىلىشىش، مۇناسىۋەت، مۇناسىۋەتلىشىش. ④ بىرىكمە؛ ئۇيۇشما. ⑤ جەمئىيەت تەشكىلاتى. ⑥ كېڭىش.
- v. ① ئۆستىگە ئالماق، زىممىسىگە ئالماق. ② دەپ قارىماق... دەپ ھېسابلىماق. ③ دەك قىياپەتكە كىرىۋالماق.
- n. ① ئىگىلەش. ② ئۆستىگە ئېلىش. ③ پەزەز، قىياس. ④ ساختىلىق، يالغان قىياپەت. ⑤ ھاكاۋۇرلۇق.
- n. ① كاپالىت. ② ئىشىنچ؛ ئۆزىگە ئىشىنىش [ə'ʃuərəns].
- v. ① كاپالەتلىك قىلماق. ② جىزملەشتۈرمەك.
- v. ھەيران قالدۇرماق، ھالق-تالق قالدۇرماق؛ ھەيدى- جەرتە قالدۇرما.
- n. ھەيران قېلىش، ھالق-تالق قېلىش.
- n. ئالىم ئۆچۈچمىسى.
- n. ئاسترونومىيە.
- ① (ئورۇن، جاي، ۋاقت قاتارلىقلارنى كۆرسىتىپ، دا، مە، تا، تە [æt, ət] at لەر بىلەن ئىپادلىنىدۇ) : stand ~ the door ئىشىك ~ the age of ten/ five o'clock / ئالدىدا تۇرماق /

ئۇن ياشتا. ② (هالەت، مەشغۇلات قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ) . . . پەيتتە؛ . . . ۋاقتىدا؛ . . . ئىشلەۋاتقاندا ~ تاماق يەۋەتقاندا. ③ (نىشان، مەقسەت قاتارلىقلارنى كۆرسىـ dinner/ aim) : look ~ a map ~ the target/ aim ~ the target/ aim نىشانغا توغرىلاپ. ④ (سۈرئەت، باها قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ) . . . بويىچە؛ . . . خا: ~ six ~ dollars sell ئالىتە دوللارغا سېتىلـ دۇـ. ⑤ (سەۋەبىنى كۆرسىتىدۇ) . . . سەۋەبىتىنـ؛ . . . ئۇچۇنـ. ~ once // شۇئانـ، دەرھالـ.

ate [et] v. → eat.

athlete ['æθli:t] n. تەنەرىكەتچى، ئىسپورتچى.

athletic [æθ'letik] adj. ئاتلىپتىكا.

atlas ['ætləs] n. ئاتلاس (جۇغراپىيەلىك خەرتىللەر توپلىمى).

atmospher ['ætməsfɪə] n. ① ئاتمۇسەفېرا؛ ھاۋا. ② كەپىيات.

atom ['ætəm] n. ① ئاتوم. ② زەررە؛ زەررېچە.

atomic [ə'tɔmik] adj. ① ئاتوم. ② ئاتوم ئېنېرگىيەلىك.

attach [ə'tætʃ] v. ① . . . نى چاپلىماق. ② قوشۇپ قويىماق.

③ تەۋە قىلىنماق (مەجوۇل دەرىجىدە ئىشلىتىلدىـ).

④ ياخشى كۆرمەك، ياراتماق. ⑤ ئايىر بلغۇسى كەلمەسلەك؛ ئايىرـ لىشقا كۆزى قىيماسلىق.

attack [ə'tæk] I v. ① ھۈجۈم قىلماق، زەربە بىرمەك، ئاتاكىغا ئۆتىمەك. II n. ھۈجۈم، زەربە، ئاتاكا.

attain [ə'tein] v. ① ئېرىشىمەك. ② يەتمەك (مەقسەتكە).

attempt [ə'tempt] I v. ① ئۇرۇنماق؛ ھەرىكەت قىلماق. ② سىناب كۆرمەك، سىناب باقماق. II n. ئۇرۇنۇش

v. ① قاتتاشماق، ھازىر بولماق.

② شۇغۇللانماق. ③ غەمخورلىق قىلماق، ئېتىبار بىرمەك؛ خۇۋەر ئالماق؛ باقماق (كېسىلىنى). ④ ھەمراھ بولماق.

attendance [ə'tendəns] n. ① قاتتىشىش. ② كۆتۈش؛ قاراش.

attendant [ə'tendənt]	① كۆتكۈچى، خىزمەتكار. ② قاتناشقۇچى [ə'tendənt]	n. ③ هەمراھ.
attention [ə'tenʃən]	① دىقىقت قىلىش، پەخس بولۇش. ② كۆئۈل [ə'tenʃən]	n. بولۇش.
attentive [ə'tentiv]	① دىقىقت قىلغان، هوشىار بولغان؛ كۆئۈل [ə'tentiv]	adj. قويغان، بېرىلگەن. ② ئەدەبلىك، سەممىي؛ خوش پېشل.
attic [ˈætik]		n. بالىخانا.
attire [ə'taiə]		I. v. زىننەتلىمەك؛ كىيىنەمەك.
		II. n. ① كېيمىم-كېچەك. ② ياسىنىش.
attitude [ˈætitju:d]		① پوزىتىسىيە. ② ھالىت.
attorney [ə'tɔ:nɪ]		① ۋەكىل، ۋاكالىتچى؛ ۋاكالىتمەن. ② ئادۇوکات.
attract [ə'trækt]	① ئۆزىگە تارتماق. ② جەلپ قىلماق، مەپتۇن قىلماق، زوقىنى كەلتۈرمەك، ئېزىققۇرماق.	v.
attraction [ə'trækʃən]	① جەلپ قىلىش كۆچى، ئۆزىگە تارتىش [ə'trækʃən]	n. ② كىشىنى جەلپ قىلىدىغان نىرسىلەر.
attractive [ə'træktiv]	① يېقىلىق. ② كۆركەم.	adj. ③ ئۆزىگە جەلپ قىلىدىغان، كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان.
attribute¹ ['ætribju:t]	① خۇسۇسىيەت. ② شەرتلىك بەلگە.	n. ③ ئېنىقلىغۇچى (گرامماتىكا).
attribute² [ə'tribju:t]		v. گە مەنسۇپ بولماق.
attributive [ə'tribjutiv]		adj. I. 『گرامماتىكا』، ئېنىقلىغۇچى، 『گرامماتىكا』، ئېنىقلىغۇچى.
audience [ˈɔ:djəns]	① ئاثلىغۇچى. ② تاماشىسىن. ③ قوبۇل [ə'ribjutiv]	n. II. ④ سالامغا بېرىش.
Aug . = August.		
augment¹ [ɔ:g'ment]		v. كېڭىيەتىمەك؛ كۆپەيتىمەك؛ ئاشۇرماق.

augment [ə'gmənt]	n. كېڭىتىش؛ كۆپەيتىش؛ ئاشۇرۇش.
August ['ɔ:gəst]	n. ئاۋغۇست.
aunt [a:nt]	n. چوڭ ئاپا؛ كىچىك ئاپا؛ هامماچا؛ هامما.
aural ['ɔ:r(ə)]	① adj. قۇلاق، قۇلاقنىڭ، قۇلاققا ئائىت. ② ئاڭلاش سېزىمىگە ئائىت.
Australian [ɔ:streɪljən]	I adj. ئاۋسسترالىيىنىڭ؛ ئاۋسسترالىيىچە. II n. ئاۋسسترالىيىلىك.
Austrian ['ɔstriən]	I adj. ئاۋسسترالىيىنىڭ؛ ئاۋسسترالىيىچە. II n. ئاۋسسترالىيىلىك.
author ['ɔ:θə]	① n. ئاپتۇر، مۇئەللېپ. ② ئاساسچى.
authority [ɔ:'θɔriti]	① n. هوقۇق؛ هوقۇق دائىرسى. ② ئابروي، نوپۇز.
auto ['ɔ:təu]	n. (جانلىق تىلدا) ئاپتوموبىل.
automatic ['ɔ:tə'mætik]	adj. ئاپتوماتىك.
automation ['ɔ:tə'meiʃən]	n. ئاپتوماتلىشىش؛ ئاپتوماتلاشتۇرۇش.
automobile ['ɔ:təməbi:l]	n. ئاپتوموبىل.
autumn ['ɔ:təm]	n. كۈز، كۈز پەسىلى.
auxiliary [ɔ:g'ziljəri]	I adj. قوشۇمچە، ياردىمچى. n. «گرامماتىكا»، ياردىمچى پېئىل.
avail [ə'veil]	I v. پايدىسى تەڭمەك، ياردىمى بولماق، لازىمى بولماق. II n. ① كېرەك، لازىم. ② مەنپەئەت، پايدا؛ ياردەم؛ نېپ. ③ پايدىسى بولۇش، ياردىمى بولۇش.
availability [ə'veilə'biliti]	n. ئۇنۇم؛ قىممەت.
available [ə'veiləbl]	① adj. كېرەك بولىدىغان، لازىلىق، كېرەك. ② كۈچكە ئىگە. ③ ئېرىشىشكە تېگىشلىك.
Ave . = Avenue, avenue.	
avenge [ə'vendʒ]	v. . . . ئۇچۇن ئىنتىقام ئالماق، ئىنگ ئۇچىنى [3]

ئالماق.

avenue [’ævɪnju:] ① چوڭ كۆچا؛ داغدام يول. ② دەرەخلىك يول. ③ يول.

average [ˈævərɪdʒ] n. مُتوسط؛ مُتوسطچه سان؛ مُتوسطچه هې -. ساب. ② ئادهتسىكى سو يۈزى. II. adj. مُتوسطچه؛ مُتوسرا ھىساب بىلەن. II. v. مُتوسرا ھىساب قىلماق.

avoid [ə'vɔɪd] v. ساقلانماق، قاچماق، خالىي بولماق.

await [ə'weɪt] v. كۈتمەك، كۈتۈپ تۇرماق، ساقلىماق.

awake [ə'weɪk] (~ d , awoke : awoke [awəuk]) v. I ئويغانماق؛ ئويغاتماق . II adj. ئويغاچاق؛ سەگەك؛ سەزگۈز .

awaken [ə'weikən] v. ئويغاتماق؛ ئويغىتىپ قوييماق.

award [ə'wɔ:d] I. v. بُؤير وپ برمەك (قانۇندا). II. n. ① ھۆكۈمنامە. ② مۇكاباپت بۇيۇملىرى، مۇكاباپات.

aware [ə'wɛə] adj. خوده ردار.

awe [ə:] n. تارتنىش، ھېيقيش. I. v. قورقۇتماق، ھېيقتۈرماق.

awful [’ɔ:fʊl] adj. ① قورقۇچلۇق، ۋەھىملىك، دەھشەتلىك.
② ناھايىتى: ③ ناھايىتى يامان؛ بېتىر.

awhile [ə'wail] adv. بردہم؛ بیر دہمدلا.

awkward [ˈɔ:kwəd] ② قولايسز، ٹپسز. ① adj.

③ ئوڭايىز لاندۇر بىدىغان؛ تەڭلىكتە قالدىرىدىغان.

awoke [ə'wəuk] v. →awake

ax(e) [æks] n. (كۆپلۈكى: axes [’ æksi:z] پالتا.)

axes [’ æksi:z] n. →axe, axis

axis [’ æksis] (كۆپلۈكى: axes [’ æksi:z] ① مېخانىكا، ② ئوق.)

axle [’ æksl] n. (ئوق، ماشىنا ئوقى.)

ay(e) [ai] int. (ماقول؛ بولىدۇ؛ خوب.)

azure [’ æʒə] adj. &n. (هاۋا رەڭ، هاۋا رەڭلىك.)

B

B, b [bi:] ئىنگليز تىلى ئېلىپېسىنىڭ ئىككىنچى ھەربى
B. B. C=British Broadcasting Corporation بىرلتانىيە راديو شىركىتى.

① تىلى چىقىشقا باشلىماق، گەپ-سۆز ئۆگەنمەك (كـ. [كـ. چىك بالا). ② غۇددۇرماق، غىڭىشماق. ③ ۋاتىلىماق.
④ شىلدىرىلىماق، شىلدىرلاپ ئاقماق. ⑤ سىرىنى ئاشكارىلىماق، ئاشكارىلاپ قويىماق. ①n. ② شىلدىرلاش، شىلدىرلاپ ئېقىش.

babe [beib] n. بۇۋاق.

baboon [bə'bu:n] ئىت باش مايمۇن، بابۇن.

baby [’beibi] ①n. بۇۋاق. ② گۆددەك. ③ كىچىك؛ كىچىك نەرسىلەر. ④ ياش ھايۋانلار (قۇلۇن، تەخىي، موزايى، قوزا، ئوغلاق ۋە باشدە-قىلار).

bachelor [’bætʃələr] n. بويتاق. ② باكاالاڙر.

back [bæk] I ①n. دۈمبە؛ ئارقا، كەينى، ئارقا تەرەپ. ②adv. ئارقىدىكى، كەينىدىكى. ①v. يارىقىدا، ئارقىغا، كەينىگە؛ كەيدىنە. ②بۇرۇن، ئاۋۇال، ئىلگىرى. ① يانماق، ياندۇرماق، قايتۇرماق. ② قوللاپ قۇۋۇملىمەك، يار-يۈلەكتە بولماق.

backache [’bækeik] n. بىل ئاغرقى.

background [’bækgraund] n. ئارقا كۆرۈنۈش. ② سەرگۈزەشت، كەچۈرمىش. ③ مەخپىيەت.

backward [’bækwəd] ①adj. ئارقىغا، كەينىگە، ئارقىسى، كەينى. ② ئارقىدا قالغان، كەينىدە قالغان.

backwardness [ˈbækwədnis]	نالاقلق، ئارقىدا قىلىش، پاسىپ-لەق.
backwards [ˈbækwədz]	① ئارقىغا، كەينىگە، تەتۈرگە. ② ئەكسىچە، تەتۈرسىچە.
bacon [ˈbeikən]	n. تۇزلاغان گۆش، سۇر گۆش.
bacteria [bækˈtɪəriə] (bacterium) [bæktˈiəriəm]	n. باكتيرىيە (ئادهتى بىرلىك شەكلى ئىشلىتىلمىيدۇ).
bad [bæd]	① (worst [wə:st], worse [wə:s]) adj. ئەسىكى، يامان، ناچار، ئوسال. ② نامۇۋاپق.
bade [beid]	v. → bid. v
badge [bædʒ]	n. ئىزىدەك، بەلگە.
badger [ˈbædʒə]	n. قاشقىئوغلاق، بورسۇق.
badly [ˈbædli]	① (worst [wə:st], worse [wə:s]) adv. يامان. ② قاتىق. ③ ناچار، ئەسىكى، ئوسال.
badminton [ˈbædmintən]	n. پەي توب.
badness [ˈbædnis]	n. ئەسکىلىك، ئەسکىلىك قىلىش، ئوساللىق قىلىش، يارامىزلىق.
baffle [bæfl]	① گاڭگىرىماق، گاڭگىراتماق. ② تو سقۇنلۇق قىلىماق، پۇتلىكاشاڭ بولماق. ③ قىيىنىماق، قىيىنالماق.
bag [bæg]	① خالتا، تاغار، قاپ، سومكا. ② يانچۇق.
baggage—car [ˈbægidʒ ka:]	n. (يۈك-تاق) ۋاگون.
baggage—man [bægidʒmən]	n. يۈك تو شىغۇچى.
baggage—room [ˈbægidʒrum]	n. ئامانىتخانا، يۈك-تاق ساقلاش تۆبى.
bail [beil]	I. n. كېپىل، كېپىللەك، كېپىللەك قىلىش، كاپالەت، كاپالەتلىك، كاپالەتلىك قىلىش. II. v. كېپىل بولماق، كېپىللەك قىلىماق.
bait [beit]	n. يەم، يەمچۈك (بېلىق تۇتىدىغان).

baize [beiz]	n. يېرىك سوکنا.
bake [beik]	v. ① قاقلىماق (ئۇتقا). ② پۈشۈرماق (نان).
baker ['beikə]	n. ① بولكىچى. ② ناؤاي.
bakery ['beikəri]	n. ① بولكىخانا. ② ناؤايخانا.
balance ['bæləns]	I n. ① تارازا، ميزان. ② بالانس. II b. تەڭپۈڭلاشتۇرماق، تارتىماق (تارازىدا).
balancer ['bælənsə]	n. ① تارازا. ② تەڭپۈڭ، تەڭپۈڭلۈق. ③ مۇۋازىنەت.
balcony ['bækəni]	n. بالكون.
bald [bə:ld]	adj. ① يالىڭاج. ② قۇرۇق. ③ تەمىز. ④ تاقىر (باش).
bale [beil]	I n. تاي (تايلاپ تېڭىلغان نەرسىلەر). بۇلاق، تېڭىق، يېشىك. II v. تايلىماق، تائىماق.
balk, baulk [bə:k]	I n. توسابق، توسابلغۇ، توسىقۇنلۇق. II v. ① توسىقۇنلۇق قىلماق، توسابلغۇ بولماق. ② (ئات قاتارلىقلار) توختىۋالماق، ماڭماي تۈرۈۋالماق.
ball¹ [bə:l]	n. ① توب. ② شارسىمان نەرسىلەر. ③ توب مۇسابىقىسى. ④ ئوق.
ball² [bə:l]	n. تانسا.
ballad ['bæləd]	خەلق ناخىسى، قوشاق.
ballad [b'æləd]	n. خەلق ناخىسى، خەلق قوشقى.
ballerina [bæləd]	قىز، بالېت ئۆسسوْلچىسى.
ballet ['bælei]	n. بالېت.
ballet-dancer ['bl(e)i da:nse]	n. بالېت ئۆسسوْلچىسى.
ballistic [bə'listik]	adj. (ھەربىي) باللىستىك.
balloon [bə'lū:n]	شار.
ballot [bælət]	n. سايلام بېلىتى. ② ئاؤاز بېرىش، ئاؤازغا قويۇش،

سايلاش. II. v. ئاۋاز بىرمەك، ئاۋازغا قويماق.

ballot—paper [ˈbælət'peipə] n. سايلام قەغىزى، سايلام بېلىتى.

balm [ba:m] ①n. خۇش پۇراق مەلھەم. ② ئاغرىق توختىدىغان دورا. ③ تەسلى.

bamboo [bæm'bu:] n. بامبۇك.

ban [bæn] I. v. (~ ning, ~ ned) مەنى قىلماق، (~ ned) توسماق، چەكلىمەك. II. n. مەنى قىلىش، توسوش، چەكلەش، مەنى قىلىنىش، توسلۇش، چەكلىنىش.

banana [ba'na;nə] n. بانان.

band [bænd] ①n. باغ، بوغقولج. ② دۇي. ③ گۈرۈھ. ④ مۇزىكا. ⑤ بىرلىشمەك، ئىتتىپاقداشماق.

bandage ['bændidʒ] n. بىنت، بانداز (جاراھەت تاڭىدىغان داكا).

bandit ['bændit] n. باندىت، قاراچى.

bandy ['bændi] v. ① ئېيتىشماق، بىر-بىرىگە ئېيتىماق. ② (تۆپ قاتارلىقلارنى) تاشلاشماق، ئاشلاشماق، ئاتماق، ئېيتىشماق. ③ گەپ تارقاتماق. || words with sb ~ بىراۋ بىلەن تاكاللاشماق.

bane [bein] n. ① زەھىر. ② ئاپەت.

baneful ['beinful] ①adj. ھالاکەتلىك، ھالاکەتكە ئېلىپ بارىدىغان. ② زەھىرلىك.

bang [bæŋ] I. n. ئۇرۇش، ئۇرۇلۇش، تاراقلاش، تاراقلىتىش (ئىشك). II. v. ئۇرماق، ئۇرۇلماق، تاراقلىماق، تاراقلاتماق، تاراقلىدىماق، تاقلىداتماق.

banger ['bæŋə(r)] ① كالباسا، چۈچۈق. ② پوجاڭزا.

banish ['bæniʃ] v. ① قوغلىماق، قوغلاپ چىقارماق، چېڭىرىدىن قوغلاپ چىقارماق. ② چىسىرىۋەتمەك، يەڭىمەك، يوقاتىماق، تۈگەتمەك.

banishment ['bæniʃmənt] n. قوغلاش، ھېيدەش، چېڭىرىدىن قوغلاپ چىقىرىش.

bank ¹ [bæŋk]	n. قىرغاق (دەريا، دېڭىز ۋە كۆللەرنىڭ).
bank ² [bænk]	I n. بانكا.
banker ['bæŋkə]	II v. بانكىغا پۇل ئامانىت قويماق. I n. بانكىچى، بانكا ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللانغۇچى.
bankrupt ['bæŋkrəpt]	I n. ① قىرزدار. ② ۋەيران. II v. ① قىرزدار بولماق. ② ۋەيران بولماق.
banner [bænə]	n. بايراق، كۆندىلەڭ پلاکات.
banquet ['bæŋkwit]	n. زىيابىت.
banter ['bæntə(r)]	چاقچاق، ئۇيناشماق، ئەخەمەق قىلماق، كول. دۇرلاتماق.
baptism ['bæptizəm]	چوقۇنماق، چوقۇندۇرماق، چوقۇنۇش، چوقۇندۇ-. روش مۇراسىمى.
bar	I n. تال، پارچە، دانه (ئومۇمن ئىنچىكە ۋە سوزۇنچاڭ) [ba:]. II v. نىرسىلەرنى كۆرسىتىدۇ. ② تاقاق، دەم، تاياق، توسوق. ③ قاۋاچخانا.
barb [ba:b]	n. تىكىن، ئەتتىكىن.
barbarian [ba:'beəriən]	I n. ۋەھشىي ئادەم. قوپال ئادەم، مەدەندى. II adj. يەتىسرىز ئادەم. ياۋۇز، ۋەھشىي قوپال.
barbarism ['ba:bərizəm]	n. ① ۋەھشىلىك، ياۋۇزلۇق. ② قوپاللىق، مەدەنىيەتسىزلىك.
barbarity [ba:'bæriti]	n. ۋەھشىلىك، ياۋۇزلۇق. ② قوپاللىق، مەدەنىيەتسىزلىك.
barbarous ['ba:bərəs]	① مەدەنىيەتسىز، نادان. ياۋايى، ۋەھشىي. ② ئەددەبىسىز، قىلىقسىز، قوپال.
barber ['ba:bə]	n. ساتراش.
bard ¹ [ba:d]	n. شائىر.
bard ² [ba:d]	n. غۇزەلخان، ناخشىچى.

bare [beə]	① adj. يالڭاج، يالاڭ، ئۇچۇق.	I
	② قۇرۇق، ئۆسکۈنسىز، جاهازسىز. ③ ئاران، بىر ئامال قىلىپ.	
	v. ئاشكارىلساق.	II
barefaced ['beəfeist]	adj. ئۇيياتسىز، نومۇسىز، شەرمەنە.	
barefoot ['beəfut]	adv. يالڭاياق، يالنىڭاياق. I	
	هالدا.	
barely ['beəli]	adv. ئاران، زورمۇ زور، بىر ئامال قىلىپ.	
bargain ['ba:gɪn]	1 n. توختام، كېلىشىم؛ سودا. ② توختام قىد.	
	لەننغان مال، پۇتۇشكەن مال. ③ ئەرزان مال، باھاسى چۈشورۇلگەن مال. II v. سودىلاشماق، شەرت قويىماق: for ~ مۇلچەرلىمەك.	
	پەرهز قىلماق.	
bargainer ['ba:gɪnə]	n. سودىگەر، تىجارەتچى.	
barge [ba:dʒ]	چاتما كېمە	
baritone ['bærɪtəðn]	ئەرلەر ئوتتۇرا ئاۋازى	
bark¹ [ba:k]	دەرەخ قوۋىزىقى.	
bark² [ba:k]	n. قوۋىزاق.	
bark³ [ba:k]	قاۋاش، ئىت قاۋاش.	
	I n. ھەۋىشش (ئىتلارنىڭ). II v. ھاۋىشماق (ئىتلارنىڭ).	
barley [ba:li]	n. ئارپا.	
barn [ba:n]	① ئاشلىق ئامبىرى، سالىق. ② قوتان، ئېغىل.	n.
barometer [bə'rəmitə]	n. بارومېتر.	
baron ['bærən]	n. بارون (فېئۇداللىق مەنسەپنىڭ بىر خىلى).	
barrack ['bærək]	ئەخمىق قىلماق، ئەخمىق تاپماق، ئۆيناتماق.	
barracks ['bærəks]	گازارما، لېيڭىفالى.	
barrage ['bæra:ʒ]	توغان، توپسا.	
barren ['bærən]	① تاقىر، قاقاس، ئۇنۇمىسىز. ② مېۋىسىز.	adj.
	③ پايدىسىز، نەتىجىسىز، مەنلىسىز.	

barricade ¹ [ˈbærɪkde]	n. توسقۇنلۇق، پۇتلىكاشاڭ.
	v. توسماق، توسقۇنلۇق قىلماق، پۇتلىكاشاڭ بولماق.
barricade ² [bærikeid]	توسماق، توسوْلۇپ قالماق، تىقلىپ قالماق. []
barrier [ˈbærɪə]	n. كىرىش ئىشىكى. ② رېشاتكا، توسۇق. ③ توسالغۇ، پۇتلىكاشاڭ.
barrow [ˈbærəð]	قول ھارۋىسى.
base [beis]	I n. بازىس؛ ئاساس، ئۇل. II v. . . نىڭ ئاساسغا قۇر- ماق (تىكلىمەك).
baseball [ˈbeisbə:l]	كالىدەك توب.
baseless [ˈbeislis]	adj. ئاساسىز، سەۋەبىسىز.
basement [ˈbeismənt]	① ئاساس. ② ئەڭ ئاستىدىكى قەۋەت، ئەڭ [] تۆۋەن قەۋەت. ③ يەر ئاستى ئۆي. ④ گەمە.
bases [ˈbeisi:z]	① ئاساس، دەلىل ② ئاساسىي قىسىمى.
bashful [ˈbæʃful]	→basis. adj. تارتىنچاڭ، ئۇياتچان.
bashfulness [ˈbæʃfulnis]	n. ئۇياتچانلىق، تارتىنچاڭلىق.
basic [ˈbeisik]	① ئاساسىي، ئاساسلىق، توب، نېگىزلىك. ② ئىشقاڭلىق < خىمىيە >.
basil [bæzl]	رەيھانگۈل.
basin [ˈbeisn]	① داس. ② ئويمانلىق. ③ ۋادا (دوريانىڭ) ④ كۆلچەڭ.
basis [ˈbeisis]	n. (كۆپلۈكى [ˈbeisi:z] ① (bases [ˈbeisi:z] ① ئاساس. ② ئاساسلىنىش.
bask [ba:sk]	① ئاپتاپىنىماق. ② ئاپتاپقا سالماق.
basket [ˈba:skit]	v. ① سېۋەت. ② زەمبىل.
basketball [ba:skitbə:l]	n. ۋاسكىتپىلۇل.
bass[beis]	adj/q. تۆۋەن ئاۋازلىق. ① n. ئەرلەرنىڭ تۆۋەن ئاۋازى. ② تۆۋەن ئاۋازلىق چالغۇ ئەسۋابلىرى.

bastard [ˈbæstəd]	نکاهسز تۇغۇلغان بالا. ① adj. ② ناپاك. ③ يالغان، ياسالما.	I
bastion [ˈbæstiən]	قورغان، ئىستيوكام، قەلئە.	
bat¹ [bæt]	كۆزنى يۈمۈپ ئاچماق.	
bat² [bæt]	(~ting ، ~ted ، ~ted) v. I. پالاق.	I
	توبىنى ئورماق.	
bat³ [bæt]	n. شەپەرەڭ (ھايۋانات).	
bath [ba:θ]	n. (كۆپلۈكى: baths [ba:ðz]) ① يۈيۈنۈش، سۇغا چۆمۈلۈش. ② مۇنچا. ③ ۋاننا.	
bathe [beið]	v. ① يۈيۈنماق، سۇغا چۆمۈلمەك، سۇ ئۆزىمەك. ② چىلىماق، نەمدىمەك، ھۆللىمەك.	
bathroom [ˈba:θrum]	n. مۇنچە، سەرراپ.	
batman [ˈbætmən]	خىزمەتكار، خىزمەتچى (ئىنگلىيىدە ھەربىي ئەمەل. دارلارنىڭ پارچە-پۇرات ئىشلىرىنى قىلىپ بېرىدىغان ئىسکەر).	
baton [ˈbætən]	ساچى كالىتىكى.	
battalion [bəˈtæljən]	n. باتالىيون (ھەربىي).	
batter [ˈbætə]	I. v. قالايمىقان ئورماق، قاتىق ئورماق. قاتىق ئورۇلماق. II. n. توبىچى، توب ئورغۇچى.	I
battery [ˈbætəri]	n. باتارىيە.	
battle [ˈbætl]	n. (ئادەتىكى) ئۇزۇش، جەڭ. v. ئۇرۇش قىلىماق، جەڭ قىلىماق.	I
battlefield [ˈbætlfiːld]	جەڭ مەيدانى.	
battleship [ˈbætlʃɪp]	n. ئۇرۇش كېمىسى، جەڭ كېمىسى.	
baulk = balk.		
bawl [bɔ:l]	ۋارقىراپ-جارقىراپ، چۇقان سالماق، دات-پەرياد كۆتۈرمەك، شاۋقۇن سۈرەن كۆتۈرمەك.	
bay¹ [bei]	دەپنە دەرىخى.	

bay ² [bei]	قولتۇق (دەريا، دېڭىز لارنىڭ).
bayonet ['beɪənɪt]	ئىشتىك (مېلىتىقنىڭ سىداۋسى).
bazaar, bazar [bə'za:]	n. بازار.
bazooka [bə'zu:kə]	راكپتا كانىيى (خۇجەنتۇڭ).
bazooka [bə'zu:kə]	>n. هەربىي < خوجىيەنتۇڭ.
BC=Before Christ	ملايدىدىن ئىلگىرى.
be [bi:, bi]	I. ① بولسا، بولماق. ② مەۋجۇت بولماق. ③ تۈغۈلماق.
am[æm,əm,m]	be نىڭ بىرىنچى شەخس بىرلىك ھازىرقى زامان شەكلى.
are [a:,a,a]	be نىڭ ئىككىنچى شەخس بىرلىك ۋە كۆپلۈك ھازىرقى زامان شەكلى.
are [a:a,a]	b نىڭ ئىككىنچى شەخس بىرلىك ۋە كۆپلۈك are [a:a,a] ھازىرقى زامان شەكلى.
is [iz,z,s]	be نىڭ ئۈچىنچى شەخس بىرلىك ھازىرقى زامان شەكلى.
was [wəz,wəz,wz]	be نىڭ بىرىنچى ۋە ئۈچىنچى شەخس بىرلىكىنىڭ ئۆتكەن زامان شەكلى.
were [wə:,wə]	be نىڭ كۆپلۈك ۋە ئىككىنچى شەخس بىرلىكىندە ئۆتكەن زامان شەكلى.
being [bi:iŋ]	be نىڭ ھازىرقى زامان سۈپەتداش شەكلى.
been [bi:ŋ]	be نىڭ ئۆتكەن زامان سۈپەتداش شەكلى.
aren't [a:nt]=are not.	
Isn't ['iznt]=is not	
wasn't ['wəznt]=was not.	
weren't [wə:nt]=were not..	II ① aux. v. قى زامان سۈپەتداش شەكلى بىلەن بىرگە كېلىپ، داۋام تۈس شەكلى -لىنىدۇ : He is working. ② پېئىلىنىڭ ئۆتكەن زامان سۈپەتداش شەكلى بىلەن بىرگە كېلىپ، مەجهۇل دەرىجە شە- كىللەنىدۇ : The letter was written yesterday بۇ خەت تۈنۈگۈن

پىز بلغان. ③ (ئاساسىي پېئىلىنىڭ ئىنفىنىتىۋ شەكلى بىلەن بىرگە كېلىپ مەجبۇرىيەت، ۋەزىپە، مەقسەت، ئۇيى-پىكىر، ۋەدە، كېلىدە. شىم ۋە ئىمكانىيەت قاتارلىق ئۇقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) (: Weare to meet at the schoolgate. خان بولدىق.

beach [bi:tʃ] n. دېڭىز ساھىلى؛ كۆل بويى.

beacon¹ [’bi:k(a)n] ①n. ئۇرۇش ئوتى، بىلگە ئوتى. ② بىلگە، كۆرسەتكۈچ بىلگىسى (قاتناشنىڭ). ③ چارلاش بىلگىسى. ④ چېڭىرا بىلگىسى.

beacon² [’bi:kən] ماياك.

bead [bi:d] ①n. مارجان.

beak [bi:k] n. تۇمشۇق (قوش ۋە ھايۋاناتلارنىڭ).

beaker [’bi:kər] ① قىزدۇرغۇچ ئىينەك قاچا (تىجرىبىخانىدا سىناق دو-). رېلىرىنى قىزدۇرۇش ئۇچۇن ئىشلىتلىدىغان شېشە). ② چوك رومكا.

beam [bi:m] I ①n. ياغاج، لىم، تۈزۈلۈك. ② ساپاق، ساپ، دەستە. II ④ خۇش چىrai، كۆلکە چىrai. ①v. ① نۇر چاچماق؛ قىزماق، ② كۆلمەك. ③ ئاثلاتماق (رادىئو).

bean [bi:n] n. پۇرچاڭ.

bear¹ [beə] ①n. ئېيمىق.

bear² [beə] v. ② دۆت ئادەم، كالۋا ئادەم.

bearer [’beərə] ① borne [bə:n] ، bore [ba:]) ① قوللىماق. ② ئۇستىگە ئالماق، زىمىسىگە ئالماق. ③ چىدىماق، بەرداشلىق بەرمەك. ④ تۇغماق (ئۆتكەن زامان سۈپەتداش شەكلى born بولۇپ كېلىدۇ).

beard [biəd] n. ساقال.

beardless [’biədlis] adj. كوسا (ساقالسىز).

bearer [’beərə] ① خەت توشغۇچى، خەتچى. ② بايراقدار، بايراقچى. ③ مېۋىلىك دەرەخ.

bearing [ˈbeəriŋ]	① يۈرۈش-تۇرۇش؛ قامىت؛ تەقى-تۇرق. ② مۇناسىۋەت، ئالاچە.
	③ (كۆپلۈك نىشلىتىلگەنە) نىشان؛ جەھەت؛ تەرمەپ. ④ قازان <مېخانىكا>.
beast [bi:st]	① ھايۋان. ② ياؤزۇز ئادەم، ۋەھشىي ئادەم، زالىم.
beastliness [bi:stlinis]	n. ياؤايىلىق؛ ئۇياتسىزلىق، بىئەدەبلىك.
beastly [ˈbi:stli]	adv. ياؤايىي؛ قوپال، ئۇياتسىز.
beat [bi:t]	v. I (~) قاقماق، چەكمەك؛ سوقماق ① (يۈرەك)؛ چالماق. ② يەڭىمەك، مەغلىپ قىلماق.
	II n. ئورۇش؛ سوقۇش (يۈرەك). ② زەرە.
beaten [ˈbi:tn]	①adj. II beat→v. I بولغان، يېڭىلگەن. ② يارىلانغان.
beautiful [ˈbju:təfʊl]	adj. چىرايىلىق، گۈزەل، كېلىشكەن.
beautify [ˈbju:tifai]	v. بېزىمەك، بېزەلمەك، ياسىماق، ياساتماق؛ گۈزەللەشىۋەمەك.
beauty [ˈbju:ti]	①n. گۈزەللەك؛ لاتاپتە. ② چىراي، ھۆسنى.
	③ كېلىشكەن ئادەم. ④ چىرايىلىق نەرسىلەر.
beaver [ˈbi:və(r)]	قۇندۇز، قۇندۇز تېرسى.
became [bi'keim]	v. →become.
because [bi'kaz]	conj. (سەۋەب ۋە ئاساسلىنىشنى كۆرسىتىپ، سەۋەبتىن، چۈنكى دېگەنگە ئوخشاش سۆزلىر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ) : نۇ كېسىل بولۇپ قالغانلىقى ئۈچۈن كېلەلمىدى.
beckon [ˈbek(a)n]	①v. باشلىكتىماق. ② ئىشارەت قىلماق (قول بىلەن).
become [bi'kʌm]	v. become ، became [bi'keim] (① بولماق، بولۇپ كەلمەك، ئايلانماق. ② لايق كەلمەك.

bed [bed]	کاربؤات.	② (دەريا) قىنى.
bedbug ['bedbʌg]	n. (ئامېرىكا تىلىدا) چۈسا:	بۇرگە.
bedclothes ['bedkləuðz]	n. (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ)	كاربۇانقا سالىدۇ.
	دېغان بۇيۇملار، سېلىنچا، كىرلىك، ئەدىال، ياستۇق قاتارلىقلار).	.
bedeck [bi'dek]	v. بېزىمەك، بېزەلمەك:	ياسىماق، ياسالماق.
bedroom ['bedrum]	n. ياتاق، ياتاقخانا.	.
bedevil [bi'devil]	n. ئازاب، جەبر، قىينىماق، ئازابلىماق.	.
bedtime ['bedtaim]	n. ئۇخلاش ۋاقتى، ياتار چاغ.	.
bee [bi:]	① هىسىل ھەرسى.	② ئالدىراش ئادەم.
beech [bi:tʃ]	n. قارا قېيىن دەرىخى.	.
bee—house ['bi:haus]	n. پىئىخانا.	.
bee—master ['bi:'ma:stə]	① هىسىل ھەرە باققۇچى، ھىسىل ھەرە-.	② ھىسىل ھەرچىلىك مۇتەخەسسىسى.
beef [bi:f]	n. كالا گۆشى.	.
been [bi:n]	v. →be.	
beer [biə]	n. پىۋا.	.
beet [bi:t]	n. قىزىلچا.	.
beetle [bi:tl]	n. قوڭۇز.	.
befall [bi'fə:l]	v. befallen [bi'fə:lən] ، befell [bi'fel]) يۈز	بەرمەك، ئۇچراتماق؛ توغرىلىماق.
before [bi'fə:]	prep. (ۋاقتىنى كۆرسىتىدۇ) . . . دىن بۇرۇن:	I . . . نىڭ ئالدىدا: . . . كىچە(كىچە) :
		Come~ten o'clock.
		سائىت ئوندىن بۇرۇن كېلىڭ. I . . . conj. . . . دىن بۇرۇن: . . .
		نىڭ ئالدىدا: I must finish my work ~ I go home.
		قايتىشتىن بۇرۇن ئىشنى تۈگىتىشىم كېرەك.
beforehand [bi'fə:hænd]	adv. ئالدىن، ئالدىنئالا.	.
befriend [bi'frend]	①v. دوستلىق قىلماق، دوستلىق مۇئامىلىدە بول.	.

ماق. ② ياردەملەشمەك، ياردەمە بولماق. ③ ئېتىبار بەرمەك.

beg [beg] v. ~ged) تىلىمەك، تىلەمچىلىك
قىلماق. ② تىلەپ قىلماق.

began [bi'gæn] v. →begin

begger ['begə] n. تىلەمچى، قىلدەنەر.

begin [bi'gin] v. begun [bi'gʌn] : began [bi'gæn]) : begining [biginij] باشلۇنماق، باشلىماق، تۈتۈش قىلماق، كـ. رىشىدەك.

beginner [bi'gɪnə] n. شاگىرت، يېڭى ئۆگەنگۈچى، (بىرەر ئىشنى) يېڭىدىن باشلىغۇچى.

beginning [bi'giniŋ] باشلىنىش، مەنبە.

begone [bi'gən] int. يوقال، كۆزۈمىدىن يوقال.

begrudge [bi'grʌdʒ] ①v. ھەسەت قىلماق. ② قىزغۇنماق. ③ بېخىللېق قىلماق.

beguile ['bigail] ①v. قىزىقتۇرماق، قايىمۇقتۇرماق، ئازدۇرماق.
② تىج پۇشۇقىنى چىقارماق، بىكار ئۆتكۈزۈمەك (ۋاقتىنى).

begun [bi'gʌn] v. →begin

مەنپەئەت، پايدا، هايىان، نىپ.

behave [bi'heiv] ①v. كۆرسەتمەك، بىلدۈرمەك. ② ئايلانماق، ئايلاذ. دۇرماق (ماشىنا قاتارلىقلارنى).

behavior(u)r [bi'heivjə] n. ① قىلىق، ھەرىكتە، يۈرۈش-تۇرۇش؛
② (ماشىنا قاتارلىقلارنىڭ) يۈرۈش ئەھۋالى، ھەرىكتەلەنىش ئەھۋالى.

behead [bi'hed] v. كاللىسىنى ئالماق، بېشىنى ئۆزۈمەك.

beheld [bi'held] v. →behold

behind [bi'haind] prep. I ئارقىدا، كەينىدە، ئارقىغا، كەينىگە، كەينىدە، كەينىدە، ئارقىدىن، كەينىدىن. II adv. ئارقىدا، كەينىدە، ئارقىدىن (خىز-مدتىھى).

behind hand [bihaindhænd]	ثارقىدا قالغان، كېيىن قالغان، قالاق.
behold [bi'həuld]	v. (beheld beheld) دققەت قىلـ.
	حاق، بايىقىماق، كۆرمەك، سەزمەك.
beholder [bi'həuldə]	n. تاماشىپىن.
belated [bi'leitid]	adj. كېچىكىمەن، كېچىكتۈرۈلگەن، كەج قالغان، كەچكى.
belch [beltʃ]	n. I كېكىرىش. v. II كېكىرىمەك.
belfry ['belfri]	① قوڭغۇراق مۇنارى، قوڭغۇراقخانا (چىركاۋدا). ② قوڭغۇراق راۋىقى، راۋاق سائىقى.
belief [bi'li:f]	① n. ئىشەنج، ئېتىقاد.
believe [bi'li:v]	① v. ئىشەنمەك، ئېتىقاد قىلماق. قارىماق، ... دەپ بىلمەك. in ~ ئىشەنمەك، ئىشەنج باغلماق.
believer [bi'li:və]	n. ئىشەنگۈچى، چوقۇنگۈچى.
bell [bel]	① قوڭغۇراق، جالىڭ. ② قوڭغۇراق ئاۋازى.
bellboy ['belbəɪ]	n. كۆتكۈچى، مۇلازىم (ئەر).
bellow ['beləʊ]	I ① v. هۆركىرىمەك (بۇقا). ② گۈركىرىمەك (شامال). ① n. II هۆركىرىش. ② گۈركىرىش.
bellows [beləʊz]	n. شامال ساندوقى.
belly ['beli]	① n. قورساق. ② ئاشقازان.
being ['bi:iŋ]	I ① n. ② be→v. ① مەۋجۇدىيەت، هایاتلىق.
belong [bi'ləŋ]	v. تەئىللۇق بولماق، قاراشلىق بولماق، مەنسۇپ بولماق، تەۋە بولماق، قارىماق (مەلۇم كىشىگە).
belongings [bi'ləŋjɪŋz]	n. (مۇزىگە قاراشلىق) مۇلۇك.
beloved [bi'lʌvd, bi'lʌvid]	adj. جۈملىدە كېسىم خەۋەر بولۇپ كەلسە [bi'lʌvid] [bi'lʌvd], سۈپەت بولۇپ كەلسە [bi'lʌvid] دەپ گۈقولىدۇ) سۆيۈملۈك، ھۆرمەتلىك، قەدىرىلىك، ھۆرمەتكە لايىق، قەدىرلەشكە ئەرزىيدى.

below [bi'�eu]	نۇۋەندە، تۇۋەندە، پەستە، . . . دىن تۇۋەن.	prep.
belt [belt]	① باغ، بىلباگ، ② مېخانىكا، كەمەر.	I v. II n.
	تاسما باغلىماق، چىڭىمەك.	
bemoan [biməoન]	ئاه ئۇرماق، ھەسەرت چەكمەك.	
bench [bentʃ]	ئۇزۇن ئورۇندۇق.	n.
bend [bend]	① v. (بېنت) [bent]، ئەگىمەك، ئېگىلمەك. ② بويسۇنماق، باش ئەگىمەك. قايىل بولماق.	I n. II v.
beneath [bi'ni;θ]	. . . نىڭ ئاستىدا؛ تېڭىدە.	prep. & adv.
benediction ['beni'dikષાન]	① دۇئا، دۇئا-تلەپ، دۇئا-تەلەپ قلىش. ② پاتىھە؛ پاتىھە ئوقۇش.	①n. v.
benefactor ['benifæk્ટə]	ياخشىلىق قىلغۇچى. شاپاھەتچى.	n.
beneficial [beni'fiશાલ]	پايدا ئالغۇچى، نەپ ئالغۇچى.	adj.
beneficiary [beni'fiશરી]		
benefit ['beni fit]	① پايدا، مەنپەئەت. ② شاپاھەت. ③ ياردىم، هاييان تاپماق.	I n. v.
benevolence¹ [bi'nevələન્સ]	ئىلتىپات، مەرھەمت قىلىش.	n.
benevolence² [binəvələન્સ]	مەھربان، شەپقەتلىك.	
benevolent [bi'nevələંટ]	مەھربان، رەھىمدىل.	adj.
benign [bi'nain]	① مەھربانلىق بىلەن، ئىسىق مەھرى بىلەن. ② ياخشىلىق بىلەن.	① ②
bent¹ [bent]	ھەۋەس، ھەۋەس قىلماق، ئىشتىياق، قىزىقماق، ياقتۇرماق، ياخشى كۆرمەك، سۆيمەك.	
bent² [bent] v. →bend.		
benzene ['benziન]	بېنزوول (خىمىيە).	n.
bequest [bi'kwest]	مراسى، قالغان نىرسە.	
berate [bi'reit]	هاقارەتلىمەك، تىللىماق، كايىماق.	

bereave [bi'ri:v]	، ~d : bereft [bi'reft] ، ~d [brilri:vd]) v.	مەھرۇم بولماق، قولدىن بېرىپ قويماق.
bereavement [bi'ri:vmənt]	② مؤسیبەت، ئۆلۈم-يە-	① جۇدالىق. تىم.
bereft [bi'reft]	v. →bereave.	
berry ['beri]	n. شىرنلىك مېۋىلەر.	
berserk [bə'sɜ:k]	① دەشەتلەك. ② ساراڭ بولۇپ قالماق، ئېلىشىپ قالماق، سۆۋادىي بولۇپ قالماق.	
berth [bəθ]	n. كارۋىات (ياتاق ۋاگون. ياتاق كايوتا، ياتاق بۆلمە قاتارلىقلاردىكى).	
beseech [bi'si:tʃ]	v. besought [bi'sə:t] (besought) مۇتۇنۇپ سورىماق، ئۆتۈنەك، يېلىنىماق، يالۋۇرماق.	
beset [bi;set]	v. (~، ~، ~) قورشىماق، قورشاپ هۇجۇم قىلماق.	
beside [bi'said]	①prep. ... نىڭ قېشىدا، ... نىڭ يېنىدا. ② يانمۇ يان. ③ ... گە سېلىشتۈرغاندا.	
besides [bi'saidz]	I adv. يەنە كېلىپ، ئۇنىڭ ئۆستىگە، ... دىن [bi'saidz] II prep. ... دىن تاشقىرى، ... دىن باشقا، ... دىن سىرت.	
besiege [bi'sidʒ]	v. مۇھاسىرەك ئالماق، قورشىماق، قورشىۋالماق.	
besought [bi'sə:t]	v. → beseech.	
bespatter [bi'spætə]	①v. لاي چاچرىماق، لاي چاچراتىقا؛ بۇلغىماق. ② تۆھىمەت قىلماق، بۇھتان چاپلىماق.	
best [best]	n. I. good →adj. ② well →①adv. II. ئەڭ ياخشى، ئەلا. . III. بىك.	
bestial ['bestjəl]	adj. رەھىمىسىز؛ ھايۋانلارچە؛ قوپال.	
bestiality ['besti'æliti]	n. رەزىل؛ رەزىللەك.	

- ① بىرمەك، ئىنئام قىلماق. ② قويىماق. v. **bestow** [bi'stəʊ]
- bestrid** (den) [bi'strɪdn] v. →bestride.
- bestride** [bi'strɔɪd] (bestrid(den) ، bestrode [bi'strəud])
 ① (ئاتقا) مىنەك، مىنېپ ئۆتەمەك.
 ② ئاتلىماق، ئاتلاپ ئۆتەمەك.
- bestrode** [bi'strəud] v. →bestride.
- bet** [bet] ~ting ، ~(ted) شەرتىلەشىمەك. v. ~v.
- betake** [bi'teik] (betaken [bi'teikən] ، betook [bi'tuk]) v.
 ① قوللانماق، ئىشىلتىمەك (چاره، ئۇسۇل قاتارلىقلارنى).
 ② ... گە بارماق. // ① oneself to ... // ② ... گە بارماق.
 ③ مۇراجىئەت قىلماق.
- betaken** [bi'teikən] v. →betake.
- betook** [bi'tuk] v. →betake.
- betray** [bi'trei] ① خائىنلىق قىلماق، سانقۇنلۇق قىلماق، يۈز ئۆرۈمەك.
 ② ئاشكارا قىلىپ قويىماق، بىلدۈرۈپ قويىماق.
 ③ نامايان قىلماق، كۆرسەتمەك.
- v. خائىنلىق، خائىنلىق قىلىش، ئاسىيلىق، [ə] ئاسىيلىق قىلىش، سانقىنلىق قىلىش.
- betrayal** [bi'tre(i)əl] n. خائىن، سانقىن، ئاسىي.
- v. سۆز سالدۇرماق، چاي ئىچكۈزمەك (نىكاھلىـ).
 نىش ئۇچۇن).
- better** ['betə] I. well→adv. II. good→adj. n. ياخشىراق، يامان ئەممىس (نەرسىلەر). IV. ياخشىلىماق، ياخشىلانماق.
- between** [bi'twi:n] . . . نىڭ ئوتتۇرسىدا، . . . بىلەن . . . نىڭ ئوتتۇرسىدا.
- bevel** ['bevl] يانتۇ يۈز، يانتۇ تەكشىلىك.
- beverage** ['bevrɪdʒ] ئۇسۇزلىق، ئىچىمىلىك.

bevy [ˈbevi]	تۇپ، پادا، ئۇيۇر.
beware [bi'wɛə]	v. دىققەت قىلماق، ئېھىتىيات قىلماق، پەخەس بولماق.
bewilder [bi'wildə]	① ئازدۇرماق، قايىمۇقتۇرماق. ② تەڭلىكتە قالا.
bewildment [bi'wildmənt]	n. قايىمۇقوش، قايىمۇقتۇرۇش.
beyond [bi'jənd]	① نېرسىدا، نېرىقى تەرەپتە. ② (ۋاقتىنى كۆرسىتىدۇ) . . . دىن كېيىن: . . . سانەت توقۇزدىن كېيىن. ③ (دائىرىنى كۆرسىتىدۇ) . . . دىن تاشقىرى؛ . . . دىن يۇقىرى؛ . . . دىن ئار توفىق: The book is ~ expectation. ④ دىن سىرت، . . . دىن باشقا. adv. II يىراقتا، يىراقتا، ئۇ ياققا.

Bible [’baibl]	n. ئىنجىل (دىنلىي كىتاب).
bibliography [bibliogrəfi]	كتابلار مۇندەرىجىسى، كاتولوگى.
bicker [’bikə(r)]	تاكاللاشماق، گەپ تەگىشىپ قالماق، جاڭجاللاشماق. []
bicycle [’baisikl]	I n. ۋېلىسىپتە. II v. ۋېلىسىپتەكە منمەك.
bilateral [bai’leitərə]	ئىككى تەرەپلىك، ئىككى ياقلىق، adj.
	ئىككى تەرەپ، ئىككى تەرەپلىمىلىك، ئىككى يۈزلىمىلىك:
	a~agreement
bile [’bail]	ئۆت، ئۆت سۈيۈقلۈقى.

bilious [ˈbiliəs] ① كۆئىلى ئايىماق، ئىچى ئىلىشماق، قۇسقىسى
كەلمەك. ② بىزار بولماق، تويماق.

bill¹ [bil] قۇشقاچىنىڭ ئاغزى.

bill² [bil] ① تالون، ھېسابات تالونى. ② تىزىمىلەك (تۈيۈن، [bil]
سى قاتارلىقلارنىڭ)، جەدۋەل. ③ ئىلان. ④ تەمشۇق ۋارقى.

billow [ˈbiləʊ]	① (بیزیق تسلیدا) ئۆرکەش، قاتىق دولقۇن.	قانۇن لايھىسى. ⑥ تەكلىپ. ⑦ چەك. ⑧ ھۆججەت (سودا).
billiards [ˈbiljədz]	② (کۆپلۈك ئىشلىتىلگەنده) دېڭىز.	پۇل (ئامېرىكىدا). ⑨ ۋىلان قىلماق.
billion [ˈbiljən]	n. بىليارت؛ ساقىسى.	① n. (پىزىق تسلىدا) ئۆرکەش، قاتىق دولقۇن.
billy-goat ['biligəʊt]	n. 10num. مىليارد.	② (کۆپلۈك ئىشلىتىلگەنده) دېڭىز.
bin ¹ [bin]	n. ساندۇق (كۆمۈر، ئەخلەت).	تىكە.
bin ² [bin]	① n. ساندۇق. ② (يەر ئاستى) ئىسکىلات.	ساندۇق (كۆمۈر، ئەخلەت).
bind [baɪnd]	v. ① باغلىماق، چىگىمەك، bound [baʊnd])	bind [baɪnd] v. ① باغلىماق، چىگىمەك، bound [baʊnd])
	تاڭماق. ② تۆپلىمەك. (كتاب). ③ جىيەك تۇتماك.	تاڭماق. ② تۆپلىمەك. (كتاب). ③ جىيەك تۇتماك.
	④ قاتىماق، قېتىشماق.	④ قاتىماق، قېتىشماق.
binder [ˈbaɪndə]	① n. (كتاب) تۆپلىش ئىشچىسى. ② يۈك-تاق	① n. (كتاب) تۆپلىش ئىشچىسى. ② يۈك-تاق
	تاڭغۇچى. ③ ئار GAMÇA. ④ يېپىشتۇرغۇچى خۇرۇق.	تاڭغۇچى. ③ ئار GAMÇA. ④ يېپىشتۇرغۇچى خۇرۇق.
binoculars [binokjɔ:ləz]	n. دۇربۇن.	binoculars [binokjɔ:ləz] n. دۇربۇن.
biochemistry [ˈbaɪəʊ’kemistri]	n. بىئۆخىمىيە.	biochemistry [ˈbaɪəʊ’kemistri] n. بىئۆخىمىيە.
biography [bai’əgrəfi]	n. تەرجىمەلەر، تەزكىرە.	biography [bai’əgrəfi] n. تەرجىمەلەر، تەزكىرە.
biological [’baiə’lədʒikəl]	adj. بىئولوگىيلىك.	biological [’baiə’lədʒikəl] adj. بىئولوگىيلىك.
biology [bai’ələdʒi]	n. بىئولوگىيە.	biology [bai’ələdʒi] n. بىئولوگىيە.
biophysics [’baiə(u)’fiziks]	n. بىئوفىزىكا.	biophysics [’baiə(u)’fiziks] n. بىئوفىزىكا.
birch [bə:t]	n. ①. قېيىن دەرىخى. ② قېيىن ياغىچى.	birch [bə:t] n. ①. قېيىن دەرىخى. ② قېيىن ياغىچى.
bird [bə:d]	n. قوش، ئۇچار قانات.	bird [bə:d] n. قوش، ئۇچار قانات.
bivouac [’bivðæk]	① n. ئۇچۇقچىلىقتا قونماق، دالىدا قونماق، دالى.	① n. ئۇچۇقچىلىقتا قونماق، دالىدا قونماق، دالى.
	دا تۇنىمەك. ② لەشكەرگاھ.	دا تۇنىمەك. ② لەشكەرگاھ.
birth [bə:θ]	① n. تۇغۇلۇش، دۇنياغا كېلىش. ② كېلىپ چە.	birth [bə:θ] ① n. تۇغۇلۇش، دۇنياغا كېلىش. ② كېلىپ چە.
	قىش، پەيدا بولۇش. ③ تىجاد قىلىشقا باشلاش، تىجاد قىلىنىشقا باشلاش.	قىش، پەيدا بولۇش. ③ تىجاد قىلىشقا باشلاش، تىجاد قىلىنىشقا باشلاش.
birthday [’bə:θdei]	n. تۇغۇلغان كۈنى.	④ قانداسلىق.

birthplace ['ba:θpleis]	n. تۇغۇلغان جاي، (تۇغۇلغان) يۇرت، ۋەتن [tugulgan] .
biscuit ['biskit]	n. پىچىنە.
bishop ['biʃəp]	n. باش روھانىي (خристىئان دىندا).
bit¹ [bit]	n. (ئۇيغۇر تىلىدا: ئازراق، بىر ئاز، ئازغىنا، بىر دەم دېگىنگە [bit] : ~ of food a : ئازراق تاقام ئوخشاش سۆزلەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ) ~ by ~ / بارا-bara, پەيدىنپەي، ئاز-ئازدىن.
bit² [bit]	v. →bite.
bitch [bitʃ]	① قانجۇق. ② ئەسکى ئايال.
bite [bait]	I v. bit [bit] : bitten [bitn] ① چېقىۋالماق (bit, bitten) ② چىشىمەك، چىشلىۋالماق. (پاشا، بۇرگە قاتارلىقلار). ③ ئېچىشماق، ئېچىشتۈرمەك (ئادەمنىڭ تىلىنى). ④ چىرىمەك، چىرىتمەك. ⑤ قېتىشماق، قېتىشىپ قالماق، قې-تىشتۈرمەك. ⑥ (قارماقا بېلىق) ئىلىنىماق. ① n. II ① چىشىلەش، چىشلىۋېلىش. ② چېقىش، چېقىۋېلىش. ③ چىرىش، چىرىتىش.
bitten [bitn]	v. →bite.
bitter [bitə]	adj. جاپا-مۇشەققەتلىك. ئازاب-ئوقۇبەتلىك.
	② ئېچىنىشلىق. ③ ئاچىقىق، بەتتام، قاڭسىق. ④ نارازى بولغان.
bitterly [bit əli]	adv. ① ئازابلاغاندەك. ② جاپا-مۇشەققت بىلەن، جاپالىق.
bitterness [bitənis]	n. كۈلىپەت، جىبىر-زۇلۇم. ئازاب-ئوقۇبەت.
bitumen [bitʃmən]	قارىمىاي، ئاسفاللىت.
blab [blæb]	ئاشكارا قىلىپ قويماق، بىلدۈرۈپ قويماق، پاش قىلىپ قويماق.
black [blæk]	I ① adj. قارا، قاراڭىغۇ، زۇلمەت. ② غەمكىن، خاپا.
	③ ياؤزۇز، مۇدھىش قېبىھ. II ① n. ① قارا، قارا رەڭ.
	② قارا بوياق ماتېرىياللىرى. ③ نېڭىر، قارا تەنلىك.

٣. ① قارا قىلماق، قارا بولماق، قاراڭغۇلاشماق، قاراڭغۇلاشتۇر-
ماق. ② قارا مايدا مايلىماق (ئاياغنى).

blackbird [’bækba:d] ① بۇلبۇل. ② تاغ قۇشقىچى. ①n.

blackboard [’blækbɔ:d] n. دوسكا، قارا تاختاي.

blacken [’blæk(ə)n] ① قاراڭغۇلاشماق؛ قاراڭغۇلاشتۇرماق. ② (بىراۋىنلىك) يامان گېپىنى قىلماق، غەيۋەت قىلماق.

blackguard [’blækga:d] ① ئۇششۇق. ② لۇكچەك. ① n.

blackness [’blæknis] ① قارا، قارا رەڭ. ② دىمىق، تۇتۇق (هاۋا) ①n. ③ قارا نىيەت، خەتلەرىك.

blacksmith [’blæksmiθ] ① تۆمۈرچى. ② n.

blade [bleid] ① پىچاق بىسى، بىس. ② بىرىتىۋا، تىغ. ③ يوپۇرماق.

blame [bleim] I. ئىيىبلىمەك، قۇسۇر تاپماق. II. ①n. ئىيىبلەش، ئىيىب، قۇسۇر. ② جاۋابكارلىق.

blameless [’bleimlis] adj. ئىيىبىسىز، بىگۇمان، گۇمانىسىز.

blanch [bla:ntʃ] v. ئاقارماق، ئاقارتىماق.

bland [blænd] ①adj. ② مۇلايم. ③ يۇمىشاق. ④ ھەللىق (هاۋا كىلىمات).

blank [blæŋk] I. ① adj. ئاق قالغان (كتاب-دەپتەرلەردىكى). ② n. بوش، قۇرۇق. II. ① ئاق قالغان جاي، بوش ئورۇن.

blanket [’blæŋkit] n. يۈڭ ئەدىيال؛ كىڭىز.

blast [bla:st] I. ① بىر دەم، بىر پەس، بىر مەھەل. ② ئاۋاز (نىي)، [نىي] شامالدىتىش، شامال چىقىرىش. ③ سۇناي قاتارلىقلارنىك). ④ پارتلاش، ئېتىلىش. II. ①v. ② پارتلاتىماق. ③ ۋەپران قىلماق، دەپسەندە قىلماق، خازان قىلماق.

blazz [bleiz] n. يالقۇن، نۇر، يانغۇن. II. v. ① كۆيىمەك، كۆيدۈرمەك. ② يانماق، ياندۇرماق، يورۇتماق.

bid [bid] I. ① (bidding : bid ، bidden [’bidn] ، bade [beid]) v. ①

بۇيرۇق قىلماق. ② باها چىقارماق (ساتقاندا). ③ تەكلىپ قىلماق.
④ ئېيتىپ قويماق. ⑤ خوشلاشماق. ①n. ① باها چىقرىش.
② تەكلىپ قىلىش.
v. ئاقارماق، ئاقارتىماق.

bleach [bli:tʃ]

n. (قوي، موزايى قاتارلىقلارنىڭ) مۆرەش ئاۋازى. v. مۆرىمەك؛ مەرىمەك.

bleed [bled] v. (bled، bled). قان ئالماق، قان چىقارماق. I
①n. كەمچىلىك، نۇقسان قۇسۇر. ② داغ. II
①v. II ①نۇقسان تاپماق، قۇسۇر تاپماق، چاتاق چىقارماق.
② داغ چۈشۈرمەك.

blend [blend] ① (blent : blent [blent] ~ed) v. I
ئاملاشماق، ئارىلاشتۇرماق. ② لايمىدا بولماق، لايمىلاشتۇرماق.
II n. ئارىلاشما.

bless [bles] v. ① تىلمىدەك، (bles : blest) ② بهخت تىلمىدەك (خۇدادىن). ③ مىننەتدار بولماق.

blessing ['blesinj] n. تىلەش، بهخت تىلەش، دۇئا قىلىش، دۇئا-تە. لەپ قىلىش.

blest [blest] b. →bless.

blew [blu:] v. →blow.

blind [blaind] I ①adj. ① قارىغۇ، كور. ② قارىغۇلارچە.
II n. پىرده.

blindly [blaindli] adv. قارىسىغا، قارىغۇلارچە.

blindness [blaindnis] n. ① قارىغۇ، كور. ② نادانلىق، جاھالىت.

bliss [blis] ①n. بهختىيارلىق. ② ساتىادەت، ئامىت.

blizzard ['blizəd] n. بوران، شىۋىرغان.

bloc [blæk] n. بلوك، گۈرۈھ.

block [blæk] n. ①پارچە (ياغاج-تاش قاتارلىقلارنىڭ) كالىدەك.
② توسوق. ③ بىر قاتار ئىمارەت (ئىككى كوچا ئارىلىقىدىكى).

٤ قۇرۇلۇش كۆلىمى. ٥ قامال. ٦ چىغرىق، غالىتك.
I. قامال، قامال قىلىش، توسالغۇ، توسالغۇ [bla'keid] blockade بولۇش. II. قامال قىلماق، توسالغۇلۇق قىلماق، پۇتلېكاشاڭ بولماق.

blond(e) [blənd] adj. كۆك كۆز ئاق سېرىق ئادەم. (ئەرلەرگە قارىتا blond، ئاياللارغا blonde ئىشلىتىلىدۇ).

blood [blʌd] ① n. قان. ② قانداشلىق.

bloodless [ˈblʌdli:s] adj. قانسىز، رەئىگى ئۆچكەن، قېنى قاچقان، تاتارغان (يۈزلىرى).

bloodshed [ˈblʌdʃed] n. قان تۆكۈش، قانخورلۇق قىلىش.

bloodthirsty [ˈblʌdθɪəsti] adj. قانخور.

bloody ['blʌdi] ① adj. قان تۆكۈلگەن، قان ئاققان، قانىغان. ② قانلىق.

bloom [blu:m] I. گۈل. ② گۈللەش. ③ چىچەكلەش. ④ ياشلىق [yashlyq] باهار. II. ① v. ② ئېچىلماق، ئېچىلىدۈرمەك (گۈل).

blooming [blə'miŋ] ② گۈللىمەك، راۋاج تاپماق، ئاۋۇمەك. ③ چىچەكلەمەك. blossom [ˈblæsəm] n. (مېۋىلىك دەرەخلىرنىڭ) گۈل چىچەك. v. (مېۋىلىك دەرەخ) گۈل ئېچىلماق، چىچەكلەمەك.

blot [blət] I. ① داغ، قاشقا، ئىز. ② كەمچىلىك، نۇقسان. II. ① داغ، (~ting)، (~ted) v. ② داغ تەگكۈزمەك، بۇلغىماق. ③ ئۆچۈرمەك.

blouse [blaʊz] ① n. كۆٹلەك، قىسقا كۆٹلەك. ② ئاياللارنىڭ قىسقا كۆٹلىكى.

blow¹ [bləu] ① n. قاتىق زەربە، زەربە بېرىش (تەنگ ياكى روھقا).

blow² [bləu] ① (blown [bləun] ، blew [blu:]) v. پۇۋىلىمەك، چىقماق (شامال). ② چالماق (گۈددۈك).

blue [blu:] I. ① adj. كۆك، هاۋا رەڭ. ② بوز. ③ زەئىپ،

غەمكىن. ① كۆك، كۆك رەڭ. ② هاۋا رەڭ.

bluff [blʌf] I n. تىك يار، قىيا. ①adj. ② تۈز.

blunder ['blʌndə] I ① خاتالىق، زور خاتالىق. ② بىپەرۋالىق، [blʌndə] ① خاتالاشماق، خاتالىق ٹۆتكۈزمەك. ② قالايمىقان ئۇزۇلماق.

blunt [blʌnt] ① قاشاش، ئۆتىمەس، گال. ② قوبال، توڭ، قاتىقىق.

blush [blʌʃ] I v. خېجىل بولماق، يۈزى قىزازماق. ئۇزىلماق. n. II خېجىللەق، يۈزى قىزىرىش، ئۇزىلىش.

bo [bu:] ① تۇف. ② مەسخىرە، مازاق قىلماق.

board [bɔ:d] I ①n. تاختاي، كارتون. ② چىقىش (ئايروپىلان، پو. [bɔ:d] ①v. تاختاي بىلەن ياماق، يىز، پاراخوت، ماشىنا قاتارلىقلارغا). ①v. تاختاي بىلەن ياماق، ياماق. ② تاماق بىرمەك، تاماق يېمەك. ③ چىقماق (ئايروپىلان، پويىز، پاراخوت، ماشىنا قاتارلىقلارغا).

boarding—school ['bɔ:diŋsku:l] n. ياتاقلىق مەكتەپ، ياتاقخانىسى بار [l] مەكتەپ.

boast [bəust] n. ماختانماق.

boat [bəut] n. قېيىق، قولۇاق، كېمە.

boatman ['bəutmən] n. كېمىچى، قېيىقچى.

bob [bəb] I ①n. سىلکىش، سىلکىنىش. ② قىستقا چاج (ئايال ياكى كىچىك باللارنىڭ). ③ لەيلىكۈچ، مایاتىك. (ئايال ياكى كىچىك باللارنىڭ). ④ سىلکىمەك، سىلکىنىمەك. (~bing) ① سىلکىمەك، سىلکىنىمەك. ② چېچىنى قىسقارتماق (ئايال ياكى كىچىك باللارنىڭ).

bode [bəðd] n. بىشارمت، ئالامدت، بىلگە.

bodily ['bədili] I adj. جىسمانىي، تەندىكى. ① adv. ② شەخسەن، ئۆزى. ③ تامامەن، پۇتۇنلىي.

body ['bədi] ① بىدەن، تەن، گەۋەدە. ② ئاساس، ئاساسىي گەۋەدە.

③ جەسەت.	④ تەشكىلات؛ كوللىكتىپ.	⑤ (بىر) توب، (بىر) تۈركۈم.	⑥ جىسم، ماددا.
bog [bəg]		n. سازلىق.	
bog [bog]		پانقاقلق، سازلىق.	
bogy, bogey ['bəðgi]		جمن، ئالۋاستى.	
boil [bɔɪl]	v. قايناتماق، قايناتماق، قايناب تاشماق.	I. قايناش.	II. n. قايناش.
boiler ['bɔɪlə]		n. پار قازىنى.	
bold [bəuld]	①adj. دادىل، دادىللق بىلەن، يۈرەكلىك، جا- سارەتلىك، جۈرەتلىك.	② تەتكىلىك.	③ ئېنىق، روشن.
bolshevik ['bəlʃivik]		adj. بولشېۋىك، بولشېۋىكلارنىڭ.	
bolshevism ['bəlʃivizəm]		n. بولشېۋىزم.	
bolshevist ['bəlʃivist]		n. بولشېۋىك.	
bolt [bəult].	①n. ئىلغۇچ، ئىلمەك.	② بولتا.	③ چاقماق، چېقىن.
	④ قېچىش، قېچىپ كېتىش.	I. ①v. ② ئالدىراپ-تېندەپ يېمەك.	③ قاچماق، تىكىۋەتمەك، قېچىپ كەتمەك.
bomb [bəm]	v. بومباردىمان قىلماق، بومبار-	I. n. بومبا.	ديمان قىلىنىماق، بومبا تاشلىماق.
bombardment [bəm'ba:dment]	n. بومباردىمان قىلىش، توپقا تۇتۇش.		
bomber ['bəmə]	①n. بومباردىمانچى ئايروپىلان.	② بومباردىمانچى.	
bond [bənd]	n. شەرتنامە، توختام كېلىشىم.	② زايوم.	③ بوغۇش، چۈشىپ قويۇش.
bondage ['bondidʒ]	قۇل قىلماق، قۇللۇققا چۈشۈرمەك.		
bone [bəun]	n. سۆڭكەك، ئىسکىلىت.		
bonnet ['bənit]	جييەكسىز شەپكە (ئايال ياكى باللارنىڭ).		
bonny [bəni]	①adj. مۇلایيم، يېقىمىلىق.	② ساغلام ھەم كېلىشكەن.	

bonus [ˈbəʊnəs]	مۇكابات پۇلى.	
bony ['bəuni]	ئۇستىخانلىق، سۆڭىكلىك adj.	
booby ['bu:bɪ]	دۆت، كالۋا، ئەخمىق، كەم ئەقىل.	
book [buk]	n. كىتاب، دەپتەر.	
bookcase ['bukkeis]	n. كىتاب جازىسى، كىتاب ساندۇقى.	
booking office ['bukɪŋ' əfɪs]	n. بېلەت سېتىش ئورنى.	
bookkeeper ['buk'ki:pə]	n. بوغالىتىر.	
booklet ['buklit]	n. كىتابچە، رسالە.	
bookshelf ['bukself]	n. كىتاب جازىسى.	
bookshop ['bukʃəp]	n. كىتابخانا.	
boom [bu:m]	I ① n. گۈلدۈرلىكىن ئاۋاز، گۈلدۈر-گۈلدۈر ئاۋاز (گۈلدۈرماما، زەمبىرەك قاتارلىقلارنىڭ). ② بىردىنلا راۋاج تې- پىش، گۈللەنىش. II ① v. گۈلدۈرلىمەك؛ گۈللەندۈرمەك. ② بىردىنلا راۋاج تاپماق، گۈللەندۈرمەك. ③ داۋاراڭ سالماق.	
boon ① n. پايدا. ② پاراۋانلىق. ③ ياخشىلىق، ئىلتىپات.		
boost [bu:st]	① ۋاشۇرماق، ئۆستۈرمەك. ② قوشماق، قوشۇلماق.	
boot [bu:t]	n. ئۆتۈك.	
booth [bu:ð]	n. تەنزە، دۇكان، بوتقا، لاپاس.	
booty ['bu:ti]	n. غەنئىيمەت، ئولجا.	
border ① n. ياقا، چەت. ② چېڭىرا، دۆلەت چېڭىرسى.	I ① n. ② v. تۇتاشماق، چېڭىرىداشماق.	
borderland ['bədəlænd]	II ② v. جىيەك تۇتاماق.	
bore [bə:] v. → bear.	n. چېڭىرا رايون، چېڭىرا جاي.	
born [bə:n]	v. → bear.	adj. تۇغما، تەبىئىي.
borne [bə:n]	v. → bear.	
borrow ['bərəu]	ئۆتىنە ئالماق، ئارىيەت ئالماق، قىرز ئالماق.	

bosom [’buzəm]	① کۆکرەك، مەيدە. ② كۆكسى قارنى. ③ قەلب،	n. كۆڭۈل.
bosom—friend [’buzəm’frend]	n. سرداش، سرداش دوست،	ئەسرار.
boss [bəs]	n. خوجايىن.	
both [bəuθ]	I adj. ئىككى، جۇپ. II pron. ئىككىلىسى، ھەر ئىككىـسى، ھەر ئىككى تەرىپـ: ~ قۇلارنىڭ ئىككىـسى ئىشچىـ.	ئىككىـ
bother [’baðə]	I v. ① كاشلا قىلماق، دەخلىـتەرۆز يەتكۈزمەك، ئاۋارەـقىلماق. ② زېرىكمەك، ئىچى پۇشماق. II n. كاشلا (ئىش).	
bottle [’bətl]	n. بوتۇلكا، شېشـ.	بۇتۇلغا قاچىلىماق.
bottomless [’bətəmlis]	①adj. تېگى يوق، تەگىسىز، تۆۋسىز، چۈڭـ. ② قۇرلۇقىنى تۆلچىگىلى بولمايدىغان.	قۇرلۇقىنى تۆلچىگىلى بولمايدىغان. ② چەكىسىز.
bough [bau]	n. چوڭ شاخ (دەرەخنىڭ).	
bought [bə:t]	v. →buy.	
bounce [bauns]	① سەكىرمەك، ئاتلىماق. ② چاچرىماق. ③ قاڭقىماق، قاڭقىتىماق (توبـ).	
bound¹ [baund]	I v. سەكىرمەك، قاڭقىماق. II n. سەكىرەش، قاڭقىش، ئېلاستىكىلىق قايتىش.	
bound² [baund]	①adj. يولغا جابدۇنغان، يولغا چىقىدىغان؛ سەـپەردىكىـ. ② بارىدىغان، ماڭىدىغانـ.	
bound³ [baund]	v. →bind.	
boundary [’baundəri]	n. چەكـچىگەرا، چېڭىرا سىزىقىـ.	
boundless [’baundlis]	adj. چەكىسىزـ.	
bounty [’baunti]	① مەردىك، مەردانىلىق، كەڭچىلىكـ. ② سەدقەـ، مەدىيەـ، ئىنئامـ. ③ مۇكاباـتـ، مۇكاباـتـ پۇلىـ.	
bouquet [bu(:)kei, bu’kei]	n. گۈلدەستەـ.	

bourgeois [’bɔəʒwa:]	دۈكەن خوجايىنى، سودىگەر.
bourgeois [’buəʒwa:]	I ①n. ئۇتتۇرا بۇرۇزۇئازلار. ② بۇرۇزۇئازلار.
	II adj. بۇرۇزۇئاچە، بۇرۇزۇئازىيىچە، بۇرۇزۇئازىيىنىڭ.
bourgeoisie [’buəʒwa:’zi:]	n. بۇرۇزۇئازىيە.
bow¹ [bəu]	I ①v. يَا، كامالىدك.
bow² [bau]	I ①v. سالام بىرمەك، ھۆرمەت بىلدۈرمەك.
	II ② ئېگىلىپ
	تەزىم قىلماق.
	III ③ باش ئەكمەك؛ ئېگىلمەك.
	n. II تەزىم، تەزىم قىلىش، ئېگىلىپ سالام قىلىش.
bowel [’bauəl]	I ①n. ئۇچىدى.
bower [’bauə]	II ② ئىچكى قىسىم.
bowl [bəul]	I ①n. شىپاڭ.
	II ② سايە.
	n. قاجا، تاۋاق، قەدەھ.
box office [’bəks’əfis]	I n. بېلەت سېتىش ئورنى.
box¹ [bəks]	I n. ساندۇق، قۇتا، قاپ، يەشك.
	II v. II ساندۇققا قاچىلىماق، قۇتىغا سالماق.
box² [bəks]	I n. كاچات، شاپىلاق، مؤشت.
	II v. II كاچاتلىماق، شاپىلاقلىماق، شاپىلاق سالماق.
boy [bəi]	I ①n. ئوغۇل بالا.
	II ② ئىر مۇلازىم.
boycott [’bəikət]	I n. بايقوت، ئالاقىنى ئۆزۈش.
	II v. بايقوت قىلماق، [] ئالاقىنى ئۆزۈمەك.
boyhood [’bəihud]	I n. بالىق، ئۆسمۈرلۈك، بالىق دەۋر، ئۆسمۈر-لۈك دەۋر.
boyish [’bəiiʃ]	II adj. بالىارچە، بالىارغا خاس، بالا مىجىز، كىچىك بالىدەك.
brag [bræg] ~ged) v. ~ging	I (~ged) v. ماختانماق، ماختانچاقد.
	II لمق قىلماق، ئۆزىنى-ئۆزى ماختىماق، پو ئاتماق، پوچىلىق قىلماق.
	III n. ماختانچاقلىق، پوچىلىق.
brace [breis]	I ①n. تارتقۇج، تىرىەك.
	② ئوشكە ساپلىقى.
	③ جۈپ.

④ ئاسما باغ (شىم ئىشتاننىڭ). ① v. II	يار-يۆلەك بولماق.
② چىڭتىماق.	③ جىدىيەلەشتۈرمەك.
⑤ روھلاندۇرماق.	بىلدەيزۈك.
n. bracelet [’breislit]	n. ④ بىلدەيزۈك.
I n. bracket [’brækit]	I n. تىرەك (تىرەپ تۈرىدىغان). ② تەگلىك.
. () [] . ()	. () (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەنە) ئىسکوپكا ()، []، ()، [].
v. II ئىسکوپكا قويىماق.	
n. braggart [’brægət]	n. ④ پۇچى.
I n. braid [breid]	I n. ① پۆپۈك، چۈچا. ② باغ، قۇ، بوغقۇچ.
. ()	. () ③ ئورۇمە چاج. I v. ئورۇمەك.
n. brain [brein]	n. (داشىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ). ① مىڭ.
. ()	. () ② ئەقىل، ئىس-هوش.
I adj. brainless [’breinlis]	I adj. ئەقىلسىز، بىلىمسىز، دۆت.
I n. brake [breik]	I n. تورمۇز، تورمۇزلاش. II v. تورمۇزلىماق.
n. bramble [’bræmbl]	n. تىكىن.
n. bran [bræn]	n. كېپىك، توپان.
I n. branch [bran:ntʃ]	I n. ① شاخ، دەرەخ شېخى. ② تارماق. ③ شوبە. ④ دەريا تارمىقى.
. ()	. () II v. شاخلىماق، تارماقا بۆلۈنمەك.
I n. brand [brænd]	I n. ① ئەن، تامغا. ② ماركا. ③ سورت، تۈر.
. ()	. () II v. ① تامغا باسماق، مەڭگۈ ئىستە ساقلىماق، ئىستىن چىقارماس-
. ()	. () لىق. ② ھاقارەتلىمەك، ئاھانەت. قىلماق.
v. II brandish [’brændis]	v. ② پۇلاڭلىماق، پۇلاڭلاتماق.
n. brandy [’brændi]	n. ② براندى (هاراق).
I n. brash [bræʃ]	I n. ① ئۆزىگە ئىشىنەك، ئىشەنج قىلماق. ② يۈزى قېلىن.
I n. brass [bra:s]	I n. ② مىس سېرىق مىس. ② مىس جابدۇق، مىس ئىسۋاپ.
I adj. brave [breiv]	I adj. ① باتۇر، جەسۇر، قورقماس، مەرد. II v. ② جۈرئەت
. ()	. () II v. قىلماق، مەردانلىك قىلماق.
adv. bravely [’breivli]	adv. ① باتۇرانە، جەسۇرانە. قورقماستىن، مەرتلىر- []

چە، دادىللېق بىلەن.

bravery [ˈbreivəri] n. جەسۇر، جاسارەت، جۇرئەت، غەيرەت.

brawl [brɔ:l] جىددىيەلەشىمەك، ئۇرۇشماق، ئېيتىشىپ قالماق.

brazier [ˈbreizɪə(r)] چوغدان.

breach [bri:tʃ] خلاپلىق قىلماق، بۇزماق، خلاپ كەلمەك.

bread [bred] ① بولكا. ② نان. ③ ئاشلىق.

breadth [bredθ] ④ كەڭلىك، ئەن، كەڭلىكى.

I ① بۇزماق، سۈنمماق، چاقماق. ② پارچىلىماق، بۇزۇلماق، [breik]

چېقىلىماق، سۈندۈرمامق. ③ خلاپلىق قىلماق، بۇزغۇنچىلىق قىلماق.

④ توختاتماق، توختاپ قالماق. ⑤ تاش ئاتماق.

II ① بۇزۇش، چېقىش، سۈندۈرۈش، پاچاقلاش. ② دەم

ئېلىش (دەرس ۋە ئىش ئارىلىقىدا)، تەندىپۇس. // ① ~away

تارقالماق. ② ئاييرىلىماق، ئاجرالماق. | ① ~down يېقىلىماق،

ئۇرۇلماك، يېقىتمامق، ئۇرۇمىمەك. ② پارچىلىماق. ③ ھۆڭرەپ

يېغلىماق | ~in on (upon) قوزغالماق، پارتلىماق. | ① بۆلۈۋەتمەك،

كىرمەك | ~out قوزغالماق، ئۆزۈمىمەك. ② تارقىتىۋەتمەك، توختاتماق ~

ئاجرەتتىۋەتمەك، ئاجرالماق. ③ تارقىتىۋەتمەك، توختاتماق ~

with چېگرا ئاجراتماق.

break down [ˈbreikdaðn] ② چاتاق، كاشلا.

breakage [ˈbreikidʒ] بۇزۇلماق، نەرسە-كېرىنلىك بۇزماق.

breakfast [ˈbrekfæst] ③ ئەتىگەنلىك تاماق، ناشتا.

breast [brest] I ① كۆكىرەك، كۆكسى. ② كۆڭلى-كۆكسى، كۆڭۈل، [brest]

ئىچ-قارنى. ③ ئەمچەك. II v. كۆكىرەك كېرەپ قارشى تۇرماق.

breath [breθ] n. نەپس، نەپەسلىنىش.

breathe [bri:ð] ① نەپس ئالماق، نەپەسلەنمەك.

② دەم ئالماق. ③ پىچىرلىماق.

bred [bred] v. →breed

breed [bri:d] I (bred) تۈغمەق (هايۋانات). (bred, bred [bred]) v.

② باقامق، كۆپىتىمك (هايۋاناتلارنى). ③ تربىيەلىمك.
II. n. نەسىل.

breeze [bri:z] مەيىن شامال، ئىللەق شامال. II. v. شامال چىقىمىق، مەيىن شامال چىقماق.

breezy ['bri:zi] ① سالقىن، شاماللىق. ② ئۇچۇق، يورۇق، ئۇ-چۇق-يورۇق.

brevity ['brevəti] قىسقا، قىس، زېق.

brew ① ئېچىتماك، چىقارماق (هاراق ئاچچىقسۇ ۋە باشقىلارنى) [bru:] . ② شەكىللەنەك، ھاسىل بولماق، ۋۇجۇدقا چىقارماق.

briar, brier [braiə] ①n. تىكىن. ② ياۋا ئەتىرگۈل. ئازغان.

bribe [braib] I. n. پارا. II. v. پارا بىرمەك.

bribery ['braibəri] n. پارا، پارخورلۇق.

bricabrac ['brikəbræk] ئاسارە ئەتىقە.

brick [brik] n. خىش، كېسىك.

brickfield ['brikfi:ld] n. خىش زاۋۇتى.

bricklayer ['brik'leɪə] n. تامچى.

bridal ['braidl] I. adj. تويلۇق، تويعا ئائىت. II. n. توى مۇراسىمى.

bride [braid] n. كېلىن (توى ئۇستىدە).

bridegroom ['braidgrum] n. يىگىت، كۆيىوغۇل (توى ئۇستىدە).

bridesmaid ['braidzmeid] n. قىز قولدىشى.

bridesman [braidzmən] n. يىگىت قولدىشى.

bridge [bridʒ] ①n. كۆئۈرۈك. ② قاڭشار.

bridle ['braidl] I. n. نوخىتا (ئات). ①v. II. ①نوختىلىماق، نوخىتا سالماق. ② غادايىماق. ③ باسماق، بىسىۋالماق (نەپسىنى). ④ تۇتۇۋالماق (ئۆزىنى).

brief [bri:f] I. adj. قىسقا، كالتا. II. n. ئۆزۈندى، مۇھىم مەزمۇن.

brier ['braiə] n. = briar.

brigade [bri'geid] ①n. (ھەربىي) بىرىگادا. ② دادۇي.

brigand [’brigənd]	n. قاراچى، باندىت.
bright [braɪt]	①adj. يورۇق، نۇرلۇق، پارلاق. ② ئەقىللېق، زېرەك، چېچمن.
brighten [’braɪtn]	①v. شادلانماق، خۇشاللۇنماق، خۇشال قىلماق. ② يورۇمماق، يورۇتماق.
brightness [’braɪtn]	①n. يورۇقلۇق، ئۇچۇقلۇق، نۇرلۇق، پارلاق. ② ئەقىللېق، زېرەكلىك، چېچەنلىك. ③ خۇشاللىق، خۇشال-خۇرام-لىق، شادلىق.
brilliance [’briljəns]	①n. پارقىراش، يالتىراش. ② مەشھۇر، مەشـ. ③ ھۇرلۇق، ئاتاقلىق، داڭدار، داڭدارلىق.
brilliant [’briljənt]	①adj. پارلاق. ② تالاتلىق.
brim [brɪm]	n. گىرۋەك، قىر (قاچا، پىيالە). ~ v. (bring) تاشماق، تولۇپ تاشماق، تېشىپ كەتمەك.
brimful [’brimfʊl]	①adj. قایناتق، قایناتپ-تاشقان. ② لېۋىگە كېلىپ قالغان، چېكىگە يەتكەن.
brine [brain]	①n. تۆزلۇق سۇ. ② شورلۇق سۇ، دېڭىز سۇيى.
bring [brɪŋ]	①v. bring (brought, brought) ① كەلمەك، باشلاپ كەلمەك. ② تۈرتىك بولماق، مەجبۇر قىلماق؛ ئەقىل كۆرسەتـ. ③ قوبۇل قىلدۇرماق، ئۆزىگە تارتىماق.
	~ قوزغىماق، سەۋەب بولماق، كەلتۈرۈپ چىقارماق ~
	back (to mind) ئېسىگە كەلتۈرمەك، ئەسلىتەمەك ~ down (باها) تۆۋەنلىمەك، تۆۋەنلىتەمەك، چۈشىمەك، چۈشۈرمەك ~ forth (پەيدا بولماق، پەيدا قىلماق، يۈز بىرمەك، ھاسىل بولماق، ھاسىل قىلماق / forward قاتارلىقلارنى) / ~ تولۇق ئاياغلاشماق، تاماملىماق ~ on قوزغىماق، سەۋەب بولماق، كەلتۈرۈپ چىقارماق ~ round ئەسلىگە كەلتۈرمەك، ئويغاتماق up ~ بېقىپ چوڭ قىلماق، تەربىـ.

بىلەپ ئۆستۈرمەك.

n. ياقا، چەت، قىر، گىرۋەك.

brisk [brɪsk] ①adj. تېتىك، جانلىق، روھلىق.

British [ˈbrɪtɪʃ] ①n. II adj. I ئىنگلېيىنىڭ، بىرتانىيېيىنىڭ. ② ئىنگلېيىلىك. بىرتانىيە (ئىنگلەز) تىلى. [the ~]

broad [brə:d] ①n. كەڭ، بىپايىان. ② قورسىقى كەڭ، كەڭ قورساق.

broadcast [ˈbrə:dka:st] v. I (~ed, ~, ~ed) ① (رادىو) ئاڭلىتماق. ② چېچىپ تېرىماق (ئۇرۇقنى).

n. ئاڭلىتىش.

broadcaster [ˈbrə:dka:stə] ①n. دىكتور. ② رادىو ئىستانسى.

broadcasting [ˈbrə:d'ka:stiŋ] n. ئاڭلىتىش، رادىودا ئاڭلىتىش.

broaden [ˈbrə:dn] v. كېڭىديمەك، كېڭىدەيتىمەك.

broadly [ˈbrəukən] →v. I ①adj. II تۇزۇلگەن؛ پاچاقلانغان. ② رەتسىز، تەرتىپسىز، قالايىقان.

قاقلىماق، كۆيىمەك، كۆيدۈرمەك.

broil [brəil] adj. رىشتى تۇزۇلگەن. كۇنلۇك.

broken—heated [ˈbrəuk(ə)n'ha:tid] adj. كاناپچە، كاناى.

brolly [ˈbroli] adj. كاناى ياللۇغى.

bronchial [ˈbrɔŋkiəl] adj. مىس بىزىؤملار.

bronchitis [brɔŋ'kaitiəs] I n. بىر تۇۋا (قۇشقاچ). II v. ① تۇخۇم باسماق، ② تۇخۇم باستۇرماق.

چۆكمەك، چوڭقۇر خىيال سۈرمەك.

brook [bruk] n. ئېرىق.

broom [bru:m] n. سۈپەرگە.

broth [broθ] n. شورپا.

brother [ˈbrʌðə] n. ئاكا-ئوكا، قېرىنداش، بۇراڈەر.

brotherhood [ˈbrʌðəhud] n. دوستلىق، بۇراڈەرلىك.

brought [brə:t] v. →bring.

brow [braʊ]	(کۆپىنچە كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ). ① قاش ئادەمنىڭ قېشى). ② پېشانە، مائلاي.
brown [braʊn]	II. قوڭۇر. n. II. قوڭۇر.
bruise [bru:z]	I. تۇتۇق، جاراھەت ئىزى، زەخىم. v. ۲. مۇرۇلۇپ [bru:z] يارىدار بولماق، يارىدار قىلماق.
brunt [brʌnt]	ئاساسىي قىسىمى.
brush [brʌʃ]	I. ① موبى. ② چوتقا. II. v. چوتكىلماق، چوتكىلاب يۇماق.
brutal ['bru:təl]	① شەپقەتسىز، رەھىمىسىز. ② قوبال.
brutality [bru:'tæliti]	① رەھىمىسىزلىك، شەپقەتسىزلىك. ② n. قوپاللىق.
brute ¹ [bru:t]	① ھايۋان. ② رەھىمىسىز؛ شەپقەتسىز ئادەم.
brute ² [bru:t]	① ئۇچار قانات. ② يىرتقۇج. ③ ۋەھشىي ئادەم، رەھىمىسىز ئادەم، زالىم.
bubble ['bʌbl]	n. كۆپۈك، ماغزىپ.
buck [bʌk]	① قوققار. ② ئەركەك توشقان. ③ بۇغا. ④ (ئامېرىكا تىلىدا) دوللار.
bucket ['bʌkit]	n. چېلىمك.
bud [bʌd] ~, ~ded, ~ded)	I. n. غۇنچە، بىخ، ئۇندۇرمە. II. v. ① ئۇنمەك، بىخلانماق. (ding)
Buddhism ['budizəm]	n. بۇددَا دىنى.
budget ['bʌdʒit]	I. n. مۆلچەرلەش، خام چوت، خام چوت قىلىش. II. v. مۆلچەرلىمەك؛ خام چوت قىلماق.
buff [bʌf]	① خۇرۇم (سۇ كالىسى تېرسىدىن ئىشلەنگەن) ② تېرە [bʌf] (ئادەم بەدىنىدىكى).
buffalo ['bʌfələu]	① سۇ كالىسى. ② قوتاز.
buffet ¹ ['bʌfit]	I. ① زەربە. ② دۇمبالاش. ③ قىيىن-قىستاق.
	① n. I.

buffet ² [ˈbufeti]	① قۇرماق، دۇمبالىماق، ئۇرۇلماق، سوقۇلماق. ② ئېلىشماق، تۇتۇشماق، زەربە بەرمەك.
buffoon [bə'fu:n]	① قىزىقچى، ھەزىلکەش. ② چۈپەندە، مەلتۈن. [n.]
bug [bʌg]	① چۈسا. ② (ئامېرىكا تىلىدا) قۇرت. ③ يوشۇرۇن ئۇنالىغۇ.
bugle ['bju:gʌl]	n. كاناي، هەربىي سىگنانلار.
build [bɪld]	v. built [bɪlt] (built) قۇرماق، بىنا قىلماق، سالماق، ياسىماق، تىكلىمەك.
builder ['bɪldə]	n. قۇرغۇچى، قۇرۇلۇش ئىشچىسى.
building ['bɪldɪŋ]	① بىنا، ئىمارەت، قۇرۇلۇش. ② بىناكارلىق. [n.]
built [bɪlt]	v. → build.
bulb [bʌlb]	① پىياز باشلىقلار (ئۆسۈملۈك). ② لامپۇچكا، يۇمىلاق شەكىلىلىكلەر.
Bulgarian [bʌl'geəriən]	I adj. بۇلغارىيىچە، بۇلغارىيىگە ئائىت، II بۇلغارىيىلىك.
bulk [bʌlk]	I n. (چوڭ) ھەجىم، سىغىمچانلىق. II v. كۆپەيمەك، يوغىنىماق، چوڭايتماق.
bull [bul]	n. بۇقا.
bullet ['bulit]	n. ئۇق، مىلتىق ئۇقى.
bulletin ['bulitin]	① ئاخبارات، ئېلان، ئۇقتۇرۇش. ② تېز خە. ۋەرلەر گېزىتى.
bullion [ˈbɒliən]	زىچە ئالتۇن، زىچە كۈمۈش.
bullock [bɒlək]	n. بۇقا.
bully ['buli]	I n. زوراۋان، مۇشتۇمزور. II v. ھىۋە قىلماق، قور-. قۇتماڭ، زورلۇق قىلماق، مۇشتۇمزورلۇق قىلماق.
bulrush ['balrʌʃ]	قۇمۇش.

bulwark [ˈbulwə(:)k]	بورغان، نیستهکام.	② تایانج.	① n.
bump [bʌmp]	ئۇرۇلماق، سوقۇلماق	① v. I	① n. II
	ئۇرۇلۇش، سوقۇلۇش.	② نىشىق.	
bumper [ˈbʌmpə]	(هاراق) توشقۇزۇلغان رومكا.	adj. II	n. (مول، هوسىللۇق).
	مول		
bunch [buntʃ]	تۈپ، ساپاچق، دەستە، تىزىق، تۇتام، باغ، باغلام.	n.	
bundle [ˈbʌndl]	باغلام، باغ، تېڭىق، بولاق	v. II	n. I
	بولىماق، تائىماق.		
bungalow [ˈbʌŋgələʊ]	بىر قەۋەتلىك ئۆي.		
bunny [ˈbʌni]	بۈجەن.		
buoyancy [ˈbɔɪənsi]	لەيلەش كۈچى.	② يېنىك، چاققان، چەب.	① n. دەس.
burden [ˈbə:dən]	يۈك، تېغىرىلىق، تېغىر يۈك	n. I	
	يۈكلەمەك.	v. II	
bureau [bjue'rəu]	bureaus ، bureaux [bjueuz])	n. بىئورو، مەھى.	
		كىمە، باشقارما.	
bureaucracy [bjue'rəkrəsi]	بىئورو كراتلىق.	n.	
bureaucrat [bjue'rəukræt]	بىئورو كرات، بىئورو كراتلىق.	n.	راتچى.
burial [ˈberiəl]	دەپنە مۇراسىمى.	n.	
burial — ground [ˈberiəlgraund]	مازار، قىبرىستانلىق.	n.	
burlgar [ˈbæ:gla]	تۇن ئۇغرىسى، تام تېشىر ئۇغرى.	n.	
Burmese [ˈbə:mi:z]	بىرمىچە، بىرمىغا ئائىت.	adj. I	n. II
burn [bə:n]	(~ed ، ~t ، ~t ، ~ed :)	v. I	
	يانماق، ياندۇرمەك (چىراغ).	① كۆيمەك، كۆيدۈرمەك.	②
	كۆيۈك (ئوتتا كۆيىگەن).	n. II	
burnt [bə:nt]	v. →burn.		

burrow [’bʌrəʊ]	I n. (تولکه ۋە توشقان قاتارلىقلارنىڭ) ئۆڭۈر، ئىن، تۆشۈك. II v. كولىماق، ئۆڭۈر قازماق، ئىن قازماق.
burst [bə:st]	v. (ـ، ~، ~) ① يېرىلمامىق، ئېتىلمامىق، پارتىلمامىق. ② ئېتىلىپ چىقماق. ③ تۇيۇقسىز پېيدا بولماق.
bury [’beri]	v. ① كۆممەك، دېپە قىلماق. ② يوشۇرماق.
bus [bʌs]	n. ئاپتوبوس.
bush [buʃ]	n. چانتقال، چانتاللىق.
bushy [’buʃi]	① بۈك-باراقسان چانتاللىق. ② قويۇق، زىج.
busily [’bizili]	adv. ئالدىراپ، ئالدىراشلىق بىلەن، ئالدىراشلىقتا.
business [’biznis]	① ئىش، خىزمەت، ۋەزىپە. ② سودا، سودا. ③ سېتىق، تىجارەت. ④ كارخانا.
businessman [’buiznismæn]	([’biznismən]businessmen) n. سودىگەر، سودا-ساناڭتىچى.
bust [bʌst]	① كۆكىرەك. ② يېرىم (چۈشۈرۈلگەن) سۈرهەت.
bully [’buli]	I v. ئالدىرىماق، ئالدىراتماق، پايپىتەك بولماق.
busy [’bizi]	I adj. ① ئالدىراش، ئالدىراشلىق. ② قىزىق . . . v. بىلەن مشغۇل بولماق، . . . بىلەن شۇغۇللانماق.
but [bʌt]	I prep. لېكىن، ئەمما، بىراق، ھالبۇكى . . . دىن [bʌt] باشقا . . . دىن تاشقىرى: Allare wrong~he(him). ئۇنىڭدىن باشقىدە.
butcher [’butʃə]	n. قاسىساپ.
butler [’bʌtlə(r)]	① خوجىدار. ② ئائىلە باشقۇرغۇچى. ③ ئىگىلىك باشقۇرماق.
butt [bʌt]	n. نىشان، قارا، قارىغا ئېتىش. ② قارىغا ئېتىش

مهيدانى. ③ كۈلکە دەستىكى، ھەزىل دەستىكى، شاڭخو نىشانى.	
butter [ˈbʌtə]	n. سېرىق ماي، مەسکە.
butterfly [ˈbʌtəflai]	n. كېپىنەك.
button [ˈbʌtn]	n. تۈگىمە، كۇنۇپكا.
buy [bai] v. (bought, bought [bɔ:t]) ئالماق، سېتىۋالماق.	
buyer [ˈbaɪə]	n. خېرىدار، سېتىۋالغۇچى.
buzz [bʌz] v. گىژىلدىماق، غۇڭۇلدىماق (ھەرە چىۋىن قاتارلىقلار).	
by [bai] prep. ① ... نىڭ يېنىدا: ~the door ② ... ئىشىكىنىڭ يېنىدا.	I

② ... گىچە، ... مىن بۇرۇن: They, ll have got to

مۇشۇ ھەپتىنىڭ ئاخىرىغىچە Peking ~the end of this week.

مۇلار بېيىجىڭ بېرىپ بولىدۇ. ③ ... دا، دە، -تا، -تە. ④

(مەجهۇل دەرىجە بىلەن ئىپادىلىنىدۇ): Who is that book by?

ئاۋۇ كىتابنى كىم يازغان؟ (ياكى) ئاۋۇ كىتاب كىم تەرىپىدىن

يېزىلغان؟ ॥ يانداب؛ يېقىنلىشىپ: ~ He passed me~ ٹۇ

مېنىڭ يېنىمىدىن ئۆتۈپ كەتتى. ② يېنىدا قېشىدا.

by—product [ˈbai'prədəkt]

n. قوشۇمچە مەھسۇلات.

bye—bye [ˈbaibai]

int. خوش، خەيرخوش.

C

C, c [si:]	ئىنگلiz تلى ئېلىپەسىنىڭ ئۇچىنچى ھەربى
C. = cent (s); sentury; centimetre.	
C. I. A=Central Intelligen Agency	(ئامېرىكا) مەركىزىي ئاخبارات ئىدارىسى
cab [kæb]	① كىرا ماشىنىسى، كىرا ھارسى. n.
cabaret [’kæbərei]	ناخشا-ئۇسسىل
cabbage [’kæbidʒ]	كالىدەك بەسىي. n.
cable [’keibl]	① ئارغاچما، ئارقان؛ زەنجىر. ② كاپىل، دېڭىز ۋەستى تېلىگرافى. n.
cabin [’kæbin]	① بوتكا، ياغاج ئۆي. ② بۆلمە (پاراخوت، ئايروپى-لان قاتارلىقلاردىكى). n.
cackle [’keikl]	① قاقاقلىماق (تۇخۇ) ② قاقاقلاپ كۈلەمك. v. I ① (تۇخۇ). ② قاقاقلاپ كۈلۈش. II n.
cactus [kækta:s]	كاكتۇس
cadge [kædʒ]	يېلىنماق، يالۋۇرماق، تىلىمەك، ئۆتونۇپ سورىماق
cadet [kə'det]	① كۈرسانت ② ھەربىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى ③ كىچىك ئۇكا. n.
cadinet [’kæbinit]	① ئىشكەپ، جاۋەن. ② نېيگى، ئىچكى كابىد- خېت. n.
cadre [ka:dr, ’ka:də, ’kædri]	① كادىر. ② تايانج. ③ ئۇستىخان، سوڭىك. ④ ئىسکىلت. n.
cafe [’kæfei, kə’fei]	قهۋەخانا. n.
cage [deidʒ]	I. قەپس؛ سالاسۇن، شادا، قاشا ॥ v. II. قەپسکە سولى.

ماق؛ قاشاغا سولماق.
مەخپىيەتلىكىنى ساقلايدىغان
ئالدىماق، گوللىماق.
قاتلىما، نان.

cagey [’keidʒi] مەخپىيەتلىكىنى ساقلايدىغان
cajole [kədʒəol] ئالدىماق، گوللىماق.
cake [keik] n. قاتلىما، نان.
calamity [kə’læmiti] ئاپت؛ بالايئاپت.
calcium [’kaelsiəm] كالتسىي (خىمىيىدە)
calculate [’kælkjuleit] ①v. ھېسابلىماق ② ئويلانماق... دەپ قا.
رماق، ... دەپ ھېسابلىماق. ③ پىلانلىماق.

calculation [’kælkju’leʃən] ①n. ھېسابات، ھېسابلاش. ② پەرەز، پەرەز قىلىش. ③ مۇلاھىزه قىلىش، ئۇيلىنىش.
calculator [’kælkjuleitə] ① ھېسابلاش ماشىنى. ② ھېسابلاش ماشىنى. ③ سى.

calendar [’kælində] n. كالبندار.
calf [ka:f] موزاي. ② موزاي تېرسى. (calves [ka:vz]).
calibre [’kælibə(r)] ① ئېغىز دىئامېتىرى، كالبىر ② ئۆلچەم ③ قابىلىيەت، ئىقتىدار

call [kɔ:l] v. ① چاقىرماق، توۋلىماق، ۋارقىرماق، ئاتماق.
② زىيارەت قىلىماق، يوقلىماق. ③ تەكلىپ قىلىماق.
④ ... دەپ ھېسابلىماق، ... دەپ قارىماق.

caller [’kæ:lə(r)] ① زىيارەت قىلغۇچى ② تېليفون ئورغۇچى
calligraphy [kə’ligrəfi] n. خەتناتلىق.

calling [’kə:kiŋ] كەسىپ، ئۇقت، ھۇنر
callipres [’kælipəz] سرکۈل (پەركا)

callous [’kæləs] ① قاتماق، ئۇيۇپ قالماق. ② گادا، موناك
③ ھېسسىياتىز، ھېسسىياتى يوق.

callow [’kæləo] يېشى كىچىك، گۈدەك، تەجربىسى يوق، ئىش
كۆرمىگەن

callus [’kæləs] قاداق

calm [ka:m]	n. تىنچ، جىمجىت. II	تنچلىق، جىمجىتلق.
	v. تىنجلانماق.	II
calmly [ka:mli]	adv. تىنچ، ئاسايىشلىق بىلەن، تنچلىق [ka:mli]	بىلەن.
calorie [’kæləri]		كالورىيە (ئىسىقلېنىڭ تۆلچەم بېرلىكى)
calve [kæv]		تۈغۈلۈش، تۈغۈلماق (موزايىنىڭ)
came [keim]	v. → come.	
camel [’kæməl]		n. تۆگە.
cameo [’kæmiəo]		قاپارتما نەقىشلىك گۆھەر
camera [’kæmərə]		n. فوتو ئاپپارات.
cameraman [’kæmərəmæn]	n. ① سۈرەتچى مۇخېرىر. ② فوتو سۈرەت.	چى.
camouflage [’kæmufla:ʒ]	n. ① (هەربىي) نىقاب، نىقابلاش، نىقاپ. I	لىنىش. ② يوشۇرۇش، يوشۇرۇنۇش.
	II	① نىقابلىماق. ② يوشۇرماق، يوشۇرۇنماق.
camp [kæmp]	n. لاگىپر، لەشكەرگاھ، I v. لاگىپردا تۈرماق،	I دالادا قونماق.
campaign [kæm’pein]	n. جەنئىي ② (تەشكىللەك) ھەربىكت. I	II v. ھەربىكت قىلماق.
campus [’kæmpəs]	n. ۋامېرىكا تىلىدا) ئۇ. ~ es [’kæmpəsiz] (ئامېرىكا تىلىدا) ئۇ.	نىۋېرسىتېت باغچىسى، داشۇ باغچىسى.
can't [ka:nt]	=cannot	
can ¹ [kæn, kən]	aux. v ① (ئىمکانىيەتنى بىلدۈرۈپ قىلالىماق؛ قولىدۇ) دىن كەلمەك: بىلەك ۋە ھۆددىسىدىن چىقماق قاتارلىق تۈقۈملارنى بىلدۈرىدۇ) : I مەن سۇ تۈزەلمەيمەن. ② (جانلىق تىلىدا رۇخسەت قىلىش، ياكى بۇيرۇق مەنسىدە ئىشلىتىپ، ئىش ھەردە كەتتىڭ مۇمكىنلىكىنى بىلدۈرىدۇ) : You ~ go now. You هازىر	

بارساڭ بولىدۇ.

can ² [kæn]	n. (ئامېرىكا تىلىدا) كونسېرۋا؛ تۆمۈر قۇتا.
canal [kə'nael]	① n. قانال. ② ئېرىق.
canary [kə'neəri]	n. سېرىق قۇشقاچ.
cancel [ˈkaensəl]	v.) ~ : ~ led (~ تۈگەتمەك، ① ئېلىپ تاشلىماق، سىزىپ تاشلىماق، ھېسابتنىن چىقىرىۋەتىمەك، دەپتەردىن ئۆچۈرۈۋەتىمەك.
	② ئەمەلدىن قالدۇرماق، ئېلىپ تاشلىماق، بىكار قىلماق.
cancer ['kænsə]	n. راك، زەھەرلىك ئۆسمە.
candid ['kændid]	تۇغرا، تۆز، تۈپتۈز، ئادىل، دۇرۇس، ھەققانىي.
candidate ['kændidit]	n. نامزات، كانىدىات.
candle ['kændl]	n. شام.
cando(u)r ['kændə]	n. توغرىلىق، راستچىللۇق، ئادىللىق، سەممى.
	مېيلىك.
candy ['kændi]	I n. ① ناۋات. ② (ئامېرىكا تىلىدا) قەنت-گېزەك. II v. مۇرابىبا قايىناتماق.
cane [kein]	n. ① غول (بامبۈك ۋە ياماشما غوللۇق ئۆسۈملۈكلىرى-نىڭ). ② شېكىر قومۇشى. ③ تاياق، هاسا.
canine ['keinain]	ئىتنىڭ
cannabis ['kænəbis]	هوشىز لاندۇرۇش دورسى، مەست قىلىش دورى-لىرى، نارکوز، زەھەرلىك چېكىمىلىك
cannibal ['kænibl]	① ئادەم گۆشى يەيدىغان ئادەم ② ئۆزىگە ئوخشاش ھايۋان
	ھايۋانلارنىڭ گۆشىنى يەيدىغان ھايۋان
cannon ['kænən]	n. توب، زەمبىرەك.
cannot ['kænət]	= can not.
canon ['kænən]	n. ① شەرىئەت، شەرىئەت قانۇنى. ② قائىدە. ③ ئۆلچەم.
canopy ['kænəpi]	n. چىدىر، سايىۋەن.

canos [kə'nu:]	n. قبیق.
cant [kænt]	① ياپتا گەپ، تەنە گەپ. ② يالغان گەپ، بىكار گەپ، قۇرۇق گەپ.
canteen [kæn'ti:n]	① n. (قسیم، زاۋۇت قاتارلىقلاردىكى) ئاشخانا؛ بوتكا. ② تاماق قۇتسى.
canter ['kæntə(r)]	ئاستا يۈگۈرەش (ئات)
cantilever ['kæntili:və(r)]	ئاسما يۈك كۆتۈرگۈچ (قۇرۇلۇش)
canwas ['kænvəs]	n. بىزىپىت؛ چېدىر؛ مای بوياق رەسم؛ مای بوياق رەسم سىزىدىغان رەخت.
canyon, canon ['kæenjən]	تارساي، قىساڭ
cap [kæp]	① دوپىا. ② شەپكە. ③ قالپاق.
capability ['keipə'biliti]	n. قابىلىيەت، ئىقتىدار.
capable ['keipəbl]	① قابىلىيەتلەك، ئىقتىدارلىق، قابل.
capacity [kə'pæsiti]	① سەغىمچانلىق، ھەجىم. ② ئىقل، زېھن، ئىقتىدار، قابىلىيەت، چۈشىنىش ئىقتىدارى. ③ مەرتىۋ، سالاھىيەت، لاياقت.
cape [keip]	دېڭىز تومۇزغۇسى.
caper ['keipə]	① سەكىرەش، سەكىرىتىش. ② شوخلۇق، شوخلۇق قىلىش. ③ چاقچاق، چاقچاق قىلىش.
	① سەكىرىمەك، سەكىرەتمەك. ② شوخلۇق قىلماق. ③ چاقچاق قىلماق.
capillary [kə'piləri]	① قىل تومۇر ② ئىنچىكە نىي
capital ['kæpitl]	I. ① پايتەخت. ② چۈڭ ھەرب، باش ھەرب. ③ كاپيتال adj. مۇھىم.
capitalism ['kæpitəlizəm]	n. كاپيتالىزم.
capitalist ['kæpitəlist]	II. n. كاپيتالىست. adj. كاپيتالىستىك.
capitulate [kə'pitjuleit]	v. (شەرتلىك) تەسلام بولماق.

capitulation [kə'pitju'leʃən]	شەرتلىك (تىسلام بولۇش). ① n.
	(كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) تىسلام بولۇش شەرتىنامىسى. ②
caprice [kə'pri:s]	① تۇراقسىزلىق، ئۆزىگىرىشچانلىق. ② بويىنى قاتىقلق قىلىش، گەدەنكەشلىك قىلىش. ③ خام خىيال، بولمىغۇر خىيال.
capricious [kə'prɪʃəs]	① تۇراقسىز، ئۆزىگىرىشچان. ② بويىنى قاتىقى، ئۆزى بىلگىنىنى قىلىدىغان، گەدەنكەش. ③ خىيالىي.
capsize [kæp'saiz]	v. ئاغدۇرماق.
capstan ['kæpstən]	چىغرىق، بۇل.
capt. = captain.	
captain ['kæptin]	① كاپitan. ② كېمە باشلىقى. ③ توپچىلار باشلىقى. ④ (ھەربىي) پولكۇۋىنكى، شىائىشاۋ.
captivate ['kæptɪvɪt]	ئۆزىگە تارتىماق، جىلپ قىلماق، مەپتۇن قىلماق.
captive ['kæptɪv]	n. ئىسر، ئولجا، غەنئىمەت.
captivity [kæp'tiviti]	n. ئىسر، ئىسرگە ئېلىش، ئىسرگە چۈشۈش، تۇتقۇن، تۇتقۇنلۇق.
capture ['kæptʃə]	v. ① قولغا چۈشۈرمەك، تۇتۇۋالماق، ئىسرگە ئالماق. ② تارتىۋالماق، ئېلىۋالماق، قولغا كەلتۈرمەك، ئىشغال قىلماق.
car [ka:]	① پىكاب، كىچىك ماشىنا، ئاپتوموبىل. ② ۋاگون n.
caravan ['kærəvæn]	n. كارۋان.
carbon ['ka:bən]	n. (خىمىيە) كاربۇن.
carbuncle ['ka:bʌŋkl]	غەلۋىرىڭەك
carburettor ['ka:bjo'retə(r)]	كاربىوراتور (بېنزاينى گازغا ئايلاندۇ. [رۇپ بېرىدىغان ئىسۋاب)

card [ka:d]	کارتوجقا. ① n. ② قارتا.
cardboard [’ka:dbɔ:d]	n. کارتون.
cardiac [’ka:diæk]	یورهکنیڭ
cardinal [’ka:dɪnl]	I ① adj. مؤھىم، ئاساسىي. ② توق قىزىل. ③ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەننە) تۆپ سانلىق.
	II ① n. توق قىزىل رەڭ. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەننە) تۆپ سان. ③ ئىسىستىلغان قىزىل ئۆزۈم ھارقى.
care [keə]	I n. ① دىققەت، ئېھتىيات، پەخس بولۇش. ② خەۋەر [keə] ٦ كۆڭۈل بولماك، ئېلىش، قاراش. ③ ئەندىشە، غەم. II v. ① كۆڭۈل بولماك، خەۋەر ئالماق، كۆيۈنمەك. ② ياخشى كۆرمەك، ئامراق بولماق، ئامراقلۇق قىلماق.
career [kə’riə]	n. ① ھايات، تۈرمۈش. ② سەرگۈزۈشت، كەچۈر-. ③ كەسىپ، مەحسۇس كەسىپ.
careerist [ke’riərist]	n. ① ئەمەلپەرس. ② ئابرۇپەرس. ③ قارانىيەت.
careful [’keəful]	ئېھتىيات، بېھىتىچان، پەخسلىك، دىققەت.
carefully [’keəfʊli]	ئېھتىيات قىلىپ، ئاۋايلاپ، ئېھتىياتچانلىق بىلەن، پەخس بولۇپ.
careless [’keəlis]	ئېھتىياتلىق، بىپەرۋا، بىغەم، قوپال. ② يۈزەكى، ئېتىبارلىق.
carelessly [’keəlisli]	ئېھتىياتلىقتىن، بىغەملەك بىلەن، بىد. چەرۋالق.
caress [kə’re:s]	كۆيۈنمەك، كۆيۈمچانلىق قىلماق، بېشىنى سىلىماق
cargo [’ka:gəʊ]	n. ～ es ～ es) يۈك، پاراخوتىكى يۈك.
caricature [kærɪkə’tʃoə(r)]	ھەجۋى رەسم
carnage [’ka:nidʒ]	n. قىرغىن، قىرغىنچىلىق.
carnal [’ka:nl]	جىسمانىي، تېنى

carol [ˈkærəl]	مدھبیه ناخشیسى، قىسىدە.
carp¹ [ka:p]	n. كارپ بېلىقى.
carp² [ka:p]	v. تىرناق ئاستىدىن كىر ئىزدىمەك، يوق يەردەن پۇتاق چىقارماق.
carpenter [ˈka:pɪntə]	n. ياغاچى.
carpet [ˈka:pɪt]	n. گىلەم، زىلچا گىلەم.
carriage [ˈkærɪdʒ]	n. ① خادىك بىرىشكى ② يولۇچىلار پويىزى. ③ ۋاگون.
carrier [ˈkæriə]	n. ① ھامىال، يۈك توشۇغۇچى. ② ترانسپورت شىركىتى. ③ يۈك-تاق جازسى. ④ ئاۋىئاماتكا.
carrot [ˈkærət]	n. سەۋزە.
carry [ˈkæri]	v. ① توشۇماق، يۆتكىمەك، توشۇپ بەرمەك، بىللە ئېلىپ يۈرمەك، كۆتۈرۈۋالماق. ② تارقاتماق، تارالماق.
cart [ka:t]	n. هارۋا، ئات هارۋىسى.
cartilage [ˈka:tɪlɪdʒ]	n. كۆمۈرچەك.
cartoon [ka:tu:n]	n. ① ھەجۋىي رەسم. ② سىياسى ھەجۋىي رەسم. ③ مۇلتىپلېكتىسىلىك فىلم.
carve [ka:v]	v. ① ئويماق، نەقىشلىمەك. ② (پىشىق گوش قاتارلىقلار) نى توغرىماق.
carver [ˈka:və]	n. ئويمىچى.
carving [ka:vɪŋ]	① ئويمىچىلىق. ② ئويمىا بۇيۇن.
cascade [kæs'keɪd]	n. كىچىك شارقىراتما.
case¹ [keis]	n. ① ئەھۋال، ھالت، ۋەزىيەت. ② ئاغرىق، كېسىل (ئادەم)، كېسىللىك. ③ (قانۇن، ئەنزە. ④ (گراماتىكا، كېلىش.
case² [keis]	n. ①! ساندۇق قۇتا، قاپچۇق، قاپ، چامادان. ② پوست، قاسراق. ③ غلاپ.

cash [kæʃ]	I n. نىق پۇل. v. (پۇل، چەك قاتارلىق) نى تېگىشىمك، ئالماشتۇرماق.
cashier ['kæʃiə]	n. كاسىر.
casino [kə'si:nəʊ]	① ئويۇن- تاماشا ميدانى، كۆئۈل ئېچىش سورۇ-. ② تاماشا نى.
cassava [kə'sa:və]	مانىخوت (دائىم كۆكىرسپ تۇرىدىغان چاتقال، يىلا- تىز، يەم- خەشك ياكى كراخمال)
cassette [kæ'set]	① قۇتا، ساندوچە. ② قاپلىق (ئۇنىڭالغۇ، سىنىڭالغۇ) لېنتىسى.
cassock ['kæsək]	دىن تارقاتقۇچىلار كېيدىغان ئۆزۈن چاپان (خرستىيان)
cast [ka:st]	I v. (، ~) ① تاشلىماق؛ ئاتماق. ② چاچماق (نور)؛ چۈشمك (شولا). ③ قۇيماق (قېلىپقا). ④ ئاۋاز بىرمەك. ①n. ② قۇيما بۈيۈم.
cast iron ['ka:st aiən]	I n. چۆيۈن. ① تۆمۈردهك، چىڭىش. ② چۆيۈندىن ياسالغان.
castigate ['kæstɪgeɪt]	جازا، جازالىماق، بىرھەم بىرمەك
castle ['ka:sl]	n. قورغان، قىلدۇ.
castor ['ka:stə, 'kæstə]	n. ئىندىكىپتى، ئابدىمىلىك.
castoroil [ka:stə'r əil]	ئىندىكىپتى، ئابدىمىلىك يېغى
castrate [kæ'streɪt]	① پېچماق، ئاختا قىلىماق ② پۇچەكلىشتۈرمەك (ماقلىنىڭ مۇھىم مەزمۇنىنى)
casual ['kæʒjuəl]	adj. ① تاسادىپىي، تۇرالىسىز، بىقارار. ② ۋاقتىلىق، ۋاقتىنچە.
casualty ['kæʒjuəlti]	n. ① ھادىسە، بالا- قازا، خېيىمەتلىرى، بەختىسىز- لىك. ② ئۆلگۈچى. ③ يارىلانغۇچى.

cat [kæt]	n. مۇشۇك.
catalog(ue) ['kætəlɒg]	n. مۇنۇدەرىجە، كاتالوگ.
catapult ['kætəpʌlt]	① n. رەگەتكە. ② سالغا. ③ كاتاپۇلتا (ئايروپ-).
	لاننى ئۈچۈرۈش ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان بىر خىل ئىسۋاب).
cataract ['kætərækt]	① n. شارقىراتما. ② (مېدىتسىنا، كاتاراكتا.
catastrophe [kə'tæstrəfi]	n. هالاکەت، پالاکەت، ئاپەت.
catch [kætʃ]	I v. I (caught : caught [kɔ:t]) ① تۇتماق، (caught : caught [kɔ:t]) ① تۇتماق، قولغا چۈشۈرمەك، تۇتۇۋالماق، توسماق، توسلماق؛ تۇتۇلماق. ② ئۆلگۈزۈرمەك (ماشىنا پاراخوت قاتارلىقلار)غا. ③ كۆرۈپ قالا- ماق (بىراۋىنىڭ يامان ئىش-ھەرىكت بىلەن شۇغۇللىنىۋات- قاڭلىقىنى). ④ يۈقىماق، يۈقۈملانماق. ⑤ چۈشەنمەك، ئۇقىماق. II n. تۇتۇش، قولغا ئېلىش. ② غەنئىمەت، ئولجا.
category ['kætigəri]	n. كاتېگورييە.
caterpillar ['kætəpilə]	① n. كېپىنەك قۇرتى. ② زەنجىر تاپان.
cathedral [kə'θi:drəl]	n. چېركاۋ.
catholic ['kæθəlik]	I adj. ① ئومۇمىي، كەڭ كۆلەملىك، كەڭ دائىـ. ② كاتولىك دىندارى. رەلىك. II n.
cattle ['kætl]	① ئات-ئۇلاğ؛ ئۆي ھايوانلىرى. ② (ئومۇمىي ئاتلىشى) كالا.
catty ['kæti]	n. جىڭى (جوڭىگو ۋە شەرق ئەللەرىدە ئىشلىتىلىدىغان ئېغىرلىق ئۆلچەم بىرلىكى).
caught [kɔ:t]	v. →catch.
cauliflower ['koliflaoə(r)]	① چىچىك سەي ② قىچا چىچىكى
cause [kɔ:z]	I n. ① سەۋەب، دەلىل، بانا. ② ئىش. II v. . . .
	گە سەۋەب بولماق، قوزغىماق، قوزغاتماق، قوزغالماق.
caustic ['ko:stik]	adj. ① (خىمىيە، ئويغۇچى ناتربىيلىق، كۆيدۈر- گۈچى ناتربىيلىق. ② چىرىتىدىغان:

~ تېچىتىدىغان سودا. ③ رەھمىسىز، شەپقەتسىز. ④ بېخىل، پېخسىق. ⑤ مەسخىرە قىلىدىغان، مازاقلانىدىغان.

caution [ˈkɔ:sən] ① ئېھتىياتچانلىق، هوشىارلىق. ② ئاكاھلاندۇرۇش. ③ ئاكاھلاندۇرماق.

cautious [ˈkɔ:sʃəs] adj. ئېھتىياتچان.

caval cade [kævl'keid] ماشىنا ئەترىتى، كارۋان، ئات كارۋىنى

cavalier [ˈkævərliə] ئاتلىق چەۋەنداز.

cavalry [ˈkævəlri] n. ئاتلىق ئىسکەرلەر، ئاتلىقلار؛ ئاتلىق قىسىم.

cave [keiv] n. گەمە؛ ئۆڭۈر، غار؛ توشۇك.

cavern [ˈkævən] n. غار، ئۆڭۈر.

cavity [ˈkæviti] n. ① توشۇك؛ ئۆڭۈر، ئىن. ② بوشلۇق (بەدەن). .

caw [kɔ:] v. (قاغا) قاقلىدىماق.

cayenne [kei'en] لازا، (قىزىللمۇج)

cc. ,c. c. =cubic centimetre كوب سانتىمېتر.

cease [si:s] v. توختىماق، توختاتىماق.

ceaseless ['si:slis] adj. توختىمايدىغان، توختامىز، توختىماس، تو- گىمس.

celebrate ['selibreit] v. ① تېرىكلىمەك، مۇبارەكلىمەك، قۇتلۇقلە. ② ماخىتىماق، تەرىپلىمەك.

celebrated ['selibreited] مەشھۇر بولغان، داڭلىق

celebration ['seli'breisən] n. تېرىكلىمش، قۇتلۇقلاش.

celebrity [silebrət] ① ئاتاق، شۆھرەت، نام ② مەشھۇر ئەرباب

celery [seləri] چىڭسىي

celestial [si'lestjəl] ئاسان، ئاسمانىڭ.

cell [sel] n. ① كىچىك ئۆي؛ مەخپىي ئۆي. ② ھەرە كۆنىكى، ھەرە ئۆۋىسى. ③ ھۈجەيرە. ④ باتارىيە.

cellar [ˈselə(r)] ئورا، گەمە، يەر ئاستى ئۆيى

ceiling ['si:lij] n. ① تورۇس. ② چوققا، يۈقرى پىللە.

cellist [’tʃelist]	باش ئىسكتىرىپكا
cello [’tʃeləo]	باش ئىسكتىرىپكا
celluloid [’seljulɔɪd]	n. سېللۇلولۇئىد.
cement [si’ment]	n. سېمونت.
cemetery [’semitri]	n. مازار؛ قەبر ستانلىق.
censor [sensə(r)]	① تەكشۈرمەك، قاراپ چىقماق ② تەكشۈرگۈچى، كۆزەتكۈچى
censure [’senʃə]	I. v. ئىيىبلىمەك، كايىماق، تاپا-تەنە قىلماق. II. v. تاپا-تەنە، ئىيىبلەش.
census [’sensəs]	n. نوپۇس تەكشۈرۈش.
cent [sent]	n. سېنت (دولارنىڭ يۈزدىن بىرى)؛ (بىر دوـلـار = 100 cents)
cente, center [’senta]	I. n. مەركەز، ئوتتۇرا، مەركىزىي، مەركەزلىك ئىش. II. v. مەركەزلىك شتۈرمەك، مەركەزلىك شىمەك.
centenarian [senti’neəriən]	ياشانغان ئادەم، قېرىغان ئادەم
centenary [sen’ti:nəri]	ئۆمۈرۈۋايت، ئۆمۈر بويى
centennial [sen’tenial]	=centenary
centigrade [’sentigreid]	adj. يۈز گرادۇسلۇق، يۈز گرادۇسقا بۆلۈنگەن.
centimetre, centimeter [’senti, mi:tə]	n. ساتىمىتىر.
central¹ [’sentrəl]	adj. ① مەركىزىي، مەركەزنىڭ، ئوتتۇرا. ② مۇھىم؛ ئاساسىي.
central² [’sentrəl]	مەركەزنىڭ، مەركىزى، ئەڭ مۇھىم، ئەڭ مەركىزىي
centralization [’sentrəlai’zeʃən]	n. مەركەزلىك شتۈرۈش، هووقۇنى مەركەزلىك شتۈرۈش.
centralize [’sentrəlaiz]	v. مەركەزلىشىمەك، مەركەزلىك شتۈرمەك.
century [’sentʃuri]	n. يۈز يىل، بىر ئىسىر.

ceramics [si' ræmiks]	① ساپالچىلىق. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) n.
ceremony ['seriməni]	ساپال قاچا، ساپال ئىسۋاب. n. مۇراسىم، رەسىم-قائىدە.
certain ['sə:tn]	① مەلۇم، مۇئىيەن. ② مۇكەممەل. ③ بىزى. adj.
certainly ['sə:tnli]	① ھەققىتىن، راستىنلا، دەرھەقىقت، چوقۇم، جەزمەن. ② ئەلۋەتتە.
certainty ['sə:tnti]	① ئىشەنچلىك. ② ھەققىي ئىش، جەزملەش. n. كەن ئىش.
certificate [sə'tifikit]	I. n. گۈۋاھنامە، ئىسپات. II. v. گۈۋاھنامە بىر-[مەك]، گۈۋاھنامە تارقاتماق.
certify ['sə:tifai]	v. گۈۋاھلىق بىرمەك، ئىسپاتلىماق.
cesspit [sespit], cesspool ['sespu:l]	گەندە تورىكى
cf=confer (compare).	
chopper ['tʃopə(r)]	قىڭراق
chafe [tʃeif]	① ئۇۋلاب ئىستىماق. ② سۈركەپ زېدە قىلماق v. ③ ئاچىقلانماق، ئاچىقىنى كەلتۈرمەك. (ئەتنى).
chaff [tʃa:f]	I. ① توپان. ② يەم-خىشكەك، بوغۇز، توغرالغان چۆپ. ③ چاقچاق. v. (ياخشى نىيمەت بىلەن) چاقچاق قىلماق.
chagrin ['tʃægrin]	كۆئۈل غەش بولماق، كەيپىسىز لەنمەك
chain [tʃein]	I. ① زەنجىر، كىشىن. II. v. زەنجىرىمىك، كىشەنلىمىك.
chair [tʃeə]	① يۆلەنچۈك ئورۇندۇق. ② پروفېسسور ئۆنۋانى. ③ لىكسىيە. ④ رەئىس ئورنى، يىغىن باشلىقىنىڭ ئورنى
chairman ['tʃeəmən]	n. رەئىس.
chalk [tʃɔ:k]	n. بور.

challenge [ˈtʃælɪndʒ]	n. ① جەڭگە چاقىرش. ② مۇسابىقىگە چاقدىرىش.
③ پارول	II. ... n. ... گە جەڭ ئېلان قىلماق، ... نى جەڭگە چاقىرماق، ... گە مۇسابىقە ئېلان قىلماق.
chamber [ˈtʃeimbə]	v. ① ئۆي: ياتاق. ② مەجلىسخانا. ③ (ئەنگلىيىدە) پالاتا.
chambermaid [ˈtʃimbəmeɪd]	n. (مېھمانخانىلار) دا ئايال كۈتكۈچى.
championship [ˈtʃæpjənʃɪp]	n. لەۋە، لەۋە مۇسابىقىسى.
chamois [ˈtʃæmwa:]	بۆكىن، بۆكىن تېرسى
champion [ˈtʃæmpjən]	چەممىپىيون.
chance [tʃa:n̩s]	I. ① n. پۇرسەت. ② مۇمكىنىلىك. ③ تىلى.
II. adj. تۈيۈقسىز، تاسادىپىي، بىۋاخ.	v. ② تاسادىپىي يۈز بىرمەك، تۈيۈقسىز پەيدا بولماق.
chancell [tʃa:nsl̩]	مۇقىددەس سۇپا (چېرىكاۋىدىكى)
chancellor [tʃa:nslər]	n. ① (بەزى مەملىكتەللەدە) ۋەزىر، مىنلىستىر (ئەنگلىيە ئۇنىۋېرستېتلىرىدا) مۇدۇر.
باش مىنلىستىر، بۇجالىڭ.	② (ئەنگلىيە ئۇنىۋېرستېتلىرىدا) مۇدۇر.
change [tʃeindʒ]	I. ① v. ئالماشماق، ئالماشتۇرماق، تېگىشىدەك، يەڭى.
گۈشىلمىدەك. ② ئۆزگەرمەك، ئۆزگەرتىمەك. ③ پۇل ياندۇرماق.	II. ① n. ئۆزگىرىش. ② ئالماشىش، ئالماشتۇرۇش، يەڭىۋەش.
لەش. ③ پارچە پۇل، قايتۇرىدىغان پۇل، قايتۇرۇلىدىغان پۇل.	III. ④ بىقارار، ئۆزگىرىشچان.
changeable [tʃeindʒəbl̩]	adj. مۇقىددەس، مۇقىم، تۈرالقىق.
changeless [tʃeindʒlis]	adv. ئۆزگەرمىس، مۇقىم، تۈرالقىق.
channel [tʃænl̩]	n. ① دېڭىز بوغۇزى. ② سۇ يولى. ③ قانال (تېلىۋىزور).
chant [tʃa:nt̩]	n. مۇناجەت، مەدھىيە.
chaos [ˈkeiɔs]	n. قالايىقانچىلىق، مالىمانچىلىق.
chap. =chapter.	
chap¹ [tʃæp̩]	v. يارماق، يېرىلماق.

chap² [tʃæp]	n. (جانلیق تىلدا) بالا، يىگىت.
chapel [tʃæpəl]	n. ئىبادەتخانا.
chapter ['tʃæptə]	n. باب، بۆلۈم، قىسىم.
character ['kærɪktə]	n. ① خاراكتېر، مىجمۇز، خۇسۇسىيەت.
	② ئىخلاق، پەزىلىت.
	③ ئالاھىدىلىك، ئۆزگىچىلىك.
	④ كىشىلەر (روملىن ۋە درامىللاردىكى).
	⑤ بىلگى.
characteristic ['kærɪktə'ristik]	I adj. ئالاھىدە، ئۆزىگە خاس، مەخ-
	سۇس.
characterize ['kærɪktəraiz]	v. . ئىڭ ئالاھىدىلىكىنى ئىپادىر.
	لەمەك... . نىڭ خۇسۇسىيەتنى بىلدۈرمەك.
	~ d by . . . ئالاھىدىلىككە ئىگە بولماق، . . . نىڭ خۇسۇسىيەتى بار بولماق.
charcoal ['tʃa:kəʊl]	n. ياغاج كۆمۈرى.
charge [tʃa:dʒ]	I ① n. شىكايت قىلىش، ئىيىبلەش، ئەرز قىلىش.
	يۈك.
	② خىراجىت، چىقىم.
	③ مەجبۇرىيەت، مەسٹۇلىيەت، جاۋاب-
	كارلىق.
	① v. ① شىكايت قىلماق؛ ئىيىبلەمەك؛ ئەرز قىلماق.
	② قاچىلىماق؛ قاچىلانماق (توك ۋە ئوق قاتارلىقلار).
	③ تولدۇرماق؛ توشقۇزماق.
chariot ['tʃærɪət]	n. (ئىنگىلى چاقلۇق) جەڭ هارۋىسى.
charitable ['tʃærɪtəbl]	adj. شەپقەتلىك، مېھربان، كۆڭلى يۇمىشاق.
charity ['tʃæriti]	I n. ① خەير-ئەھسان، خەير-ساخاۋەت.
	② سەدىقە؛
	نېسى؛ ياردىم.
	③ خەيرىيەت ئىشلىرى تەشكىلاتى؛ خەيرخاھلىق.
charm [tʃa:m]	I n. سېھىرى كۈچ، مەپتۈن قىلىش كۈچى.
	v. ① مەپتۈن قىلماق.
charming ['tʃa:min]	adj. ① يېقىملۇق، جەزبىلىك، مېھرى ئىس-
	سق.
	② جەلپ قىلارلىق، مەپتۈن قىلىدىغان.
chart [tʃa:t]	I n. ① دېڭىز خەرتىسى، سۇ يولى خەرتىسى.

		② جددوھل، کۆرسەتكۈچ جددوھل، سخىما.
charter [tʃa:tə]		① قائىدە-تۈزۈم، نىزامنامە. ② گۇۋاھنامە. n.
chase [tʃeis]		I. قوغلاش، ھېيدىمەك. II. n. قوغلاش، قوغ-لىشىش، ھېيدەش.
chaste [tʃeist]	①adj.	① پاك، ساپ، ئىپپەتلەك. ② ئىخچام، يىغىنـ. چاق.
chasten [tʃeisn]		ئاگاه بىرمەك، جازالاپ ئاگاھلاندۇرماق
chastise [tʃæs'taiz]	v.	جازالىماق، قاتىق جازا بىرمەك، قاتىق تەذـ. بىھ بىرمەك.
chastity [tʃæstəti]	①	پاك ② يۈقىرى بېسىم، قاتىق بېسىم
chat [tʃæt]	I. v.	پاراڭ، پاراڭلىشىش، مۇڭدىشىش. پاراڭلاشماق، مۇڭداشماق.
chatter [tʃætə]	I. v.	① گەپدانلىق قىلماق، ۋاتىلدىماق، كاپشىماق. ② ۋېچىرلىماق (قوشلار). ③ سىگنان بىرمەك. دۇت-دۇت قىلماق (ماشنا). ④ تىترەپ كاسىلدىماق (چىش). ⑤ چىرقىرىماق، توۋىلىماق، ھۆركىرىمەك (مايمۇن). ① n. ① گەپدانلىق، گەپ-دانلىق قىلىش، ۋاتىلداش. ② سايراش. ③ چىرقىراش، ھۆركـ. رەش (مايمۇن). ④ تاقاق-تۇقۇق ئاۋاز.
chatterbox [tʃætəboks]	n.	ئۇزمە، كوت-كوت.
chauvinism [ʃəuvinizəm]	n.	شوۋىنىزم.
cheap [tʃi:p]	① adj.	ئىرزاـن. ② باهاسى چۈشۈرۈلگەن، پۇلغا يارىمایدىغان، يارامسىز.
cheapen [tʃi:pən]	v.	ئىرزاـنلاشماق، باهاسى چۈشـ. باهاسى چۈشـ. مەك، باهاسىنى چۈشۈرمەك.
cheat [tʃi:t]	I. v.	ئالدىماق، قاقتى-سوقتى قىلماق. II. n. ئالدامچى.
check [tʃek]	I. v.	① توختاتىماق، توسماق، چەكلەمەك. ② كوتىرول (ئامېرىكا تىلىدا) چەكـ.
	②	قىلماق، بېسۋىـماق (ھېسىـيات). ① (ئامېرىكا تىلىدا) چەكـ.
	③	تالونـ. ③ تەكشۈرۈـش، سېلىشتۈرۈـش.

check — up [tʃekʌp]	① تەكشۈرۈش، تەكشۈرۈش. ② سېلىشتۈرۈش، كورىپكتورلۇق، كورىپكتورلۇق قىلىش. ③ بەدەن تەكشۈرۈش، بەدەن تەكشۈرۈش.	n.
cheek [tʃi:k]	مەڭىز.	n.
cheeky [tʃi:ki]	adj. (جانلىق تىلدا) نومۇسىز، شەرمىندە.	I.
cheer [tʃiə]	① خۇشال قىلماق، خۇشاللاندۇرماق، روھلۇنماق، روھلۇندازماق. ② ئالقىشلىماق، بارىكاللا ئېيتماق.	I.
	① خۇشاللىق، خۇشال-خۇراملىق. ② ئالقىش، بارىكاللا ئېيتىش.	II.
cheerful [tʃiəful]	adj. خۇشاللىقىقا چۆمگەن.	
cheerfully [tʃiəfli]	adv. خۇشال، خۇشال-خورام، خۇشاللىق بىلەن.	
cheery [tʃiəri]	① adj. شاد، خوش چاچقاق، خوش پىشىل. ② چەكسىز خۇشاللىقىقا چۆمگەن، گۈلقەقلرى ٹېچىلغان.	I.
cheese [tʃi:z]	n. پىشلاق، ئىرىمچىك.	
cheetah [tʃi'tə]	قاپلان، يىلىپىز ئۇۋۇلىماق	
chemical ['kemikəl]	① adj. خەمیيلىك، خەمیيۋى. ② n. خەمیيلىك بۇيۇملار، خەمیيلىك دورىلار.	I.
chemise [ʃi'mi:z]	n. ئىچ كۆڭلەك (ئايالچە).	
chemist ['kemist]	① خەمیيلىك، خەمیيە ئالىمى. ② دورىگەر.	n.
chemistry ['kemistri]	خەمیيە.	n.
cheque, check [tʃek]	چەك.	n.
cherish ['tʃerif]	① قەدىرىلىمەك، ئەتتۈارلىماق. ② تەربىيەلىمەك، ئۆستۈرمەك. ③ ئۆمىد باغلىماق.	v.
cherry ['tʃeri]	گلاس، ئالۇچا.	n.
cherub ['tʃerəb]	چىراىلىق سۆيۈملۈك ئۇماق بالا شاھمات.	n.
chess [tʃes]		
chessboard ['tʃesbɔ:d]	شاھمات تاختىسى:	n.

chessman [tʃesmæn]	(chessmen [tʃesmən]) شاهمات ئۇرۇقى.
chest [tʃest]	① ساندۇق، قۇتا، ئىشكارپ، جاۋەن. ② كۆكىرەك، مەيدە، توش، كۆكس.
chestnut [tʃesnʌt]	I. كاشтан. II. adj. زىغىز رەڭ، خورما رەڭ، بېغىز رەڭ.
chew [tʃu:]	① چايىنماق. ② ئويلىنماق، ئويلىنماق، ئىنچىكە ئويلىنماق. v. ماق، ئىنچىكە ئويلىنماق: over ~ ئويلىنىپ باقماق، ئويلىنىۋالماق.
chick [tʃik]	n. چۈچە.
chicken [tʃikin]	① چۈچە. ② قۇچقاچ بالىسى. ③ توخۇ گۆشى.
chief [tʃi:f]	I. رەھىمەر، باشلىق، كوماندىر. II. adj. ئاساسىي، مؤھىم.
chiefly [tʃi:fli]	ئاساسەن. adv.
chieftain [tʃi:fta:n]	يولباشچى، سىردار
child [tʃa:ld]	n. (~ ren [tʃildrən]) كىچىك بالا، ئۆسمۈر.
childbirth [tʃa:ldbə:θ]	n. تۈغۈت.
childhood [tʃa:ldhurd]	n. بالىلىق دەۋر، ئۆسمۈرلىۋىك دەۋر، بالىلىق چاغ.
childish [tʃa:ldif]	① بالىلارچە، بالىلارغا خاس، بالىلارغا ئا. ② بالا مىجەز. adj.
children [tʃildrən]	n. ← child.
chill [tʃil]	I. سالقىن، سوغۇق. II. سوۋۇتماڭ، سوغۇق ساقلىماق.
chilly [tʃili]	① سوغۇق، سالقىن. ② مۇئامىلىسى سوغۇق. adj.
chimney [tʃimni]	n. كاتانى، تۇرخۇن، مۇنار.
chin [tʃin]	n. ئېشكەك.
china [tʃaina]	n. پارپۇر قاچا، چىنە.
chinese [tʃai'niz]	I. جۇڭگۇنىڭ، جۇڭگولۇقنىڭ، جۇڭگوچە، adj.

خەنزاوچە. II ① جۇڭگولۇق. ② خەنزاو تىلى، خەنزاوچە.

chink [tʃɪŋk] n. چاڭ، دەز، بېرىق.

chintz [tʃɪnts] n. چىت، گۈللۈك پاختا رەخت.

chip [tʃɪp] n. ① پارچە، بۇردا، سۇنۇق، قىرىندى، تارىشا. ② پۇل [ped] (دوغا تىكىلگەن). v. II ~ : ~ ped)

(ping) ① پارچىلىماق، پارچىلانماق. ② سۇنماق، سۇندۇرماق، چاقماق، چېقىلىماق.

chicory ['tʃɪkəri] كاسىنە، كۆك چېچەك

chirp [tʃə:p] v. II ① ئۆچىر-ۋېچىر، چىر-چىر (ئاۋاز). ② ۋېچىرلاپ سۆزلىمەك، جىۋىلداپ سۆزلىمەك.

chirpy ['tʃɪ:pɪ] خۇشال بولماق، خۇرسەن بولماق

chisel ['tʃɪzl] n. ئىسکىنە، ~ led) v. II ~ : ~ led)

(ling تىشىمەك، ئويماق، چەكمەك، فازماق، كولىماق، ئاچماق.

chit ['tʃɪt] قىرز، قىرز پۇل ھۆججىتى

chlorine ['klɔ:rɪn] n. خلور.

chloroform ['klorəfə:m] خلوروفورم

chocolate ['tʃɔ:kəlit] n. ① شاكىلات. ② توق جىڭىرەڭ.

choice [tʃɔ:is] n. تاللاش. ② تاللىنىدىغان نەرسىلەر.

choir ['kwaiə] n. ① ئومۇمىيغۇرچىلار. ② خور، ئومۇمىيغۇر.

③ سەھنە.

choke [tʃəuk] v. I ① تۈنجۈقۈپ قالماق، دىمىقىپ قالماق.

② بوغۇلماق، بوغۇلۇپ قالماق. ③ نەپسى قىسىلماق.

④ باسماق، بېسىلماق، تۈتماق. ⑤ توسماق، توسولماق، توسو-

لۇپ قالماق. II ① تۈنجۈقۈپ قېلىش، دىمىقىپ قېلىش.

② (مېخانىكا) پۇرۇپقا.

cholera [kələrə] n. مېدىتسىنا، ۋابا، ۋابا كېسىلى، خولبرا.

choose [tʃɔ:p] v. ① (chose [tʃəuz] ، chosen [tʃəuzn])

		تاللىماق.
chop¹ [tʃɔp]	v.	② رازى بولماق، خالىماق. ~، ~ ping ~ (كىسمەك، چاپماق، يارماق، چانماق).
chop² [tʃɔp]	n.	① تامغا، مۆھۇر. ② ماركا.
chopsticks ['tʃɔpstiks]	n.	(كۆپلۈك ئىشلىتىدۇ) چوکا.
chopsticks ['tʃopstiks]		چوکا، كويزا
choral ['kə:rəl]		ئۇمۇزمىي خور ئەترىتى
chord [kɔ:d]	n.	① (ماتېماتىكا)، خوردا. ② (مۇزىكا)، تار.
chorus¹ ['kɔ:rəs]	n.	① ئۇمۇمخور. ② ئۇمۇمخور سازى.
chorus² ['kɔ:rəs]		ئۇمۇزمىي خور
chose [tʃəuz]	v. →choose.	
chosen ['tʃəuzn]		→choose.
Christ [kraist]	n.	خرستوس، هەزرىتى ئىيسا ئەلەيھىسسالام.
Christian ['kristjən]	I n.	خристىان، خristianlar، خristian دىـ. نىدىكىلەر.
	adj. II	خristian.
Christmas ['krisməs]	n.	روژدېستۇر بايرىمى (12-ئاينىڭ 25-كۈنى)
chronic ['kronik]		ئاستا خاراكتېرىلىك (كېسىل)
chronicle ['krənɪkl]	n.	يىلىنامە، خاتىرە.
chrysanthemum [kri'sænθəmən]	n.	جۇخار گۈلى.
chubby ['tʃʌbi]	adj.	① تولغان، توشقان، ۋايىغا يەتكەن. ② يۈمىلاق (يۈزلىك).
chuck [tʃʌk]	I v.	① (جانلىق تىلدا) ئاتماق، تاشلىماق.
	II n.	② ۋاز كەچمەك.
		شىتىش // ~ get the شىتىن بوشماق.
chuckle [tʃʌkl]	I v.	① قوقۇقلىماق (مېكىيان). ② پىخىلداب
		كۈلمەك، قاقاقلاب كۈلمەك.
	II n.	قاقاقلىغان ئاۋاز، قاقاقلاب كۈـلۈش، پىخىلداب كۈـلۈش.
church [tʃə:tʃ]	n.	چېركاۋ، ئىبادەتخانا.

churchyard [tʃə:tʃ'ja:d]	n. چېرکاۋ قەبرستانلىقى.
churl [tʃə:l]	n. قوپال ئادем.
churlish [tʃə:lif]	adj. قوپال، ئاچىقى يامان.
cider ['saɪdə(r)]	ئالما شەربىتى، ئالما ھارقى
cigar [si'ga:]	n. سىگار.
cigarette ['sigə'ret]	n. تاماكا، سىگارت.
cinder ['sɪndə]	n. داشقال، شاخار.
cinema ['sinimə]	n. كىنوجانى.
cinnamon ['sinəmən]	n. (ئۆسۈملۈك) دارچىن، قۇزاق دارچىن. [sinəmən]
cipher, cypher ['saifə]	① n. ② مۇھىم بولىمىغان نۆل (0). ③ ئادەم، زۆرۈزىتىزز ئادەم. ④ قىممىتى يوق نىرسە. ⑤ مەنپىي بىلگە.
circle ['sə:kl]	I. n. يۈمىلاق، دۈگىلەك، چىمبىر. ② دائىرە، گۈرۈھ، مەزھىپ، ساھە. II. v. ئايلانماق، چۈرگىلىمەك، ئەگىمەك، ئايلاندۇرماق، چۈرگىلىتمەك.
circuit ['sə:kit]	① ئايلىنىپ چىقىش، كېزىش. ② سەييارە، كۆچمە. ③ توک يولى.
circular ['sə:kjulə]	① adj. يۈمىلاق، دۈگىلەك، چىمبىر شەكىللەك. ② ئايلانما، ئايلىنىدىغان.
circulate ['sə:kjuleit]	① v. ئايلانماق، ئايلاندۇرماق، ئايلىنىپ تۇرماق. ② تارقاتماق.
circulation ['sə:kju'leɪʃən]	① n. ئايلىنىش. ② تارقىتىش.
circumference [sə'kʌmfərəns]	n. چىمبىر ئايلانىسى، چىمبىر ئۇزۇنلۇقى.
circumstance ['sə:kəmstəns]	① n. شارائىت، مۇھىت. ② ئەھۋال.
circus ['sə:kəs]	n. سېرىك ئۆمىكى.
cite [saɪt]	v. ① نقل كەلتۈرمەك، دەلىل كەلتۈرمەك.

② ئىسمىنى ئاتاپ تەقدىرىلىمەك.	③ (قانۇن) سوراققا چاقىرماق،
citizen [ˈsɪtɪzn]	گرازىدان، پۇقرا.
citizenship [ˈsɪtɪzənʃɪp]	گرازىدانلىق هوقۇقى، گرازىدانلىق سالاھىدە.
city [ˈsɪti]	n. شەھەر.
civic [ˈsɪvɪk]	شەھەرنىڭ، شەھەر ئاھالىسىنىڭ
civil [ˈsɪvɪl]	① adj. شەھەر خەلقى، شەھەر خەلقىنىڭ. ② گرازىدان، گرازىدانلىق، پۇقرا، پۇقرانىڭ. ③ هەق تەلەپ، هەق تەلەپ ئىشلىرى.
civility [siˈviliti]	n. مۇلايىملق، خۇش مۇئامىلە، خۇش تېبىتتە، خۇش پېئىللەك.
civilization [ˈsɪvɪlai̯zəfən]	n. مەددەنىيەت، مەربىت.
civilize [ˈsɪvɪlaɪz]	v. مەددەنىيەلەشىمەك، مەددەنىيەلەشتۈرمەك، مەددەندە.
civilian [siˈviljən]	I. ① n. پۇقرا. ② خىزمەتچى. ③ مەمۇرىي. II. adj. خەلق ئىچىدىكى، خەلقە ئائىت، خەلقە داشر.
claim [kleim]	I. ① v. تەلەپ قىلماق. ② تەشىببۇس قىلماق، قۇۋۇۋەتلىمەك. II. ① n. ② تەلەپ. ② تەشىببۇس.
clamber [ˈklæmbə]	v. ئۆمىلەپ چىقماق، ياماشماق، يامىشىپ چىقماق.
clamo(u)r [ˈklæmə]	I. n. غۇلۇھ، ۋارالىڭ-چۈرۈڭ، شاۋقۇن. II. v. ۋارالىڭ-چۈرۈڭ قىلماق، غۇلۇھ قىلماق، سۈرەن-شاۋقۇن سالماق.
clamp [klæmp]	I. n. ئامبۇر، قىسقۇج. II. v. قىسىماق، قىسىلماق، قىستۇرماق، چىك قىسىماق.
clan [klæn]	I. ① n. ئۇرۇق، ئۇرۇقداشلىق. ② قىبلە، قوۋەم. III. ③ مەزھەپ.
clandestine [klænˈdestin]	I. مەخپىيەتلىك، مەخپىي ② يەڭ ئىچىدە،

ئۆز ئالدىغا خۇپىيانە، يوشۇرۇن

- I v. تاراڭلىماق، تاراڭشىتماق، جاراڭلىماق،
جاراڭشىتماق. II n. تاراڭ-تۇرۇڭ، جاراڭ-جۇرۇڭ.
- I v. چاۋاڭ چالماق. II n. چاۋاڭ، چاۋاڭ ئاۋازى.
- ① فران西يىنىڭ قىزىل ھارىقى. ② بېغىرەڭ،
جىڭگەرەڭ
- ① ئېنىقلىماق، ئېنىقلانماق. ② تازىلىماق،
تازىلانماق.
- كلارنېت (مۇزىكا ئەسۋايى)
- ① ئېنىقلق. ② چۈشىنىشلىك. ③ سۈزۈكلىك. ④ تىنىقلق.
- ① تۇرماق، تۇرۇلماق، سوقماق، سوقۇلماق.
② توقۇنۇشماق، زىت كەلمەك.
- ① قول ئېلىشماق، كۆرۈشمەك. ② قۇچاقلاشماق.
- ① سىنىپ. ② دەرىجە. ③ سورت.
④ دەرس. ② سىنىپقا بۆلمەك. ③ تۈرگە ئايىرماق.
- ① ئاتاقلىق يازغۇچى،
داڭدار ئەدib. ② كلاسىك ئەسەر.
- كلاسىك. adj.
- تۇرگە ئايىرماق، دەرىجىگە بۆلمەك.
- ساۋاقداش. n.
- سىنىپ، دەرسخانا. n.
- ① تاراڭلىماق، قاراسلىماق. ② چۈرۈۋاشماق.
- ① گۈلدۈرلىش، گۈلدۈر-گۈلدۈر (ئاۋاز)، تاراق-تۇرۇق، قا-
راس-قۇرۇس، جاراڭ-جۇرۇڭ. ② ئاراڭ-چۈرۈڭ.
- ① گراماتىكا، تارماق جۇملە، بېقىندى جۇملە.
② ماددا، تۆزۈم.

claw [klaʊ̯]	n. ① تىرناق، پېنجه (قوش ۋە ھايۋاناتلارنىڭ) ② چاڭگال.
clay [kleɪ]	n. سېغىز توپا.
clean [kli:n̩]	I adj. ① پاكىز، تازا، پاك. II v. تازىلىماق، پاكىزلىماق. III adv. تازىلاش؛ تازىلىق قىلىش.
cleaning ['kli:niŋ]	n. تازىلىق؛ تازىلاش؛ تازىلىق قىلىش.
cleanly¹ ['klenli]	II adj. تازا، پاكىز پاكىزلىققا ئادەتلەنگەن.
cleanly² ['kli:nl̩i]	III adv. تازا، پاكىز.
cleanness ['kli:nis]	n. تازىلىق، پاكىزلىق.
cleanse [klenz]	v. تازىلىماق، پاكىزلىماق، ئادالىماق.
clear [kliə]	I adj. ① ئۈچۈق، سۈزۈك، تازا. ② روشن، ئېنسق، ئايىدىك. II v. ① تازىلىماق. ② ئېنسىلىماق، ئايىدىڭلاشتۇرماق.
clearly ['kli:li]	III adv. ئېنسق، روشن، شەكسىز، ئۈچۈق.
cleave [kli:v]	يارماق، پارچىلىماق
cleft [kleft]	v. → cleave.
cleft cleave [kli:v]	v. clove [kləu̯]) cleft : cleft [kleft] ، cloven (يارماق، يېرىلىماق، ئۈششاقلىماق، پارچىلىماق.
clemency ['klemənsi]	I n. ① مۇلايمىلىق. ② رەھىم، رەھىم قىلىش. III adv. ③ مېھىر-شەپقەت. ④ ئىللەقلەق (ھاۋا كېلىمات).
clench [klentʃ]	① (مۇشتىنى) تۆگىمەك. ② چىشىنى چىشلىپ تۇرماق. ③ سقماق، چىڭ تۇتقاچ.
clergyman ['klə:dʒimən]	n. (clergymen ['klə:dʒimən]) روھانىي پوپ.
clerk [kla:k, klə:k]	n. ① خىزمەتچى، خادىم، ئىش باشقۇرغۇچى. ② كاتىپ. ③ (ئامېرىكا تىلىدا) دۆكان خىزمەتچىسى.
clever ['klevə]	adj. ① ئىقلىلىق، هوشىyar، چىچىمن. ② چاققان. ③ ماهر.

v. جاققىدە قىلماق، پاقدىدە قىلماق، شاققىدە قىلماق، [klik]	I. شاراق-شۇرۇق قىلماق، شارت-شۇرت قىلماق. II. شاقىلداش، جا-
clientele [kli:ən'tel]	قىلداش، شاراق-شۇرۇق قىلىش، شارت-شۇرت قىلىش.
client [klaɪənt]	① ھاۋالە قىلغۇچى. ② شاهىت. ③ دەۋاگەر. ④ خېرىدار.
clientele [kli:ən'tel]	خېرىدار، مېھمان
cliff [kli:f]	n. تىك يار، ھاڭ، تىك قىيا.
climate [ˈklaimit]	① ھاۋا، كىلىمەت. ② ئىقلىم، جاي، يەر.
climatic [klaɪ'mætik]	adj. ھاۋا كىلىمەتقا ئائىت.
climax [ˈklaimæks]	① چوققا، ئۆزج ② ئەڭ يۈقىرى پەللە
climb [klaɪm]	I. v. ① يامىشىپ چىقماق، ياماشماق، چىقماق. ② ئۆرمۈلەمەك، تىرماشماق. II. n. يامىشىپ چىقىش يامىشىش، چ-
	قىش. ② ئۆرمۈلەش، تىرمىشىش.
climber [ˈklaimə]	① تاغقا چىقىش تەنھەرىكەتچىسى. ② ياماشقۇچى ئۆسۈملۈك. ③ ياماشقۇچى (ئادەم).
clinch [kintʃ]	① بىلگىلىمەك، قارار قىلماق ② قۇچاقلىماق، قۇچاقلاشماق.
cling [klin̩]	v. چاپلاشماق، يېپىشماق (clung (~, clung) [klaɪŋ]
clinic [ˈklinik]	n. گلىنىكا، شىپاخانَا.
clink [kliŋk]	I. n. جىرىڭلاش، جاراڭلاش. II. v. جىرىڭلىماق، جىرىڭلاتماق، جاراڭلاتماق.
clip ¹ [klip]	I. n. قىسقۇج، ئەگەمەج قىسقۇج. ② ئۇقدان. II. v. ping (~ ped)
clip ² [klip]	قىستۇرماق، قىسماق، قايچىلىماق. ① v. I. كەسمەك، قىرقىماق، قايچىلىماق. ② كېسىش. ① n. II. قىرقىش، قايچىلاش.
clippers [ˈklipəz]	n. (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) قايچا، قىرقىش ئەس-

وابلسری.	~ hair چاچ ماشنسى / ~ nail ترناق ئالغۇچ.
clique [kli:k]	n. گۈرۈھ، مەزھەپ.
cloak [kləuk]	I. n. ① خالات، پلاش. ② باهانە، سەۋەب؛ ۋەج ① يۇشورماق؛ يابىماق. ② باهانە تاپىماق. باهانە سەۋەب كۆر-
	ستەتكەك.
cloakroom ['kləukrum]	n. ① (تىياترخانىلارنىڭ) كىيم قويۇش ئۆـ. ② ئامانەتخانا، يۈكـتاكا ساقلاش ئۆـبىـ.
clock [klək]	n. سائىت (ئۆستەل ياكى تام سائىتى).
clockwise ['kləkwaiz]	I. adj. سائىت سترېلکسىننىڭ يۆنلىشىدىكى، ① سائىت ئىستەرېلکسىننىڭ يۆنلىشى بويىچە ئايلىنىدىغان، ئوڭ ئايلىنىـ دىغانـ. ② adv. سائىت ئىستەرېلکسىننىڭ يۆنلىشى بويىچە؛ ئۆـخـاـ.
clod [kləd]	n. كېسەكـ.
clog [kləg]	I. n. ① ياغاج تاپانلىق ئاياغـ. ② توـسـۇـقـ، توـسـالـغـ، كاشـلاـ، پـۇـتـلىـكـاشـاـڭـ. ③ v. ged ~ ~ ged ~ ~ : (ging) توـسـماـقـ، توـسـقـۇـنـلـۇـقـ قـىـلـماـقـ، كـاـشـلاـ قـىـلـماـقـ، كـاـشـلاـ بـولـماـقـ.
close¹ [kləuz]	I. v. ① يابىماقـ، ئەتمەكـ، تاقىماقـ، ئېتىلمەكـ، تاقالـ. ② ئاياغلاشماقـ؛ ئاياغلاشتۇرماقـ. ③ يېقىنلاشماقـ، يېقىنلاشتۇرـماقـ. ④ n. ئاياغلىشىشـ، تۈـگـدـشـ.
close² [kləus]	adj. يېقىنـ. ③ زىعـ ④ قويۇقـ (مۇناسىۋەتـ) ⑤ دىمىقـ.
closely ['kləusli]	adv. ① زىعـ. ② مۇستەھكمـ، چەمبەرچاسـ، مۇـ كەممەلـ، پـۇـختـاـ. ③ مەخپىـ.
closeness ['kləusnis]	n. ① دىمىقىشـ، دىمىقىپـ قـىـلـشـ، دىمىقىلىقـ. ② يېقىنلىقـ، يېقىنلىقـ قـىـلـشـ، يېقىنلىشـ. ③ زىچلىقـ، ھىملـىـقـ.
closet ['klɔzit]	I. n. ① تەكچـ، ئۆـيـقـ. ② ئىچىرى ئۆـيـ. ③

(ئامېرىكا تىلىدا) ئامبار؛ قازناق.	④ يۇيۇنۇش ئۆمى؛ حاجىتخانا.
closure [kləʊzə(r)]	يآپماق، ئىتمەك، تاقىماق
clot [klɒt]	I n. ئۇيۇتما، قېتىشما (قان). ~ v. II : ~ ted (قان). ~ ting : ~ ted
	ئۇيۇماق، ئۇيۇتما، قېتىشماق، قېتىشتۇرماق.
cloth [klɒθ]	n. (~ s[klɒθs] ~ رەخت، گەزلىمە. ② توقۇلما بۇيۇملار.)
clothe [kləuo]	v. ① كىيىم كىيدۈرمەك. ② قاپلىماق، يآپماق.
clothes [kləuðz]	n. كىيىم، كىيىم-كېچەك.
clothing [ˈkləuðɪŋ]	n. كىيىم، كىيىم-كېچەك.
cloud [klaud]	n. بولۇت.
cloudless [ˈklaudlɪs]	adj. بۇلۇتسىز، تىنىق.
cloudy ['kluadi]	adj. تۇتۇق، بۇلۇتلۇق.
clove ¹ [kləuv]	v. → cleave.
clove ² [kləuv]	n. قىلەپمۇر.
cloven ['kləuvn]	v. → cleave.
clover ['kləvə]	n. بىدە.
clown [klau n]	I n. ① قىزىقچى، ھەزىلکەش. ② سەھرالق. ③ قوپال ئادەم.
	v. ② قىزىقچىلىق قىلماق.
cloy [klɔi]	v. كۆڭۈلگە تەگىمەك (مايلىق تائام ۋە شېرىنلىكلىرى).
cluck [klʌk]	I n. (مېكىيان) قاقلىدىماق، قوقۇلدىماق. v. (مېكىيان) قوقۇقلاش، قاقلىداش (مېكىيان).
club [klʌb]	I n. ① قولۇپ. ② كالتكە، تاياق. v. ① كالتكە، تاياق. ② كالتكەكلىمەك، دۇمبالىماق.
clung [klʌŋ]	v. → cling
clumble [ˈklʌmbl]	v. ① يانچىنماق، يانچىلماق. ② ئۇۋىمىماق، تالقان (تالقان قىلماق، كۆكۈم-تالقان قىلماق؛ تارمار قىلماق، تارمار بولماق، بىتى-چىت بولماق، بىتىچىت قىلماق).
clumsy ['klʌmzi]	adj. قوپال، كېلەڭىسىز، ئېغىر.

cluster [ˈklʌstə]	① n. ساپاق، دهسته، شىڭگىل، تىزىق، زىخ.	I
	② توب، دۆۋە. ① توپلاشماق. ② توپ-توب بولۇپ ئۆسمەك.	II
clutch [klʌtʃ]	① v. تۇتماق، تۇتۇۋالماق. ② تۇتۇش، كوتىرول قىلىش. ئىلىك، ئىلىكىگە ئې-	I
	تۇتۇۋېلىش. ③ مېغانىكا، موفتا.	II
clutter [ˈklʌtə(r)]	قالايىقان، تەرتىپسىز	
cm. = centimetre (s).		
co-operate [kəʊ'ɔpəreit]	v. ھەمكارلاشماق، ھەمكارلىشىپ ئىش-لىمەك، كۆپراتىسىيەلەشمەك.	
co-operation [kəʊ'ɔpə'reiʃən]	n. ھەمكارلىشىش، كۆپراتىلىشىش. ① كۆپراتىسىيەلەشمەك.	
co-operative . cooperative [kəʊ'ɔpərativ]	I adj. ھەمكارلىق، كۆ-پراتىپ، كۆپراتىسييە.	I
	II n. پراتىپ.	
Co. ,co. [kəu, 'kʌmpəni]	=company.	
coach [kəutʃ]	① خادىك، بىرىشكى. ② يولۇچىلار پويىزى.	n.
	③ ئۆزۈن يوللۇق ئاپتوموبىل. ④ (تەنتربىيە) ترېنېر.	
coal [kəul]	I n. كۆمۈر، تاش كۆمۈر. II v. كۆمۈر سالماق، كۆمۈر قالماق.	
	n. خاڭ، كۆمۈر كان.	
coal—mine [ˈkəulmaɪn]		
coalesce [ˈkəoəles]	يىغىلىش، توپلىنىش	
coalition ['kəuə'lifən]	n. بىرلەشمە، قوشما.	
coarse [kɔ:s]	① adj. قوپال، يىرىك، ناچار. ② سەت، توڭ.	
coast [kəust]	I n. دېڭىز قىرغىقى، دېڭىز ياقىسى. دېڭىز ساھىلى. ① v. دېڭىز قىرغىقىنى بويلاپ ئۆزىمەك، دېڭىز ياقىسىنى بويلاپ يۈرمەك.	
	II ② تېبىلىپ چۈشىمەك، سىيرلىلىپ چۈشىمەك (تاغدىن).	
coat [kəut]	I ① n. چاپان، پەلتۇ، تون. ① تېرە، پوست.	I
	② v. ① ئورماق، يۆگىمەك. ② سۈركىمەك.	II

coating [ˈkəutɪŋ]	پوست، نېپىز قاتلام. ② چاپانلىق (رەخت).
coax [kəuks]	كۆندۈرمەك، گوللاپ كۆندۈرمەك (كىچىك بالىنى دورا يېيىشىكە).
cobble¹ [ˈkəbl]	يامىماق، بولۇشغا ياماب قويماق (ئاياغنى).
cobble² [ˈkəbl]	شېغىل، يېرىك شېغىل.
cobbler [ˈkəblə]	ياماچى؛ موزدۇز.
cobra [ˈkəobrə]	كۆزەينەكلىك يىلان
cobweb [ˈkobweb]	ئۆمۈچىك تورى
cocaine [kəo'kein]	كوكائىن
cock [kək]	خوراز. ② ئىركەك، ندر.
cocktail [ˈkəkteil]	كوكتېيىل ھارىقى، خۇش بۇي ئەبجەش ھارىقى.
cockpit [ˈkəkpit]	خوراز سوقۇشتۇرۇش مەيدانى. ② جەڭ (مەيدانى). ③ ئايروپىلانتساڭ، كابىنكا.
cockroach [kəkrəutʃ]	مايفۇرت (تاراقان)
cocoa [kəukəu]	كاكائۇ پاراشوكى.
coconut [kəukənʌt]	كوكۇس، كوكۇس پالىمىسى.
cocoon [kə'ku:n]	پىله.
cod [kəd] (~, s)	يوغان باش بېلىق، تېرسىكا بېلىقى.
code [kəud]	قانۇن، قائىدە-نظام. ② شىرتلىك بەلگە.
coerce [kəu'ə:s]	مەجبۇر قىلماق، زورلىماق.
coexistence [ˈkəuig'zistəns]	بىللە تۇرۇش، بىللە ياشاش.
coffee [ˈkəfi]	قەھۋە.
coffer [ˈkofə(r)]	بىخەترلىك ساندۇقى، بىخەترلىك چامىدىنى
coffin [ˈkəfin]	گۇهنسىي، جەسمەت ساندۇقى.
cohere [kəu'kiə]	① باغلاشماق (ماقالە). ② مۇۋاپقلاشماق.

- چاپلاشماق، يېپىشماق. يېپىشپ تۈرماق. ④ ئۇيۇشماق، بىردىك ئىتتىپاقلاشماق.
- ① باغلىشىش (ماقالە). ② ھىملق. ③ ئىخچاملىق. ④ چاپلىشىش، يېپىشىش، يېپىشپ تۈرۈش.
- coherence** [kəu'hiərəns] n. ② ھىملق. ③ ئىخچاملىق. ④ چاپلىشىش، يېپىشىش، يېپىشپ تۈرۈش.
- coherent** [kəu'hiərənt] adj. ① يېپىشقاق، چاپلاشقاق. ② بىرلەشكەن. ③ بىردىك بولغان، باغانغان، باغانشان (ماقالە). ④ ئېنىق، روشن، ئۇقۇملىق.
- cohesion** [kəu'hi:ʒən] n. ① يېپىشىش، چاپلىشىش. ② بىرىكىش، بىرىكىش كۈچى (مولبىكۈلەرنىڭ). ③ ئىچكى تارتىشىش كۈچى (مولبىكۈلەرنىڭ).
- I. ١ تۈرمەك، تۈرۈلمەك، يۆگىمەك، يۆگەلمەك، ئورىماق، ئورىماق. ٢ تۈرەتكە، ئۆزئارا بىرلەشمەك، جىپسىلاشماق.
- coil** [kɔɪl] v. ① يۆگەم. ② (ئېلىكتر) غالتمەك.
- coin** [kɔɪn] n. تەڭىگە پۇل.
- coincide** ['kɔɪn'said] v. ① ئۆزئارا بىرلەشمەك، جىپسىلاشماق. ② بىرىكىتكە پەيدا بولماق، بىللە كېلىپ چىقماق.
- coincidence** [kəu'insidəns] n. ماسلىشىش، مۇۋاپىقلىشىش، بىردىكلىد.
- coke** [kəuk]
- col.** = **colonel**.
- cold** [kəuld] adj. ① سوغۇق. ② سوغۇققانلىق. ③ ئېتىبارسىز. I. ① سوغۇق. ② زۇكام، رەزەندە.
- cold-blooded** ['kəuld'blʌdɪd] adj. ① سوغۇققانلىقلار (بېلىق ۋە فاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ). ② باغرى قاتىقى، رەھىمىسىز، شەپقەتسىز.
- coldness** ['kəuldnis] n. ① سوغۇق، سوغۇقلۇق. ② سوغۇق مۇۋامىلە.
- collaborate** [kə'læbəreit] v. ① ھەمكارلاشماق. ② تىل بىرىكتۈر. ③ مەك؛ دۇشىمنىگە باغانىماق.
- collaboration** [kə'læbə'reiʃən] n. ① ھەمكارلىق. ② ھەمكارلىشىش،

هدمكارلاشتۇرۇش.	② دۇشمەنگە باغلىنىش، دۇشمەن بىلەن ئالاقىلە.
شىش.	
collapse [kə'læps]	① تۇرۇلمەك، يېقىلىماق، غۇلىماق.
② ئاغرىپ يېتىپ قالماق.	II. n. ② تۇرۇلۇش، يېقىلىش، غۇلاش.
collar [kə'lə]	② (كېسىل) كوللاپس.
collective [kə'lektiv]	ياقا (كىيىمنىڭ).
collect [kə'lekt]	n. خىزمەتداش؛ ھەمراھ
collection [kə'lekʃən]	v. توپلىماق، يەغماق.
① توپلاش، يەغش.	② پۇل توپلاش، پۇل يەغش.
② تىپلىش.	
collective [kə'lektive]	كوللىكتىپكىتىپ.
collectivism [kə'lektivizəm]	n. كوللىكتىپچانلىق، كوللىكتىۋىزىم.
collectivization [kə'lektivailzeʃən]	n. كوللىكتىپلىشىش، كوللىكـ. تىپلىشەشتۇرۇش.
collector [kə'lektə]	① توپلىغۇچى، يېغىپ ساقلىغۇچ.
② يېغىۋىچى، يېغىۋالغۇچى (بېلهتىنى).	
college [kə'lidʒ]	n. ئىنسىتىتۇت، شوّيەن.
collocation [kə'lə'keiʃən]	① جايلىشىش، جايلاشتۇرۇش؛ تىزىش،
② ماسلىشىش، ماسلاشتۇرۇش.	تىزىلىش.
collide [kə'laid]	① توقۇنۇشماق، قارشلاشماق.
② (ئاپتوموبىل، پاراخوت قاتارلىقلار)	② سوقۇلۇپ كەتمەك.
collier [kə'liə(r)]	كۆمۈركان ئىشچىسى، كۆمۈر توشۇش پاراخوتى
colliery [kə'liəri]	كۆمۈركان
collusion [kə'kizən]	① توقۇنۇش، قارشىلىشىش.
② تۇرۇلۇش، سوقۇلۇش (قاتناش ۋاستىلىرى).	② تۇرۇلۇش،
colloquial [kə'ləuviał]	① ئېغىزچە.
② ئاممىباب.	
collusion [kə'luzʒən]in	تىل بىرىكتۈرۈش، بىرلىشىۋېلىش.
... with	... بىلەن تىل بىرىكتۈرمەك، ... بىلەن بىرلىشىۋالماق.

colo (u) r	[ˈkʌlə]	n. رەڭ، بوياق. II. بويماق.
colo (u) ring	[ˈkʌləriŋ]	① بوياش، رەڭ بېرىش. ② رەڭ، تۈس.
colo (u)red	[ˈkʌləd]	رەڭلىك. adj.
colo (u)rless	[ˈkʌlələs]	① رەڭسىز. ② ئۆڭگەن (رەڭى).
colon	[ˈkəulən]	قوش چىكىت (:).
colonel	[ˈkənl]	n. (ھەربىي) شاڭشىاۋ؛ پولكۇۋنىك.
colonial	[kə'ləunjəl]	I. adj. مؤستەملىك. II. n. مؤستەملىكە قىلىنغان [قاھارىلەنەن].
colonialism	[kə'ləunjəlizəm]	مؤستەملىكچىلىك.
colonialist	[kə'ləunjəlist]	مؤستەملىكچى.
colonist	[ˈkələnist]	مؤستەملىكچى؛ كۆچمن.
colonization	[ˈkələnai'zeifən]	n. مؤستەملىكلىكلىشتۈرۈش، مؤستەملە. [قاھارىلەنەن].
colony	[ˈkələni]	مؤستەملىكە.
colossal	[kə'ləsl]	adj. زور، غايىت زور، يوغان؛ كاتتا.
colt	[kəult]	n. قولۇن، تاي.
column	[ˈkələm]	① تۈۋۈزۈك؛ سىلىندىر. ② قاتار، رەت. ③ قۇرۇش؛ مىسرا. ④ ستون. ⑤ كاتەكچە.
coma	[ˈkəomə]	هوشىدىن كەتمەك، بېھوش بولماق
comb	[kəum]	I. n. تاغاق. II. تارىماق.
combat	[ˈkəmbət]	I. n. جەڭ، ئۇرۇش، كۈرەش. II. v. كۈرمىش قىلا. II. adj. جەڭدىكى، جەڭ قىلىۋاتقان، جەڭ [جەڭ] مؤستىدىكى. II. n. جەڭچى.
combination	[ˈkəmbi'neifən]	n. بىرلەشتۈرۈش، قوشۇش، بىرىكتۈ.
combine¹	[kəm'bain]	v. ① بىرلەشتۈرمەك، بىرىكتۈرمەك.

② ئارىلاشتۇرماق.

combine² [ˈkɒmbain] ① بىرلەشىمە كارخانا. ② كومباين. n.

combustible [kəmˈbʌstəbl] I. adj. يېنىشچان، ئاسان كۆيىدىغان. n. II. (دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) يېنىشچان بؤيۈملار.

combustion [kəmˈbʌstʃən] n. يېنىش، كۆيۈش.

come [kʌm] ① كىلمەك، يېتىپ كەل. v. ~ (came [keim]) ② تۈغۈلماق، يۈز بىرمەك، پەيدا بولماق، مەدىانغا كىلمەك.

comeback [ˈkʌmbæk] n. (جانلىق تىلىدا) تىرىلىش، ئىسلىگە كېلىش.

comedian [kə'mi:djən] n. كومىدىيە ئارتىس

comedienne [kə'mi:di'ein] قىز كومىدىيە ئارتىسى

comedown [ˈkʌmdaun] n. (جانلىق تىلىدا) تۆۋەنلەش (ئورۇن، ئىـ. مەل قاتارلىقلار).

comedy [ˈkɔ̄mədi] n. كومىدىيە.

comely [ˈkʌmli] adj. يېقىمىلىق، كېلىشكەن، گۈزەل.

comet [ˈkɔ̄mit] n. قۇيرۇقلۇق يۈلتۈز.

comfort [ˈkʌmfət] I. n. تىسىللى، تىسىللى بېرىش، كۆڭۈل ئېيـ. II. v. تىسىللى بىرمەك، كۆڭۈل ئېيتىماق، كۆڭۈلىنى ياسىماق، هال سورىماق.

comfortable [ˈkʌmfətbl] adj. ئازادە؛ قولاي؛ كۆڭۈلگە ياقىدىغان.

comfortably [ˈkʌmfətblɪ] adv. راھەتلىنىپ؛ ئازادە، كەڭـ. كۇشادە؛ كۆڭۈللىكـ.

comforter [ˈkʌmfətər] ① n. ② هال سورىغۇچى، تىسىللەجىـ. ③ سوۋىغاتـ. يۈڭ شارپا.

comfortless [ˈkʌmfətlis] ① adj. قولايسىزـ، قولايسىزلىقـ. ② بىئارامـ، بىئاراملىقـ.

comic [ˈkɔ̄mik] I. adj. ① كۈلكىلىكـ، هەزىلـ، قىزىقـ. ② كومىدىيلىكـ. II. n. هەزىللىكـ، قىزىقـ (تىياتردا).

comical [ˈkɔ̄mikəl] adj. قىزىقـ، هەزىلـ، كۈلكىلىكـ.

coming [ˈkʌmɪŋ]	adj.	I	n. كېلىش، يېتىپ كېلىش.
comma [ˈkɒmə]	: ~ s.	n.	كېلىدىغان؛ يەنە بىر قىتىمىق.
	inverted قوش پەش (") :		پەش (").
	يالاڭ پەش (").		
command [kəˈma;nd]	v.	I	قۇماندانلىق قىلماق، باشقۇرماق، بۇيرۇق [kə'ma;nd]
			قىلماق.
	① قۇماندانلىق، بۇيرۇق، باشقۇرۇش.	n.	② ئىگىلەش، ئۆزىلشتۇرۇش.
commander [kə'ma;ndə]		n.	قۇماندان، كوماندىر.
commandment [kə'ma;ndmənt]		n.	(دىندا) تەمرىمەرۇپ.
commemoration [kə'memə'reiʃən]	① n.	I	خاتىرىلەش، تەبرىكلەش.
	② خاتىرىلەش يىغىنى، تەبرىكلەش يىغىنى.		
commence [kə'mens]	v.	I	باشلىماق، باشلانماق؛ كىرىشىمەك.
commencement [kə'mensmənt]	① n.	I	① باشلىنىش، بېشى. ② ئوقۇش [kə'mensmənt]
	② يۇتتۇرۇش مۇراسىمى.		
commend [kə'mend]	v.	I	① ماختىماق، مەھىيىلىمەك، تەرىپلىمەك،
	② تاپشۇرماق، ھاۋالە قىلماق.		تەقدىرلىمەك.
commemorate [kə'meməreit]	v.	I	خاتىرىلەمەك، تەبرىكلەمەك.
comment [ˈkəmənt]	① n.	I	① قىسىچە مۇلاھىزە، ئۆبۈزور. ② [ˈkəmənt]
	ئىزاهات، چۈشەنچە، چۈشەندۈرۈش.	I	مۇلاھىزە قىلماق.
commentary [kə'məntəri]	① n.	I	② باها. ③ چۈشەنچە، چۈشەندۈرۈش.
	③ مۇلاھىزە، ئۆبۈزور.		
commentator [kə'menteitə]	① n.	I	① ئۆبۈزورچى. ② چۈشەندۈرگۈچى.
	③ دىكتور.		
commonwealth [ˈkɒmənwelθ]	n.	I	ئىتتىپاقداش (جۇمهۇرىيەت).
commerce [ˈkɒmə(:)s]	① n.	I	سودا، سانائەت.
	② تىجارەت.		
commercial [kə'mə:ʃəl]	① adj.	I	سودا.
	② سودا-سانائەتكە ئائىت.		تىجارەت.
	③		

commissar [ˈkɒmɪsər]	n. كومسسار.
commission [kəˈmɪʃən]	① n. هاؤاله. ② ۋاكالىتەمە، ۋاكالىت، ۋاكا-.
لەت حقوقى. ③ تېينىلەش. ④ كومىتېت، ھېيەت.	⑤ رەسمىيەت ھەققى.
commissioner [kəˈmɪʃənə]	n. كومسسار؛ ۋالى.
commit [kəˈmit] (~ting : ~ : ~ ted)	v. ① جىنایەت ئۆتكۈز-.
مەك، جىنایەت قىلماق. ② ... گە تاپشۇرماق، ... گە هاؤاله قىلماق. ③ ئۆستىگە ئالماق. ④ چېتىلماق.	④ چېتىلماق.
commitment [kəˈmitmənt]	① هاؤاله قىلغان ئىش، هاؤاله قىلىن. ② خان ئىش. ③ ۋەدە. ④ مىجۇرىيەت.
committee [kəˈmiti]	n. كومىتېت.
commodity [kəˈmoditi]	① كۈندىلىك ئىستېمال بۇيۇملۇرى، كۈن- دىلىك تۈرمۇش بۇيۇملۇرى. ② تاۋار.
common ['kɒmən]	① ئۆمۈمىي. ② ئورتاق. ③ جامائەت، ئامىسىۋى.
commoner ['kɒmənə(r)]	ئاددىي خەلق، پۇقرا
commonly ['kɒmənli]	adv. ئادەتتىكىدەك، ئادەتتىكىچە.
commonplace ['kɒmənpleis]	I. adj. ئادىي، ئادەتتىكى. II. n. ئادەتتىكى ئىش.
commotion [kəˈməʊʃən]	n. قالايىقانچىلىق، پاراکەندىچىلىك، تەر- تىپسىزلىك.
commune ['kɒmjゅ:n]	n. گۈڭشى، كومىئۇنا.
communicate [kəˈmju:nikeit]	v. ① خۇۋەر قىلماق، مەلۇم قىلماق.
② خەت ئالاقە قىلماق. ③ تارقاتماق. ④ ئۆتۈشمەك، ئۆتۈشتۈرمەك.	④ ئۆتۈشمەك، ئۆتۈشتۈرمەك.
communication [kəˈmju:nɪkeɪʃən]	n. ① يەتكۈزۈش؛ تارقىتىش.
② ئالاقە، ئالاقلىشىش. ③ خۇۋەر، خەۋەرلىشىش.	④ قاتناش.

communiqué [kə'mju:nikeɪ]	n. تا خبارات.
communism ['kɒmju:nɪzəm]	n. کومیونیزم.
communist ['kɒmju:nɪst]	I n. کومیونیست؛ کومپارتیه ئەزاسى. II adj. کومیونیستىك.
community [kɒ'mju:nɪti]	I n. ① جەمئىيەت، جامائەت. ئۇرتاق گەۋەدە، [the] ~ ④ تۈشكىلات. II n. تۈرمىمى بېرلىك، ئاشكىلات. كۆپچىلىك، ئاۋام.
commutator ['kɒmju:tətər]	n. کوممۇتاتور.
commute [kə'mju:t]	I v. ① تېگىشىمەك، ئالماشتۇرماق. ② يېنىكلەمەك، تۆلىمەك. II n. ① (پۇل) تۆلىمەك. ③ (جازانى).
compacent [kəm'pleisnt]	adj. مەغۇرۇر؛ قانائىتچان.
compact¹ [kəm'pækt]	I adj. ① زىچ، ھىم، چىڭ، مەھكەم. ② ئىخچام، يىغىنچاڭ. II n. ① 'kəmpækt] ئۇپا قۇتسىسى، ئەڭلىك قۇتىدسى.
compact² ['kɒmpækt]	n. شەرتنامە، توختام، كېلىشىم.
companion [kəm'pænjən]	I n. ① ھەمراھ، ئۆلپەت، شېرىك، سەبداش.
companionship [kəm'pænjənʃɪp]	n. دوستلۇق، دوستانە مۇناسىۋەت.
company ['kʌmpəni]	I n. ① ھەمراھ بولۇش. ② شىركەت (قسقارىتە). II n. ① Co;co يېزىلىدۇ. ③ (بىر) قاتار، (بىر) تۈركۈم، (بىر) توب. ④ (ھەربىي) لىيەندۈي. ⑤ مېھمان؛ دوست.
comparative [kəm'pærətɪv]	adj. سېلىشتۇرۇدىغان، سېلىشتۇرۇلىدىغان.
comparatively [kəm'pærətɪvli]	adv. سېلىشتۇرما دەرىجە، گراماتىكا. ② خېلى، خېلىلا.
compare [kəm'peə]	I v. سېلىشتۇرماق. ② گۈخشاتىماق؛ نىقل كەل. II n. سېلىشتۇرۇش.
comparison [kəm'pærɪsn]	n. سېلىشتۇرۇش.
compass ['kʌmpəs]	I n. ① کومپاس. ② (دايىم كۆپلۈك ئىشلىتىلە.)

دۇ) سىركۈل.

n. نىج ئاغرىتىش، خەيرخاھلىق قىلىش،
ھېسىداشلىق قىلىش.

compassionate [kəm'pæʃənit] adj. ھېسىداشلىق، خەيرخاھلىق.

compatible [kəm'pætəbl] adj. تۇيغۇن.

compatriot [kəm'pætriət] n. قېرىنداش، ۋەتەنداش.

compel [kəm'pel] v. (~ ling, ~ led, ~ led) مەجبۇرلىماق،
زورلىماق، قىستىماق.

compensate ['kompenseit] v. ① تۆلمەك. ② ھەق بىرمەك.

compensation ['kompən'seisən] n. تۆلۈش، تۆلۈپ بېرىش، تۆلتىش.

compete [kəm'pi:t] v. رىقاپەتلەشمەك، مۇسابىقىلەشمەك.

competence ['kompitəns] n. ① قابىلىيەت، ئىقتىدار. ② ھۆددىسىدىن چىقىش.

③ مول كىرىم. ④ ھاللىق.

competent ['kompitənt] adj. ① قابىلىيەتلىك، ئىقتىدارلىق.
② ھۆددىسىدىن چىقلالايدىغان.

competition ['kɔmp'i'tiʃən] n. مۇسابىقە، رىقاپەتلىشىش.

competitor [kəm'petitə] n. رەقىب.

compile [kəm'pail] v. ① تەھرىرلىك قىلماق، تەھرىرلىمەك.
② تۆزمەك (كتاب).

complacence [kəm'pleisns] n. مەغرۇرلۇق، بىلەرمەنلىك، قانائەتچانلىق.

complain [kəm'plein] v. ① دەرد تۆكمەك، شىكايت قىلماق، نارازىد. ②
لىق بىلدۈرمەك. ③ ئاغرىنىماق، رەنجىمەك.

complaint [kəm'pleint] n. ① نارازىلىق، شىكايت، دەرد-ئەلم، ئازار،
خەستىلىك. ② كېسىل، ئاغربىق.

complaisant [kəm'pleizənt] adj. مۇلايم، ئىتائەتچان.

complement¹ ['kəmplimənt] n. ① تولۇقلاش، تولۇقلۇنىش.

② قوشۇمچە قىلىش، قوشۇمچە قىلىنىش. ③ قوشۇمچە بۇيۇم.

^④ «گراماتیکا»، تولۇقلىغۇچى. ^⑤ ئومۇمۇمى سان.

complement² [ˈkɒmplɪment] v. ① تولۇقلىماق، سېپلىمەك، قو- شۇمچە قىلماق.

I adj. تلتوکوس، پوتونلي، تماممن. II v. تمامن، تاملانماق، تاملاشماق، تاملاشماق.

completely [kəm'pli:tli] پُتُونلِمی، تماممن، تهْلَکُوس. adv.

complex [kəm'pleks] ① مفکک ② پیکمدها، قوشا

complex [kəm'pleks] ① موره حمپ. ② بربندم، فوسما. adj.
complexion [kəm'plekʃən] ② چرای، تلعت، رهگری. n.

هالمت، ۋەزىيەت، ئەھۋال.

complexity [kəm'pleksiti] n. مۈزەكەپلىك، مۇزەكەپ ئىشلار.

complicate [ˈkɒmplɪkeɪt] v. موزه که پله شمه ک، موزه که پله شتؤرمەك.

complicated [ˈkɒmplɪkɪteɪd] موزه کهپ، چنگیش. adj.

complication [ˈkɒmplɪˈkeɪʃən] (مِدَتْسَنَا) ① n. موره کەپلىك. ② قوشۇلۇپ كېلىدىغان كېسىل، ئەگەشىمە كېسىل.

compliment¹ [kəmpli'ment] ② ماحتاپ تۇچۈرماق. ① v.

compliment² [ˈkɒmplɪmənt] n. ماختاش؛ ② هۆرمەت، ئىھىتىر ام، تەبرىكلىمەك، سالام بىرمەك، مۇبارە كىلمەك، قۇتۇقلۇماق.

سلام. ③ مُبارِكْلَمْش، قۇتلۇقلاش.

comply [kəm' plai] v. ① ماقۇل بولماق، قوشۇلماق. ② بويىسۇنماق، ئىتائىت قىلىماق، باش ئەگىمەك.

I. **component** [kəm'pənənt] ترکیبی، ترکیب تاپقان، بمریک
II. **concern** [kən'sern] متعلق، مرتبط، مورد علاقه

v. ① ترکیب ناپیاق، تۆزۈلمەك، بېرىكمەك [kəm'pəuz] compose

(مجهول ده بچله رده ئىشلىتىلىدۇ). ② يازماق، مۇزىكا ئىجاد قىلا-
ماق.

composer [kəm'pəuzə] n. کومپوزتور.

composition [ˈkəmpəˈzɪʃən]	① يېزقچىلىق. ② ئىسر، ئىنشا، مقالە. ③ مۇزىكا ئىجاد قىلىش. ④ تەركىب، قىسىم.	n.
	⑤ بىرىكىمە.	
compound ¹ [ˈkəmpaund]	① n. I. بىرىكىمە، ئارىلاشما. ② II. گرامماتىكا، بىرىكىمە سۆز. adj. قوشما، بىرىكىمە، بىرىكىكەن.	I.
compound ² [kəmˈpaund]	v. ئارىلاشماق؛ ماسلاشماق.	
comprehend ['kəmpri'hend]	① v. چۈشىنەك، بىلەمك، ئۆزلەشتۈر. ② مدك. ③ ئۆز ئىچىگە ئالماق.	
comprehensive ['kəmpri'hensiv]	adj. چۈشىنىشلىك؛ چۈشىنىش ئىق.	
	تىدارى بار بولغان. ② ئومۇمىيۇزلۇك، مۇكەممەل، ئۇنىۋېرسال.	
compress ¹ [kəm'pres]	① v. سقماق، سىغىماق، قىسقارتماق. ② مؤھىم نۇقتىلارنى بايان قىلماق.	
compress ² ['kəmpres]	n. كومپرېس (تاشقى كېسىللەكتە).	
comprise [kəm'praiz]	v. ئۆز ئىچىگە ئالماق؛ ... دىن تەركىب تاپىماق، تەشكىللەنمەك.	
compromise ['kəmprəmaiz]	I. n. مۇرەسىد، كېلىشىش، يول قويۇش. II. v. ① مۇرەسىد قىلماق، كېلىشمەك. ② چاتماق، چېتىلماق، چېتى.	
	لىپ قالماق.	
compulsory [kəm'pulsəri]	adj. مەجبۇرىي، زورلۇق بىلەن.	
compute [kəm'pjut]	v. ھېسابلىماق، مۆلچەرلىمەك.	
computer [kəm'pjutər]	n. ھېسابلاش ماشىنسى.	
comrade ['kəmrɪd]	n. يولداش، ھەمراھ، سەبداش.	
concave ['kənkeiv]	adj. ئويیمان، پېتىنلىقى.	
conceal [kən'si:l]	v. يوشۇرماق، يوشۇرۇنماق، مۆكمەك، مۆكۈنمەك.	
conceit [kən'si:t]	n. مەنەنلىك، مەنەنلىك قىلىش، ئۆزىگە تەمنەتا	
	قوىيۇش، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇش، تەكمىببۈرلۈق.	
conceive [kən'si:v]	v. ① قىياس قىلماق، تەسەۋۋۇر قىلماق، پىكىر	

يۈرگۈزۈمك، پىكىر قىلماق، ئويلاپ يەتمەك، خىيالىغا كەلتۈرمەك.
② **هامىلىدا**: بىلغا، بىسىدا قالىما.

^② ھامیلدار پولماق، پویندا قالماق.

v. ① مەركىزلىشتۈرمەك، بىرىگە تۈپلى-**[kənsentreit]**. ② بېرىلمەك، كۆڭۈل قويماق، زېھن قويماق.

concept [ˈkɒnsept] n. تُوْقُوم، چُوشەنچە.

conception [kən'sepʃən] n. ① ئۆقۇم، چۈشەنچە، پىكىر قىلىش، ئويلاش. ② تېغىر ئاياغ.

I. v. ① باغلاماق، چېتىلماق. ② . . . بىلەن [kən'sə:n] مۇناسىۋىتى بولماق (مەجھۇل دەرىجىدە). ③ ئەنسىرىمەك.

III. n. ① مۇناسىۋەت، ئالاقە. ② مۇھىم. ③ سودا سارىيى. ④ پايدا-زىيان مۇناسىۋىتى. ⑤ غەمخورلىق. ⑥ ئەنسىرەش، ئەندىشە قىلىش.

concerning [kən'sə:nɪŋ] . . . هدقنده، توغرسدا، prep.

concert [ˈkɔnsət]. ② بىردهك، ئوخشاش، تەكشى. ① n. كونسېرت.

concentration ['kɔnsen'treisən] ① تۆپلاش، توپلىنىش. ② مەركەزلىشىش، مەركەزلىشتۈرۈش. ③ زېمىن قويۇش، دققىتىنى يىغىش، كۆڭۈل قويۇش. ④ قويۇقلۇق.

concil ['kaunsɪl] n. کېڭىش، كېڭىش ھەيئىتى، يىغىن، مەجلس: []
World Peace دۇنيا تنچلىق كېڭىشى.

conclude [kən'klud] v. ① ئاياغلاشماق، يەكۈن چىقىرىلماق، خۇلا. ② سە چىقارماق، خۇلاسە چىقىرىلما، خاتىمە بىرمەك، خاتىمە بېرىلمەك. ③ تۆزۈلمەك، تۆزۈلەمەك، (كېلىشىم). ④ ھۆكۈم قىلماق، كېـ سىب ئىتىتماـق.

conclusion [kən'klju:ʒən] ② خاتمه، ئاياغلىشىش، ئاقمۇھەت. n. خولاسە، يېكۈن، ھۆكۈم:

I. adj. بىلە بولغان، ھەمراھ بولۇپ كەلـ [kən'kəmitənt] concomitant كەلگەن (بارغان)، قوشۇمچە، شۆبە.

ن. ۱ قوشومجه، شوبه، هەمەن اھ.

concrete [ˈkɒnkrɪ:t]	کونکریت، تینق، مۇئەيىن. I adj.
concurrent [kənˈkʌrənt]	① بىردىك، ئوخشاش، بىر ئېغىزدىن. ② قوشۇلۇپ كېلىدىغان (كېسل). ③ ھەمكارلىق، ھەمكارلاشقا.
condemn [kənˈdem]	① ئېيبلەمەك، سۆكمەك، كايىماق. ② جىنايەتنى بېكىتمەك، ھۆكۈم ئېلان قىلماق.
condemnation [ˈkəndəmˈneɪʃən]	① ئېيبلەش، ئېيبلەنىش، سۆ. ② كوش. ③ جىنايەتنى بېكىتش، جىنايەتى بېكتىلىش.
condense [kənˈdens]	① قويۇلدۇرماق، قويۇلماق، ئۇيۇماق، ئۇيۇت. ② حق. ③ ئۇچامىلىماق (ھېكايدا).
condenser [kənˈdensər]	① مۇزلىتش ماشىنسى، توڭلىتش ② ئەسۋائى. ③ ئېلىكتر، كوندېنساتور.
condition [kənˈdiʃən]	① شەرت، شارائىت، شەرت-شارائىت. ② ئەھۋال. ③ سالاھىيت، ئورۇن (دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلدى).
conduct¹ [ˈkəndəkt]	ھەرىكەت، پەزىلەت.
conduct² [kənˈdʌkt]	① باشقولماق. ② باشقۇرماق؛ بىر تەرەپ قىلا. ③ (توك، ئىسىقلىق قاتارلىقلارنى) ئۆتكۈزمەك.
conductor [kənˈdʌktər]	① بېلەت سانقۇچى (ئاپتوبۇستا). ② ئۆتكۈزگۈچ، ئۆتكۈزگۈچ جىسم.
cone [kəun]	① كونۇس، پىرامىدا ۋە كونۇس. ② ئۆسۈملۈك، مەدەك؛ غوزەك.
confederate [kənˈfedərit]	I adj. ئىتتىپاقداش. II n. شېرىك، ھەمتاۋاق، مۇرت، مۇخلىس.
confer [kənˈfər]	v. ① بىرمەك (نام، ئاتاق، هوپۇق). ② مەسىلەھەتلىشىمەك، مۇھاكىمە قىلماق، مۇزاکىرە قىلماق، مۇزاكىدەرىلىدەشمەك.
conference [ˈkɒnfərəns]	① يېغىن. ② كېڭىش.
confess [kənˈkes]	v. خاتالىقىنى تونۇماق، ئىقرار قىلماق، بويىنغا

ئالماق.

confession [kən'fesən] n. ① ئىقرار، ئىقرار قىلىش، بويىنىغا تې-. لىش. ② پۇشايمان، تۆۋە، تۆۋە-ئىستىغپار.

confidence ['kənfidəns] n. ① ئىشەنجى؛ ئېتىقاد. ② سر، مەخپىيەت. لىك.

confident ['kənfidənt] adj. ئىشەنچلىك.

confine¹ [kən'fain] v. ① چەكلەنمەك، چەكلەنمەك. ② نەزەر-بەنت قىلماق، رېجمى ئاستىغا ئالماق، سولىماق، قامىماق.

confine² ['kənfain] n. چېگرا؛ چەك، چەكلەمە.

confirm [kən fə:m] v. ① ئىسپاتلىماق، دەلىلىمەك. ② كۈچەيتىمەك، چىڭىتىماق. ③ تونۇماق، ئېتىراپ قىلماق.

conflict¹ [kənflikt] n. ① ئورۇش، جەڭ، سوقۇش. ② زىت، توقۇنۇش.

conflict² [kən'flikt] v. زىتلىشىپ قالماق، توقۇنۇشماق، قارشىلاشماق.

conform [kən'fɔ:m] v. بويىسۇنماق، بويىسۇندۇرماق، بىرلىككە كەلمەك، بىرلىككە كەلتۈرمەك.

confound [kən'faund] v. ① تەمتىرىمەك، تەمتىرەتمەك. ② ئەتىرىمىزىپ كەتمەك.

confuse [kən'fju:z] v. ① ئارىلىشىپ كەتمەك، ئارىلىشتۇرماق. ③ ئارىلىشىپ كەتمەك، ئارىلاش-تۇرماق.

confront [kən'frʌnt] v. ① ئالدىدا تۇرماق، يۈزىلەنمەك، يۈزىلەندۈر-. مەك. ② قارشى تۇرماق، قارشىلىق كۆرسەتمەك.

confucianism [kən'fju:sjənizəm] n. كۈڭىزى تەلىماتى.

confuse [kən'fju:z] v. ① ئارىلىشىپ كەتمەك، ئارىلاشتۇرماق، قالا-. مەقانلاشماق. ② ئايلاندۇرماق، گاشىگراتماق.

confusion [kən'fju:ʒən] n. قالايمىقان، قالايمىقانچىلىق، تەرتىپسىز-. لىك، پاتپارا، پاتپارا-قچىلىق.

congratulate [kən'grætjuleit] v. تېرىكلىمەك.

congratulation [kən'grætju'leisən] n. تېرىكلىمش، تېرىكىنامە، تې-. لىك نۇنقى.

congregation [kɔŋri'geiʃən]	(کىشىلەر) ① يىغىن، يىغلىش. ② جامائەت.
congress [kɔŋgres]	قۇرۇلتاي، يىغىن.
conj. =conjunction.	
conjunction [kən'dʒʌŋkjən]	n. گراماتىكا، باغلۇغۇچى.
connect [kə'nekt]	① تۇتاشماق، تۇتاشتۇرماق. ② بىرلەشمەك، بىرلەشتۈرمەك، قوشماق. ③ بىرلەشتۈرۈپ ئوپلىشماق، باغلاب تىسەۋ-ۋۇر قىلماق.
connection ,connexions [kə'nækʃən]	n. باغلۇنىش، مۇناسىۋەتلۇشىش. ① تالاقلۇشىش، بىرلەشتۈرۈش.
conquer ['kəŋkə]	v. بويىسۇندۇرماق، يەڭىمەك، تۈگەتمەك.
conqueror ['kəŋkərə]	n. ① بويىسۇندۇرغۇچى، يەڭىزچى، غالىب.
conquest ['kəŋkwɛst]	① بويىسۇندۇرۇش، بېقىندۇرۇش، يېڭىش. ② قولغا كەلتۈرۈش. ③ بويىسۇندۇرۇلغان جاي، بېقىندۇرۇلغان رايون.
	③ غەنئىيمەت، ئولجا.
contract [kən'trækt]	v. توختام تۆزىمەك، كېلىشىم تۆزىمەك، ھۆد. ① دىگە ئالماق، كۆتۈرە ئالماق. ② تارايىماق، تارايىتماك، قىسقاراتماق، قۇرۇلماق، قۇرۇلماق؛ يىغىماق، يىغلىماق. ③ گراماتىكا، قىسقاراتماق، قىسقارىتپ يازماق. ④ يۇقىماق، تارالماق. ⑤ ئادەتلەنمەك، ئادەتلەنىپ قالماق.
conscience ['kɔnsəns]	ۋېجدان، ئىنساپ، ئەخلاق.
conscientious ['kɔnfɪ'enʃəs]	① ئىستايىدىل، ئىستايىدىللىق بىلەن، ئىخلاصلىق، ئىخلاص بىلەن. ② چىن كۆئىلىدىن. ③ سەممىيلىك بىلەن.
consciousness ['kɔʃəsnis]	ئالىڭ، ئالىڭ سېزىم.
consecrate ['kɔnsikreit]	v. تقدىم قىلماق، بېغىشلىماق.
consel [kaunsəl]	① مەسىلىھەت، مەسىلىھەتلۇشىش.

② ئادۇۋەت. ③ نىسەھەت.

I. v. قوشۇلماق، ماقول بولماق، رازى بولماق. II. n. ماقول بولۇش، قوشۇلۇش، رازى بولۇش، رازىلىق بىلدۈرۈش.
consequence [kənsikwəns] ① n. نىتىجە، ئاقىۋەت. ② مۇھىم، زۆر. ③ n. رۇر.

consequent ['kənsikwənt] . . . adj. گەئىگىشىپ كەلگەن، قوشۇ. لۇپ كەلگەن؛ بارلىقا كەلگەن.

consequently ['kənsikwəntli] adv. شۇنىڭ بىلەن، شۇنىڭ نىتىجە. سىدە، شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇڭلاشقا.

conservatism ['kən'səvətizəm]. n. مۇتەئىسىپلىك، كونسېرۋاتىزم. conservative [kən'səvətiv] adj. مۇتەئىسىپ.

consider [kən'sidə] ① ئۇيلانماق، مۇلاھىزە قىلماق. ② . . . دەپ قارىماق. ھېسابلىماق، . . . دەپ قارىماق.

considerable [kən'sidərəbl] ① adj. ئۇيلىنىشقا ئىرزىيدىغان، مۇلا. ② مۇھىم، زۆر. ③ خېلى كۆپ، خېلى زور.

consideration [kən'sidə'reiʃən] n. ① ئۇيلىنىش، مۇلاھىزە قىلىش، ھالىغا يېتىش، دەردىگە يېتىش.

conscious ['kənʃəs] adj. ئاڭلىق، ئۆزىنى بىلىدىغان.

consist [kən'sist] ① . . . دىن تەركىب تاپماق، . . . دىن تۆزۈل. ② of . . . ← ③ be made (up) of. . . مەك. ④ كەنەدە) تەئىللۇق بولماق.

consistent [kən'sistənt] adj. بىردهك، ئۇخشاش، ئىزچىل.

consolation [kənsə'leɪʃn] ىاسىماق، كۆڭۈل ئېيتىماق، تەسىل. ① ىلى بىرمەك، بىزلىمەك

console¹ [kən'seol] ھال سورىماق، يوقلىماق

console² [kən'seol] كوتىرول قىلماق، تىزگىنلىمەك

consolidate [kən'solideit] ① مۇستەھكەملىمەك، كۆچەيتىمەك. ② v.

چېيتمەك. ② بىرلەشمەك، بىرلەشتۈرمەك (بانكا، شىركەت قاتارلىق لار).

consolidation [kən'soli'deifən] n. مؤسەتەھەكمىلىك، مؤسەتەھەكمىلىدەنلىش. ② بىرلىشىش، بىرلەشتۈرۈش، بىرىكىش.

consonant ['kɔnsənənt] n. ئۆزۈك تاۋۇش (تىلدا).

conspicuous [kən'spikjuəs] adj. كۆرۈنەرىلىك، مەشھۇر.

conspiracy [kən'spirəsi] n. ① بىرلىشىپ قىست قىلغۇچى، شېرىك. ② قىست، سۇيىقەست.

constant ['kənstant] I. n. (ماتېماتىكا) تۇراقلق سان، كونسى. II. adj. تانىت. ① مۇقىم، ئۆزگەرمەس، ئۆزگەرمىدىغان. ② ئۆزلۈكىسىز، توختىماي، داۋاملىق.

constantly ['kənstantli] adv. دائىم، ئۆزلۈكىسىز، توختىماي، داۋاملىق.

constituent [kən'stitjuənt] adj. ① سايلاش هوقوقىغا ئىگە؛ قانون. ② تۈرکىب، تەركىبىي قىسىم. ③ ئاساسىي قانونلىق. II. n. ① سايلىغۇچى (پارلامېنتنىڭ). ② تەركىبىي قىسىم. ③ مۇھىم ئامىل.

constitute ['kənstitju:t] v. ① تېينلىمەك، بىلگىلىمەك. ② تۆزىمەك، [] تۆزىمەك. ③ ... دىن تۆزۈلمەك، تەركىب تاپعاق.

constitution ['kənsti'tju:ʃən] n. ① تۆزۈلۈش؛ بىرىكىش. ② ئاساسىي قانون، نىزامىنامە.

construct [kən'strʌkt] v. ① قۇرماق، سالماق، ياسىماق. ② تۆزىمەك: هاسىل قىلماق، قۇرماق.

construction [kən'strʌkʃən] n. ① قۇرۇلۇش، بىنا. ② قۇرۇش.

consul ['kɔnsəl] n. كونسول، ئەلچى.

consult [kən'sʌlt] v. ① مەسىلەھەتلەشمەك، كېڭىشىمەك، مۇھاكىمە قىلماق. ② مۇراجىئەت قىلماق، سورىماق. ③

کۆرمەك (لۇغىت، خەرتە قاتارلىقلارنى).

v. ① ئىستېمال قىلماق، خورىماق، خوراتىماق، [kən'sju:m].
ئىسراپ قىلماق، بەتخەجىلىك قىلماق. ② يەپ تۈگەتمەك، ئىچىپ تو-
گەتمەك، تۈگەتمەك.

n. ئىستېمالچى، خورانقۇچى. consumer [kən'sju:mə]

I. n. ① تېڭىش، تېڭىپ كېتىش. ② بافلاش، باغلەنىش.
 باغانلىش. ③ مۇناسىۋەت، مۇناسىۋەتلەشىش.

v. ① ئالاقىلەشمەك، مۇناسىۋەتلەشمەك. ② تېڭىپ كەتمەك.

v. ① تېڭىشتۇرمەك، تەكۈزۈمەك. ② تۈچۈرۈشماق [kən'tækt].
تۈچۈرۈشماق، يېقىنلاشماق، يېقىنلاشتۇرماق، ئارىلاشماق، ئالاقد-
لدشمەك.

v. ① تۆز ئىچىگە ئالماق، سىغماق، پاتماق. ② تۆزىنى تۆتۈۋالماق،
بېسىياتىنى بېسىۋالماق.

③ ماتېماتىكا، كەسرىسىز بۆلۈنمەك، قالدۇقسز بۆلۈنمەك.

n. قاچىلاش ئىسوابى. container [kən'teinə]

v. ① سەپ سالماق، دىققەت بىلەن قارىد. ② چوڭقۇر خىيالغا چۆممەك، ئويغا پاتماق.
③ كۆزلىمەك، كۆتمەك، قىلماقچى بولماق، تۈرۈنمەق.

I. ① ھازىرقى زامان. ② تۇخشاش [kən'tempərəri]
دەۋرىدىكى، زامانداش، تەڭتۈش. II. n. زامانداش، تەڭتۈش.

n. شەرمەندىلىك، خورلۇق، تۇييات، نومۇس. contempt [kən'tempt]. ② منىستىمىسىلىك.

v. ① كۈرەشمەك، كۈرەش قىلماق؛ رىقاپەتلەش. contend [kən'tent]
② تەشىببىس قىلماق، قۇزۇۋەتلەيمەك.

n. ① سىغىم، سىغىمچانلىق، ھەجىم. ② مەزمۇن. content¹ ['kontent].
③ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) مۇندەر بىچە.

I. adj. قانائەتلەنلىك، مەمنۇن بولغۇدەك. content² [kən'tent].
II. n. رازىلىق، مەمنۇنىيەت. III. v. قانائەتلەندۈرمەك، قاندۇرماق، رازى

- contest¹** [kən'test] v. ① تالاش-تارتىش قىلماق، مۇنازىرە قىلماق. ② رىقابىتلىكىنىمىك، مۇسابىقىلىكىنىمىك.
- contest²** ['kɒntest] I n. ① تالاش-تارتىش، مۇنازىرە. ② رىقابىت، مۇسابىقە.
- continent** ['kɒntinənt] n. چوڭ قۇرۇقلۇق، قىتىمە.
- continual** [kən'tinjuəl] adj. ئۇدا، ئۇزلىكىسىز، كېينى-كېينىدىن.
- continually** [kən'tinjəli] adv. ئۇزلىكىسىز؛ توختىمای، داۋاملىق.
- continue** [kən'tinju:] v. داۋاملاشماق، داۋاملاشتۇرماق.
- continuous** [kən'tinjuəs] adj. ئۇدا، ئۇزلىكىسىز.
- contract¹** ['kɒtrækt] I n. ① شەرتنامە، توختام، كېلىشىم. ② ھۆددە، ھۆددىگە ئېلىش.
- contract²** ['kəntrækt] v. توختام تۈزمەك، كېلىشىم تۈزمەك، ھۆد-دىگە ئالماق.
- contradict** ['kətrə'dikt] v. ① رەددىيە بىرمەك. ② زىت كەلمەك، زىت كەلمەنىڭ توقۇنۇشماق، قارشىلاشماق، زىددىيەتلىكىنىمىك.
- contrary** ['kəntrəri] I adj. قارىمۇ فارشى. II adv. قارىمۇ فارشى، the) بىلەن قوشۇلغاندا سەلبىي؛ سەلبىي تەرمىپ، تەتتۈر، فارشى، ئەكس تەرەپ.
- contrast¹** ['kəntræst] n. سېلىشتۇرما، سېلىشتۇرۇش.
- contrast²** [kən'træst] v. ① سېلىشتۇرماق. ② قارىمۇ فارشى تۈرماق، قارشىلاشماق.
- contrdiction** ['kəntrə'diction] n. ① زىددىيەت، زىت، زىتلەق. ② رەددىيە.
- contribute** [kən'tribju:t] v. ① ئىئانە قىلماق، ئىئانە بىرمەك، ياردەم بىرمەك. ② تەقدىم قىلماق، تۆھپە قىلماق.
- contribution** ['kəntri'bju:ʃən] n. ① ئىئانە، ئىئانە پۇلى. ② تۆھپە، ماقالە بىرمەك.

- ھىسى، تۆھپە قوشۇش، ياردىم. ③ ئۇۋەتلىگەن ماقالە، ماقالە ئۇۋەتلىق.
- contributor** [kən'tribjutə] n. ① ئىئانە قىلغۇچى، ئىئانە بىرگۈچى. ② تۆھپە قوشقۇچى، ھىسىدار. ③ ماقالە ئۇۋەتكۈچى، ئاپتۇر.
- control** [kən'trəul] I. n. كوتىرول قىلىش، باشقۇرۇش، ئىدارە قىلىش. II. v. ~ led) ① كوتىرول قىلماق، باشقۇرماق، تىزگىنىلىمەك، ئىدارە قىلماق. ② بېسۋالماق (ھېسىياتى).
- convenience** [kən'vi:njəns] ① ئاسانلىق، ئوڭايىلىق، قولايلىق. ② ئەپلىك، قولايلىق شىرت-شارائىت.
- convenient** [kən'vi:njənt] adj. ئوڭايىلىق، قولايلىق، ئاسان.
- convent** ['kənvənt] ئايال موناستىر.
- convention** [kən'venʃən] ① يىغىن، مۇراسىم. ② كېلىشىم. ③ ئۆرپ-ئادەت، ئادەت، رەسم-قائىدە.
- conventional** [kən'venʃənl] adj. ئادەتتىكى، دائىمىلىق، دائىمىي؛ ئەندىھىنىۋى.
- converge** [kən've:dʒ] v. يىغىلماق، توپلىق، توپلانماق، [kən've:dʒ] جەم بولماق.
- conversation** ['kənvə'seisʃən] n. سۆزلىشىش، دىتالوغ.
- converse¹** [kən've:s] v. گەپلىشىمەك، پاراخلاشماق، سۆھبەتلىشىمەك.
- converse²** ['kənvə:s] adj. تەتۈر، قارىمۇ قارشى، ئەكسى.
- convert¹** [kən've:t] n. ① ئۆزگەرمەك، ئۆزگەرتىمەك، بۇرىماق، بۇرۇماق. ② ئېتىقادىنى ئۆزگەرتىمەك (دىننىي جەھەتتىن).
- convert²** ['kənvə:t] n. ئېتىقادىچى.
- converter** [kən've:tə] n. مېتاللورگىيە، ئايالانما ئوچاق.
- convex** ['kənveks] adj. دوقا، دۆلەت، دۆمباق.
- convey** [kən'vei] v. ① توشۇماق، يۆتكىمەك. ② يەتكۈزىمەك، خە- ③ ۋەر قىلماق. ④ (قانۇندا) تۆتكۈزۈپ بىرمەك، ئۆتۈنۈپ بىرمەك.

convict¹ [kən'vikt]	v. ھۆکۈم قىلماق.
convict² ['kənvikt]	n. جىنaiيەتچى.
conviction [kən'vikʃən]	① n. جىنaiيەتىنى بېكىتىش، جازا ھۆكۈمى. ② ئىشەنچ، ئىشىنىش. ③ قايىل قىلىش.
convince [kən'vens]	v. ئىشەندۈرمەك، قايىل قىلماق.
cook [kuk]	I v. پىشۇرماق، ئەتمەك (تاماق). ② قورۇماق (سەي) II. ئاشپىز.
cool [ku:l]	I adj. ① سالقىن، سۆرۈن. ② تىنچ. II. n. سالقىندىماق، سوۋۇماق. III. سالقىن، سالقىن شامال.
coordinate [kəu'ɔ:ninit]	I adj. ① ئۇخشاش، تەڭ دەرىجىلىك. ② گراماتىكا، تەڭداش. II. ①n. تەڭداش، تەڭداش نىرسە. ② ماتىماتىكا، كوتۇردىبات.
cope [kəup]	v. بىر تەرەپ قىلماق، ھەل قىلماق، تاقابىل تۈر- ماق، ھۆددىسىدىن چىقماق.
copper ['kəpə]	n. ① مىس. ② داچەن، مىس يارماق. ③ مىس
	[kəpə] . II. ھۆسۋاب.
copy ['kəpi]	I n. كۆچۈرۈلگەن نۆسخا، كۆپىيە. II. v. كۆچۈرۈپ، يازماق.
coral ['kərəl]	n. مارجان.
cord [kə:d]	n. ① ئارغامچا، يىپ. ② توک سىمى.
cardinal ['kə:djəl]	adj. سەممىي، يېقىملق، چىن كۆڭۈلدىن.
cork [kɔ:k]	n. پۇرۇپكا.
corn [kɔ:n]	n. ① دانلىق زىراىت، زىراىت. ② (ئامېرىكا تىلىدا) كۆمىسىقىناق.
corner ['kɔ:nə]	n. ① بۇلۇشكى، بۇلۇشكى-پۇچقاق، بۇرجەك. ② چەت جاي. ياقا جاي.
corporation ['kɔ:pə'reiʃən]	n. ① تەشكىلات؛ جەمتىيەت تەشكىلاتى؛

- ئۇيۇشما. ② چەكلىك ھەسىدارلىق شىركىتى. I
correct [kə'rekt] adj. →bright. v. تۈزمەك، توغرىلىماق.
- correlate** ['kɔrileit] v. مۇناسىۋەتتە بولماق، ئالاقدار بولماق؛ مۇنا. سۋەتلىكشىرەتكى، باغلاشتۇرماق.
- correspond** ['kɔris'pɔnd] v. ① ماس كەلمەك، توغرا كەلمەك، مۇنا. ② سېپ كەلمەك، ئۇيغۇن كەلمەك، تەڭ كەلمەك.
- ② خەت يېزىشماق. n. ① ئۇيغۇن، ماس، مۇناسىپ. ② خەت يېزىششىش.
- correspondent** ['kɔris'pɔndənt] n. مۇخبىر، ئاخباراتچى.
- corrupt** [kə'rʌpt] adj. ① چىرىك، خىيانەتچى. ② سېسىق، مەينەت، پاسكىنا. ② (تىلدا) خاتالىق، سۋەطلىك.
- cosmic** ['kɔzmik] adj. ئالىم.
- cosmos** ['kɔzmɔs] n. ئالىم، كائىنات.
- cost** [kɔst] v. ① (~ : ~) يارىماق، ئەرزىمەك. ② سەرب. I
 قىلماق، خەجلىمەك، خىراجەت قىلماق. II ① تەنەرخ، باها، چىقىم، راسخوت. ② قىممەت.
- costly** ['kɔstli] adj. قىممەت؛ قىممەتلەك.
- costume** ['kɔstju:m] n. ① كاستوم. ② ئۇستۇاش. ③ قىياپت.
- cot** [kɔt] n. ① قاتلىما كارۋاچات. ② بۆشۈك.
- cottage** ['kɔti:dʒ] n. ① كۈلبە. ② داچا، كىچىك داچا.
- cotton** ['kɔtn] n. كېۋەز، پاختا.
- couch** [kaʊtʃ] n. ① ئۇزۇن ساپا. ② يۇمىشاق ئۇزۇن كۇرسى.
- cough** [kɔf] v. يۇتىلمەك. II n. يۇتەل، يۇتلىش. I
- could** [kud, kəd] v. → can.
- couldn't** ['kudnt] =could not.
- count** [kaunt] v. سانىماق، ھېسابلىماق. II n. ساناش، ھېسابلاش.
- countenance** ['kauntinəns] I n. ① چىrai. ② ياردەم، يار-يۆلەك

قۇۋۇتلىمەك.	v. II	قۇۋۇتلىمىق، قوللىماق، ياردەم بەرمەك، يار-يۆ-
لەكتە بولماق.		
counter ¹ [ˈkauntə]	n.	① پوتىي. ② ھېسابلىغۇچى، ھېساباتچى، ھې- سابلاش ئەسۋاپى؛ رەقىم خاتىرىلىگۈچ.
counter-revolution	n.	ئەكسىلىئىنىقلابچى.
counter ² [ˈkauntə]	I adj.	تەتتۈر، قارشى، قارىمۇ قارشى، ئەكسى.
	II adv.	تەتتۈرچە، ئەكسىچە.
country [ˈkʌntri]	n.	① دۆلەت، مەملىكت، ئەل، ۋەتن. ② جاي، رايون. ③ يېزا، سەهرا، قىشلاق، كەنت.
county [ˈkaunti]	n.	① (ئەنگلىيەدە) ۋىلايت، مەمۇرىي رايون. ② (ئامېرىكا، جۇڭگۇ قاتارلىقلاردا) ناھىيە.
couple [ˈkʌpl]	I n.	① جۇپ، قوش. II v. ماسلاشماق، ماسلاش- تۇرماق. ② تۇتاشماق، تۇتاشتۇرماق.
courage [ˈkʌridʒ]	n.	غەيرەت، جاسارت، جۈرئەت، جىگەر.
course [kɔ:s]	n.	① جەريان، باسقۇج، مەزگىل، داۋام. ② يول، يۈنلىش (كېمە، ئايروپىلان قاتارلىقلارنىڭ).
	III	③ دەرس، دەرسلىك، كۆرس. ④ <مۇسابقە> يۈرگۈزۈش يولى.
court [kɔ:t]	n.	① هويلا. ② سوت مەھكىمىسى. ③ توب مەيدانى.
courteous [ˈkɔ:tjəs]	adj.	ئەددەبلىك، كەمتر.
courtesy [ˈkɔ:tisi]	n.	ئەددەب، ئەددەبلىك، كەمتر، مۇلايم.
courtyard [ˈkɔ:tja:d]	n.	ھويلا، قورا.
cousin [ˈkʌzn]	n.	بىر نەۋەرە (ئاكا-ئۇكا، ئاچا-سىڭىللار).
cover [ˈkʌvə]	I v.	① قالىلماق، يامماق. ② ئۆز ئىچىگە ئالماق.
	II n.	① قاپ، يوپۇق. ② دالدا، پاناه جاي.
covet [ˈkʌvit]	v.	چىشىنى بىلىمەك، خىرس قىلماق.
cow [kau]	n.	سېغىن كالا، ئىندەك.
coward [ˈkauəd]	n.	توخۇ يۈرهەك، قورقۇنجاق.

کوممۇنىستىك پارتىيە.

CP. = Communist Party.

CP. = compare.

CPC=(the) Communist Party of China جۇڭو کوممۇنىستىك پارتىيىسى.

crab [kræb] ① قىسقۇچ پاقا. ② قىسقۇچ پاقا گۆشى. n.
I crack [kræk] ① دەز، چاك، يېرىق. ② قاراس-قۇرۇس، چا-راس-چۇرۇس، پاق-پۇق (ئاۋاز). v. II ① يېرىلىماق، چاك كەتمەك، دەز كەتمەك. ② پاق-پۇق ئاۋاز چىقماق. ② قاراسلىماق، چاراسلىماق. adj. III ڭاڭ ياخشىسى، خىل، خىلى.

crackle ['krækl] I. n. قاراس-قۇرۇس، چاراس-چۇرۇس.
II. v. قاراسلىماق، چاراسلىماق، چاك كەتمەك.

cradle['kreidl] n. ① بۆشۈك، بۆلەنچۈك. ② مەنبە، باشلانغان جاي.

craft [kra:fɪt] n. ① ھۇنر، ھۇنر-سەنئەت. ② كەسىپ.

crane [krein] I. n. ① تۇرنا. ② كران. v. ئۇزارىتماق، سوز-ماق (بويىنى).

crank [kræŋk] ① (مېخانىكا) ئەگرى دەستە. ② غەلتە ئادەم. n.
II. v. ئايلانۇرماق، ئايلانۇرمەك، ھەيدىمەك، قوزغىماق.

crash [kræʃ] I. v. گۈلدۈرلەپ چۈشىمەك، قاراسلاپ ئۆرۈلمەك.
II. ② يېقىلىماق، غۈلىماق ③ ئاۋاز چىقماق (سو قولغان، سانجىلغان). n. گۈلدۈرلەش، قاراسلاش، ئۆرۈلۈش، غۇلاش.

crave [kreiv] v. ① ئۆتۈنمەك، ئۆتۈنۈپ سورىماق. ② ئازرۇلىماق، تەشنا بولماق، ئىنتىزار بولماق.

crawl [krɔ:l] v. ئۆمىلىمەك، يەر بېغىرىلىماق.

craze [kreiz] I. v. ساراڭلىق قىلماق، تەلۋىلىك قىلماق.
II. n. تەلۋىلىك، ئەسەبىلىك.

crazy ['kreiz] adj. تەلۋە، ئەسەبىي، تەلۋىلىك، تەلۋىلەرچە، ئەسەبىي-لىك، ئەسەبىلىلەرچە.

cream [kri:m]	قايماق. ② يۈز مېيى.	n.
create [kri:'eit]	ئىجاد قىلماق، كەشپ قىلماق. ② ئىشلەپ	v.
	چىقارماق.	
creation [kri:'eiʃən]	ئىجادىيەت، ئىجادىيەت يارتىش، كەشپىيات	n.
	يارتىش. ② ئەسىر.	
creature ['kri:tʃə]	① جانلىقلار، جانلىق ئورگانزىملار.	n.
	② ھايۋاناتلار.	
creek [kri:k]	ئەگىم، قولتۇق.	n.
credit ['kredit]	ئىشىنچ، ئىشىنىش، ئىشىنج. ② قىرز، ئامانىت-قىرز. ③ ئىناۋەت، ئابروئى.	I n.
	ئامانىت-قىرز. ④ چىقىم، كىرىدىت.	
	⑤ ئامانىت پۇلى.	
	⑥ ئىشىندىمك، ئىشىنج باغلىماق.	
creep [kri:p] ; (crept) [krept]	① ئۆمىلىمك، يەر بېغىر-لىماق. ② تۈيدۈرمىي كەلمەك، بىلىندۈرمىي ماڭماق، پۇتنىڭ ئۇ-	v.
	چىدا دەسىپ ماڭماق. ③ سەسکەنەمك، تىترەپ كەتمەك (قور-قۇپ).	
cremate [krimeit]	كۆيىدۈرمەك (جىسىتنى) كۆيىدۈرۈپ دەپنە قىلماق	
crematorium [kremə'tɔ:rɪəm]	كۆيىدۈرۈش مەيدانى (جىسىتنى)	
crepe [kreip]	پۇرمە گەزمال	
crest [krest]	① تاج. ② چوققا.	n.
crew¹ [kru:]	① بارلىق كېمە خىزمەتچىلىرى. ② خىزمەتداشلار.	n.
	③ ھمراھلار.	
crew² [kru:] v. →crow.		
cricket ['krikit]	قارا چېكىتكە.	n.
crime [kraim]	جىنىيەت، گۇناھ.	
criminal ['kriminl]	I adj. جىنىيى، قانۇنغا خىلاپ. ② n. جىنىيەتچى، گۇناھكار.	
crimson ['krimzn]	توق قىزىل. ② n. قىزىل، توق قىزىل	adj. I

cripple [ˈkripl]	n. توکۇر، ئاقساق، مېيىپ، مجرۇھ. ① v. ئاقسىتىپ قويىماق، مېيىپ قىلىپ قويىماق.	I II
crisis [ˈkraisis]	(crises [ˈkraisəz]) n. زەخىملەندۈرمەك، يارىدار قىلماق. ② خەۋپىلىك، خەۋپىلىك پەيت (كېسىل).	
erisp [krisp]	① چۈرۈك. ② ساپ، پاکىز. ③ كەسکىن. ④ تۆز؛ ئۇچۇق. ⑤ بۇدۇر.	adj.
critic [kritik]	n. تەقىدىچى، تەقىرىزچى.	
critical [kritikəl]	① تەقىدىي. ② جىددىي، خەۋپىلىك، خەۋپىلىك، هالقىلىق.	adj.
criticism [ˈkritisizəm]	n. تەقىدىچىلىك.	
criticize [ˈkritisaiz]	① تەقىد قىلماق. ② باها بىرمەك. ③ ئېيىبلەمەك.	v.
croak [krəuk]	① قاقىلداش (قاغا). ② كۈركىراش (پاقا). ③ غودۇڭشماق. ④ غودۇر.	I II
crooked [ˈkrukid]	① ئەگرى، ئەگرى-بۈگرى، قىڭىزى. ② يالغان، ساختا، خاتا، ئورۇنسىز.	adj.
crop [krɒp]	① هوسىل؛ مەھسىلات. ② زىرائىت.	n.
cross [krɔs]	① كىرسىت. ② چېتىشش. X I ③ + شەكىللەك II adj. ① چېتىشقان، كېشىشكەن. ② كۆندىلەك. ③ مىجەزى چۈس، تېرىككەك.	
crouch [krautʃ]	① كېسىپ ئۆتەمەك (دەريا ياكى يولنى). ② ئۆتۈشتۈرمەك، كېسىشتۈرمەك.	v.
crow [krəu]	~ ed) v. I ① قاغا. ② چىللاش (خوراز). ~ ed : crew [kru:], [krəud] II ~, (~) چىللىماق.	
crowd [kraud]	① كىشىلەر توبى. ② ئامما. I ① توپلانماق.	n. I

② قىستالماق، قىستىماق.

crown [kraun] ① تاج (پادشاھنیڭ) ② كۈلتاج. ③ چوققا، يۇقىرى پەللە. ॥ ① تاج كىيمىك، تاج كىيدۈرمەك. ② مۇكەممەللەشتۈرمەك.

crude [kru:d] ① تېبىئىي. ② قوپال، توڭ، پالاكمەت. ③ يېرىك، ناچار.

cruel [kruəl] ① ۋەھشىي، شەپقەتسىز، رەزىل، رەھىمىسىز. ② ئازاب-ئوقۇبەتلىك، ئازابلاندۇردىغان، ئازابلايدىغان.

cruelty ['kruəlti] ① شەپقەتسىزلىك. ② ۋەھشىيلىك؛ رەھىمىسىزلىك. ③ زەھەرلىك.

cruiser ['kru:zə] ① كىريپىر.

crumb [krʌm] ① نان ئۇۋىنى، بېچىنە ئۇۋىنى، بولكا ئۇۋىنى.

crush [krʌʃ] ② سىقىۋەتمەك. ③ بېسۋەتمەك. ④ بويىسۇندۇرماق (دۇشمەنتى). ⑤ يوقالماق (ئۆمىد).

crust [krʌst] ① بولكا پوستى. ② پوست، قاسراق، شاكال.

crutch [krʌtʃ] ① هاسا، قولتۇق تاياق.

cry [krai] ① يىغلىماق. ② توۋلىماق، ۋارقىرىماق. ॥ ① توۋلاش، ۋارقىراش. ② ۋارقىراش ئاۋازى، يىغا ئاۋازى.

crystal ['kristl] ① كىرسىتال. ② (ئامېرىكا تىلىدا) سائىت ئېينىكى. ③ كىرسىتال، سوزۇك، تىننىق.

cu. cub. =cubic.

cube [kjub] n. كۇب.

cubic, cubical ['kjubik, 'kjubikəl] ① كۇبىك، چاقماق. ② (ماتىماتىكا) كۇب، ئۈچ دەرىجىلىك تەڭلىمە.

cuckoo ['kuku:] (~ s)n. كاڭكۇك.

cucumber ['kjukʌmbə] n. تەرخەمەك، خاشىگا.

cuff [kʌf] ① يەڭ ئۇچى. ② پۇچقاق. ③ قايرىما، مانجىت.

cultivate ['kʌltiveit] ① تېرىماق، تېرىقچىلىق قىلماق.

② ئۆستۈرمەك (قابلىيەتنى).

adj. مەدەنى؛ مەدەنىيەت.

cultural [ˈkʌltʃərəl]

① مەدەنىيەت. ② تربىيە.

culture [ˈkʌltʃə]

I adj. قۇۋ، مەككار، مۇغىمېر.

cunning [ˈkʌniŋ]

II n. قۆزۈق، مەككارلىق، مۇغىمېرلىك.

cup [kʌp]

n. رومكا، ئىستاكان، قىددەھ.

cupboard [ˈkʌpbəd]

n. ئىشكاب، قاچا-قۇچا ئىشكايى.

curb [kə:b]

I n. يۈگەن. II v. يۈگەنلىمەك، يۈگەن سالماق.

cure [kjue]

I v. داۋالىماق، ساقايىتماق. II n. ① داۋالاش،

ساقايتىش. ② داۋالاش ئۆسۈلى.

curiosity [ˈkjueriˈɔsiti] n. ① ھەۋەس، ھەۋەسمەنلىك، قىزىقىش، قە-

زىقانلىق. ② ئەتئۈرلىق نرسە.

curious [ˈkjueriəs] adj. ① قىزىققاق، ھەۋەسمەن. ② ئاجايىپ، غە- لىتە.

curl [kə:l] I n. بۇدۇر چاچ. II v. بۇدۇر قىلماق.

current [ˈkʌrənt] adj. كەڭ تارقالغان، ئېقىپ يۈرگەن. ① (سو) ۋە توکنىڭ) ئېقىمى. ② خاھىش، ئېغىش، يۈزلىنىش.

curse [kə:s] I v. تىللماق، ھاقارەتلىمەك، لەندەت ئوقۇماق. II n. تىلاش، ھاقارت قىلىش، لەندەت ئوقۇش.

curtain [ˈkə:tn] n. پەردە.

curve [kə:v] I n. ئەگىرىلىك، ئەگرى سىزىق. II v. ئەگىمەك، ئېگىلىمەك.

cushion [ˈkuʃən] n. پالاس، سېلىنچا.

custom [ˈkʌstəm] n. ① ئادەت، قائىدە-يىسۇن. ② قەدمەتەشىرپ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەنە) چېڭرا بېجى، تامۇژنا.

customary [ˈkʌstəməri] adj. ئادەتتىسى.

customer [ˈkʌstəmə] n. خېرىدار، سېتىۋالغۇچى.

- cut** [kʌt] v. I
 ① کەسمەك، توغرىماق، تىلماق.
 ② قىرقىماق. ③ ئورىماق (چۆپ). ④ n. I
 كېسىك جاراھىتى، كېسىك ئېغىزى، جاراھىت ئېغىزى. ⑤ a. كېسىلگەن، كېسىۋە.
 لەنغان، كېسىۋەتلىگەن.
- cutter** ['kʌtə] n.
 ① كەسکۈچى، سەيپۈڭ. ② پىچاق، كەسکۈچ
 ماشىنا، ③ ماتورلۇق كېمە.
- cylinder** ['silində] n.
 سلىندر.
- cypher=cipher.**

D

D,d [di:]	ئىنگلىز تلى ئېلىپېسىنىڭ تۆتىنچى ھەربىي.
dab [dæb]	يېنىك ئۇرماق، يەڭىل قاقماق، يېنىك چەكمەك، يېنىك چالماق، يېنىك سۈرمەك، يېنىك مايلىماق.
dad ['dæ]	دادا، ئاتا. n.
daddy ['dædi]	(باللاردا) دادا، ئاتا. n.
dadelion ['dændilaiən]	ماماكاپ.
daft [da:ft]	ساراڭ، ئەخەمەق.
dagger ['dægə(r)]	خەنجر، كالتە خەنجر.
daily [deili]	كۈندىلىك. II adv. هەر كۈنى، كۈنده. adj. I كۈندىلىك. II n. گېزىت.
dainty [deinti]	① گۈزەل، چىرايلىق؛ نازۇك، نازاكەتلىك. I adj. ② پۇزۇر، ھەشەمەتلىك. ③ تەملىك، مەززىلىك. II n. نازۇ-نېمىت.
dairy ['deəri]	① سۇت فېرىمىسى. ② سۇتخانا، سۇت دۇكىنى. I n.
dais ['deiis]	پەشتاق، مۇنبىر، سەھنە (يېغىن زالىدىكى)
dale [deil]	n. (شېئىرلاردا) ساي؛ جىلغا؛ ھالق؛ ۋادى.
dam [dæm]	I n. دامبا. II v. دامبا ياسىماق.
damage ['dæmidʒ]	I ① زىيان؛ زىيانكەشلىك؛ بۇزغۇنچىلىق. ② «قانۇن» تۆلەمى؛ تۆلەم پۇلى. II v. زىيان يەتكۈزۈمەك، زىيان سالماق.
dame [deim]	n. (ئىنگلىيىدە) سېر خانىم.
damn [dæm]	① (خۇدا) جاچىسىنى بەرمەك، دوزاخقا تاشلىماق. ② قارغىماق، لەنت توقۇماق.

damp [dæmp]	نەم، زەي، ھۆل.	adj. I
dance [dɑ:ns]	ئۇسۇل ئوينىماق. ② تانسا ئوينىماق.	v. I
	①n. ①ئۇسۇل، ئۇسۇل ئويناش. ② تانسا ئويناش.	
dandruff ['dændrʌf]	باشتىكى كىر.	
danger ['deindʒə]	① خەۋپ، خېيىمەخەتر. ② خەتلەك نەرسى. ③ تەھدىت.	n. I
dangerous ['deindʒəs]	خەتلەك، خەپلىك.	adj.
dare [deə]	(پېتىلىنىڭ to قوشۇلمىغان ئىنفىنتىۋ شەكللىنىڭ [deə] aux. v. I	
	ئالدىدا كېلىپ، ئاساسن سوراق، بولۇشىز جۈملەرده ئىشلىتىلەدۇ.) جۈرئەت قىلماق: پېتىنماق? Dareshedo it? ② دۇ شۇ ئىشنى قىلىشقا پېتىنالامدۇ؟ ② جۈرئەت قىلماق، پېتىنماق.	
	دەيدەيىگە سالماق.	
daring ['deəriŋ]	① يۈرەكلىك. ② تەۋەككۈلچىلىك، پەلىپەتىش، قاراملقىق بىلەن، ئۇيىلىمايلا.	①
dark [da:k]	① adj. قاراڭغۇ، زۆلمەت. ② خىرە، غۇۋا.	I
	③ قېنىق، توق. ④ يوشۇرۇن. ① v. ① قاراڭغۇلۇق، (ئالىم) قا- راڭغۇلىشىش. ② غۇۋالىق، غۇۋالىشىش.	
darken ['da:kən]	قاراڭغۇلاشماق، قاراڭغۇلاشتۇرماق، قاراڭغۇ چۈشمەك، قاراڭغۇ چۈشورەمەك. ② غۇۋالاشماق، غۇۋالاشتۇرماق.	v.
darkness ['da:knis]	قاراڭغۇلۇق، زۆلمەت.	n.
darling ['da:liŋ]	ئامىرىقى، سۆيىگىنى، ئارزۇلۇقى. ① ئامراق، ئارزۇلۇق، سۆيۈملۈك.	I
darn [da:n]	توقۇپ يامىماق.	
dart [da:t]	ئاتماق؛ ئىرغىتىماق، تاشلىماق. ② تۈيۈقىسىز كە- رىپ قالماق، تاسادىپى كىرىپ قالماق. ③ ئېتلىماق، ئۇسۇپ كىرەمەك. ① n. ② تۈيۈقىسىز كىرىپ قېلىش؛ ئۇسۇپ كە- رىش.	I

I ①v. **dash** [dæʃ] - چاقماق، چېقلماق؛ بىتچىت قىلا-.
حق، بىتچىت بولماق، تارمار قىلماق. II ①n. **dash**، ئۇسۇپ
كىرىش، تۈيۈقىسىز كىرىش. ② قىسقا ئارىلىققا يۈگۈرۈش مۇسابقى-
سى.

data ['deitə] n. →datum.

I ①n. **date** [deit] كۈن، چېسلا. ② دەۋر. ③ (جانلىق
تىلدا) ۋەدە. II v. ۋاقتىنى بىلگىلىمەك.

date [deit] n. چىلان.

dates [deits] خورما.

datum ['deitəm] (data [ˈdeitə]) n. ① ماتېرىيال. ② نىزەرىيىئى ئا-
ساس. ③ دەلىل، ئىسپات. ④ سانلىق مەلۇمات.

daub [dɔ:b] ① سۈركىمەك، سۈرمەك، بويىماق. ② سر، بوياق.
③ قالايىمىقان، مالىماتاڭ رەسم.

daughter ['dɔ:tə] n. قىز. (قىز، قىزىڭ قىزى دېگەندەك جايىلاردا
ئىشلىنىدۇ)

daunt [də:nt] قورقۇتماق، چۆچۈتمەك، دوق قىلماق.

dawdle ['də:dl] لەھەلەپ يۈرمەك، بىكار يۈرمەك. []

I ①n. تالڭى سەھىر، سۈبھى. ② مۇقدىدەمە، باشلىنىش. **dawn** [dɔ:n]
II ①v. تالڭى يورۇماق، تالڭى سۈزۈلمەك. ② كۆرۈنۈپ
تۇرماق. ③ باشلانماق.

day [dei] ①n. كۈندۈز. ② كۈن (بىر كۈن). ③ دەۋر، زامان. ~

|| by ~ كۈندىن-كۈنگە / ~ by كۈندۈزدە / ~in ، ~out ~ هەر كۈنى،
كۈندە؛ ئۆزلۈكىسىز. / one ~ بىر كۈنى / some ~ some (كەلگۈسىدە) بىر

كۈنى / the ~ before yesterday / the ~ after tomorrow /

ئۈلۈشكۈن / the other ~ ئالدىنىقى بىر نەچە كۈن ~ week

/ كېلەر ھەپتىنىڭ مۇشۇ كۈنى. ② ئۆتكەن ھەپتىنىڭ مۇشۇ كۈنى.

daybreak ['deibreik] ①n. تالڭى سەھىر، سۈبھى.

- ① کون نۇرى، ئاپتىپ. ② تالىش سەھىر، سۇبەي. **daylight** [’deilait].
- n. كۈندۈز.
- daytime** [’deitaim]
- ① خۇۋەرسىز، خۇۋەرسىز بولماق، قاراڭغۇ بولماق. ② ئايلانماق (كاللا). ئەس-هوشىنى يوقاتماق. **daze** [deiz]
- ① كۆز تورلاشماق، كۆزىنى تورلاشتۇرماق. ② كۆز [’dæzl].
- چاقنىماق، كۆزىنى چاقناتماق. **dazzle** [’dæzl]
- ① adj. I مۇلۇك، ئۆلگەن، جانسىز. ② ئىناۋەتسىز. **dead** [ded]
- ① n. H ئۆلگۈچى. (the ~)
- ① تۇرغۇنلۇق، قاتىمال حالىت، مۇشكۇل ئەھۋال، قىيىن ئەھۋال. ② تىركىشمەك، تىركىشىپ قالماق. **deadlock** [dedlok]
- II adj. ئىجەللەك، قاقداشتۇرۇچۇ. ① adv. ② ئۆلگەندەك، ئۆلۈكتەك. ③ ناھايىتى، ئىنتايىن، بەك: tired ~ ناھايىتى چارچەمماق.
- deaf** [def] adj. گاس، پالىڭ.
- deal¹** [di;l] n. مىقدار || a good [great] ~of ناھايىتى جىق، نۇرغۇن، بىرمۇنچە.
- I v. (dealt : dealt [’delt]) ① تقىسىم قىلماق؛ تەقـ. ② تىينلىمەك، ئۇۋەتمەك. سىم قىلىنىماق، تقىسىم بولماق. ③ (زەربە) بىرمەك. ④ باشقۇرماق؛ شۇغۇللانماق. ⑤ ۋېئىسىكا تارقىتىش؛ نومۇر تارقىتىش. ⑥ (جانلىق تىلدا) سودا.
- dealer** [di;lə] n. سودىگەر، تىجارەتچى.
- deal ing** [’di:liŋ] n. ① سودا-سېتىق، تىجارەت. ② باردى-كەلدى، باردى-كەلدى قىلىش.
- dealt** [delt] v. →deal.
- I adj. ① سۆيۈملۈك، قەدىرلىك، قەدىردىن. ② قىممەت، قىممەتلىك. ③ قەدىرلىك، سۆيۈملۈك. ④ قىممەت. ⑤ int. IV هوى، ۋايغان، ۋىيدى.
- n. قىممەتلىك.

dearth [dɜːθ]	کەمچىل، كەملەك قىلماق، يېتىشمىسىلىك يېتەرسىز.
death [deθ]	① ئۆلۈم، ئۆلۈش، هالاكت. ② يوقىتش، ۋەيران قىلىش، ۋەيران بولۇش.
debase [bibeɪs]	باھاسى چۈشكەن، تەننەرخى تۆۋەنلىگەن.
debate [di'beit]	I ① مۇزاكىرە. ② مۇنازىرە، مۇھاكىمە. II ① مۇزاكىرە قىلماق، مۇزاكىرە قىلىنىماق. ② مۇنازىرە قىلماق، مۇنازىرە قىلىنىماق، مۇھاكىمە قىلىنىماق.
debit ['debit]	كىرىم.
debris ['dabri:]	① چېقىلغان سۇنۇق پارچىلىرى. ② خىش-كېسەك دۆ- ۋىسى.
debt [det]	① قەرز. ② شاپائەت.
debut [deibju:]	(ئارتىس، مۇزىكانتىلارنىڭ) تۈنجى قېتىملىق ئويۇن.
Dec—December.	
decade ['dekeɪd]	① ئون يىل. ② ئون كىشىلىك گۈرۈپپا. ③ ئون ياش. ④ ئون كۈن.
decadence [dekədəns]	چۈشكۈن، چۈشكۈنلەشمەك.
decant [dikænt]	① قويۇلماق. ② سىڭىدۇرمەك، سەرب قىلماق.
decapitate [di'kæpɪteɪt]	كاللىنى ئالماق، كاللا كەسمەك.
decay [di'keɪ]	I ① چىرىمەك، چىرىتىمەك. ② ئاجىزلىماق، ئاجىزلا. II شماق، مۇتقىرەز بولماق، مۇتقىرەز قىلماق.
decapitate [di'kæpɪteɪt]	① چىرىش، چىرى- تش. ② ئاجىزلىشىش، ئاجىزلىتىش. ③ مۇتقىرەز قىلىش، مۇن- قۇرۇز بولۇش.
deceit [di'si:t]	① ئالدىامچىلىق، ساختىپەزلىك. ② ھىيلە، ھىيلە-مىكىر.
decease [di'si:s]	I n. ئۆلۈم، هالاكت (death). II v. ئۆلمەك،

هالاك بولماق.
v. ئالدىماق.

deceive [di'si:v]

تېزلىكى كېمەيتىش، تېزلىكى ئاستىلىتىش. [.]
December [di'sembə]

n. دېكاپىر.

① مۇۋاپىق. ② سالاپەتلەك. ③ (كىيىم-كېچەك) []
لايق، دەل. ③ (جانلىق تىلدا) ئوبدان، راۋۇس.

① ئالدىماق، ساختىپەزلىك قىلماق. ② هىيلە-مىكىر، هىيلە-نىيرەڭ.
deception [di'sepʃn]

ئالدامچى ئادەم، ساختىپەز ئادەم
① || بىلگىلىمەك، بىلگىلەنمەك، قارار قىلماق، []
قارار قىلىنىماق. ② قەتىي نىيەتكە كەلمەك، بىل باغلىماق.

decimal ['desiməl] adj. ئۇنلۇق، ئۇنلۇق كىسىر.

decision [di'sizən] ① n. قارار، بىلگىلىمە. ② ئىرادە.

deck¹ [dek] n. پاراخوت ئۆستى.

deck² [dek] v. زىننەتلىمەك، ياسىماق، پەردازلىماق.

declaration ['deklə'reiʃən] n. ئېلان، بایانات، خىتابىنامە.

declare [di'kkleə] v. ئېلان قىلماق، ئۇقتۇرماق، جاڭالىماق.

① v. رەت قىلماق، قايىتۇرماق، قوبۇل قىلىماس-
لەق، ① v. II. ① تۆۋەنلىش، تۆۋەنلىتىش. ② ئاجىزلىشىش، ئاجىزلاش-
تۇرۇش.

decode [di:kəðd] تەرجىمە تېلىپگەراما.

① ئاجراتىماق، پارچىلىماق. ② چۈشەندۈرمەك. []
③ چىرىمەك، سېسىماق، ئېچىماق، پۇراپ قالماق.
④ چىرىك.

① زىننەتلىمەك، بېزىمەك، ياسىماق، پەردەزلى-
ماق. ② تۇرۇنلاشتۇرماق، تۆزەشتۈرمەك، تۆزىمەك، تەييارلىماق.

① v. پەردازلىماق، زىننەتلىمەك، ياسىماق. ② سەرلىماق. ③ خۇيلىماق. ④ تۇردىن بەرمەك.

decoration [ˈdekaʊrɪʃən]	① پەرداز، پەردازلاش. ② بېزەك. ③ زىننەت بۇيۇملىرى، زېبۇ-زىننەت. ④ نوردەن.
decrease¹ [di:ˈkris]	I. v. ئازايىماق، ئازايىتماڭ، كېمەيمەك، كېمەيتە- جەك. II. n. ئازايىش، ئازايىتش، كېمېيش، كېمەيتىش.
decrease² ['di:kris]	① ئازايىش، ئازايىتش، كېمېيش، كېمەي- تش. ② كېمېيش مىقدارى، كېمەيتىش مىقدارى.
decree [diˈkri:]	① n. بۇيرۇق، پەرمان. ② ھۆكۈم. I. v. بۇيرۇق، پەرمان. ② كەسمەك، ھۆكۈم قىلماق.
decrepit [dikrepit]	① قېرىپ ماغدۇرىدىن كەتمەكلىك. ② قېرى قىمىزلىق.
dictate ['dikteit]	① n. (دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلدى) بۇيرۇق، يولىورۇق، كۆرسەتمە. ② قوماندانلىق.
dedicate ['dedikeit]	v. بېغىشلىماق، پىدا قىلماق، ئاتىماق، تەقدىم قىلماق.
deduce [diˈdju:s]	v. مۇهاكىمە قىلماق.
deduct [didʌkt]	تۇتىۋالماق، تۇتۇپ قالماق (بۇلنى).
deduction [didʌkʃn]	① تۇتىۋالماق، تۇتۇپ قالماق. ② شېرىنگانە. ③ يەنىي، دەدۈكسىيە (مەنتىسىي يول بىلەن ئۆمۈمىلىقتىن جۈزئىلىككە ^{كە} قارىتا خۇلاسە چىقىرىش، ئۆمۈمىي ھۆكۈملەردىن جۈزئى خۇلاسە چىقىرىش) مۇهاكىمە قىلىش تۈسۈلى.
deed [di:d]	① قىلىق، هەرىكەت. ② ئىش ئىزلىرى، ئىش پائالىيەت-لىرى.
deem [di:m]	v. . . . دەپ ھېسابلىماق، . . . دەپ ھېسابلانماق، دەپ قاىماق، . . . دەپ قارالماق.
deep [di:p]	I. adj. ① چوڭقۇر، تېرەن. ② قېنىق، توق. ③ تۇۋەن، پەس (ئاۋاز). II. n. چوڭقۇرلۇق.

deepen [’di:pən]	v. چوڭقۇرلاشماق، چوڭقۇرلاشتۇرماق.
deer [diə]	n. بۇغا.
default [dife:lt]	سۇرمەك (قىرزنى).
defeat [di’fi:t]	I. ① يەڭىمەك، مەغلۇپ قىلماق، تارمار قىلماق. ② يوقاتماق (ئاززو، ئۆمىد). ③ توسالغۇغا ئۈچراتماق (پلان). ④ < قانۇن> ئەمەلدىن قالدۇرماق، بىكار قىلماق. II. ①n. يېڭىش، مەغلۇپ قىلىش، تارمار قىلىش. ② يوقىلىش (ئاززو، ئۆمىد). ③ توسالغۇغا ئۈچراش (پلان).
defect [di’fekt]	n. كەمچىلىك، نۇقسان، قۇسۇر.
defence, defense [di’fens]	①n. مۇداپىتە، مۇداپىتە قىلىش، مۇداپىتە-لەنمەك، مۇھاپىزەت قىلىش، قوغداش، قوغدىنىش، مۇھاپىزەت قىلىش. ② < قانۇن> ئاقلاش، ئاقلىنىش.
defend [di’fend]	①v. مۇداپىتە قىلماق، مۇداپىتەلەنمەك، مۇھاپىزەت قىلماق. ② < قانۇن>، ئاقلىماق.
defender [di’fendə]	①n. مۇھاپىزەتچى. ② < قانۇن> ئاقلىغۇچى.
defense=defence.	
defer¹ [difz:(r)	ئارقىغا سۇرمەك، كېچىكتۈرمەك، سوزماق، مۇددەتنى (ر) سوزماق، ۋاقتىنى سوزماق، قەرەلىنى ئۇزارتماك.
defer² [difz:(r)	ئىتائىت قىلماق، بويىسۇنماق، قۇلاق سالماق، سۆزگە (ر) كىرمەك.
defiance [di’faiəns]	①n. ئىغۇراڭىرىچىلىك. ② كەمىستىش، مەنسىتىش. ③ خلاپلىق، خلاپلىق قىلىش. ④ حەسىلىك.
	قارشىلىق، قارشىلىق قىلىش in ~ of ~ سەل قارىماق، مەنسىتىمەس.
	لىك، كارى! بولماسىلىق / to ~ ①bidD! مەنسىتمەسىلىك، سەل قارىماق. ② ... گە ئورۇش ئىلان قىلماق.
deficiency [di’fiʃənsi]	①n. كەمچىلىك، يېتىرسىزلىك. ② كەم سان.
deficit [’defisit]	بوش ئورۇن.

define [difain]	① چۈشىنچە، چۈشىندۈرمەك، ئىزاهات بىرمەك. ② ئېنىق ئىپادىلەش.
definite ['definit]	① ئۇچۇق، ئېنىق، روشن. ② چەكلىك. بىلگىلىك، تايىنلىق.
definitely ['definitli]	adw. → definite.
definition [definiʃn]	① چۈشىندۈرمەك، سۆزلەپ بىرمەك. ② ئېنىقلىما. ③ تېبرىز، تەرىپ.
definitive [difi'nətiv]	ئەڭ ئاخىرقىسى، قارارى.
deflect [diflekt]	قىيىسایماق، ئاغماق.
defraud [dfrəud]	ئالدىماق، ھىيلە ئىشلەتمەك.
deft [deft]	ئەپچىللەك، چاققانلىق، چىۋەرلىك، ئۆتكۈرلىك.
defy [di'fai]	① ئۇرۇش ئىلان قىلماق؛ مۇسابىقىگە چاقىرماق. ② v. خىلاپلىق قىلماق؛ قارشىلىق قىلماق. ② كەمىستىمەك، پەس كۆر- مەك، مەنسىتىمەسلەك. ③ يوققا چىقارماق. ④ يول قويىماسلىق، يول قويۇلماسلىق.
degenerate [didʒenərət]	چۈشكۈنلۈك، روھىسىزلىق.
degrade [digreid]	① دەرجىسى چۈشىمەك، دەرجىسىنى تۆۋەنلەتمەك. ③ چۈشكۈنلەشمەك.
degree [di'gri:]	① n. گرادۇس، گرادۇس سانى. ② دەرجه. ③ تۇرۇن. ④ سالاھىيت.
design [dein]	ئىلتىپات قىلماق، مەرھەممەت قىلماق.
delay [di'lei]	I v. كېچىكمەك، كېچىكتۈرمەك، ئارقىغا سۆرىمەك. n. II كېچىكىش، كېچىكتۈرۈش، ئارقىغا سۆرەش، ئارقىغا سۆرىلىش.
delegate¹ ['deligeit]	① v. (ۋەكىلگە) ھاۋالى قىلماق. ② بىرمەك (ھوقۇق).
delegate² ['deligit]	n. ۋەكىل.
delegation ['deli'geʃən]	① n. ئەۋەتىش (ۋەكىلىنى). ② ۋەكىللەر

تۆمیکى.

- deliberate**¹ [di'libərit] adj. ① قەستەن، مەقسەتلىك، غەرەزلىك، ئەتمىي. ② ئېھىتىياتچانلىق، سالماق، سالماقلقىق.
deliberate² [di'libəreit] v. باش قاتۇرماق، مۇلاھىز، قىلماق، مۇھاكمە قىلماق.

- deliberately** [di'libəritli] adv. قەستەن، مەقسەتلىك، غەرەزلىك، ئە- تەي، ئېھىتىياتچانلىق بىلەن، سالماقلقىق بىلەن.

- delicate** ['delikit] adj. ① سىزگۈر (ئىزا، ئەسۋاب). ② ئاجىز، زە- تىپ. ③ سىرىلىق، مۇرەككىپ. ④ نېپس، گۈزەل. ⑤ تەملىك، لەززەتلىك، مەززىلىك.

- delicious** [di'lɪʃəs] adj. تەملىك، لەززەتلىك، مەززىلىك، خۇش پۇ- راقلىق.

- delight** [di'lait] I v. ① خۇشال بولماق، خۇشال قىلماق. ② ياخشى كۆرمەك، ھەۋەس قىلماق، خۇشتار بولماق.

- delightful** [di'laitful] adj. خۇشال، خۇشال-خۇرام، شاد، شاد-خۇرام. ① تەسوپىرىلىمەك، سۈرەتلىمەك.

- deliver** [di'livə] v. ① ئاپىرسپ بىرمەك، يەتكۈزۈپ بىرمەك. ② قۇتۇزۇماق، قۇتۇلدۇرماق. ③ بايان قىلماق.

- deliverance** [di'livərəns] n. ① قۇتقۇزۇش، قۇتۇلدۇرۇش. ② قويۇپ بېرىش، بوشىتىش. ③ بايان، بايانات.

- delivery** [di'livəri] n. ① ئۇۋەتىش، ئۇۋەتىپ بېرىش، ئۆتكۈزۈپ بې- رش (مالنى). ② نۇتۇق، بايان، بايانات. ③ تۈغۈت، تۈغۈش.

- delude** [di'lud] ① ئالدىماق، گوللىماق.

- deluge** ['delju:dʒ] ① كەلكۈن، قىيان، تاشقىن، سەل.

- delusion** [dilu:ʒn] ① ئالدىماق، خاتا چۈشىنىپ قالماق. ② ئۇقۇشماسلقىق، ئاڭلىشالماسلقىق.

- deluxe** [di'lʌks] ① كاتتا، ھەشمەتلىك. ② ناھايىتى يۇقىرى دەرجىد.

delve ['dəlv] ① ئىزدەنمەك، سۈرۈشتۈرمەك. ② تەتقىق قىلماق، بېرىلىپ تۈگەنەمەك.

demand [di'ma:nd] I ① v. تەلمىپ قىلماق، مۇھتاج بولماق. ② زۆرۈر بولماق، لازىم بولماق. II ① n. تەلمىپ، قىلىش، مۇھتاج بولۇش. ② زۆرۈر بولۇش، لازىم بولۇش، مۇھتاج بولۇش. سارالىڭ بولماق، ئەقلىدىن ئازماق، ئالجىپ قالماق.

demerara [dema' reərə] قارا شېكىر.

demobilization ['di:məubilai' zeiʃən] n. ھەربىي سەپتىن قايىتىش، ھەربىي سەپتىن قايىتۇرۇش.

demobilize, **demobilise** [di:'məubilaiz] ① v. ھەربىي سەپتىن قايىتماق، ھەربىي سەپتىن قايىتۇرماق. ② تارقاتماق، تارقىتىۋەتمەك، تارقالماق، تارقىلىپ كەتمەك.

democracy [diməkrəsi] دېموکراتىيە، دېموکراتىك.

democrat ['deməkræt] ① n. دېموکرات، دېموکراتچى. ② (ئامېرىكىدا) دېموکراتىك پارتىيە ئىزاسى.

democratic [demə'krætic] adj. دېموکراتىك، دېموکراتىيە.

demolish [di'məliʃ] چۈۋۈپ تاشلىماق، بۇزىۋەتمەك.

demon, **daemon** ['di:mən] ① جىن-شەيتان. ② ئالۋاستى، يالماۋۇز، ئىبلىس. ③ ياؤزۇز، ۋەھشى.

demonstrate ['demənstreit] ① v. ئىسپاتلىماق، دەلىللىمەك. ② ئىپادىلىمەك. ③ ئىزاهلىماق. ④ نامايش قىلماق.

demonstration ['demən'streifən] ① n. ئىسپات، ئىسپاتلاش، ئىسپاتلىنىش، دەلىل، دەلىل كەلتۈرۈش، دەلىللىش.

② ئىپادىلىش، ئىزاهلىنىش. ③ ئىزاهلاش، ئىزاهلىنىش، ئۆلگە كۆرسىتىش. ④ نامايش، نامايش قىلىش.

demure [dimjaɔr] ① سېپايىلىق، نازاكەتلىك. ② جىددىي، كەسى.

كىنلىك، ئىستايىدىللىق. ③ ئېتىپياتچانلىق، قورۇنماقلىق.

den [den] ① ئۆۋا، چاشىغا. ② باندىتلار (قاراقچىلار) ئۆۋسى. ③ [den] ③ خاس بولىمە، خاس ھۈجرا.

denial [di'naiəl] ① رەت قىلماقلق، باش تارتىماقلق. ② ئىنكار قىلماقلق، تېنىۋالماق، يوققا چىقارماق.

denomination [di'nɔmɪneɪʃn] نام بىرمەك، ئات قويىماق.

denominator [di'nɔminatə(r)] مىخرەج (ماتېمىتىكا).

denounce [di'naðns] ئىيېبلىمەك، سۆكمەك.

dense [dens] ① adj. زىج، قويۇق. ② گالۇڭ، دۆت، ئەخىمەق.

density ['densəti] زىج، قويۇق، زېچلىق (فېزىكا).

dental ['dentl] چىشنىڭ.

dentist ['dentist] چىش دوختۇرى.

denunciation [di'nʌnsieʃn] ئىيېبلىمەك، سۆكمەك.

deny [di'nai] ① v. ئىنكار قىلماق، رەت قىلماق. ② تانماق، تېنىۋالماق. ③ باش تارتىماق.

depart [di'pa:t] ① v. يولغا چىقماق، ئاتلانماق. ② قوزغالماق. ③ ئايىرلىماق، چەتىمىمەك، كېتىپ قالماق. ④ خىلاپلىق قىلماق.

department [di'pa:t'mənt] ① n. باشقارما. ② بولۇم. ③ فاكۇلتېت، كاپىدرا.

departmentalism ['dpa:t'mentəlizəm] n. تار مەكىمچىلىك، باش-باشتاقلىق.

departure [di'partʃə] ① n. يولغا چىقىش، ئاتلىنىش. ② قوزغىلىش. ③ ئايىرلىش، چەتىنىش. ④ ئۆزەرىش. ⑤ خىلاپ، خىلاپلىق قدلىش.

depend [di'pend] ① v. تاييانماق، يولەنمەك. ② ئىشىنەمەك.

dependence [dipendəns] ① تاييانماق، يولەنمەك. ② ئىشىنەمەك.

depict [di'pikt] v. تەسویىرلىمەك، سۈرەتلىمەك.

deplore [diplə:(r)] ماتەم، ماتەم تۈتىماق، تۈزىيە بىلدۈرمەك.

deposit [di'pozit]	①v. ساقلماق، بۇل ئامانەت قويىماق. ② ئامانەت قويۇلغان بۇزىم.
depot ['depət]	① ئامبار، ئىسكلات. ② ھەربىي تەمنات ئىسكلاتى. ③ (ئامېرىكا تىلىدا) ۋوگزال.
depress [dipres]	چۈشىمەك، تۆۋەنلىمەك، باسماق.
depression [di'presən]	① دەردىم. ② چۈشكۈنلۈك؛ ئاجىزلىق. ③ ئۇيماقلۇق، ئۇيماق. ④ كاساتچىلىق. ⑤ تۆۋەن ھاۋا بېسىمى.
deprive [di'praiv]	v. تارتىۋالماق، مەھرۇم قىلماق.
depth [depθ]	n. چۈڭقۇرلۇق، تېرىەنلىك.
deputation [depjōteiʃn]	ۋەكىللەر ئۆمىسى.
deputy¹ ['depjuti]	ۋەكىل، ۋاكالىتى، ۋاكالىتنى، باشقۇرغۇچى.
deputy² ['depjuti]	①n. ۋەكىل، ۋەكىللىك، ۋەكىللىك قىلىش. ② مۇئاۋىن.
derive [di'raiv]	①v. ئالماق، ئىگە بولماق، ئىگە قىلماق. ② كېلىپ چىقماق، كەلتۈرۈپ چىقارماق.
derogatory [dirəgətri]	بۇزۇۋەتمەك، بۇزۇۋەتمەكلىك، سۇندۇرماق.
descend [di'send]	①v. تۆۋەن چۈشىمەك، تۆۋەنلىمەك. ② قالماق، قالدۇرماق. ③ مىراس قالماق، مىراس قالدۇرماق.
descendant [di'sendənt]	n. پۇشت، ئەۋلاد، ئۇرۇق-ئۇلاد.
descent [di'sent]	①n. چۈشۈش، چۈشورۇش. ② تۆۋەنلىش، تۆ-ۋەنلىش. ③ كېلىپ چىقىش. ④ تۈيۈقىسىز زەربە بېرىش، ئۇشتۇم-تۇت ھۈجۈم قىلىش.
describe [dis'kraib]	v. تەسۋىرلىمەك، سۈرەتلىمەك.
description [dis'kripʃən]	①n. تەسۋىر، تەسۋىرلىش، تەسۋىرلىنىش، سۈرەتلىش. ② بايان قىلىش، ئېيتىپ بېرىش.
desert¹ ['dezət]	n. چۆل، چۆل-باياۋان، قۇملۇق، دەشت.
desert² [di'zə:t]	n. تېگىشلىك مۇكابات ۋە جازا.

desert ³ [di'zə:t]	① ۋاز كەچمەك، تاشلىۋەتمەك. ② قېچىپ كەتمەك.
deserve [di'zə:v]	v. ئەرزىمەك، مۇناسىپ كەلمەك.
design [di zain]	I ①n. ① لايىھە، نۇسخا، ئۆرنەك، ئەۋرىشىكە. ② تۈزۈلۈش، تۆزۈلمە. ③ پلان. II ① لايىھىلىمەك، نۇسخا ئالماق.
	② پلانلىماق، پلانلانا ماق.
designate ¹ ['dezignet]	①v. كۆرسەتمەك، ئۇچۇق كۆرسەتمەك. ② بىلگىلىمەك. تېينلىمەك. ③ ئەۋەتمەك.
designate ² ['dezignit]	adj. بىلگىلەنگەن، تېينلىنىپ ئىش باشلىمىغان.
desirable [di'zaiərəbl]	① adj. كۆڭۈلدۈكىدەك، كۆڭۈلگە ياقىدە. ② خان. ③ مۇۋاپىق.
desire [di'zaie]	I ①n. ① ئارزو، ئۆمىد، ئىستەك، تىلەك. ② تەكلىپ، ئىلتىماس. II ① ئارزو قىلماق، ئۆمىد قىلماق. ② تەلەپ قىلماق، ئىلتىماس قىلماق.
desist [di'zist]	تۇختىماق، توختاتىماق.
desk [desk]	n. يېزىق ئۈستىلى، مەشغۇلات ئۈستىلى.
desolate ¹ ['desəlit]	adj. قاقاسى، چۆل. ② چۆلدهەرەپ قالغان، ۋەيرا. ③ غېرىب.
desolate ² [desəleit]	v. قاقاسلىقا ئايلاندۇرماق، قاقاسلىقا ئايلانماق.
desolation ['desə'leiʃən]	① n. ① قاقاسلىق، چۆل، چۆللۇك. ② ۋەيرانچىلىق.
despair [dis'peə]	v. ئۆمىدىسىزلەنمەك، ئۆمىد ئۆزىمەك: ~of . . . دىن [dən] . . . ئۆمىد ئۆزىمەك.
despatch [ds'pæʃ]=dispatch	
desperate ['despərit]	①adj. ① ئۆمىدىسىز، غەمكىن، مەيۇس. ② جان [jan] تىكىكەن، ئۆلەر-تىرىلىشىگە قارىمايدىغان، ئۆلەر-تىرىلىشىگە قارىمىدەغان، تەۋەككۈلچى، تەۋەككۈلچىلىك. ③ ئېغىر، خەۋپلىك.

despise [dis'paiz]	v. سەل قارىماق، مەنسىتمەسىلىك، ئېتىبارسىز قارىماق.
despite [dis'pait]	I prep. . . بىلەنمۇ، . . . بولسىمۇ، . . . خا قارىد. II n. مەنسىتمەسىلىك، كۆزگە ئىلماسلىق (in) ماي. ~of... . . . بىلەنمۇ، . . . بولسىمۇ، . . . بولۇشغا قارىماي.
despondency [dispondənsi]	ئۈمىدىسىزلىنىمەك، مەيىوسلەنىمەك.
dessert [di'zɔ:t]	تاتلىق يېمەكلىكلەر.
destination [destineiʃn]	ئاخىرقى نۇقتا، پەللە.
destine ['destin]	① پۇتولىمەك، پېشانىگە پۇتولىمەك. ② ئالدىن تۈزىمەك، ئالدىن بىلگىلىمەك.
destiny ['destini]	n. پېشانە، تەقدىر.
destitute [destitju:t]	يوقۇزلىق، كەمبەغەللىك، نامراتلىق.
destroy [dis'troi]	v. بۇزماق، ۋەيران قىلماق، خاراب قىلماق؛ تار- مار قىلماق.
destroyer [dis'troiə]	① بۇزغۇچى، ۋەيران قىلغۇچى. ② قوغلىغۇچى [di'strojə].
destruction [dis'trukʃən]	①n. يوقىتىش، ۋەيران قىلىش، خاراب قىلىش. ② تارمار قىلىش.
detach [di'tætʃ]	① v. ئايىرماق. ② سۆكمەك، چۈزۈماق. ③ ئەۋەتمەك.
detail ['di:teil, di'teil]	I ①n. تەپسىلات، تەپسىلىي بايان قىلىش. ② شاخ، شاخچە. ③ ئەۋەتلەگەن ھەربىي قوشۇن. II ①v. تەپسىلىي بايان قىلماق. ② تېينلىمەك. ③ ئەۋەتمەك.
detain [di'tein]	①v. تۈرماق، تۈرۈپ قالماق. ② تۇتىماق، تۇتۇپ تۈرماق.
detect [di'tekt]	①v. ئېنىقلەماق. ② سەزمەك. ② تەكشۈرەمەك، چارلىماق.

detention [di'fənʃn]	تۇتۇپ تۇرماق، قاماب تۇرماق.
deter [dɪtɜ:r]	تۈسمىق، توختاتىماق، چەكلىمەك.
deteriorate [dɪtɪəriəreɪt]	يامانلاشماق، ناچارلاشماق.
determination [di'təmɪ'nейʃn]	① بىلگىلەش، ② ئېنىق بىلگىلەش. [n.] مە، قارار. ③ ئىرادە باغلاش، نىيەت قىلىش.
determine [di'tə:min]	① قارار قىلماق، ئېنىق بىلگىلەمەك. ② v. نىيەت قىلىش.
determined [di'tə:minɪd]	بىلباgliغان، قەتىئىي نىيەتكە كەلگەن. [adj.]
detest [di'test]	قاتىقى ئېپرەتلەنمەك، قاتىقى ئۆچمەنلىك قىلماق، قاتىقى يىرگەننمەك.
detour ['di:tðə(r)]	ئەگرى يول. ئەگرى-توقاي يول.
detriment ['detrɪmənt]	① زىيان يەتكۈزۈمەك، زىيان سالماق. ② زەخىملەنمەك، يارىلانماق. ③ ئازار بىرمەك، دەخلى. ④ چىقىم تارتىماق.
devastate ['devəstæt]	① ۋەيران قىلماق. ② بۇزماق، بۇزغۇنچىلىق قىلماق.
develop [di'veləp]	① راۋاجلانماق، راۋاجلاندۇرماق، تەرەققىي قىلماق، تەرەققىي قىلدۇرماق، قانات يايماق، قانات يايدۇرماق. ② ئاييان بولماق، ئاييان قىلماق. ③ يۈماماق، يۈيۈلماق (رسىم).
development [di'veləpmənt]	① راۋاجلىنىش، راۋاجلاندۇرۇش، تەرەققىي قىلىش، تەرەققىي قىلدۇرۇش. ② يۈيۈش (رسىم).
deviate ['di:vieit]	① خىلاب كەلمەك، خىلابلىق قىلماق؛ زىت كەلمەك، چەتنىمەك. ② ئايىمىماق.
device [di'veis]	① قۇرۇلما، ئۆسکۈن (ماشىنلارنىڭ). ② لايىھە، [n.] لايىھىلەش. ③ ئۆسۈل، چارە، ئامال. ④ ھىيلە-مىكىر.
devil ['devl]	n. دىۋە، ئالۋاستى، جىن، ئىبلىس.

devious [ˈdi:vɪəs]	مەككار، تۈلکە، مۇغەمبىر.
devise [di'vaiz]	① v. لايىھىلىمەك. ② ئامال تاپماق. ③ كەشىپ قىلماق.
devoid [di'vəid]	كەم، كەمچىل، كەملىك قىلماق، يېتىشىمىسىلىك، يېتىرسىز، يوق.
devote [di'vəut]	v. تەقدىم قىلماق، تۆھپە قىلماق، بېغىشلىماق.
devotion [di'vəufʃən]	① n. تەقدىم قىلىش، تۆھپە قىلىش، بېغىشلاش؛ ② ساداقەت، ساداقەتلىك. ③ قىزغىن، قىزغىنلىق.
devour [di'vauə]	① v. ئالمان-تالمان يېمىدك، دەم تارتقاندەك يۇۋەت.
	ماق. ② يوق قىلماق، يوقاتماق، ۋەيران قىلماق (ئوت ئاپتى). ③ بېرىلىپ ئوقۇماق. ④ زەن قويۇپ ئاڭلىماق.
devout [divaɔ̄t]	① ئىخلاسمەن، تەقۋادار. ② سەممىيەتلىك، سە- مەممىيەتلىك.
dew [dju:]	n. شەبىنەم.
diabetes [daiə'bi:tiz]	شېكەر سىيىش كېسىلى.
diabolic [daiə'bɔlik]	① ئالۋاستى، يالماۋۇز، ئىبلىس، يازۇز، ۋەھىشمى.
diagnose [ˈdaiəgnəuz]	v. دىئاگنووز قويىماق.
diagnosis [ˈdaiəg'nəʊsis]	n. (diagnoses [ˈdaiəg'nəʊsi:z]) دىئاگ- نۇز.
diagonal [dai'ægənl]	I adj. دىئاگونال، يانتۇ. II n. دىئاگونال.
diagram [ˈdaiəgræm]	n. سىخىما.
dial [ˈdaiəl]	① كۆرۈنۈش، تاشقى كۆرۈنۈش، سىرتقى، يۈزەكى. ② تېلىغۇن كۈنۈپكا تاختىسى.
dialect [ˈdaiəlekt]	n. دىئالېكت، شېۋە.
dialectic(al) [ˈdaiə'lektik(əl)]	adj. دىئالېكتىكىلىق.
dialectic(s) [ˈdaiə'lektik(s)]	n. دىئالېكتىكا.

dial og(ue) [ˈdaiəlɒg]	n. دىئالوج.
diameter [dai'æmitə]	n. > ماتېماتىكا < دىئامېتىر.
diamond [ˈdaɪəmənd]	n. ئالماس.
diary [ˈdaiəri]	n. كۈندىلىك خاتىره، خاتىره.
dice [daɪs]	n. شىشخال.
dictate [dik'teɪt] ① v.	ئېيتىپ بىرمەك، ئىنسا يازماق، ئىنسا ياز- دۇرماق، ياد ئىملا يازماق، ياد ئىملا يازدۇرماق.
	② بۇيرىماق؛ يولىورۇق كۆرسەتمەك.
dictation [dik'teɪʃən] ① n.	ئىنسا، ياد ئىملا، ياد ئىملا يېزىش.
	② بۇيرۇق، يولىورۇق، كۆرسەتمە.
dictatorship [dik'teɪtəʃɪp] ① n.	دىكتاتورا. ② ھاكىممۇتلۇق، ھاكىم- مۇتلۇقلۇق.
dition [dikʃn]	سوز ئىشلەتمەك، سۆز تاللىماق.
dictionary [dikʃənəri]	n. لۇغىت، سۆزلۈك.
did [dɪd] v. →do.	
didn't [dɪdn't] = did not.	
die [dai] ① v. ~d, ~d (dying) ئۆلەمەك، هالاڭ بولماق ناھايىتى، بىك، ئىنتايىن. ② تىشنا بولماق. ئىنتىزار بولماق / ~ away (شامال، تاۋۇش قاتارلىقلار) پەسىيەمەك، ئابىزلاشماق، ئاستا يوقالماق / ~down (مىشنىڭ ئۇقى) ئۆچمەك.	
die-hard [ˈdaiha:d]	n. جاھل، تەرسا، كاج.
diesel [di:zəl]	n. دېزېل ماتور.
diet [daiət]	n. يېمەك-ئىچىمەك، يېمەكلىك؛ ئالاھىدە يېمەكلىك.
differ [ˈdife] ① v.	ئوخشىماللىق، پەرقەنەمەك، بىردىك بولماس- لىق. ② قوشۇلماسلىق، قوللىمسالىق.
difference [ˈdifrəns] ① n.	پەرق، ئايىرما. ② ئىختىلاب، كېلىشەلمەس- لىك. ③ مۇنازىرە، بەس-مۇنازىرە.

- different** ['dɪfrənt] adj. ئايىرم، ئوخشىمايدىغان، پەرقلىق.
differentiate [dɪfə'rensiet] v. بېرىقى.
- difficult** ['difikəlt] adj. تەس، قىيىن، مۇشكۈل.
- difficulty** ['difikəlti] n. قىيىنچىلىق، مۇشكۈللىك، مۇشەقەتلىك.
- diffuse¹** [di'fju:z] ①v. (نۇر) ئاستا چېچىلماق، ئاستا تارقالماق. ② (ئىسىقلق، گاز، ئېرىتىمە قاتارلىقلار) تارقالماق، يېپىلىماق. ③ ئاستا-ئاستا ئارىلاشتۇرماق، ئاستا-ئاستا ئارىلاشماق.
- diffuse²** [di'fju:s] ①adj. ئىزىمە. ② بهكمۇ ئۆزۈن. ③ قاپلىغان، چاپقان، چېچىلغان. قاپلانغان، تارقالغان، تارقىتىلغان، چاپقان، چېچىلغان.
- dig** [dig] I v. ① (~ging ['diginj] : dug [dʌg]) كولىماق، قازماق، قېزىپ چىقارماق. ② (جانلىق تىلدا) تەتقىق قىلىماق، بېرىلىپ ئۆگەنمەك، ئىزدىمەك، ئىزدەنمەك (بىلىم). ③ (جانلىق تىلدا) تۈرىتىمەك، نوقۇماق، سانجىماق.
- digest¹** [di'dʒest] I v. ① هەزىم قىلىماق، هەزىم بولىماق، سىڭمەك، سىڭدۇرمەك. ② ئۆزۈلەشمەك، ئۆزۈلەشتۈرمەك، بىلەمەك، بىلدۈر-مەك، چۈشەنمەك. ③ رەتلىمەك. (ماتېرىيال). ④ مۇھىم نۇقتىلا-رنى ئالماق.
- digest²** ['daidʒest] n. مۇھىم مەزمۇن.
- dignified** ['dignifaid] I adj. ① ئابرۇيلۇق، نوپۇزلىق، ئالىي، ئالىيجا. ② ناب، ئېسىل.
- dignity** ['digniti] I n. ① ئالىيجاناب. ⑤ ئابرۇي، قەدر-قىمت. ③ غورۇر. ③ يۇقىرى ئەمەل، يۇقىرى مەرتىۋ.
- diligent** ['dilidʒənt] adj. تىرسچان، ئىجتىها تلىق.
- dilute** [dai'lju:t] v. سۈيۈلدۈرمەق، سۈسلاشتۇرمەق، سۈيۈقلاندۇرمەق.
- dim** [dim] I ① adj. ① غۇۋا، خىرە، توتۇق، مۇجمىل. ② v. ~) ① (~ming ، ~med ، med مۇجمەللەشمەك، مۇجمەللەشتۈرمەك.

dime [daim]	نامېرىكا ۋە كانادادا <ئون فۇڭلۇق تەڭگە.	n.
dimension [di'menʃən, dai'menʃən]	① n. ئۆلچەم، چىن. ② (كۆپلۈك ئىشلىتكەندە) چوڭ-كىچىكلىك. ئۇزۇن-قىسىلىق.	n.
	③ (كۆپلۈك ئىشلىتكەندە) چوڭ-كىچىكلىك. ④ سىغىمچانلىق، ھېجىم، كۆلم. ⑤ <ماتېماتىكا> گرادۇس.	
diminish [di'minif]	① v. كېمەيىمەك، كېمەيتىمەك، ئازايىماق، ئازايىتىمەك. ② ئاجىزلاشتۇرماق. ماق. ③ ئاجىزلاشماق، ئاجىزلاشتۇرماق.	v.
din [din]	I. n. شاۋقۇن، سۈرەن، ۋارالى-چۈرۈڭ. II. v. ① ~ning، ~ned (~، ~ned) ۋارالى-چۈرۈڭ قىلماق، شاۋقۇن كۆتۈر- مەك. ② ۋاتىلىدىماق.	I
dine [dain]	v. تاماق يېمىمەك، غىزالانماق.	v.
diner ['daine]	① n. غىزانغۇچى. ② ئاشخانا ۋاگون.	n.
dining-hall ['daiñihɔ:l]	③ ئاشخانا، تاماقخانا.	n.
dining-room ['daiñirrum]	n. →dining-hall.	
dinner ['dinə]	n. تاماق، غىزا ~ be at ~ تاماق يېمىمەك، غىزالا- نماق (تاماقنىڭ يېيىلىۋاتقانلىقىنى كۆرسىتىدۇ).	n.
dip [dip]	I. v. ① تارتىماق، تارتقۇزماق [dip] (ping, ~ped) (قدىمگە رەڭ تارتقۇزماق، قۇدۇق ۋە كۆللەردىن سۇ تارتىماق قاتارلىق- لارنى كۆرسىتىدۇ. ② چۆكمەك. ③ ئولتۇرماق (كۈن). II. v. ياتتۇلۇق، قىيپاڭلىق.	I
diploma [dipləðmə]	دېپلوما.	
diplomacy [di'pləuməsi]	① n. دېپلوماتىيە، تاشقى ئىشلار. ② دېپلوماتىك هىيلە، دېپلوماتىك چارە.	n.
diplomat ['dipləmæt]	n. دېپلومات.	n.
diplomatic [diplə'mætik]	adj. دېپلوماتىك.	adj.
direct [di'rekt; dai'rekt]	I. ① مۇدۇل، تۈز. ② بىۋاستە. II. ① adv. مۇدۇل، تۈز. ② بىۋاستە، توغرىدىن-توغرا. ③ (ئادرېس)	adj. II
	① V. ② كۆرسىتمەك (نىشانى). ③ (ئادرېس)	

باشلماق. ④ باشقۇرماق، ئىداره قىلماق. ⑤ باشلىماق.

① نىشان، يۇنىلىش. ② يېتەكلىش، باشقۇ-
روش، ③ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەنە) يولىيورۇق، كۆرسەتمە.
④ چۈشەندۈرۈش، ئىشلىتىش ئۇسۇلى (كتابلارنىڭ).

① بىۋاسىتە، ئۇدۇل. ② دەرھال، شۇ زامان. ①adv.
director [di' rektə] ①n.
① يېتەكچى، باشلىق، رەبىدر. ② درېكتور. ③ رېزىسىر.

dirt [də:t] ①n.
① داغ. ② چالىق-تۇزالىق. ③ پاسكىنا گەپ. ④ چىرىك
ئىدىيە. ⑤ لاي، لاتقا.

dirty [də:ti] ①adj.
① پاسكىنا، كىر، مەينەت. ② پەسکەش، پەس.
③ ياخۇز، قىبىھ، رەزىل. ④ سەت، جۇدۇن (هاۋا).
①v. ① پاسكىنا بولماق، پاسكىنا قىلماق، كىرلاشماق، كىرلاشتۇر-
ماق، مەينەت قىلماق، مەينەت بولماق. ② داغ، داغ تەگۈزىمەك.
داغ تەگەمەك.

disadvantage [disəd'va:ntidʒ] ①n.
① قولايىزلىق، ② زىيان، چىقىم
disappear ['disə'piər] v.
يوقالماق، غايىب بولماق، ئىز-دېرىھىسىز يو-
قالماق.

disappoint ['disə'poɪnt] v.
② ئۆمىدىسىز لەنمەك، ئۆمىدىسىز لەندۈر-
مەك، كۆئىلى قالماق.

disappointment['disə'poɪntmənt] n.
ئۆمىدىسىزلىك. ② كىشىنى ئۇ-
مىدىسىزلىكىنەغان ئادەم (ياكى نەرسە).

disapprove ['disə'pru:v] v.
ماقۇل بولماسلىق، قوشۇلماسلىق، قوبۇل
قىلماسلىق.

disarm [dis'a:m] v.
① قورالىسىز لانماق، قورالىسىز لاندۇرماق، قورال
تاپشۇرماق. ② ھەربىي ھازىرلىقلارنى ئازايتىماق.

disaster [di'za:stə] n.
بالايىتايپەت، بالا-قازا.
① تارقىتىۋەتمەك، تارقاتماق. ② تارالماق، تاراپ
كەتىمەك.

disbelieve [dɪsbi'li:v]	v. ئىشەنەسلىك، ئىشەنچسىز.
discard [dɪs'ka:d]	v. تاشلىۋەتمەك، چۆرۈۋەتمەك.
discern [di'sə:n]	v. پەرقەندۈرمەك.
discharge [dɪs'tʃa:dʒ]	I. ① v. يۈك چۈشۈرمەك. ② ئاتماق، ئېتىلماق [dis'tʃa:dʒ] . ③ قويۇۋەتمەك، ئاقماق، ئېقىتماچ (ملتىق، توب قاتارلىقلار). ④ تارقىتىۋەتمەك (سۈيۈقلۈق، گاز، توک ئېقىمى قاتارلىقلار). ⑤ ئادا قىلماق، ئورۇندىماق (بۇرج) . ⑥ n. I. يۈك چۈشۈرۈش. ② ئېتىش (ملتىق؛ توب قاتارلىقلارنى). ③ ئېقىش، ئېقىتىش. ④ قويۇپ بېرىش، بوشىتىش، چىقىرىش. ⑤ ئارقىتىش. ⑥ تۆلەش، تۆلەپ بېرىش. ⑦ ئادا قىلىش، ئورۇنداش.
discipline ['disiplin]	I. ① n. ئىنتىزام، تەرتىپ. ② تەربىيەلىنىش، [جازالاش، چېنىقىش. ③ جازالىماق، چېنىقىماق، تەربىيەلىمەك.
disclose [dɪs'kləuz]	v. پاش قىلماق، پاش بولماق (مەخپىيەتلەك).
discontent ['diskən'tent]	I. n. نارازىلىق، نارازىلىق سەۋەبى. v. II. نارازى بولماق.
discourage [dɪs'kʌridʒ]	v. ① بوشىشىپ قالماق، بوشاشماق، يەل قو. ② ئۆمىدىسىزلەنمە، ئۆمىدىسىزلەندۈرمەك.
discourse [dɪs'kɔ:s]	I. ③ توسىماق، تو سقۇنلۇق قىلماق، نىسەھەت قىلىپ تو سىماق.
discover [dɪs'kʌvə]	v. ① نۇتنوق، سۆز. ② ماقالە.
discovery [diskʌəri]	v. ① سۆزلەشمەك. ② بايان قىلماق، شەرىھىلىمەك.
discrepancy [dɪs'krepənsi]	n. تاپماق، كەشپ قىلماق.
discriminate [dɪs'krimi:nit]	v. ① v. ئۆيغۇن كەلمەسلىك، بىردىك بولماسلق.
	② پەرقەندۈرمەك: پەرقەندۈرمەك، كەمسىتمەك.

discuss [dis'kʌs]	v. مۇزاكىرە قىلماق، مۇلاھىزە قىلماق.
discussion [dis'kʌfən]	n. مۇزاكىرە، مۇلاھىزە.
disdain [dis'deɪn]	v. سەل قارىماق، كۆزگە ئىلىمالىق، كەمىستىمەك، []
	ئېتىبارسىز قارىماق.
disease [di'zi:z]	n. كېسىل؛ ئاغرىق.
disgrace [dis'greis]	I. ① n. شەرمەندىلىك، خورلۇق، ئۇييات، نو.
	مۇس، رەسۋاچىلىق، شەرمەندە.
II. ① v. داخ تەككۈزمەك، بۇلغىماق.	
disguise [dis'gaiz]	II. ① v. ئىقاپلىماق. ② يوشۇرماق.
disgust [dis'gʌst]	II. n. ئىقاپلىماق.
	I. سەسكىنىش، بىزار بولۇش، نەپەرتلىنىش، []
	II. v. سەسكىنىمەك، بىزار بولماق، نەپەرتلىنىمەك.
dish [dish]	I. ① n. تەخسە، لېگىن، پەتنۇس. ② بىر تەخسە سەي.
dishonor(u)r [dis'ənə]	I. ① n. شەرمەندىلىك، ئۇييات، رەسۋالىق، شەر-
	مەندە، شەرمەندىلىك.
II. ① v. شەرمەندە قىلماق، رەسۋا قىلماق.	② < سودا> نېسى قىلىش، نەق تاپشۇرماسلىق.
	II. ① v. شەرمەندە قىلماق، رەسۋا قىلماق.
	② < سودا> نېسى قىلماق، نەق تاپشۇرماسلىق.
disinfectant ['disin'fektənt]	I. adj. دېزىنفېكسييە قىلىنغان.
	II. دېزىنفېكسييە دورسى.
dislike [dis'laik]	I. v. يامان كۆرمەك، نەپەرتلىنىمەك، بىزار بول.
	II. n. يامان كۆرۈش، نەپەرتلىنىش، بىزار بولۇش، ئۆج كۆ-
	رۇش.
dismal ['dizməl]	I. ① adj. غۇۋا، تۇتۇق.
	② دىمىق، دىمىقتا.
dismiss [dis'mis]	I. ① تارقاتماق، تارقىتىۋەتمەك.
	② دەرسىتىن چۈشىمەك.
	③ بوشاتماق (ئىشتىن) چىقىرىۋەتمەك.
dismay [dis'mei]	I. n. ۋەھىمە، ۋەھىملىك، ھودۇقۇش.
	v. II. ۋەھىمە سالماق، ۋەھىمگە چۈشىمەك، ھودۇقماق، ھودۇقتۇرماق.
disobey ['disə'bei]	v. بويىسۇنماسلىق، ئىتتاھىت قىلماسلىق.
disorder [dis'ɔ:də]	I. ① n. قالايىقانچىلىق، تەرتىپسىزلىك.
②	

توبىلاڭ. ③ چاتاق، قۇسۇر، نۇقسان. ①v. Ⅱ پاراکىنە قىلماق، تەرىپىنى بۇزماق، قالايمىقانلاشتۇرماق، نورمالـ لىقنى بۇزماق، تەڭپۇڭلۇقنى بۇزماق.

dispatch [dis'paetʃ] ①v. ① تارقاتىماق. ② ئۇۋەتىمك. ③ تېز ئاياغـ لاشتۇرماق. ④ ئۆلۈم جازاسى بەرمەك. ① n. ① ئۇۋەتىش. ② تارقىتىش. ③ جىددىي مانىرىيالـ، تېز خەتـ مەخسۇس تېلىگرامما. ④ تېز بىر تەرمىپ قىلىشـ، جىددىي ھەل قىلىشـ. ⑤ يۆتكەشـ.

dispense [dis'pens] ①v. ① تەقسىم قىلماق، بۆلمەكـ. ② ئىحرارا قىلاـ. ③ (دورا) تەڭشىمەك ~ ① ئېلىپ تاشىلىماقـ، خالاس قىلماقـ، كەچۈرۈم قىلماقـ. ② ئىقتىساد قىلماقـ، تېجىمەكـ.

disperse [dis'pe:s] v. تارقاتىماقـ.

display [dis'plei] ①v. ① كۆرگەزىمە قىلماقـ. ② تىزمەقـ. ③ ئىپادىلىمەكـ. ④ كۆرگەزىمەـ.

② تىزىپ قويۇشـ. ③ ئىپادەـ، نامايىانـ. ④ ماختىاشـ، ماختىنىشـ.

displease [dis'pli:z] v. ئاچىقىنى كەلتۈرمەكـ، رەنجىتمەكـ، خاپا قىلاـ. ④ ماخـ

disposal [dis'pəuzəl] ①n. ① بىر تەرەپ قىلىشـ، بىر تەرەپ بولۇشـ. ② تۆزەشتۈرۈشـ. ③ ئىدارە قىلىشـ.

dispose [dis'pəuz] ①v. ① بىر تەرەپ قىلماقـ. ② تۇرۇنلاشتۇرمەقـ. ③ تۆزەشتۈرمەكـ. ④ ئۇندىمەكـ. ⑤ مايىل قىلماقـ.

disposition [dis'poziʃən] ①n. ① بىر تەرەپ قىلىشـ، بىر ياقلىق قىلىشـ. ② تۆزەشتۈرۈشـ. ③ تۇرۇنلاشتۇرۇشـ. ④ مىجەزـ، خۇلقـ، خۇيـ. ⑤ خاھىشـ، ئېغىشـ. ⑥ ئىگىدارچىلىقـ.

dispute [dis'pjut] ①v. ① مۇنازىرە قىلماقـ، تالاشـ-تارتىش قىلماقـ. ② كۇمانلانماقـ. ③ توسماقـ، قارشىلىق قىلماقـ.

④ تالاشماقـ؛ تارتىۋالماقـ (يەر-زېمىنـ، غەلبە قاتارلىقلارنىـ).

② n. مۇنازىرەـ، دە تالاشـ، تالاشـ-تارتىشـ.

- ① تېرىمەك، ئېرتىمەك. ② يوقاتىماق، يوقاتىماق، [di'zolv].
غايىپ بولماق. ③ تارقالماق، تارقاتىماق. ④ قۇتۇلماق؛ خالاس بولماق.
- dissolve** [di'solv] ①n. ② يساقلىق، مۇساپە. ③ ييراقلىق، ييراق جاي، ييراق مەتنزىل. ④ (ۋاقت) ئارىلىق.
- distant** ['distənt] ①adj. ② سوغۇق (ئارىلىق). ③ سوغۇق (مۇئاىسلە).
- distinct** [dis'tɪŋkt] ①adj. ② ئايىرم پەرقىلمق. ③ ئۆچۈق، ئېنىق، روشن. ④ ئايىرم پەرقىلمق.
- distinction** [dis'tɪŋkʃən] ①n. ② ئالاهىدىلىك، ئۆز-گىچىلىك. ③ خۇسۇسىيەت. ④ مەشۇرلۇق، ئەۋەزىللىك. ⑤ شان-شەرەپ، شۆھەرت.
- distinctly** [dis'tɪŋktli] ①adv. ② ئېنىق، روشن، ئۆچۈق.
- distinguish** [dis'tɪŋwiʃ] ①v. ② خىزمەت (پەرق ئەتمەك، ئايىماق). ③ دالىچىقىارماق.
- distort** [dis'tɔ:t] ①v. ② سەتلەشتۈرمەك، سەتلەشمەك، پۇرلاشتۇرماق، سىڭىيان قىلماق. (ئېغىز ياكى چىراينى). ③ بۇرمىلىماق، خاتا مەلۇم قىلماق.
- distract** [dis'trækt] ①v. ② چاچماق، چېچىۋەتىمەك.
- distress** [dis'tres] ①n. I ② ئازاب، ئازابلىنىش. ③ نامراتلىق، يوق-سۇللۇق. ④ خەترلىك. II ⑤ ئازابلىماق.
- distribute** [dis'tribju:t] ①v. ② بۇلمەك، تەقسىم قىلماق. ③ تۈرگە ئايىماق.
- distribution** ['distrɪ'bju:ʃən] ①n. ② بۇلۇش، تەقسىملەش، (بۇيۇملارنى). ③ ئارقىتىش.
- district** ['distrik̄t] ①n. ② رايون، ۋىلايدىت، جاي.
- disturb** [dis'tə:b] ①v. ② دەخلى قىلماق، ئاۋارە قىلماق، قالايمىقان قىلا.

حاق، پاراکهندە قىلماق.

disturbance [dis'tə:bəns]، قالايمقاچىلىق، مالى. [مالى.]
مانچىلىق.

ditch [dɪtʃ] n. نیرق، نوستدک؛ خندک.

I. ① باشچىلاب سەكرىمەك، شۇڭغۇماق (سۇغا). ② dive [daiv]. II. تۈيۈقىسىز كىرگۈزەك، توسابتنىن كىرمەك. n. ③ باشچىلاب سەك-
رەش، شۇڭغۇوش (سۇغا).

divide [di'veaid] v. ① بولمک، ئاييرىماق، ئاييرىلماق. ② ماتېماتىكى. ③ تەقسىم قىلماق.

divine [di'vein] ①adj. إلهي، مُؤْمَنٌ به. ②كaramat. ③I
 (جانلیق تلدا) ناهایتی ياخشى. II ①v. ②پال باقماق، پال ئاچماق،
 پال ئاچقۇزماق. ③ئالدىنىڭلا ئېيتماق. ④كۆزى يەتمەك، تېگىگە
 يەتمەك، تۈنۈپ يەتمەك.

division [di'viʒən] ① بولوش. ② تقسیملهش. ③ < ماتئماتیکا >
 ④ بولوش. ⑤ چېگرا سزىقى. ⑥ < هەربىي>
 دۇئىزىيە. ⑦ پارچىلىنىش، بولۇنۇش.

divorce [di'vo:s] n. ① نکاهدن ئاجراش، نکاهدن ئاجر- . ② بولۇش، پارچىلاش. v. ① . . . بىلەن ئاجراشماق، ئاجرشىپ كەتمەك (نکاهدن) . ② ئايىرلىماق، . . . بىلەن مۇنا سىۋەتى ئۆزىمەك.

do [du:, du, də] (done [dʌn] : did [dɪd]) aux. v. I
 ، does ئۈچىنچى شخص ھازىرقى زامان بىرلىك شەكلى ئۆزىنچى، ھازىرقى زامان سۈپەتداش شەكلى [’duɪŋ] (doing [dəz dəz ئىگىنچى ئالدىدا كېلىپ، سوراچ جۇملىلەر ياسلىدۇ] . Do you like music? سىز مۇزىكىنى ياخشى كۆرەمسىز؟ ② not) ③ بىلەن بىرگە كېلىپ، ئىنكار جۇملىلەر ياسلىدۇ) : Do not forget it. Do come tomorrow (سۆز ئورامىنى كۈچەيتىندۇ) : قالما. morning. ئەتىگەن قىلماق، ① v. II

ئىتمەك، ئىشلىمەك، ھەرىكەتلەنمەك: one's work ~ خىزمەت قىلماق / ~washing ◇ كىر يۇماق ~washing ◇ What can I ~/ for you سىزگە نېمە كېرەك؟ ◇ Do as you please / ئىختىيار سىزدە. ② تۈگىمەك، تۈگەتىمەك، ئاياغلاشماق، ئاياغلاشتۇرماق، ئورۇندارماق، ئورۇندالماق (تۆتكەن زامان سۈپەتداش شەكلى ئىشلىتىلىدۇ) : The work is done. ③ لايق بولماق، مۇۋاپىق كەلمەك، باب كەلمەك، بولماق: Any time will do. قاچان بولسا بولسۇپىرىدۇ. ④ راۋاجلاندۇرماق. ⑤ رەتلىمەك. ⑥ پىشورماق. ⑦ رول ئالماق. ⑧ (يۇقىرىدا ئېيتىلغان پېشىلارنىڭ ئورنىدا كېلىدۇ) :

ئۇ ئىنگلىزچىنى مەندىن ياخشى سۆزلىيدۇ. // ~ ئەمەلدىن قالدۇرماق / up ~ away with// تازىلىمماق، تەرتىپكە سالماق، رەتلىمەك. ② ئورىماق: ئىتمەك. ③ جايلاشتۇرماق / with ~ بىر تەرەپ قىلماق have something with بىلەن مۇناسىۋىتى بولماق (بولماسلق). dock [dək] n. دوك (پاراخوت رېمونت قىلىدىغان سۇپا). ② پېستان. docker ['dəkə] n. دوك ئىشچىسى، پېستان ئىشچىسى. doctor ['dəktə] I. ① دوكتور (ئىلمىي ئۇنىۋان). ② دوختۇر، داۋاتىماق. ۋراج. II. ① v. (جانلىق تىلدا) داۋالىماق، داۋالاتماق. ② (جانلىق تىلدا) ئاربلاشتۇرماق، ئاربلاشماق (يېمەكلىك ۋە ئەـ چىملەك قاتارلىقلارنى). doctrine ['dəktrɪn] ①n. دىنلىي ئېتىقاد. ② مەسىلەك. ③ يول. ④ ئەلىمەت. ⑤ تەلىمات.

document ['dəkjumənt] ①n. ھۆججەت. ② ئالاقە. ③ ئىسپاتنامە. [dədʒ] ①v. قاچماق، ئۆزىنى قاچۇرماق، ئۆزىنى چەتكە ئالا. dodge كۆزۈچىنى قاچۇرۇش، ئۆزىنى چەتكە ئەپلەپ سەپلەپ ئۆتەـ حماق، باش تارتىماق. ② كۆز بويىماق، ئالدىماق، ئەپلەپ سەپلەپ ئۆتەـ كۆزۈۋەتىمەك. II. n. قېچىش، ئۆزىنى قاچۇرۇش، ئۆزىنى چەتكە ئەپلەش. ② كۆز بوياش، ئالداش. ③ ئەپلەك چارە، دانا تەدبىر.

does [dʌz, dəz] v. →do.

[dʌz dəz] ، does هازىرقى زامان سۈپەتداش شەكلى

doesn't ['dʌznt] =does not.

dog [dɒg] ①n. ② «مېخانىكا» ئىلمەك. ③ خوت. چەسپەك. ④ كەينىگە كىرىۋالماق، تەگەشىمەك، ئىزىغا چۈشىمەك.

dogmatism ['dɒgmətizəm] ① ئەقىدىچىلىك، دوگماتىزم. ② n. ئۆز بېشىمچىلىق.

dogmatist ['dɒgmətist] ①n. ئەقىدىچى، دوگماتىست. ② قارىسىغا ھۆكۈم قىلغۇچى.

① (ئىگىنىڭ ئالدىدا كېلىپ، سوراق جۈملەر ياسىلە. **doing**['duɪŋ] دۇ). Do you like music?

Do not بىلەن بىرگە كېلىپ، ئىنكار جۈملەر ياسىلىدۇ : ②

Do not تۇرتۇپ قالما. ③ (سۆز ئورامىنى كۈچەيتىدۇ) : ④

①v. ② قىلماق، ئەتمەك، ئىشلىمەك، ھەرىكەتلەنمەك : ③

خىزىمىت قىلماق / ~washing <What can I ~ for> كىر يۇماق

/ you سىزىگە نېمە كېرەك؟ / <Do as you please> ④ ئىختىيار سىزىدە.

② تۈكىمەك، تۈكەتەمەك، ئاياغلاشماق، ئاياغلاشتۇرماق، ئورۇندادا

ماق، ئورۇندالماق (تۇتكەن زامان سۈپەتداش شەكلى ئىشلىتىلىدۇ) :

خىزىمىت ئاياغلاشتى، ئىش تۈكىدى. ③ لايىق

بولماق، مۇۋاپىق كەلمەك، باب كەلمەك، بولماق: Any time will

do. قاچان بولسا بولۇپ بىرىدۇ. ④ راۋاجلاندۇرماق. ⑤ رەتلىمەك:

⑥ پىشۇرماق. ⑦ رول ئالماق. ⑧ (يۇقىرىدا ئېيتىلغان پېشىللار-

نىڭ تۇرنىدا كېلىدۇ) : He speaks English better than I do.

تۇ ئىنگىلىزچىنى مەندىن ياخشى سۆزلىيدۇ. / ~away with

قالدۇرماق / up ① بىر تەرەپ قىلماق have something

		بىلەن مۇناسىۋتى بولماق (بولماسىق).
doings [ˈdu:ŋz]	n.	قىلىق، ھېرىكت، قىلىملىش-ئەتمىش.
Dol = dollar(s)		
doll [dəl]	① n.	قورچاق، ئويۇنچۇق. ② كېلىشكەن ئەقىلا.
		سىز ئايال، چىرايلىق دۆت خوتۇن.
dollar [ˈdələr]	n.	دوللار (ئامېرىكا: کانادا قاتارلىق مەملىكتەلەر-نىڭ پۇل بىرلىكى).
dolly [ˈdəli]	① n.	(بالىلار تىلى، قورچاق. ② كىچىك ماشىنا.
dome [dəum]	① n.	گۈمبىز، قوبىه، يۇمىلاق ئۆگزە.
	②	گۈمبىز سىمان نەرسىلەر.
domestic [də'mestik]	① adj.	ئائىلىنىڭ، ئائىلىگە ئائىت، ئۆي تىچىدىكى.
	②	دۆلت تىچىدىكى. ③ يەرلىك: ~يەرلىك مەھ سۇلات.
dominion [də'minjən]	① n.	ئاساسىي هووقۇق، ھۆكۈمرانلىق هووقۇقى
	②	زېمن.
don't [dəunt] = do not.		
donkey [ˈdəŋki]	① n.	ئىشىك. ② دۆت، كالۋا. ③ تەرسا، جاھىل.
doom [du:m]	① n.	تەقدىر، قىسىمت. ② ھالاكتە، ئۆلۈم. ③
		ھالاكتە يۈزلىنىش. ॥ v. جەزمەشتۈرمەك، جەزمەشمەك.
door [dɔ:]	① n.	ئىشىك. ② ئۆي، ئۆيلۈك. ③ يۈل، ئېپ (ئىشنىڭ)
	...	open a [the] ~for [to] گە يۈل ئاچماق، ... نىڭ ئېپىنى تاپماق / ~ s out of ~ سىرتتا، تالادا.
dormitory [ˈdɔ:mitri]	n.	كوللىكتىپ ياتاق، ياتاقخانا.
dose [dəus]	① n.	دوزا (دورىنىڭ بىر قېتىملىق ئىشلىتىش مىقدا- رى)، بىر قېتىملىق، بىر بولاق. ॥ v. دورا تىچىمەك (يېمەك)، دورا ئىچكۈزۈمەك (يېگۈزۈمەك)؛ دورا بەرمەك
dot [dot]	I.	چېكىت، نۇقتا، نۇقتا بەلگىلىش. ॥ on the ~ (جانلىق) تىلدا) دەل ۋاقتىدا، ئۆز ۋاقتىدا. v. نۇقتا بەلگىلىمەك، چېكىت

قویماق.

double [dʌbl] ①adj. نیککی، نیککی همسسه. ② قوش، جوپ. I
③ نیککی یاقلیما، نیککی تدره پلیمه. II ①adv. نیککی همسسه،

نیککی باراۋەر. ② جوپلەپ، قوشلاپ. III ①n. نیککی همسسه
(مقدار)، نیککی باراۋەر (مقدار). ② شەكىلداش. ③ (كۆپلۈك
ئىشلىتىلىدۇ) جوپ بولۇپ ئوييناش (تەتىرىبىيە). ④ يۈگۈرۈش. v.
IV هەسىسلەندۈرمەك، هەسىسلەنمەك، بىر قاتلىماق، بىر قاتلانماق.

doubt [daʊt] v. II n. شوبىھ، گۇمان، شەك، ئىشەنەسلىك. I
گۇمانلانماق، شەك كەلتۈرمەك، ئىشەنەسلىك.

doubtful ['daʊtfʊl] adj. گۇمانلىق، ئىشەنچسىز، شوبىھلىك.

doubtless ['daʊtlɪs] ①adv. شەكسىز، شوبىھسىز. ② تەخمىمنەن.

dove [dʌv] n. ياخا كۆك كەپتەر.

down [daʊn] > (sit) < go ~ to the down [daʊn] please,
adj. II يېزىغا بارماق / come ~ تۆۋەنگە چۈشمەك. countryside /
تۆۋەنگە يۈزلىنگەن، تۆۋەن چۈشۈرۈلگەن، ①prep. III پەستە، پەس-
كە، تۆۋەنە، تۆۋەنگە. ② بويلاپ IV يوقالماق، يوقالماق، يېقتى-
ماق، يېقلىماق. ② قويماق، تاشلىماق: to tools ~ قورال، سايمان-
لارنى تاشلىماق، ئىش تاشلاشقا باشلىماق. ③ ئىچىۋەتمەك: to ~
to a glass of bee دەستاكان پىۋا ئىچىۋەتمەك.

downstairs ['daʊn'steəz] adv. I تۆۋەن قەۋەتكە، تۆۋەن قەۋەتتە. II
تۆۋەن قەۋەتكى. adj. II

downward(s) ['daunwəd(z)] adv. II تۆۋەنگە، تۆۋەنە.

doz = dozen.

dozen ['dʌzn] n. دوزنا (ئون نیککى دانە).

Dr = Doctor.

draft [dra:fɪt] ①n. I دەسلەپكى نۆسخا، لايىھە. ② پېرىۋۇت چېكى. [draʊt] ①v. II
(ئامېرىكا تىلىدا) ③ لايمەلىمەك.

② تاللىماق. يىغماق، توپلىماق.

drag [dræg] v. ~ed, ~ing, ~ged) ① تارتماق، سۆرەـ (② سۆرەلمىلەك قىلماق، سۆرەلمەك. ③ (دەريادىن) سۇزـ مەك. ④ سۆرەلمە تور. ⑤ تىرنا. ⑥ توسالغاـ.

dragon ['draegən] n. ئىجدىها.

dragonfly ['draegənflai] n. يىڭىناغۇچ.

drain [drein] v. ① سۈيىنى چىقىرىۋەتەمەك. ② قۇرۇتماـق، قۇرۇـماق. ③ تامچىلىماـق. ④ ئېقىب قالماـق، ئاقماـق. ⑤ خورماـق، خوراتماـق.

drainage ['dreinidʒ] ① n. سۇ چىقىرىش ئۆسکۈنلىرى. ② سۇ چىقىـ. ③ n. رىش ئۇسۇلىـ.

drama ['dra:mə] ① n. دراماـ. ② سەھنە ئىسىرىـ.

drank [dræŋk] v. → drink.

drastic ['dræstik] adj. ① كەسکىنـ. ② شىددەتلىـك، قاتىقـ، كۈچـ. ③ ملوكـ. (هدىكەت، ئۇسۇلـ، دوراـ قاتارلىـقلارـ).

draught [dra:ft] ① n. هاۋاـ ئالمىشىـش، هاۋاـ ئالماشتۇرۇـشـ، هاۋاـ ئۆتۈشـ، هاۋاـ ئۆتۈشتۈرۈـشـ. ② سۇغاـ چۈكۈـشـ دەرجىـسىـ (كېـمـ، پاراخوتـ قاتارلىـقلارنىـڭـ). ③ تارتىـشـ، تارتىـلىـشـ. ④ شوراـشـ، ⑤ سۈمۈـرۈـشـ.

draw [dro:] v. ① (drawn [dro:n] : drew [dru:]) ② سۆرـمەـكـ، ③ ئەـنـمەـكـ، ④ ئەـنـمەـكـ، ⑤ سىزـماـقـ، ⑥ سۈـمۈـرـمەـكـ، ⑦ يېـقىـنـلاـشـماـقـ، ⑧ يانـدىـماـقـ، ⑨ يۈـتكىـمـەـكـ.

draer¹ [dro:] ① n. تارتىـماـ. ② (كۆپلۈـك ئىشلىـلىـگەـندەـ) ئىجـ ئىشتـانـ.

drawer² [dro:ə] ① n. چېـرـتـىـۋـىـنىـڭـ.

drawing ['dro:ɪŋ] ① n. چېـرـتـىـۋـىـزـ.

drawn [dro:n] v. → draw.

dread [dred] I. v. قورقۇـماـقـ، قورقۇـتـماـقـ. II. n. قورقۇـشـ، قورقۇـتـوشـ.

- dreadful** [ˈdredfʊl] adj. ① قورقۇنچىلۇق، ۋەھىملىك. ② (جانلىق تىلدا) كىشىنى زېرىكتۈرۈدىغان، زېرىكىرىلىك.
- dream** [dri:m] n. I ① چۈش. ② خام خىيال. v. II ~ed) ① (~ t ، ~ t : ~ t [dremt] ① (~ t ، ~ t : ~ t [dremt] ② خام خىيال قىلماق.
- dreamt** [dremt] v. → dream.
- dreary** ['driəri] adj. ① دىمىق، دىمىقتا، تىنじق. ② مەنسىز، كۆڭۈسىز.
- dress** [dres] I ① ئاياللار كىيىمى. ② بالىلار كىيىمى. كىيىمـ كـ. ①n. ② كىيىنمهك، ياسانماق. ② مۇۋاپق بىر تەرەپ قىلماق، چەك. ①v. II ② كىيىنمهك، ياسانماق. ③ مۇۋاپق بىر تەرەپ قىلماق. ④ تارىماق (جاراھت). ⑤ ياسىماق (چاچنى). ⑥ ياسىماق، زىننەتلىيمەك.
- drew** [drū:] v. → draw.
- drift** [drift] I ① لەيلىمەك، لەيلەتمەك. ② ئاققۇزماق. ③ سەرسان بولۇپ يۈرمەك. ④ ئۇچماق، ئۇچۇرمەك، توزۇتماق. ⑤ ىئىقىش، ئاققۇزۇش. ⑥ لەيلەش، لەيلىتىش. ⑦ دۆۋە. ⑧ خاھىش، ئېغىش، يۇنلىش. ⑨ ئاساسىي مەقسەت، ئاساسىي مەزـ مۇن.
- drill** [dril] I ①n. ② بۇرغىلاش ماشىنىسى. ③ قايتا. [dril] ④ ماشىنىسى. ⑤ قۇرلاپ تېرىش ماشىنىسى. ⑥ قۇرلاپ تېرىش ماشىنىسى. ⑦ بۇرغىلىماق، بۇرغىلانماق، تاشىمەك، تېشىلـ مەك. ⑧ مەشق قىلماق، مەشق قىلدۇرمەك. ⑨ ئۆگەتمەك، ئۆگەـ مەك. ⑩ قۇرلاپ تېرىماق، قۇرلاپ تېرىلماق.
- drink** [drɪŋk] I ① (drunk [drʌŋk] : drank [dræŋk]) ② سۈمۈرمەك. ③ ... ئۇچۇن قىدەھ كۆتۈرمەك. ④ قوبۇل قىلماق. ⑤ ئۇسسىزلىق. ⑥ ئىچىملىك، هاراق. ⑦ بىر قىدەھ (ئىچىش).

drip [drip] v. ~ping، ~ped، ~ped) تامچىلماق، تامچىلىماق، تىمىتىماق. II. n. تامچىلاش، تامچىلىتىش.

drive [draiv] ① (driven ['drivn]؛ drove [drəuv]) v. I. هېيدىمەك. (هارۋا، ماشىنا قاتارلىقلارنى). ② قوغلىماق. ③ هەرىكەتلەنمەك، هەرىكەتلەندۈرمەك. ④ مەجبۇر قىلىماق، زور-لىماق. ⑤ ئۇرماق، ئۇرۇلماق (توب). ⑥ ئۇچقاندەك يۈگۈرمەك؛ تېز ئىلگىرىلىمىدەك. ⑦ قاقماق (مىق). II. ① ماشىنا هەيدىدەش، ئاپتوموبىل هەيدىدەش. ② (شەخسىي قورا-جايلاردىكى) ماشىنا يولى. ③ ئۇرۇش، ئۇرۇلۇش (توب). ④ هەرىكەتلەندۈرۈش كۈچى. ⑤ (ئامېرىكا تىلىدا) سىياسىي هەرىكەت؛ مۇسابىقە.

driven ['drivn] v. → drive.

driver ['draivə] ① n. پادىچى. ② شۇبۇر.

droop [drup] v. سائىگىلماق، سائىگىلاتماق.

drop [drɒp] ① n. تامچە، سۇ تامچىسى. ② چۈشۈش، چۈشۈپ كېـ. ③ مىكرو مىقدار. II. v. ① چۈشەك، چۈشۈپ كەتمەك. ② تامچىلماق، تامچىلاتماق. ③ چۈشۈپ قالماق، چۈشۈـ. ④ ئاجىزلاشماق، ئاجىزلاشـ. ⑤ تۈيۈقىسىز ئېيتىماق. ⑥ تۈيۈقىسىز ئۆزەتىمەك. ~behind سەپتىن چۈشۈپ قالماق / in (on sb.) ~ تاسادىپسى يوقلىماق. / ~off ① تەدرىجىي ئازايىماق، بارا-بارا كېمەيمەك. ② ئاستا-ئاستا تارقالماق. ③ تۈخلىماق.

drought [draut] n. قۇرغاقچىلىق، قۇرغاقچىلىق ئاپتى.

drove¹ [drouv] v. → drive.

drove² [drouv] ① n. كىشىلەر توپى. ② پادا.

drown [draun] ① v. تۈنجۈقۈپ نۆلەمەك، تۈنجۈقتۈرۈپ نۆلتۈرمەك.

② چۆكمەك، چۈكۈرمەك، غىرق قىلىماق، غىرق بولماق.

drowsy ['drauzi] ① adj. تۈييقۇ باسقان، تۈگىدەپ قالغان. ②

ئۇيقوسىنى كەلتۈرىدىغان.

drug [drʌg] I n. ① دورا، دورا-دەرمەك. ② هوشىزلاندۇرۇش دورىسى، مەست قىلىش دورىسى. ③ كاسات مال، بازىرى كاساتلاشقان مال. II v. ① مەست قىلىش دورىسى (ئىچىمەك)، مەست قىلىش دورىسى يېگۈزىمەك (ئىچكۈزمەك) ② زەھەرلىك چېكىملىكلىرىنى چەكمەك، زەھەرلىك چېكىملىكلىرىنى چەكۈزمەك.

drum [drʌm] I n. ① دۆمباق. ② ناغرا. ③ داپ. ④ داپ. ⑤ غالتك (يىپ يۆگەيدىغان).

دۆمباقىمان نەرسىلەر. ⑥ غالتك (يىپ يۆگەيدىغان). II v. ① دۆمباق چالماق. دۆمباق چېلىنىماق. ② ناغرا چالماق، ناغرا چېلىنىماق. ③ داپ چېلىنىماق.

drunk [drʌŋk] II adj. ←v. I adj. ① كېسىم خۇۋەر بولۇپ كېلىدۇ. مەست بولۇپ قالماق.

مەست بولغان، مەست بولۇپ قالغان؛ ~ be ~ مەست بولۇپ قالماق.

drunken ['drʌŋkən] adj. مەست بولۇپ قالغان.

dry [drai] I adj. ① قۇرۇق، قۇرۇپ كەتكەن، قۇرۇپ قالغان. ② بىۋاستە. ③ بىمىنە، تېتىقىز.

II v. ① قۇرۇماق؟ قۇرۇتماڭ. || ~ up ② قۇرۇپ كەتمەك؟ قۇرۇتۇ.

ۋەتمەك. ③ (ئوي-پىكىر قاتارلىقلار) تۈگىمەك.

dual ['dju:əl] adj. قوش، ئىككى ياقلىما، ئىككىقات.

duck [dʌk] n. ئۆردهك، ئۆردهك گۆشى.

due [dju:] I adj. ① بېرىدىغان، بېرىلىدىغان، تاپشۇرىدىغان، تاپشۇرۇلۇ. ② دىغان، بېرىشكە تېكىشلىك. ③ مۇۋاپق، لايق. ④ يېتىرلىك. ④ بىلگىلەنگەن (ۋاقت).

duke [dju:k] n. (ئاقسوڭەكلىر تېبىسىنىڭ بىرىنچىسى) كىنۇز.

dull [dʌl] I adj. ① ئۆتىمس، قاشاڭ، گال. ② تۇتۇق، خىرە، نۇر-. ③ سىز. ④ تېتىقىز.

كاسات، ئۆتىمس (مال). ① v. II ② قاشاڭلاشماق، قاشاڭلاشتۇر-

ماق، گاللاشماق، گاللاشتۇرماق. ③ پەسىيمەك، پەسىيتىمەك (ئاغ-

ررق).

dumb [dʌm] ①adj. گاچا، گەپ قىلالمايدىغان. ② ئۇنسىز، ئاۋازسىز. ③ جىمىغۇر.

dungeon [ˈdʌndʒən] n. زىندان، يەر ئاستى تۈرمىسى.

duration [djuəˈreifən] ①n. داۋاملىشىش، داۋاملاشقان مەزگىل.

during [ˈdjuərɪŋ] ~ the prep. مەزگىلىدە: ... چاغدا: ... summer ياز پەسلىدە.

dust [dʌst] I. ①n. چالق، چالق-توزان. ② ئەخلىت. ①v. II. قاقماق، سۈرتمەك، ئېرىتىماق (چالق-توزان قاتارلىقلارنى). ② چاچماق؟ ..

سۈرتمەك، ئېرىتىماق (چالق-توزان قاتارلىقلارنى). ② چاچماق؟ .. خىڭى ئۆستىگە ... چاچماق.

duster [ˈdʌstə] ①n. ئېرىتىقۇج، دەسمال. ② چاچقۇج، دورا چاچقۇج.

dusty [ˈdʌsti] ①adj. dustier چالق-توزانلىق، چالق-توزان قاپلىلغان. ② تۇتۇق، غۇۋا. ③ ئۇۋاق، كۆكۈم.

duty ['djʊ:tɪ] ①n. ۋەزىپە، بۇرج، مەجبۇرىيەت. ② باج. be on ئىشقا چىقماق، ئىشتىبا بولماق / ~ ئىشتىن چۈشىمەك.

I. ①n. پاكار، پاكىنەك. ② پاكار ھايۋاناتلار. ③ پاكار [dwɔ:f] تۆسۈملۈكلەر. ①v. II. ئۆسۈشىگە توسالغۇلۇق قىلماق. ② قورۇلماق.

dwell [dwel] (① يېزىقتا) ①v. dwelt [dwelt] (dwell : v.) تۈلتۈر اقلاش. ماق، تۈرمىق. ② ئىنچىكە ئويلانماق. ③ تەپسىلىي سۆز لەشمەك.

dwelling ['dweliŋ] n. (يېزىقتا) تۈرار جاي، قونالغۇ.

dwelt [dwelt] v. ← ewell.

dye [dai] I. v. بويىماق، رەڭ بىرمەك. II. n. بوياق، بوياق ماتپىريال.

dying ['daiiŋ] v. ← die. adj. II. سەكرااتىسى، سەكراقا چۈشكەن.

dynamic [dai'naemik] ①adj. ② دىنامىك، دىنامىكىلىق. dynamic كۈچلۈك، روهىلۇق.

dynamics [dai'naemiks] n. دىنامىكا.

dynamo [dainəməu] n. دىنام، گېنېراتور.

dynasty ['dinəsti] n. سۇلاھ، خاندانلىق.

E

- E, e [i:]** ئىنگلەز تىلى ئېلىپبەسىنىڭ بەشىنچى ھەربى I
each adj. ھەر، ھەر بىر، ھەرقايسى. II pron. ھەر، ھەرقايدى [i:tʃ] سى، ھەر كىم || other ~ ئۆز ئارا.
- eager ①adj.** تەشنالىق، تەشنا بولغان، ئىنتىزارلىق، ئىنتىزار [’i:gə] بولغان. ② adv. قىزغۇن.
- eagerly adv.** تەشنالىق بىلەن، ئىنتىزارلىق بىلەن، تاقەتسىز - [’i:gəli] لىك بىلەن. بۇركۇت.
- eagle [’i:gł]** n. قۇلاق || ~ باشاق چىقارماق.
- ear¹ [iə]** ① n. قۇلاق. ② n. ئاڭلاش ئىقتىدارى || be all ~ s
- ear² [iə]** ① n. تىڭىشماق، زەڭ قويۇپ ئاڭلىماق / ... give ~ to ~ s set by/ الماسلىق، ئاڭلىماسلق، پاڭ بولىۋالماق.
- earl [ə:l].** گراف (فېئودال ئاقسوئەكلەر دەرىجىسىنىڭ ئۈچىنچىسى).
- early ①adj.** I بۇرۇن پىشىدىغان (مبۇھ). ② adv. بالدور. ③ دەسلىپكى، دەسلىپكى مەزگىلدىكى adv. بالدور، ئىتىگەن.
- earn v.** تاپماق، ئىگە بولماق، ئېرىشىمەك، مۇۋەپق بولماق، one's livehood (living) مۇيىسىمەر بولماق: تىرىكچىلىك قىلماق، جان باقاماق، جاھاندارچىلىق قىلماق.
- earnest adj.** ① n. ئىستايىدىل، ئىخلاسلق، سەممىي. ② n. ئىستايىدىللەق، ئىخلاس، سەممىيەت.
- earnestly adv.** ① n. ئىستايىدىللەق بىلەن، ئىلاس قىلىپ، سە. ② adv. سەممىي ھالدا.

earphone [ˈiəfəun]	n. نائوشنىك.
earth [əθə] ①n. [the ~] يدر شارى. ② يدر، قورۇقلۇق. ③ لاي، پانقاق. ④ تۈپرەق.	[the ~] يدر شارى. ② يدر، قورۇقلۇق. ③ لاي، پانقاق. ④ تۈپرەق.
earthenware [ˈɜːθnweə(r)]	ساپال قالا، ساپال ئىسۋاب
earthly [ˈɜːθli]	①adj. بۇ دۇنيادىكى، بۇ دۇنيالىق. بۇ ئالىم. ② (جانلىق تىلدا) ئىمكەن بولغان، مۇمكىن بولىدىغان. لىك.
earthquake [ˈɜːθkweɪk]	n. يدر تەۋەرەش.
ease [i:z]	I ①n. ئوڭايىلىق، قولايىلىق. ② خاتىرجەملىك. ~ (s ئەركىن، ئازادە / ill at ~ / take (one, s) setsb. at ~ / قورۇنماسىلىق، تارتىنماسىلىق / with ~ with ئوڭايىلا، ئاسانلا، ئاسانلىق بىلەن.
easel [i:zəl]	رسىم جازسى
easily [i:zili]	I ①adv. ئاسان، ئاسانلا، ئوڭايى، ئوڭايىلا. ② راۋان. ③ شۇبىسىز. ④ ئازادە.
east [i:st]	I adj. كۈن چىقىش تەرەپ. II شەرقىي، شەرقىتن كەلگەن. III شەرققە، شەرقەت.
easter [i:stə]	n. (خىستىغان دىنىدا) پاسخا بايرىمى.
eastern [i:stan]	adj. شەرقىي، شەرقىتكى، كۈن چىقىشتىكى، كۈن چىقىش تەرەپتىكى.
easy [i:zi]	I ①adj. ئاسان، ئوڭايى. ② ئازادە، هۆزۈرلۈق، راھەتلە. II ①adv. ② بىمالال، ئەركىن-ئازادە. ③ بىرلىك. ④ ئازادە، ئارامخۇدا، بەخىرامان. ~ take it [things] ~ ئازادە، تەشۈشلەنمەڭ، جىددىيەلەشمەڭ.
eat [i:t]	①(~en [i:tn] : v. ate [ot,eit] ② يېمىدەك. ③ ئىچىمەك. ④ چىرىمەك، بۇزۇلماق.
eaten [i:tn]	v. →eat.

ebb [eb]	① دېڭىز سۈيىنىڭ پەسىيىشى. ② ئاجىزلاشماق، بوشاش-
mac	ماق، كەينىگە كەتمەك.
ebony ['ebəni]	① قارا ئىبنوس. ② قارا ئىبنوس ياغىچى.
eccentric [ik'sentrik]	ئاجايىپ، غەيرى، غەلتە
echo ['ekəu]	I. n. ئەكس سادا. ② ئەكس دولقۇن. ①v. ①ئەكس سادا ② دورماق.
	چىقارماق، ئاۋاز قايتۇرماق. ② دورماق.
eclair [eikleə(r)]	تورت (شاكلات، ماي بىلەن پىشۇرۇلغان).
eclipse [i'klips]	I. ①n. <ئاسترونومىيە> تۇتۇلۇش. (كۈن، ئاي قاتار- لىقلار). ② قايمۇقتۇرۇش، كۆز بويامىلىق. ③ مەھرۇم قېلىش (هو- قۇق، ئابرويى قاتارلىقلاردىن). ①v. ①تۇتۇلماق (كۈن، ئاي قاتار- لىقلار). ② قايمۇقتۇرماق، كۆز بويىماق.
economics ['i:kə'nəmiks]	n. ئىقتىسادشۇناسلىق.
economic ['i:kə'nəmik, 'ekə'nəmik]	adj. ئىقتىسادىي.
economist [i:kənəmist]	ئىقتىسادشۇناس.
economy [i:'kənəmi]	①n. ئىقتىساد، ئىگىلىك. ② ئىقتىسادچىللەق. ③ ئىقتىسادىي تۈزۈم، ئىقتىسادىي تۈرگان.
ecstasy ['ekstəsi]	چەكىسىز خۇشال بولماق.
eddy ['edi]	قايانام، گىرداپ.
eden ['i:dn]	① باغىشىرمەن (ئىنجىل كتابلىرىدا تەسۋىرلەنگەن جەن- نەت). ② جەننەت.
edge [edʒ]	① پىچاق بىسى، چەت. ياقا، كىرۋەك، قىرغاق.
	I. ① v. ① ئىكتىكىلەتكەك، ئۆتكۈرلەشتۈرمەك. ② جىيەك تۇتىماق.
	③ يانچىلاپ مائىماق، يانچىلاپ كىرمەك.
edifice ['edifis]	n. ئېڭىز بىنا، ئىمارەت، قۇرۇلۇش.
edit ['edit]	تەھرىرلىك، مۇھەررلىك.
edition ['idiʃən]	n. نەشر، نۆسخا، كىتاب ئۇئۇرۇشكىسى.
editor ['editə]	n. تەھرىر، مۇھەرر.

editorial [ˈedi̯tɔːriəl]	n. باش مقاله.	I adj. تهربرلک.
educate [edju:k̩eɪt]	① تربیتىمەك، ئۆگەتمەك، يېتىشتۈرمەك.	② مەكتەپ تربىيىسىنى ئالماق.
education [ˈedju:k̩eɪʃən]	n. مائارىپ، تىلىم-تربىيە.	
educational [ˈedju:k̩eɪʃənl]	adj. مائارىپ، مائارىپنىڭ.	
eel [i:l]	يىلان بىلىق.	
effect [i:fekt]	① نىتجە، ئۇنۇم، پايدا. ② مەنە، مەزمۇن. ③ تىسىر، رول. ④ (كۆپلۈك ئىشلىتكەندە) كۆچمە مۇلۇك، ئائىلە مۇلۇكى.	I n. ① نىتجە، ئۇنۇم، پايدا. ② مەنە، مەزمۇن. ③ تىسىر، رول. ④ (كۆپلۈك ئىشلىتكەندە) كۆچمە مۇلۇك، ئائىلە مۇلۇكى.
effective [i'fektiv]	① قوزغۇماق. ② ئەمەلگە ئاشماق، ئەمەلگە ئاشۇرماق.	I v. ① قوزغۇماق. ② ئەمەلگە ئاشماق، ئەمەلگە ئاشۇرماق.
efficiency [i'fiʃənsi]	n. ئۇنۇم.	① پايدىلىق، ئۇنۇملۇك. ② تەسىرلىك، كىشى-
efficient [i'fiʃənt]	قابل، قابلىيەتلىك، كۈچلۈك.	① پايدىلىق، ئۇنۇملۇك. ② ياراملىق، كۈچلۈك.
effort [ˈefət]	① تىرىشىش، تىرىشچانلىق، ئۇرۇنۇش، ئىنتىلىش.	② نىتجە.
e. g. [i:dʒi:]	=for example.	
egg [eg]	n. تۆخۈم.	
eggplant [ˈegpla:nt]	چەيزە، (پىدىگەن).	
ego [ˈegəð]	ئۆزىنى، تۆز-تۆزىنى.	
egoism [ˈegəðizm]	نەپسانىيەتچىلىك، مەنپەتىپەرسلىك.	
egotist [ˈegouist]	شەخسىيەتچى، نەپسانىيەتچى.	
Egypt [i:dʒipt]	مسىر.	
Egyptian [i'dʒipʃən]	adj. مىسىرنىڭ، مىسىرچە، مىسىرلىقلارنىڭ.	I n. مىسىرلىق، مىسىر تىلى.
eight [eit]	سەككىز.	num.
eighteen ['ei'ti:n]	ئۇن سەككىز.	num.

ئۇن سەككىزىنچى. ② ئۇن سەككىزدىن ['eiti:nθ] ①num. بىر .

eighth [eitθ] سەككىزىنچى. ② سەككىزدىن بىر. ①num.

eightieth ['eitiiθ] سەكىسىنچى. ② سەكىسىنچىنىدىن بىر. ①num.

eighty ['eiti] سەكسەن. num

either ['aiðə, 'i:ðə] (ئىككىسىدىن) خالىغان بىرى، ئۇ ياكى ['aiðə, 'i:ðə] I . بۇ، خالىغان بىرى، مەلۇم بىرى. II adv. (ئىنكار جۈملەرde) .. جۇ؛ ~. 1 مەنمۇ دېيەلمەيمەن. pron. II Either of them will: If you do not go, I shall not ~.

(ئىككىسىدىن) خالىغان بىرى، مەلۇم بىرى: agree to this arrangement. بۇ خىل ئورۇنلاشتۇرۇشقا ئۇلارنىڭ ئىككىلىسى قوشۇلىدۇ. III (ئىنكار جۈملەرde) .. جۇ.

If you do not go, I shall not ~. If you do not go, I shall not ~. بارمايمەن. IV or (بىلەن بىرگە كېلىدۇ) ياكى، ياكى، بولمسا

بولمسا؛ Either you or I am to go. Come ~ today / or tomorrow ياكى بولمسا مەن باراي ياكى بولمسا

ئەتە كەل.

eject [i'dʒekt] قوغلاپ چىقارماق، ھەيدەپ چىقارماق، سۈرۈپ چىقار. [i'dʒekt] ماق، ھەيدەمەك، سۈرمەك.

elaborate¹ [i'læbərit] تازا باش قاتۇرغان، باش قاتۇردىغان، كۆـ. [i'læbərit] كۆـل قويغان.

v. ياخشى يولغا قويماق، ياخشى قىلماق، كۆـل [i'læbəreit] قويپ قىلماق، كۆـل قويپ ياسماق، تەپسىلىي تەسۋىرىلىمەك.

elapse¹ [i'læps] تېز ئۆتۈپ كەتمەك، خۇددى ئاققان سۇدەك ئۆتۈپ [i'læps] كەتمەك (ۋاقت).

elapse² [i'læps] v. (ۋاقت) ئۆتىمەك.

elastic [i'læstik] ① ئېلاستىك، ئېلاستىكلىق. ② جانلىق. ③ ئۇرۇشىمىلىك. II n. رېزىنکە: رېزىنکە بوقۇچ، رېزىنکە تاسما.

elbow [ˈelbəʊ]	جەينەك. ② ئەگەم.
elder [ˈeldə]	old (نىڭ سېلىشتۇرما دەرىجىسى) ياشانغان، ىاشانغان، adj. I پېشىقىدەم، يېشى چوڭ. II n. ياشانغانلار، يېشى چوڭلار، پېشىقىدەم ~ brother / ~ sister / ~ هەددە، ئاپا.
eldest [ˈeldɪst]	ئەڭ چوڭ، يېشى ئەڭ چوڭ، ئەڭ ياشانغان. adj.
elect [iˈlekt]	① سايلىماق. ② تاللىماق. I adj. II سايلىماق.
election [iˈlekʃən]	① سايلام. ② تاللاش، تاللىۋېلىش.
electric [iˈlektrik]	توك، ئېلېكترلىك. adj.
electrical [iˈlektrikl]	ئېلېكتر، ئېلېكترلىك. adj.
electrician [iˈlektriʃn]	توكچى.
electricity [ilekˈtrisiti]	n. ئېلېكتر، توك، ئېلېكتر ئىلمى.
electrification [iˈlektrifiˈkeʃən]	ئېلېكترلىش.
electrocardiogram [iˈlektrəðka:digəogræm]	شىندىئەتتۇ، ئېلېكترو-داخلىيەتتىنىڭ مەسۇس ماشىنا ئارقىلىق قە-غۇزگە چۈشۈرۈلگەن دولقۇنىسىمان سۈرتى).
electrode [iˈlektrəud]	n. ئېلېكترود، ئېلېكتر قۇتۇپى.
electroencephalogram [iˈlektrəðenˈsefələgræm]	ئاۋادىئەتتۇ (مىڭ پا-ئالىيەتتىنىڭ ماشىنا ئارقىلىق قەغۇزگە چۈشۈرۈلگەن سۈرتى).
electrolysis¹ [ilekt'rɔlisis]	ئېلېكترولىز.
electrolysis² [i'lek'trɔlasis]	ئېلېكترولىز قىلماق (خىمىيە)
electrolyze [ilektrəðlaiz] = electrolysis.	
electromagnet [iˈlektrəðmægnit]	ئېلېكترو ماگнېت.
electron [iˈlektron]	n. ئېلېكترون.
electronic [ilekˈtrɔnik]	ئېلېكترون، ئېلېكترونلۇق. adj.
electroplate [ilektrəðpleit]	ئېلېكتر بىلەن ھەل بىرمەك، ئېلېكتر ئارقىلىق ھەل يالاتماق.

elegant	[ˈelɪgənt]	نهپس، زبا، گۈزەل، كېلىشكەن.	adj.
element	[ˈelɪmənt]	① خىمىيە، ئېلىمېنەت. ② مۇھىم ئامىل.	n.
		③ تەركىب، تەركىبىي قىسىم. ④ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) تەبىئىي كۈج.	
		⑤ بوران-چاپقۇن.	
elementary	[eliˈmentəri]	① دەسلەپكى، ئىپتىداشىي، باشلاغۇچ.	adj.
		② ئاساسىي.	
elephant	[ˈelifənt]	پىل.	n.
elevate	[ˈelɪveɪt]	ئۆستۈرمەك، يۈقرى كۆتۈرمەك.	v.
elevator	[ˈelɪveɪtə]	① n. (ئامېرىكا تىلىدا) لىفت. ② ئېلىۋاتور ئايروپىلاتنىڭ يۈقرى تۈرلۈش، تۈۋەنلەش رولى).	
		③ سالڭ، ئامبار.	
eleven	[iˈlevn]	ئۇن بىر (11).	num.
eleventh	[iˈlevnθ]	ئۇن بىرىنچى. ② ئۇن بىردىن بىر.	① num.
elf	[elf]	زېرەك، شوخ، كەپسىز.	n.
eligible	[ˈelɪdʒəbl]	ئۆلچەمگە توشماق، ئۆلچەمگە مۇۋاپىق كەلمەك.	
eliminate	[iˈlimineit]	v. چىقىرىپ تاشلىماق، چىقىرىۋەتمەك، ئېلىپ تاشلىماق، ئېلىۋەتمەك.	
elk	[elk]	قانداغاي (هايۋانات).	
ellipse	[iˈlips]	Matematiika) ئېللېپس.	n.
elliptic, elliptical	[iˈliptik, iˈliptikal]	① adj. ئېللېپس. ② «گراماتىكا، قىسقارتىلما، قىسقارتىلغان.	
elm	[elm]	Qaribiyagاج، قارىبىيغاج دەرىخى.	n.
elope	[iləɒp]	قاچماق، قېچىپ كەتمەك.	
eloquence	[ˈeləkwəns]	① n. مۇنازىرە. ② سۆز قابلىيىتى؛ ناتىقلىق.	
eloquent	[ˈeləkwənt]	① adj. قايىل قىلارلىق، قايىل قىلىدىغان، قايىل قىلغۇدەك.	
		② ناتىق.	
else	[els]	باشقا، ئۆزگە، بۇندىن باشقا، ئۇندىن تاشقىد.	adv. I

ری. conj. II	بولمسا، ئۇنداق بولمايدىكمن، ئۇنداق قىلىمغاندا.
elsewhere adv.	باشقا جايىدا، باشقا جايىغا.
قაچماق، چەتنىمەك، باش تارتىماق، ئۆزىنى قاچۇرماق.	elude [ilu:d]
v. ئازاد قىلماق.	emancipate [i'mænsipeit]
ئازاد، ئازاد قىلىش، ئازاد بولۇش،	emancipation [i'mænsi'peisən]
قەد كۆتۈرۈش.	n.
قاش (دەريя قېشى) يول ئۆلى.	embankment [im'bæŋkmənt]
① سودىنى توسماق. ② ئىمبارگو، چەكلىمە، چەكلەش، مەنئىي قىلماق، توسماق.	embargo [im'ba:gəð]
① پاراخوتقا چىقماق. ② باشلاش. ③ شۇغۇللانماق، ئېلىپ بارماق، مەشغۇل بولماق.	embark [im'ba:k]
① ئوڭايىزلانماق، ئوڭايىز لاندۇرماق،	embarrass [im'bærəs]
تەڭلىكتە قالدۇرماق. ② توسىقۇنلۇق قىلماق، توسالغۇ بولماق، دەخلى قىلماق.	v.
n. كونسۇلخانا.	embassy ['embəsi]
زىننەتلىمەك، بېزىمەك، ياسىماق، پەردەزلىمەك.	embelish [im'belif]
① ئوت قالدۇقى، كۈل. ② قالدى-قاقتى.	ember ['embə(r)]
سوئىتستېمال قىلماق، ئوغرىلىقچەئىشلەتمەك.	embezzle [im'bezl]
① بىلگە، ئالامەت، سىمۇول. ② كۆرسەتمەك، بىلدۈرمەك، ئىپادىلىمەك.	emblem ['embləm]
① گەۋىدىلەنمەك، گەۋىدىلەندۈرمەك، ئىپادىلەپ بىرمەك. ② ئۆز ئىچىگە ئالماق.	embody [im'bodi]
I. ① قۇچاقلىماق، قۇچاقلاب كۆتۈرمەك، قۇ- چاقلاشماق.	embrace [im'breis]
② قوبۇل قىلماق، پايدىلانماق، ئىشلەتمەك.	v.
③ ئىچىگە ئالماق، ئۆز ئىچىگە ئالماق.	n. ① قۇچاقلاش، قۇچاقلىشىش.
v. كەشتە تىكمەك، گۈل چەكمەك، گۈل تىكمەك.	embroider [im'broide]

embroidery [im'brɔɪdəri]	n. کەشته، نەقىش.
embryo ['embriəð]	① تۆرەلمە. ② باشلانما. ③ قۇيىما.
emend ['imend]	تۇغرىلىماق، تۈزەتمەك.
emerald ['emərəld]	پېشىل گۆھەر.
emerge [i'mə:dʒ]	v. پەيدا بولماق: گەۋىدىلەنمەك، پاش بولماق، مەيـ. دانغا كەلمەك.
emergence [i'mə:dʒəns]	n. پەيدا بولۇش؛ گەۋىدىلىنىش، كۆز ئالدىغا [an] كېلىش.
emergency [i'mə:dʒənsi]	① ۋەقە. ② تۆزگىرىش. ③ جىددىي an ~ door پەيت. ـئېھىتىيات ئىشىكى act/
emery ['eməri]	كاربورۇند، كارپىنىي كاربىدى
eminent ['eminənt]	① adj. كۆزگە كۆرۈنگەن، مەشھۇر، ئاتاقلىق، داڭدار. ② ئەلا سۈپەتلىك.
emigrant ['emigrənt]	n. مؤھاجىر، كۆچمەنلەر.
emigrate ['emigreit]	v. چەت ئىلگە چىقىپ كەتمەك، چەت ئەلگ بېرىپ ماكانلاشماق.
emission [imisʃn]	تارقاتماق، چاچماق، ئاتماق، قويىپ بەرمەك.
emit [i'mit]	=emission.
emotion [i'məʊʃən]	① كەيپىيات، كەيپ. ② خۇي. ③ ھېسىيات.
emperor ['empərə]	n. پادشاھ، خان، شاھ.
emphasis ['emfəsi:z]	n. (كۆپلۈكى [emfəsi:z]) تەكتىلەش.
emphasize, emphasise ['emfəsaiz]	v. تەكتىلىمەك، مۇھىم ئورۇنغا قويىماق.
empire ['empaiə]	n. ئىمپېرىيە.
empirical [im'pirikəl]	تەجربىچىلىك.

empiricism [em'pirisizəm]	n. تجربىچىلىك.
employ [im'plɔɪ]	I v. ① ياللىماق، ئىشلەتمەك، سەرپ قىلماق (ۋاقت). ② n. ياللاش، ياللىنىش، ياللانما.
employee ['emplɔɪ̯i: i:]	n. ياللانما، ياللانما خادىم، مەدىكار، ياللانما خىز- مەتچى.
employer [im'plɔɪ̯ə]	n. ياللىغۇچى، خوجاين.
employment [im'plɔɪ̯mənt]	①n. ياللاش، ياللىنىش، ئىشلىتىش. ② n. ئىش، خىزمەت.
empress ['emprɪs]	n. ئايال پادشاھ، خانىش.
empty ['emptɪ]	I adj. ① قۇرۇق، بوش. ② (جانلىق تىلدا) (دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلدى). ③ قۇرۇق ساندۇق. ④ قۇرۇق ئاپتوموبىل. ⑤ قۇرۇق بوتۇلغا.
	II v. ① قۇرۇق ئاتماق، قۇرۇقدىماق، بوشاتماق. ② ئاقماق، ئېقىپ كىرمەك.
emulation ['emju'leɪʃən]	n. مؤسابقه.
emulsion [imʌlʃn]	ئومۇلىسىيە (خىمىيە).
enable [i'neibl]	v. ئىمکانىيەتكە ئىگە قىلماق، ئىمکانىيەت يارىتىپ بىر- مەك.
enamel [i'næml]	① ئىمال، سىر. ② سىر (تۆمۈر ئەسۋاپلارغا بېرىلىدىغان سىر).
enchant [in'tʃɑ:nt]	v. ① مەپتۈن قىلماق، مەپتۈن بولماق. ② ئازادۇرماق، قايىمۇقتۇرماق، گائىگىراتماق.
encircle [in'sɜ:kkl]	كورشاۋ، مۇھاسىرە، قورشىۋالماق.
enclose, inclose [in'kləuz]	v. ① قورشىماق، قورشىۋالماق. ② سالماق، سېلىپ قويىماق، قوشۇپ قويىماق (لىپاپقا).
encore ['əŋkə:(r)]	① قايىتا، يەنە بىر قېتىم، تەكرارلىماق. ② جۆر بولۇپ ناخشا ئېيتىماق.

- I v. يولۇقماق، يولۇقۇپ قالماق، دۇچ كەلمەك [in'kaunte] دوقۇرۇشماق. I ①n. سەرگۈزەشت. ② ئۆچىرىشىش جېتى.
- v. ئىلهاام بەرمەك؛ ئىلهااملاندۇرماق. رىغبەت. [in'kʌridʒ] لەندۇرمەك؛ روھلاندۇرماق.
- n. ئىلهااملاندۇرۇش، رىغبەتلەندۇرۇش. [in'kʌridʒmənt]
- v. تەگىمەك، تاجاۋۇز قىلماق، دەخلى-تەرۇز قىلماق،] تەگىمەك، تاجاۋۇز قىلماق، دەخلى-تەرۇز قىلماق، چېقىلىماق، بېسىۋالماق، ئىكلىۋالماق.
- n. ئېنسىكلوپېدىيە. [en'saikləu'pi:diə]
- I ①n. ئۆچ، ئاياغ-ئۇچى، ئاخىرى، ئەڭ ئاخىرقى قىسى. [end] ② ئۇ بېشى. ③ ھالاکەت، ئۆلۈم. ④ مەقسەت، نىشان، مۇددىتا
- || ~ come to an ئاياغلاشتۇرماق، تاماملىماق / ~ in the ئەڭ ئاخىرىدا، نەتىجىدە / make an ~ of sth. (مەلۇم بىر ئىشنى) ئاياغلاشتۇرماق، تۆگەتمەك / putan ~ to sth. / ئاخىرلاشماق، توختىماق. I v. ئاخىرلاشماق، تاماملىماق، تاماملانماق، ئاياغلاشتۇرماق.
- زىيان، زىيانداشلىق، زىيانكەشلىك قىلماق [in'deindʒə(r)]
- I n. تەرىشىش. || make every ~ تەرىشىش. چى بىلەن، پۇتون زېھنى بىلەن. I v. تەرىشماق.
- ①n. ئاخىر، ئاخىرلىشىش، تۆگۈن.
- ② «گراماتىكا» سۆز تۈرلىكىزچى قوشۇمچە.
- adj. تۆگىمەس، تۆگىمەيدىغان.
- ①v. ماددى ياردىم بەرمەك، ئىئانە قىلماق. ② بەرمەك (ئوردىن، ئۇنىۋان قاتارلىقلارنى)، ئىگە بولماق.
- v. سۈر قىلماق، تاقفت قىلماق، چىدىماق، بەرداشلىق بەرمەك. ② ئۇزۇن داۋام قىلماق، ئۇزۇن داۋاملاشتۇرماق، ئۇزاققا سوزۇلماق، ئۇزاققا سوزماق.
- I n. دۇشمن. adj. دۇشمەنلىك.

- energetic** ['enə'dʒetik] ① adj. كۈچلۈك، قۇدراتلىك. ② روھلۇق، جانلىق، تېتىك، زېھنىي كۈچى ئورغۇپ تۇرغان.
- energy** ['enədʒi] ① n. زېھن ۋە كۈج، كۈج-قۇۋۇت، دەرمان، مادار. ② > فىزىكا < ئېنېرىگىيە. قۇچاقلىماق، قۇچاقلاشماق.
- enfold** [in'fəld] ① v. ئەمەلگە ئاشۇرماق، يۈرگۈزمەك، ئىجرا قىلا.
- enforce** [in'fɔ:s] ① v. ماق، ئادا قىلماق ② > قانۇن <. مجبۇرلىماق، زورلىماق.
- engage** [in'geidʒ] ① v. ياللىماق. ② ئالدىن يېزىلماق، ئالدىن مؤشىتىرى بولماق. ③ شوغۇللانماق، مدشغۇل بولماق.
- ④ چاي ئىچكۈزمەك. ⑤ هۇجۇم قىلماق، ... بىلدەن جەڭ قىلماق. ⑥ ئۆزىگە تارتىماق، جەلپ قىلماق. ⑦ > مېخانىكا < تۈلىماق، تۇلاشتۇرماق، توتاشماق، توتاشتۇرماق، چىشىلەشمەك، چىشىلەشتۇرمەك.
- engagement** [in'gedʒmənt] ① n. ۋەده، كېلىشىپ قويۇش، سۆزلى. ② شىپ قويۇش. ③ نىكاھ ئەهدىسى.
- Englander** ['ingləndə] ④ ئۇرۇش، جەڭ. n. ئەنگلېيلىك.
- engine** ['endʒin] ① n. ماتور. ② پاراۋۇز.
- engineer** ['endʒi'nɪə] I. n. ئىنتېنېر. ② (ئامېرىكا تىلدا) پوېيز شو-پۇرى. پاراۋۇز شوپۇرى. ① يېتەكچىلىك قىلماق، يېتەكلىمەك. ② پىلانلىماق، يول كۆرسەتمەك.
- engineering** ['endʒi'niərin] n. ئىنتېنېرلىق ئىلمى.
- English** ['englɪʃ] I. adj. ئەنگلېزچە، ئەنگلېيچە، ئەنگلېيىنىڭ، ئەنگلېيلىك، ئەنگلېيلىكنىڭ. II. n. ~ [the] n. ئەنگلېيلىك، ئەنگلېز. ② ئەنگلېز تىلى.
- Englishman** ['ɪnglis'mən] (Englishmə ['ɪnglis'mən]) n. ئەنگلېيىسى - لىك، ئەنگلېز، ئەنگلېيلىك ئەر.

Englishwoman [ˈɪŋglɪʃ wumən] (Englishwomen [ˈɪŋglɪʃ wimin]) n.
ئەنگلەيلىك ئايدال.

enjoy [inˈdʒɔi] ① ئامراق بولماق، ھەۋەس قىلماق، ياخشى كۆرمەك. ② بەھرىمن بولماق. ③ ھۆزۈرلەنماق، راھەتلەنمەك.

enlarge [inˈla:dʒ] ① چوڭايىماق، چوڭايىتىماق (رسىم). ② كېڭىيەك، كېڭىيتىمەك. || ~upon تەپسىلىي سۆزلىمەك.

enlighten [inˈlaɪtn] ① ئۇيغاتىماق، قوزغىماق. ② ئىلھام بەرمەك، رىغبەتلەندۈرمەك.

enlist [inˈlist] ① ئالماق، قوبۇل قىلماق (ئىسکەرلىككە). ② كۆزلىمەك، ئالماق.

enormous [iˈnɔ:rəməs] adj. غايىت زور، يوغان، كاتتا.

enough [iˈnʌf] adj. ١. يېتىرلىك، تولۇق. ٢. يېتىرلىك بولۇش، تولۇق بولۇش، قانائەتلىنىش. ٣. adv. يېتىرلىك، دېگەندەك.

enquire [inˈkwaɪə] v. =inquire.

enrich [inˈritʃ] ① باي قىلماق، باياشات قىلماق. ② مۇنبەتلەشتۈرمەك.

enrol (I) [inˈrəʊl] v. تىزىمىلماق، رويخەتكە ئالماق.

ensemble [ə:n'sa:mbl] ① پۇتون، بارلىق، ھەممە، ئۆمۈم، ئۆمۈمىي. ② لىق. ③ ئويۇن قويۇش ئەترى.

enslave [inˈsleiv] قۇل قىلماق، قۇللۇقا چۈشۈرمەك.

ensue [inˈsju:] ① ئارقىدىنلا چىقماق؛ ئارقىدىنلا تۈغۈلماق. ② ئاقىۋەت چىقماق: what will ~ from [on]

بۇ نىمە ئاقىۋەت كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ؟

ensure [inˈʃuə] ① كاپەلەتلىك قىلماق. ② قوغدىماق، مۇھاپىزەت قىلماق.

enter [ˈentə] ① كىرمەك. ② قاتناشماق. ③ يېزىلماق، تىزىمغا تىزىمغا ئالدۇرماق، تىزىمغا ئالماق، يازماق. ④ باشلىماق، باشلانماق

~ ① قاتناشماق. ② باشلىماق، كىرشىمەك ~ upon ||

باشلىماق، شۇغۇللانماق.

n. ① ئىش، كەسىپ. ② كارخانا. ③ كەسىپدارلىق، كەسىپكە بولغان قىزغىنلىق، ئالغا ئىنتىلىش قىز-
غىنلىقى.

v. ① كۆتۈۋالماق، مېھمان قىلماق. ② ئويۇن [’entə’tuin] تاماشا قىلماق، ئويۇن-تاماشا قىلىپ بىرمەك، كۆڭۈل ئاچماق.
③ كۆزلىمەك (غاينى).

n. ① مېھمان قىلىش، كۆتۈۋېلىش. ② ئويۇن-تاماشا، كۆڭۈل ئېچىش.

n. قىزغىنلىق، ئاكتىپلىق، تەشىببىوس. ③ كارلىق.

adj. قىزغىن.

v. قىزىقتۇرماق، قايىمۇقتۇرماق، ئىزىقتۇرماق.

adj. ① بۇتكۈل، تۈگەل، ھەممە. ② complete →

adv. ①v. پۇتونلىي، تامامن، ئومۇمىيىزلىك. ② هووقۇق بىرمەك، لاياقت بىرمەك. ③ ئىسىم قويماق، نام بىرمەك،
ئاتىماق.

n. ① مەۋجۇت، مەۋجۇدىيەت. ② ئەمەلىي نەرسە،
ماددىي نەرسە.

n. ئۇچىي.

n. ① كىرش ئېغىزى، كىرش ئىشىكى. ② ئىشىك. ③ كىرش (مەيدان، ئوقۇش، نوپۇس قاتارلىقلارغا).
④ كىرش هووقۇقى (مەيدانغا).

v. ① خىيال سۈرەمەك، خىيالغا كەتمەك. ② چەكسىز خۇشال قىلماق.

v. ئىلتىماس قىلماق، تىلەپ قىلماق، مۇراجىئەت
قىلماق، ئۆتۈنۈپ سورىماق.

n. كارخانىچى.

entrust, intrust [in'trust]	v. تاپشۇرماق، ھاۋاله قىلماق.
entry ['entri]	① كىرىش، مېدانغا كىرىش، سەھنىگ چىقىش.
	② كىرىش ئېغىزى، ئىشىك. ③ يېزىلىش، تىزىمغا ئالدۇرۇش، تىزىمىلىنىش. ④ نوپۇسقا كىرىش.
enumerate [inju:məreit]	سان، سانىماق.
enunciate [i'nʌnsieit]	تەلەپپۈز.
envelop¹ ['envələðp]	ئۇرىماق، يۆگىمەك، تۆگىمەك.
envelope² ['enviləup]	n. كونۇپېرت، لېپاپ.
envious ['enviəs]	① ھەستخور، ئىچى تار. ② ھەۋەسمىن.
environment [in'waiərənmənt]	① n. ئۆپچۈرە، ئەتراب. ② شارائىت،
	مۇھىت.
envisage [in'vizidʒ]	تەسەۋۋۇر، قىياس، ئارزو، ئۆمىد.
envy¹ ['envi]	① n. I ھەستخورلىق، ھەستخورلىق قىلىش.
	② ھەۋەس، ھەۋەس قىلىش، زوقلىنىش. ③ ھەۋەسلەندۈرگۈچى، زوقلانىدۇرغۇچى.
envy² ['envi]	① v. II ھەستخورلىق قىلماق، ئىچى تارلىق قىلماق.
	② قىزىقماق، ھەۋەس قىلماق.
enzyme ['enzaim]	ھەستخور، ئىچى تار.
	فېرىمېنت (ئورگانىزم ھۈجىرىلىرى پەيدا قىلىدى. خان يېلىمىسىمان ئورانىك ماددىلار).
epaulet ['epəlet]=epaulette.	پاگۇن.
epidemic [epi'demik]	يۇقۇملۇق، تارقىلىشچان.
epik ['epik]	① ئىپىك (شېئىر). ② ئۆلۈغ، ئۆلۈغۋار، زور، كاتتا.
epitaph ['epita:f]	قەبرە تەزكىرسى.
epitome [i'pitəmi]	① ئومۇملاشتۇرماق، يىغىنچاقلىماق. ② ئىخچام كۆرۈنۈش.
epoch² [i:pək]	n. يېڭى ئىسر، يېڭى سەھىپە، يېڭى دەۋر.
epoch² ['i:pək]	n. دەۋر، يېڭى زامان.

equal [i:kwəl]	I. تەڭداش، باراۋەر، ئوخشاش، تەڭ دەرىجىد.
， ~	II. تەڭداش، تەڭداشلىق.
② (1) تەڭ بولماق، باراۋەر بولماق، ئوخشاش بولماق.	(2) سېلىشتۈرغلۇ بولماق.
equalitarianism [i'kwɔli'teəriənizəm]	ن. تەڭ تەقسىماتچىلىق.
equality [i'kwɔliti]	n. تەڭداشلىق، باراۋەرلىك.
equally ['ikwɔli]	adv. ئوخشاش، تەڭ، باراۋەر.
equation [i'kweiʃən]	n. ① «ماتېماتىكا»، تەڭلىمە، تەڭلىك. ② تەڭپۇڭلۇق.
equator [i'kweitə]	[the~] n. ئېكۋاتور.
equilibrium [i:kwɪ'libriəm]	تەڭپۇڭلۇق، مۇۋازىنت.
equip [i'kwip]	v. قوراللاندۇرماق، ~ping، ~ped، ~ped) جابىدۇماق.
equipment [i'kwipmənt]	n. قورال-ياراغ، قورال-جابىدۇق، ئەسۋاب. [the~] ئۇسكونە، جاھاز.
equitable ['ekwitəbl]	ئادىللىق بىلەن، خالىسىلىق بىلەن.
equity ['ekwəti]	ئادىل، خالىس.
equivalent [i'kwivələnt]	① adj. تەڭ، تەڭداش، ئوخشاش، باراۋەر. [the~] ② 〈 ماتېماتىكا 〉 تەڭ قىممەتلىك. ③ 〈 فىزىكا 〉 تەڭ ئۇنۇملىك. ④ 〈 خىمىيە 〉 ئېكۋۇۋالىنىت، تەڭ باراۋەرلىك.
era [i'ərə]	① دەۋر. ② مىلادى.
eradicate [i'rædikeit]	تۈپتىن يوقاتماق، تۈپ يىلتىزىدىن يوقاتماق، يوق قىلماق، تۈگەتىمەك.
erect [i'rekt]	I. تىك؛ ئۆرە. II. تىكلىمەك؛ ئۆرە قىلماق.
erode [i'rəðd]	چىرىتىمەك، بۇزماق.
err [ə:]	v. خاتالاشماق، خاتالىق ئۆتكۈزۈمەك.
errand ['erənd]	n. ۋاقتىلىق ۋەزىپە، ئەمەل، مەنسىب.

errata [e'ra:tə] n. ← erratum.

erratic [i'rætik] غەيرىلىك، ئاجايىپلىق، غەلتىلىك.

erratum [e'ra:təm] ① بېسىلىش n. (کۆپلۈكى) (errata [e'ra:tə]) ② خاتالىقى. (کۆپلۈك ئىشلىتكەنде) تۈزىتىش جەدۋىلى.

erroneous [i'rəunjəs] خاتا، ناتوغرا: idea ~ خاتا ئىدىيە، خاتا adj. پىكىر.

error ['erə] خاتالىق، نۇقسان، قۇسۇر. n.

erupt [irʌpt] ① پارتلىماق، قوزغالماق. ② ئېتلىپ چىقماق. ③ تاشماق.

escalate ['eskaleit] ① دەرىجىسى ئۆسمەك. ② سىنىپ كۆچمەك.

escalator ['eskəleɪtə(r)] توكلۇق پەلەمپەي.

escape [is'keip] I ① قاچماق، قېچىپ چىقماق، قېچىپ قۇتۇلماق. ② ئۇتنۇماق، ئېسىگە كەلمەسلىك. II ①n. ② قۇتۇلۇش، قېچىپ قۇتۇ. لۇش. ② (گاز، سۇ قاتارلىقلارنى) قويۇپ بېرىش ئۇسکۇنىسى.

escort¹ ['eskə:t] مؤھاپىزەتچى، قوغىدىغۇچى.

escort² ['eskə:t] مؤھاپىزەت قىلماق، قوغىدىماق.

esp. = **especially**.

especial [is'peʃəl] ئالاھىدە، ئاجايىپ، باشقىچە، پەۋۇقۇلشادە. adj.

especially [is'peʃəli] adv. بولۇپىمۇ، خۇسۇسەن.

essay¹ [e'sei] ① قىلماقچى بولماق، ئورۇنماق. ② سىناپ باقىحاق، ئورۇنۇپ كۆرمەك.

essay² ['esei] n. نىسەر، نەسىرىي ئەسىر، فېلىيەتون، ئەدەبىي پارچە.

essence ['esns] ① ماهىيەت. ② مۇھىم ئامىل، جەۋەھەر، مېغىز. n.

essential [i'sentʃəl] I ① ماهىيەتلەك. ② مېغىزلىق، ئاساسىي، ئاساسلىق. ③ زۆرۈر، كەم بولسا بولمايدىغان، مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. II ① ماهىيەت. ② مۇھىم ئامىل، مۇھىم نۇقتا.

- essentially** [i'sentʃəli] ①adv. ماهیيەتتە، ماهىيەت جەھەتنىن. ② تۈپتنىن.
- establish** [is'tæbliʃ] ①v. قۇرماق، تىكلىمەك، تەسس قىلماق. ② ئېنىق بەلگىلىمەك.
- establishment** [is'tæbliʃmənt] ①n. قۇرۇش، تىكىلەش، بىرپا قىد. ② قۇرۇلما، قۇرۇلغان ئورگان (مىسلىم: زاۋۇت، مەكتەپ لىمش. ③ قاتارلىقلار).
- estate** [is'teit] ①n. يەر مۇلۇكى، ئاسارە. ② مۇلۇك، مال-مۇلۇك، بايلق. ③ ھال-ئەھۋال.
- esteem** [is'ti:m] ①v. ھۆرمەتلىمەك، ھۆرمەت قىلماق. ② دەپ [. . . دەپ] هېسابلىماق. ③ n. دەپ قارىماق، ھۆرمەت، ھۆرمەتلەش.
- estimate¹** ['estimeit] v. مۇلچەرلىمەك، تەخمنىن قىلماق.
- estimate²** ['estimit] n. مۇلچەر، مۇلچەرلىش، تەخمىنلىش، تەخمىنلىنەن هېسابلاش.
- etc. = et cetera** [it'setrə] قاتارلىقلار.
- eternal** [i:'tə:nl] adj. مەڭگۈلۈك، ئەبدىي.
- eternity** [i:'tə:niti] ①n. مەڭگۈلۈك، ئۆمۈرۈزىيت، ئەبدىيلىك. ② چەكسىزلىك.
- European** ['juərə'pi:ən] I adj. ياۋروپا، ياۋروپاچە، ياۋروپانىڭ. II n. ياۋروپالىق.
- evaluate** [i'væljueit] v. باھالىماق، باھا بىرمەك.
- evaporate** [i'væpəreit] ①v. پارغا ئايلانماق، پارغا ئايلاندۇرماق. ② سۈسىزلانىدۇرمۇلماق.
- evaporation** [i'væpə'reiʃən] ①n. پارغا ئايلىنىش، سۈسىزلىنىش.
- eve** [i:v] ①n. ئالدىنىقى كېچە. ② ھارپا.
- even** ['i:vən] ①adj. I تۈز، تەكشى. ② تەڭ، ئوخشاش، باراۋەر. ③ قانۇنىيەتلىك. ④ جۈپ سانلىق، قوش سانلىق.

٥ ئاديل. ① adv. II هەتتا، هەتتاكي، ... مۇ. ② (سۈپەتلەرنىڭ سېلىشتۈرما دەرىجىلىرى بىلەن بىرگە كېلىدۇ) تېخىمۇ، يەنلا. ③ دەل؛ ھازىرلا، ھېللا. ① v. II تەكشىلەنمەك. ② ئوتتۇرا ھېساب قىلىنماق. ③ ئوخشاش بولماق، باراۋەر بولماق.

١. ٣اخشام، كەچقۇرۇن. ② كەچلىك كۆڭۈل ئې. ① n. evening [’i:vnij] چىش / ~ ① ياخشى چۈش كۆرۈڭ، كەچلىكتىز خەيرلىك بولسۇن. ② (كەچلىك تاماقتىن باشلاپ ياتار چاغىقچە بولغان ئارىلىقتا بىراۋ بىلەن كۆرۈشكەندە ئېيتىلىدىغان ئىسىنلىك سوراش سۆزى) ياخشىمۇسىز.

١. ٤هەقى، ھادىسە. ② نەتىجە. ③ (تەتىرىبىيە يېغىنلىرىدا) مۇسابىقە تۈرى.

١. ٥ئاك ئاخىرىدا، ئاخىرىقى ھېسابتا. eventually [i’ventjuəli] ① adv. (پېئىلىنىڭ ئالدىدا كېلىپ، ئىش ھەرىكەتتىڭ بولۇپ ever [’evə] ② زادى. زادىنىكىنى بىلدۈرىدۇ) ① ھەرقاچان، ھەر زامان، ھەر دائم.

١. ٦مەڭگۇ، مەڭگۈلۈك، ئەبىدىي، ئەبەد. everlasting [’evə’la:stiŋ] ① adj. دىل-ئەبەد.

١. ٧مەڭگۇ، ئەبىدىي، ئۆمۈرۈۋايىت. evermore [’evə’mɔ:] ① adj. ھەر بىر: ھەر بىر: ~now and day ② (ئابستراكت ئىسىملار بىلەن بىرگە كېلىدۇ) تولۇق، يېتىرلىك.

١. ٨pron. ھەركىم، ھەر كىشى، ھەممە ئادەم. everybody [’evribədi]

١. ٩adj.، كۈنلۈك، ھەر كۈنلۈك، كۈندىلىك. everyday [’evridei]

١. ١0pron. ھەر كىم، ھەر بىر ئادەم، ھەممە ئادەم. everyone [’evriwʌn]

١. ١1pron. ھەممە ئىش، ھەربىر ئىش. ② ھەممە everything [’evriθiŋ]

١. ١2pron. نەرسە، ھەربىر نەرسە. ③ (كېسىم خۇۋەر بولۇپ كېلىدۇ) ئەڭ مۇ.

ھىم ئىش، ئەڭ مۇھىم ندرسە.

everywhere [ˈevriwɛə] adv. ھەر يەردە، ھەممە يەردە، ھەر جايىدا.
evict [iˈvikt] قوغلاب چىقارماق، ھەيدىمەك، قوغلىماق.
evidence¹ ['evidəns] ① گۈۋاھلىق بىرمەك، ئىسپات قىلماق. ② گۈۋاھلىق قەغىزى، ئىسپات قەغىزى. ③ ھۆججەت، دەلىل، ئىسپات.
evidence² ['evidəns] ① n. دەلىل، ئىسپات، ماددىي ئىسپات. ② ① دەلىل، ئىسپات، ماددىي ئىسپات. ③ روشن، ئېنىق، روشنلىك، ئېنىق-لمق.
قيياپەت، يۈرۈش-تۈرۈش. ③ روشن، ئېنىق، روشنلىك، ئېنىق.

evident ['evidənt] ①adj. روشن، ئېنىق. ② چۈشىنىشلىك.
evidently ['evidəntli] ①adv. روشن، ئېنىق، ئۈچۈق. ② ئەلۋەتتە، زەنلىكى.

evil ['i:vl] I ① adj. يامان، ئوسال، رەزىل، قېبىھ. ② زىيانلىق.
II بالا-قازا، كېلىشىمەسىلىك، بەختىزلىك. II adv. زەنلىك، زەنلىك، زەنلىك.
ھەرخەندىلىك.

ewe [ju:] n. ساغلىق قوي.

exact [ig'zækt] I ①adj. ئېنىق، توغرا. ② مۇكەممەل، پۇختا.
II v. ① قىستىماق، زورلىماق، تەھدىت سالماق. ② لازىم بولماق،
لازىم قىلماق، كېرىك بولماق، كېرىك قىلماق.
exactly [ig'zæktli] ①adv. دەل. ② پۇتۇنلىي، تامامن. ③ توغرا، دۈرۈن.

exaggerate [ig'zædʒəreit] v. مۇبالىغە قىلماق، ئاشۇرۇۋەتمەك، چوڭايىتىپ كۆرسەتمەك.
كۆپتۈرمەك، چوڭايىتىپ كۆرسەتمەك.

exalt [ig'zo:lt] ①v. (مەرتىۋ، هوقۇق، قاتارلىقلارنى) ئۆستۈرمەك، كۆتۈرمەك،
يۇقىرى كۆتۈرمەك. ② ماختىماق، مەدھىيلىمەك، كۆزىلە-
مەك، كۆككە كۆتۈرمەك.

exam [ig'zæm] n. (جانلىق تىلدا) ئىمتىھان.

examination [ig'zæmi'neʃən] ①n. تەكشۈرۈش. ② ئىمتىھان، سىناق.

examine [ig'zæmin] ①v. تەكشۈرمەك، قاراپ چىقماق.

② ئىمتىھان ئالماق، ئىمتىھان بىرمەك، سىناب كۆرمەك.
③ سوراق قىلماق.

example [ig'za:mpl] for ~ ① دەلىل، ئىسپات، ئەمەلىي ئىسپات: ② مەسىلەن، ئالايلىق. ③ نۇسخا، نەمۇنە، تۆرەنەك.
④ ساۋاق.

exasperate [ig'za:spəreit] ① ئوغىسىنى قایناتماق، ② ئاچچىقىنى كەل. تۆرمەك، تېرىكتۈرمەك.

excavate ['ekskəveit] كولىماق، قازماق، ئاچماق.

exceed [ik'si:d] v. ئېشىپ چۈشمەك، ئېشىپ كەتمەك، ھالقىپ چۈشمەك، ئۆتۈپ كەتمەك.

exceeding [ik'si:diŋ] adj. & adv. ھەددىدىن تاشقىرى، ھەددىدىن زىيا. . .

exceedingly [ik'si:diŋli] adv. ئىنتايىن، زور دەرىجىدە.

excel [ik'sel] v. ① ئۆستۈن كەلمەك، (~ling : ~led) ② ئۆستا، ماھىر. ئېشىپ چۈشمەك.

excellence ['eksələns] n. ① مۇنۇھەرلىك. ② ئۆزەللەك، ئىللەق. ③ مەشھۇرلىق. ④ ئارتاۋىچىلىق.

excellent ['eksələnt] adj. ① ئەلا، ئېسىل، مۇنۇھەر، نادر. ② مەشھۇر.

except [ik'sept] I prep. . . دىن سىرت، . . . دىن باشقا؛

نى ھېسابقا ئالىغاندا: ~ He works everyday .

v. sunday ئۇ يەكشەنبە كۈندىن باشقا كۈنلەرde ئىشلەيدۇ. ② ئېلىپ تاشلىماق، چىقىرىپ تاشلىماق، چىقىرىۋەتمەك، مۇستەسنا قىلماق.

exception [ik'sepʃən] ① مۇستەسنا قىلىش، چىقىرىپ تاشلاش.

② قارشى تۆرۈش: ~ take to كە قارشى تۆرمەك، . . . كە قارشلىق كۆرسەتمەك.

excess [ik'ses] I ① ھەددىدىن ئارتۇق، ھەددىدىن زىيادە. ②

نورمسىزلىق، چەكلىمكە ئۇچرىماسلق. ③ (كۆپلۈك نىشلىتىلەدۇ) زوراۋانلىق. I adj. ① ھددىدىن تاشقىرى، چېكىدىن ئاش.
excessive [ik'sesiv] adj. ھددىدىن تاشقىرى، ھددىدىن زىيادە: an ~ demand ھددىدىن زىيادە ئارتۇق تەلەپ.
exchange [iks'tseindʒ] I v. ① ئالماشتۇرماق، تېگىشىمك، يەڭىۋىشلە. [ىكشىمك، يەڭىۋىشلە] ② سودىلاشماق. ③ سودىلاشماق، يۆتكىمك. II n. ① ئالماشتۇرۇش، تېگىشىش، يەڭىۋىشلەش، يۆتكەش. ② سودا بازىرى. ③ تونۇشتۇرۇش پونكتى.
excite [ik'sait] ① تىسىر قىلماق، تىسىر قوزغۇماق. ② ھاياجانلاندۇرماق، روھلاندۇرماق. ③ قوزغۇماق، ئۇرغۇماق، ئۇپ-خاتماق.
excited [ik'saited] adj. روھلىق، جۈشقۇن، ھاياجانلىق.
excitement [ik'saitmənt] ① n. تىسىر قىلىش، تىسىر قوزغاش. ② ھاياجانلىنىش، روھلىنىش.
excitign [iks'kleim] adj. كىشىنى ھاياجانلاندۇرىدىغان.
exclaim [iks'kleim] v. ۋارقىرىماق، توۋىلىماق، ۋارقىراپ سۆزلىمك.
exclamatory [eks'klæmətəri] adj. ئۇندەش: an ~ sentence ① ئۇندەش، رەت قىلماق، باش تارتىماق. ② چەتكە قاقدا، يەكلىمك.
exclude [iks'klu:d] ② ياتلارنى يەكلەيدىغان، باشقىلارنى چەتكە [قاقدىغان]. ② ئۆزىنى چوڭ تۇتىدىغان، ھاكاۋۇر.
exclusive [iks'klu:siv] ① adj. ياتلارنى يەكلەيدىغان، باشقىلارنى چەتكە [قاقدىغان]. ② خاس، بىردىنبىر. ④ ئالىي، ئىسىل، تولۇق .. ~of .. خى هېسابقا ئالىغاندا، ... مەدىن سىرت.
excrement ['ekskrəmənt] گەندە-سۈيدۈك.
excrete [ik'skri:t] چىقارماق.
excursion [ik'skɜ:ʃn] يېراققا پىيادە ساياهەت قىلماق.

- ① ئېپۇ قىلماق، كەچۈرمەك. ② ئازاد قىلماق، خالاس قىلماق، كەچۈرۈم قىلماق، ئېلىپ تاشلىماق
- Excuse me, I have to go now كەچۈرۈڭ: Excuse me || كەچۈرۈڭ، مەن كېتىمى / ~ oneself؛ ئۆزىنى ئاقلىماق.
- excuse²** [iks'kju:z] n. ئېپۇ، ئېپۇ سوراش، كەچۈرۈم، كەچۈرۈم سو- راش، ئۆزۈرخاھلىق، ئۆزۈرخاھلىق ئېيتىش.
- ② باھانە، سەۋەب، باھانە-سەۋەب.
- execute** ['eksikju:t] ① v. ئىجرا قىلماق، ئادا قىلماق، يولغا قويماق.
- ② ئۆلۈم جازاسىنى ئىجرا قىلماق. ③ ياسىماق، ئىشلىمەك (سىز-ئەت-بۇيۇملىرىنى). ④ چالماق، ئورۇندىماق.
- execution** ['eksi'kju:fən] n. ① ئىجرا قىلىش، ئورۇنداش، يولغا قو- يۇش. ② ئۆلۈم جازاسى. ③ چېلىش ماھارىتى (سازلارنى)، ئورۇنداش ماھارىتى.
- executive** [ig'zækjutiv] I adj. ئىجرائىي، مەممۇرىي. ① n. II مەممۇرىيەت. ② ئىجراچى، ئىجرا قىلغۇچى.
- exemplify** [ig'zemplifai] v. ئۆلگە كۆرسەتمەك، دەلىل كەلتۈرمەك، ئىسپات كۆرسەتمەك.
- exempt** [ig'zempt] ① ئازاد قىلماق، خالاس قىلماق. ② كەچۈرۈم قىلماق، ئېلىپ تاشلىماق.
- exercise** ['eksəsaiz] I ① n. ② مەشق، كۈنۈكمە. ③ گىمناستىكا. ④ (ئامېرباكا تىلىدا) مۇراسىم.
- II ① v. ② چېنىقىق، هەرىكت قىلماق. ③ مەشق قىلماق. ④ ئىشلەتمەك.
- v. يۈرگۈزۈمەك، ئىشلەتمەك، جارى قىلدۇرماق.
- exhale** [eks'heil] نەپەس چىقارماق.
- exhaust** [ig'zæst] I ① خوراتىماق، خورتىسپ تۈگەتمەك، خورسماق. ② ماغدۇرسىز لانماق، ماغدۇرسىز لاندۇرماق.

تارتماق، تارتىپ تۈگەتمەك (سوْ قاتارلىقلارنى). ④ تەنقىق قىلـاـق، مۇلاھىزه قىلماق. Ⅱ. n. چىقىرىۋېتىش؛ چىقىرىۋېتىش ئەسۋايى.

exhibit [ig'zibit] ①v. كۆرگەزىمە قويىماق، كۆرگەزىمە قىلماق. Ⅰ

② كۆرسەتمەك، نامىيان قىلماق. Ⅱ. n. كۆرگەزىمە بۇيۇملىرى.

exhibition ['eksi'biʃən] ①n. كۆرگەزىمە، كۆرگەزىمە قىلىش. ②n. كۆرسىتىش، ئورۇنداش.

exile ['eksail] ①n. پالاش، سۈرگۈن قىلىش. ② پالانغۇچى، سۈرگۈن بولغۇچى. Ⅱ. v. پالىماق، سۈرگۈن قىلماق.

exist [ig'zist] ①v. مەۋجۇت بولۇپ تۇرماق. ② هايات كەچۈرمەك، ياشىماق.

existence [ig'zistəns] ②n. مەۋجۇدىيەت، مەۋجۇتلۇق، بارلىق ②n. هايات، هاياتلىق. || bring... into ~ بارلىقا كەلمەك، قۇرۇلماق.

expand [iks'pænd] ①v. ئاچماق، ئېچىلماق، يايماق، يېيىلماق (قا-نات). ② ئورلىمەك، كۆپمەك. ③ كېڭىيمەك (قوشۇن).

expansive [iks'pænsiv] n. پایانسازلىق، چەكسىزلىك.

expansion [iks'pænsən] n. كېڭىيتىش، كېڭىيىش، راۋاجلىنىش، راۋاجلاندۇرۇش. ② تەرەققىيات.

expansionism [iks'pænʃənizəm] n. كېڭىيمىچىلىك.

expansionist [iks'pæʃənist] n. كېڭىيمىچى.

expatriate [eks'pætriət] چەت ئىلده ئولتۇراقلىشىپ قالغان.

expect [iks'pekt] ①v. ئۇمىد قىلماق، ئارزو قىلماق، ئىنتىزار بولماق، كۆتمەك. ② ئوپلىماق، ... دەپ قارىماق.

expectation ['ekspək'teisən] n. ئۇمىد، ئارزو، ئىستەك، ئىنتىزار-لىق.

expedient [iks'pi:djənt] ①adj. I لايىق، مۇۋاپىق. ② پايدىلىق. ③ ئەپلىك. Ⅱ. n. ۋاقتلىق تەدبىر، ۋاقتلىق ھەل قىلىش چارسى.

expedition ['ekspə'diʃən] ①n. يىراقتا يۈرۈش، ئۆزۈن سەپەر، سا.

- یاهەت. ② تەکشۈرۈش. ③ قېزىپ تەکشۈرگۈچىلەر.
- ④ چەبىدەسلىك، چاققانلىق.
- expel** [iks'pel, eks'pel] v. (~ : ~led) قوغلاپ چىقار. (~ling) قوغلاپ چىقارماق، هىيدىمەك، بوشاتماق. قوغلاپ چىقارماق، هىيدىمەك.
- expend** [ik'spend] ① ئىستېمال، ئىستېمال قىلماق. ② سەرپ قىلا. ماق، خەجلىمەك.
- expenditure** [ik'spenditʃə(r)] ② سەرپ قىلماق، خەجلىمەك. ئىستېمال قىلماق.
- expense** [iks'pens] n. خىراجەت، چىقىم.
- expensive** [iks'pensiv] adj. قىممەت.
- experience** [iks'piəriəns] I ①n. تەجربى. ② سەرگۈزەشت، كەچۈر. II v. ① بېشىدىن كەچۈرمەك، بېشىدىن ئۆتكۈزمەك. ② مش.
- experienced** [iks'piəriənst] ①adj. تەجربىلىك، مەلىكىلىك، پىشقانى. ② ئىش كۆرگەن.
- experiment** [iks'periment] I n. تەجربى، سىناق. II v. تەقرىبە قىلا. ماق، سىناق قىلماق.
- expert** ['ekspə:t] I n. مۇتىخەسىس ماهر، ئۇستا. II adj. تەجربىلىك، پىشقانى، ئىختىسالىق.
- expire** [iks'paiə] ①v. ئاخىر لاشماق، توشماق، ۋاقتى توشماق. ②n. جان ئۆزىمەك، نەپەستىن قالماق، نەپىسى توختىماق.
- explain** [iks'plain] v. چۈشەندۈرمەك، ئىزاهات بىرمەك، شەرھىيلە.
- مەك، ئۇقتۇرماق: ~sth. away چۈشەندۈرمەك، ئەپلەپ-سەپلەپ ئۇتە.
- كۆزۈچەتمەك، كۆز بويىماق.
- explanation** ['eksplə'neiʃən] n. چۈشەندۈرۈش، ئىزاهات.
- explode** [iks'pləud] ①v. پارتلىماق، ئېتىلىماق، پارتىلاتماق، ئاتماق، قوزغىماق، قوزغالماق. ② سۈپۈرۈپ تاشلىماق، ئاغدۇرۇپ تاشلىدە.
- ماق، يوقاتماق. ③ ئېچىپ تاشلىماق.

- exploitation** [eksplɔɪ'teɪʃən] ① n. ئېكسيپلاتاتسيي، ئېكسيپلاتاتتس. ② يە قىلىش. ③ ئۆزلەشتۈرۈش. ④ پايدىلىنىش، ئىشلىتىش.
- exploit¹** ['eksplɔɪt] n. ئۆلۈغ خىزمەت، ئۆلۈغ تۆھپە.
- exploit²** [iks'plɔɪt] ① v. ئېكسيپلاتاتسيي قىلماق. ② ئاچماق (تەبىد). ③ ئىي بايلىقلارنى).
- explore** [iks'plɔ:] ① v. چارلىماق، تەكشۈرمەك، قېزىپ تەكشۈر. ② مەك. ③ ئىزدىمەك، ئىزدەنمەك.
- explosion** [iks'pləʊzən] ① n. ئېتلىش، پارتلاش، پارتلاش ئاۋازى، پارتلىتىش. ② كۆتۈرۈلۈش، قوزغىلىش، قوزغاش.
- exponent** [eks'pəʊnənt] ① n. چۈشەندۈرگۈچى، ئىزاهات بىرگۈچى. ② ۋەكىل؛ تىپ. ③ <ماتېماتىكا> كۆرسەتكۈچ، دەرىجە.
- export¹** ['ekspo:t] ① n. ئېكسپورت، ئېكسپورت قىلىش. ② v. ئېكسپورت بۇيۇملىرى.
- export²** [eks'po:t] v. ئېكسپورت قىلماق.
- expose** [iks'paʊz] ① v. پاش قىلماق، ئېچىپ تاشلىماق. ② كۆرگەزىمە قويىماق. ③ نۇر ئۆتمەك، نۇر ئۆتە-كۈزىمەك (سۈرەتچىلىكتە).
- exposition** ['ekspə'ziʃən] ① n. چۈشەندۈرۈش، ئىزاهات. ② كۆرگەزىمە.
- exposure** [iks'paʊzə] ① n. پاش قىلىش، پاش بولۇش، ئېچىپ تاشلاش. ② نۇر ئۆتۈش، نۇر ئۆتكۈزۈش.
- expound** [ik'spaʊnd] v. بايان قىلماق، ئىزهار قىلماق.
- express** [iks'pres] ① v. بىلدۈرمەك، ئۇقتۇرماق، ئىپادىلىمەك. ② تېز يەتكۈزىمەك (خەت-چەك، پوسۇلکا، مال قاتارلىقلارنى)
- II ① adj. ② تېز يەتكۈزىمەك (خەت-چەك، چۈشىنىشلىك). ③ پەۋۇقۇلئادىدە تېز:
- III ~ an پەۋۇقۇلئادىدە تېز پويمىز. ① n. ② تېز يەتكۈزۈش. ③ train

تېز پويىز، تېز ئاپتوموبىل. IV تېز پويىز بىلەن، تېز ئاپتوموبىل بىلەن.

expression [iks'preʃə] ① n. ئىپادە، ئىپادىلەش، بىلدۈرۈش. ② ئىپادىلەش ئۇسۇلى. ③ چىراي، تەلمەت.

expulsion [ik'spʌlʃn] هېيدىمەك، قوغلىماق، سۈرۈپ چىقارماق.

exquisite ['ekskwizit] ① adj. نەپس، نازۇك، گۈزەل. ② قاتىقى. ③ شىدەتلىك. ④ سەزگۈر، ئۆتكۈز.

extend [iks'tend] ① v. سوزماق، سوزۇلماق، ئۇزارتماق، ئۇزارىتىلە. ② يايىماق، يېيىلىماق، كېڭىيمەك، كېڭىيتىمەك. ③ بەرمەك.

extension [iks'tenʃən] ① n. سوزۇش، سوزۇلۇش، ئۇزىراش، ئۇزارىتىلە. ② كېڭىيش، كېڭىيتىش، يېيىلىش.

③ ئۇزارىتىلغان قىسىمى، قوشۇلغان بۆلىكى؛ ئۇزارىتىلغان مۇددەت.

extensive [iks'tensiv] adj. بىپايىان، كەڭ، كەڭ كۆلەملەك، كەڭ دائىد. ② مەرىلىك.

extent [iks'tent] ① n. دەرىجە، دائىرە، ئۆلچەم (ئۇزۇن-قىسىدە). ② لەق، چوڭ-كىچىكلىك ۋە كەڭ-تارلىق قاتارلىقلارنىڭ).

exterior [eks'tiəriər] I adj. تاشقى، سىرتقى. II n. تاشقى كۆرۈنۈش، تۈرۈق، سىرتقى قىسىمى.

external [eks'tənl] adj. تاشقى، سىرتقى.

extinguish [ik'stɪŋgwɪʃ] ① v. ئۆچىمەك، ئۆچۈرمەك، يوقالماق.

extort [ik'stɔ:t] قورقۇتۇپ ئېلىۋالماق، تەھدىت سېلىپ تارتىۋالماق.

extra ['ekstrə] I ① adj. ئوشۇقچە. ② ۋاقتلىق، ۋاقتىنچە. ③ قوشۇمچە نەرسىلەر.

II n. قوشۇمچە سان (گىزىتلەرنىڭ). ② قوشۇمچە نەرسىلەر. ③ ئوشۇقچە نەرسىلەر.

III ① adv. ② ۋاقتلىق، ئارتاۋىچە، ھەددە.

extract¹ [iks'trækt] ① v. يۈلماق، تارتىپ چىقارماق (چىشنى). ② سقىپ چىقارماق (ماينى). ③ كۆچۈرۈۋالماق (ئايرىم خەت ياكى

جۇملىلەرنى). ④ «ماتېماتىكا» يىلتىز چىقارماق.

extract² ['ekstrækt] ①n. شىرنه، شربەت. ② تاللانما، ئۆزۈندى. ③adj. ① پەۋۇچۇلئادىدە، تاسادىپسى. ② adj. ۋاقتىلىق.

extreme [iks'tri:m] ①adj. ئۆچىدىكى. ② ئەڭ يېراقتىكى. ③ ئۆچىغا چىقان. ④ كەسکىن. ⑤ قۇتۇپ.

extremely [iks'tri:mli] ①adv. ئادەتتىن تاشقىرى، ناھايىتى.

eye [ai] ①n. ② كۆز نۇرى. ③ كۆز قاراش. ④ كۆرۈش

قۇۋۇشتى. ⑤ تۆشۈك (يىڭىنىڭ) || be all ~ s // دىققەت بىلەن قارىماق، تىكىلىپ قارىماق / catch one's ~ دىققىتىنى قوزغىماق have an ~s to ... / ~ for ... / an ~ for ... / دىققەت قىلماق، زەن قويۇپ قارىماق. v. قارىماق، كۆز تىكىپ قارىماق، دىققەت بىلەن قارىماق.

eyeglasses ['aigla:siz] n. كۆزهينەك.

eyelash ['ailæʃ] n. كىرپىك.

eyesight ['aisait] n. كۆرۈش قۇۋۇشتى.

F

F,f [ef]	ئىنگلiz تىلى ئېلىپىدەسىنىڭ ئالتنىچى ھەربى
fable ['feibl]	① مەسەل، كىنايە. ② رىۋايمەت، چۆچەك، ئەپسانە. n.
fabric ['fæbrik]	گەزلىمە، ماتا. ② قۇرۇلما، تۈزۈلۈش، تۈزۈلمە. n.
	③ تشكىل، تشكىلات.
fabricate ['fæbrikeit]	① ئورناتماق، قۇراشتۇرماق ② ئويىدۇرما، ئويىدۇ- رۇپ چىقارماق.
face [feis]	① يۈز، چىrai، چېھەرە. ② ئۇڭى، تېشى، (رەخت- نىڭ). ③ ئالدى. ④ تاشقى كۆرۈنۈش to ~ يۈزمۇ يۈز in (the) ~ of... / ... گە قارىماستىن، / fly in the ~ of... / اشكارا قارشى تۇرماق look sb. in the ~ / lose one's يۈزى چۈشمەك، يۈزىنى چۈشۈرمەك / save one's~ يۈزىنى ساقلاپ قالا- ماق، يۈزى چۈشمەسلەك.
facetious [fə'si:fəs]	يۈمۈرلۈق، قىزىقچىلىق
facilitate [fə'siliteit]	① ئۇڭايلىق تۈغدۈرماق، قولايلىق يارات- ماق. ② ئىلگىرى سۈرمەك.
facility [fə'siliti]	قولايلىق، ئەپچىللەك، چاققانلىق، ئۈستىلىق.
fact [fækt]	n. پاكىت، ئەمەلىيەت، ھەققىي ئەھۋال ~ in point of as a matter of ، ~ in ، ~ in point of ئەمەلىيەتتە، راستىنى ئېيتقاندا.
faction ['fækʃn]	① مەزھەپ ② گۇرۇھ ③ مەزھەپلەر ئۇرۇشى
factor ['fæktə]	① ئامىل، ئېلىپىمېنت. ② < ماتېماتىكا > كۆپەيتىكۈچى.
factory ['fæktəri]	زاخۇت، فابرىكا. n.

پاکتلىق، ئەملىيەتلەك

factual ['fæktʃəəl]

n. ① ئىقتىدار، قابلىيەت. ② ئۆز رولى، خىزمەتى. ③ (مەكتەپنىڭ) بارلىق ئوقۇنقوچىلىرى. ④ فاكۇلتېت.

v. ① (گۈل، ئوت-چۆپ قاتارلىقلار) قۇرۇپ قالماق، خازان [feid] بولماق. ② رەئىگى ئۆچمەك، ئۆڭمەك. ③ يوقالماق، يوقاتماق (ئا-ۋاز). ④ سۈسلاشتۇرماق، سۈسلاشتۇرماق، ئاجىزلاشماق، ئاجىزلاش-تۇرماق.

① ئادەمنى چارچىتىدىغان خىزمەت ② شئائىين F. Fahrenheit ['færənhaɪt] n. فارېنگىيەت تېرمومېتىرى (قسقارتىلمىتى).

v. ① مەغلۇپ بولماق، مەغلۇپ قىلماق. ② ئىمتىھاندىن [feil] ئۆتەلمەسلىك. ③ ۋۇجۇدقا چىقماسلق. ④ يېتىشىمەسلىك. ⑤ ئاجىزلاشقان، ئاجىزلاشتۇرماق (سالامەتلەك، كۆرۈش قۇۋۇتنى قاتارلىقلار) without n. ① ئاجىز، كۈچسىز. ② بېشى قايغان، بېشىنى feint [feint] I. قايدۇرىدىغان. ③ سۈس، ئاج (رەڭ). ④ هوشىدىن كەتمەك، بېشى قايماق. ⑤ هوشىزلىنىش، بېشى قېبىش.

adv. ① ئاجىز، كۈچسىز. ② سۈس، ئاج (رەڭ). faintly ['feintli]. I. adj. ① ئادىل، خالىس، مۇۋاپىق. ② ياخشى، خېلىلا [feə] ياخشى. ③ ئۇچۇق (هاۋا). ④ ئاق (تېرە). ⑤ ساپىرىق (چاج). ⑥ < قەدىمكى تىلدا> گۈزەل، چىرايلق. ⑦ ئېنىق. ① adv. II. ئادىل، خالىس، مۇۋاپىق. ② ئۇچۇق، ئېنىق، روشن.

fairly [’feəli]	① ثادل، خالس، مۇۋاپىق. ② خېلى، خېليلە. ③ ناهايىتى، بىك، ئىنتايىن.
fairy [’feəri]	n. پېرى، پېرىزات.
fairyland [’feərilænd]	n. پېرىزاتلار ماكانى، ئاجايىپ جاي، ئاجا. يىپ كۆرۈنۈش.
faith [feiθ]	① ئىشىنجى. ② ۋەده، لەۋەھە. ③ ئېتىقاد، دىنىي ئېتىقاد. ④ ساداقەت. (براؤغا قىلغان) ۋەدىسىدە تۈرمەق (تۈرماسلىق).
faithful [’feiθful]	① سادىق، ساداقەتلەك. ② توغرا، ئىشەنچلىك.
faithfully [’feiθfuli]	① adv. سادقلىق بىلەن، ساداقەتلەك بىلەن ② توغرا، ئەينەن.
fake [feik]	① ساختا مال ② ئالدامچى
falcon [’fə:lkn]	n. شۇڭقار
fall [fɔ:l]	v. ① (: fell [fel]) ~ پەسىيمەك، پەسىيتىمەك، [l] ~ تۆۋەنلىشمەك، چۈشىمەك، تۆۋەنلىشمەك، ئاجىزلاشماق. ② ئاجىزلاشتۇرماق. ③ تۇرۇلمەك، تۇرۇمەك، غۇلاتماق، يىقلىماق، يېقىتماقدا back on / چىكىنەمەك / behind / ئارقىدا قالماق > in / ياردەم ھەربىي) يېغىلماق / ... ~ بىر ئېغىزدىن ماقۇلللىماق قو. ④ شۇلماق / on [upon] ~ ھۈجۈم قىلماق، زەربە بىرمەك. ⑤ (پايرام) دەل كەلەمەك، دەل ... گە توغرا كەلەمەك. ⑥ n. II. ① (پايرام) دەل كەلەمەك، تۆۋەنلىش، تۆۋەنلىتىش. ② ئاجىزلاش، پەسىيىش، پەسىيتىش، تۆۋەنلىش، تۆۋەنلىتىش. ③ ئاجىزلاش. ④ مۇتقىدرز بولۇش، مۇتقىدرز قىلىش. ⑤ (ئامېرىكا تىلىدا) كۈز پەسىلى (= autumn).
fallacy [’fæləsi]	سەپسەتە، بىمەنە سۆز
fallen [’fɔ:lən]	v. → fall.

fallow [’fæləʊ]	دەم ئالدۇرۇلغان يەر
false [fɔ:ls]	① خاتا، ناتوغرا. ② سۈئىشى، ئويىدۇرما. adj.
falsehood [’fɔ:lshud]	يالغان گەپ، يالغان سۆز. n.
falsify [’fə:sifai]	ئۆزگەرتىۋەتمەك
falter [’fə:ltə(r)]	دەلەدەڭلىپ ماڭماق، سۆربىلىپ ماڭماق
fame [feim]	ئاتاق، نام، شۆھرەت، ئابرويى، ئىنائەت. n.
familiar [fə:miljə]	① تۈنۈش. ② يېقىن، قویۇق. adj.
family [’fæmili]	① ئائىلە، بىر ئائىلە. ② بالا-چاقا، ئۆلەد. n.
famine [’fæmin]	قەمدەتچىلىك، ئاچارچىلىق. ② ئازلىق، كەملىك. n.
	يەتمەسىلىك.
famous [’feiməs]	① ئاتاقلىق، مەشھۇر، داڭلىق، داڭدار. ② (جانلىق تىلدا) ئىنتايىن ياخشى، بەك ياخشى.
fan [fæn] ~ : ned	I ① يەلىپۇگۇچ. ② شامالدۇرغاچقۇچ. v. II
	① يەلىپۇرمەك، يەلىپۇنمەك. ② كۈشكۈرتمەك، قۇتا-
	راتماق، قۇترىماق.
fanatic [fə’nætik]	تەلؤىلىك، ئىسەبىلىك، بىردىملىك قىزغىنىلىق
fancy [’fænsi] ① خام-خىيال.	I ② تەسەۋۋۇر قىلىش كۈچى. ③ هەۋس. II
	① رەڭدار، كۈزەل، چىرايلىق، نەپىس.
	② ئاجايىپ، ئادەتتىن تاشقىرى. ③ (fancied : fancied) v. III
	تەسەۋۋۇر قىلىماق. ② هەۋس قىلىماق، خۇشتار بولماق، ياخشى كۆرمەك. ③ ... دەپ قارىماق، ... دەپ ھېسابلىماق.
fang [fæŋ]	ئۆتكۈر چىش (ئىت قاتارلىق ھايۋانلارنىڭ)
fantastic [fæn’tæstik]	① غەيرىلىك، ئاجايىپلىق، غەلتىلىك. ② بىمەنىلىك.
fantasy [’fæntəsi]	خىيال، خام خىيال
far [fa:] further [’fə:ðər] : ~ ther [’fa:ðə] : furthest [’fə:ðəst]	adv. . ۋە . ~ thest [’fa:ðist] : ~ ther [’fa:ðə] . furthest [’fə:ðəst] ① (: fa:ðə]
	• 194 •

② خېلىلا، خېلى ~ as [so] ~ as . . . خېچە، . . . مېچە ②
... ئىچىدە، . . . داىرسىدە / ~ from . . . خېلى يىراق so
/ ~ هازىرغا قىدەر، هازىر غېچە. ॥ adj. يىراق، ئۆزۈن،
يىراقتىكى.

faraway [‘fa:rəwei] ① adj. يىراق، ئۆزۈن، يىراقتىكى. ② چېچىلاڭغۇ، پېشان (كۆڭۈل). ③ خىرە، تۇتۇق، غۇۋا.

farce [fa:s] كۈلكلەك ئويۇن، قىزىق ئويۇن
I. ① n. كىرا، كىرا ھەدقىقى. ② يولۇچى. ③ تاماق. ④ تاماق.
v. ٦ىلگىرىلىمەك، راۋاجلانماق. ② تۈرمۇش كەچۈرمەك، جان باق-
ماق.

farewell [‘feə’wel] . n. goodbye ← int. I
لېشىش.

farm [fa:m] I. n. دېھقانچىلىق مەيدانى. ॥ v. ① ھەيدىمەك، ئاغدۇر-
ماق. ② تېرىماق، تېرىقچىلىق قىلماق. ③ ئىجارىگە ئالماق.
④ ھۆددىگە ئالماق (باجنى).

farmer [‘fa:mə] ① n. دېھقان. ② دېھقانچىلىق مەيدان خوجايىنى.

farmhand [‘fa:mhænd] ① n. دېھقان، دېھقانچىلىق مەيدان ئىشچىسى.
② ياللانما دېھقان. ③ مەدىكار، يىللەقچى.

farming [‘fa:miŋ] n. دېھقانچىلىق، تېرىقچىلىق.

farmland [‘fa:mlænd] n. ئېتىز، ئېتىز-ئېرىق.

farther [‘fa:ðə] adv. & adj. → far.

farthest [‘fa:ðist] adv. & adj. → far.

fascinate [‘fæsineit] v. ① ئىس-ھوشىنى يوقاتىماق، مەستانە بولماق،
مەپتۇن قىلماق. ② داڭ قېتىپ قالماق.

fascinating [‘fæsineitiŋ] adj. كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان، ئىس-ھو- [ئىس-ھو-]
شىنى يوقاتىپ قولىدىغان.

fascism [‘fæsizəm] n. فاشىزم.

fascist [‘fæsist] I. n. فاشىست، فاشىستلىق. ॥ adj. فاشىست.

fashion [ˈfæʃən]	① مودا، يېڭى پاسون، يېڭى نۇسخا. ② ياكى ~ [the]a ~ ئۆسۈل، چاره.
fashionable [ˈfæʃnəbl̩]	كەڭ تارقالغان، ئېقىپ يۈرگەن، پاسون []a بولۇپ قالغان.
fast [fa:st]	I ① چىڭىش، قاتىقى، مەھكەم، پۇختا. ② ئىشىنچلىك، سادق (دوسىت). ③ ئۆزىمەيدىغان، ئۆچمەيدىغان. ④ تېز، ئىتتىك، چاققان. II ① adv. ② چىڭىش، قاتىقى، مەھكەم، پۇختا. ③ تېز، ئىتتىك، چاققان، چەبىدەس.
fasten [fa:sn]	v. ① چىڭىتىماق، چىڭىمەق. ② مۇقىملاشماق، مۇقىم. ③ باغلۇماق، باغلانماق، تاشماق، تېڭىلۇماق.
fat [fæt]	I ياغ، ماي، سېمىز گۆش، بۈلجۈڭ گۆش. II سېمىز، مايلقىق، ياغلىق. ② قبلىن. ③ مۇنبىت (تۈپرەق).
fatal [ˈfeitl̩]	① ئېجەللەك، قاۋاشاتقۇچ. ② پېشانىگە پۇتۇلگەن، پېشانىدىكى.
fate [feit]	① تەقدىر. ② ھالاکىت، ئۆلۈم، يوقۇلۇش.
father [ˈfa:ðə]	① دادا، ئاتا. ② ئاتا-بۇۋا، ئەجداد. ③ كاتولىك دىنىدا، پوپ. ④ ئىجادكار، كەشىپىياتچى.
father-in-law [fa:ðərinlə:] (fathers-in-law [fa:ðəzɪnlə:])	n. قېيىناتا.
fatherland [fa:ðəlænd]	n. ۋەتن، ئانا ۋەتن.
fatigue [fəˈti:g]	هارماق، چارچىماق
fatigue [fəˈti:g]	I n. ھارڊۇق، دەرمانسىزلىق. II ھارماق، ھارچاتماق.
fatuous [ˈfætʃʊəs]	① نادان، نادانلىق ② ئەخماق، دۆت، كالۇا ③ قوبال، كالانپىاي، پالاکىت.
fault [ˈfɔ:lt]	① كەمچىلىك، نۇقسان، ئىيىب، يېتىرسىزلىك. ② چاتاق، كاشلا. ③ خاتالىق، قۇسۇر.

faultless [ˈfɔ:ltlis]	ئېيىسىز، نۇقسانىسىز.	adj.
fauna [fə:nə]	هايدانلار پادسى، ھايۋانلار توبى	
favo (u) rite ['feivərit]	I. ① ئىركە بالا، ئارزوٰلۇق بالا، ئالاهىدە ياخشى كۆرىدىغان ئادەم (ياكى نەرسە). II. adj. ① ئىركە-نایناق، ئىركە، ئامراق، جانجان، ئالاهىدە ياخشى كۆرىدىغان.	
favo (u) vable ['feivərəbl]	I. ① ياخشى نېيتلىك، ياخشى نېيەت. ['] ② بېرىلگەن، ياخشى نېيەتتە ئېيتىلغان. ③ پايدىلىق. ④ قولايلىق، نۇڭوشلۇق.	adj.
favo (u)r [feivə]	I. n. ① ياخشى نېيت؛ غەمخورلۇق. ② ياردەم، ياردەم، يار-يۆلەك، قوللاش. ③ يان بېسىش. ④ ئارزوٰلاش. ⑤ ھەدىيە، سوۋەغات، تارتۇق. II. v. ① قوشۇلماق، قوللىماق، ياقلىماق، يار-يۆلەك بولماق، ياردەم قىلماق. ② تەقىدمى قىلماق، سوۋەغات قىلماق، ھەدىيە قىلماق. ③ يان باسماق. ④ پايدىلىق بولماق. ⑤ (جانلىق تىلدا) ئوخشىماق، ئوخشىپ كەتمەك.	
fawn¹ [fə:n]	كىچىك بۇغا	
fawn² [fə:n]	① قۇيرۇق شىپاڭلاتماق ② خۇشامىت قىلماق	
fear [fiə]	I. n. ① ۋەھىمە، قورقۇش، تەشۈش، غەم-غۇسىر. II. v. قورقماق، ۋەھىمىگە چۈشىمەك، غەم قىلماق، قايغۇرماق.	
fearful ['fiəful]	① قورقۇنچىلۇق، ۋەھىمىلىك. ② ناھايىتى، ئىنتايىن.	adj.
fearless ['fiəlis]	قورقۇنجىسىز، قورقماس، قورقمايدىغان.	adj.
feast [fi:t]	I. ① زىيابىت. ② بايرام، ھېبىت II. ① زىيابىت زىيابىت قىلماق، زىيابىت بىرمەك، زىيابىتكە قاتناشماق. ② راھەت كۆرمەك، كەيپ-ساپا سۈرمەك، هۇزۇرلانماق. ③ خۇشال-خۇراملىقا چۈممەك.	
feat [fi:t]	① تېخنىكا، ھۇنر، ماھارەت. ② چامباشچىلىق.	n.
feather ['feðə]	تۈك، پېي.	n.

I ① n. (کۆپلۈك ئىشلىتىلگەننە) چىراي، قىياپەت. [fɪ:tʃə]
 ② ئارتۇقچىلىق، ئالاھىدىلىك، خۇسۇسىيەت.
 II ... v. ... ئالاھىدىلىككە ئىگە قىلماق، ... خىڭ خۇسۇسىيەتنى
 تەسۋىرلىمەك.

Feb. = February.

February ['februəri] . فېۋارى. n.

fed [fed] v. → feed.

Fed=1Federal. 2Federated. 3Federation

federal ['federal] ① adj. بىرلەشمە تۈزۈمىدىكى. ② ئىنتىپاقداش. ③ ئامېرىكىنىڭ، ئامېرىكا قوشما شتاتلىرىنىڭ.

federation ['fedə'reiʃən] ③ n. ① بىرلەشمە. ② بىرلەشمە يېغىن. ③ بىرلەشمە ھۆكۈمت.

I n. ھق، بەدەل. II v. ھق تاپشۇرماق، بەدەل تۆلىمەك. [fi:]

feeble ['fi:bl] ! ئاجىز، جانسىز. adj.

feed [fi:d] ① (fed [fed]) v. I ھۇت-چۆپ يېمەك (ھايۋاناتلار). II n. ھۇت-چۆپ: بوغۇز؛ يەم-خە-شەك.

① ئىنكاڭ، ئەكس تەسىر، ئەكس ئەتمەك ② feedback ['fi:dbæk] رېئاكسييە

feel [fi:l] ① (felt [felt]) v. سىلىماق. ② ئىزدىمەك. ③ تەگىمەك، چې سىلىماق، تۇتىماق. ④ ھېس قىلماق، سەزمەك، تۇپىماق.

feeler ['fi:lə(r)] بۇرۇت (ھاشاراتلارنىڭ سىزگۈ ئەزاسى)

feeling ['fi:lin] I ① تۈيغۇ، ھېسسىيات، سېزىم. ② (کۆپلۈك [fɪ:tʃə]) مۇھىبىت: s ~ class سىنچىي مۇھىبىت. ئىشلىتىلگەننە) مۇھىبىت: s ~ class سىنچىي مۇھىبىت. ③ ھېسداشلىق. ④ پىكىر. II adj. ① ھېسداشلىق. مۇھىبىت. ئىزهار قىلغان.

feet [fɪ:t] n. → foot.

feign [fein]	v. يالغان قيابتهك كيربۇلماق، ... بولۇۋالماق.
	② ئويلاپ چىقارماق، توقۇماق.
feint [feint]	مۆلچەرلىمەك، پەرەز قىلماق، خىالي، قىياسىن
feline ['fi:lain]	مۇشۇكتەك، مۇشۇكتىڭ.
fell [fel]	① v. ← fall ② كەسمەك، چانسماق. ③ يوقاتماق.
fellow ['feləu]	① n. I (جانلىق تىلدا) ئادەم، يىگىت، بالا. ② II (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) خىزمەتداش، دوست، شېرىك، ھەمراھ.
	adj. II ھەمراھ، خىزمەتداش.
fellowship ['feləusip]	① دوستلۇق، ئاغنىدارچىلىق. ② II تەشكىلات، دوستلۇق تەشكىلاتى. ③ يىغىن ئەزىزلىق سالاھىيىتى.
felony ['feləni]	ئېغىر جىنaiيەت، جىنaiيەتى ئېغىر
felt [felt]	v. → feel.
female ['fi:meil]	① ئايال، قىز. ② ئانلىق، چىشى. ① adj. I ② n. II ئايال، قىز. ② چىشى، ئۇرغۇچى.
feminine [femənin]	ئاياللارنىڭ، قىزلارنىڭ
fen [fen]	n. سازلىق
fence [fens]	I. n. رېشاتكى، قاشا، چىتلاق، تام. II. v. ① قىلىچۇرازلىق [fens] قىلماق. ② چىتلىماق. ③ ئۆزىنى قاچۇرماق.
ferment ¹ ['fə:ment]	① ئېچىتقۇ، فېرمېنت. ② تەسىرات، هایا. n. جان، هایاجانلىنىش.
ferment ² [fə:'ment]	① ئېچىتماك، ئېچىماق. ② تەسىرلەنمەك، هایاجانلانماق. v. تەسىرلەندۈرمەك، هایاجانلانماق.
fern [fə:n]	n. ئۆسۈملۈك < قىرققۇلاق>
ferocious [fə'rəðʃəs]	دهشەتلىك، ۋەھشىلىك، ياؤۋۇزلىق، زالىم
ferocity [fə'rosəti]	مۇدھىش، ۋەھشىي، دەھشەتلىك، شىددەتلىك، يېرتقۇچ، ئەشىددىي.
ferry ['feri]	① v. II ② كىچىك كېمىسى. ① n. I

		ئۆتكۈزۈمەك (كېچىكتىن). ② ھاۋا تارقىلىق توشۇماق، ئايروپىلاندا يۆتكىمەك.
fertile [’fə:taił]	① مۇنبىت، ئۇنۇملۇك، ھوسۇللۇق (يەر).	② كۆپىسىدىغان.
fertilize, fertilise [’fə:tillaiz]	① كۆپەيتىمەك. ② مۇنبىتلىكشىرەمەك.	③ قىلماق. ④ ئورۇقلاندۇرماق، نىسلىلەندۈرمەك.
fertilizer [’fə:tillaizə]		مول-ھوسۇللۇق. ④ ئوغۇتلۇماق.
fervent [’fɜ:vənt]		n. ئۇغۇوت.
fervour [’fe:və(r)], fervor		قىزغىنىلىق بىلەن قىزغىن، قىزغىنىلىق
festive [’festiv]	① يېرىڭىلىق يارا، يېرىڭىلىق جاراھەت (2) يېغىلىپ	قالغان، توپلىشىپ قالغان
festivity [fe’stivəti]		n. بايرام، ھېبىت.
fetch [fetʃ]	① ئېلىپ كەلمەك (بىرەر نىرسىنى). ② چاقىرىپ	خۇشال-خۇراملىق، شاد-خۇراملىق
v. to ~ a doctor		① شاد-خۇرام، خۇشاللىق ② تېرىكىلەش پائالىيىتى
fete [feit]	① بايرام كۇنى، بايرام، ھېبىت (2) كاتتا زىيابىت	
fetish [’fetiʃ]		n. مەبۇت، بۇت
fetter [’fetə]	I. n. كىشىن، ئىشكەل. II. v. كىشەنلىمەك،	I. بوغماق، چۈشەپ قويىماق.
feudal [’fju:dɪl]		adj. فېئودال، فېئوداللىق.
feudalism [’fju:dəlizəm]		n. فېئودالزم.
fever [’fi:və]		n. قىزىتما، قىزىقلىق.
few [fju:]	I. adj. (سانلىق ئىسمىلارنى ئېنىقلاب كېلىدۇ) يوق دېيەر-.	I. لىك، ناھايىتى ئاز، ئازغىنە: ~ a بىر قانچىلا II. n. ئاز سانلىق،

ئاز مقدار: ~ a كۆپ ئەمەس، ئاز.

سویگىنى (يىگىتى)

fiance [fi'a:nəsi]

قاتىق مەغلۇپ بولماق، پاجىئەلىك مەغلۇبىيەت
fiasco [fi'æskəð] قاتىق مەغلۇپ بولماق، پاجىئەلىك مەغلۇبىيەت
fibre, fiber ['faibə] ① تالا. ② مىجىز. n.

fickle ['kikl]

تۈرەقىزىز، ئۆزگىرىشچان (ھېسىياتى)

fiction ['fikʃn]

ئۈيپلەپ چىقارماق، ئۇيدۇرما، ياسالما

fictitious [fik'tiʃəs]

ئۇيدۇرمىلىق، ياسالىملىق

fiddle ['fidl]

كىچىك ئىسکىرپىكا

fiddler ['fidlə]

n. ئىسکىرپىچى

fidelity [fi'deləti]

ساداقەت، ساداقەتلىك

field [fi:ld] ① n. ② مەيدان. ③ دائىرە. ④ جەڭ مەيدان. I

نى. ① adj. II تېتىز، ئېتىز-تېرىق. ② سىرتتىكى.

fiend [fi:nd] ① ئالۋاستى، يالماۋۆز. ② ۋەھشىي، يامان
قادەم، رەھىمىسىز كىشى. ③ (جانلىق تىلدا) مەستانە.

fierce [fiəs] ① ۋەھشىي، رەھىمىسىز. ② شىدەتلىك، قاتىق.

fierce [fiəs]

ۋەھشىي، ياۋۇز، زالىم، يىرتفۇچ

fiercely ['fiəslɪ] ① adv. رەھىمىسىزلەرچە، ۋەھشىيانە، زەھەر-
لىك، دەشەتلىك. ② شىدەتلىك، قاتىق.

fiery ['faiəri] ① ئوتتەك، چوغۇدەك، قىزىق، قىزىغان.
يالقۇنلۇق. ② كەسکىن. ③ قوپال؛ چۈس.

fifteen ['fif'ti:n] ١٥ num. ئۇن بىش (15).

fifteenth ['fif'ti:nθ] ① ئۇن بىشىنچى. ② ئۇن بىشىن بىر. num.

fifth [fifθ] ① بىشىنچى. ② بىشىن بىر. num.

fiftieth['fi:ftiθ] ① ئەللىكتىنچى. ② ئەللىكتىن بىر. num.

fifty ['fifti] ئەللىك. num. ئەللىك

fig [fig] ① ئەنجۇر؛ ئەنجۇر دەرىخى. ② ئازراق، سەل، بىر ئاز. n.

fight [faɪt] (fought : fought) ① جەڭ قىلماق، ئۇ. v. I

رۇش قىلماق، سوقۇش قىلماق. ② (بىراۋ بىلەن) سوقۇشماق، ئۇ.

رۇشماق. ③ ئۇرۇشقا قوماندانلىق قىلماق. I ① ئۇرۇش،

جەڭ، سوقۇش. ② جەڭگىۋارلىق، جەڭگىۋارلىق كۈچ.

fighter [faɪtə] ② قىرغۇچى ئايروپلان. ① جەڭچى.

figment ['fɪgmənt] ئۇيیالپ چىقرىلىدىغان ئىش، ئويىدۇرما ئىش، يا - سالما ئىش

تەمىسىل، تەمىسىل كەلتۈرمەك، ئوخشاتماق

I ① n. سان، رەقىم. ② باها. ③ نۆسخا. ④ قامىت،

فىگۇرا. ⑤ كىشى. ① سۈرەتلەمەك. ② ھېسابلىماق.

③ مۇلچەرلىمەك. ④ ئىپادىلىمەك. ⑤ رول ئالماق.

لامپۇچكا سىمى، ئىنچىكىدە قىل سىم

I ① قىسقۇچ، خەت-چەك قىسقۇچى. ② رەت. قاتار، سەپ [fail]

|| ① the rank and ~ ② ئەسکەر. ③ پۇقرا. ① ۋارخىپ قىلىپ

ساقلىماق، ئارخىپقا ئالماق. ② توغرىسىغا قاتار بولۇپ ماڭماق.

توغرىسىغا سەپ بولۇپ ئىلگىرىلىمەك.

I v. ① تولماق، توشماق، تولدۇرماق، تولۇپ تاشماق，

قاپلانماق، قاپلانماق. ② ئۇستىگە ئالماق. ③ ئىجرا قىلماق، ئادا

قىلماق || in ~ تولدۇرماق، تولدۇرۇپ يازماق / out ~ كۆپىمەك،

كۆپتۈرمەك، سەمرىمەك، سەمرىتمەك / up ~ تولدۇرماق، تولماق،

توشقولماق، توشماق. I ① تولۇش، تولدۇرۇش. ② توپوش. ③ پېتىرلىك بولۇش.

③ پېتىرلىك بولۇش.

fillet ['filtə] كۆش پارچىسى، بېلىق پارچىسى

filly ['filɪ] كىچىك بایتال

film [film] ① پەرده، نېپىز پەرده. ② لېنتا، فوتولېنتسى، كىنو

لېنتسى. ③ كىنو، فىلم.

filter ['filtə] I n. سۈزگۈچ. I v. سۈزىمەك، سۈزۈلەمەك.

filth [filθ] ئىپلاس، پاسكىنا، مەينىت

I adj. ① ئاخىرقى، ئەڭ ئاخىرقى. ② ھەل قىلغۇچ،

I ① ئاخىرقى مۇسابقه، ھەل قىلغۇچ مۇسابقه.

② مەۋسۇملۇك ئىمتىھان.

finally [ˈfainli] adv. تاخيرىدا، ئەڭ تاخيرىدا.

finance [faɪnæns] I ① مالىيە. ② پۇل مۇئامىلىسى، پۇل مۇئامىلە. ③ مالىيە مەنبەسى؛ مەبلغ. ④ يىللەق كىرىم. ئىشلىرى. ⑤ ياردەم بىرمەك، مالىيە جەھەتتىن ياردەم بىرمەك. II v. ياردەم بىرمەك، مالىيە جەھەتتىن ياردەم بىرمەك.

financial [faɪnænsʃəl] adj. مالىيە، پۇل مۇئامىلىسى.

find [faɪnd] I v. (1) found : found ① تاپماق، ئىزدەپ تاپ. ② سەزىمەك، ھېس قىلماق. ③ ئۈچۈرماق، ئۈچۈراشماق، يولۇق-ماق. ④ يولۇقۇپ قالماق. II n. تېپىلىش، تېپىلغان نىرسە.

finesse [fiˈnes] تاكتىكا

finger [ˈfɪŋgə] n. بارماق، قول بارمىسى: ~ index كۆرسەتكۈچ بارماق [lay [put] one's ~ on ... / on... / توغرا كۆرسىتىپ بىرمەك، ئېنىق كۆرسىتىپ بىرمەك (خا- تالىق، مۇھىم نۇقتا قاتارلىقلارنى).

fingernail [ˈfɪŋgəneɪl] n. تىرناق، قول تىرنىقى.

finish [ˈfinɪʃ] I v. ئاياغلاشماق، ئاياغلاشتۇرماق، ئورۇندىماق، ئورۇندىمىشماق، پۇتىتۇرمەك، تۈگىمەك، تۈگەتىمەك، تاماملى- ماق، تاماملانماق. II n. ئاياغلىشىش، تۈگەش، تاماملاش، پۇتكۇ- زۇش.

finite [ˈfainait] adj. چەكلىك.

Finn [fin] n. فىنلاندىيلىك.

Finnish [ˈfiniʃ] I n. فىنلاندىيلىك تىلى. II adj. فىنلاندىيىنىڭ، فىنلاندىيىچە.

fiord [ˈfiə:d], fjord n. دېڭىز قولتۇقى

fir [fə:] n. ئارچا.

fire [ˈfaɪə] I ① ئوت، ئاتىش. ② ئوت ئاپتى. ③ ئېتىش، ئوققا تۇتۇش. ④ قىزغىنلىق || . . make a ~ II v. ① ئوت ياقماق، ئوت قالماق. ② كۆبۈرۈرمەك، كۆيمەك.

③ ئاتماق، ئوققا تۈتماق، ئوت ئاچماق. ④ ھاياجانلۇماق، ھاياجانلار.

fire-brigade [ˈfaɪəbrɪdʒeɪd] n. نیوچار وش کترستن:

fireman ['faɪəmən] ۱ (firemen ['faɪəmən]) n. ۲ قالغۇمۇن ئۆتۈرچى.

fireplace [ˈfaɪəpleɪs] تامیم شد

firm¹ ① adj. چیلک، پۇختا، مؤستەھىم. ② قەتىشى. ③ [fə:m] I
 (باها) تۈرالىقى، مۇقىم. ① adv. II ① چىلك، پۇختا، مؤستەھىم.
 ② قەتىشى.

firm² [fɜ:m] n. سودا سارای، ماجزه.

firmament [ˈfɜːrməmənt]. ① [the ~]n. ئالەم بوشلۇقى. ② ئەرش، ئەرىشىلا.

firmly [ˈfɜːmli] adv. قمتشی، مؤسدهکم، چیلچ، پوختا.

first [fə:st] adj. I num. ① بىرىنچى. ② بىرىنچى كۈنى. دەسلەپكى، ئەڭ دەسلەپكى || in the ~ place from the ~ || باش بۇرۇن باشتىن باشتىن دەسلەپ، ئاۋۇل، باش بۇرۇن || last / باشتىن ئاخىرقىچە، باشتىن-ئاياغ. adv. IV ئالدى ~ to last / بىلەن، دەسلەپتە. هەممىدىن ئاۋۇل ~ and foremost ، ~ of all || ئالدى بىلەن، ئاۋۇل || .

fish [fiʃ] (~ es) n. 1 بېلىق. 2 بېلىق گۆشى. v. 1 بېلىق توتىق. 2 ئاختۇرماق.

fisherman ['fiʃəmən] (fishermen) n. بیلچی.

fission [ˈfiʃn] پارچیلینش

fist [fist] n. **پیشست، پیشستوم**

fit [fit] adj. I (~ test : ~ ter) ① لایق، تؤیغون، مژواپق، باب. [fit] II v. II (~ ted : ~ ting) ② ساغلام. ③ تؤیغون کهلمهک، مژواپق بولماق، باب کهلمهک، دهل کهلمهک. ④ قوراشتۇرماق، ئورناتىماق. ⑤ ماسلاشماق، ماسلاشتۇرماق.

بېش. num.

five [faiv]

I v. ① تۇرناىماق، چىڭ بېكىتىمەك، قۇراشتۇرماق. ② ئىستە [fiks] چىڭ تۇتماق. ③ قارار قىلماق، بېلگىلىمەك. ④ (ئامېرىكا جانلىق تىلىدا) رېمونت قىلماق. || up ~ ① تۇرۇنلاشماق، تۇرۇنلاشتۇرماق. ② كېلىشىمەك، ياراشماق، ئەپلىشىپ قالماق. II n. قىيىن ئەھۋال، مۇشكۇل شارائىت || be in a ~ ① قىيىن ئەھۋالدا قالماق، مۇشكۇل شارائىتنا تۇرماق.

fixed [fikst]

adj. تۇرالىلىق، مۇقىم، ئۆزگەرمەس.

flag [flæg]

n. بايراق، تۇغ.

flagrant ['fleigrənt]

ئۈچۈقتىن-ئۈچۈق، ئاشكارا، تەپتارتىماي

flair [flea(r)]

ئەقلىي قابلىليت، تېبىتىي سۈپەت

flake [fleik] n. ① نېپىز يابرافقە: snow ~ s قار ئۆچقۇنلىرى.

① چىرىلىق، كۆركەم گۈزەل ② نۇر، يو- [flæm'baɪənt] ③ كۆز-كۆز قىلماق رۇق، يورۇتىماق

flame [fleim]

① v. ② قىزغىنىلىق. II

يالقۇن، يالقۇنلاش. ② يالقۇنلاشماق. ② هاياجانلانماق.

flan [flæn]

مۇرابىبا قاتلىمى

flank [flæŋk]

I n. يان، يان تەرەپ، بەلىڭ يان تەرەپى، بىقىن.

II v. ① يان تەرەپىگە جايلاشماق، يان تەرەپىدە بولماق. ② ياندىن قورشۇ ئالماق (دۇشىمەتنى).

flap [flæp]

I v. ① (~ ping : ~ ped) (ئاستا) قاقماق، (~) (ئاستا) قاقماق،

تۇرماق. ② پالاقلىماق، پالاقشىماق. ③ لىڭشىماق، پۇلاڭشىماق.

II n. ① تاراقلاش. ② پالاقلاش، پالاقلغان ئاۋاز. ③ (يانچۇقنىڭ) قاپىقىقى، قاپىقاق.

flare¹ [flea(r)]

لاۋىلداب يانماق، گۈرۈلدەپ كۆيمەك، تۈيۈقسىزلا

كۆيمەك.

flare² [flea(r)]

تۈيۈۋېتىش (كۆينەك، كۆئىلەكلىرىنىڭ ئالدىنى)

I	چاقناش، ۋال-ۋۇل قىلىش، يالت-يۈلت قىلىش.	flash [flæʃ]
II	چاقنىماق، نۇر چاقنىماق، ۋال-ۋۇل قىلماق، يالت-يۈلت قىلا- ماق.	flashmac
I	نۇر چاقناققۇج سىگنان چىرىغى. ② قول [flæʃlaɪt]	flashlight [’flæʃlaɪt]
	چىرىغى، پروژېكتور.	
I	① بىر يۈرۈش ئۆyi، ئۆyi. ② ياتاق بىناسى. ③ تەكشىلىك.	flat¹ [flæt]
I	① (~ test : ~ ter) تۈز، تەكشى. ② تۈپ-تۈز [flæt]	flat² [flæt]
	(بەدەن قۇرۇلۇشى). ③ تېتىقىز. II ① تۈز، تەكشى. ② كەسکىن، قەتىئى.	
I	خۇشامىت قىلماق، تەخسىكەشلىك قىلماق.	flatter [’flætə]
	② كۆرەڭلىمەك.	
I	خۇشامەتلىك، خۇشامەتچىلىك.	flattery [’flætəri]
I	كۆز-كۆز قىلماق، پەش قىلماق، ماختانچىلىق قىلماق	flaunt [flə:nt]
I	نېچى، نىي چالغۇچى	flautis [flə:tist]
I	① تەم، پۇراق. ② ئالاھىدىلىك، خۇسۇس.	flavo (u)r [’fleivə]
	يەت. II ① تەمىنى تەڭىشىمەك. ② ئالاھىدە قىلماق.	
I	دەز، چاك، يېرقى. ② يېتەرسىزلىك، نۇقسان، ئەيىب، قۇسۇر.	flaw [flo:]
I	زىغىر، زىغىر ئالاسى.	flax [flæks]
I	بۇرگە	flea [fli]
I	داغ	fleck [flek]
I	fled [fled] v. →flee.	fled [fled]
I	قاچىماق، قېچىپ كەتمەك، ئۆزىنى قاچۇرماق.	flee [fli:] (fled)
I	قوى يۈڭى. ② (قوى يۈڭىنى) قىرقىماق.	fleece [fli:s]

③ ئالداب ئالماق، ئالداب ئېلىۋالماق.

fleet¹ [fli:t] n. ① كېمىلەر توبى. ② بىر قاتار، بىر توب، بىر گۇرۇھ؛ بىر رەت (ئاپتوموبىل، كېمە، ئايروپىلان قاتارلىقلار).
fleet² [fli:t] adj. (جانلىق تىلدا) ئۆچقاندەك، تېز، چاققان، چەبىدەس.
flew [flu:] v. → fly.

flexible ['fleksəbl] adj. ① يۇمىشاق ھەم چىداشلىق، ئۇرۇشىم. ② جانلىق. ③ ماسلىشىشچان.

flight [flait] n. ① ئۆچۈش، پەرۋاز قىلىش، ھاۋادا ساياهەت قىلىش. ② مۇسابىه. ③ (ۋاقت) تېز ئۆتۈش. ④ بىرنەچە باسقۇج پەلەمپىي.

flinch [flintʃ] تۈگۈلۈۋالماق، قورقماق

fling [flinç] v. (flung : flug [flʌŋ]) ① ئاتماق، ئېتىلماق، تاشماق. ② سىلکىمەك.

flint [flint] n. چاقىماق تېشى.

flirt [flɜ:t] چاقچاق قىلماق

flit [flit] v. ① يېنىك ھەم تېز ئۆچىماق. ② تېتىك ھەرىكەتلەنمەك، جانلىق ھەرىكەت قىلماق.

float [flø:t] I. v. ① لەپىلدىمەك. ② لەيلىمەك، لەيلەتمەك.
II. n. ③ ئاقماق، ئاققۇزماق. II. (سو يۈزىگە ئورنىتىلغان) لەيلىمە بىلگە.

flock [flok] I. n. ① توب، پادا، ئۇيۇر. ② كىشىلەر توبى.
II. v. يغىلماق، توپلاشماق، توب-توب بولۇپ يغىلماق.

flog [flog] قامىچىلىماق

flood [flʌd] I. n. ① كەلકۈن، قىيان، تاشقىن. ② كۆپلەپ ئېقىش.
II. v. ③ كۆپلەپ ئەۋەتىش (خت-چەك). ① كەلકۈن كەلمەك، سۇ بىسىپ كەتمەك. ② چۆكۈپ كەتمەك.

floor [flo:] n. ① پول، تاختاي (يدىگە ياتقۇزۇلغان). ② قەۋەت (بىنانىڭ).

florist ['flərist] گۈل سودىگىرى

flounder [’flaʊndə(r)]	② جان تالاشماق، سهکراتقا چۈشىمەك	① تىرىشىپ-تىرىمىشىپ، مىڭىرى تەسىلىكتە
flour [’flauə]	① نو، نوكىش.	② پاراشوك، ئۇۋاق، كۆكۈم.
flourish [’flaʊrɪʃ]	① گۈللىمەك، گۈللىنەمەك، گۈللىمەپ ياشىنى.	② گۈللىندۈرمەك، روناق تاپماق.
	ماق، گۈللىنەدۈرمەك، روناق تاپماق.	③ پۇلاڭلاتماق، ئۇيناتماق (قد-لمج، قول قاتارلىقلارنى).
flout [flaʊ̯t]		مەنسىتەمىسىلىك
flovery [’flauəri]	① گۈللىزك؛ گۈلدەستە.	② چىرايلىق (سۆز).
flow [fləʊ̯]	① ئاقماق.	② تۇرلىمەك، كۆتۈرۈلمەك.
	③ ساڭىگىلاپ تۇرماق.	
flower [’flauə]		گۈل.
flown [fləʊ̯n]	v. → fly.	
flu [flu:]		n. يۇقۇملۇق، زۇكام
fluctuate [’flʌktʃeɪt]	تۇرلىمەك ۋە چۈشىمەك، كۆتۈرۈلمەك ۋە پە-	ئەيمەك
fluent [’flu:ənt]	راۋان، سۇدەك، چۈشىنىشلىك، ئۇقۇملۇق.	adj.
fluently [’flu:əntli]	adv. → fluent.	
fluff [flʌf]		n. تىۋىت
fluid [’flu:ɪd]	① ئاقما، ئاقما جىسمىلارنىڭ.	② I adj.
	ئۆزگىرىشچان، تۇرالىسىز، II n. ئاقما جىسم.	
flung [flʌŋ]	v. → fling.	
flush [flʌʃ]	① (يۇزى) قىزازماق.	② خۇشال بولماق، خۇشال
	قىلماق.	③ ھاياجانلانماق، ھاياجانلاندۇرماق.
	④ ئاقماق، شىددەت	بىلەن ئاقماق.
	⑤ يۇماق.	
flute [flu:t]	I n. نېي، توغرى نېي.	II v. نېي چالماق.
flutter [’flʌtə]	① قانات قاقماق.	② لەپىلىدىمەك.
	③ (يۈرەك) سوقماق، قالايمىقان سوقماق.	

flux [flʌks]	ئاقماق، ئېقىن
fly¹ [flai]	n. چىۋىن.
fly² [flai] : flown [fləun]) v. ① ئۇچماق، ئۇچۇرماق. ② (ئايروپلان) ھەيدىمەك. ③ لەپىلىدىمەك. ④ ئۇچقاندەك يۈگۈر- مەك، ئۇچقاندەك ماڭماق، ئۇچقاندەك ئۆتىمەك. ⑤ قاچماق، قېچىپ كەتمەك.	
flyer, flier ['flaiə(r)]	n. ئۇچقۇچى
flying ['flai'inq]	adj. ئۇچار، ئۇچىدىغان، ئۇچقاندەك.
flyover ['flaiəovə(r)]	n. ئۇنىشىمەك كۆزۈركە
foal [faɔl]	n. تاي، تايچاڭ
foam [fəum]	I n. كۆپۈك، ماغزاب. II ماغزاب چىقماق، ماغزاب چىقماق، ماغزاب چىقارماق، ماغزاب ئۆرلىمەك.
foamy ['fəumi]	adj. كۆپۈكلۈك، ماغزاتىك، ماغزاب.
focus ['fəukəs] ① (foci ['fəusai] : ~ es ['fəukəsiz]) n. فوكوس. ② كېسىشىش مەركىزى. ① فوكوسقا يىغىماق. فو- كوسقا يىغلىماق. ② مەركەزلەشمەك، مەركەزلەشتۈرمەك، توپلە-	ماق، توپلانماق.
fodder ['fodə(r)]	يەم-خەشىڭ، ئوت-بوغۇز
foe [fəu]	n. (يېزىق تىلىدا) دۇشمن.
fog [fəg] : ~ ged)	I ① تۇمان، تۇتكەك. ② قايىمۇقۇش. II تۇمان قاپلىماق.
foil [fəil]	n. مېتال ياپراچە.
fold [fəuld]	I ① قاتلىماق، قاتلانماق، پۈكلىمەك، پۈك- لەنمەك. ② تۇشاشتۇرماق. ③ گىرەلەشمەك، گىرەلەشتۈرمەك. ④ كىرىشمەك، كىرىشتۈرمەك. ⑤ ئورماق، ئوراپ تۇرماق. II قاتلاق، پۈكۈك، پۈكۈلمە.
folk [fəuk] : ~ (~, ~ s)	I ① كىشىلەر. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلا.

گنده، جانلیق تىلدا) ئۇرۇق-تۇغقان. II adj. خلق ئىچىدىكى؛ خلق ئارسىدىكى: songs ~ خلق ناخشىلىرى.

v. ① ئىگەشمەك، كەينىگە كىرمەك، بىللە بول-. ② بويلاپ ماڭماق، بويلىماق. ③ چۈشىنەك، بىلمەك، ئۆز-لەشتۈرمەك. ④ شۇغۇللانماق || as تۆۋەندىكىچە، تۆۋەندىكىدەك ~ ئىزچىللاشتۇرماق / up ~ ① قوغلىماق، ئىزدىمەك. ② ئاخىرغۇچە ئېلىپ بارماق، تېخىمۇ غېيرەت قىلماق.

n. ① ئىگەشكۈچى. ② ھەمراھ. ③ مۇرت، follower [ˈfɒləʊə] ~ خلىپ.

following [ˈfɒləʊɪŋ]	تۇۋەندىكى، تۇندىن قالسا؛ تۇلاپلا. [the. the]	adj. I
	[~ تۇۋەندىكىلەر، تۇۋەندىكى ئىشلار.	n. II
folly [ˈfɔli]	ئەخىمەقلقىق، دۆتلىك، كالۋالق، نادانلىق.	n.
fond [fɔnd]	① خۇشتار، ھەۋەسمەن. ② ئارزۇلۇق، ئام-	adj.
	راق ... be ~ of ... گە خۇشتار بولماق، قىزقىماق.	
fondle [ˈfondl]	كۆيۈنمەك، كۆيۈمچانلىق قىلماق، بېشىنى سىلىماق.	[the]
food [fu:d]	نېمىدەكلىك، يېمىدەك، ئىچىمەك، ئوزۇق-تۈلۈك،	n.
	ئۇزۇقلۇق:	

I. n. ئەخەمەق، دۆت، كالۋا، هاماقەت. II. v. I
 ئەخەمەق قىلماق، ئەخەمەقلۇق قىلماق، ساختىپەزلىك قىلماق، ئالدىماق
 ~ away || (پۇل، ۋاقت قاتارلىقلارنى) ئىسراپ قىلماق
 ~ with
 / ئەخەمەق قىلماق.

foolish ['fu:lɪʃ]	دُوْت، ئەخْمَق، كالۋا.
foolishly ['fu:lɪʃli]	دُوْتلىشىپ، دُوْتلىك قىلىپ، ئەخْمَقلىق بـ. لەن، ھاماقدىلىك يىلمن.

foot [fʊt] feet [fi:t]n. I ① پوت. ② تؤۋ، تەگ. ③ فوت
 (ئىنگلىز چىسى). ④ پىياده ئەسکەر || on ~ ～
 پىيادە / on one's feet، سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلەمەك.
 ① سادە ماڭىھا. ② تۆلىمەك، بىمەك (بىلەن). ③ قوشۇپ

ھېسابلىماق.

n. پۇتىبول.

football [ˈfʊtbɔ:l]

footstep [ˈfʊtstep]

n. قىدەم، چامدام، ئاياغ تاۋۇشى.

for [fɔ:fə] prep. I (مەقسەتنى كۆرسىتىدۇ) ئۈچۈن: figth

كۆمۈنزمۇنىزم ئىشلىرى ئۈچۈن كۈرەش

قىلماق/ ئايلىنىپ كەلمەك. ② (نىشان،

يۈنلىش قاتارلىقلارنى كۆرسىتىپ، ئۇيغۇر تىلىدىكى ...غا، -قا،

-گە، كە دېگەنگە ئوخشاش قوشۇمچىلار بىلەن ئىپادىلىنىدۇ) : the

~ train پارىزغا بارىدىغان پويىز / sb. ~ teach بىراۋغا دەرس

ئوتىمەك. / ... / (سەۋەبىنى كۆرسىتىدۇ) : ... لقى ئۈچۈن، ...

يېقىنلاشتى. ③ (سەۋەبىنى كۆرسىتىدۇ) : ... لقى ئۈچۈن، ماڭا

. سەۋەبىتىن؟ ... تۈپەيلىدىن: Thank you ~ your advice

نهسىمەت قىلغانلىقىڭىز ئۈچۈن رەھمەت. ④ (ۋاقتى، ئارىلىق قاتار-

لىقلارنى كۆرسىتىدۇ) : ~ خېلى ئۇزۇن a long while

~ miles hours / ~ بىرقانچە سائىت days

بىرنەچە كۈن years ~ بىرقانچە يىل. ⑤ (قوللاش، ھىمایە قىلىش

قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ) : Are you ~ or against the plan? :

پىلانغا قوشۇلاماسىز قوشۇلماسىز؟ ⑥ (... سنىڭ ئورنىدا، ...

ـ گە ۋەكالىتىن دېگەنگە ئوخشاش ئۇقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) :

Please say good-bye to your father. مېنىڭ ئورنىمدا ئاتىڭىزغا

خوش دەپ قويۇڭ: / chelor of artes. B. A. stand ~ Ba - /

ئىنگلىز تىلىدا A. هەربىي تىجىتىمائىي پەنلىر باكالاچىرىلىقىغا ۋەكىدا.

لىك قىلىدۇ. / He took me ~ my brother. ئۇ مېنى ئۇكامنىڭ

ئورنىدا كۆرۈۋاتىدۇ. II. conj. چۈنكى، ... لقى ئۈچۈن، he ~

was expecting a visiter He could not leave

ئۈچۈن كېتەلمىيدۇ.

forbear [fɔ:bɛə] (forborne [fɔ:bɔ:n] : forbore [fɔ:bɔ:]) v.

تۇتماق، بasmاق، سەۋىر قىلماق، تاقىت قىلماق.

forbid [fə'bid] ~ : forbade [fə'beid] : forbade [fə'beid]) v. مەنىقى قىلماق، توسماق، رۇخسەت قىلىنماسلق.

forbore [fɔ:r'bɔ:r] v. → forbear.

forborne [fɔ:r'bɔ:n] v. → forbear.

force [fɔ:s] ① n. كۈچ، قۇۋۇت، كۈچ-قۇۋۇت. ② I زورلۇق كۈچى، بېسىم، تەھدىت. ③ هەربىي قىسىم، قوشۇن. ④ (فانۇندا) ئۇنۇم || ~ come into in ~ كۈچكە ئىگە بولماق / كۈچكە ئىگە، ئۇنۇملۇك / put into ~ يۈرگۈزۈمك. ① v. ② II تائىماق، مەجبۇرلىماق، زورلۇق قىلماق، زورلىماق، قىستىماق. تۇرتىكە بولماق، مەجبۇر قىلماق.

ford [fɔ:d] I (دەريا، دېڭىز، كۆل قاتارلىقلارنىڭ) تېبىز جاي. ② v. كېچىپ ئۆتۈمك.

fore [fɔ:fɔ:e] adj. adv. & prep. ئالدى، ئالدىدىكى.

forecast ['fɔ:ka:st] I ① (ئالدىن ~ ، ~ ed) v. مەلۇمات بىرمەك. ② مۆلچەرلىمەك. ① n. ② مۆلچەر. ئالدىن بېرىلگەن مەلۇمات. ② مۆلچەر.

forefather ['fɔ:fə:ðə] n. ئاتا-بۇۋا، ئەجداد.

forefinger ['fə:fingə(r)] بىڭىز قول

forefront ['fə:frʌnt] ئەڭ ئالدىنىقى سەپ

forehead ['fɔ:rid] n. پېشانە، ماڭلاپ.

foreign ['fɔ:rin] ① adj. چەت ئەل، چەت؛ تاشقى: languages ~ چەت ئەل تىلى / policy ~ تاشقى سىياسەت. ② چەت ئالدىن كەلگەن، چەت ئەلنلىك؛ سىرتىن كەلگەن، سىرتىنلىك.

foreigner ['fɔ:ri:nə] n. چەت ئەللەك.

foreman ['fɔ:mən] (foremen) n. ئىش بېشى، گۈڭتۈ، ئاقسا قال

ئىش باشقۇرغۇچى .

foremost¹ ['fə:məðst]

ئەڭ مۇھىمى

foremost² ['fə:məust] adj. ① دەسلەپكى، تاۋۇقالقى. ② بىرىنچى دەرىد- ['fɔ:maust] جىلىك، ئەلا سۈپەتلەك. ③ مۇھىم، ئاساسىي.

forenoon ['fɔ:nu:n]

n. چۈشكىچە، چۈشتىن بۇرۇن.

foresee [fɔ:sii:] (foreseen [fɔ:s'i:n] : foresaw [fɔ:s'so:]) v. ئالدىن بىلەمك، ئالدىن كۆرمەك.

foreshore ['fə:fə:(r)]

دېڭىز ساھىلى

forest ['fɔrist] n. ① ئورمانىلىق. ② (قويۇق ئورمانىلىقتەك قەد كۆتۈز. ['fɔ:ri:t] a ~ of red flags) : رۇپ ئورغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ) : قويۇق ئورمانىلىقتەك قەد كۆتۈرۈپ ئورغان قىزىل بايراقلار.

foretell [fɔ:təuld] (foretold [fɔ:təuld] : foretold [fɔ:təuld]) v. دەرىك بەر- مەك، خەۋەر بەرمەك، ئالدىنئالا ئېيتىماق، بىشارەت بەرمەك.

forever [fə'revə] ① adv. مەڭگۈ، ئەبدىي، ئۆمۈرۈۋايدىت. ② دائىم، ھەمىشە.

forfeit ['fə:fit] v. I. مەھرۇم بولماق، يوقاتىماق، قولدىن بەر- مەك. II. جىرىمانە؛ مۇسادىرە قىلىنغان نەرسە.

forgave [fə'geiv] v. → forgive.

forge [fɔ:dʒ] ① n. دومانا پىچ. تاۋلاش سېخى. ② v. II. سوچماق، بازغانلىماق. ③ يالغاندىن ياسىماق، ئويذرۇپ چىقارماق.

forget [fə'get] (forgotten [fə'gɔtn] : forgeot [fə'gɔt]) v. ① ئۇنتۇماق، ئېسىدىن چىقماق ~ (~) ئۇزىنى ئۇنتۇماق. ② خۇدىنى بىلەسلەك.

forgive [fə'five] (forgiven [fə'fivn] : forgave [fə'geiv]) v. كەچۈرمەك، ئېپۇ قىلماق، كەچىلىك قىلماق.

forgiveness [fə'fivnis] n. كەچۈرۈش، كەچىلىك قىلىش، ئېپۇ قىلىش [fə'fivnis]

forgot [fə'gɔt] v. → forget.

forgotten [fə'gɔtn] v. → forget.

fork [fɔ:k]	① تارا قوشۇق. ② تىرنا، تارا. ③ ئاچىماق، دەرەخ ئاچىمىقى، ئاچال.
forlorn [fə'lɔ:n]	① يەككە-يېگانە، يالغۇز. ② ئۆمىدىسىز.
form [fɔ:m]	① شەكىل، فورما. ② ھالەت، تىپ. ③ I n. ④ مۇراسىم. ⑤ جەدۋەل، سېبىما.
	ئەددەب، قائىدە، يوسۇن. ⑥ II v. شەكىللەنمەك، شەكىللەندۈرمەك، ھاسىل بولماق، تەركىب تاپماق، تۆزۈلەمەك. ⑦ ئادەتلەنمەك، ئادەتلەندۈرمەك. ⑧ خىيالغا كەلمەك، خىيالغا كەلتۈرمەك. ⑨ تەشكىللەمەك، تەشكىللەنمەك. ⑩ قۇرماق، قۇرۇلماق.
formal ['fɔ:ml̩]	① رەسمىي. ② فورمال، تاشقى، شەكلەن، شەكللىي.
formation [fɔ:'meiʃən]	① شەكىل، فورما؛ تۆزۈلۈش، شەكىللەنىش. ② (ھەربىي) سەپ تۆزۈش، سەپ تارتىش، دۈйلەرگە بۆلۈش.
former ['fɔ:mə]	① ئالدىنلىقى، ئالدىنلىقىسى. ② ئىلگىرىكى، بۇرۇقنى.
formerly ['fɔ:məli]	ئاۋۇشلى، ئىلگىرى، بۇرۇن.
formula ['fɔ:mjulə]	① فورمۇلا. ② (~ e [fɔ:mjuli:], ~ s) n. تەكىللەپ سۆزى. ③ رېتسىپ.
forsake [fə'seik]	v. forsook [fə'suk] (~n: [fə'seikən]) تاش.
	لەشۇقىتمەك، ۋاز كەچمەك، ئىرغىتىپ تاشلىماق، ئايىرلىماق.
fort [fɔ:t]	n. قورغان، قەلئە، قورال.
forth [fɔ:θ]	① adv. ئالدىغا، ئالدىغا قاراپ، ئىلگىرىلەپ: ◇ back and from this day ~ بۇگۈندىن باشلاپ / ~ ئالدىغا كەينىڭ. ② تېشىغا، سىرتىغا.
fortnight ['fɔ:tnaɪt]	n. ئىككى ھەپتە.
forthwith ['fɔ:θ'wiθ]	adv. دەرھال، شۇئان.
fortieth ['fɔ:tiiθ]	① num. قىرقىنچى. ② قىرقىنچى.

fortress [ˈfɔ:t̬ris]	n. قورغان، قلعه، قورال.
fortunate [ˈfɔ:tʃənit̬]	adj. تەلەيلىك، ئامەتلەك.
fortunately [ˈfɔ:tʃənit̬li]	adj. تەلەي، ئامەت.
fortune [ˈfɔ:tʃən]	① n. پېشانە، تەقدىر؛ ئامەت، تەلەي. ② v. بايلىق.
forty [ˈfɔ:ti]	num. قىرقى.
forward forwards [ˈfɔ:wed, ˈfɔ:wədz]	adv. I. تالدىغا، ئالدىغا II. قاراپ، ئالغا ئىلگىرىلەپ. III. ② بالدۇر، بالدۇرقى، بۈرۈن. ③ قىزغىن، قىزقىدىغان. v. ① ئالغا سۈرمەك، ئىلگىرى سۈرمەك. ④ تاپشۇرماق، تاپشۇ. ⑤ رۇپ بىرمەك. ⑥ ئۆزەتسىپ بىرمەك، يەتكۈزۈپ بىرمەك (خەت ۋە باشقىلارنى).
fossil [ˈfɔ:sl]	I. ① n. تاشقا ئايلاڭغان جىسم. ② جاھىل، كاج، ترسا. II. adj. تاشقا ئايلاڭغان جىسىملاർدەك، تاشقا ئايلاڭغان جىسىملارنىڭ. ② چىرىك، كونا.
foster [ˈfɔ:stə]	v. ① باقماق، بېقىۋالماق، قارساق، تەربىيەلە. ③ ياردەم بىرمەك. ④ ئىلگىرى سۈرمەك. ⑤ ئىلھام بىرمەك، رىغبەتلەندۈرمەك. adv. II. باققان، بېقىۋالغان: a ~ child
foughth [fɔ:t̬] v. → fight.	
foul [faul]	I. adj. ① ئىپلاس، پەسكەمش، مەينەت، سېسىق، بەتبۇي. ② ئۇسال، رەزىل، قەبىھە، يامان، n. II. (تەنترىبىيە، قائىدىگە خىلابېلىق قىلىش. ① مەينەت قىدا. ماق، مەينەت بولماق، بۇلغىماق، بۇلغانماق. ② (كېمە) سوقۇلـ. ماق، سوچىماق.
found¹ [faund]	v. → find.
found² [faund]	v. ① قۇرماق، تىكلىمەك، ئورناتماق، قۇرۇلـ.

ماق، ئاساس سالماق. ② ... گە ئاساسلاماق.

foundation [faʊn'deɪʃən] n. ① قۇرۇش، قۇرۇلۇش، ۋۇجۇدقا كېـ. ③ ئاساس، ئۇلـ. لىش. ② فوند، مەبلەغ. ③ ئاساس، ئۇلـ.

founder ['faʊndə] n. ئاساس سالغۇچى، ئاساسچى، قۇرغۇچى.

foundry ['faʊndri] n. قۇيمىچىلىق سېخىـ.

fountain ['faʊntin] n. فوتان، بۇلاق، بۇلاق سۈيـ.

fountain-pen ['faʊntin'pen] n. قەلم، گاڭبىـ.

four [fɔː] num. تۆتـ.

fourteen ['fɔːti:n] num. ئۇن تۆتـ (14).

fourteenth ['fɔː'ti:nθ] num. ① ئۇن تۆتىنچىـ. ② ئۇن تۆتىن بىرـ. [fɔː'ti:nθ]

fourth [fɔːθ] num. ① تۆتىنچىـ. ② تۆتىن بىرـ.

fowl [faʊl] n. ① ئۆي قۇشلىرىـ. ② توخۇـ. ③ توخۇـ گۆشىـ، قۇش گۆشىـ.

fox [fɔks] n. es [ˈfɔksɪz] ① تۈلـكـهـ.

fraction ['frækʃən] n. ① پارچـهـ، پارچـهـپۇرات نەرسىلـرـ. ② ماتىماتىكا، كەسىر سانـ.

fragment ['frægmənt] n. ① پارچـهـ، پارچـهـپۇرات نەرسىلـرـ، ئۇششاـقـ چۈشـشـەـكـ نەرسىلـرـ. بۆلـەـكـ.

fragrance ['freigrəns] n. خۇشپۇرـاقـ، خۇش بۇـيـ.

fragrant ['freigrənt] adj. خۇش پۇراـقـلىـقـ، خۇش بۇـيـ.

frail [freil] adj. ئاجىزـ، ھالىـزـ، زەئىـپـ.

frame [freim] n. ① جاهاـزـ، رامـكاـ، رامـ. ② ئىسـكـىـلـىـتـ.

قۇرۇـلـماـ، تۆزـؤـلـمــهـ. ③ كۆـئـىـلـ، كەـيـپـىـيـاتـ، كەـيـىـپـ، روـھـ.

④ ئۇـسـتـىـخـانـ، بـەـدـەـنـ، تـەـنـ v. I. ① قۇـرـماـقـ، تۆـزـىـمـەـكـ، بـەـرـپـاـ قـىـلـماـقـ.

framework ['freimwə:k] n. ① جاهاـزـ، رامـ، قۇرۇـلـماـ، تۆزـؤـلـمــهـ. ② ئورـگـانـ؛ ئىسـكـىـلـىـتـ.

frank [fræŋk] adj. تۆـزـ، ئۇـچـۇـقـ، تۆـزـ كـۆـئـىـلـلـۇـكـ، ئۇـچـۇـقـ كـۆـ.

ئۆللۈك، سەممىي.

frankly [ˈfræŋkli] adv. تۈز، ئۈچۈق، تۈز كۆئۈللىك بىلەن، سەمە. مىيلىك بىلەن.

fraud [frəʊd] n. ① ئالدامچىلۇق، ساختىپەزلىك، هىيلە. ② ئالدامچى، ساختىپەز.

free [fri:] adj. I. ~r [ˈfri:ɪst] ① (~) ھەركىن، ھۆرلىك. ② نختىيارىي، بەھۇزۇر، بىمالال. ③ بوش-بىكار. ④ بېلەتسىز. ⑤ باجسىز، باج ئېلىنىمايدىغان. II. v. ① بوشاتماق، قويۇپ بىرمەك. ② ھەركىنلىككە ئېرىشىمەك.

freedom [ˈfri:dəm] n. ھەركىنلىك، ھۆرىيەت، ھۆرلىك، ھەركىن. ھەركىنلىك. ② ھەركىنلىك ھوقۇقى، ئىشلىتىش ھوقۇقى.

freely [fri:li] adv. ① ھەركىن ھالدا، نختىيارىي. ② ھەقسىز، پۇلسىز. ③ تۈز، ئۈدۈل.

freeman [ˈfri:mən] n. ① ھۆرلىر. ② گراڙدان. (freemen)

freeze [fri:z] (freezing ['fri:ziŋ]) ① مۇزلىماق، مۇزلاتماق، مۇز-لاب قالماق. ② توڭلماق، توڭلاتماق، (مۇلۇك، پۇل قاتارلىقلار). ③ توڭلاب ئۆلمەك.

freight [freit] n. ① يۈك، مال. ② كىرا، توشۇش ھەققى، يۆتكەش راسخوتى. ③ سۇ ترانسپورتى. ④ (ئامېرىكىدا، قۇرۇقلۇق ترانسپورتى).

freighter ['freɪtə] n. ① يۈك پاراخوتى. ② يۈك ئايروپىلانى.

French [frentʃ] adj. I. ① فرانسۇز، فرانسيىنىڭ.

② فرانسۇزچە، فرانسۇز تىلىنىڭ. II. n. ① [the ~] (بارلىق) فرانسۇزلار: فرانسيىلىك. ② فرانسۇز تىلى.

Frenchman ['frentʃmən] (Frenchman) n. فرانسىلىك، فرانسۇز.

frequency ['fri:kwənsi] n. ① كۆپ؛ قايتا-قايتىلاش. ② نۆۋەت؛ [the frequency] قېتىم؛ مەرتىم.

frequent¹ ['fri:kwənt] adj. I. كۆپ قېتىم، دائم، كەينى-كەينىدىن،

دائىمىق.

frequently ['fri:kwəntli] ① كۆپلەپ، كەينى-كەينىدىن. adv. ② دائىم.

v. پات-پات بارماق، دائىم بېرىپ تۈرماق.

frequent² [fri'kwent] ① يېڭى، يېپىيڭى. adj. ② ساپ، تازا. ③ ئوچۇق، قېنىق، روشن. ④ تۈزى ئاز، تۈزى كەم.

freshman ['freʃmən] (ئالىي مەكتەپ) (freshmen) n. لەرده.

fret [fret] v. زېرىكمەك. ① (ting ~ ; ~ ted ; ~ ting) زېرىكمەك. ② بېشى قاتماق، تىت-تىت بولماق، تىت-تىت قىلا-ماق، زېرىكمەك، زېرىكتۈرمەك.

Fri. = **Friday**.

friar ['fraiə] n. مۇناخ.

friction ['frɪkʃən] n. سۈركىلىش.

Friday ['fraidi] n. جۈمە. كۈنى.

friend [frend] n. دوست، ئاغىنە || ... make ~ s with دوست بىلەن ئاغىنە بولماق، ... بىلەن دوست بولماق ... make ~ s again ... / قايىتىدىن ياراشماق.

friendly ['frendli] adj. دوستانە، سەممىي، يېقىندىن.

friendship ['frendʃip] n. دوستلۇق.

fright [frait] I. n. ① چۆچۈش، چۆچۈتۈش. ② (جانلىق تىلدا) سەت، كۆرۈمىسىز، بەتبەشرە.

frighten ['fraitn] II. v. قورقۇتماق، چۆچۈتمەك، ئۇرکۈتمەك.

frigne ['frindʒ] n. ① پۆپۈك، چوچا. ② بويى، چىتى، ياقىسى ئۇرماڭىلىق، كىشىلەر توپى قاتارلىقلارنىڭ.

fro [frəu] adv. (پەقەت تۆۋەندىكى سۆز بىرىكمىسىدىلا ئىش-لىتىلىدۇ) : ~ to and ~ كېلىپ، كېلىپ-كېتىپ.

frock [frək] n. ① ئايالچە كاستوم، پلات. ② تاش كىيىم

(باللارنک). ③ پوپلار تونی.
ن پاقا.

frog [frɒg]

باقاً n.

frolic ['frɒlik] ، (~ ing ، ~ ed ، ~ ed) v. 1

ئويناشماق، ئويۇن قىلماق. ॥ n. ئويۇن-تاماشا، خۇشال-خوراملىق.

from [frəm, fræm] تسلید کی چیقش کپلش ① prep. I (مُویغور تسلید کی چیقش کپلش)

قوشۇمچىلىرى ... دىن، ... تىن بىلەن ئىپادىلىنىدۇ) :

هازردن باشلاپ ~ a to z / ~ پیشیدن ٹا خر غچہ.

② (سەۋىم، ئاساسلىكىنىش قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ) : ~

judge ~ sbs. conduct cholera

بِرَاوْنَىك هُرِيكتىگە ئاساسىن ھۆكۈم چىقارماق. ③ (خام ماتېرىد.)

پیال، ماتپریال، خبرت قاتار لیقلارنی کۆرسىتىدۇ : steel is made

iron ~ پولات توموردن تاۋلىنىدۇ. ④ (پەرقلەندۈرۈش، تاللاش

فاثارلیقلارنى كۈرسىتىدۇ : know right ~ wrong تۈغىرا بىلەن

خاتمی پرقی کتمک، هدی بیلهن ناهانی پرقی کتمک.

front [frʌnt] [the ~] (1) n.
تالدى، تالدى تەرەپ، يورى.

۲ فرونت، تالدینی سپ، توروس سپپی in
العمر، ناش مالکا، ناش مالکا، ناش مالکا، ناش مالکا

frontier [‘frɒntɪə] نیزه، سرحد، مرز

frontier [frɔntɪə] دویلت چہرنسی، چہرہ را یوں: ① فرنٹر، ② فرنٹریت، ③ فرنٹریت میں تھہڑے ہے۔

iii. ① حاسق سواعق، حفرسیل سواعقی: ② قبره (حائنة قبادا) نار، قلتقات، نوش، دهفانیسته

۱. ۱) قسم حفاظتی ۲) هفاظتی تهذیبی ۳) نفعی

بوقالماق، (تمهنه كنمافش)، بارقب بعاصمه.

frosty [ˈfrɒsti] **ad.** ① قب و جه شکون، ② نہ ششہ گھن، نہ ششہ ک

frown [frəʊn] v. قدْحَسْتَنَ، تَهْمِكَ، قَاسِقَ، تَهْلِمَكَ،

قول للبسالمة *أنا قابضكني تراوشت، قوشة بمسنن تراوشت*

frozen [’frəʊzn] v. → freeze.

fruit [fru:t] ① يەل-يەميش، مېۋە-چېۋە، مېۋە. ② n. I نەتجە. II v. مېۋە بولماق.

fruitful [’fru:tful] ① مېۋىلىك. ② مۇنبىت، هوسۇللۇق. ③ adj. I نەتجىلىك، ئۇنۇملۇك.

fry [frai] v. مادىا قورۇماق، مادىا پىشۇرماق، مادىا پىشماق.

ft. = foot, feet

fuel [fju:əl] I n. يېقىلغۇ. II v. يېقىلغۇ قاچىلىماق.

fugitive [’fju:dʒitiv] I adj. II ① قېچىپ يۈرگەن، قې-. n. I قاچقۇن. ② بىردىھەلىك، بىرمەھەلىك. چىپ كەتكەن.

ful(l)ness [’fulnis] ① تولۇق، لق. ② مول. n.

fulfil’fulfill [ful’fil] I ① ئادا قىلىن : fulfilling ; fulfilled v. II ماق، ئورۇنلىماق، ئىشقا ئاشۇرماق (ۋەدە، ۋەزىپە قاتارلىقلارنى). ② قاندۇرماق، قانائىتلەندۈرەمك (ئازىز).

full [full] I ① لق، تولۇق، توق. ② يېتىرىلىك، پۇتۇن، تامامەن. ③ تولغان، تاشقان. ④ كەڭ-كەڭرى || ~ in تامامەن، تولۇق، تەپسىلىي / ~ باشتىن-ئاياغ، تامامەن، ئۆزۈل-كېسىل. II adj. پۇتۇنلىي، تامامەن، تولۇق.

fully [’fuli] adv. پۇتۇنلىي، تامامەن، يېتىرىلىك.

fun [fʌn] n. تاماشا، ئويۇن، ئويۇن-تاماشا، چاقچاق.

function [’fʌŋkʃən] I ① رول، خىزمەت، ئىقتىدار، تەسىر، ئۇ-. ② بۇرج، ۋەزىپە. II v. ① ھەرىكەتلىنىڭ، خىزمەت قىلىماق، ئايلانانماق. ② ۋەزىپىسىنى ئۆتىمەك، رول ئوينىماق (بەدەن ئورگان-لىرى).

fund [fʌnd] n. ① كۆمۈلۈپ ياتقان بایلىق. ② مەخسۇس ئاج. II رىتىلغان پۇل، فوند، مەبلغ، سەرمایه. ③ بایلىق مەنبەسى.

fundamental [’fʌndə'mentl] I adj. ئاساسىي، تۈپ، نېگىزلىك.

funeral [’fju:nərəl]		n. دەپنە مۇراسىمى.
fungus [’fʌŋgəs]	fungi [’fʌŋgai] (~ es)	n. موگۇز.
funnel [’fʌnl]	① ۋورونكا. ② (پویىز، پاراخوت قاتارلىقلار.	n. نىڭ (كاناي، تۈرخۇن.
funny [’fʌni]	① قىزىق، ھېيار، كۈلكلىك. ② ئەجەبلىنىرىلىك، غەلتىه، ئاجايىپ، غەيرىي.	adj.
fur [fə:]	① تۈك، يۈڭ (مۇشۇك، توشقان قاتارلىقلار.	n. نىڭ). ② تېرە، ھايۋانات تېرسى.
furious [’fjuəriəs]	① غەزەپ، غەزەپلەنگەن. ② دەھشەتلىك، قاتىقى، شىددەتلىك.	adj.
furnace [’fə:nis]		n. مەش.
furnish [’fə:nis]	① تەمىنلىمەك. ② (ئۆينى) تۆزۈشتۈرمەك، زىننەتلىمەك، بېزىمەك.	v.
furnishings [’fə:nisiŋz]	ئۆي جاهازلىرى ۋە تىزىپ قويۇلغان نەرسىلەر	n. .
furniture [’fə:nitʃə]	ئۆي جاهازلىرى.	n.
furrow [’fʌrəu]	① تاپ (ئورۇق سالىدىغان تاپ). ② (يۈزدىكى) قورۇق.	n.
further [’fə:ðə]	① adv. & adj. father = ② يەن بىر قەدم، تېخىمۇ، يەنئىمۇ، تېخىمۇ كۆپ، يەنئىمۇ ئىچكىرىلەپ، ئالغا سۈرمەك، ئىلگىرى سۈرمەك.	I
furthermore [’fə:ðə’mo]	بىلكى، ئۇنىڭ ئۆستىكى، يەن كېلىپ.	adv.
furthest [’fə:ðist]	ئەلڭ يىراق.	farthest = ① adv. & adj.
fury [’fjuəri]	① غەزەپ، قەھرى-غەزەپ، غەزەپلىنىش، ئاچ-چىقلۇنىش.	n. ② قاتىقى، شىددەت؛ دەھشت.
future [’fju:tʃə]	for the كەلگۈسى، كېلەچەك، ئىستىقبال in كەلگۈسىدە، كېلەچەكتە.	I n. ~ ; ~

G

G, g [dʒi:]	ئىنگلەز تلى ئېلىپەسىنىڭ يەتىنچى ھەربى
G. B=Great Britain	ئۈلۈغ بىرتانىيە
g=gram(s)	
gaberdine [gæbə'di:n]	خادانى، گاباردىيون
gable ['geibl]	يان تام
gaggle ['gægl]	توب، (غاز) بىر توب
gaiety ['geiəti]	خۇشال، خۇشاللىق، شاد-خۇرام
gaily ['geili]	خۇشاللىق، شاد-خورامىلىق
gain [gein] I. v.	ئىكەن بولماق، ئېرىشىمك؛ تاپماق. ② ئاشماق، ③ تېز كەتمەك، ئىلگىرىلەپ كەتمەك (سائەت قاشۇرماق (ئېغىرىلىق). ④ تېز كەتمەك، ۋەزىرلىق (سائەت تىدو). ⑤ يېتىپ بارماق. II. n.
gait [geit]	مدنپەئەت، پايدا، نىپ، هايىان.
gadeem, چامدام.	
gal. =gallon (s).	
gala ['ga:lə]	① داغدۇغلىق يىغىن ② بايرام، ھېيت ③ تېرىكلىمەك، مۇبارەكلىمەك
galactic [gə'læktik]	سامان يولى
galaxy ['gæləksi]	① تۈرگۈن يۈلتۈزلار سىستېمىسى ② ئادەملەر توبى، بىر توب (ئادەم)
gale [geil]	n. بوران.
gall [go:l]	n. ① ئۆت؛ ئۆت سویوقلۇقى ② ئۆچمەنلىك.
gallant ['gælənt]	I. adj. ① باتۇر، قەھرىمان، جىسۇر. ② (ئاياللارغا خۇشامتىچىلىك
gambol [gæm'bɔ:l]	ھەشىمەتلىك، سەلتەنەتلىك، پۇزۇر. ③ (ئاياللارغا خۇشامتىچىلىك

قىلىدىغان) پوخۇر، خوتۇنپەرس. II. n. پوخۇر ئادەم، خوتۇنپەرس
ئادەم.

galleon [ˈgæliən] ئىسپانىيىنىڭ يەلكەنلىك كېمىسى

gallery [ˈgæləri] ① كۆرگەز مىخانا، رەسمى كۆرگەز مىخانىسى. n.

② كارىدور. ③ (تىياترخانىلاردا) يۈقرى قەۋەتىسى ئورۇن.

④ خالى يولى.

gallon [ˈgælən] (سوئىقلىق ئۆلچەم بېرىلىكى) گالлон. (بىر

گاللون ئەنگلييە ئۆلچىمى بويىچە 4.546 لىترغا، ئامېرىكا ئۆلچىمى بويىچە 3.785 لىترغا تىڭىش).

I. n. چېپىش، ئۇچقاندەك چېپىش (ئاتلارنىڭ)

II. تېز چاپتۇرماق (ئاتنى)، ئۇچقاندەك چاپماق (ئات).

gallows [ˈgæləuz] n. دار.

① نۇرغۇنلىغان، كۆپلىگەن. ② كۆچلۈك.

galore [gə'lə:(r)] ① قىمار ئوينىماق. ② هايانكەشلىك قىلا.

I. v. ① قىمار. ② هايانكەشلىك، جازانسخورلىق.

game [geim] ① n. ئويۇن، تاماشا. ② مۇسابقه. ③ (كۆپلۈك

ئىشلىتىلىدۇ) تەنھەرىكت مۇسابقىسى. ④ بىر مەيدان مۇسابقه، بىر قېتىمىلىق مۇسابقه. ⑤ ئېرىشكەن نومۇر (مۇسابقىدە). ⑥ پىلان.

⑦ ھىيلە-مىكىر. ⑧ تاكتىكا. ⑨ مولجا. II. adj. ① باتۇر، جەسۇر.

② خالىغان، خالايدىغان، ئىختىيار قىلغان، ئىختىيار قىلىدىغان.

gander [ˈgændə(r)] ئەركەك غاز

gang [gæŋ] گۈزۈھ، توب.

gangster [ˈgægztə(r)] قاراچى، باسمىچى، بۈلاڭچى.

gangway [gæŋwei] ① سەكىرەش تاختىسى ② كۆرۈزۈك، تاختا (كېمىدىن [gænwei]

قىرغاققا چىقىش ئۇچۇن قويۇلغان تاختاي) ③ ئورۇن ئالدىدىكى يول (كىنوخانىدىكى ئورۇندۇق ئارىلىقىنى كۆرسىتىدۇ)

gaol, jail [dʒeɪl] قاماڭخانا.

gap [gæp] ① يېرىق، شورا. ② بوشلۇق، ئارىلىق. ③ پەرق.

garage [ˈgærɑ:g]	گاراژ. ② ماشنا رېمۇنت قىلىش [ˈgə:ra:g]	n. ① گاراژ. ② ماشنا رېمۇنت قىلىش زاۋۇتى.
garbage [ˈga:bɪdʒ]		ئەخلەت (ئامېرىكا تىلىدا)
garble [ˈga:bl̩]		بۇرمىلىماق، ناتوغرا مەنە بەرمەك
garden [ˈga:dən]		n. باغچا، باغ.
gardener [ˈga:dneɪə]		n. باغۇن.
gargle [ˈga:gl̩]		ئېغىز چايقىماق
garland [ˈga:lənd]		n. گۈلچەمبىرەك؛ گۈلتاج.
garlic [ˈga:lik]		n. سامىق.
garment [ˈga:mənt]		n. چاپان، تون، پۇركەنجه.
garnish [ˈga:nɪʃ]		ياسانىماق، پەردەز قىلىماق
garret [ˈga:tə(r)]		n. بالخانا
garrison [ˈgærɪsn]	II. v. مۇدابىتىه قىلا.	I. n. مۇھاپىزەتچى قىسىم. II. v. مۇدابىتىه قىلا.
		حاق، مۇدابىتىه تۈرمەك.
garter [ga:tə(r)]		ئاسماباغ (پايپاڭ ئاسقۇج)
gas [gæs]	① گاز. ② كۆمۈر گازى. ③ زەھەرلىك گاز.	④ (ئامېرىكا جانلىق تىلىدا) بېنزىن (gasolene)=.
gasolene' gasoline [ˈgæsəli:n]		(ئامېرىكا تىلىدا) بېنزىن (petrol=).
gasp [ga:sp]		I. v. ھاسرىماق، ھۆمۈدىمەك. II. n. ھاسراش، ھۆمۈدەش.
gassy [ˈgæsi]		گازلىق
gastric [ˈgæstrik]		ئاشقازان انىڭ
gastriculcers [ˈgæstrikju:lirs]		ئاشقازان يارسى
gate [geit]	① دەرۋازا. ② كlapان، قاپقاق.	
gather [ˈgæðə]	v. ① يىغىماق، يىغىلىماق، توپلىماق، توپلانماق، جۇغلە-. حاق، جۇغلانماق. ② ئاشقازان، ئاشۇرماق. ③ تەخمن قىلىماق، مۆل-	

چەرلىمەك. ④ چۈشىنەك، بىلەك. ⑤ قوشۇمىسىنى تۈرمەك. ⑥ بىر بىدىمەق.

١. **gauge**, **gage** [geidʒ] take the ~ of || **ئۆلچەم**. ② **ئۆلچىكۈچ** ~ of || **ئۆلچەمەك**، **مۆلچەرلىمەك**. ① **v.** ① **ئۆلچىمەك**: **مۆلچەرلىمەك**; **باهى**.

gauze [go:z] . ③ گاز (رهخت). ② داکا (سم) تور. ① n.
gave [geiv] v. → give.

gay [gei] ① خُشال، خُosalلىقا چۆمگەن؛ جۇشقۇن. ② رەڭگارەڭ؛ ھەرخىل.

v. (دائم بىرلىك ئىشلىتىلىدۇ) زەن قويۇپ قارىماق، تە- [geiz] كىلىپ قارىماق.

gazette [gə'zet] ناخبارات، گېزت

gazzelle [ˈgə'zel] كچىك بۆکن n.

ئايالندۇرۇش قورۇلمىسى. ② چىشلىق چاق. ③ gear [giə] ④ قورال-سايمان. ⑤ ئۆي جاهازلىرى || in ~ چىشلەشمەك / ~ out of چىشلەشمەسىك. ① v. ② چىشلىق چاققا چاتماق. ③ قوزغىلىشقا تېيار بولماق، قوزغىلىش ئالدىدا تۇرماق. ④ تۇتاشماق، تۇتاشتۇرماق || up ~ تىزىلەتمەك / down ~ ئاستىلاتماق.

geese [gi:s] v. → goose.

gelatine [dʒelə'ti:n] یاریپلیم

گوهر، نیسل تاش. n. **gem** [dʒem]

Gen. =General.

gender [ˈdʒendə(r)]	جنس (گرامماتکدا)
general [ˈdʒenərəl]	n. گینر

generality [n. ① ئومۇمۇيى پەنسىپ، ئومۇمۇيى چۈشەنچە، ② كۆپچىلىك، كۆپ سانلىق، ③ ئومۇمىسىلىق، ئومۇمۇيى بایان، [~] the]

generally [ˈdʒenərəli] ① ئادەتتە، ئومۇمن، ئادەتسىكىچە قىد.

لېپ: ~ ئادده تىكىچە قىلىپ ئېيتقاندا.

② كەڭ كۆلەمde، كەڭ كۆلەملەك، ئومۇمیۈز لۇك.

generate ['dʒenəreɪt] v. (توك، نۇر، ئىسىقلق قاتارلىقلارنى) to ~ heat پەيدا قىلماق، چىقارماق، بارلىققا كەلتۈرمەك: ~ ئىسىقلق چىقارماق.

generation ['dʒenə'reiʃən] n. مەيدانغا كېلىش، پەيدا بولۇش، يۈز . ② نىسل، ئۇلااد. بېرىش.

generator ['dʒenəreɪtə] كېنپىراتور.

generic [dʒinerik] ئادەتتىكى، ئاددىي

generosity ['dʒenərəsiti] n. كەڭچىلىك، مەردىلىك، ھىممەتلىك.

generous ['dʒenərəs] ① مەردانە، مەرد، سېخىي. ② مول، باي، كۆپ.

genial ['dʒi:njəl] ① خوش، مۇلايم. ② مۇتىدل، ئىللەق (هاۋا).

genius ['dʒi:njəs] ~ es) n. تالانت، تالانت ئىگىسى.

gentle ['dʒentl] ① ئاق كۆڭۈل، ياخشى؛ ئىناق. ② خوش، يۇۋاش، مۇلايم.

gentleman ['dʒentlmən] n. (gentlemen) ① مۇتىۋەر، تۆرە، ② ئەرلەرگە ھۆرمەت نام بولۇپ كېلىدۇ) جا- نابلار، ئەپەندىلەر.

gently ['dʒentli] adv. ① مۇلايم، ئىللەق، يېقىلىق. ② ئاستاغىنە؛ سىلىققىنە. ③ پەيدىنپىي، بارا-بارا.

genuine ['dʒenjuin] adj. هەقىقىي، راست.

genus ['dʒi:nəs] ئۇرۇقداش (بىئولوگىيىدە)

geography [dʒi'əgrəfi] n. جۇغراپىيە.

geological [dʒiə'lədʒikəl] گېئولوگىيىلىك

geologist [dʒiə'lədʒist] گېئولوگ

geology [dʒi'olədʒi] گېئولوگىيە

گېتۇمپېرىيە

geometry [’dʒi’əmitri]

① نوتا، بىخ، ئۇندۇرمە. ② تۈپ سوۋەب، مەنبە، [dʒə:m] germ
يىلتىز. ③ باكتېرىيە؛ مىكرو ئورگانىزم. ④ كېسەللەك باكتېرىيە.
سى.

I ①adj. German [’dʒə:mən] گېرمان، گېرمانىيىنىڭ، گېرمانلىقنىڭ. II
② گېرمانچە، گېرمان تىلىدىكى.
①n. گېرمان. ② گېرمان تىلى.

gerud [’dʒerənd] گراماتىكا <هرىكەتنام>. n.

gesture [’dʒestʃə] ئىشارەت، ئىما-ئىشارەت. n.

get [get] ① (~ ting [’getiŋ]) ② v. : got [got] (ئامېرىكىدا) (~ ting [’getiŋ])
ئالماق، تاپماق، ئېرىشىدەك، قولغا كەلتۈرمەك. ② گىرپىتار بولماق.
كەلمەك، يېتىپ بارماق. ③ (سوپىت ياكى ئۆتكەن زامان سۈپەت-
داش پېتىللىرى بىلەن بىرگە كېلىپ، بولغان، بولۇۋانقان ياكى
بولماقچى بولغان ئىش-ھەرىكەتنى بىلدۈرىدۇ) : ~ angry
ئاچىقلانماق، تېرىكىمەك / married ~ تۈرمۈش قۇرماق. ⑤
(قوشما تولدۇرغۇچى بىلەن بىرگە كېلىپ قىلماق، قىلدۇرماق،
دېگەنگە ئوخشاش ئۇقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) : ~ one's hair cut
چېچىنى ياساتماق / everything ready ~ ھەممىنى تىيارلاپ قويى-
ماق. ⑥ قىيىن چۈشىدەك، تەس كەلمەك = about / have got =
|| have تارقالماق / ~ راواج تاپماق، ئىلگىرىلىمەك : كۈن
كەچۈرمەك، جان باقماق: How are you ~ ting along? ياخشى
How are you ~ ting along with your work? تۈردىڭىزمۇ؟
خىزىمىتىڭىز ياخشى كېتىۋاتامدۇ. (ياكى: خىزىمەت ئەھۋالىڭىز قاد-
داقرارق) / away ~ ئايىرلماق، قۇتۇلماق/ down to ~ كۆئۈل
قويۇپ، خاتىرجم بولۇپ (ئۆگەنەمەك، ئىشلىمەك، تەتقىق قىلماق)
. ① in/ ~ كىرمەك. ② يېتىپ كەلمەك، يېتىپ بارماق. ③
يىغماق (زىراڭتىلەرنى) / ~ off (ئاپتوموبىل، پويىز قاتارلىقلار-

دن) چۈشىمك. ② (كىيم، ئاياغ قاتارلىقلارنى) سالماق. ③ قۇتۇلماق. / ~ ① (ئاپتوموبىل، پويسىز قاتارلىقلارغا) چىقماق، چۈشىمك، ئولتۇرماق / out ~ ① چىقماق، چىقارماق. ② ئاييرىلماق. ③ نشر قىلماق / over ~ ① (قىيىنچىلىقلارنى) يەڭى. حىك، تۈگەتمەك. ② (سالامىتلىك) ئىسلىگە كەلمەك ~ ① / through (ئىمتىهاندىن) تۇتمەك. ② تۈگەتمەك، ئاياغلاشتۇرماق / ~ (ئۇخلىغان يېرىدىن) تۇرماق، تۇرنىدىن تۇرماق: / up

ghost [gəʊst] n. جن، ئەرۋاد.

I. n. پالوان؛ گیگانت. II. adj. یوغان، زور، گیگانت.

gift [gift] n. ① سوّغا، سوّغات، تارتوق. ② تالانت، توغما تالانت.

gigantic [dʒai'gæntik] غاییت زور، کاتتا، پوغان

gild [gild] ② هدل برمەك. (gilt [gilt] ~ed ['gildid]) v.
بېزىمەك، پەرداھىلىماق؛ ئەدەبىي جەھەتتىن ئىشلەپ چىقماق.

gill [gil] قۇۋۇز n.

gilt [gilt] v. → gild.

gimmick [ˈgimik] هیله-مسکر، هیله-نیرهڭ، نيرهڭۋازلىق

ginger ['dʒindʒə] (جانلیق تىلدا) غېرەت، ① n. كۈچ، دەرمان، مادار.

gird [gə:d] (girt, girded; girt [gə:t] نورـ) v. حاق، يوگمهـك، باـلـيـماـق، چـهـمـهـك؛ ئـىـسـئـوـالـماـق، ئـاسـماـق.

girdle [ˈgə:dл] ① باغ، بعلباغ. ② تاسمسمان جسمملار.

girl [gɜ:l] قیز. ① n. ② ئایال خزمەتچى.

پۈل ئەۋەتمەك (پۇچتا ئارقىلىق) پۈل خۇيلىمەك، خۇيلانغان پۈل

irt [gə:t] v. → gird.

gist [dʒist] ثايساسي مهقدست، ثايساسي معزمون، مؤزيم معزمون

give [giv] (giving ['givɪŋ] : given ['givn] • gave [geiv]) v. I

① بىرمەك، تەقدىم قىلماق، ھەدىيە قىلماق، تاپشۇرماق.
 ② ئىشلەپ چىقارماق. ③ ئۆتكۈزۈمەك. ④ ئۇرۇلمەك، قىتۇغايماق.
 ⑤ ئويۇلماق || ~ ئاشكارىلاپ قويىماق / in ~ يول قويىماق،
 تەسلىم بولماق / out ~ ① ئېلان قىلماق، جاكارلىماق. ② تەقسىم
 قىلماق، تارقىتىپ بىرمەك. ③ ئىشلىتىپ بولماق، تۈگەتمەك ~ ①
 over / over ئۆتكۈزۈپ بىرمەك، تاپشۇرۇپ بىرمەك. ② (جانلىق تىلدا)
 توختىماق، توختاتىماق / up ~ تاشلىماق، ۋاز كەچمەك
 ئېلاستىكىلىق؛ ئېلاستىكىلىق كۈج.

given ['givn] v. → give.

glacial ['gleisiəl]

مۇزىنىڭ، مۇز دەۋرى

glacier ['glæsiə(r)]

مۇزلىق، كۆچمە مۇز

glad [lgæd] adj. ① خۇش، خۇشال، خۇشالىد. [dest ~ ; ~ der]
 نارلىق، كىشىنى خۇشال قىلىدىغان: news ~ خۇش خۇشەر
 I am ~ to see you. /
 (سىزنى كۆرۈپ خۇشالاندىم).

gladly ['glædli]

adv. خۇشال، خۇشاللىق بىلەن.

glance [gla:ns] I v. ① نەزەر سالماق، بىر قاراپ قويىماق. ②
 پىلىلدىماق، ۋېلىلدىماق. II n. ① بىر قاراپ قويۇش، بىر نەزەر.
 ② پىلىلداش، ۋېلىلداش، نۇر چاقناش.

gland [glænd]

n. بەز.

glare [gleə] I v. ① ! چاقنىماق، پىلىلدىماق، نۇر چاچماق.
 ② كۆز ئالايتىماق، ھومايىماق II n. ① چاقناش، نۇر چېچىش.
 ② كۆز ئالايتىش، ھومىيىش.

glass [gla:s] n. ① ئىينەك، ئىينەك قاچا-قۇچا ئىستاكان.
 ② (كۆرۈدىغان) ئىينەك. ③ (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) كۆزەي
 ئەك. ④ مىكروس وپ.

glaze [gleiz] I v. ① ئىينەك سالماق، ئىينەك ئورناتىماق. ② سىرلىماق، [] ساپال سرى
 ساپال سرى بىرمەك، پارقىراتىماق. II n. ساپال سرى، سىر.

glean [gli:n]	v. توپلیماق، یىغماق	n. گۇۋا نۇر چىقارماق، پىلىلدىماق.
glee [gli:]	n. خۇشاللىق، شادخۇراملىق، خۇشال خوراملىق:	~ خۇشاللىقى ئىچىگە پاتماسلق.
glen [glen]	n. جىلغى، جىمچىت جىلغى.	
glib [glib]	① لولا، قۇۋا، تۆلكە، تىل ياغلىما ② راۋان، سۇدەك، تېز، ئېپچىل	
glide [glaid]	① تېيىلىماق، سىيرلىماق، تېيىلىپ ماڭماق. ② (هاۋادا) لەيلەپ ئۇچماق.	② n. ① تېيىلىش، سىيرلىش. ② (هاۋادا) لەيلەپ ئۇچۇش.
glider ['glaidə]	n. پلانېر.	
glimpse ['glimps]	n. بىر نىزەر، نىزەر، قاراپ قويۇش، كۆرۈپ cath [get] a ~ of ... كۆرۈپ قالماق.	
glint [glint]	n. چاقنىماق، پىلىدىماق، چاقنىماق، چاقنىماق، چاقنىماق	
glisten ['glisn]	n. نۇر قايتۇرماك، نۇرنى ئەكس ئەتتۈرمەك، ئەكس ئۇرۇپ تۇرماك.	
glitter ['glite]	v. پارقىرىماق، نۇر چاچماق، نۇر چاقناب تۇرماك.	II. n. پارلاق، نۇرلۇق، شانلىق.
global ['gleðbl]	① پۇتون دۇنيا، پۇتون ئالىم ② ئومۇملاشتۇرماك، بىرلەشتۈرمەك	
globe [gləub]	① شار. ② [the] يەر شارى. ③ گلوبوس.	
gloom [glu:m]	① تۇتۇقلۇق، غۇۋالىق، قاراڭغۇلۇق. ② قايغۇ، هەسىرت، غەم-ئەندىشە، روھى چۈشكۈنلۈك.	
gloomy ['glu:mi]	① تۇتۇق، غۇۋا. ② قايغۇلۇق، هەسىرتلىك.	
glorify¹ ['glə:rifai]	① چوقۇنماك، سەجدە قىلماق ② پەردەزلىمەك، بېزەپ كۆرسەتمەك، گۈزەللەشتۈرمەك	
glorify² ['glɔ:rifai]	v. ماختىماق، تەرىپلىمىك، مەدھىيىلىمىك.	

glorious [ˈglo:riəs]	① شەرەپلىك، شانلىق، پارلاق، نۇرلۇق.
	② (جانلىق تىلدا) خۇشال، خۇشال-خۇرام، خۇشاللىققا چۆمگەن.
glory [ˈglo:ri]	① شەرەپ، شان-شەرەپ، شۆھرەت، دالى، پەھىز. ② ھەشمەتلىك. ③ خۇشال بولماق.
	② پەھىز لەنمەك.
gloss ¹ [glos]	① پارقىراق، يالتراق، سلىق ② ساختا قىياپەت ③ يوشۇرماق، يايپاماق
gloss ² [glos]	ئىزاهات بەرمەك، ئىزاهلىماق، ئىزاهات
glossary [ˈglosəri]	سوزلىك جەدۋىلى
glove [glʌv]	n. پەلەي.
glow [gləu]	① قىزىماق، قىزىپ تۇرماق. ② نۇر [nur] ③ قىزارماق. ④ چاچماق، ئاپئاچ چىقارماق.
	① n. ② (بىرلىك ئىشلىتىلىدۇ) نۇر چېچىش، ئاپئاچ نۇر چېچىش. ③ قىزىش.
glucose [ˈglu:kəðs]	⑤ گلۈكۆزا n.
glue [glu:]	⑥ n. يارىپلىم. ⑦ v. چاپلىماق، يەملىمەك.
glum [glʌm]	① غەمكىن، مەيۇس ② دىمىق، تۇتۇق.
gm. = gram (me).	
gnash [næʃ]	چىشلىمەك
gnat [næt]	كىچىك، ھاشارات، قۇرت-قوڭغۇزلار (ئادەمنى چاقىدىغان)
gnaw [nɔ:]	① چىشلىمەك، غاجىماق. ② باش قاتۇرماق، پەرسان بولماق، قىينىماق، قىينالماق.
go [gəu] : goes [gəuz]	v. ① gone [gən] : went [went] ② بارماق، تۇتاشماق. ③ ئايلانماق، ئۆشىمەك.
	ماڭماق، كەتمەك. ④ سوزۇلماق، بۇزۇلماق، كارىدىن چىقماق. ⑤ جاراڭلىماق. ⑥ مەنسۇپ بولماق، تەئىللۇق بولماق. ⑦ قويىماق.
	⑧ تارقالماق، ئېقىپ يۈرەمەك، يېيىلىماق. ⑨ [to be ~ ing to]

ماقچى، . . . مەكچى بولماق || ① قولغا كەلتۈر-
مەك، تىرىشماق، تىرىشىپ قولغا كەلتۈرمەك. ② قوغلىماق ~
/~ against قارشى تۇرماق، خىلاپلىق قىلماق / all out ~ بارلىق
كۈچى بىلەن، تولۇق غەيرەتكە كېلىپ / ahead ~ ئالدىدا ماڭماق،
ئالدىدا تۇرماق، ئالغا باسماق / back on [upon] ~ خىلاپلىق
قىلماق؛ خائىنلىق قىلماق / ~ by ~ ① ئۆتىمەك. ② ئاساسەن،
ئاساسلانماق / down ~ ① (كېمە) چۆكمەك، چۆكۈپ كەتمەك.
② (شامال، دولقۇن) پەسىيەمەك، تىنجىماق. ③ يەتكۈزۈمەك،
يەتكۈزۈپ بىرمەك / ~ in for ~ ① (ئىمتىھانغا) قاتناشماق. ②
شۇغۇللانماق، مەشغۇل بولماق، كىرىشىمەك. ③ قىزىقىماق، ئىندى-
تىلىمەك، ھەۋەس قىلماق / off ~ ① (ئۇق) ئېتلىماق، پارتلى-
ماق. ② (بىمەكلىك) بۇزۇلماق / on ~ ① داۋاملاشماق،
داۋاملاشتۇرماق. ② تۇغۇلماق، پەيدا بولماق / ~ out ~ (ئۇت،
چىراغ) ئۆچىمەك، ئۆچۈپ قالماق / ... over ~ تەكشۈرمەك، باشىن
تەكرارلىماق / through ~ ① ئۆتكۈزۈمەك، ئۆتىمەك، باشىن
كەچۈرمەك. ② تەپسىلىي تەكشۈرمەك، تەكشۈرمەك
~ through with ئورۇندىماق، تۆگەتىمەك، ئىزچىلاشتۇرماق.

goal [gəul]	n. ① (يۈگۈرۈش مۇساپىقىسىدا) ئاخىرقى پەللە. ② ۋارتا (پېتىبول مەيدانىدىكى). ③ نىشان، نىشان، مەقسەت.
goat [gəut]	n. ئۆچكە.
goblin [ˈgoblin]	n. جىن، ئالۋاستى
God [gəd]	n. خۇدا.
goddess [ˈdədɪs]	n. ئىلاھە.
goggle [ˈgogl]	زەڭ قوبۇپ قارىماق، تىكىلىپ قارىماق
goggles [ˈgoglez]	شامال كۆزەينىكى
gold [gəuld]	I n. ① ئالتۇن. ② بايلىق. ③ ئالتۇن رەڭ. II adj. ئالتۇن.
golden [ˈgəuldn̩]	① adj. ئالتۇن، ئالتۇندىن ياسالغان. ② ئالتۇنداك

ئالتون رەڭ. ③ قىممەتلىك، ئىنتايىن ياخشى، ئەلچ ياخشى.

golf [golf] n. گولف تۆپ ئويۇنى.

gone [gɔn] v. → go.

gong [gɔŋ] n. جاڭ.

good [gud] adj. I. یاخشى: ~ (best ['best]) ◇ better ['betə]

news خۇش خۇزۇر. ② خۇش خۇي. ③ ماهر. ④ ئىقتىدارلىق.

⑤ پايدىلىق. ⑥ ئىناق، ئاق كۆڭۈل. ⑦ تولۇق. II. ياخشىلىق،

ئىناقلىق || for ~ (and all) مەڭگۈ.

good—by (e) ['gud'bai] int. خۇش، خېيرخوش، يەنە كۆرۈشىرىمىز.

good-looking [gud'lukin] adj. گۈزەل، چىرايلىق، كۆركەم.

goodly ['gudli] adj. ① گۈزەل، چىرايلىق، كۆركەم. ② خبلى كۆپ.

goodness ['gudnis] n. ① ئاق كۆڭۈللىك، ياخشى نىيەتلىك. ② ① گۈزەل ئىخلاق.

goods [gudz] n. ① مال. ② كۆچمه مۇلۇك.

goose [gu:s] n. ① غاز. ② geese [gi:s] ① غاز گۆشى.

③ ئەخەمەق.

gooseberry ['gɒzbəri] n. قارقات

gorge [gə:dʒ] ① ساي، جىلغا ② گەل، بوغۇز

gorgeous ['go:dʒəs] adj. ① ھەشەمەتلىك، كاتتا. ② شانلىق، پارلاق

gorilla [gə'rila] n. گورىللا

gosh [goʃ] ئاھ، خۇدا، ئاھ (ئېغىز تىلىدا)

gosling ['gozlin] n. غازنىڭ چۈچىسى

gospel ['gəspəl] ① ئىنجلىلەش، پىتنە-ئىغۇوا، ئۆسەك سۆز، غەيد.

gossip ['gɔsip] I. ① ئەيىبلەش، پىتنە-ئىغۇوا، ئۆسەك سۆز، غەيد.

② قۇرۇق گەپ، قۇرۇق پارالىڭ. ③ غەيۋەتچى، پىتنىخور.

II. قۇرۇق پارالىڭ سوچىماق، گەپ توچىماق.

got [gɔt] v. → get.

gotten ['gɔtn] v. → get.

قاپاق n.

gourd [gɔ:d]

v. ① باشقۇرماق، ئىداره، قىلماق، ھۆكۈمرانلىق
قىلماق. ③ كونترول قىلماق، تەسىر قىلماق.

governess ['gʌvənəs]

n. ① سىياسەت. ② ھاكىمىيەت،
ھۆكۈمت، ئىداره.

governor ['gʌvənər]

n. ۋالىي.

govt = government.

n. ① ئۆزۈن، چاپان، (ئايالچە) پەلتۇ. ② (ۋالىي مەكتەپلەرنىڭ) مۇراسىم كېيىمى. ③ سوتچى كېيىمى.

gr. = ① gram. ② gram (me).

v. ~ bed, ~ bed) تارتىۋالماق،
بۈلىماق، تۇتىۋالماق.

I n. ① سېپايىلىق، سلىقلق. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) نازاكەت، لاتاپت، گۈزەل ئەخلاق.
③ ياخشىلىق، ئىلىتىپات، شەپقەت. ④ رازىلىق. II v. ② شان-شەرەپ كەلتۈرمەك.

graceful ['greisful'] سلىق، نازاكەتلىك، لاتاپەتلىك.
adj. ① سېپايىدە، سلىق، نازاكەتلىك، لاتاپەتلىك. ② يېقىلىق، سەممىي. ③ مېھربان، شەپقەتلىك.

I n. ① دەرىجە. ② سورت. ③ يېللېق. ④ يېللېق. ⑤ يانتۇلۇق. II v. دەرىجىگە ئايىرساڭ،
ئامېرىكا تىلىدا نومۇر. ⑥ يانتۇلۇق. ⑦ دەرىجىنىڭ ئايىرساڭ،
سورقا ئايىرساڭ.

gradient ['greidiənt'] يانتۇلۇق دەرىجىسى، قىيپاشلىق دەرىجىسى
جىسى

gradual ['grædjuəl]

adj. پەيدىنپەي، تەدرىجىي.

gradually ['grædjuəli]

adv. بارا-بارا.

graduate ¹ [ˈgrædjuːeɪt]	v. ① ئالىي مەكتەپنى پۇتتۇرمەك، ئوقۇشنى ئاياغلاشتۇرماق، ئۇنىۋانغا ئېرىشىمەك، ئىلىملى ئۇنىۋان بەرمەك. ② ئىشكالىماق، ئىشكالىماق. ③ دەرىجىگە ئايىرماق.
graduate ² [ˈgrædjuːɪt]	n. ① (ئەنگلەيە تىلدا) ئالىي مەكتەپنى پۇتتۇر- گەن ئوقۇغۇچى. ② (ئامېرىكا تىلدا) ئوقۇش پۇتتۇرگەن ئوقۇغۇچى. ③ (خىمىيە) مېنزاۇركا.
graduation [grædju'eiʃən]	n. ① ئوقۇش پۇتتۇرۇش. ② (ئامېرىكا [ئامېرىكا] تىلدا) ئوقۇش پۇتتۇرۇش مۇراسىمى.
graft [gra:fɪft]	① ئۇلاقلىق ② كۆچۈرمەك، كۆچۈرۈپ تىكمەك ③ كېسىپ ئولماق، كۆچۈرۈپ ئولماق (ئادەم ئورگانزىمنىڭ مەلۇم جايىلىرى)
grain [greɪn]	n. ① ئاشلىق، زىراىت، دانلىق زىراىتلىر. ② دان. ③ دانە، دانچە. ④ (ياغاج تاش قاتارلىقلارنىڭ) سىزىقچە سىزىق يولى.
gram [græm]	n. → gramme.
grammar [ˈgræmə]	n. گرامماتىكا.
gramme, gram [græm]	n. گرام.
gramophone [ˈgræməfəʊn]	n. پاتېفون.
grand [græd]	adj. ① ھەيۋەتلىك، ھەشمەتلىك، سەلتەنەتلىك. ئۇلۇغ- ۋار. ② مۇھىم، ئاساسىي. ③ پۇتۇن، جەمئىي، ئومۇمىي. ④ (جانلىق تىلدا) ئىنتايىن ياخشى، بەكمۇ ئوبىدان. ⑤ كۆڭۈللۈك، خۇشاللىق. ⑥ چوڭ، يوغان، زور.
grandfather [ˈgræn'dfa:ðə]	n. بۇۋا.
grandma [ˈgrænma:]	n. (باللىار سۆزى) موما، چوڭ ئانا.
grandmother [ˈgæn'mʌðə]	n. موما.
grandpa [ˈgrænpa:]	n. (باللىار سۆزى) بۇۋا.
granite [ˈgrænɪt]	n. گرانىت تاش.

granny, grannie [ˈgræni]	n. موما، چوڭ ئانا.
grant [graːnt]	v. ئىجازەت بېرمەك، رۇخسەت قىلماق، ئېتىدە.
rap قىلماق، ئىقرار قىلماق. II n. ئىنئام قىلىدىغان نىرسىلەر (ھۆ-	كۈمەتىن بېرىلىنىڭىغان پۇل، يەر قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ).
grape [greip]	n. ئۈزۈم.
graphite ['græfait]	n. سۈرەمە تاش.
grapple ['græpl]	ئىلىشماق، تۇتۇشماق، چىلىشماق
grasp [graːsp]	I v. ① تۇتماق، تۇتۇۋالماق، چىڭ تۇتماق. ② n. (بىرلىك ئىشلىتىلىدۇ) چۈشەنمەك، بىلمەك، ئۆزلەشتۈرمەك. ③ تۇتۇش، تۇتۇۋېلىش.
grass [gra:s]	① ئۇت، چۈپ، ئۇت-چۈپ. ② چىملق، ئۇلاق.
grasshopper ['gra:s'hɔpə]	n. چېكىتىكە.
grate [greit]	n. سالاسۇن.
grateful ['greitʃul]	① مىنندىدار، مىنندىدار قىلىدىغان. تەشكىكىسى. ② خۇشاللىنارلىق، ھۆزۈرلىنارلىق.
grating ['greitiŋ]	كاتاكچە (ئىشىك، دېرىزىدىكى) رىشاتكا، قاشا
gratitude ['grætitju:d]	n. مىنندىدارلىق، تەشكىكىر، رەھمەت.
grave ¹ [greiv]	① ئېغىر. ② جىددىي. ③ قاتىق. ④ ئەستايىدىل.
grave ² [greiv]	n. مازار، قەبرە.
gravel ['grævəl]	I n. ئۇششاق تاش، شېغىل تاش II v. ① تاش يېيىتىماق، شېغىل يېيىتىماق. ② led ~, ~ led
gravely ['greivli]	① سالماقلقىق بىلەن، تەمكىن، ئەستايىدە.
gravity ['græviti]	② ئېغىر. ③ جىددىي. ④ قاتىق.
gray [grei]	n. ① تارتىش كۈچى. ② ئېغىرلىق كۈچى. ③ ئەستايىدىلىق، سالماقلقىق. ④ جىددىلىك. ⑤ ئېغىرلىق. ⑥ قاتىقلقىق.
adj. &n. =grey.	

graze [greiz]	v. گولتیماق، گولتاتیماق، (چارۋا-ماللارنى).
grease [gri:s]	v. I. گەزىم، (ھايۋاناتلارنىڭ) ياغ، مای.
	v. II. ياغلىماق، مایلىماق، مای سۈرکىمەك.
great [greit]	جىق ① چوڭ، يوغان، كاتتا، زور. ② كۆپ، جىق ③ ئىنتايىن، بەك، ناھايىتى.
	④ ئۆلۈغ، بۇيۈك. ⑤ (جانلىق تىلدا) ئىنتايىن ياخشى، بەك ياخشى.
greatly ['greitli]	adj. ① زور. ② بەك، ئىنتايىن، ناھايىتى.
greatness ['greitnis]	n. ① ئۆلۈغلىق، بۇيۈكلىك. ② زورلىق، چوڭ. ③ لۇق.
greed [gr:d]	n. ئاچكۆزلىك، نەپسى يامانلىق، تويماسلىق، بېخىللەق.
greedy ['gr:di]	adj. ① ئاچكۆز، تويماس، بېخىل. ② تەشنا بولغان، هېرسىمن.
Greek [gri:k]	I. adj. گربك. n. II. گربك، گربك تىلى.
green [gri:n]	adj. ① يېشىل. ② (مبۇھ) پىشىغان، خام. ③ تەجرىبىسىز، ئىش كۆرمىگەن. ④ تولۇپ تاشقان، ئۇرغۇپ تۇرغان.
	① يېشىل رەڭ. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) كۆكتات، سېي، ئوتىاش. ③ چىمىلىق.
greet [griet]	v. ① . . . گە سالام ئېيتىماق. ② قارشى ئالماق: to ~ a friend with a smile
greeting ['grietin]	n. سالام، تىنچلىق سوراش.
grew [gru:] v. → grow.	
grey, gray [grei]	I. adj. ① كۈلرەڭ. ② توتۇق، كۈلرەڭ.
grief [gri:f]	n. هىسرەت، غەم، قايغۇ.
grieve [gri:v]	v. كۆڭلىنى بۇزماق، قايغۇرماق.
grievous ['gri:vəs]	adj. ① ئېچىنىشلىق، قايغۇلۇق. ② قاتىق، كەسکىن.
grim [grim]	v. (~) قاتىق، سوغۇق (مۇئامىدـ، ~mer) adj.

لہ) a ~ expression : سوغوق چرائی۔

grin [grɪn] هجایماق. (~ ning , ~ ned , ~ ned) v.

grind [graɪnd] ① (ground : ground [graʊnd]) v.

ثاقلماق، نز مدك، تارتماق، ② زولنم سالماق، زولنم قيلماق،

قىينماق، ئازابلىماق. ③ سىلىقلماق، بىلمەك. ④ جاپاغا چە-

داب ٹوگہنمہک.

grip [grɪp] چیک تۇتماق، ① (~ ping, ~ ped, ~ ped) v.

قمة قندلية **crispy** [ˈkrɪspi] نوتماق، نوتؤةالنماق. ② نورنكة نارنماق، جملپ فىلماق.

grisly ['grɪzli] **gristle** ['grɪsl]

١. v. ثاءه تُورِّماق، خورسِنماق. ثُمَّ ثُرِّماق، ناله قِلْماق. [grəun].

n. ① ئاه ئورۇش، خورسىنىش. ② ناله ئاۋازى.

grocer [ˈgrəʊsə] n. یمده کلکلر دوکنی.

groom [gru:m] ۱. n. ① ثانچی، نات بافار. ② یمکت، کویتو. ۲. فیل (تیر، گفتگو) **I**

groove [gru:v] ① نوچه، نو، خندک. ② ثادهٔ تور.

مۇش ئادىتى. II v. ① ئوقۇر ياسماق. ② خەنдеڭ قازماق.

gross [grəʊs] ① قوپال، تولگ، پلاکت. ② ئېنىق، روشن، ئاييان ① adj.

(جنايات، خاتالق قاتارلۇclar). ③ بۈك، زىج، قويۇق.

تومومی، ⑤ سپتمبر. ۱۲ n. ۱ دوزن.

ground² [graund] v. -> grinded. [the ~] n.

سەۋەب. ③ ئارقا كۈرۈنۈش. ④ مەيدان. ⑤ ئېلېكتىر، يەر س

give ~ ترهققى قىلماق، ئىلگىرىلىمەك، راۋاج تاپماق ||

hold [stand] one's ~ / ۋۆتۈنمك [lose] ~ /

چنگ تورماق، میداندا چنگ تورماق / on the ~ of تورماق چونکی،
فوجهون (مانند میلانه) داشتند فلاتان اقلام) بود و توخ

تختاتماق، تۈنۈچى شىئىن توختىماق، توختاتماق. (2) ئاساسلۇنىڭ،
تاب قالماق، ئۆزۈچەشىن توختىماق، پەرسىنەن دىرىجىسىز (3) يېرىدە، بۇدۇ.

ئاسسالاندۇر ماۋى.

گورنیا. n.

group [gru:p]

① ئۆسۈش، يېتىلىش، ئۆستۈرۈش، ئېشىش،
growth [grəʊθ] ئاشۇرۇش، قوشۇش، قوشۇلۇش. ② ئاشۇرۇلغان نىرسە، كۆپىگەن
نىرسە، ئۆستۈرۈلگەن نىرسە، ئۆسکەن نىرسە.

grove [grəʊv]

grow [grəʊ] ① (**grown** [grəʊn] : **grew** [gru:]) v.
ئۆسمەك، ئۆستۈرمەك، يېتىلەمەك، يېتىلدۈرمەك، ئاشماق، ئاشۇر-
ماق. ② تېرىماق، تېرىلماق. ③ ئايلانماق، بولماق out ~ ①
|| (بوىي ئۆسۈپ كېيملىرىنى) كېيەلمەسىلىك، پاتماس-
لىق / up ~ چوڭ بولماق، ئۆسۈپ يېتىلەمەك.

v. ① (ئىت) قاۋىماق، ھاۋىشماق. (ئادەم) ② ھۆركىرىمەك، گۈركىرىمەك. ③ (گۈلدۈرماما) گۈلدۈرلىمەك.

grown [grəun] v. → grow.

I. adj. ياش قۇرامىغا يەتكەن، چوڭ بولغان، [’grəʊnʌp] grow-up
بالاغىتكە يەتكەن. II. n. چوڭ ئادەم، ياش قۇرامىغا يەتكەن ئادەم.

I. v. هدست قلماق، قیزغانماق، چندیماسلیق،
grudge [grʌdʒ] کورلمسیلک. II. n. کورلمسیلک، هدست قیلسش، قیزغینش.

gruff [gra^f] قویاً، توكث، سرسک adj.

grumble [ˈgrʌmbl] v. غودوڭشماق، غودرىماق.

guarantee ['gærən'ti:] n. کاپالمت، کاپالمتنامه. ② بورون، کېسیل [k̥e'sil] یوں بولماق، ۋەدە بىرمىك، ھۆددە قىلىنغان بۇيۇم. ③ کاپالمتلىك قىلىماق، ۋەدە بىرمىك، كېسیل يولماق، بورون بولماق.

guard [ga:d] I. ① هوشیارلىق، پەخدىلىك. ② قوغداش، مۇھاپىد. II. ③ مۇھاپىزەتچى، كۆزەتچى، قاراۋۇل. ④ (ئەنگلەيە تىلدى) پويمىز خىزمەتچىسى. v. ① قوغدىماق، ② مۇھاپىزەت قىلماق. ② پەخس بولماق، ئېھىتىيات قىلماق to be

نۇۋەتچىلىك قىلماق، دىجورنىلىق قىلماق، پۇستتا تۇر-
ماق / ~ to keep قاراۋۇللۇق قىلماق، قوغدىماق / s /
پەخەس بولماق، ساقلانماق.

n. (قانون) ھامىي، ھىمایە قىلغۇچى، قوغدىغۇ - .
guardian [ˈga:djən] چى.

n. ① پارتىزانلىق، پارتىزانلىق تۇرۇشى. guerrilla, guerilla [gə'rɪlə] ② پارتىزان.

I v. تەخىمنەن قىلماق، مۆلچەرىمەك، قىياس قىلماق، قىياس قىلماق، پەرەز قىلماق، پەمىلىمەك. II n. تەخىمنەش، قىياس قىلىش.

guest [gest] n. مېھمان، خېرىدار.

n. يولباشچى، يول باشلىغۇچى، رەھبەر. guidance [ˈgaɪdəns]

I n. ① يول باشلىغۇچى، يولباشچى، باشلامچى. ② قىبلىنامە، قوللانما. II v. يول باشلىماق، يېتەكچىلىك قىلماق، باشچىلىق قىلماق.

guided missile [ˈgaɪd'dɪməsl̩] n. باشقۇرۇلىدىغان بومبا.

n. جىنaiيەت، گۇناھ، جىنaiيەت سادىر قىلىش. guilt [gilt]

adj. گۇناھسىز، جىنaiيەتى يوق. guiltless [ˈgɪltlɪs]

adj. گۇناھكار، جىنaiيەت سادىر قىلغان، جىنaiيەتى بار. guilty [ˈgɪlti]

n. گىتار. guitar [gi'ta:]

n. ① دېڭىز قولتۇقى. ② چوڭقۇر تۇرا، ئازگال، هاڭ، gulf [gʌlf] گىرداپ.

بېلىقچى قۇشلار gull¹ [ˈgʌl]

ئالدىماق، ساختىپەزلىك قىلماق gull² [ˈgʌl]

① گال، بوغۇز ② ئېغىز gullet [ˈgʌlit]

① يۇتماڭ ② تورمۇزلانماق، تۇتماڭ، باسماق gulp [gʌlp]

① كاۋچۇك، دەرەخ يېلىمى. ② (ئامېرىكا تىلىدا) gum [gʌm] سېغىز كەمپىوت.

v. چاپلىماق، يەمىلىمەك، يېلىملىماق. gun [gʌn] ① مىلتىق، قورال. ② توب، زەمبىرەك.

v. ① ئېتىلىپ چىقماق، ئۇرغۇپ چىقماق، چاچراپ چىق- [gʌʃ].
ماق، پۇركۈلۈپ چىقماق. ② ئاغزى بېسلاماسلىق، گېپى تۈگىمەس-
لىك. II. n. ① ئېتىلىپ چىقىش، ئۇرغۇپ چىقىش، چاچراش.
② تۇزىنى باسلاماسلىق، تۇزىنى تۇزۇۋالماسىلىق.

gutter [ˈgʌtə] ① نوقور، يالاق، نو. ② ئېرىق. ③ كەمبىغەللەر مەھەللىسى.

H

- H, h** [eitʃ] سەكىزىنچى هەرىپى int. (خۇشال بولۇش، ھەيران قېلىش ياكى گۈمانلىنىش قاتار.) لىقلارنى بىلدۈرىدۇ . ئۇھوي، ھە، ئۇھ.
- habit** ['hæbit] n. ئادەت.
- had** [hæd, həd, əd] نىڭ ئۆتكەن زامان ۋە ئۆتكەن زامان سۈپەتداش have شەكلى.
- had** [hæd, həd] v. →have.
- hadn't** [hædn̄t] =had not.
- half** [ha:f] adj. یېرىم. II halves [ha:vz] n. I یېرىم، يېرىمى، قىسىمن. adv. II
- hail** [hail] I n. مۆلدور. ① مۆلدور چۈشمەك، مۆلدور ياغماق. ② مۆلدوردەك ياغماق، مۆلدوردەك چۈشمەك.
- hair** [heə] n. چاج، تۈك.
- hall** [hɔ:l] ① n. زال، مەجلىسخانا. ② كارىدور.
- hallo** [hə'ləu] ① int. & n. ھەي. ② ياخشىمۇ-سىز (ئېغىز تىلىدا)
- halt** [hɔ:lt] v. ئىككىلەنمەك، ئارسالدى بولماق.
- ham** [hæm] ① n. سۈر گۆش. ② ئىشتىن سىرتقى رادىست.
- hamlet** ['hæmlit] n. كەنت.
- hammer** ['hæmə] I ① n. بولقا، بازغان. ② توقماق، چوماق. v. ② بولقا بىلەن سوقماق، بازغانلىماق. پىشىق تۈپلانماق.
- hand** [hænd] ① n. قول، ياللانما خادىم. ③ ئىستەرپلەكى. ④ تەرەپ، at first جەھەت، ساھە. ⑤ پوچىرگە؛ خەتاتلىق. || ~

بىۋاٽتىه / ~ at second ۋاٽتىلىك، ۋاٽتىه ئارقىلىق
قول سالماق [take] a~in... / ② تەسىر يەتكۈزۈمك
① v. ~ / ② بىر (يەنە بىر) تەرەپتىن. ② يۆلىمدىك، يۆلىۋالماق ||
بىرمەك، تاپشۇرماق، سۇنماق. ② سۇنماق، تاپشۇرماق، ئوتتۇرىغا قويىماق.

handful ['hændfʊl] n. بىر چاشگال، بىر تۇتام، ئاز، ئاز سانلىق، ئاز چىلىق.

handicraft ['hændikra:fɪt] n. قول سانائىت، قول ھۇنر ۋەنچىلىك، نـ. پس ھۇنر.

handkerchief ['hæŋkətʃɪf] n. قوليا غلىق.

handle ['hændl] I. ① n. ساپ، دەستە، ساپاق، تۇتقا، تۇتقۇج. ② ئاساس. II. ① v. ② تۇتماك، تەگىمەك، سىلىماق.
② بىر تەرەپ قىلماق، باشقۇرماق.

handsome ['hænsəm] ① adj. گۈزەل، كۆركەم، چىرايلىق.
② سېخىي، مەرد، مەردانە.

handwriting ['hænd'raɪtɪŋ] n. خەت، خەتتاتلىق.

handy ['hændi] ① adj. ئەپچىل، ئەپلىك، قولاي، ئوڭاي. ② قولى ئەپلىك.

hang [hæŋ] v. HUNG [hʌŋ] ① ئاسماق، ئېسپ قويىماق. ② ئېسلىماق، ئېسلىپ تۇرماق، ساڭىلىماق، ساڭىلاشماق.
③ (~ed) بوغۇپ ئۆلتۈرمەك، سىرتىماق سالماق، دارغا ئاسماق. ④ (~about) ئايلىنىپ يۈرمەك، ئارسالدى بولماق. ⑤ يېقىنلاشماق / back / ~ تۆكۈلۈۋالماق، قورقماق together
ئىتتىپاقلقىنى ساقلىماق / up / ~ ① ئارقىغا سوزماق. ② تېلىفوندا گېپ ئۆزۈلۈپ قالماق.

happen ['hæpn] ① v. تۇغۇلماق، پەيدا بولماق، يۈز بىرمەك.
② دەل بولماق، توغرى كېلىپ قالماق. ③ تېپىۋالماق.

happily ['hæpli] ① adv. خۇشاللىق بىلەن، خۇشال-خۇرام.

بەختىك يارشا. ③ مۇۋاپق، لايق.

happiness [ˈhæpinis] n. بەخت، خۇشاللىق، بەخت ساڭادەت.

happy [ˈhæpi] ①adj. خۇشال-خۇرام، بەختلىك، بەختىيار؛ مۇ-ۋاپق، لايق.

harbo(u)r [ˈha:bə] ①n. پاناه جاي.

hard [ha:d] ①adj. قاتىق، تەس، چىڭ، جاپالىق. ② adv. تىرىشچان، بىلەن، قاتىق.

harden [ˈha:dn] v. چىڭىماق، چىڭىتماق، قاتىماق، قاتۇرماق، مؤستەھكەملەنمەك.

hardly [ˈha:dli] adv. يوق دېيەرلىك، ئەممەستەكلا: It;s ~ true. راست ئەممەستەك. / He will ~ come. / ~any يوق دېيەرلىك.

hardship [ˈha:dʃɪ:p] n. جاپا-مۇشەققەت، قىيىنچىلىق.

hardware [ˈha:dweə] n. مېتال ئەسۋابلار، بەش خىل مېتال جابدۇقلە. حرى.

hardy [ˈha:di] ①adj. ساغلام، قاۋۇل. ② چىداملىق، چىداش. ③ سوغۇققا چىداملىق.

hare [hɛə] n. ياؤا توشقان.

hark [ha:k] v. ئاڭلىماق، تىڭىشىماق (بۇيرۇق جۈملەرده ئىشلىتىلە. دۇ).

harm [ha:m] I. n. زىيان، زىيانلىق، زىيان-زەخمت. II. v. زىيان يېتكۈزمەك.

harmless [ˈha:mlis] adj. زىيىنى يوق، زىيانسىز، زەرەرسىز.

harmony [ˈha:məni] ①n. مۇرەسسى. ② ئاھاڭداشلىق. ③ تەڭكەش. ④ تۈيگۈنلىشىش، ماسلىشىش.

harness [ˈha:nis] I. n. ئېڭىر-جابدۇق. II. ①v. ئېڭەرلىمەك. ② ئىدارە قىلماق، باشقۇرماق.

harp [ha:p] I. n. ئارفا. II. v. ئارفا چالماق.

harrow [/'hærəu]	I. n. ترنا. II. ①v. ترنىلىماق، تاتلىماق. ② پەرشان بولماق، پەرشان قىلماق، قايغۇرماق، قايغۇغا سالماق.
harry [/'hæri]	①ئاياغ ئاستى قىلماق، دەپسەنە قىلماق. ② بۈلماق، [] تالان-تاراج قىلماق. ③ پەرشان بولماق، پەرشان قىلماق، قايغۇرماق، قايغۇغا سالماق.
harsh [ha:ʃ]	①قوپال، يېرىك، قۇلاققا ياقمايدىغان. ② ئېغىر، قاتىققى.
harvest ['ha:vist]	I. 0257n. هوسىل، مەھسۇلات. ② نەتىجە. II. v. هوسىل ئالماق، ئورما ئورماق؛ يىغماق.
harvester ['ha:vistə]	①n. هوسىل ئالغۇچى. ② ئورۇش ماشىنىسى.
has [hæz, həz]	v. →have.
has [hæz, həz]	نەڭ ئۆچىنچى شەخس بىرلىك ھازىرقى زامان have شەكلى.
hasn't [hæzn't]=has not.	
hasn't ['hæznt]=has n'to.	
haste [heist]	n. ئالدىراپ-تېنەش، نىتتىكلىك.
hasten ['heisn]	①v. ئالدىراتماق، ئالدىراتماق، تېز بولماق. ② ئالغا سۈرەمەك، تېز لەتمەك.
hastily ['heistili]	adv. ئالدىراپ-تېنەپ، ئالدىراشلىق بىلەن، ئۇ-پۇل-توپۇل.
hasty ['heisti]	①adj. ئالدىراش، جىددىي. ② ئالدىراقسان.
hat [hæt]	n. باش كىيىم، شىلەپە، شەپكە، قالباق.
hatch [hæts]	①v. (تۆخۈم) باسماق، باستۇرماق. ② پىلانلىماق، يول كۆرسەتمەك.
hatchet ['hætfit]	n. قىسقا ساپلىق پالتا.
hate [heit]	I. v. نەپەرتەنەمەك، يامان كۆرمەك، ئۆچ كۆر-مەك. II. n. نەپەرت، ئۆچمەنلىك، ئاداۋەت.

hateful [’heitful]	پىرگىنچلىك، نەپەتلەنەلىك، قەبىھ.	adj.
hatred [’heitrid]	ئۇچىمەنلىك، ئاداۋەت، ئۆج.	n.
haughty [’ho:ti]	تەكەببۈر، ھاكاۋۇر.	adj.
haul [hɔ:l]	I. تارتىماق، سۆرىمەك. II. n. كۈچەپ تارتىش، كۈچەپ سۆرەش.	I
haunt [hɔ:nt]	I. غىل-پال كۆرۈنمەك. II. n. غىل-پال كۆرۈ-	I
	نۇش.	
have [hæv, həv]	i~no[:I don't] ~ a] French dictionary I ~ an English book. Have ~much Did you ~much difficulty? / Did you ~much difficulty? / قىلىنىڭلىزچە (بىر پارچە) كىتابىم بار. ئۇچىمىق، يولۇقماق، باشتىن كەچۈرمەك، ئۆتكۈزمەك: ئىشنى قىلدۇرماق، مەجبۇرلىماق: He had his hair cut: He had his hair cut: خى ياساتنى بۇرۇن كەلمىسۇن. يېمىمەك، ئىچىمەك. (b) سۆزلىرىنىڭلىك، چۈشەنەك. شۇغۇللانماق، ئېلىپ بارماق. (c) سۆزلىرىنىڭلىك، چۈشەنەك. شۇغۇللانماق، ئۆقۇمنى بىلدۈرىدۇ: ~breakfast ~a rest ~a try ~ سناتاپ باقماق. class دەرس ئۆقۇماق ~a rest ~a try ~ سناتاپ باقماق. I ~got to go to ~ (got)to do sth. Men hazir mektepke bىر شىم كېرىك / had better / ئەڭ ياخشىسى: you ~do it now ياخشىسى: you ~do it now يۆزۈك.	I

has [hæz, həz]

نەڭ ئۇچىنچى شەخس ھازىرقى زامان شەكلى. have

had[hæd, həd, əd]

نەڭ ئۆتكەن زامان ۋە ئۆتكەن زامان سۈپەتداش شەكلى. have

بۇرۇز، شەرت، كېرىك، لازىم. have [hæv] to has [hæz]) aux. v. II (ئاساسىي پېشىنىڭ ئۆتكەن زامان سۈپەتداش شەكلى بىلەن بىرگە كېلىپ، پۇتكەن تؤس شەكىللەندىۋە : He has been We had already reaped the crops. to Peking. بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. when the storm came. / بولغانسىدۇق.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / haven't ['hævnt] = have not.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / having ['hævinj] have نىڭ هاizerقى زامان سۈپەتداش شەكلى.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / hawk [kɔ:k] n. قارچىغا، قۇرغۇي.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / hay [hei] n. قۇرۇق چۆپ، قۇرۇتۇلغان ئوت-چۆپ.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / he [hi, hi] pron. ئۇ (ئۇر).

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / he'd [hi:d] = ① he had. ② he would.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / he'll [hi:l] = he will.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / he's [hi:z] = ① he is. ② he has.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / head [hed] ① n. باش، كاللا. ② باشلىق، رەھبىر، باسلامچىلىق. ③ مېڭى، ئەقىل، زېھن. ④ چوققا، ئالدى تەرەپ. ⑤ باش قىسىم. ⑥ مەنبە.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / headache ['hedeik] n. باش ئاغرىش، باش ئاغرىقى.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / headline ['hedlain] n. (گېزىتنىڭ) ماۋزو، تېما.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / headlong ['hedlɔŋ] ① adj. I بېشى، ئالدى. ② يېنىك، شاللاق. ① adv. II باشچىلاب، بېشىنى ئالدىغا قىلىپ. ② يېنىكلىك بىلەن، شاللاقلىق قىلىپ.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / headquarters ['hed'kwo:təz] n. قوماندانلىق شتايى، باش ئورگان.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / heal [hi:l] ① v. ساقايىماق، ساقايىتماق. ② پۇتمەك، حىلاشماق (جاراھەت ئېغىزى).

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / health [helθ] ① n. سالامەتلەك، ساغلاملىق. ② سەھىيە، تازىلىق.

بىلەن بىرگە بىيجىڭە بارغان. / healthy [helθi] ① adj. ساغلام، سالامەتلەككە پايدىلىق. ② تازا.

- heap** [hi:p] ① دۆۋە، توب. ② (جانلىق تىلدا) زور، مىقدار.
 نۇرغۇن. II. ① دۆۋىلىمەك، توپلىماق. ② قاچىلىماق، توشۇزماق.
- hear** [hiə] v. ① ئاڭلىماق، تىڭشىماق. ② تەكشۈرۈپ بىر ياقلىق قىلىماق، سوراق قىلىماق ~from
 ~sb. . . . نىڭ تۈچۈرىنى ئالماق، . . . نىڭ خەۋىرىنى ئالماق ~
 / خەۋەر تاپماق، خەۋەردار بولماق / hear! hear! بولدى! بولدى
 بەس!
- heart** [ha:t] ① يۈرەك. ② كۆڭۈل، دىل، نىيەت، كۆكسى-قارنى. ③ مەركەز ... ~ learn by چىن يۈرەكتىن، چىن كۆڭۈلدىن.
 ④ تام مەشىنىڭ ئاستى تەرىپى. ⑤ ئوچاق چۆرسى. ⑥ ئوتلۇق، ئوچاق ئوتلۇقى. ⑦ ئائىلە.
- heartily** ['ha:tli] ① adv. چىن يۈرەكتىن، چىن قىلبىدىن، سەممى-مى. ② ئىشتىھالىق، ئىشتىھا بىلەن. ③ بەك، ئىنتايىن.
- hearty** ['ha:ti] ① adj. سەممىي، چىن كۆڭۈلدىن. ② ساغلام، رومەلۇق. ③ مول.
- heat** [hi:t] ① ئىسىق، ئىسىقلق، ئىسىقلق ئېنېرىگىيىسى. ② قىزغىنلىق، يۈقرى دولقۇن. II. v. قىزىتىماق، قىزىماق.
- heath** [hi:θ] ① بوز يەر؛ ئەپنۈسلىق دالا. ② ئەپنۈس (بىر خەل مەنزىرە ئۆسۈملۈكى).
- heave** [hi:v] (hove [houv], ~d [hi:vd]) v. I. ① كۆتۈرمەك، كۈچپ كۆتۈرمەك. ② ئاھ ئۇرماق.
 ③ كۆتۈرۈلۈپ-پەسىيىپ تۇرماق (دولقۇن). ④ سۆرىمەك، تارتىماق.
 ⑤ كۆتۈرۈلۈش. ⑥ سۆرەش، تارتىش. ⑦ ئېڭىز-پەسىلەك.
- heaven** ['hevн] ① ئاسمان، كۆك، پەلەك. ② جەننەت، بېھىش.
- heavenly** ['hevnlı] ① adj. ئاسمان، ئاسماننىڭ، هاۋا بوشلۇقىنىڭ.
- heavily** ['hevili] ② (جانلىق تىلدا) ئاجايىپ، قالتىس.
 ③ ئېغىر. ④ قاتىق، شىدەتلىك.

		③ زىچ، قويۇق.
heavy [‘hevi]	①adj. ٦ىغىر، . ② تۈتۈق. ③ ئېچىنىشلىق.	
	④ خاموش. ⑤ دىمىقتا.	
hedge [hedʒ]	I n. چىتلاق، چىت. ①v. II چىتلەماق.	
	② ئۆزىنى قاچۇرماق، ئۆزىنى چەتكە تارتىماق.	
heed [hi:d]	v. دىققەت قىلماق.	
heel [hi:l]	سوڭىش، ئۆكچە، پاشنا.	
hegemonism [hi:’gemənizəm]	n. زومىگەرلىك.	
hegemony [hi:’geməni, hi:’dʒeməni]	n. زومىگەرلىك هوقۇقى، خوجا [خوجا] بولۇش هوقۇقى.	
heifer [’hefə]	n. موزايى.	
height [hait]	①n. ئېگىز، ئېگىزلىك، يۈقرى. ② چوققا، ئەڭ يۈقرى پەللە.	
heighten [’haitn]	v. ئۆستۈرمەك، يۈقرى كۆتۈرمەك (ئالىش سېزىمى).	
heir [εə]	n. ۋارس، ۋارسلىق قىلغۇچى.	
held [held]	v. →hold.	
helicopter [’helikɔptə]	n. تىك ئۇچار ئايروپىلان.	
hell [hel]	n. دوزاخ، جەھەننم.	
hello [he'ləu]	int. = hallo.	
helm [helm]	n. رول.	
helmet [’helmit]	o. قالپاق، پولات قالپاق.	
help [help]	①v. ياردىم قىلماق، ياردەملەشمەك، ياردىم بىرمەك. ② خالىي بولماق، ساقلانماق، توختىۋالماق، توختاتماق.	
	①n. II ياردىم. ② ئامال، ئىلاج، چاره. Help yourself. (مېھمان كۆتكەندە ئىشلىتىلىدۇ) قېنى، تاماقدا باقسىلا، تارتىنىماي ئالسىلا.	
helper [’helpə]	n. ياردەمچى.	

helpful [ˈhelpfl]	yarðmî bar bolğan, pайдыл.
helpless [ˈhelplis]	①adj. يارده مچىسىز، تايانچىسىز، ياردىمى يوق بولغان پايدىسىز. ② بىچاره، بېشىغا كۈن چۈشكەن.
hem [hem]v.	I. n. (كىيىمنىڭ) پەۋار. ② (رەختىنىڭ) قىرغىقى. II. (كىيىمنى) ① (~ ming ~ med ~ MED) ② قىرغىقىنى تىكمەك.
hemisphere [ˈhemisfiə]	n. يېرىم شار، يەر شارنىڭ يېرىمى.
hen [hen]	n. مېكىيان.
hence [hens]	①adv. بۇندىن كېيىن، بۇگۈندىن باشلاپ، مؤشۇ يەردىن باشلاپ. ② شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇڭا، شۇڭلاشقا.
henceforth [ˈhens'fɔθ]	adv. بۇندىن كېيىن، بۇگۈندىن تارتىپ، بۇ- گۈندىن باشلاپ.
her [hə:, hə]	①pron. (ئايال) she نىڭ چۈشۈم كېلىش شەكلى) ئۇ (ئايال). ② she نىڭ سۈپەت خاراكتېرىلىك ئىگىلىك ئالماش شەكلى) ئۇنىڭ (ئايال).
herald [ˈherəld]	I. n. ① يۇيرۇق يەتكۈزگۈچى. ② ئەلچى، خەۋەرچى. ③ باسلامچى، پېشىۋا. ④ بىشارەت. II. v. ئالدىن خەۋەر قىلماق، ئۇق-تۇرماق.
herb [hə:b]	n. سامان غوللىق ئۆسۈملۈكلىر، دورا ئۆسۈملۈكلىرى.
herd [hə:d]	n. (هايۋاناتلار) توپى، پادا.
here [hiə]	adv. بۇ يەرده، مؤشۇ يەرده، بۇ يەرگە: Here comes the bus. ئاپتوبوس كەلدى / Here we are. —Where is my pen? / قەلىمم قېنى؟ —Here you are. مانا.
	Here the game ended. / Here is to you your(health)! تېنىڭىزگە سالامتلىك تىلەيمەن.
here's [hiəz]	=here is.
hereafter [hiə'ra:fte]	adv. كەلگۈسىدە، بۇندىن كېيىن.

hereditary [hi'reditəri]	ئىرسىيەتلىك، نىسلىگە	①adj. تارقان. ② ئاتا بۇۋىسىدىن قالغان، مىراس قالغان.
hermit ['hə:mit]		n. زاهىت، دەرۋوش.
hero ['hiərəu]	قەھرىمان، باتۇر.	① n. (~es ['hiərəuz]) ② باش قەھرىمان (ئىر) (دراما، رومان قاتارلىقلاردا).
heroic [hi'rəuik]	قەھرىمانلىق، باتۇرلۇق.	adj.
heroine ['herəuin]	ئايال قەھرىمان. ② باش قەھرىمان (ئايال)	①n. (دراما، رومان قاتارلىقلاردا).
hers [hə:z]	she (نىڭ شەكلى) ئۆنىڭ (ئايال).	pron. كېلىش شەكلى
herself [hə:'self]	ئۆزى (ئاياللارنى كۆرسىتىدۇ).	pron.
hesitate ['heziteit]	ئارسالدى بولماق، ئىككىلىنىپ قالماق، بىر قارارغا كېلەلمىسىك.	v.
hew [hju:]	، ~n [hju:n] : ~ed [hju:d]) كەسمەك، چاپماق، يارماق، پارچىلىماق، ئۇششاقلىماق.	v.
hewn [hju:n]	v. →hew.	
hf. = half.		
hid [hid]	v. →hide.	
hidden ['hidn]	v. →hide.	
hide [haid]	hid [hid] : hidden ['hidn]	v. يوشۇر- يوشۇرۇنماق، مۆكىمەك: مۆكۈنمەك.
hide-and-seek [haidən'si:k]		n. مۆكۈ-مۆكۈلەڭ.
high [hai]	①adj. ئېگىز، يۇقىرى. ② ئالىي، يۇقىرى دەرجىلىك، ئالىيچاناب، ئىسىل. ③adv. ئېگىز؛ ئېگىزگە، يۇقدىرى.	I
highland ['hailənd]		①n. ئېگىزلىك. ② تاغلىق.
highlight ['hailait]	ئەڭ روشن جاي، ئەڭ ئېنىق جاي (رە-)	①n. I

سم، سۈرەت قاتارلىقلاردىكى نۇر ئىڭ ياخشى چۈشكەن جاي).	
② ئىڭ خىلى، ئىڭ كۆزگە كۆرۈنگەن بۆلىكى، ئىڭ مۇھىم قىسى.	v. كۆزگە كۆرۈنەك.
highly [’haiili]	adv. يۇقىرى، يۈكسەك، ئىنتايىن، ناھايىتى.
highway [’haiwei]	n. تاشىول، چوڭ يول، داغدام يول.
hill [hil]	①n. دۆڭ، تۆپلىك، ئېدىر. ② توپا دۆۋىسى.
hillside [’hilsaid]	n. تاغ قاپتىلى، تاغ بېلى.
him [him]	he) n. ئىڭ چۈشۈم كېلىش شەكلى)، ئۇ (ئەر).
himself [him’self]	pron. (ئۇ) ئۆزى (ئەر) : ~. He went ئۇ ئۆزى كەتتى.
hind [’haind]	adj. ئارقا، كەينى.
hinder ¹ [hinde]	v. توسقۇنلۇق قىلماق، توسالغۇ بولماق، پۇتلىكا- شاڭ بولماق.
hinder ² [’hainde]	adj. ئارقا، كەينى.
hinge [hindʒ]	①n. چانتقۇج. (ئىشىكى). ② مەركەز. ③ تۈگۈن.
	II. v. چاتماق، چېتىپ قويماق on [upon] ~ مەنسۇپ بولماق، باغلق بولماق.
hint [hint]	I. n. ئىما-ئىشارەت، ئىشارەت قىلىش. II. v. ئىشارەت قىلماق، بىشارەت بىرمەك.
hip [hip]	n. توققۇز كۆز، قۇيۇمچاق.
hire [’haiə]	I. v. ياللىماق، كىرا قىلماق، ئىجارىگە ئالماق. II. v. ئىجارى، ئىش ھدقىقى، ئىجارە بۇلى. ~out ئىجارىگە بىرمەك.
his [hiz, iz]	he) pron. ئىڭ سۈپىت ۋە ئىسم خاراكتېرىلىك ئىگىلىك ئالماش شەكلى) ئۇ (ئەر) ئىڭ.
hiss [his]	I. v. ۋىژىلدىماق؛ ۋىژ-ۋىژ قىلماق؛ پۇشۇلدىماق (يىلان) II. n. ۋىژىلداش، ۋىژ-ۋىژ قىلىش، پۇشۇلداش (يىلان).
historic [his’tɔrik]	adj. تارىخىي، تارىخىي ئەھمىيەتكە ئىگە.
historical [his’tɔrikəl]	adj. تارىخىي.

history [ˈhistəri, ˈhistri]	n. تاريخ.
hit [hit]	v. (~ : ~ : ~) ① ئۇرماق، ئۇرۇلماق، سوچماق، [] سوچۇلماق، ئېتىپ تەڭكۈزۈمەك، زەربە بىرمەك، دەككە بىرمەك.
	② تېپىۋالماق. ① n. ② سوقۇش، سوچۇلۇش، قېقىش، تېگىش.
	② مۇۋەپېقىيەت قازىنىش (ئۇيۇن كۆرسىتىپ).
hitherto [ˈhiðər̩tu:]	adv. بۇگۈنگىچە، بۇگۈنگە قىدەر.
hive [haiv]	① n. ھەرە ساندۇقى، ھەرە ئۇۋۇسى.
	② ۋارالى-چۈرۈڭ قاينىغان جاي، ۋارالى-چۈرۈڭ.
ho [əu]	int. هي، ۋاه، پاه.
hoe [həu]	I. n. ئوتىغۇچ. ② v. ئوتىماق.
hog [həg]	① n. سېمىز چوشقا. ② ئاجكۆز، تويماس.
hold [həuld]	I. v. ① (held : held) تۇتۇپ تۇرماق، تۇتىماق، [] ② ساقلىماق. ③ داۋاملاشتۇرماق.
	ئېلىپ تۇرماق. ② ساقلىماق. ③ داۋاملاشتۇرماق.
	④ . . . دەپ بىلمەك . . . دەپ قارىماق. ⑤ سىغماق، سىغدۇر-
	ماق، پاتماق، پانقۇزماق. ⑥ ھوقۇق تۇتىماق. ⑦ باسماق، بېسىۋالا-
	ماق، يىغماق. ⑧ ئۆتكۈزۈمەك good ~ ① ئۇنۇملۇك. ② ماسلاش-
	ماق / ~ ① يوشۇرماق، مەخپىي ساقلىماق. ② توسماق،
	توختاتىماق. ③ ئىككىلەنمەك، ئارسالدى بولماق / ~ off
	تۇسۇۋالماق، يېقىن يوللاتماسلق / on ~ ① مۇقىملاشتۇرماق (ئۇ-
	رۇنى). ② تۇتىماق. ③ قەتىي داۋاملاشتۇرماق / ~ out ①
	چىداشلىق بىرمەك، قەتىي داۋاملاشتۇرماق. ② ئۆتتۈرىغا قويىماق.
	③ ئۇمىد باغلىماق / ~ to ① قەتىي داۋاملاشتۇرماق. ② جاھىللەق
	قىلماق، تەرسالىق قىلماق / up ~ تۇرۇپ قالماق، كېچىكىمەك ~
	n. with قوللىماق، . . . بىلەن ئوخشاش پىكىرە بولماق. ② تۇتۇش، ئىگىلەش.
holder [ˈhəuldə]	① n. ئىگە بولغۇچى، تۇتۇپ تۇرغۇچى. ② تىرەك (تىرەپ قويۇلغان نىرسە).

hole [həʊl]	I. n. تۆشۈك، ئۆڭۈر، غار، كامار. II. v. تەشمەك، تۆشۈك تەشمەك.
holiday [ˈhɒlədi]	I. ①n. تەتل. ② دەم ئېلىش كۇنى. ③ بايرام، هېيتلىق، خۇشالىق. II. adj. ھېيت.
hollow [ˈhɒləʊ]	I. ①adj. كاۋاك، قۇرۇق، ئىچى بوش. ③ يالغان، ساختا. ③ ئويمان، ئويزۈپ كەتكەن. ④ (جانلىق تىلدا) ئۆز-زۇل-كېسىل. II. n. ئويمانىق. IV. v. ئويماق، قازماق، كاۋاك قىلماق.
holy ['həuli]	adj. مۇقدىدەس.
home [həum]	I. ①n. ئائىلە، ئۆي. ② يۈرت. ئەل، ۋەتەن. II. ①adv. ② ئۆيىدە، ئۆيگە. ② ۋەتەندە، ئەلگە.
homely ['həumli]	adj. ئادىي-ساددا، ئادەتتىكى. ② (ئامېرىكا تىلدا) سەت، كۆرۈمسىز.
homeward ['həumwəd]	①adj. &adv. يۈرتقا، ۋەتەننە، ئەلگە، ۋەتەنگە قايتقان، ۋەتەنگە قايتىدىغان. ③ ئۆيگە قايتقان، ئۆيگە قايتىدىغان.
homework ['həumwə:k]	n. تاپشۇرۇق.
honest ['ənist]	adj. سەممىمىي، ھالال.
honestly ['ənistli]	①adv. سەممىمىي، سەممىيلىك بىلەن. ② ھەققەتنەن، راستلا.
honey ['hʌni]	n. ھەسلىك، بال.
hono(u)r [ˈənər]	I. ①n. ئابرۇي، شۆهرەت، ئىناۋەت. ② شەرەپ، شان-شەرەپ. ③ ھۆرمەت، سالام، ئېھىتىرام. II. ①v. ھۆرمەت قىلماق، ئېھىتىرام بىلدۈرمەك، سالام بىرمەك. ② نەق پۇل بىرمەك (چەككە ئاساسەن).
hono(u)rable [ˈənərəbl]	①adj. سەممىمىي. ② ھۆرمەتلىك. ③ شەرەپلىك.

hood [hud]	رومال، ياغلىق.	② (ماشىنلارنىڭ) يوپۇق.
hoof [hu:f]		، ~s [hu:fs]) n.
hook [huk]	ئىلمەك، ئىلگەك.	① n. ② قارماق.
	ئورغانق.	③ v. ٢. ئېلىپ قويماق، ئېلىۋەتمەك.
hoop [hu:p]	چەمبىر، چەمبىرەك.	n.
hop [hɔp]	بىر پۇتلاب [ping] (ئادەم) ~ped	I ① (~ping) (ئادەم) بىر پۇتلاب [ping] (ئادەم) ~ped
	سەكىرىمەك.	سەكىرىمەك. ② (پاقا، چېكىتىك قاتارلىقلار) سەكىرىمەك، سەكىرەپ
	ئۆتۈمىك.	ئۆتۈمىك. ③ ئاتلىماق، ئاتلاپ ئۆتۈمىك، سەكىرەپ ئۆتۈمىك.
hope [haup]	ئارزو، ئارزۇ ئىستەك.	I ① n. ئۆمىد، ئارزو ئىستەك. ② n. ئۆمىد قىلماق، ئارزو [haup] قىلماق.
hopeful ['haupful]	ئۆمىدىلىك، ئۆمىد بار، ئۆمىد باغلىغان.	adj. ① n.
hopeless ['həuplis]		adj. ئۆمىدىسىز.
horizon [hə'raizn]	ئۆپۈق، ئۆپۈق سىزىقى.	① n. ② دائىرە، نزەر دائىرسى.
horn [hɔ:n]		① مۇڭگۈز. ② سۇناي.
horrible ['hɔrəbl]	قورقۇنچلۇق، دەھشەتلىك.	① adj. ② (جانلىق تىلدا) زېرىكىشلىك، زېرىكتۈرىدىغان.
horrid ['hɔrid]	تېررورلىق.	adj. ← horrible. ② ۋەھىم، قورقۇنج.
horror ['hɔrə]		③ يېرىگىنچلىك.
horse [hɔ:s]	ئات.	① n. ② ئاتلىق ئىسکەر. ③ ئۆزجۇق جاھاز.
horseback ['hɔ:sbæk]	ئات دۈمبىسى، ئات ئۆستى ~ on	n. ① on ئات دۈمبىسى، ئات ئۆستى. ② منگەن.
horseman		ئاتقا منگەن.
hose [həuz]		③ شلانكا.
hospital ['hɔspitl]		① n. ② ئۆزۈن پايپاپ.
host [həust]		n. دوختۇرخانى.
		③ ساراي خوجايىنى.

hostel [ˈhəʊstəl]	n. ساراي، مېھمانخانا.
hostile [ˈhəʊstail]	①adj. دۇشمنلىك بىلەن. ② رىقابىتلەشكەن، دۇشمن، دۇشمن: a ~ army
	دۇشمنلەشكەن، دۇشمن، دۇشمن: a ~ army ۋارمىيىسى.
hot [hɒt]	adj. ① نىسق، قىزيق. ② قىزغىن، كەسکىن. ③ ئاچچىق.
hotel [həʊˈtel]	n. مېھمانخانا، ساراي.
hound [haund]	n. ئۇۋ ئىتى، تايغان.
hour ['auə]	①n. سائەت: ~ half an يېرىم سائەت. ② ۋاقت، پېيت.
house [haus]	①n. ئۆي، تۈرار جاي. ② يېئون (ئەنگلىيىدە) ③ تاماшибىن.
house—keeper, housekeeper ['haus'ki:pə]	n. ئايال غوجدار.
household ['haushəuld]	①n. ئاشىله تەۋەلىرى، بالا-چاقا. ② بىر ئۆپلۈك.
housewife¹ ['hauswaif]	n. ئۆي خوتۇنى.
housewife² ['hʌzif]	n. يىڭىنە-يىپ قۇتسى.
hover ['hɔvə]	①v. پەرۋاز قىلماق. ② ئايلىنىپ يۈرمەك، ئاردى. ③ سالدى بولماق، گاڭىرىماق.
hove [həuv]	v. → heave.
how [hau]	①adv. (سوراق رەوش) قانداق، قانداق قىلىپ، قانداق [hau] ئاساستا، قانداق ئۇسۇلدا، قانداق هالدا: How are you? قانداق ئەۋالىڭىز؟ / How do you do? How ياخشىمۇ سىز! (بىراۋ بىلەن تۈنجى قېتىم كۆرۈشكەندە ئېيتىلىپ، ئوخشاش جاۋاب بېرىلە. دۇ؟ / How old is he? How beautiful it is! نېمىدېگەن... : . . . نېمىدېگەن گۈزەل-ھە!
however [hau'evə]	I adv. مىلى قانداقلا بولمسۇن، قانداق بولۇشى.

دین قەتىئىنەزەر : However difficult the task :

بۇ ۋەزپە قانچىلىك مۇشەقەتلەك may be, it must be done.
بولۇشدىن قەتىئىنەزەر، چو قۇم تۇرۇندىلىشى كېرەك. conj. II
لېكىن، ئەمما: Later, ~, he decided to ge. كېيىن ئۇ بېرىشنى قارار قىلدى.

howl [haul] I v. ① ھۆركىرىمەك، گۈرکىرىمەك، نەرە تارتىماق، هۆزلىماق، ھاوشىماق. ② داۋراڭ سالماق، ۋايىسماق. II ①n. ھۆركىرىش، گۈرکىرىش، ھۆزلاش. ② داۋراڭ سېلىش.

hue [hju:] n. رەڭ، رەڭى.

hug [hʌg] I v. ① چىڭ قۇچاقلىماق، (~ging) ② باغرىغا باسماق. II ① چىڭ تۈرمەق، قەتىي داۋاملاشتۇرمەق. ② قۇچاقلاش، چىڭ قۇچاقلاش.

huge [hju:dʒ] adj. غايىت زور، ناھايىتى چوڭ، كاتتا.

hullo ['hʌ'ləu] int. ھىي، هوى، ئۇھوي، ۋاه (ئەھۋال سوراش ياكى ھەيران قېلىشنى بىلدۈرىدۇ).

hum [hʌm] I ① غوڭۇلدىماق، غىئىلدىماق، گىژىلدىماق، غىئىشىماق، غىئىشىپ ناخشا ئېيتىماق. II n. غولك-غولك، ۋىڭ-ۋىڭ، غىڭ-غىڭ.

human ['hju:mən] adj. ئىنسانىي، ئىنسانىيەت، ئىنساننىڭ، ئادەم.. n. ئىنسان. || a ~ being ئادەم.

humanitarianism [hju:'mæni'teənizəm] n. ئىنسانپەرۋەرلىك.

humanity [hju:'mæniti] ①n. ئىنسان، ئىنسانىيەت. ② ئىنسان تە. ③ مېھربان، شەپقەتلەك.

humble ['hʌmbl] I adj. ① كەمتر، ساددا. ② پەس، پەسکەش. II v. كەمىستىمەك، ھاقارەت قىلماق.

humidity [hju:'miditi] n. نەم، نەملەك.

humility [hju:'mility] n. كەمترلىك، تەكەللۈپ.

humo(u)r ['hju:mə] ① n. I يۇمۇر، ھەزىل، قىزىقچىلىق. ②

كۆئۈل، كەيىپ، كەيپىيات.	v. يول قويماق، رايغا باقامق، خۇرسەن قىلماق.
hundred [ˈhʌndrəd]	. (100) num.
hung [hʌŋ] v. ← hang.	
Hungarian [hʌŋgəriən]	I ①adj. ۋېنگر يىنىڭ. ② ۋېنگرىيلىك، [hʌŋgəriən]
	I ①n. ۋېنگر، ۋېنگرىيلىك. ② ۋېنگريه تىلى.
hunger [ˈhʌŋgə]	I ①n. ئاج، ئاچلىق، نىپس، تەشنانلىق. ② ئاج قالماق، تەشنا بولماق.
hunt [hʌnt]	I ①a. ئۇۋىلماق، ئۇۋ قىلماق. ②v. ئاختۇرماق، ئىزدىمەك. ③v. ئۇۋ، ئۇۋ ئۇۋلاش، ئۇۋ قد-لىش. ④ ئاختۇرۇش، ئىزدەش.
hunter [ˈhʌntə]	I ①n. ئۇۋچى. ② ئۇۋ ئىتى، تايغان.
hurl [hɜ:l]	v. ئاتماق، كۈچمپ ئاتماق، ئىرغىتىماق.
hurrah [hu'ra:]	int. ياشا، هۇررا.
hurry [ˈhʌri]	I n. ئالدىراش، ئالدىراپ-تېنەش، ئالدىراشلىق، جىد. [hʌri] in a ~ ئالدىراپ-تېنەپ. I v. ئالدىرسماق، ئالدىراتماق، دىيلىك. ॥ ~ ئالدىراپ-تېنەپ. ① ئالدىراش، چاپسان!
hurt [hə:t]	I v. (~ : ~) ① يارىدار بولماق، يارىدار قىلا. ② زەنجىمەك، زەنجىلمەن دۈرمەك. ③ ئافرىماق. I n. يارا، زەخىم.
husband [ˈhʌzbənd]	n. ئېرى، كۆيىسى.
hush [hʌʃ]	I v. جىملانماق، تىنچلانماق، تىنچلاندۇرماق. I n. جىمىجىتلىق، تىنچلىق، سۈكۈت.
hut [hʌt]	n. كۆلە، كەپە، چەللە.
hydrocarbon [ˈhaɪdrər'ka:bən]	n. خىمىيە، كاربون گىدرىد؛ گىدرۇ. [haidridʒən]
	n. كاربون.
hydrogen bomb [ˈhaɪdridʒən bɒm]	n. ۋەدورود بومبىسى.
hydrogen [ˈhaɪdridʒən]	n. ھىدروغېن.

- hydroplane** [ˈhaɪdrəpleɪn] ①n. يۇقىرى سۈرەتلىك كېمە. ② سۇ ئۆستى ئايروپلانى.
- hygiene** [ˈhaɪdʒi:n] n. گىڭىنا، سەھىيە، تازىلىق.
- hymn** [him] n. (خристىئان دىندا) مۇناجات؛ مەدھىيە، قەسىدە.
- hyphen** [ˈhaɪfən] n. سىزىقچە (-).
- hypothenis** [hai' pəθinɪs] n. (hypothernes [hai' pəθiːnɪz]) پەرەز، قىياس.
- hungry** [ˈhʌŋgri] ①adj. ئاج، ئاج قورساق. ② ئۆمىد قىلغان، تەشنا بولغان.

I

- I, i [ai]** ئىنگلەز تلى ئېلىپەسىنىڭ توقۇزىنچى ھەربى pron.
- I [ai]** مەن (چۈشۈم كېلىش شەكلى me).
- I, d [aid]** =① I had. ② I should ③ I would.
- ib(id) ['ib(id)]** = ibidem.
- ibidem [i'baidəm]** ① ئوخشاش كىتابتا. ② ئوخشاش بابتا. ③ ئوخشاش جايدا.
- ice [ais]** ① n. مۇز. ② توڭلىتىلغان يېمەكلىك. ③ v. مۇزلىماق، مۇزلاتماق، توڭلىماق، توڭلاتماق.
- iceream ['ais'kri:m]** n. مارۋىنى.
- icy ['aisi]** ① adj. مۇزدەك. ② سوغۇق مۇئامىلە؛ توڭ. ③ توڭلىغان، مۇزلىغان.
- idea [ai&.'diə]** ① n. ئۇيى، پىكىر، خىيال، مۇلاھىزە. ② ئىدىيە؛ ئۇقۇم، چۈشەنچە، قاراش.
- ideal [ai'diəl]** ① adj. كۆڭۈلدۈكىدەك؛ كۆتكەندەك. ② مۇكەممەل. ③ ئىدىيىۋى؛ خىيالىي؛ غايىۋى. ④ n. غايىه.
- idealism [ai'diəlizəm]** ① n. ئىدىبىالزم. ② غايىچىلىك.
- idealist [ai'diəlist]** ① n. ئىدىبىالىست.
- identify [ai'dentifai]** v. ① پەرق ئەتمەك، ئاجراتماق، ئاييرماق. ② تەڭ كۆرمەك، ئوخشاش قارىماق.
- ideology [aidi'olədʒi]** n. ئالاڭ-پىكىر، ئالاڭ فورماتىسىسى، ئىدىبىولوگىيە.
- idiom ['idiəm]** ① n. ئىدىئوم، ئىبارە. ② شېۋە.
- idiot ['idiət]** n. ① دەلدۈش، گومۇش. ② (جانلىق تىلدا)

ئەخەمەق، دۆت، كالۋا.

- idle [ˈaidl] I adj. ① بىكار، بوش-بىكار، قىلىدىغان ئىشى يوق. ② قۇرۇق ئايلىنىۋانقان (ماشىنا). ③ هورۇن، ئېرىنچەك. ④ كېرەكسىز، ھېچقانداق قىممىتى بولمىغان. II v. ① بىكار يۈرمەك، بىكار ئۆتكۈزمەك (ۋاقتىنى)، لاغايىلاب يۈرمەك. ② قۇرۇق ئايلانماق (ماشىنا).

- idleness [ˈaidlnis] n. ① بىكارچىلىق. ② هورۇن، هورۇنلۇق، يالقاۋ. idol ['aidl] n. مەبۇد، بۇت.

- if [if] conj. ① ئەگەر، ئەگەردە، مۇبادا، ناۋادا: I shall see him if. ② كۆپ كەلسە، مەن (ئۇنى) كۆرسەن. ③ كۆپ حالاردا even بىلەن بىرگە كېلىدۇ (گەرچە... حالەتتىمۇ، courage even ~ we should fail again. We ... تەقدىردىمۇ: wouldn't lose يەنە مەغلوبييەتكە ئۈچۈغان حالەتتىمۇ، ھەرگىز بوشىشىپ قالماسلىقىمىز كېرەك. ④ (سوراق سۆزلىرى بىلەن ئىپادىدـ لەتىندۇ): if he is here. I want to know بار-يوقلۇقىنى بىلمەكچى ئىدىم. || ~ as خۇددى، گويا.

- ignorance [ˈignərəns] n. نادانلىق، بىلىمسىزلىك، ساۋاتسىزلىق. ignorant ['ignərənt] adj. نادان، بىلىمسىز؛ ساۋاتسىز. ignore [ig'nɔ] v. سەل قارىماق، ئېتىبارسىز قارىماق، پەرۋا قىلماسلىق، كارى بولماسلىق.

I'll [ail] = ① I shall. ② I will.

I'm [aim] = I am.

I've [aiv] = I have.

- ill [il] I adj. ① ئاغرىق، كېسەل. ② ئەسکى، يامان، ئۇسال، قەبىھ، رەزىل || be， fall ~ taken ئاغرىپ قالماق. II n. ① يامانلىماق، ئەسکىلىك، زىيانـ لەق. ② بالا-قازا، پالاكت، بەختىسىزلىك. III adv. ① يامان، ئۇسال، ئەسکى، قەبىھ. ② تەس، قىيىن.

illegal [i'li:gəl]	قانۇنسىز.	adj.
illiteracy [i'litərəsl]	ساۋااتسىز، ساۋاتسىزلىق.	n.
illiterate [i'litərit]	ساۋااتسىز.	adj. & n.
illness ['ilmis]	كېسەل، كېسەللىك، ئاغرقىق.	n.
illustrate ['iləstreɪt] (مىسال [məsəl])	① چۈشەندۈرمەك، ئىزاهات بىرمەك (مىسال [məsəl]). ② رەسم ئارقىلىق چۈشەندۈرمەك، سخىما بىلەن كۆرسىتىپ.	v.
	شەرىھىلىمەك.	
illustration ['ləs'treɪʃən]	① ئىزاهات، دەلىل، ئىسپات. ② سخىما، قىستۇرما رەسم؛ كۆرسەتكۈزۈج جەدۋەل؛ مىسال.	n.
illustrious [i'lʌstriəs]	كۆزگە كۆرۈنگەن، مەشھۇر، ئاتاقلىق، [i'lʌstriəs] داڭدار.	adj.
image ['midʒ]	① سۈرەت، رەسم. ② شەكىل. ③ ھەيكل. ④ مەبۇد، بۇت. ⑤ ئوخشاپ كېتىش. ⑥ كۆرۈنۈش. ⑦ ئوبراز، قىياپت.	n.
imagination [i'mædʒ'neiʃən]	① تەسەۋۋۇر، قىياس. ② خىيال. ③ تەسەۋۋۇر قىلىش ئىقتىدارى.	n.
imagine [i'mædʒin]	تەسەۋۋۇر قىلماق، قىياس قىلماق.	v.
imbue [im'bju:]	① يۈقماق. ② سىڭىمەك؛ سىڭىدۇرمەك. ③ تولىماق، تولدىزۈرماق.	v.
imitate ['imitet]	دورىماق، تەقلىد قىلماق، تەقلىد قىلىپ ياسىد. ماق، تەقلىد. قىلىپ ئىشلىمەك.	v.
immediate [i'mi:djət]	① دەرھال، شۇئان، تېز، كېچىكتۈرمەي، كېچىكتۈرمەي. ② بىۋاستە، توغرىدىن-توغرا. ③ يېقىن، زىج، ئەڭ يېقىن.	adj.
immediately [i'mi:djətli]	① دەرھال، شۇئان، تېز، كېچىكتۈر-. ② بىۋاستە، توغرىدىن-توغرا. ③ يېقىن، يېقىنىدىنلا.	adv.

immense [i'mens]	كەڭ، بىپايان، چەكسىز؛ زور.	adj.
immigrant ['imigrənt]	كۆچمەنلەر، كۆچۈپ كىرگەنلەر، چەت	n.
	ئەلدىن كۆچۈپ كەلگەنلەر.	
immigrate ['imigreit]	كۆچمەنلىك، كۆچۈپ كىرمەك (چەت ئەلـ.)	v.
	ـ دەن)، كۆچۈپ كەتمەك (چەت ئەلگە).	
immortal [i'mɔ:tl]	ئۆچىمىس؛ ئۆلمس.	adj.
impair [im'peə]	① ئاجىزلاشتۇرماق، زەنپىلمىشتۇرمەك. ② زىيان يەتكۈزۈمەك، زىيان سالماق.	v.
impart [im'pa:t]	① بىرمەك، بولۇپ بىرمەك. ② بىلدۈرمەك، ئۇقتۇرماق، مەلۇم قىلماق.	v.
impatient [im'peisənt]	تاقىتسىز، سوئر قىلالمايدىغان، ئالدىر اڭغۇ.	adj.
impel [im'pel]	① ئالغا سىلجىتماق { ~ ling : ~ led : ~ led) } تۇرتىكە بولماق، ئىلگىرىلەتىمەك. ② مەجبۇر قىلماق، زورلىماق.	v.
imperfect [im'pe:fikt]	چالا، چولتا، مۇكىممەل بولمىغان.	adj.
imperial [im'piəriəl]	① ئىمپېرىيىنىڭ؛ جاھانگىر. ② پادشاھلىق، خانلىق. ③ ھېيۋەتلىك، سەلتەنەتلىك.	adj.
imperialism [im'piəriəlizəm]	جاھانگىرلىك.	n.
imperialist [im'piəriəlist]	جاھانگىرلىك.	n. I جاھانگىر، جاھانگىرلىك.
impetus ['impitəs]	① ھەركەتلەندۈرگۈچى ـ es ['impitəsiz] ـ كۆج، قۇۋۇمت. ② رىغبەتلەندۈرۈش، ئىلگىرىلىتىش.	n.
implement¹ ['implimənt]	ئىسۋاب، جابدۇق، سايىمان، قورال-سايىمان	n.
implement² ['impliment]	ئەمەلگە ئاشۇرماق، ۋۇجۇدقا چىقارماق، ئەمەلىيەشتۈرمەك: to سىياسەتنى ئەمەلىيەشتۈرمەك.	v.
implore [im'plɔ:]	ئۇتۇنۇپ سورىماق، يېلىنىماق، يالۋۇرماق.	v.
imply [im'plai]	ئىشارەت قىلماق؛ دارىتىلىماق، پۇرىتىپ قويماق.	v.

- import¹** [im'po:t] v. ① ئىمپورت قىلماق.
 ② دېرەك بىرمەك. ③ ئىز اهلىماق.
- import²** ['impɔ:t] n. ① ئىمپورت قىلىش. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەن) دە (مەندىنىيەت). ③ مەندىنىيەت. ④ مۇھىم، مۇھىمىلىق.
- importance** [im'po:təns] n. مۇھىم، مۇھىمىلىق، زۆرۈر، زۆرۈرلۈك.
- important** [im'po:tənt] adj. مۇھىم، زۆرۈر. ② هوقوقلۇق. ③ مەرتىۋىلىك.
- impose** [im'pəuz] v. ① سېلىق سالماق، (باج) قويماق، تاڭماق، مەجبۇرلىماق. ② ئالدىماق، ساختىپەزلىك قىلماق. ③ ئىشقا سالماق، پايىدىلانماق.
- impossible** [im'posəbl] adj. مۇمكىن بولىمىغان، مۇمكىن بولمايدىغان، ھەقىقەتكە ئۇيغۇن كەلمىدىغان، ئەقىلگە سىغمايدىغان.
- impression** [im'preʃən] n. ① تەسىر، تەسىرات. ② باسما، ئىز، تامغا، ئىز. ③ نشر قېتىمى.
- impressive** [im'presiv] adj. تەسىرىلىك، ئۇتۇلغۇسىز، ئۇتۇلماس.
- impress¹** [im'pres] v. ① باسماق، بېسىلىماق. ② تەسىر قىلماق، تەسىرلەندۈرەمەك. ③ تەسىرات قالدۇرماق.
- impress²** ['impres] n. ① ئىز. ② تامغا.
- imprison** [im'prizn] v. قاماب قويماق، تۈرمىگە سولماق، زىندانغا تاشلىماق.
- improve** [im'pru:v] v. ① ياخشىلىماق، ئىسلاھ قىلماق، ئۆزگەرتىش كىرگۈزمەك، يېڭىلىماق، ئىلگىرى سۈرمەك. ② پايىدىلانماق، ئىشلەتمەك.
- improvement** [im'pru:vmənt] n. ياخشلاش، ياخشىلىنىش، ئالغا بېـ سىش، ئىلگىرىلەش.
- impulse** ['impʌls] n. ① تۇرتىكە، تۇرتىكە بولۇش، ئىلگىرى سوـ.

رۇش، ئىلگىرى سۈرۈش كۈچى، قۇۋۇمەت، ئىمپۇلس.
② ئۆزىنى تۇتالماسلىق.

in ① prep. (ئورۇنى كۆرسىتىپ، «دا، دە، تا، تە» دېگەندەك [in] ~ the room : ~ تەۋەسىدە) ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدىۇ ~ China / جۇڭىگودا. ② (ۋاقىتنى كۆرسىتىپ، «دا، دە، تا، تە» دېگەندەك قوشۇمچىلار بىلەن ئىپادىلىنىپ، «...نىڭ ئىچىدە، ... ئىلەك ~ تەۋەسىدە» ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدىۇ) : ~ the morning ~ the evening / the evening / ھەتىگەندە ~ كەچتە. ③ جەھەتتە. ④ (ھال ئەمـ ۋالـ ياكى ھالەتى كۆرسىتىدىـ) be ~ high spirits : ~ a hurry: ... تۈچۈنـ سەۋەبىدىـ ئالدىـر اشلىق تۈپەيلىدىـ ... ئى ئۇنتۇپ قالماـق. ⑥ (شەكـلـ ئۇسۇـلـ، چارـهـ تەدبىـر قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدىـ) : sit ~ a circle. a student ~ spectacles ⑦ كىيمەكـ ئاقىماـقـ ئاقىـغاـنـ ئوقۇغۇچىـ ① adv. ... ئىچىـدەـ ئۆـيـىـدـىـمـ ئـاـقـ، ئـۇـ سـرـتـقاـ چـىـقـىـپـ كـەـتـتـىـ / Come ~ please / كـىـرـىـڭـ ② يـېـتـىـپـ بـارـماـقـ، يـېـتـىـپـ كـەـلـمـەـكـ ئـاـقـ، پـوـيـىـزـ بـېـكـەـتكـ يـېـتـىـپـ كـەـلـدـىـ. The train is ~.

in. = insh (es).

inasmuch [ˈɪnəzˈmʌtʃ] ... چۈنكىـ سەۋەبىـنـ، تۈپەـيـلىـدىـنـ، لـىـقـتـىـنـ.

incense [ˈɪnsəns] ئىـسـرـىـقـ، كـۈـجـەـ: پـاـپـرـۇـسـ.

inch [ɪntʃ] دـىـبـۇـمـ (فوـتـىـنـاـكـ 12 دـىـنـ بـىـرىـ).

incident [ˈɪnsidənt] I ① ۋەقـەـ، ھـادـسـەـ. ② ئۆـزـگـىـرـىـشـ. II ① ئاسـانـ تـۆـغـۇـلـىـدىـغانـ، سـاقـلىـنىـشـ تـەـسـ، خـالـىـيـ بـولـۇـشـ قـدـيـمـ. ② ئـەـگـىـشـىـپـ كـېـلىـدىـغانـ، قـوشـۇـمـچـەـ.

incidentally [ˈɪnsiˈdɛntli] ① قـوشـۇـمـچـەـ قـىـلىـپـ، قـىـسـتـۇـرـۇـپـ، قـوـ. ② تـۆـيـۇـقـىـسـىـزـ، تـاسـادـىـپـىـ.

incline ¹ [in'klain]	قىڭغايماق، قىڭغايتىماق، تۆۋەن قىلماق؛ توـ.	v.
ۋەنلىمەك، ئىگەمەك، ئىكىلمەك.	② مايىل بولماق، مايىل قىلماق.	
incline ² [in'klain, 'inklain]	ياتتۇ يۈز، ياتتۇ تەكشىلىك.	n.
inclose = enclose .		
include [in'klu:d]	ئۆز ئېچىگە ئالماق.	v.
income ['inkəm]	كرىم، تاپاۋەت؛ دارامەت.	n.
inconvenient ['inkən've:njənt]	قولايىسىز، ئەپسىز، بىشىپ.	adj.
incorporate ¹ [in'kɔ:pəreit]	① بىرلەشمەك، بىرلەشتۈرمەك.	v.
	ئىجتىمائىي تەشكىلاتلارغا ئۇيۇشتۇرماق.	
incorporate ² [in'kɔ:pərit]	بىرلەشمە.	adj.
increase ¹ [in'kri:s]	چوڭايىماق، چوڭايىماق، ئاشماق، ئاشۇرماق، ئاشۇرۇش.	v.
increase ² ['inkri:s]	كۆپەيتىش، كۆپىيىش.	n.
increasingly [in'kri:sɪŋgli]	كۈندىن-كۈنگە، كۈنسانانپ، بارغانسىپ.	adv.
	رى.	
increment [/'inkrimənt]	① ئاشۇرۇش، ئېشىش، ئۆسۈش، كۆپەيـ.	n.
	② كۆپىيىش مىقدارى، ئېشىش مىقدارى.	
incur [in'kə]	(كەلتۈرۈپ ~ red : ~ red : ~ ring)	v.
	چىقارماق، تۈچراتماق.	
indeed [in'did]	ھەقىقىتىن، راستىتىلا، دەرھەقىقت.	adv.
indemnity [in'demniti]	① تۆلەم؛ چىقىم.	n.
② كاپالىت، ۋەدە.		
independence [indi'pendəns]	مۇستەقىللەق، تۆزىگە تۆزى خوجا بولۇش.	v.
independent [indi'pendənt]	① مۇستەقىل، تۆز ئالدىغا.	adj.
	② بېقىنمايدىغان، تايىنانمايدىغان.	
index ['indeks]	(indices ['indisi:z] : es ['indeksiz])	n.
	① كۆرسەتمە، كۆرسەتكۈچ.	
	② ئىستەپلەكـا.	

Indian [ˈindjən]	۱) هندستاننیڭ، هندستانلىقىنىڭ، هندىدەن-چە. ۲) (ئامېرىكىدا) ئىندىشانلارنىڭ.	adj.
indicate [ˈindikeɪt]	کۆرسەتمەك، بىلدۈرمەك، كۆرسىتىپ بىرمەك، بايان قىلماق.	
indifferent [in'difrənt]	۱) بىپرۋا، پەرۋاسىز. ۲) مۇھىم بولمىغان، چاغلىق، كارى چاغلىق، زۆرۈرىيەتسىز.	adj.
indignation [ˈindig'neʃən]	غەزىپ، غەزىپ-نەپەت.	n.
indispensable [indis'pensəbl]	زۆرۈر، تامامن زۆرۈر، كەم بول.	adj.
	سا بولمايدىغان.	
individual [ˈindi'vidjuəl]	۱) ئايىرم، قىسىمن. ۲) يالغۇز، يەككە، مۇستەقىل. ۳) ئالاھىدە، ئۆزىگە خاس، ئۆزگىچە، ئىندىۋەدۇ.	adj.
individualism [ˈindi'vidjuəlizəm]	شەخسىيەتچىلىك، نەپسانىيەتچىلىك.	n.
indoors [ˈin'dɔ:z]	ئۆيىدە، ئۆي ئىچىدە، ئۆي ئىچىگە.	adv.
induce [in'dju:s]	۱) نەسەمت قىلماق. ۲) باشلىماق.	v.
indulge [in'dʌldʒ]	۱) يول قويىماق، مەيلىگە قويۇپ بىرمەك، بولۇ. ۲) شىغا تاشلىۋەتمەك. زوقى بىلەن، پۇتون ئىشتىياقى بىلەن، پۇتون ھەۋەس بىلەن.	v.
industrial [in'dʌstriəl]	سانائىت.	adj.
industrialize [in'dʌstriəlaɪz]	سانائىتلىشىمەك، سانائىتلىشتۈرمەك.	v.
industrious [in'dʌstriəs]	تىرىشچان، تىرىشىدىغان، ئىجتىهااتلىق.	adj.
industry [ˈindəstri]	۱) تىرىشچانلىق، ئىجتىهااتلىق. ۲) سانائىت.	n.
inevitable [in'evitəbl]	خالىي بولۇش قىيىن، ساقلانغىلى بول.	adj.
	مايدىغان، مۇقرىرەر يۈز بىرىدىغان.	
infant [ˈinfənt]	بۇۋاق.	n.

infantry [ˈɪnfəntri]	n. پیاده نسکر.
infectious [in'fekʃəs]	adj. یوقوملوق.
infer [in'fə]	v. (~ ring : ~ red : ~ red) خواسه چقارماق، هۆکۈم چقارماق.
inferior [in'fiəriə]	I adj. ① پەس، ناچار، ئۇسال، سۈپەتسىز. II ② ئىپتىدائىي؛ تۆۋەن، تۆۋەن دەرىجىلىك. n. ① تۆۋەن دەرىجىلىك. ② ياش (كېيىنكى) ئەۋلاد.
infinite ['infinit]	adj. چەكسىز، پۇتمەس-تۈگىمەس، سانسىز، ساندۇقىزىزلىغان. II n. چەكسىزلىك، چەكسىز چوڭ.
infinitesimal ['infini'tesiməl]	adj. چەكسىز كىچىك.
infinitive [in'finitiv]	adj. & n. گراماتىكا، ئىنفيتىف.
infinity [in'finiti]	n. ① چەكسىزلىك. ② ماتىماتىكا، چەكسىز چوڭ.
inflame [in'fleim]	I v. ① «مېدىتسىنا»، ياللۇغلانغان، ياللۇغلاندۇر. ② غۇزەپلەندەمەك، غۇزەپلەندۈرمەك. ③ (ئوت) كۆيمەك، كۆيىدۇرمەك.
inflammation ['inflə'meisən]	n. «مېدىتسىنا»، ياللۇغ، ياللۇغلىنىش.
inflation [in'fleiʃən]	n. ① كۆپۈش. ② تۇرلەش؛ پاخاللىشىش.
inflict [in'flikt]	v. ① تۇچراتماق، دۇچار قىلماق. ② زەربە بەر. ③ يەڭىمەك (دۇشىمنى).
influence ['influəns]	I ① تەسىر، تەسىرات، تەسىر كۈچ. ② ھاكىمىيەت، هوپۇق، هوپۇق ۋە كۈچ. ③ ئېلىكتىر، ئىندۈكىسى. II v. تەسىر قىلماق.
inform [in'fɔ:m]	v. تۇقتۇرماق، مەلۇم قىلماق، بىلدۈرمەك. ئېيتىماق، دوكلات قىلماق.
information ['infə'meisən]	n. ① دوكلات، تۇقتۇرۇش. ② ئاخبارات، مەلۇمات، خەۋەر، ئىنفورماتىسيه. ③ بىلەم، ئىلەم-بىلەم، ماتېرىيە.

یال.

v. ۱. تۇلتۇرالاشماق، ماکانلاشماق، تۇرماق. ۲. ئەلهالى.

inhabitant [in'haabitənt]

n. بۇرۇندىن بار، ئەسلىدىن بار بولغان؛ تۈغما، تېبىئى.

inherit [in'herit]

v. ۱. ۋارسلىق قىلماق، داۋاملاشماق. ۲. ئەسلىگە تارتىماق.

n. ۋارسلىق. ۲. ئېرسىيەت. ۳. مىراس.

I adj. باشتىكى، تۇنجى، دەسىلەپكى، دەسىلەپكى مەز. ۱. گىلدىكى ۲. (ئىسم-فامىلىلەرنىڭ) باش ھەربى.

v. ئىسىمنىڭ باش ھەربىنى يېزىپ قول قويماق (مەسىلەن: T.S. ھەرپىلىرى Tom Smith كە ۋەكىللەك قىلىدۇ).

v. ۱. باشلىماق، قوزغىماق، سەپرۋەر قىلماق. ۲. رەسمىي تونۇشتۇرماق.

v. ۳. غەپلەتىن ئويغاتىماق، ئاقارتماق، ئۆ-گەتمەك.

n. تەشەببۈسكارلىق، ئىجابىلىق، ئاكتىپلىق، ئىجادچانلىق.

inject [in'dʒekt]

v. (ئوكۇل) سالماق، قويماق.

n. ۱. (ئوكۇل) سېلىش، قويوش. ۲. ئوكۇل دورسى.

injure ['indʒə]

v. ۱. زىيان يەتكۈزۈمەك، زىيان سالماق.

۲. بۇلغىماق، تۆكمەك (نام، ئابرۇينى).

injury ['indʒəri]

n. ۱. زىيان، بۇزغۇنچىلىق، ۋەيران قىلىش.

۲. يارىلانغان جاي، زەخىملەنگەن جاي، زېدە.

ink [ɪŋk]

n. سىيا. ۲. باسما مېيى.

inland¹ ['inlənd]

adj. مەممىكتە ئىچىدىكى، ئىچكى، ئىچكى ئۆلکە.

لەردىكى، ئىچكى جايىلاردىكى.

inland² [in'lænd]

adv. ئىچكى ئۆلکىلەرگە، ئىچكى ئۆلکىلەرده،

ئىچكى جاييلاردا.
n. دەڭ، ساراي.

inn [in]

inner ['inə]

innocence ['inəsns] n. ① ئىپسېزلىك، بىگۇناھلىق، گۇناھسىزلىق. ② سادىلىق، سېبىيلىك، ساپلىق. ③ زىيىنى بولماسىلىق.

innovation ['inəu'veiʃən]

innumerable [i'nju:mərəbl] adj. سانسىزلىغان، سان-ساناقسىز، ھې-. سابسىز.

inquire, enquire [in'kwaiə] v. سورىراق، سۈرۈشتۈرمەك، سۈرۈش-. تەقلىماق.

inquiry [in'kwaiəri] n. سۈرۈشتۈرۈش، سوراش، تەكشۈرۈش.

insect ['insekt] n. ھاشارات، قۇرت-قوڭغۇز.

insert¹ [in'sə:t] v. سانجىماق، كىرگۈزۈمەك، سالماق.

insert² ['insə:t] n. قىستۇرما، قىستۇرما بەت.

inside ['in'said] I n. ① ئىچى، ئىچكى قىسىم، ئىچ تەرىپ. ② (جانلىق تىلدا) قورىراق. II adj. ئىچكى، ئىچكىرى.

adv. III ~ of a week: تىچىدە. IV prep. تىچىدە، ئىچىگە.

insight ['insait] n. ① تولۇق خۇۋەردار بولۇش. ② پەرقەندۈرۈش قابىلىيەتى. ③ كۆرگەن بىلگىنى.

insist [in'sist] v. چىڭ تۈرمەق، قەتىشى داۋاملاشتۇرمەق، تەكتە. لىمەك، تىشەببۈس قىلىماق || on ~ تەكتىلمەك، چىڭ تۈرمەق.

insoluble [in'soljubl] adj. ① ئېرىمەيدىغان. ② ھەل بولمايدىغان. ③ چۈشەندۈرۈش قىيىن.

inspect [ins'pekt] v. تەكشۈرمەك، كۆزدىن كەچۈرمەك.

inspiration ['inspə'reisən] n. ① نېپس، نېپسلىنىش. ② تىلهاام، تىلهااملىنىش، رىغبەتلىنىش، رىغبەتلهندۈرۈش.

inspire [in'spaɪə] v. ① نېپس ئالماق. ② رىغبەتلهندۈرۈمەك، ئىلا-

واملاندۇرماق، ھاپاجانلارنى دۇرماق.

v. ① تەيىنلىمەك، تەيىنلىمىمەك، بەلگىلىمەك. ② ئورۇنلاشتۇرماق، قۇراشتۇرماق. ③ قويىماق، ئۇرۇناتماق.

instance [ɪn'stəns] I n. ① مىسال، دەليل، ئىسپات. ॥ تەلەپ، in the first ~ || ئەكلەپ، ئالدى بىلەن، ئاۋۇڭال / ~ for مەسىلەن، ئالايلىق / at the ~ of نىڭ تەكلېپىگە ئاساسەن. ॥ v. مىسال كەلتۈرمەك، نەقل كەلتۈرمەك، دەليل كۆرسەتمەك.

instantly ['instəntli] دهرهال، شوئان، شو زامان. adv.

instant ['ɪnstənt] دەرھال، شۇ ئاندلا، شۇ زاماندىكى: ① adj. I.

② (سودا خمچه کلیمی) مذشة مذشة مذشة مذشة.

۲۰ دهرهای، کوزن، بیوپت ناچفه‌جه، شف زاماندیلا

instead [in'sted] نه نیخا، بدبلیگه: Give me this ≈ adv.

Instead [in sted] ... Give me this **versus** **versus** **versus** **versus**

... میں تورست بوسی پیرسی ॥ ... میں تورست بوسی پیرسی ॥

Give me this ~ or that. مائے توسیک نورسما۔ سنت تورسدا۔

ماوونی بېرىنگ.

instinct [in'stɪŋkt] n. نوعما فایبلیت، تبیثی خوسوسیت.

instinct ² [in'siŋkt] ~ with life تولۇپ تاشقان: ad

جانلىق، تېتىك، جوشقۇن، كۆتۈرەڭۈ روھلۇق.

institute ['insti:tju:t] جمئیت، تعلیمی جمئیت. ٹنس۔ ① n.

^② تۈزىمەك (قائىدە-نىزاملارنى). ^③ (تەكشۈرۈشنى) باشلىماق.

① بەرپا قىلىش، قۇرۇش، تەسسىس قىلىش [n.]

^② ئادەت. ^③ تۈزۈم: ^④ قۇرۇلما. ^⑤ نورۇن، نورگان، چەممىيەت.

تۇڭىتىمك، تۇقۇماق (2) بىتەكچىلىك قىلماق، instruct [in'strakt̩]

کو ستمک، نوقتنا مان.

instruction [ɪn'strʌkʃən] نهجه کردن، بسته کاری، ① n.

instruction [ɪn'strʌkʃən] یہ تسلیم کرنے والی فرمانات ہیں جو کسی کو کام کا ارشاد کرتے ہیں۔

② (کۆپلۈك ئىشلىتلىدۇ) بولىيورۇق، كۆرسىتمە، بۇيرۇق.

instructive [in'strʌktiv] adj. بىلىم بېرىدىغان، تربىيىتى ئەھمىيەت. [3] كە ئىگە.

instrument [‘instrumənt] n. ئاپىرات، ئىسۋاب، جابدۇق، سايىمان؛ ماشدۇندا. ② مۇزىكا ئىسۋابى، چالغۇ ئىسۋابلىرى. ③ (قانۇندا بىلگىلەنگەن) رەسمىي ھۆججەت.

insulator [‘insjuleitə] n. ئىزولىياتور.

insult¹ [in’sʌlt] v. خارلىماق، خورلىماق، ھاقارەت قىلماق، ئاها. ① نەت قىلماق.

insult² [‘insʌlt] n. ھاقارەت، خارلاش، خورلۇق.

insurance [in’ʃuərəns] n. ① سۈغۇرتا، بىخەتىر، بىخەتىرلىك. ② سۈغۇرتا خراجىتى. ③ سۈغۇرتا ھۆججىتى.

insure [in’ʃuə] v. ① سۈغۇرتىغا قويماق، ئىستراخۇانىيىگە بىر. ② كاپالىتلىك قىلماق. مەك.

int. =interjection.

integral [‘intigrəl] adj. ① كەم بولسا بولمايدىغان، كېرەكلىك. ② پۇتون، تولۇق. ③ «ماتېماتىكا، ئىنتېگرال.

integrity [in’tegriti] n. ① پۇتونلۇك، تولۇقلۇق. ② توغرىلىق، ئا. دىلللىق، ھەققانىيلىك، ئوچۇق-ئاشكارىلىق.

intellectual [inti’lektjuəl] adj. ① ئىقىلىق، پاراسەتلىك. ② زىيالىي. n. II

intelligence [in’telidʒəns] n. ① ئىقىل، زېمن، چۈشىنىش ئىقتىدۇر. ② خەۋەر، ئاخبارات، مەلۇمات.

intelligent [in’telidʒənt] adj. ① ئىقىلىق، زېرەك، پاراسەتلىك. ② ... قىلماقچى بولماق، ... مەقسەتى بولماق. ئورۇنماق.

intense [in’tens] adj. ① كۆچلۈك، قاتىق، شىددەتلىك. ② قىزغىن.

- intent** [in'tent] ① قىزغىن، بېرىلمەك، كۆڭۈل قويىماق، زېمىن قويىماق. ② adj. مەقسەت، مۇددىئا، نىيمەت.
- intention** [in'tenʃən] n. مەقسەت، غەرەز، نىيمەت.
- intercourse** ['intə:kɔ:s] n. ئالاقە، بېرىش-كېلىش، ئالماشتۇرۇش.
- interest** ['intrist] I ① n. قىزىقىش، هەۋەس، زوق، ئىشتىياق. ② n. مۇھىم، زۆرۈر؛ زور. ③ مەنپەئىت، پايىدا، هايىان. ④ پاي، هەسىسە. ⑤ ئۆسۈم، پېرسەنت. II v. قىزىقتۇرماق، دىققىتىنى قولغانماق.
- interesting** ['intristiŋ] adj. قىزىق، قىزىقارلىق، كىشىنى قىزىقتۇرۇد. [/'intristiŋ]
- interfere** ['inta'fiə] v. ① ئارىلاشماق، مۇداخىلە قىلماق. ② دەخىل قىلماق، ئازارە قىلماق. كاشلا قىلماق، توقۇنۇشماق.
- interior** [in'tiəriə] I adj. ① ئىچكى، ئىچكى قىسىدىكى. ② ئىچكى ئۆلکىلەردىكى. ③ مەملىكتە ئىچىدىكى. II ① n. ② ئىچكى قىسىم. ③ n. ④ ئىچكى رايون، ئىچكى ئۆلکىلەر. ⑤ ⑥ ئىچكى سىياسەت.
- interjection** ['intə:dʒekʃən] n. گرامماتىكا، ئۇندەش.
- intermittent** ['intə'mitənt] adj. ① ئارىلاپ-ئارىلاپ. ② قىرەللەك. ③ ئارىلىقتا ئارام ئالدىغان.
- internal** [in'tə:nl] adj. ① ئىچكى، ئىچكى قىسىنىڭ. ② مەملىكتە ئىچىدىكى، مەملىكتەنىڭ ئىچكى سىياستىگە ئائىت، ئىچكى ئىشلار. ③ ئىچىدىغان (دورا).
- international** ['intə'næʃənl] adj. ئىنتېرناتسىونال، خەلقئارا، خەلقئارىق.
- internationale** [the ~] n. ئىنتېرناتسىونال شىئىد.
- internationalism** ['intə'næʃənlizəm] n. ئىنتېرناتسىونالىزم، ئىند.

تېرىناتسىۇناللىق.

v. چۈشەندۈرەمك، ئىزاهلىماق، شەرھىلىمك. شەرھىلىمك. ② كۆرسەتمەك، ئورۇندىماق. ③ ئېغىزچە تەرجىمە قىلماق.

n. ① ئېغىز تەرجىمانى. ② چۈشەندۈرگۈچى، ئىزاهاتچى. ئىزاهاتچى.

v. ① ئۆزۈلۈپ قالماق، ئۆزۈپ تاشلىماق، [']intə'rʌpt[] ئۆزۈۋەتمەك، بۆلۈۋەتمەك، توختاتماق. ② دەخلى قىلماق، كاشلا قىلماق، ئاۋارە قىلماق.

v. كېسىپ ئۆتىمەك، كىرەلەشمەك، چاپراسلاش- ماق.

n. ① ئارىلىقتا دەم ئېلىش، دەم ئېلىش ۋاقتى. ② ماتېماتىكا، ئىنتېرۋال.

v. ① سانجىماق، كىرگۈزەمك. ② توختىماق، توختاتماق. ③ ئارىلاشماق، چات كەرمەك.

n. I. قوبۇل قىلىش، كۆرۈشۈش. II. v. (مؤخىرلارنى) قوبۇل قىلماق، كۆرۈشمەك.

v. ① پۇرتىپ قويىماق، بىشارەت بەرمەك. ② ئېلان قىلماق، جاكارلىماق.

adj. ① يېقىن؛ قويۇق. ② ئىچكى، مەخپىي، ياخشى (بىلمەك). ③ كامىل، ياخشى (بىلمەك).

prep. ① ... گە، ... نىڭ ئىچىگە: ~ walk the room ② ئۆيگە كەرمەك، ئۆينىڭ ئىچىگە كىرىپ كەلمەك. (ئايلانماق، بولماق، ياسماق دېگەندەك ئۇقۇملارنى بىلدۈردىو) ③ make flour ~ bread : ئۇندا بولقا ياسماق.

n. ئاھاڭ، تاۋوش، ئىنتوناتسىيە.

adj. چىڭىش، مۇرەككەپ.

v. ① ئوتتۇرىغا قويىماق، ئىشلەتمەك، پايدىد. ② تونۇشتۇرماق. لانماق، باشلىماق.

۳) قستہر ماں، کم گھوڑ مک.

introduction [intrə'dʌkʃən] n. ① باشلاش، کرگۈزۈش، کىرگۈزۈش. ② تونۇشتۇرۇش. ③ مۇقدىدەمە، کىرش سۆز، سۆز بې-زۇلۇش. ④ پاشلانغۇچى ساۋات، دەسلەپىكى ساۋات.

intrust = entrust.

invade [in'veid] v. ① تاجّاۋۇز قىلماق، بېسىپ كىرمەك.
② قىستىلىپ كىرمەك. ③ زىيانكەشلىك قىلماق، چىقىلماق.

invader [in'veɪdə] تاجه ور قلغوچى: n.

invasion [in'veizən] زیانکهشلیک قليس، تجاوُز قليس، دخ-
لم-ترؤز بتكوزوش.

v. ① ئىختىرا قىلماق، كەشىپ قىلماق، ئىجاد **invent** [in'vent] قىلماق. ② ئويلاپ چىقارماق، ئويدۇرۇپ چىقارماق (يامان سۆز، قىلىق قاتارلىقلارنى) :

invention [in'venʃən] ① n. تیختراء، کەشپیيات، تیجادیهت.
② ئویدۇرما. ياسالما.

inventor [in'ventə] کەشپىياتچى، نىجادىيەتچى. n.

v. تکشۈرمەك، تەكشۈرۈپ تەتلىق قىلماق. [in'vestigeit]
n. تەكشۈرۈش، تەكشۈرۈپ تەتلىق قىلىش. [in'vesti'geiʃən]

investment [in'vestmənt] n. سالغان مبلغ، قوشقان سرمایه.

invincible [in'vensebl] adj. عابد، يحيط بـ. كـ، فـسلـك.

invitation [invi'teɪʃn] ته‌کلیس، ته‌کلیس‌نامه، باغاچ.

v. ① تكلىب قىلىعاق، ② سىء سياق، تللىب قىلىب invite [in'vait]

ماق. ③ ئۆزىگە تارتىماق، جىلپ قىلماق، قوبۇل قىلماق؛ ئېلىپ كەلمەك.

involve [in'volv] v. ① ئارىلىشىپ قالماق، ئارىلاشتۇرۇپ قويىماق، چېتىلىشىپ قالماق. ② ئۆز ئىچىگە ئالماق، جۈملىدىن.

inward ['inwəd] adj. ئىچكى.

ion ['ain] n. فىزىكا، ئىئۇن.

IOU ['aiəʊ'ju:] = I owe you. n. تىلخىت؛ قىرز ھۆججىتى.

Irish ['aiərif] I adj. ئىرلاندىيىكە ئائىت، ئىرلاندىيىنىڭ، ئىرلاندىيىچە. II n. ① ئىرلاندىيىلىك. ② ئىرلاندىيە تىلى.

iron ['aiən] I n. ① تۆمۈر. ② تۆمۈر قورال، تۆمۈر ئەسۋاب. II adj. ③ دەزمال. ④ داغمال. ⑤ كىشىن، كويىزا.

II تۆمۈر، تۆمۈر دەسالغان. III v. دەزمال سالماق، دەزماللىماق.

irregular [i'regjulə] adj. تەرتىپسىز، قائىدىسىز، رەتسىز، تەكشى بولمىغان.

irrigation ['iri'geiʃən] n. (ئېتىز-ئېرىقلارنى) سۇغىرش؛ يۇيۇش.

irritate ['iriteit] v. ① ئوغىسى قايىنماق؛ ئوغىسىنى قايىناتماق، كەپىپى ئۆچماق، ئاچچىقىنى كەلتۈرمەك. ② ياللۇغلانماق. ③ ماسلىشالماسلماق. ④ ئازابلىنىش.

island ['ailənd] n. ئارال.

isle [ail] n. ئارال، كىچىك ئارال.

isn't ['iznt] = is not.

issue ['isju:, iʃju:] I v. ① چىقىماق، ئېقىپ چىقىماق. ② چىقارماق، كۆتۈرۈلمەك (تۆتون). ③ ئىلان قىلماق. ④ تارقاتماق، نەشر قىلماق. II n. ① چىقىش، چىقىرىش، ئېقىپ چىقىش. ② نەتىجە، ئاقۇۋەت. ③ نۇقتىئىنەزەر، كۆزقاراش، مەسىلمە. ④ تارقىتىش، نەشر قىلىش، سان، نومۇر (گېزىت، ژۇرنال قاتارلىقلارنىڭ). ⑤ پەرزەنت، ئەۋلاد (قانۇندا).

isthmus ['isməs] n. بويۇن (جۈغرىپىسىدە).

(باش كېلىش شەكلى بىلەن چۈشۈم كېلىش شەكلى [it] pron. ئوخشاش) ① ئۇ، ئاۋۇ (ئەرسە)، بۇ، ماۋۇ: What is that? — It is a pick ئىگە بولۇپ كېلىپ، ۋاقت، ئارىلىق ۋە تەبىئىي ھادىسىلەرنى كۆر. It is raining. / سىتىدۇ : It's five o'clock. ③ (جۇملىلەردىن يامغۇر يېغىۋاتىدۇ. ④ (جۇملىنىڭ مەلۇم بىر بۆلىكىنى تەكتەلپ كېلىدۇ) : Chinese people began a new life. It was after liberation that the لىرىنىڭ يېڭى ھايانتىنى باشلىدى. ④ (جۇملىلەردى فورما ئىگىسى ياكى تولدو رغۇچى بولۇپ كېلىپ، جۇملىدىكى ھەقىقىي ئىگە ياكى تولدو رغۇچىغا ۋە كىللەك قىلىدۇ) : It is easy to understand. ⑤ (بىزى ئىشلىتىپ ئادەتلەنگەن چۈشىنىش ئوڭاي، چۈشىنىشلىك. ⑤ (سۆزلەرde كېلىدۇ، لېكىن ئۆز ئالدىغا مەند بىلدۈرمىدۇ) : keep at ! ~ غەيرەت! غەيرەت قىل.

Italian [i'tæljən] ① adj. ئىتالىييان، ئىتالىيىنىڭ. ② ئىتالىيلىكىنىڭ. ③ ئىتالىيچە، ئىتالىيە تىلىنىڭ. ④ n. ① ئىتالىييان، ئىتالىيلىك. ② ئىتالىيە تىلى. item ['aitəm] ① ماددا، تاماق، بۆلۈم، تۈر. ② نومۇر (ئەدەبىيات-سەنئەتە). ③ بىر (خۇۋەر).

it's [its] = ① it is. ② it has.

its [its] pron. ئىگىلىك كېلىش شەكلى) **itself** [it'self] pron. ئۆزىنى، ئۆز ئالدىغا (ئەرسىلەرنى كۆرسىتىدۇ). **ivory** ['aivəri] n. پىل چىشى.

J

J, j [dʒei]	ئىنگليز تلى ئېلىپەسىنىڭ ئۇنىنچى ھەربى
jack [dʒæk]	① دومكرات. ② (ئېلىپەكتىر، چېتىلغۇج. I v. (دومكرات بىلەن) كۆتۈرمەك. II
jacket [dʒækɪt]	①n. كازانقا، كالتا چاپان. ② قاپ (تۇرۇبا، پار) (تۇرۇبا، پار). ③ قازىنى قاتارلىقلارنىڭ. ④ كىتاب قېپى. II قاپقىسىنىڭ قاتارلىقلارنىڭ. قازىنى قاپقىسىنىڭ. قاپقىسىنىڭ قاپقىسىنىڭ.
jail [dʒeɪl]	n. =goal.
jam ¹ [dʒæm]	v. : ~ming : ~med (سقىلماق، قىسىم) . II ماق، قىسىلماق. n. قىستىلىش، سقىلىش، قىستاڭچىلىق، توسىـ قۇنلۇق. I
jam ² ['dʒæm]	n. مۇراپىما، قىيام.
Jan. = January.	
january ['dʒænjuəri]	n. يانۋار.
Japanese ['dʒæpə'ni:z]	①adj. I ياپوننىڭ، يابۇنلىقنىڭ. ② يابۇن، يابۇنچە. II ياپونىيە، يابۇنچە. ①n. يابۇنىيلىك. ② يابۇن تلى.
jar [dʒɑ:]	①ئىدىش، كۇب. ② چوڭ ئېغىزلىق بوتۇلغا.
jaw [dʒɔ:]	①n. تاشلاي. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) ئېڭىك، ئېغىز. ③ (مېخانىكا، تىرناق، قىسقۇج، ئامبۇر.
jealous [dʒeləs]	①adj. كۆرەلمەيدىغان، ھەمىتىخور. ② قەدرلەيدىغان. ③ هوشىار، سەزگۈر، سەگەك.
jealousy ['dʒeləsi]	n. ھەسمىت، كۆرەلمەسىلىك.
jeep [dʒi:p]	n. جىپ ماشىنىسى.
jelly ['dʒeli]	①n. يېلىمسىمان ماددىلار، يېپىشقاق ماددىلار. I ② (گۆش، مېۋە قاتارلىقلارنى) توڭلىتىش. II يېلىم بولماق،

② توڭلۇماق، توڭلا تاماق.

I ① سىلكىنىش، چايقلانش. ② بىردىنلا تارتىش، [dʒə:k] jerk بىردىنلا ئىتتىرىش، بىردىنلا بۇرۇلۇش. II ① سىلكىنەك، چايقالا-
ماق. ② بىردىنلا بۇرۇلۇماق. ③ ئاتماق.

jersey [dʒə:zi] ① يۈڭ توقۇلما كۆڭلەك (تەنەرىكەمەتچىلىرىنىڭ). ② (يۈڭ يېپتا توقۇلغان) ئايالچە پوپايىكا.

I ① شائخو، چاقچاق. ② كۈلکە دەستىكى. jest [dʒest] ① چاقچاق قىلماق. ② مەسخىرە قىلماق.

I ① بۇركۇمەك، پۇركۇۋەتمەك. jet [dʒet] ~ting v. ② بۇركۇش (گاز، سۇيۇقلۇق، يالقۇن قاتارلىقلارنى). ③ رېشاكتىپ گېنېراتور. ④ رېشاكتىۋ ئايرو-
پلان.

n. يەھۇدى. Jew [dʒu:]

I ① گۆھەر، ياقۇت. ② گۆھەر، زىننەت بۇيۇمىلىرى jewel [dʒu:əl] ② ياقۇت قويىماق، ياقۇت سالماق.

I ① زەرگەر. ② ئۇنچە-مەرۋاىىت دۈكىنى. jewel (I)er [dʒu:əle]

n. (ئومۇمىي ئاتلىشى) گۆھەر، ئېسىل ③ قاتاشماق: ~the army: ④ ئەرمىيىگە قاتاشماق. ⑤ كىرمەك:
تاش.

n. خىزىمت، ئىش odd ~ s ~ پارچە-پۇرات ئىش. job [dʒə:b]

I ① بىرىكتۈرمەك، بىرىكمەك، بىرلەشىمەك، بىرلەشـ. join [dʒoin] ② تۈرەتۈرمەك، تۈلاشماق، تۈلاشتۇرمەك، باغلاشتۇرمەك.
③ قاتاشماق: ~ the army: ④ ئەرمىيىگە قاتاشماق. ⑤ كىرمەك:
~ the Party

I ① تۈلاشماق، توتاشماق. ② ئۆگە، بوغۇم. joint [dʒoint] ② بىللە، بىرىكتە، ئورتاق. II ① بىرىكتۈرمەك، باغلاشتۇرمەك،
باغلاشتۇرمەك.

I ① چاقچاق، شائخو، مەسخىرە، مازاق. ② چاقچاق joke [dʒəuk] ② قىلماق، شائخو قىلماق، مازاق.

jolly [dʒɔli]	① خۇشاللىق، خۇشال-خۇرام. I
	② خۇشاللىنارلىق. II adv. تىنتايىن، بەك، ئاجايىپ.
journal [dʒə:nl]	① گېزىت، ژۇرنىال. ② كۈندىلىك خاتىرىه. I n.
journalist [dʒə:nəlist]	n. مۇخبىر، ئاخباراتچى.
journey [dʒə:ni]	I n. سەپەر، يول. II v. سەپەر قىلماق.
joy [dʒɔi]	n. خۇشال، خۇشال-خۇرام، شاد-خۇرام.
joyful [dʒɔiful]	adj. خۇشاللىق، خۇشال-خۇراملق، شادلىق.
joyous [dʒɔis]	adj. خۇشاللىق، خۇشال-خۇراملق.
judg(e)ment [dʒʌdʒmənt]	① ھۆكۈم، ھۆكۈم قىلىش. ② سوت، [SOT] ھۆكۈم قىلىش. ③ پىكىر، كۆز قاراش.
judge [dʒʌdʒ]	I ① سوراقچى، سوتچى. ② باها بىرگۈچى، رېپىرى، [REPERI] سودىيە. ③ سوت قىلماق، سوراققا تارتىماق. ④ باها بىرمەك، رېپىرىدەلىك قىلماق، سودىيلىك قىلماق. ⑤ ھۆكۈم قىلماق، ... دەپ قارىماق.
juice [dʒu:s]	① شىرنە، شەربەت. ② سۇيۇقلۇق.
Jul. = July.	
July [dʒu(:)lai]	n. ئىيۇل.
jump [dʒʌmp]	I ① سەكىرىمەك، ئاتلىماق، ھالقىماق.
	② سوقىماق، سوقۇلماق، چۆچۈمەك. II ① n. سەكرەش، ئاتلاش.
	② چۆچۈش.
jumper [dʒʌmpə]	n. سەكىرىگۈچى، ئېگىزگە سەكرەش تەنھەرىكەتچە-[TENGHEREKETCHE]-سى.
Jun = June.	
junction [dʒʌŋkʃən]	① ئۇلاشما، تۇتاشما. ② ئۇلىشىش نۇق.
	تىسى.
June [dʒu:n]	n. ئىيۇن.
jungle [dʒʌŋgl]	n. جائىگال، جائىگاللىق.

junior [dʒu:njə]	① adj. كېچىك، يېشى كېچىك. ② تۆۋەن، ئاسى.
	I تىدىكى. ① n. يېشى كېچىكلەر. ② تۆۋەن (دەرىجە).
Jupiter ['dʒu:pitə]	n. يۇپىتېر.
jury ['dʒuəri]	n. سوت كوللېگىيىسى.
justice ['dʒʌstis]	① n. ئادالىت، ئىنساب. ② ئەدللىيە، سوت.
	③ سوتچى، سوراچى.
justify ['dʒʌstifai]	v. ئاقلىماق، ساقىت قىلىماق.
just ¹ [dʒʌst]	adv. دەل، توپتۇغرا، دېگەندەك ~now ~ شۇ زامان، شۇ پەيت؛ ھازىر.
just ² [dʒʌst]	adj. ئادىل، خالىس، ئادالىت؛ مۇۋاپق.
jute [dʒu:t]	n. سېرىق كەندىر.

K

K, k [kei] ئىنگلىز تىلى ئېلىپەسىنىڭ ئون بىرىنچى ھەربى. ①adj. ئۇتكۇر، كەسکىن، ئىتتىك. ② چەبىدەس، چاققان. ③ قىزغىن؛ قىزىقىدىغان: sportsman ~ a تەنتەربىيىگە قىزىقىدىغان ئادەم || قىزىقىماق، ئىنتىزار بولماق.

keep [ki:p] v. ①(kept) ساقلىماق، داۋاملاشتۇرماق. ② توسوۋالماق. ③ رىئايم قىلماق، ئىمەل قىلماق. ④ قوغىدىماق، مۇھابىزەت قىلماق. ⑤ باقىماق (ئۆي ھايۋانلىرىنى). ⑥ قارسماق، ئىگىدارچىلىق قىلماق. ⑦ خاتىرىلىمەك، يازماق up ~ ساقلىماق ⑧ ... with... . ⑨ تۈرمۇش ۋاستىلىرى. ⑩ تۈرمۇش خراجىتى، تۈرمۇش راسخودى.

keeper [’ki:pə] n. ساقلىغۇچى، باققۇچى.

kept [kept] v. → keep.

kerosene [’kerəsi:n] n. كىرسىن.

kettle [’ketl] n. چەينىك، چۆگۈن.

key [ki:] I ①n. ئاچقۇج. ② ھالقىلىق پەيت، مۇھىم ئۇتكىل. ③ جاۋاب، چۈشىندۈرۈش. ④ تىل، كلاۋش، تۈگىم، توپچا (گار- مۇن، خەت بېسىش ماشىنىسى قاتارلىقلارنىڭ). II adj. ئاساسىي، باش، مۇھىم.

kg. = kilogram(me).

kick [kik] I ①v. تەپىمەك. ② قارشى تۈرماق، قارشىلىق كۆرسەت. ③ مەك. ④ ئاغرىنىماق، رەنجىمەك. II ①n. تېپىش:

② ئارقىغا تېپىش، داجىش كۈچى (ملىتىق ۋە زەمبىرەكلەر).

kid [kid] ①n. ئوغلاق. ② (جانلىق تىلدا) كىچىك بالا.

kidnap [ˈkidnæp]	ئالداب تېپقاج. (~ping: ~ped) v. ماق، تېپقاجماق، تۇتۇپ كەتمەك، مەجبۇرىي تۇتۇپ كەتمەك.
kidney [ˈkidni]	n. بۇرەك.
kill [kil]	① v. ئۆلتۈرمەك، يوقاتماق، قىرماق. ② ئىنكار قىلماق، زىربە بىرمەك. ③ ۋەيران قىلماق، بۇزماق.
kilo [ˈki:ləu]	① n. كىلوگرام. ② كىلومېتىر.
kilogram(me) [ˈkiləgræm]	n. كىلوگرام.
kilometre, kilometer [ˈkileˌmi:tə]	n. كىلومېتىر.
kindle [ˈkaindl]	① v. يانماق، كۆيمەك، ياندۇرماق، كۆيدۈرمەك. ② قۇتراتماق، كۈشكۈرتمەك، قوزغىماق.
kindly [ˈkaindli]	I adv. مېھربانلىق، رەھىمدىللەك، ئاق كۆڭۈل. II adj. مۇلايم، خوش خۇي.
kindness [ˈkaindnis]	n. مېھربانلىق، رەھىمدىللەك، ئاق كۆڭۈللىك، ياخشىلىق، مۇلايملىق.
kindred [ˈkindrid]	I ① n. ئورۇق-تۇغقانچىلىق مۇناسىۋىتى. (كۆپلۈك) ② adj. II ① ئورۇق-تۇغقان. ② ئىشلىتىلىدۇ، ئورۇق-تۇغقانچىلىقى بار.
kind¹ [kaind]	تۇر، خىل. ② خاراكتېر، خۇسۇسىيەت.
kind² [kaind]	adj. مېھربان، رەھىمدىل، شەپقەتلەك، ئاق كۆڭۈل، ياخشى.
king [kiŋ]	n. پادشاھ، شاھ، خان.
kingdom [ˈkiŋdəm]	① n. خانلىق، پادشاھلىق. ② ... دۇنياسى، ... ساھەسى؛ ساھە، دائىرە.
kiss [kis]	I v. سۆيمەك، سۆيۈشمەك. II n. سۆيۈش، سۆيۈشۈش.
kitchen [ˈkitʃin]	n. ئاشخانا (ئۆي تاماقخانىسى).
kite [kait]	① n. بۇركۇت. ② لەگلەك.
kitten [ˈkitn]	n. ئارسلان.

km. = kilometer.

knaves [neiv] n. تۇششۇق، مۇتىدەم، لۇكچەك، مۇشتۇزمۇر، قۇلاق كەستى. تەبلەخ.

knee [ni:] > (being sb. to his ~ s || n. تىز (ئادەمنىڭ) بويىندۇرماق، قائىل قىلماق.

kneel [ni:l] v. تىزلانماق، يۈكۈنەك.

knell [nel] n. شۇملۇق، شۇملۇق بىشارىتى، شۇم خۇۋەر، ماتم سىگ. نالى.

knelt [nelt] v. → kneel.

knew [nju:] v. know.

knife [naif] n. I knives [naivz] پىچاق، بىكە، چېيدو.

knight [nait] I ①n. ② سېر (ئىنگلىيە ۋە ياۋروپا- دىكى بىزى پادشاھلىق دۆلتلىرىدە، ئىر ئاقسوڭەكلەرگە بېرىلىدىغان ئەڭ تۆۋەن تۇنۋان) II. سېر تۇنۋانى بىرمەك.

knit [nit] v. ① توقۇماق، تۇرۇمەك. ② تۇلىماق، تۇتاشتۇرماق. ③ تۇرمەك، پۇرمەك، تۇرۇلمەك، پۇرۇلما-

كەك. ①n. (ئىشك، تارتىلارنىڭ) تۇتقا. ② (كۆمۈر، قۇم شېكىر قاتارلىقلارنىڭ) تۇۋاق، پارچە، دانە.

knock [nok] I v. چەكمەك، تۇرماق، سوقماق، سوقۇلماق، تۇرۇل. ① تۇرماق. ② خارلىماق.

③ سەرسان بولۇپ يۈرمەك، سەيلە قىلماق / ئاغذۇرماق، غۇلاتماق، سوقماق. ② بۇزماق، چاقماق، سۆكمەك، چۈۈرمەق. II. سوقۇش، چىقىش.

knot [not] I ①n. ② قىيىنچىلىق، مۇشىقى. ③ (كىشىلەر) توپى. II. ~ ted) v. ① قىت. ③ تۈگۈن، بوغۇم، باتىك. ④ قىيىنچىلىق، مۇشىقى. ⑤ (ting) تۈگەمەك، تۈگۈلەمەك، چىگىلەمەك.

know [nəʊ] : known [nəun] : knew [nju:] v. تونۇشماق || ... گە مەشھۇر، ... خا داڭلىق.
knowledge [’nəlidʒ] ①n. بىلىم، ئىلىم-بىلىم، مەلۇمات. ② بىلىش، چۈشىنچە.

known [nəun] v. → know.

Korean [kə’riən] adj. I چاۋشىدەنگە ئائىت، كورپىنىڭ، كورپىيچە. ①n. II كورپىلىك. ② چاۋشىمن تىلى، كورپىيە تىلى.

kremlin [’kremlin] n. كرېمل سارىيى.

L

L, l [el]	ئىنگليز تىلى ئېلىپېسىنىڭ ئۇن ئىككىنچى ھەربى
lab [læb]	n. (جانلىق تىلدا) تەجربىخانا، (=laboratory).
label [ˈleibl]	I. n. ماركا، بىلگە. II. v. ماركا چاپلىماق، بىلگە قويىـ. ماق، بىلگە سالماق.
labo (n)rer [ˈleibərə]	n. ئەمگەكچى.
labo (u)r [ˈleibə]	I. n. ① ئەمگەك، مېھىت ② جاپالىق ئىش. II. v. ② ئەمگەك قىلماق، ئىش قىلماق، مېھىت قىلماق. ② مىس-مىسلىق قىلماق: لۆم-لۆملۈك قىلماق.
laboratory [laˈbɔrətɔri]	n. تەجربىخانا، لاپاراتورىيە.
lace [leis]	I. n. ① گۈللۈك جىيەك. ② باغ، بوغقۇچ. II. v. ① باغلىماق، چىگىمەك. ② گۈللۈك جىيەك چىقارماق، گۈللۈك جىيەك تىكمەك.
lack [læk]	I. v. كەملىك قىلماق، يېتەرسىزلىك قىلماق، ئازلىق قىلاـ. II. n. كەملىك، ئازلىق، يېتەرسىزلىك.
lad [laed]	n. ئۆسمۈر، يىگىت.
ladder [ˈlaedə]	n. ① شوتا. ② پەلمىپەي.
lady [ˈleidi]	n. رەپىقە، خانىم، خېنىم.
lag [læg], ~ged, ~ging	I. v. ① ناھايىتى ئاستا ماڭماق. II. n. ② ئارقىدا قالماق، كېيىن قالماق. كېيىن قېلىش، ئارقىدا قېلىش، قالاق، قالاقلقىق.
laid [leid]	v. →lay.
lain [lein]	v. →lie.
lake [leik]	n. كۆل.

lama [la:mə]	n. لاما.
lamb [læm]	n. ① پاقلان، قوزا. ② پاقلان گوشی.
lame [leim]	① adj. ئاقساق، توکۇر. ② پۇت تىرىپ تۈرالمايدىغان.
lament [lə'ment]	① v. I ئاه ئۇرماق، ھەسرەت چەكمەك. ② تەزىيە [lə'ment]
	بىلدۈرمەك، ماتەم تۇرماق. ① n. II ① ئاه ئۇرۇش، ھەسرەت چېكىش.
	② تەزىيە، ماتەم. ③ ماتەم كۆيى، مەرسىيە.
lamentation ['læmen'teisən]	① n. ھەسرەت، ھەسرەت چېكىش. ② مەرسىيە، ماتەم كۆيى.
lamp [læmp]	n. لامپا، چىراغ.
lance [la;ns]	I n. نېيزە. II v. سانجىماق، نېيزىلىمەك.
land [lænd]	I n. ① قۇرۇقلۇق. ② يەر، تۇپراق. ③ (جانلىق) [lænd] تىلدا) دۆلت، دۆلت زېمىنى. II ① قۇرۇقلۇقا چىقماق.
	② چۈشۈپ قالماق، چۈشۈرمەك (ئايروپلاتنى). ③ قولغا كەلتۈر-
	مدەك، قولغا چۈشۈرمەك، ئىگە بولماق.
landlady ['lænd'leidi]	n. ئايال خوجايىن (سارايىلاردا). ② ئۆي ئىگە. [lænd'leidi] سى (ئايال).
landlord ['læblɔ:d]	① n. پومېشچىك. ② ئۆي ئىگىسى. ③ خوجايىن.
landscape [lænskeip]	① مەنزىرە، كۆرۈنۈش. ② مەنزىرە رەسم.
lane [lein]	n. ① تار كوچا. ② ھاۋا يولى، سۇ يولى.
language ['læŋgwidʒ]	n. ① تىل. ② ئاتالغۇ.
languish ['læŋgwif]	v. چارچىماق، ھاماق، ئاجىزلاشماق.
lantern ['læntən]	n. پانوس، پەنر، چىراغ.
lap [læp]	n. تېز (ئادەمنىڭ تىزى).
lard [la:d]	I n. چوشقا مېيى. II ① v. ① چوشقا مېيى سالماق.
	② يۈمىشاتماق (ماقالىنى).
large [la:dʒ]	adj. ① زور، يوغان. ② كەڭ، كەڭ كۈشادە، كەڭ.

تاشا. ③ بېپایان. ④ كەڭ كۆلەملەك. ⑤ چەكسىز.

largely [ˈla:dʒli] ① adv. كۆپ قىسىم؛ ئاساسن.
② كەڭ كۈشاده، كەئىتاشا، ئازاده.
n. بوز تورغاي.

lark [la:k]

larva [ˈla:və] ~ e [la:vi:] n. ھايۋانات، لمىجىنكا.

lash [læʃ] I ① v. قامچىلىماق؛ تەپمەك، ئۇرماق. ② تۈيۈقىسىز [ʃ] شىپاڭلاتماق (قۇيرۇقىنى). ③ ئىيىبلىمەك، تىللەماق.
④ باغلىماق، باغلاب قويىماق II ① n. قامچىنىڭ ئۆچى.
② قامچىلاش. ③ كىرىپك.

last¹ adj. ئەڭ ئاخىرقى. ① adv. ئەڭ ئاخىردا، ئەڭ [la:st] I كەينىدە. ② ئالدىنلىقى قېتىمدا، ئۆتكەن نۆزەت، يېقىندا.
n. ئەڭ ئاخىرقىسى (ئادەم ياكى نەرسىلەرنىڭ) || ~ at ئاخىردا / ~ to the ئاخىر يەغچە.

last² [la:st] ① v. داۋاملاشماق، سوزۇلماق، ئۇزاققا سوزۇلماق.
② ساقلىماق. ③ يەتمەك.

lasting [ˈls:stiŋ] ① adj. ئۇزاققا سوزۇلىدىغان. ② چىداملىق.
③ مەڭگۈلۈك، ئەبەدى.

latch [lætʃ] I ① n. تاقاق. ② تەپكىلىك قولۇپ.
v. II قولۇپلىماق، تاقىماق.

late [leit] , ~ st : latter [ˈla:tə] adj. ① كېچىكىن، [] كىچىكىن، كەچ قالغان، كەچكى: He was too ~ for the train
كەچكە پويمىزغا ئۆلگۈرەلمىدى / ~ بويز The train is five minutes ~
بېش منۇت كېچىكتى. ② يېقىنلىقى. ③ يېقىندا ئۆلگۈن؛ يېقىندا
ۋەزپىسىدىن قالدۇرۇلغان. last : ~ st , ~ r) adv. I كەچ، كېچىكىپ: come ~ كېچىكىپ كەلمەك / ~ r on كېيىن sooner or ~ برىسىر، قاچانلا بولمىسۇن.
/ r ~ بىرىسىر، قاچانلا بولمىسۇن.

lately [ˈleitli] adv. يېقىندىن بۇيان.

lateral [ˈlætərəl] adj. توغرى، يان تەرەپتسىكى.

lathe [leið]	n. قىرش ئىستانوكى، ئىستانوك.
Latin [ˈlætɪn]	I. n. لاتن تىلى، لاتىچە. II. adj. لاتن، لاتىچە، لاتن تىلىدىكى، لاتنلارنىڭ.
latitude [ˈlædɪtju:d]	① n. كەئىلەك گرادۇسى، كەئىلەك. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) رايون، جايilar. ③ هەرىكەت دائىرسى، دائىرىه.
latter [ˈla:tə]	① adj. كېيىنكى، ئاخىرقى، كېيىنكى، مەزگىلەدикى، ئاخىرقى مەزگىلەدикى. ② يېقىندىكى، يېقىنلىقى.
laugh [la:f]	I. v. كۈلمەك ~at مىسخىر، قىلماق، مازاق break into a ~ بىردىنلا كۈلۈپ كەتمەك. II. n. قىلماق. III. n. كۈلکە.
laughter [ˈla:f:tə]	n. كۈلکە.
launch [la:ntʃ, la:ntʃ]	I. v. ① پاراخوت سۇغا چۈشىمەك، پاراخوتىنى سۇغا [the] يۇددۇرىدىغان كىرىم (كېيىم). ② ئاتماق، قويۇپ بىرمەك. ③ باشلىماق؛ قۇرماق؛ ئاچماق؛ قوزغىماق. II. n. ① (پاراخوت) سۇغا چۈشۈش. ② ماتورلۇق كېمە.
laundry [ˈla:ndri]	n. ① كېيىم يۈيۈش دۈكىنى، كىرىم يۈيۈش دۈكە. ② [the] يۇددۇرىدىغان كىرىم (كېيىم).
laurel [ˈlɔ:ral]	n. ① دەپنە دەرىخى. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) شان-شەرەپ، پەخىر، شۆھرەت.
lavatory [ˈla:vətəri]	n. ① يۇيۇنۇش ئۆبىي. ② هاجىتىخانا، تەرەتختانى.
lavish [lævɪʃ]	II. adj. ① مەرد، سېخىي، ئۇچۇق قول. ② بەتىخىج. ③ ھەددىدىن زىيادە، بەكمۇ، تولىمۇ. III. v. ئىسراب قىلماق. بەتىخىج-لىك قىلماق، بېزەپ قىلماق، بۇزۇپ چاچماق.
law [la:]	n. ① قانۇن، قائىدە-نىزام، قانۇنىيەت. ② قانۇنىشۇناسلىق. ③ پەرمان.
lawful [ˈla:f:ul]	adj. قانۇنلۇق، قانۇنىيەت.
lawn [la:n]	n. چىمىلىق.

lawyer [ˈla:jə]	① قانۇنچى، قانۇنناس. ② ئادۇوكات.
layer [ˈleɪə]	① قاتلام، قەۋەت، قات. ② قويغۇچى، ئورۇنـ. لاشتۇرغۇچى (بىرەر نەرسىنى بىرەر جايىغا).
lay¹ [lei] v.	lay ¹ : laid [leid] (① قويماق؛ ئورناتماق، ئورۇنلاشتۇرـ. ② توخۇـ تۈغمەق. ③ يوقاتماق، يوقالماق (گۆمان). ④ يانقۇزۇۋەتمەك (زىراڭتىلەرنى)، يېتىپ كەتمەك ~ aise ~ بىر چەتىه قويماق، قوييۇپ قويماق. ② ساقلىماق، يىغماق (پۇلنى) ~ down ① تاشلىماق / ② تاشلىماق، ۋاز كەچمەك. ② قۇربان بولماق. ③ تۆزەمەك. ④ تىشەببۈس قىلماق.)
lay² [lei] v. → lie.	
layman [ˈleimən]	n. كەسىپ ئەھلى ئەمەس.
lazy [ˈleizi]	adj. هورۇن، ئېرىنچەك.
lb. =pound.	
lead¹ [li:d] v.	lead ¹ : led [led] (① يول باشلىماق، يېتىكلىمەك، [a ~] يېتىكچىلىك قىلماق، رەھبىرلىك قىلماق. ② ئۆتۈمىك، ئۆتكۈزمەك: ~ تۈرمۈشنى بەختلىك ئۆتكۈزمەك. ③ تەسىر قىلماق [a ~] ~ باشلىماق / off ~ سەۋەب بولماق. [the ~] ① n. ② (دراما) باش روپىچى، باش رولـ. ③ قوغۇشونـ.
lead² [led]	n. قوغۇشونـ.
leader [ˈli:də]	① رەھبىر، داهىي. ② باش ماقالە.
leadership [ˈli:dəʃɪp]	n. رەھبىرلىك، باشچىلىق، رەھبىرلىك قىلىش.
leading [ˈli:dɪŋ]	adj. ئاساسىي، مۇھىم، رەھبىرىي.
leaf [li:f]	n. leaves [li:vz] (① يوپۇرمەق. ② ۋاراق (كتابىنىڭ). ③ ياپراقـ.)
league [li:g]	n. ئىتتىپماق، بىرلەشمە، ئىتتىپماق.
lean [li:n]	(~t, ~ed, ~ t [lent], ~ ed) v.

۱) قىخايىماق، قىيسايماق، قىخايىتماپ. ۲) يۈلەنمك، تايانماق، يۈلمەن-
دۇرمەك، تاياندۇرماق. ۳) يان باسماق، ئېغىماق.
leap [le:p] v. I ئاتلىماق، سەكرەتمەك، ئاتلاتماق. II n. سەكرەش، ئاتلاش
big چوڭ سەكرەپ ئىلگىرىلەش.

learn [lə:n] v. تۈگەنمەك، ئۆكىنىڭالماق، بىلەمەك. ① (~ ed, ~ t : ~ ed, ~ t) (~ ed, ~ t : ~ ed, ~ t) ئۆزۈر دار بولۇشماق، خەۋەر تاپماق، خەۋەردار بولۇشماق، ۋاقىپلانماق.

learning [lə:nɪŋ] ② تىلىم، مەلۇمات، بىلىم. ① n.
learnt [lə:nt] v. → learn.

least [list] n. یوق دېيرلىك، ئەڭ little ← adv. & adj. I كىچىكلىك، ئەڭ ئاز مىقدار || ~ at (the) ئاز دېگىنде، ھېچ بولمدى خاندا / ~ not in the هېچئىمە، ھېچقايسى.

leather [ˈleðə] n. کون، بولغاری خوروم، تبره.

leave¹ [li:v] ~home: ① ئاييرلماق: left [left] v.
 ئويدين ئاييرلماق ② قويوب قويماق، قالدۇرۇپ قويماق، ئاشۇرۇپ قوساق، ئىشىپ قالماق. ③ ئەتنەماق: ④ ئاشۇرماق، هاشالە قىلا.

ماق || (sb. or sth.) alone ~ ئاربلاشماسلىق، كارى بولماسليق / behind ~ قالدۇرۇپ قويماق، ئۇنىتۇپ قالماق / off ~ ① قايتا كىيمەسلىك. ② توختىماق، توختاتىماق / out ~ قىسقارتىۋەتك.

leave² [li:v] ① رُؤْسَت، تِجَازَت. ② دَمْ ثَبِيلَش، تَهَنَّل. ③ خَوْشَلِيشِش، ئَايِرْ بَلِيش.

I. n. لِكْسِيَّه، نُؤْتُوق، دَرْس. ② تَهْبِه، تَهْ.
 II. v. ① لِكْسِيَّه سُوْزِلِمَهَك، نُؤْتُوق سُوْزِلِمَهَك، دَرْس نُؤْتَهَهَك.
 ② تَهْبِه بَرْمَهَك، تَلْمَهَك بَرْمَهَك.

led [led] v. → lead.

ledge [ledʒ] n. تکھہ.

leftist ['leftist] I. n. سولچی، سول قانات. II. adj. سولچیل،

left¹ [left] v. → leave.

left² [left] adj. I سول، سول تەرەپتىكى. II adv. سولغا، سولدا، سول تەرەپتە. III n. ① سول، سول تەرەپ، سول قول. ② سولچى، سول قانات.

leg [leg] n. پاچاق.

legal [li:gəl] adj. قانۇننى، قانۇnda كۆرسىتىلگەن، قانۇنلىق.

legation [li'geiʃən] n. ① ئىلچىخانا. ② ئىلچىخاندىكى بارلىق خىز. مەتچىلەر.

legend ['ledʒənd] n. ① ھېكايدى، رىۋايەت. ③ رىۋايەت ئەدەبىياتى.

legislation ['ledʒis'leɪʃən] n. ① قانۇن چىقىرىش، قانۇن تۈزۈش. ② قائىدە-نىزام، قائىدە-تۈزۈم.

legislature ['ledʒɪslətʃə] n. قانۇن چىقىرىش ئورگىنى.

leisure ['leʒə] n. بوش ۋاقت، بىكار، بوش. I بوش، بىكار. II adj.

lemon [lemən] n. ① لىمون. ② لىمون رەڭ، سۇس سېرىق.

lemonade ['lemə'neid] n. لىمون سۇيى.

lend [lend] v. () ئۆتنە بىرمەك، ئارىيەت بىرمەك، بېرىپ تۈرمەق.

length [lenθ] n. ① تۈزۈنلۈق. ② تۈزۈن-قىسىلىق || at ~ ～ قاخيرىدا، ئاخىرقى ھېسابتا، ئەڭ ئاخىردادا. ③ تەپسىلىي، تولۇق.

Leninism ['leninizəm] n. لېنىزىزم.

Leninist ['leninist] n. لېنىزىست، لېنىزىمچى.

lens [lenz] n. ① لېنزا. ② خرۇستالىك. (كۆزنىڭ)

lent [lent] v. → lend.

less [les] n. I كېچىككىنى، ئازغىنى، جىندەك little ← adv. & adj. II

ئازراق ① prep. a month ~ two days كەم: ② كەم كۈن كەم بىر ئاي. Six ~ four leaves two كېمەيتىكەندە: كېمەيتىكەندە

ئالىتىدىن تۆتىنى ئالسا ئىككىسى قالىدۇ.

- v. ① ئازايىماق، ئازايىتماق، كېمەيمەك، كېمەيتەمەك. lesson [ˈlesn] ② كىچىكلەتمەك: زۆرۈرىيەتنى ئازايىماق.

lesson [ˈlesn] ① دەرس. ② ساۋااق.

lest [lest] conj. نېمىلا بولمىسۇن. بىلگى.

v. ~ (~) ① رۇخسەت قىلماق، يۈل قويىماق، قويۇپ [let] let [let]

بىرمەك. ② قىياس قىلماق، پەرداز قىلماق. ③ تىجارىگە بىرمەك

(ئۆي، يەر قاتارلىقلارنى) || ~ ① قويىماق. ② down

ئۆمىدىسىزلەنمەك، ئۆمىدىسىزلەندۈرمەك. ③ (قىيىنچىلىققا دۇج

كەلگەنە بىراۋىنى) تاشلىۋەتمەك / off ~ قورال تاشلىماق / go

قويۇپ بىرمەك، بوشاتىماق / slip ~ (پۇرسەتنى) ئۆتكۈزۈۋەتمەك.

let's =let us.

letter [ˈletə] ① ھەرپ. ② خەت، خەت-چەمەك. ③ بىلىم.

④ ئەدەبىيات: ~ to the ① خەتىسى بويىچە. ② قاتىق.

③ ئەنتايىن توغرا.

level [ˈlevl] I ① سەۋىيە. ② دەرىجە، دەرىجىلىك. ③ تەكشىلىك [təkʃɪlɪk]

تەكشى يۈز. II ① تۆز، تەكشى. ② تەڭ دەرىجىلىك، ئوخشاش،

v. II تۆزلىمەك، تەكشىلىمەك، تەڭ قىلماق.

lever [ˈli:və, ˈlevə] n. پىشاڭ.

liable [ˈlaɪəbl] adj. ① جاۋابكارلىقى بار، مەسى ۋەلىيىتى بار

بولغان. ② ئاسانلا . . . ، ئوڭايلا . . . :

n. يالغانچى.

liar [ˈlaɪə] I adj. ① سېخىي، مەرد، تۈچۈق قول، مول،

باي، تولۇق، يېتىرىلىك. ③ كۆكس-قارنى كەڭ، قورسقى كەڭ.

④ ئەركىن، ئەركىنلىك. II n. باشباشتاقلىق، لىبېرالىست.

liberalism [ˈlibərəlɪzəm] n. لىبېرالىزم.

liberate [ˈlibəreɪt] v. ئازاد قىلماق، قويۇپ بىرمەك، ئەركىنلىككە

ئېرىشىمەك.

یور ڈتماں۔

light² [laɪt] ① پینک، یه گل، ٹپچل، ٹاددی. ② ٹسان، ٹو ٹای.

light³ [laɪt] (ئاتىن) چۈشىمك. ① (lit, ~ ed : lit [lit], ~ d) v. (فۇشلار) قونماق. ③ تۈيۈقسىز تۇچراشماق. ④ بايىمىماق، سەز- مەك.

lighten ['laɪtn] v. ① يورۇماق، يورۇتماق، يانماق، ياندۇرماق.
② چاقماق، چاقماق چىقلماق.

lighthouse ['laɪθaʊəs] مایاک n.

lightly [ˈlaɪtli] ① ثانلأا، ثوڭايلار. ② يېنىك، يەڭىل. ① adv.

lightning [ˈlaɪtnɪŋ] n. چاقماق چاقناش، چاقماق چېقش.

likely ['laikli]، مُمكِن. ② لايق. ③ بـلكـي. ① adv. I

likeness [ˈlaiknɪs] n. ئوخشىش، توشّاپ كېتىش.

I. likewise adv. تۇخشاشلا، بۇرۇقىدەكلا، ئاۋۇقىدەكلا، [’laikwaiz] يېنىلا. II. conj. هم، ... مۇ، بلكى، ئۇنىڭ ئۇستىگە.

like¹ [laik] The two ① تۇخشاش، ئوخشایدیغان: ① adj. I

buildings are very ~
 ◇ Wat's the مەك، ... تەك، ... گە ئوخشايدىغان: ②

prep. ئۇرۇمچىنىڭ ھاؤاسى قانداق؟ II weather ~ in Urumqi?

بىلەن ئوخشاش: swim ~ a fish بىلىقتك سۇ ئۆزىمك.

v. ① ياخسى كورمهك، هەۋەس قىلماق، خۇستار بولماق. ② تۇمىد قىلماق، ئازارزو قىلماق.

lily ['lili] گولسامساق، پیازگول.

limb [lim] ① قول-قایاغ، پوت-قول، قانات، شاخ. n.

lime [laɪm] هاک.

limestone [ˈlaɪmstəun] n. هاک تېشى، هاک تاش.

لیمت.

چەکلىك. adj.

limited [ˈlɪmitid]

v. دەلدەڭلەپ ماڭماق، ئاقسادپ ماڭماق، ئاقسىماق.

limp [limp] v. دەلدەڭلەپ ماڭماق، ئاقسادپ ماڭماق.

line [lain] n. ① يىپ. ② سىم. ③ سىزىق؛ يول. ④ چېڭرا، چەك، چەك-چېڭرا.

⑤ رەت، قاتار. ⑥ قۇر، مىسرا. ⑦ سەپ. ⑧ لۇشىمەن؛ نىشان، فائچىن.

v. ① كەسىپ، هۇنەر. ② لۇشىق تارتىماق. ③ رەتكە تىزىلمامق، قاتار بولماق، سەپ بولماق، سەپكە تىزىلمامق.

linen [ˈlinin] n. ① كاناب. ② (كاناب رەخت) بۇيۇمىلىرى.

v. ① تۈرمامق، توختىماق، ئايلىنىپ يۈرمەك، تارتىش.

② جان تالاشماق، سەك-حاق، قىيالماسلىق، مېھرىنى ئۆزۈلمىسىك. ③ جان تالاشماق، سەك-راتقا چۈشۈپ قالماق.

linguist [ˈlingwist] n. تىلىشۇناس.

linguistics [ling'gwistik̩s] n. تىلىشۇناسلىق.

lining [laiñiŋ] n. ئىستەر، ئىستەرلىك.

link [link] u. ① حالقا: ~ the key ئاچقۇج، تۈگۈن، مۇھىم

حالقا. ② ئالاقىچى، ئالاقىلەشكۈچى. ③ تۇتاشتۇرغۇج، باغلىغۇج.

v. تۇتاشتۇرمامق، باغلىماق، بىرلەشتۈرمەك.

~ theory with practice نىزەرىيە بىلەن ئەملىيەتنى بىرلەشتۈرمەك.

lion [ˈlaιən] n. شىر.

lip [lip] n. كالپۇك، لەۋ.

liquor [ˈlikə] n. ① ھاراق، ھاراق-شاراب. ② ئېرىتىمە، سۈيۈقلۈق.

list [list] n. ئىسىمىلىك، تىزىم، مۇندەر بىجە، جەدۋەل.

v. تىزىلمامق، مۇندەر بىجە تۆزىمەك.

listen [lisn] v. ئاڭلىماق، تىڭىشىماق.

listener [lisnə] n. ئاڭلىغۇچى، تىڭىشىغۇچى.

lit [lit] v. → light.

literary [ˈlitərəri] adj. ئىددەبىي، بەدىئىي.

literature [ˈlitəritʃə]	۱. ئىدەبىيات. ۲. هۆجھەت.
litter [ˈlɪtə]	n. جىرغا.
little [ˈlitl̩]	I adj. ۱. كىچىك، يۇمران. ۲. پاكار. ۳. ئاز، يوق دېيەرىلىك: ◇ time left There is قالغان ۋاقتى كۆپ ئەمەس، ھېچقانچە ۋاقت قالمىدى ~ ئازغىنە، ئازراق، كىچىككىنە: have a ~ time You still سېنىڭ يەنە ئازراق ۋاقتىڭ بار. II n. ھېچقانچە، ئازراق: ئاز: ~ at the meeting, I can tell you (least : less) adv. III ۋاشىنى ئەھۋالنى تېتىپ بېرەلمەيمەن. ۴. ناھايىتى ئاز دەم ئالىدۇ / ~ ئازغىنا، ئازراق، كىچىككىنە: He rests ~ من يىغىنغا قاتناشمىغان، سائى ھېچقانچە ئەھۋالنى تېتىپ بېرەلمەيمەن. ۵. ئۇ ناھايىتى ئاز دەم ئالىدۇ / ~ a ئازغىنا، ئازراق، كىچىككىنە: I shall rest a ~ now من ئازراق ئارام ئېلىۋالىي.
lively [ˈlaivli]	adj. جانلىق، تېتىك، تەسىرلىك.
liver [ˈlivə]	n. جىگەر.
live¹ [liv]	v. ۱. ئولتۇرالاشماق، ماكانلاشماق؛ تۈرماق. ۲. ھايات كەچۈرمەك، ياشىماق، تۈرمۈش كەچۈرمەك: ~ Long ... ياشىسۇن ... ! ۱. ... on ~نى ئاساسىي تۈزۈق قىلماق. ۲. ... كە تايىنىپ كۈن كەچۈرمەك / up to ~ ئەمەل قىلماق، ۋەدىگە ۋاپا قىلماق.
live² [laiv]	adj. ۱. جانلىق، تىرىك. ۲. يېنىپ تۈرغان. كۆيۈپ تۈر- غان. ۳. تېتىك، جوشقۇن. ۴. ئەينى ئەھۋال.
living [ˈlivɪŋ]	I adj. ۱. تىرىك، جانلىق، ھازىرقى. ۲. ئەينى، تۈپتۈخشاش. II n. تۈرمۈش، تىرىكچىلىك، تۈرمۈش ئۆسۈلى.
lizard [ˈlizəd]	n. كەسلەنچۈك.
limitation [ˈlimiˈteʃən]	n. ۱. چەكلىمە، چەك-چېڭىرا. ۲. كەمچىلىك، نۇقسان، قۇسۇر.
load [ləud]	I n. ۱. يۈك، ئېغىرلىق. ۲. كۆتۈرۈش مقدارى، قاچىلاش

مقدارى. I. v. قاچىلىماق، باسماق (يۈكىنى).

loaf [ləʊf] n. بىر بولكا. (loaves [ləuvz])

loan [ləun] I. n. ① قىرز بېرىلگەن نەرسە، ئارىيەت بېرىلگەن نەرسە. ② قىرز پۇل. II. v. قىرز بەرمەك.

local ['ləukəl] adj. ① يەرلىك، شۇ جايىنىڭ: time ~ شۇ جايىنىڭ ۋاقتى بىلەن. ② قىسىمن.

localism ['ləukəlizəm] I. n. ① مەھدىلىۋازلىق، يەرلىك كۆز قاراش. ② شېۋە.

locate [ləu'keit] v. ① تۇرنىنى تاپماق، تۇرنىنى كۆرسەتمەك. ② تۇرۇنلاشتۇرماق، جايلاشتۇرماق.

location [ləu'keiʃən] I. n. ① تۇرۇن؛ جاي. ② كۆرسىتلەنگەن جاي، بىلگىلەنگەن جاي.

loci ['ləusai] n. → locus.

lock [lɒk] I. n. ① قۇلۇپ. II. v. قۇلۇپلىماق، قۇلۇپلانماق.

locomotive ['ləukə'məutiv] n. پاراۋۇز.

locus ['ləukəs] I. n. (loci [ləusai]) تۇرۇن، جاي، تۇرۇشلۇق جاي [ləukəs]

lodge [lɒdʒ] I. n. خەۋەرلىشىش بۆلۈمى. II. v. قونۇپ قالماق، قوندۇرماق، ۋاقتىلىق تۇرماق، ۋاقتىنچە تۇرماق.

lodging ['lɒdʒɪŋ] I. n. ① ياتاق، ۋاقتىلىق ياتاق. ② ئۆي؛ ئىجارىگە بېرىلىدىغان ئۆي. تۇرالغۇ (جاي).

lofty ['lɔfti] adj. ① ئېگىز، يۈقىرى، ئۈستۈن. ② ئېسىل، يۈكسەك، ئالىي، ئالىيجاناب. ③ تەكىبىئور، ھاكاۋۇر.

log [lɒg] I. n. ① ياغاج. ② دېڭىزچىلىق خاتىرسى.

logic ['lɒdʒik] n. مەنتىق، لوگىكا.

loin [ləin] I. n. ① (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) بىل. ② بېقىن گوشى، ئىنچىكە بىل.

lone [ləun] adj. يالغۇز، غېربىب، يەككە-يېگانە.

lonely ['ləunli] I. adj. يالغۇز، غېربىب، غېربىانە، يەككە-يېگانە.

(2) چەت، خىلۇت، ئادەم بارمايدىغان.

lonely [ləʊnəm] adj. غېرىب، يالغۇز، يەككە-يېگان، جىمجىت، سۈرۈن.

longitude [lɔːndʒɪtju:d] n. مېرىدىشان، ئۆزۈنلىق.

long¹ adj. ئۆزۈن، ئۆزۈنچاڭ؛ ئۆزۈن ۋاقتى، [lɔŋ] n. ئۆزۈن ۋاقتى، [lɔŋ] ~ before

ئۆزۈن. adv. II ئۆزۈن، ئۆزۈنچە؛ پۇتون || ~ before

بۇرۇن / ~ كېيىن، ئۆزۈقتىن كېيىن / ! ~ So ~ ! (جانلىق تىلدا) خەيرخوش!

long² [lɔŋ] v. ئارزو قىلماق، تەشنا بولماق.

look [luk] v. I ① قارىماق، سەپ سالماق، كۆزەتمەك، نىزەر سالماق.

② كۆرۈنمەك، بىلىنىمەك || ~ خەۋەر ئالماق، ئاتىدارچىلىق

قىلماق / ~ كۈتمەك، ئۆمىد قىلماق / forward to

تەكشۈرمەك / ~ up (لۇغىت ياكى باشقا كىتابلارنى) ئاقتۇرماق.

② يوقلىماق، زىيارەت قىلماق. II ① قاراش، بىرقاراش. ②

كۆرۈنۈش، تاشقى كۆرۈنۈش. ③ چىراي، ئەپت || ~ new يېڭى

قىياپەت، يېڭى نۇسخا.

looking — glass ['lukiŋglas] n. (كۆرۈدىغان) ئەينەك.

loom [lu:m] n. دەستىگاھ، رەخت توقۇش ماشىنىسى.

loose [lu:s] adj. I ① بوش (تۈپرەق، توپا قاتارلىقلار). ② (چاپان) قازادە، كەڭىرى.

v. بوشاتماق، بوشاشتۇرماق، قويۇپ بىر-مەك.

lord [lɔ:d] n. ① پادشاھ، خان. ② [Lord] خۇدا. ③ ئاقسوڭەك.

lose [lost] v. ① يوقالماق، يوقاتماق، قولدىن [lu:z] كەتمەك، ئايىرلىماق، چۈشۈرۈپ قويماق. ② ئىسراب قىلماق، بىزەپ

قىلماق. ③ كېيىن قالماق، ئارقىدا قالماق (سانائەت). ④

ئۇتتۇرماق، يېڭىلىمەك. ⑤ زىيان تارتىماق || be lost in (چۈڭقۇر

خىيال ياكى هېيراللىقىغا) چۆممەك، چۆمۈلمەك / oneself / ~ يولدىن

ئازماق، يولدىن ئادىشىپ قالماق / ~ زېمن قويماق، oneself in sth.

کرشمەك، بېرىلەمەك.

loss [lɒs] n. ① يوقىتىش، قولدىن بېرىش، يۇتۇرۇپ قويۇش. ② زىيان، چىقىم. ③ ئىسراپخورلىق، ئىسراپچىلىق. ④ مەغلۇبىيەت، يېڭىلىش.

lost [lɒst] v. → lose.

n. چەك، چەك ئېلىش. ② پېشانە، تەقدىر، تەلەي. ③ (بىر) تۈركۈم، (بىر) توب، (بىر) يۈرۈش. ④ بىر پارچە (يدر) a ~ a (جانلىق تىلدا) ناھايىتى، بەك، جىق، كۆپ / كۆپ / نۇرغۇن، نۇرغۇنلىغان، كۆپلەپ.

loud [laud] adj. I ① جاراڭلىق، ياخراق، ئۇنلۇك، ئاۋازلىق.

② كۆزگە چېلىقىدىغان، ئالا-يېشىل.

loudly [ˈlaudli] adv. ① ئۇنلۇك، جاراڭلىق، ئاۋازلىق.

② ئالا-بۇلا، ئالا-يېشىل.

I n. ① سۆيۈش، كۆيۈنۈش، ياخشى كۆرۈش. ② ھەۋەس. ③ مۇھەببىت، ئىشق.

II v. ① سۆيمىك، كۆيۈنەك، ياخشى كۆرمەك. ② ھەۋەس قىلماق، خۇشتار بولماق.

lovely [ˈlaʊvli] adj. ① چىراىلىق، گۈزەل، ئۆماق، سۆيۈملۈك، مېھربان. ② خۇشالىق، قىزىقارلىق، قىزىق.

lover [ˈlaʊvə] n. ① ھەۋەسكار، ھەۋەسمىن. ② يار، سۆيىگىنى، ئاشقى، يىگىتى. ③ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) ئاشقى-مىشوق.

I adj. ① پەس، پاكار، تۆۋەن. ② بوش، ئاجىز. ③ تۆۋەن [ləu]

دەرىجىلىك، قوپال. ① تۆۋەن، تۆۋەندە، تۆۋەنگە.

② پەس ئاۋاز بىلەن، بوش ئاۋاز بىلەن. ③ تەرزان.

lower [ˈlaʊə] adj. I (نەڭ سېلىشتۈرما دەرىجىسى) پەستىكى، تۆۋەندىكى. II v. تۆۋەن چۈشۈرمەك، تۆۋەنلىتمەك، پەسىيتىمەك.

n. (دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) ئويىمانلىق، ئويىمان يەر.

adj. ساداقەت، ساديق.

loyalty [ˈlɔɪəlti] n. ساديق، ساداقەت، ساداقەتلىك.

Ltd. ltd. = limited.

luck [lʌk] n. ئامەت، تەلەي، بەخت.

lucky [ˈlʌki]	بەختلىك، تەلەيلىك، ئامەتلىك، پېشانسى ئوڭ.	adj.
luggage [ˈlʌgidʒ]	نۈك-تاق.	n.
lull v. ①	تىنچلەنماق، تىنچلاندۇرماق، ئۆيقۇسنى كەلتۈر.	[lʌl]
مەك، ئۇخلاتماق. ②	بېسىلماق، بېسىقماق.	I
نەش. ③	بېسىقىش مەزگىلى، تىنچلىنىش مەزگىلى.	n. بېسىقىش، تىنچلىنىش
lumber [ˈlʌmbə]	ياغاج، ئوتۇن، ياغاج ماتېرىيال.	n.
lump [lʌmp]	① پارچە. ② كالدەك، ھۈرەك، (ئىشىپ پولتىبىپ چىققان جاي).	n.
lunch [lʌntʃ]	چۈشلۈك تاماق، چۈشلۈك غىزا.	n.
luncheon [ˈlʌntʃən]	چۈشلۈك تاماق زىيابىتى.	n.
lung [lʌŋ]	ئۆپك.	n.
liquid [ˈlikwid]	سۈيىقلۇق، سۈيىق جىسم.	n.
lure [ljuə, lɪjə:]	I سېھىرى كۈج، جىزبە قىلغۇچى كۈج، جەلپ قىلىش كۈچى. II ئۆزىگە تارتىماق، ئېزىتتۈرمەق، ئالدىماق.	n.
lurk [lə:k]	v. يۈشۈرۈنماق، مۆكمەك، پىستىرما قىلماق.	v.
lust [lʌst]	I نەپس، ئاززو-ئارمان؛ شەھۋەتپەرسلىك، شەھۋانىيەت. II كويىدا بولماق؛ مېھرىنى ئۆزەلمەسىلىك.	n.
luster = lustre .	① پارقىراق، يالتراق. ② شەرەپ، شەرەپلىك.	n.
lustre, luster [ˈlʌstə]	① پارقىراق، يالتراق. ② شەرەپ، شەرەپلىك.	n.
lusty [ˈlʌsti]	ساغانام، كۈچلۈك، كۈج-قۇۋۇشتىك، كۈج-قۇۋۇشتى ئورغۇپ تۈرگان.	adj.
luxuriant [lʌg'zjuəriənt]	① قويىق، بۈك-باراقسان، زىچ. ② مول، باي، كۆپ. ③ كۆزنى قاماشتۇرىدىغان، چىراىلىق، گۇ-زەل.	adj.
luxurious [lʌg'zjuəriəs]	① زىبۇ-زىننەتلىك، ئىيىش-ئىشرەت. ② كاتتا، ھەشەتلىك.	adj.
luxury [ˈlʌkʃəri]	① كەيىپ-ساپالىق. ② زىبۇ-زىننەت بۇيۇملىرى.	n.

M

- M, m [em]** ئىنگليز تلى نېلىپەسىنىڭ ئون ئۈچىنچى ھەربىي n. ئاپا، ئانا (mamma نىڭ قىسقارتلىمىسى).
- ma [ma:]** ماشىنا. ② ئورگان، ئىداره، تەشكىلات. ①n.
- machine [mə'ʃin]** ماشىنا. ② ئورگان، ئىداره، تەشكىلات.
- machinegun [mə'ʃingʌn]** پىلىمۇت. n.
- machinery [mə'ʃinəri]** ماشىنا (ئۆمۈمىي ئاتىلىشى). ①n.
- マシニニア [mə'sinjia]** ماشىنىڭ ھەرقايىسى بۆلەكلىرى. ③ ئورگان، ئىداره، تەشكىلات.
- mad [mæd]** ① سارالىق، غالجىر. ② مەستانە، مەستانىلەرچە، قىزىقانلىق بىلەن.
- madam [’maedəm]** خېنىم، ئاغىچا. n.
- madame [’maedəm]** خېنىم، ئاغىچا (توى قىلغان ئاياللارغا ئىشلىتىدۇ.
- made [meid] v.** ← make.
- madness [’maednis]** ① ساراڭلىق، تەلۋىلىك، ئىسەبىيلىك. ② قىزىقانلىق.
- magazine [’maegə’zi:n]** ① ژۇرنال. ② قورال-ياراق ئىسکىلاتى.
- magic [’maedʒik]** ①n. سېھىرگەرلىك، جادۇگەرلىك. ② سېھىرىي I. كۈچ، مەپتۇن قىلىش كۈچى. II. سېھىرىي، سېھىرىي كۈچكە ئىدە.
- magistrate [’maedʒistrat]** ①n. ماگىسترات، مەمۇرىي ئەمەلدار (بىزى مەملىكتەردىكى شەھەر ياكى ناھىيە باشلىقىنى كۆرسىتىدۇ).
- magnanimous [mæg’naeniməs]** adj. كەڭ قورساق، مەرد، ئۈچۈق يو-
- magnet [’maegnit]** ①n. رۇقق، خۇش خۇيى.
- ماگнит.** ② جەلپ قىلىش كۈچى، جەلپ

قىلغۇچى.

magnificence [mæg' nifisns] n. كۆركەملىك، هەشەمەت، كۆركەملىك، هەشەمەتلىك، هەيۋەتلىك.

magnificent [mæg' nifisnt] adj. هەشەمەتلىك، هەيۋەتلىك، سەلتەنەت. لىك، كۆركەم.

magnify ['mægnifai] v. ① كېڭىتىمەك، چۈڭىتىماق. ② مۇبالىخە قىلماق، ئاشۇرۇۋەتمەك.

magnitude ['mægnitju:d] ①n. ئۆلۈغلىق. ② مۇھىملىق. ③ رازىمېرى، مقدار. ④ (يۈلتۈزۈرنىڭ) يورۇقلۇق.

maid [meid] ①n. (جانلىق تىلدا) قىز، قىز بالا. ② دېدەك، ئايال چاكار.

maiden ['meidn] I. n. (بېزىق تىلدا) (تۈرمۇشقا چىقمىغان) قىز. II. adj. تۈرمۇشقا چىقمىغان، يۈزى ئېچىلمىغان، تۇنجى قېتىمىلىق.

mail [meil] I. n. پوسۇلكا، خەت-خالتا. II. v. پوچىتىدىن ئۇۋەتمەك.

main [mein] I. adj. ① مۇھىم، ئاساسىي، غول. ② بارلىق كۈچى بىلەن. ① n. 0282 ① تۈرۈبا غولى، ئاساسىي تۈرۈبا. ② ئاساسىي قىسىمى. ③ كۈج، كۈج-قۇۋۇھەت.

mainly ['meinli] I. adv. ① ئاساسىي جەھەتسىن. ② كۆپ قىسىمى.

maintain [men'tein] ①v. داۋاملاشتۇرماق، ساقلىماق. ② تىشىبىيۇس قىلىماق. ③ باقماق، قامىسىماق. ④ ئاسىرىماق، كۆتمەك.

maintenance ['meintinəns] ①n. داۋاملاشتۇرۇش، ساقلاش، ساقلىدە. ② بېقىش، كۈتۈش، قامداش، ئاسراش. ③ تۈرمۇش خراجىتى، تۈرمۇش راسخودى.

maize [meiz] n. كۆممىقوناق.

majestic [mə'dʒestik] adj. ئابرۇيلۇق، هەيۋەتلىك، ئىسىل، ئالىيجا-ناب.

majesty ['mædʒisti] ①n. ئابرۇي، قىدر-قىممەت، هەيۋەت.

- major** [ˈmeidʒə] adj. (ئىككىنىڭ ئوتتۇرسىدا) چوڭراق، مۇھىم. I
راق، زۆرۈرەك. II n. (قۇرۇقلۇق ئارمىيە قىسىملرىدا) مايور.
majority [məˈdʒɔriti] n. كۆپچىلىك، كۆپ سانلىق.
- make** [meik] v. (1) ياسماق، ئىشلەmek، [meid] (made) (2) ياراتماق، كەشىپ قىلماق. (2) ئېرىشىمەك، ئىگە بولـ.
ماق، تاپماق، هاييان تاپماق: ~a living
تەييارلىق قىلماق، جابدۇنماق، جابدۇماق. (4) تۆزىمەك، توپلىماق،
شەكىللەندۈرمەك، تەشكىل قىلماق، تەركىب تاپماق. (5) (قوشما
تولدۇرغۇچى بىلدەن بىرگە كېلىپ، ... قىلماق، مەجبۇرلىماق
دېگەنگە ئوخشاش ئۆقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) : We~him our group
leader بىز ئۇنى گۈرۈپبا باشلىقلۇقا سايلىدىق /sb. laugh /
كۆلدۈرمەك. II (1) ياساش، ياساش ئۆسۈلى، ئىشلەش. (2)
شەكىل، نۆسخا، پاسون.
maker ['meikə] n. ياسغۇچى، ئىشلىگۈچى.
- malaria** [mə'lærɪə] n. بىزگەك.
- male** [meil] ①n. &adj. ئەر، ئەركەك. ② ئەركەك ھايوۋانات.
- malice** ['mælis] n. تۆچىمەنلىك، يامان نىيەت، يامان غەرمەز.
- mamma** [mə'ma:] n. ئانا، ئاپا (باللار تىلى).
- mammal** ['mæməl] n. سۇت ئەمگۈچى ھايوۋانلار.
- man** [men] n. I (1) ئەر، ئەركىشى، بالاغىتكە يەتكەن [men]
ئوغۇل بالا. (2) ھەممە ئادەم، ھەر كىم: Any ~ could
do ئۇنداق ئىشنى ھەر كىم قىلايىدۇ. (3) ئىنسان، ئىنسانىيەت.
(4) ئەمسىكەر. (5) ئەر چاكار، قول ئاستىدىكىلەر. II v. ئادەم ئورۇنلاـ.
شتۇرماق.

- man-made** ['mænmeid] adj. سۈنئىي.
- manage** ['mænidʒ] v. (1) ئۆتىمەك، بېجىرمەك، بىر تەرەپ قىلماق،
كۆنترول قىلماق، باشقۇرماق. (2) ھەيدىمەك، ئىدارە قىلماق.

③ ئۇرۇندىماق، ئامال قىلماق، چاره قىلماق.

management [’mænidʒmənt] ① n. بېجىرىش، ئۆتىش، باشقۇرۇ،
ئىدارە قىلىش، بىر تەرەپ قىلىش. ② باشقارما، ئىدارە.

manager [’mænidʒə] n. دىرىپكتور، باشقۇرغۇچى.

mane [mein] n. يال (ئات، شر قاتارلىقلارنىڭ).

manger [’meindʒə] n. ئوقۇر.

manhood [’mænhud] ① n. بالاگىتكە يەتكەن ئوغۇل بالا، چوڭ ئادەم. ② جاسارەت، غېيرەت. ③ ئەر.

manifest [’mænifest] I adj. روشن، ئېنىق، ئۆچۈق.

II ① ئۆچۈق ئىپادىلىمەك، نامايان قىلماق، كۆرسىتمەك.
② پەيدا بولماق، مېدانغا كەلدىمەك.

manifesto [’mæni’festəu] n. (~S ~es) خىتاب، خىتابىنامە، بايا-نات.

manifold [’mænifəuld] adj. هەر خىل ئىشلىتىلىدىغان، هەر خىل تۈرلۈك، كۆپ تەرەپلىك.

mankind [mæn’kaɪnd] n. ئىنسان، ئىنسانىيەت.

manly [’mænli] adj. ئوغۇل بالا مىجەز، ئەركەك مىجەز، ئۇزىمەت.

manner [’mænə] ① n. ئۆسۈل، چارە، شەكىل. ② پوزىتسىيە، يۈرۈش-تۈرۈش. ③ ئادەت، ئۆرپ-ئادەت، قائىدە-يۈسۈن.
④ ئەدەب، ئەدەبلىك. ⑤ خىسلەت، ئۆسلىك.

mansion [’mænsjən] n. بىنا، ساراي، ھەيۋەتلىك ساراي. ② ياتاق بىناسى.

mantle [’mæntl] ① n. يېپىنچا، چاپلاش. ② يوپۇق. ③ تور پىلتە (گازۇاي لامپىنىڭ).

manual [’mænjuəl] I adj. قول بىلەن ئىشلىنىدىغان.
II . قوللانما، قىبلىنامە.

manufacture [’mænju’fækʃə] I ① v. ياسىماق، ئىشلىمەك،
ئىشلەپ چىقارماق. ② ئويىدۇرۇپ چىقارماق، كەلسە-كەلمىس يازماق.

۱) ۱. ۲) مەھسۇلات.

n. ۱) ۱. ۲) مەھسۇلات. ۱) ۲) مەھسۇلات.

manure [mə'nuə] n. ۱) ۲) مەھسۇلات.

many ['meni] (more [mɔ:], most [məust]) adj. &n.

(سوپەت بولۇپ كەلگەندە پەقەت ساناق ىسىملارنىلا ئېنىقلاب كېلىدۇ)

كۆپ، نورغۇن، بىرمۇنچە || ~ haw قانچە، نەچچە، قانچىلىك a

/ good نورغۇن، كۆپ، جىق / ~ ① one too ② ۋار تۈقچە.

② پۇتلىكا شاش.

map [mæp] n. خەرتىتە.

maple ['meipl] n. ئېرەن، ئېرەن دەرىخى.

mar [ma:] v. زەخىملەندۈرمەك، بۇزماق.

Mar. = **March.**

Marathon ['mærəθən] n. ماراфон.

marble ['ma:bl] ① مەر-مەر، مەر-مەر تاش. ② مەر-مەر ئويمى بؤيۈملار.

March [ma:tʃ] n. مارت.

march [ma:tʃ] v. ماڭماق، ماڭدۇرماق، رەتلەك ماڭماق، رەتە.

لەك ماڭدۇرماق، يۈرۈش قىلماق، يۈرۈش قىلدۇرماق.

① مېڭىش، يۈرۈش، هەربىي يۈرۈش، سەپەر. ② مارش. ③ ئىلگىرىلەش، تەرقىييات.

mare [meə] n. بايتال، بىيە.

margin ['ma:dʒin] ① ئاق قالدۇرۇلغان جاي (كتاب بېتى،

خدت-چەك قاتارلىقلارنىڭ ئاق قالدۇرۇشقا تىگىشلىك جايى)

② ياقا، لەۋ، گىرۋەك، بوي (كۆللەرنىڭ). ③ ئېشىندى.

④ پەرق.

marine [mə'ri:n] ① دېڭىزنىڭ، دېڭىزدىن چىققان، دېڭىزغا

ئائىت. ② پاراخوتقا ئائىت، دېڭىز ئارقىلىق يۆتكەيدىغان.

mariner ['mærinə]	n. دېڭىزچى، كېمىچى.
mark [ma:k]	I. ① بىلگى، ماركا. ② تارتۇق، داغ، ئىز، ئىسەر.
	③ ئاتاق، نام. ④ نومۇر. ⑤ قارا، نىشان. ⑥ ميزان، ئۆلچەم.
	①v. ① بىلگىلىمەك، بىلگى قويىماق. ② نومۇر قويىماق.
market ['ma:kit]	I. n. بازار. II. v. سودىلاشماق، سودا قىلماق، ساتماق، سېتىلماق.
marriage ['maeridʒ]	n. توي، نىكاھ، توي مۇراسىمى.
married ['mærid]	adj. نىكاھلىق، نىكاھلانغان، نىكاھدىكى.
marry ['mæri]	v. توي قىلماق، نىكاھلانماق.
Mars [ma:s]	n. > ئاسترونومىيە < مارس.
marsh [ma:ʃ]	n. ساز، سازلىق: <gas> پاتلاق گازى.
marshal ['ma:ʃəl]	n. مارشال.
martyr ['ma:tə]	I. ① قوربان. ② قىينالغۇچى، ئازابلانغۇچى، زىيانكەشكەنلىكە ئۈچۈن بىلەنلىكى.
	II. v. قىينىماق، ئازابلىماق، زىيانكەشـلىك قىلماق.
marvel ['ma:vəl]	I. n. مۇجيىزه، كارامەت. II. v. ~led : ~ing (~led) هەيران قالماق، ئەجەبلىئەمەك.
marvel(l)ous ['ma:viləs]	adj. ① غەيرىي، غەلتى. ② (جانلىق) تىلدا) ئەڭ ياخشى، ئىنتايىن ياخشى، بەلەن.
Marxism ['ma:ksizəm]	n. ماركسزم.
Marxist ['ma:ksist]	I. n. ماركىسىست، ماركسىزىمچى. II. adj. ماركسىزملق.
masculine ['ma:skjulin]	adj. ①ئىر، ئىركەك. ② باتۇرلىق، جەـ سۇرلىق. ③ > گراماتىكا < مۇزەكىدر.
mask [ma:sk]	n. نقاب، چۈمپەرەد، ماسكا.
mason ['meisn]	n. ① تامىچى. ② تاشچى.
mass [mæs]	I. ① كالىدەك، كۆمىلاج، پارچە، دۆۋە. ② نۇرغۇن.

③ زور مقدار. ④ (کۆپلۈك ئىشلىتىلىپ، ئالدىغا the زور قوشۇلغاندا) ئامما. ⑤ «فىزىكا»، ماسسا. I adj. ئاممىۋى، زور

مقداردا. II v. توپلىماق، توپلانماق، يىغماق، يىغلماق.

mast [ma:st] n. ① <كېمە> ماچتا. ② تۈرۈك، بايراق سېبى، تۇغ [ma:st] دەستىسى. ③ ئاتىپىتنا خادىسى.

I ① ئىگە، خوجايىن، ياللىغۇچى، باشقۇرغۇچى. [ma:stə]

② مۇئەللەم. ③ ئۇستا، ئۇستا، پىر. ④ ماستېر (ئىلمىي تۇنۋان)

. ⑤ بەگزادە. II adj. ئۇستا، ماھىر. III v. كوتىرول قىلماق،

تىزىگىنىلىمەك، ئىڭلىمەك، ئىلىكىدە تۇتماق؛ پۇختا بىلەمەك، پىشىق بىلەمەك.

mat [mæt] n. پالاس، سېلىنچا، كۆرپىچە، چۈشەك، پېتەك. . n. سەرەڭىگە.

match¹ [mætʃ]

I ① مۇسابىقە. ② قارشى تەرەپ، رەقىب. II adj. نىكاھ، نىكاھلىنىش. ③ جور، جۈپ. III v. مۇسابىقىلەشمەك،

كۈچ سىناشماق.

mate [meit] I ① شېرىك، ھەمراھ، خىزمەتداش. ② ياردەمچى. II ③ جۈپ، جور.

material [mə'tiəriəl] I ① adj. ② ماددىي. II n. ماتېرىيال. III ③ جىسمانىي، تەن. ④ مۇھىم، زۆرۈر، زور.

materialism [mə'tiəriəlizm] n. ماتېرىيالىزم.

materialist [mə'tiəriəlist] n. ماتېرىيالىزمچى، ماتېرىيالىست.

materialize, materialise [mə'tiəriəlaiz] I v. ① ماددىيلاشماق، ماددىيلاش. ② كونكرېتلاشتۇرماق.

III ③ (پىلان) ئەمەلگە ئاشماق، ئەمەلگە ئاشۇرماق.

mathematics ['mæθēm'ætiks] n. ماتېماتىكا.

matter ['mætə] I n. ① ماددا. ② مەزمۇن، مەند، ماهىيەت.

III ③ خەت-چەتك. ④ مەسىلە، ئەھۋال، ئىش a ~ of || تەخىنەن

a ~ of fact / as a ~ of course / as a ~ of course / تېكىشلىك

راتىنى ئېيتقاندا / ~ ①no كارى چاغلىق. ②when what لار بىلەن قوشۇپ ئىشلىتىلدى. . . بولسىمۇ، مەيلى . . . بولمىسۇن ئېيتقاندا / ~? What's the ~?

mature ①adj. [mə'tjuə] پىشىق، يېتىلگەن. ②پىشىق ئوپلا. I نغان. ئېھتىيانچانلىق، سالماقلق. ④ قەرەلى توشقان، مۇددىتى توشقان ①v. ②مۇددىتى توشماق، قەرەلى توشماق.

may aux. v. (ئاساسىي پېئىل بىلەن بىرگە [mai]) ① might [maɪt] كېلىپ، ئىمكانيت، مۇمكىنلىك قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ) بىلكى، ئېھتىمال: He ~ come. ② (رۇخسەت قىلىش ياكى تەلەپىنى بىلدۈرىدۇ) بولىدۇ: You ~ go now. ③ (ئۆمىد، ئازىز، بولىدۇ / May I come in? كىرسەم بولامدۇ؟ ④ (ئۆمىد، ئازىز، تىلەك قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ) ئۆمىد قىلماق، تىلەمەك: May you still greater victories!

لارنى ئۆمىد قىلىمن!

May [mei] n. ماي (ماي ئېبىي).

maybe ['meibɪ:] adv. بىلكى، ئېھتىمال.

mayn't [meint] = may not.

mayor [meər] n. شەھىر باشلىقى.

me I pron. نىڭ چۈشۈم كېلىش شىكلى) من، مېنى.

meadow ['medəʊ] ①n. ئوتلاق، چارۋىچىلىق مەيدانى.

meagre, meager ['mi:gə] ①adj. ئورۇق، جۇدەڭىز، ياداڭىز. ② كەم، ئاز، يېتەرسىز.

meal [mi:l] n. تاماق، تائام، غىزا.

mean¹ [mi:n] v. ① نىيەت قىلماق، نەزەرەدە ئۇتىماق، ئويلىماق: I ~you to go. ② بارماقچى to go.

We ~ what we say. / go معن سېنى بارسۇنىمكىن دەيمەن.

بىز ئېيتقان گېپىمىزدە تۈرسىز، بىزنىڭ گېپىمىز گەپ. ②

ئائلااتماق، منه بىلدۈرمەك.

mean² [mi:o] ①adj. پس، پىشكەش، ئىپلاس، رەزىل. ② ناچار، يامان. ③ ئادەتتىكى، ئادەتتىكىچە. ④ سەت، كۆرۈمىسىز. ⑤ بېخىل، پىخسىق، پىشىق.

mean³ [mi:n] I. ①adj. ئوتتۇرا. ② ئوتتۇرىچە. I. n. ①ئارا، ئارى. ② مەسىھىملىك، مۇرسەسسەچىلىك. ② (ماتېماتىكا، ئوتتۇرىچە سان.

I. n. منه، مەزمۇن، ئەھىمىيەت، پىكىر، نىيدىت، مەقسەت. II. adj. مەنىلىك، ئەھىمىيەتلىك، مەزمۇنلىق.

means [mi:ns] ①n. ئۇسۇل، ۋاستە، چارە؛ قورال. ② ئىقتىساد؛ كىرىم. ③ بايلق، مال-مۇلۇك || by all [means of] ~ مەنلىك ئاماللار بىلەن؛ چوقۇم، جەزمن. ② (قوشۇلغانلىقنى بىلدۈردى) خوب، ماڭۇل / by any ~ قانداق بولۇشىدىن قەتىئىنەزەر by ~ . . . ئارقىلىق، . . . نى ۋاستە قىلىپ، ۋاستىلىك by ~ of / no ~ / هېچقاچان.

meant [ment] v. → mean.

meantime [mi:n'taim] ①adj. &n. مەزگىل، ۋاقت، مۇددەت. ② بىرلا ۋاقت، تەڭ.

meanwhile ['mi:n'wail] ①adv. &n. مەزگىلده، ۋاقتىتا، مۇددەتتە. ② بىرلا ۋاقتىتا، تەڭ.

I. n. ئۆلچەم، چوڭ-كىچىكلىك، رازمېر، ئېغىر-لىق، ۋەزىن. II. v. ئۆلچىمەك.

measurement ['meʒəmənt] ①n. ئۆلچەم. ② چوڭ-كىچىكلىك، كەڭلىك، ئۆزۈنلىق، چوڭقۇرلۇق.

meat [mi:t] n. گۆش.

mechanic [mi'kænik] n. تېخنىك، مېخانىك.

mechanical [mi'kænikəl] adj. مېخانىك، مېخانىكلىك، مېخانىكغا ئائىت.

mechanics [mi'kæniks]	n. مېخانىكا.
mechanization ['mekənai'zeifən]	n. ماشىنىلىشىش، ماشىنىلاشتۇرۇش.
medal ['medl]	n. ميدال.
meddle ['medl]	v. يوقىلاڭ، ئىشقا ئارىلشماق، ئارىلاشماق، قېرىشماق.
media ['mi:djə]	n. → medium.
medical ['medikəl]	adj. تېببىي، دوختۇرلۇق، داۋالاش.
medicine ['medsin]	① دوختۇرلۇق، تېباپەتچىلىك، تېببىي ئىلىم. ② دورا، ئىچىدىغان دورا.
meditate ['mediteit]	① پىلانلىماق، ئويilanماق. ② چوڭقۇر ئويغا
medium ['mi:djəm]	I ① adj. ئوتتۇرا. ② مۇرەسىسە، مۇرەسىسە-مادارا II n. (media ['mi:djə] : ~ s) ① ئوتتۇرا، ئارا. ② مۇرەسىسە-مادارا. ③ ۋاسىتە، ۋاسىتىچى. ④ قورال؛ ئۆسۈل، چاره.
meek [mi:k]	adj. يۈزۈش، مۇلايمىم، مۇمن: كۆنۈك.
meet [mi:t]	I v. ① (met : met [met]) ئۆچۈرمىق، ئۆچۈراتماق, ئۆچۈرشماق، يولۇقماق. ② قوشۇلماق، بىرلىشىپ كەتمەك. ③ تونۇشماق، كۆرۈشمەك. ④ ھۆددىسىدىن چىقماق، قارىماق, مۇئامىلە قىلماق. ⑤ قانائىتلەنمەك، قانائىتلەندۈرمەك، ماس كەل- مەك، ماس كەلتۈرمەك. II n. يىغىن، مەجلىس.
meeting ['mi:tiŋ]	① يىغىن، مەجلىس. ② كۆرۈنۈش، قوشۇش، لۇش، ئۆچۈرىشىش.
melancholy ['melənkəli]	I n. غەمكىنىلىك، مەيۇسلۇك. II adj. غەمكىن، مەيۇس.
mellow ['meləʊ]	① پىشىق، ئوبىدان پىشقاڭ، تاتلىق، شېرىن. ② adj. I

- ② يېقىمىلىق، ئىللەق، سلىق. ① پىشۇرماق، تەم كىرگۈز-
مەك، پىشماق. ② سلىقلاشماق.
- melody** [’melədi] ① رېتىم، يېقىمىلىق ئاھاڭ. ② مۇزىكا، مۇقام. n.
- melon** [’melən] قوغۇن. || ~ water تاۋۇز. n.
- melt** [melt] : ~ed : ~ing v. ١. مەك || ~down تېرىمەك، تېرىتىمەك / ~away يوقالماق، تەدرىجىي تۈكىمەك (ئادەم، ھېسسىيات قاتارلىقلار).
- member** [’membə] ئەزا. n.
- membrane** [’membrein] پەرددە، نېپىز پەرددە. n.
- memorandum** [’memə’rædəm] memoranda [’memə’rædəm] مېمۇرلۇدۇم. n.
- memorial** [mi’mo:riəl] ١. ① خاتىرە، خاتىرە مۇنارى، ② خاتىرە بۇيۇملىرى. ③ خاتىرە ساراي. ④ خاتىرە مۇراسىمى. ٢. adj. خاتىرە، خاتىرە خاراكتېرىلىك: a meeting ماتم مۇراسى. حى، تەزىيە يېغىنى.
- memorize** [’meməraiz] يادىدا تۇتىماق، تېسىدە ساقلىماق. v.
- memory** [’meməri] ١. ئىستە تۇتۇش، ئىستە تۇتۇش قابىلىيىتى، تۇتۇۋېلىش قابىلىيىتى. ② خاتىرە، ئىسلامى، ئىسلەش in ئىسلامىك، خاتىرىلىمەك. n.
- men** [men] n. → man.
- menace** [’menəs] ١. تەهدىت، تەھلىكە. ٢. v. تەهدىت سالماق، تەھلىكە سالماق.
- mend** [mend] ١. v. ١. يامىماق، رېمونت قىلماق؛ تۆزەتمەك. ٢. سالامەتلىكى ئىسلىگە كەلمەك. ٢. n. ١. ياماق، تۆزەلگەن قىسم، تۆزۈلۈش. ٢. ياخشىلىنىش.
- Menshevik** [’menshevɪk] مېنշېۋىك. n.
- mental** [’mentl] ١. adj. روھىي، نېرۋا خاراكتېرىلىك، ئىقلىي، زېھىن. ٢. روھىي كېسىللەك، سەۋدابىي: a patient سەۋدابىي، روھىي كېـ.

سەل ئادەم.

I. v. دېمەك، سۆزلىمەك، ئېغىزغا ئالماق، ئېيتىت. II. n. تىلغا ئالماق. ①n. ئېغىزغا ئېلىش، تىلغا ئېلىش، خاتىرىدە لەش، يېزىش.

merchandise [’mə:tʃəndaiz]

n. مال.

merchant [’mə:tʃənt]

I. n. سودىگەر. II. adj. سودا.

mercury¹ [’mə:kjuri]

n. سىمال.

Mercury² [’mə:kjuri]

n. مېركۇري (يۇلتۇز).

I. n. ① كەچىلىك. ② مېھىر-شەپقت، ئىچ ئاغرىتىش. ③ ياخشىلىق، ئىلتىپات، شەپقت at the ~ of || ... نىڭ يېتكەچىلىدە. ④ كىنده، ... نىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىدا.

mere [miə]

adj. پەقت.

merely [’miəli]

adv. پەقت، پەقتلا، ... لا.

I. n. ① ئارتۇقچىلىق. ② قىممەت. ③ كۆرسەتكەن خىز [’merit] مەت، تۆھپە. ② (دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) هەق-ناھق. ④ v. ئەرزىمەك.

merry [’meri]

adj. خۇشال-خۇرام، شاد-خۇرام.

I. ① قالايىقانچىلىق، پاراكەندىچىلىك، پاسكىنچە. ② شېرىك، ھەمتاۋاق. ③ تاماق. ④ v. قالايىقانلاشتۇرماق، قالايىقانلاشماق، بۇلغىماق، بۇلغانماق.

message [’mesidʒ]

n. خەۋەر، ئۇچۇر، دېرەك.

messenger [’mesindʒə]

n. خەۋەرچى، ئەلچى.

met [met] v. ← meet.

①n. مېتال. ② شېغىل. ③ رېلىس.

meter = metre.

①n. مېتود. ئۇسۇل. شەكىل، چاره. ② رەت، تەرتىپ.

metre, meter [’mi:tə]

n. مېتىر.

mew [mju:]	میاۋ-میاۋ (مۇشۇكىنىڭ میياۋلاش ئاۋازى)	I.
mica ['maikə]		v. میاۋلماق.
mice [maic]	n. → mouse.	n. چىرىتىال.
microphone ['maikrərəun]		n. مىكروفون.
microscope ['maikrəskəup]		n. مىكروسکۆپ.
mid [mid]	ئۇتتۇرا، ئارىلىق، ئارا، ئىچ.	adj. adj. ئۇتتۇرا، ئارىلىق، ئارا، ئىچ.
middle ['midl]	ئۇتتۇرا.	I. n. مەركەز، ئۇتتۇرا. II. adj. ئۇتتۇرا.
middle-aged ['midl'eidʒid]		adj. ئۇتتۇرا ياشلىق.
midnight ['midnait]		n. تۈن يېرىم، يېرىم كېچە.
midst [midst]		n. ئۇتتۇرا، ئارا، ئىچ.
might [maít] aux. v. ← may.		
mightn't ['maitnt]	= might not.	
mighty ['maiti]	① كۈچلۈك، قۇدرەتلىك. ② زور، چوڭ.	I. adj. ① كۈچلۈك، قۇدرەتلىك. ② زور، چوڭ.
mild [maíd]	① يېقىمىلىق، مۇلايىم. ② ئاق كۆئۈل. ③ يىلمان، يىللېق.	II. adv. ① يېقىمىلىق، مۇلايىم. ② ئاق كۆئۈل. ③ يىلمان، يىللېق. ④ يۈمىشاق. سۈس.
mile [mail]		n. مىل، ئىنگلەز مىلى.
military ['militəri]	I. n. قوشۇن، ئارمىيە، هەربىي قىسىم.	II. adj. هەربىي.
militia [mi'lisə]		n. خلق ئەسکىرى.
militiaman [mi'lisəmən]		n. militiamen) خلق ئەسکىرى.
milk [milk]		n. سوت.
mill [mil]	① n. تۈگىمن. ② فابرىكا، زاۋۇت.	I. v. تارتىماق، زاۋۇت. II. v. فابرىكا، زاۋۇت. يانچىماق، ئەزىمن.
miller ['milə]		n. تۈگىمنچى.
millimetre, millimeter ['mili'mitə]		n. مىللەممېتر.

مليون . num

million [ˈmiljən]

min. = **minute.**

mind [maɪnd] I ① n. كۆڭۈل، مېڭە، هوش، تەقىل. ② خاتىرە، نىيەت make ئەس. ③ ئوي، خىيال، پىكىر، ئارزو، نىيەت up one's قەتىشى نىيەتكە كەلمەك، بەل باقلۇماق. ① v. II قارىماق، خەۋەر ئالماق، دىققەت قىلماق. ② تېغىر ئالماق، كۆڭۈلدە ساقلىماق، كۆڭۈلگە ئالماق، قارشى تۈرمەق || ~ Never كېرىك يوق، ھېچقىسى يوق.

mine¹ [main] I ① n. كان، خاڭ. ② بايلىق مەنبەسى، خەزىنە. ③ يەر مەناسى، سۇ مەناسى. ① v. II ① كان ئاچماق، خاڭ قازماق. ② مەنا قويماق.

mine² [main] I () نىڭ ئىسم خاراكتېرىلىك ئىگىلىك كېلىش شەكلى) مېنىڭ.

miner ['mainə] n. كانچى، خاڭچى.

mineral ['minərəl] I n. منيرال. II adj. منيرال.

mingle ['mɪngl] v. ئاربلاشمەق، ئاربلاشتۇرماق.

minister ['ministə] I ① n. منىستىر، ۋەزىر، ئەلچى (ھۆكۈمت ئەلچىسى). ③ پوپ مىسىئونىر. ① v. II ① ياردەملەشمەك، ياردەم بەرمەك. ② كۆتمەك، خىزمىتىنى قىلماق.

ministry ['ministri] n. منىستىرىلىك، منىستىرلار كابىنېتى.

minor ['mainə] I adj. (ئىككىسىنىڭ ئارسىدا) كىچىكى، ئىنكى. كىنچى دەرىجىلىكى. II n. (قانوندا) ياش قۇرامىغا يەتمىگەنلەر.

minority [mai'nrəti] I ① ئاز سانلىق، ئازچىلىق. ② ئاز سانلىق [mai'nrəti]. مىللەت.

minus ['mainəs] I adj. تېلىش. II prep. the منۇس: ~ منۇس بىلگىسى (-).

minute¹ [minit] I ① منۇت. ② بىرددەم، بىر پەس. ③ يىغىن

خاترسى.

minute² [mai' nju:t]	①adj. كىچىك، ئاز، كىچىككىنە. ② تەپسىلىي، مۇپەسسىل، تولۇق.
miracle ['mirəkl]	n. مۆجزە، ئاجايىپ ۋەقه.
mire ['maɪə]	n. پاتقاق، پاتقاقلق، لاتقا.
mirror ['mira]	I. n. ئەينەك. II. v. ئەكس ئەتتۈرمەك، ئىنكاس قىلماق.
mirth [mə:θ]	①n. شاد-خۇرام، خۇشال-خۇرام. ② خۇشاللىق كۈلكىسى.
miscellaneous ['misi'leinjəs]	adj. ئاربلاش، ھەر خىل-ھەر يائىزا، رەڭگارەڭ، خىلەن خىل.
mischief ['mist;if]	①n. زىيان، زىيانكەشلىك. ② بەتقىلىق، قىلىق.
	سىزلىق، بىمەنە چاچقاق. ③ بەتقىلىق ئادەم، قىلىقىز كىشى.
miserable ['mizerəbl]	①adj. كۆچىنىشلىق، پاجىئەلىك. ② كىشىنىڭ (mis'erəbl) كۆڭلىنى بىئارام قىلىدىغان. ③ ئادىي، چولتا، قاملاشمىغان.
misery ['mizəri]	①n. بەختسىزلىك، ئازاب، كۆلپەت، جەبرى-زۇ-. ② نامراتلىق، كەمبەغىللەك، يوقسۇزلىق.
misfortune [mis'fɔ:tʃən]	n. بەختسىزلىك، بالا-قازا، پالاكت.
mislead [mis'li:d]	v. misled [mis'led] ① خاتا يولغا باشلىق، خاتا چۈشىنچە بەرمەك، خاتا باشلاپ قويىماق، خاتا يولغا باشلىق. ② خاتا چۈشىنچە بەرمەك، خاتا تۈقۈم بەرمەك. ③ ئالدىماق، گوللىماق.
miss¹ [mis]	I. v. (mis) ① تەگكۈزەلمەسىلىك؛ ئالالماسلق. ② يېتىشەلمەسىلىك، ئۆلگۈزەلمەسىلىك. ③ چۈشىندىل-مىسىلىك، ئۇقالماسلق. ④ كۆرەلمەي قالماق، كۆرەلمەسىلىك (كۆز بىلەن). ⑤ ئاڭلىيالماسلق. ⑥ (چۈشۈپ قالغانلىقنى) سەزمەك، ئېسگە كەلمەك، ئېسگە كەلتۈرمەك. ⑦ يوقىتىپ قويىماق، يىتتۈ-رۇپ قويىماق. II. n. ① خاتا بېكىتىش، تەگكۈزەلمەسىلىك. ② كەتكۈزۈپ قويىش، خاتالىق.

- ① قىز. ② (M-) . . . خېنىم: Miss Green [mis] گىرن [mis].
- missile** ['misail, 'misil] ①n. ئېتىلغان نرسە. ② باشقۇرۇلىدىغان [misil] بومبا.
- missing** ['misin] adj. كەم، يوق، يوقالغان، يۆتكەن، يىتىپ كەتكەن.
- mission** ['miʃən] ①n. دىن تارقىتىش، مىسىيە، دىنىي جەمئىيەت.
- ئەلچى، ئەلچىلەر ئۆمىكى، ۋەكىللەر ئۆمىكى.
- ③ تاپشۇرۇق، بۇرج.
- missionary** ['miʃnəri] n. دىن تارقاتقۇچى، مىسىئۇنېر.
- mist** [mist] n. سۇس، تۇتكەن، تۇمان، تۇتكەن.
- mistake** [mis'teik] ①n. خاتا، خاتالىق. ② ئۇقۇشماسلىق. ③ mistake [mis'teikən] : mistook [mis'tuk] v. ॥
- لمق، خاتا چۈشىنپ قالماق، خاتا قىلىپ قويماق || ~ ئۇقۇشماسلىق.
- mistaken** [mis'teikən] adj. ॥ mistake ← v. I
- Mister** ['mista] n. (كۆپرەك قىسقارتىلما شەكلى) Mr. (Smith) سىمىت ئەپەندىم.
- mistook** [mis'tuk] v. → mistake.
- mistress** ['mistris] ①n. ئايال خوجايىن. ② ئايال ئۇقۇتقۇچى. ③ ئويىنىشى، ئاشنا (ئايال).
- misunderstanding** ['misʌndə'stændɪŋ] n. خاتا چۈشىنچە، ئۇقۇشماس.
- mittens** ['mitn] n. پەلەي (خالتىسىمان پەلەي).
- mix** [miks] v. ① ئاربلاشماق، ئاربلاشتۇرماق. ② كىرىش-تۇرمەك، بىرلەشتۈرمەك.
- mixture** ['mikstʃə] n. ئاربلاشما، قوشۇلما.
- moan** [məun] ①n. ئىڭراش. ② نالە، ئاه ئۇرۇش، ھەسرەت.

چېكش. II. v. ئىڭرساق، ناله قىلماق، ئاھ ئۇرماق.
 ① (قەشلە) تۈرى. ② تېسلاڭچىلا.

mob [mɒb]	(قۇشلار) توپى. ② توپلاڭچىلار.
	③ پۇقرا، ئامما، خەلق ئاممىسى.
mobile ['məubail]	①adj. ھەرىكەتچان، جانلىق. ② سەييارە، كۆچ-
	من. ③ ئۆزگەرشچان، تۈرالقىسىز. ④ كۆچمە تېلېفون.
mobilization, mobilisation ['məubilai'zeiʃən]	n. سەپەرۋەرلىك، دالا-لەت.

mobilize, **mobilise** ['məubilaiz] سپرۇڭقىلىق، هەرىكەتلەن-
دۇرمەك، دالالەت قىلىماق.

mode [məud] ① نُسُول، چاره، شکل. ② مودا، یېڭى پا.
سون.

model [ˈmodl] ① I. مودل، نولگه، نورنگ، نمونه، تیپ.
: ~ led) v. II adj. II نولگلیک، نمونسلیک، تیپیک.

moderate [mɒdərit] ① مۇۋاپق، لايق، جاييدا. ② ئوتتۇرچە، [mɒdərit] ئوتتۇرا، ئوتتۇرا دەرىجىلىك. ③ مۇلايم، ئېغىر بىسىق، سالماق، تەمكىن:

modern ['mɒdən] ① زامانی، هازبرقی زامان. ② یېڭىچە، پیشى پاسوندىكى.

modernize ['mɒdənɪz] v. زامانیزلاشتورماق.

modest [mədɪst] ④ موداپن. ⑤ پہنچانچاں۔ ⑥ پہنچانچاں۔ ⑦ سمسار۔ ⑧ مودا۔ ⑨ مودا۔ ⑩ ساددا۔

modify ['mɒdɪfai] ① تۈزۈتمەك، تۈزۈتىش كىرگۈزمەك.
 ② «گراماتىكا، ئىزا اھلىماق، شەرىيلىمەك.
 ③ يېنىكلىمەك، يېڭىگىللەمەك.

moist [mɔɪst]	n. نم، زهی.
moisture ['mɔɪstʃə]	n. نه‌مخوش هاۋا، نم.
mold = mould .	
mole [məʊl]	n. حال، مەڭ، قارا مەڭ.
molecule ['molikju:l]	n. > خىمىيە > مولېكۇلا.
molten ['məltən] v. → melt.	
moment ['məumənt]	① n. بىردهم، بىر پەس، كۆزنى يۈمۈپ ئاچقۇچە
	at any ~ دائىم، هەرقاچان / ~ for a ~ بىر دەم، بىر پەس
	in a ~ دەرال، شۇئان. ② مؤھم، زۆرۈر.
Mon. = Monday .	
monarch ['mənək]	n. پادشاھ، خان.
monarchy ['mənəki]	① n. پادشاھلىق، خانلىق. ② پادشاھلىق ھاكى.
	مىيەت گەۋدسى.
Monday ['mʌndi]	n. دۈشەنبە.
money ['mʌni]	① n. پۇل. ② بايلىق.
monitor ['mənitə]	① n. سىنپ باشلىقى. ② نەسەمدەتچى.
monk [mʌŋk]	n. راھىب، موناخ.
monkey ['mʌŋki]	① n. مايمۇن. ② شوخ، كەپسز.
monopolist [mə'nɔpəlist]	n. مونوپولىست، مونوپولىيىچى.
monster ['mənste]	① n. ئالۋاستى، ئىبلىس، غىلتە ھايۋانات.
	② گىگانت، گىگانت نەرسە، گىگانت ھايۋانات. ③ ۋەھشىي ئادەم.
monstrous ['mənstrəs]	① adj. ئاجايىپ-غارايسپ، باشقىچە. ② n. غايىت زور، گىگانت.
	③ دەھشەتلىك تېررورلۇق. (جانلىق تىلدا)
	بىمەنە، ئىشەنچسىز، يالغان.
month [mʌnθ]	n. ئاي: ~ مۇشۇ ئاي / ~ last ئۆتكەن ئاي / next كېلەر ئاي.
monthly ['mʌnθli]	I. adj. ئايلىق، ھەر ئايدىكى، ئاي بويىچە.

ئايدا، ئايدا بىر قېتىم. II. n. ئايلىق ژۇرنال، ئايلىق مەجمۇئە.

monument [ˈmənju:mənt] ① خاتىرە مۇنار، قەبرە تېشى. ② خاتىرە ساراي. ③ خاتىرە رەسمىم. ④ ئۆلمەس ئەسەر.

mood [mu:d] ① كېپ، كېپىييات. ② خۇي، كۆڭۈل. ③ گراماتىكا < سۆز ئورامى، تۈس.

moon [mu:n] ① ئاي، ئاي شارى. n.

moonlight [ˈmu:nlaɪt] I. n. ئاي شولىسى، ئاي نۇرى. adj. ئايدىڭ

moor [mu:e] ① سازلىق، بوز يەر، كەڭ دالا.

mop [məp] ① n. پول يۇغۇچ، توبىا. I. v. (ped) ~ping : ped ~ : ~ped) ② پول يۇماق، پول توبالىماق.

moral [ˈmɔ:rəl] ① adj. ئەخلاقىي. ② مەنىيى. ③ ئەخلاقلىق. ④ روھىي.

II. ① n. ساۋااق، كىنайى. ② ئەخلاق، خۇلق.

more [mɔ:] I. ① adj. يەندە : many ← ② much : many. ②. كۆپ، [mɔ:,] كۆپ، باشقىدا.

تېخىمۇ كۆپ. ① adv. (كۆپ بوغۇملۇق ۋە بىزى ئىككى بوغۇملۇق سۈپەت ياكى رەۋىشلەر بىلەن بىرگە كېلىپ، سۈپەت ۋە رەۋىشلەرنىڭ سېلىشتۈرما دەرىجىلىرى تۆزۈيدۇ) تېخىمۇ، يەنمۇ. ② تېخىمۇ كۆپ، يەندە، باشقىدىن || ~ and بارغانىسىرى or loss ~ تەخىمنەن / ~ يەندە بىر قېتىم / ~ than ... دىن كۆپ، ... دىن ئارتۇق / ~ and what is ئۇنىڭ (بۇنىڭ) دىن باشقىا، ئۇنىڭ ئۇستىدـ. كەـ.

moreover [mɔ:rəuvə] adv. بىلكى، ئۇنىڭ ئۇستىگە، ئۇندىن باشـقا، يەندە كېلىپ.

morning [ˈmɔ:nɪŋ] n. ئەتىگەن، چۈشتىن بۇرۇن، چۈشكىچە: Good ! ~ (ئەتىگەن بىراۋ بىلەن سالاملاشقاندا ئىشلىتىلىدۇ) ياخشى تۈرددـ. ئىزمىمۇ؟

morrow [ˈmɔ:rəʊ] n. (جانلىق تىلدا) ئەته، ئىككىنچى كۈنى.

mortal [ˈmɔ:tł] I. ① adj. ھاياتـ. ماماـتلىق. ② ئەجەللەك. ③ (جانلىق [mɔ:tł]) (جانلىق

تىلدا) ئىنتايىن، ناھايىتى (زور، ئۇزۇن). I
ئاددىي ئادەم، ئادىمىزات.

mortgage [mɔ:gɪdʒ] ① v. رەنگە قويىماق، گۈرۈگە قويىماق. [mɔ:gɪdʒ] ② كاپالىتلىك قىلماق، كاپالىت بىرمەك، ۋەدە بىرمەك.
① n. I ② رەن، گۈرۈ. ② تىلخەت.

mosquito [məsk'ki:təu] ~ es) n. پاشا.

moss [məs] مۇخ. n.

most [məust] I adj. بىلەن much نىڭ ئاشۇرما دەرىجىسى) ① ئەڭ كۆپ، ئەڭ زور، ئەڭ يۇقىرى (دەرىجىلىك): ② مۇتلۇق the car with the ~ speed. كۆپ قىسى، زور كۆپچىلىكى: Most students come from worker families.

قان ئائىلىسىدىن كېلىپ چىققان. II n. ① adv. (كۆپ بوغۇملۇق ۋە بىزى ئىككى يۇقىرى دەرىجىلىك. ② adv. (كۆپ بوغۇملۇق سۈپىت ياكى رەۋشىلەر بىلەن بىرگە كېلىپ، ئاشۇرما دەرىجە شەكىللەندىۋ) ئەڭ: ~ ئۇرلۇق، ئەڭ يورۇق.
② ئىنتايىن، بىك، ناھايىتى، غايىت، تولىمۇ.

mostly ['məustli] adj. ئاساسىي، ئاساسىي جەھەتنىن، ئومۇمن، دېگۈدەك.

moth [məθ] كېپىنەك. n.

mother ['mʌðə] ئانا، ئاپا. n.

mother-in-law ['mʌðərinlə:] قېيىنانا. n.

motherland ['mʌðəlænd] ۋەتن، ئانا ۋەتن. n.

motion ['məuʃən] ① n. هەرىكەت، هەرىكەتلىنىش. ② يۈرۈش- تۇ-. ③ قول ئىشارىتى. ④ تەكلىپ، تەشىببىس.
II v. ئىشارەت قىلماق، قول ئىشارىتى قىلماق.

motionless ['məuʃənlis] هەرىكەتسىز، تۇرغۇن. adj.

motive ['məutiv] ~ power adj. I هەرىكەتلەندۈرگۈچ:

هەركەتلەندۈرگۈچى كۈج.	I	① مۇددىئا، مەقسەت، نىيەت.
② تېما.		
motor [ˈməutə]	I	① ماتور. ② (قىسقارتىپ ئاتىلىشى) ئاپتو.
موبىل، ماشىنا.	II	adj. ماتورلۇق.
ماشىنغا چۈشىمك، ماشىنا بىلەن ئاپرىزپ قويىماق، ماشىنا بىلەن يۆتكىمك.		
motorcar [ˈməutəkɑ:]	n.	ماشىنا، ئاپتوموبىل.
motorcycle [ˈməutəˈsaikl]	n.	موتسىكلەت.
motto [ˈmətəu]	n.	① (~ es) قىبلىنامە، دەستۇر. ② نەسەھەت.
mould mold [məuld]	I	v. ① قېلىپ، مودىل، شەكىل. ② شەكىللەندۈرمەك.
ياسىماق.	II	v. ① ياسىماق. ② شەكىللەندۈرمەك.
mound [maund]	n.	① توپا، دۆڭ. ② كىچىك تاغ.
mount ¹ [maunt]	n.	تاغ.
mount ² [maunt]	I	① v. چىقماق. ② مىنەمك (ئانقا).
ئۇرناتماق، قويىماق، تىكلىمەك، قۇراشتۇرماق.	III	
قوزغىماق، قوزغاتماق.	IV	④ تاشكىللەنمەك، تاشكىللەنمەك.
ئانقا) مىنىش.	II	⑤ تاشكىللەنمەك، تاشكىللەنمەك.
mountain [ˈmauntin]	I	① n. تاغ، ئېگىز تاغ. ② تاغدەك (نەرسىلەر):
تاغ، ئېگىز تاغ. ② تاغدەك دۆۋەلەنگەن ئاشلىقلار.		
mountainous [ˈmauntingəs]	II	تاغلىق. ② تاغدەك، غايىت زور.
mourn [mɔ:n]	v.	ھەسرەت چەكمەك، ئېچىنماق، مائىم تۇتماق، تەزىيە بىلدۈرمەك.
mournful [ˈmɔ:nfʊl]		ادىقىغۇلۇق، ئېچىنلىق.
mouse [maus]		mice [mais]) n. چاشقان.
mouth ¹ [mauθ]		ئېغىز.
mouth ² [mauð]	I	① ئۈنلۈك سۆزلىمەك، ۋارقىرىماق. ② پوپۇزا قىلماق.
movable [ˈmu:vəbl]	I	adj. يۆتكىگىلى بولىدىغان، هەرىكەتچان.
(كۆپلۈك ئىشلىلىگەندە)	II	n. كۆچمە مۇلۇك.

- ① هەرىكەتلەنمەك، هەرىكەتلەندۈرمەك، ئايلانماق، ئاي- move [mu:v] .
 لاندۇرماق. ② كۆچمەك، كۆچۈرمەك، يۆتكىمەك، يۆتكەلمەك.
 ③ تەسىرلەنمەك، تەسىرلەندۈرمەك، رىغبەتلەندۈرمەك. ④ تەكلىپ
 فىلماق، تەشەببۈس قىلماق، ئىلىتىماس قىلماق.
- movement** ['mu:vmənt] ① n. ② يۆتكەش، يۆتكىلىش. ③ (سياسىي) هەرىكمەت:
 the May 4th Movement تۈتنىچى مای هەرىكتى.
- movies** ['mu:viz] ئامېرىكا جانلىق تىلىدا) كىنو.
- Mr.** ['mistə] n. → mister.
- Mrs.** ['misiz] n. رەپىقدە، خانىم.
- much** [mʌtʃ] (most [məʊst] : more [mɔ:r]) adj. I سىز ئىسمىلارنىلا ئېنىقلاب كېلىدۇ) كۆپ، جىق، نۇرغۇن:
 n. ① مېنىڭ ۋاقتىم كۆپ ئەمەس. ② نۇرغۇن، كۆپ. ③ (most ، more) adv. ① ناھايىتى، بىك. ② سېلىشتۈرما دەرىجە ياكى ئاشۇرما دەرىجىلەرنى تەكىتلىشكە ئىشلى.
 تىلىدۇ) : He is تۇ بۈگۈن خېلى ياخشىلاندى.
 || ~ how قانچە، باھاسى قانداق / ~of make قىلىش، خۇلاسىگە
 كېلىش قاتارلىقلارنى بىدلۈرىدۇ) چوقۇم، جەزمەن: He ~ be there by now.
 لازىز جەزمەن شۇ يەردە.
- mud** [mʌd] n. لاي پاتقاق.
- mug** [mʌg] n. ① كۈرۈشكە. ② رومكىا. ③ (جانلىق تىلىدا) ئەخىمەق، دۆت، كالۋا.
- mule** [mju:l] n. ① قېچىر. ② (جانلىق تىلىدا) كاج، تەرسا، جاھىل (ئادەم).
- multiply** ['mʌltiplai] n. ① (ماتېماتىكا، كۆپەيتىمەك، كۆپەيمەك، ئا-) ۋۇماق، ئاۋۇتماق، ئاشۇرماق.
- multitude** ['mʌltitju:d] n. ① نۇرغۇن، كۆپ، كۆپلەپ.

② كۆپچىلىك. ③ ئامما، خەلق ئاممىسى.

murder [ˈmə:də] I n. زىيانكەشلىك قىلىش، قەستىلەش.

① ئۆلتۈرۈشكە قەستىلمەك، زىيانكەشلىك قىلماق.

② (ئۇقىماسىلىقتىن) بۇزماق، كاردىن چىقارماق، بۇزۇپ قويماق.

murderer [ˈmə:dərə] n. قاتىل.

murmur [ˈmə:mə] v. ① كۆسۈلدىماق، پېچىرىماق. ② ئاغرىنىماق، رەنجىمەك، غۇدۇرىماق.

muscle [ˈmʌsl] n. ① مۇسکۇل. ② جىسمانىي كۈج، كۈج.

muse [mju:z] v. چوڭقۇز ئويغا چۆكمەك، خىيال سۈرمەك.

museum [mju:ˈziəm] n. مۇزىيەخانا.

music [ˈmju:zik] n. ① مۇزىكا، ساز. ② نوتا.

musical [ˈmju:zikəl] adj. ① مۇزىكا، مۇزىكىلىق، مۇزىكىغا ئائىت. ② مۇئىلۇق.

③ مۇزىكىغا ھەۋەس قىلىدىغان، سازغا ماھىر.

musician [mju:ˈziʃən] n. ① كومپوزىتور. ② مۇزىكانت.

must [mʌst] aux. v. ① ئاساسىي پېئىل بىلەن بىرگە كېـ.

لېپ، مەجبۇرىيەت ياكى زۆرۈرىيەتنى بىلدۈرىدۇ زۆرۈر، كېرەك.

لازم: We~obey the laws

② ئاساسىي پېئىل بىلەن بىرگە كېلىپ، ھۆكۈم قىلىش، خۇلاسىـ.

كە كېلىش قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ چوقۇم، جىزمنـ: He~be there by now

mustard [ˈmʌstəd] n. ① (ئۆسۈملۈك) قىچا. ② قىچا تالقىنى.

mustn't ['mʌsn̄t] = must not.

mute [mju:t] adj. ① زۇۋانسىز، ئاۋازسىز، ئۇنسىز. ② گاچا.

③ (فۇنىتىكىدا) تاۋوش چىقىرىلمایدىغان، تەلەپپۈز قىلىنىمايدىغان.

mutter ['mʌtə] v. ① گۇدۇڭشىماق، كوتۇڭشىماق. ② غودۇڭشىماق.

① گۇدۇڭشىش. ② غودۇڭشىش.

mutton ['mʌtn̄] n. قوي گۆشى.

mutual ['mju:tʃuəl, 'mju:tjuəl] adj. ① ئۆزىئارا. ② ئورتاق.

1. ①n. (هایۋاناتلارنىڭ) تۇمشۇق. ② نوختا. ③ ئېغىز [’mʌzl] (مەلتىق، زەمبىرەك قاتارلىقلارنىڭ) II. v. ① نوختا سالماق، نوختى. ② چەكلىمەك. لماق.
- my I) نىڭ سۈپەت خاراكتېرىلىك ئىگىلىك ئالماش شەك. [mai] pron. لى) مېنىڭ.
- myself** [mai’self] pron. (من) ئۆزۈم.
- mysterious** [mis’tiəriəs] adj. سىرلىق، مەخپىي.
- mystery** ['mistəri] ①n. سر، مەخپىيدىلىك. ② سىرلىق ئىش [’mistəri] (نەرسە)، مەخپىي ئىش (نەرسە).

N

ئىنگلەز تىلى ئېلىپېسىنىڭ ئون تۆتىنچى ھەرپى

N. =North. New

n. =noun

N. A., NA دۆلەتلەك ئاكايمىيە ئاكادەمىكى. National academician ①[Ab.] national academy ② دۆلەتلەك ئاكايمىيە. Narth America ③ national army ④ شىمالىي ئامېرىكا قىتىئىسى.

NAA [Ab] National Aeronautic Association ۋە مەملىكتىلىك ئا- ۋە ئەمەتىيەتى (ئامېرىكا).

NAACP [Ab]

National Association for the Advancement of Colored People
پۈتون مەملىكتىلىك رەئىلىك ئىرق ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيەتى (ئامېرىكا).

I ① n. تىرناق. ② پەنجە. ③ مىخ. II v. ① مىخلماق، [neil] nail
قادىماق. ② تۇتماق، تۇتۇپ تۇرماق. ③ جەلپ قىلماق، تۆزىكە تارتە ماق.

nailery [’neiləri]

n. مىخ زاۋۇتى.

naive [na:’i:v], naive [neiv]; ① گۈدەك، ساددا، سەبىي، مە. ② ئادىي-ساددا، پۇختا، پىشىق: سۇم، پاك؛ بالىلارچە. ③ (جاشقان، توشقان قاتارلىقـ لار) تۈنچى قېتىم (مەلۇم خىل) تەجربە قىلىشقا ئىشلەتكەن.

naivete, naivete [na:’i:vtei] ①n. گۈدەكلىك؛ ساددىلىق. ② ئادىي قىلىق، بالىلارچە قىلىق، گۈدەك سۆز، بالىلارچە سۆز.

naked ① يالىڭاج، قېپىالىڭاج. ② ئۇچۇق، ئۇستى [’neikid]

ئوچۇق.

a. يالىڭاج بىدەنلىك، قىپ-يالىڭاج: ~ be stark
 قىپ-يالىڭاج. ② تو سالغۇسىز، مۇھاپىزەتسىز، ھازىرلىقسىز: (چە-
 راغ) قالپاقسىز: (ئۇي قاتارلىقلار) سەرەمجانسىز: (يەر قاتارلىقلار-
 ر) دەل-دەرەخسىز، ئوچۇق: sword ~ a غلابىتىن چىقىرىلغان
 قىلمىج. / a ~ light

NAM [Ab] National Association of Manufacturers
 پۈتون مەم. لىكەتلىك ياساش سودا جەمتىيىتى (ئامېرىكا).

namable ['neiməbl] ① نامىنى دەپ بېرەلەيدىغان. ② ئوتتۇرغا قويۇشقا ئەرزىيدىغان، مەشھۇر، داڭلىق.

I. ①a. ھەسرەتلەننيدىغان، ھېسىـ [’naembi’pæmbi] يانقا بېرلىدىغان، ئاچقىقلانمايدىغان؛ سۆلەتلىك، ھەشەمەتلىك، سەلتەنەتلىك. ② ئىنچىك، نازۇك، زىل؛ قەتىي ئەمەس، قەتىي. لىكى يوق، كەسکىن ئەمەس، كەسکىنلىكى يوق II. n. ② ئاسان ھەسرەتلەننيدىغان ئادەم، كەسکىن ئەمەس ئادەم.

I. ① ئىسمى، نام، ئات. ② ئاتاق، شۆھەرت، ئابروـي [neim] v. ① نام بەرمەك، ئىسمى قويىماق، . . . دەپ ئاتماق، . . . دەپ ئىسمى قويىماق. ② بىلگىلىمەك، تەينلىمەك، ئېيتىماق، ئاتماق. ③ نامزات كۆرسەتمەك، ئىسمىنى كۆرسەتمەك.

① ئىسمى يوق، نامسىز؛ ئىسمىنى بىلگىلى A several بولمايدىغان؛ نام-شەربى يوق: ~ species of moss

قەھرمان. ② قەستەن (مدقسەتلىك) ئىسمى تىلغا ئېلىنمىغان. A certain man, who shall be ~... ئۇنىڭ ئىسمى تىلغا ئېلىنمايدۇ. . . ③ ئىسمى قويىلى بولمايدىغان، ئاتاشقا بولمايدىغان، تەرىپىلەش تەس بولغان: ~ be seized with a ~ تەرىپىلەش تەس بولغان te4rror بولمايدىغان بىر خىل تېررورلىق ھېس قىلماق.

④ (جىنايىت قاتارلىقلار) بۇزۇقلۇقلۇقىنى تېغىزدىن چىقارغىلى بولـ.
مايدىغان. ⑤ قانۇنلۇق ئامى يوق، نىكاھسىز تۈغۈلغان. هارامدىن
بولغان.

n. ئايال مىجەز ئەر كىشى، ئوخشاش جىنسلىق مۇنا. [næns] سۈۋەت قىلىدىغان كىشى.

n. ئايال مىجەز ئەر كىشى (ياكى تۈغۈل بالا)؛ ئوخشاش [’nænsi] جىنسلىق مۇناسىۋەت قىلىدىغان كىشى. I. a. ئايال مىجەز؛ ئوخشاش جىنسلىق مۇناسىۋەت قىلىدىغان.

nanism [’neinizəm] n. پاكار، [Bo.] پاكار حالىت.

nanna [’næna] ① [E. S. L.] n. موما، چوڭ ئانا. ② بالا باققۇچى.

nanny [’næni] ① [næni] بالا باققۇچى. ② چىشى تۆچكە، ساغلىق تۆچـ. كە، (goat ~ بىلەن ئوخشاش).

nap [næp] n. (كۈندۈزدىكى) بىر دەملىك تۈيقۇ: ~ have [take] a ~ چۈشلۈك تۈيقۇنى ئوخلىماق، مۇگىدىمەك.

napkin [’næpkin] n. سالفېتكا (ياۋۇرۇپالىقلارنىڭ غىزانغاندا كۆكـ). كىنگە تارتىۋالدىغان ياغلىقى).

narky[’na:ki] a. مىجەزى ئىسکى، خۇرى ئىسکى، ئاسان غەزەپلىنىـ. دىغان.

① (هېكايىه) سۆزلىمەك؛ بىيان قىلماق، تېيىتىپ [næreit] بىرمەك: process of an experiment بىر تىجرىبىنىڭ جەريانىنى سۆزـ. لەپ بىرمەك. ② بىيان قىلماق، سۆزلىپ بىرمەك.

narration [næ’reisən] n. ① بىيان قىلىش، سۆزلىپ بىرىش. ② هېكايىه: (بىر پارچە) بىيان. ③ بىيان قىلىنغان نەرسە (ۋەقىلەك).

narrative [’nærətiv] I. a. بىيان قىلىدىغان؛ ۋەقىلەك بىيان قىلىدىغان: literature بىيان ئەدەبىياتى \ a ~ poet ئىپك شائزـ.

II. ① ئىش خاتىرىلەش، بىيان قىلىش (ماقالە ياكى نۇرتۇقنى كۆرـ. سىتىدۇ) بىيان خاراكتېرلىك ماقالە: give a clear ~ of the incident ۋەقىلەك قارىتا ئېنىق بىيان يۈرگۈزۈمەك. ② بىيان قىلىنغان ۋەقـ.

narrow [ˈnærəʊ] ① تار. ② چەکلىك، داڭىرىسى چەکلىك، كىچىك. ③ ئاران، زورمۇ زور. ④ قاتىق، چىڭ: ~ a قاتىق تەكشۈرمهك. II v. search تارايىماق، تارايىتماك، كىچىكـ لىمەك، كىچىكلەتمەك.

narrow-minded [ˈnærəʊˌmaɪndɪd] a. ئىچى تار؛ نزەر داڭىرىسى تار؛ بىر تەرەپلىمە.

narrowish [ˈnærəʊiʃ] a. بىر ئاز تارراق.

narrowly [ˈnærəʊli] ① تار حالدا. ② زورمۇ زور حالدا، مەجبۇـ رىي حالدا: ئاۋۇ سۇدا The child ~ escaped droning. ئۆلۈشكە تاسلا قالدى.

nascence [ˈnæsns], **nascency** [ˈnæsnsi] n. يۈز بېرىش، پەيدا بولۇش؛ باشلىنىش، باشلىنىش مەنبىسى

nascent [ˈnæsnt] ① a. تۈنجى پەيدا بولغان، تۈنجى تۈغۈلغان، يېڭىـ دەن تۈغۈلغان، تېڭى پىشىپ يېتىلمىگەن، تېڭى پىشىغانـ ~state [ch.] دەسلەپكى پەيدا بولغان ھالت؛ يېڭى پەيدا بولغان ھالتـ. ② (ئىدىيە، مەدەننەيت قاتارلىقلار) شەكىللەنىشكە باشلىـ خان، تەرەققىي قىلىشقا باشلىغانـ.

I a/ **nasal** [ˈneɪzl] دىماقنىڭ، بۇرۇنىنىڭ؛ دىماغ تاۋۇشنىڭ: [Jɒ.] the ~organ بۇرۇن سۆئىكىـ. ③ (نقاب قالپىقىدىكى) مۇھاپىزەت تۆشۈكىـ. ② [n] [m] ① n. II () دىماغ تاۋۇشـ، دىماغ تاۋۇشـ ھەرپىـ.

natal [ˈneitl] ① a. تۈغۈلۈشنىڭ؛ پەيدا بولۇش ۋاقتىنىڭ، مەيدانغا كەلگەن كۈنىـ ۋاقتىنىڭ: one's day ~ تۈغۈلغان كۈنـ، دۇنياغا كەلگەن كۈنـ. ② native(a.) بىلەن تۇخشاشـ.

natality [neɪˈtælɪti] n. تۈغۈلۈش نىسبىتى

natant [ˈneɪtənt] a. (سو تۈستىدە) لمىلەيدىغانـ؛ سو تۈزىدىغانـ.

natation [neɪˈteɪʃən] n. سو تۈزۈشـ؛ سو تۈزۈش تېخنىكىسى

nates [’neiti:z]	ساغرا، قويروق.
nation [’neiʃən]	① دۆلەت، مەملىكت، ئەل. ② مىللەت.
national [’naefənl]	① دۆلەت، دۆلەتنىڭ، مەملىكتىلىك. ② مىللەي، مىللەت، مىللەتنىڭ minorities ~ ئاز سانلىق مىللەتلەر.
nationalism [’naefnə’lizəm]	① مىللەتچىلىك، دۆلەتچىلىك. ② مىللەي مۇستەقىلىق ھەرىكتى.
nationalist [’naefənθlist]	I a. مىللەتچىلىكنىڭ: (o. country) ① مىللەتچى دۆلەت ② دۆلەتچىلىك. ③ [N.] مىللەتچىلىك (ياكى دۆلەتچىلىك) پارتىيىنىڭ ① N. ② دۆلەتچى. ③ [N.] مىللەتچىلىك (ياكى دۆلەتچىلىك) پارتىيىنىڭ ئەزاسى.
nationalistic [’naefənθ’listik]	① مىللەتچىلىكنىڭ؛ دۆلەتچىلىك. ② مىللەتچىلىك. II a. ① مىللەتچىلىك؛ دۆلەتچىلىك. ② مىللەتنىڭ، دۆلەتنىڭ.
nationality [’naefə’næliti]	① تەۋەلىك، دۆلەت تەۋەلىكى. ② مىللەت. ③ قىبلە. ④ ۋەندىداش.
nationalization [’naefnəlai’zeifən]	n. دۆلەت ئىلىكىگە ئۆتكۈزۈش، تۆزۈش. دۆلەت ئەختىيارىغا ئۆتكۈزۈش.
native [’neitiv]	I ① يەرلىك، ئۆز يېرىدىكى، ئۆز يېرى، ئۆز يېرىنىڭ. ② تۈغما، تېبىئى. II ① يەرلىك، يەرلىك ئادەم. ② يەرلىك ھايۋانات، يەرلىك تۆسۈملۈك.
nativism [’neitivizəm]	① يۈرۈۋازلىق، يەكلىمچىلىك ② تۈغمىلىق نەزەرييىسى.
nativist [’neitivist]	I ① يۈرۈۋاز، يەكلىمچى ② تۈغمىلىق نەزەرييىسى. II a. ① يۈرۈۋازلىقنىڭ، يەكلىمچىلىكنىڭ ② تۈغمىلىق نەزەرييىسىنىڭ.
nativity [na’tiviti]	n. ① تۈغۈلۈش، مىيدانغا چىقىش، دۇنيا كېـ. ② تۈغۈلۈغان جايـ. ③ ئىيisanىڭ تۈغۈلۈشى (دۇنياغا كېـلىشى) ؛ ئىيisanىڭ [Re.][N.]

دۇنیاغا كېلىش خەرتىمىسى؛ مەريم ئانىنىڭ تۈغۈلىشى.

Christmas] نیسان دنیاگا کلگن کونی بایرمی (Re.) [N.] ④

بىلەن ئوخشاش)؛ مەرييم ئانا تۈغۈلغان كۈن بايرىمى. ⑤ پال ئاققۇچى، ئاسمان ئىلاھى تۈردىسى خەرتىسى:

natural [ˈneɪtʃrəl] ① تهیّي، توغما. ② ثاددي، ثاده تسيكى adj. نورمال:

naturalist [nætʃərəlist] I. ① ناتورالیست، ناتورالزمچی؛ ناتورالزمچی یازغۇچى. ② ئاسار ئەتقەشۇناس (كۆپىنچە ھايدانات، ئۆسۈملۈكلەرنى بىۋاستە كۈزەتكۈچىنى كۆرسىتىدۇ). ③ [E] (كەسپىي تىل) تاماشا قىلىدىغان ھايۋانلارنى ئېلىپ-ساتقۇچى سوددە-گەر. [E.] ④ (كەسپىي تىل) ھايۋانلارنىڭ تۇرەكلىرىنى سوپۇپ ئىشلىگۈچى؛ II. naturalistic a. بىلەن ئۆخشاش.

naturally ['nætʃrəli] ① تهستی، توغما. ② ملؤهته، تهستیک:

① تبیّن، تبیّنت دُنیاً. ② تبیّنی کوچ، تبیّنی هال، تبیّنی هالم. ③ تور، خل ~ by نهادن، نسلیدن، توغما / ~ ① خاراکتیر، خوّسینت، خاراکتیر حدهدتین. ② نهمه‌لیست، نهمه‌لیسته.

naturism [ˈneɪtʃərlzəm] n. تهیّئی هادسیله‌رگه بولغان چوقۇنۇش.

naturopathy [ˈneɪtʃərɒpəθi] n. فىزىيكتىلىق، داۋالاش.

naughty [nɔ:tɪ] adj. شوخ، کهپز، گپ ئاڭلمايدىغان.
nausea [nɔ:sia] n. كەڭلى، ئابىنىش، باش قىيىش: ~ ①

قوسقىسى كەلمەك. ② ئىنتايىن غەزەپلىنىش ئىنتايىن نەپرەتلىنىش
 (ياكى زېرىكىش، يامان كۆرۈش) : be filled with ~ at the sight
 . . . نى كۆرسە ئىنتايىن نەپرەتلىنىش هىس، قىلماق،

① **nauseate** [nɔ:sieit] کھلکھلانے کا لفظ، قفسیت کرنے کا لفظ۔

تۈرمەك. ② جاق تويىدۇرغۇزماق، بىزار قىلغۇزماق

② قۇسماق؛ جاق تويماق، زېرىكمەك، نېپەتلەنمەك (at)

a. كىشىنىڭ قۇسقىسىنى كەلتۈرۈدىغان؛ كە-[']
شىنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشتۈرۈدىغان: food ~ كىشىنىڭ قۇسقىسىنى
كەلتۈرۈدىغان يېمەكلەك؛ كىشىنىڭ كۆڭلىنى ئېلىشتۈرۈدىغان يې-
مەكلەك\ gas ~ قۇستۇرغۇچ خاراكتېرىلىك گاز. ② كىشىنى زې-
رىكتۈرۈدىغان.

① a. كىشىنى قۇستۇرۇدىغان، كىشىنىڭ [']
كۆڭلىنى ئېلىشتۈرۇدىغان، ② كىشىنى زېرىكتۈرۈدىغان، كىشىنى بد-
زاز قىلىدىغان.

naval ['neivəl] adj. ① دېڭىز ئارمىيىسىنىڭ. ② هەربىي پارا.
خوتىنىڭ. ③ ئۇرۇش كېمىسىنىڭ.

nave¹ [neiv] n. چاق، چىغىرقى.

nave² [neiv] n. دەسلەپكى مەزگىلدىكى چېركاۋلارنىڭ مەركىزىي
ئىبادەتخانىسى (ئورۇندۇق بار قىسىم). ② (تۆمۈر يول ۋوگزالى
قاتارلىق قۇرۇلۇشلارنىڭ) ئوتتۇرسىدىكى مەيدان، سەينا.

navel ['neival] n. ① كىندىك. ② مەركەز.

navigability ['nævɪgə'biliti] n. (دەريا، دېڭىز ياكى كېمە-قېيىق
قاتارلىقلارنىڭ) سەپەرگە مۇۋاپىقلەلىقى.

navigate ['nævɪgeɪt] ① ui. ئۇزمەك، يۈرمەك، سۇدا قاتىماق؛
هاۋادا قاتىماق: up a river ~ يۈقرى ئېقىمغا قاراپ ئۇزمەك.
② (كېمەر ياكى ئايروپىلان قاتارلىقلار) نى ھەيدىمەك.

يۈرمەك، ئۇزمەك، قاتىماق cargo ships that can ~ inland waters
ئىچكى قۇرۇقلۇق سۇ يولىدا قاتىيا لايدىغان يۈك پاراخوتلى-
رى. ② ھەيدىمەك، باشقۇرماق (كېمە، پاراخوت، ئايروپىلان قاتار-
لىقلارنى). ③ ئۆتكۈزمەك: a bill through Parliment ~ تەكلىپ
لايەسىنى پارلامېنلىقىن ئۆتكۈزمەك.

navigation ['nævi'geɪʃən] ① n. يۈرۈش، ئۇچۇش، ئۇزۇش؛ دېڭىز

قاتتىشى: هاۋا قاتتىشى: ~ aerial هاۋا قاتتىشى
~ inland ئىچكى دەريا قاتتىشى.

n. ① (كېمە، پاراخوت، ئايروپلانىڭ) شوپۇر، يول باشلىغۇ - navigator. ② دېڭىزچى، سۇدا قاتتىغۇچى؛ بۇرۇقى مەزگىللەردىكى دېڭىز تەۋە كۆلچىسى.

navy ['neivi] n. ① دېڭىز ئارمىيىسى. ② قاراکۆك.

nay [nei] I ad. ① ياق، ئەممەس. ② شۇنداق بولۇپلا قالماستىن، [I suspect, ~, I am quite sure, that you
بەلكى؛ ھەتتا:

من گۈمانلىنىمەن، ياق، من مۇقىملاشتۇرمەنكى، are mistaken.

سەن خاتا قىلدىڭ. \ It is peculiar, ~, unique.

قالماستىن، بەلكى تەڭدىشى يوق (بىرىدىنپىر) ①n. II ئىنكار قىدە.

لمىش، يوققا چىقىرىش، تېنىۋېلىش، رەت قىلىش، ئىنكار قىلىنغان

جاۋاب: ~ will not take ماقۇل بولماسىلىققا يول قويماسىلىق. ②

قارشى ئاۋاز؛ قارشى ئاۋاز بىرگەن كىشى: s the nay say and s vote among the ~ s

قوللاش ۋە قارشى تۇرۇش ئاۋاز سانى. \ قارشى ئاۋاز بىرگەن.

naysay ['neisei] n. رەت قىلىش، ئىنكار قىلىش، تېنىۋېلىش.

vt. (naysaid ['nei'sed]) ['nei'sei] II تېنىۋەلماق.
naze [neiz] n. دېڭىز تۇمشۇقى.

N. B. = nota bene ['noutə'bi:ni] n. دىققەت.

ne'er [neə] = never. adv. (شېئىر لاردا)

ne'er—do—well ['neədu(:),wel], ne'er—do—well n. I يارىماس ئادەم، كارغا كەلمەيدىغان ئادەم.
II a. يارىماس، كارغا كەلمەس، قىممىتى يوق، ئەرزىمەس.

neap [ni:p] I a. كىچىك دولقۇن؛ ئەڭ تۆۋەن دولقۇن II a. كىچىك (a) كىچىك دولقۇنلۇق، ئەڭ تۆۋەن دولقۇنلۇق: tide ~ (a) كىچىك دولقۇنلۇق سۇ كىچىك دولقۇنغا يۈزلىنمەك، كىچىك vi. ①. III (دولقۇنلۇق سۇ كىچىك دولقۇنغا يۈزلىنمەك، كىچىك

دوقۇنىڭ ئەڭ يۈقىرى نۇقتىسىغا يەتمەك. ② ut. كىچىك

near ① يېقىن، يېقىندا، يېقىن ئەتراپ، يېقىن ئەتراپتا: [niə] I adv.

~ يېقىن كەلمەك / ~ come National Day is drawing /

دۆلەت بايرىمى يېقىنلىشىپ قالدى / He lives ~ by.

ئەتراپتا تۈرىدۇ. ॥ prep. يېنىدا، ئەتراپدا، يېقىن ئەتراپتا، ئۆچۈ-

رسىدە: ~ the plant at six o' clock. It was ~

/ سائەت ئالىتكە ئاز قالدى. ① adj. II

◇ friend يېقىن دوست. ② يېقىن، يەراق ئەمەس:

~ پوچىتىخانا مۇشو ئەتراپتا (پوچىتىخانا يەراق ئەمەس) New

Year's Day is ~. . / سول،

سول تەرەپتىكى: the ~ wheel of a car سول چاقى.

v. يېقىنلاشماق، يېقىن كەلمەك. IV

nearly ['niəli] ① يېقىن، يېقىندا، يېقىندىن.

② تەخىمنەن. ③ دېگۈدەك.

neat ① رەتلەك ۋە تازا، رەتلەك ۋە پاكىز. ② كۆركەم،

گۈزەل، نەپىس، كېلىشكەن. ③ ئۇستىلىق، ئەپچىللەك، جايىدا.

④ ساپ، تۇتقا (قورالنىڭ).

neb [neb] ① n. (قۇش، تاشپاقىنىڭ) ئېغىزى: (هايۋان) بۇرنى.

② (ئادەمنىڭ) ئېغىزى (ياكى بۇرنى). ③ ئۇچلۇق ئۇج، ئۇج (مد-

سلەن، قىلەم ئۇچى).

nebbish ['nebiʃ] n. قابىلىيەتسىز كىشى، كارغا كەلمەس ئادەم؛ كالۇوا ئادەم.

necessarily ['nesisərili] adv. مۇقدىرەر، جەزىمن، چوقۇم.

necessary ['nesisəri] I adj. ① زۆرۈر، لازىم، لازىملق.

② مۇقدىرەر. II n. لازىمەتلىكلەر.

necessitate [ni'sesiteit] v. زۆرۈر لەشمەك.

necessitous [ni'sesitəs] ① a. نامرات، كەمبەغىل. ② جىددىي.

③ زۆرۈر؛ ساقلانغىلى بولمايدىغان.

necessity [ni'sesiti]	Lazar, كېرەك، زۆرۈر، ئېھتىياج.	① n.
	لازىمەتلىكلەر.	② نامراتلىق، كەمبەللەك، غۇرۇپتەچىلىك.
neck [nek]		بويۇن.
necklace ['nekliç]		n. مارجان.
necrolatry [ne'krəlatri]	ئۆلگۈچىگە بولغان چوقۇنۇش.	n.
necrology ['ne'krələdʒi]	ئۆلگۈچىلەر تىزىمىلىكى.	① n.
	ئۆلۈم خەۋىرى؛ مۇسىبەت خەۋىرى، مۇسىبەتلىك خەۋەر.	②
necromancer ['nekroumænsə]	ئۆلگۈچى روھىغا دۇتا-تىلاۋەت قىلغۇچى.	① n.
	② باخشى، داخان، پېرىخون.	
necromancy ['nekroumænsi]	داخانلىق، باخشىلىق، پېرىخونلىق.	n.
need [ni:d]	لازىم، كېرەك، زۆرۈر، ئېھتىياج.	① n.
	لازىمەتلىكلەر.	② نامراتلىق، كەمبەغەللەك، غۇرۇپتەچىلىك.
	لازىم قىلماق، لازىم بولماق، كېرەك قىلماق، كېرەك بولماق،	v. I
	مۇھتاج بولماق.	aux. v. II لازىم، زۆرۈر، كېرەك? Need he go?
	ئۇنىڭ بېرىشى زۆرۈرمۇ؟ t.	No, he needn't. — ياق، (ئۇنىڭ بېرىشى) هاجىتسىز.
	Yes, he must.	(بۇلۇشلىق جاۋابى: توغرا، ئۇنىڭ بېرىشى زۆرۈر.
needful ['ni:dful]	لازىم، لازىملىق، كېرەكلىك، ئېھتىياجلىق.	adj.
needle ['ni:dl]	يىڭىسىمان نەرسىلەر.	① يىڭىن، ②
needless ['ni:dlis]	كېرەكسىز، هاجىتسىز، ئېھتىياجىسىز،	adj.
	لازىمى يوق.	
needments ['ni:dmənts]	(سەپىرە بىللە ئېلىپ ماڭىدىغان)	n.
	لازىمەتلىك بۇيۇملار، سەپىرگە كېرەكلىك نەرسىلەر.	
needn't ['ni:dnt]	=need not.	
needs [ni:dz]	[هازىر پەقدەر must بىلەن قوشۇپ ئىشلىتىلىدۇ]	ad.
	چوقۇم؛ زۆرۈر، شەرت، كېرەك.	
needy ['ni:di]	نامرات، كەمبەغەل، يوقسۇل:	a. ~ the poor and

نامرات كىشىلەر.

a. (سۈيىقەست قاتارلىقلار) زەھەرخەندە، قىبىھ، قاباھەتلىك، ئىنتايىن بۇزۇق، ئىنتايىن ئەسکى.

negate [ni'eeit] ① ئىنكىار قىلماق، يوققا چىقارماق؛ تېنىۋالماق. ② ئەمەلدىن قالدۇرماق، بىكار قىلماق، ئىناۋەتسىز قىلماق.

n. ئىنكىار قىلىش، يوققا چىقرىش، تېنىۋېلىش؛ [ni'eeiʃən] ① ئىنكىار قىلىش خاراكتېرىلىك سۆز (ياكى تىلىمات). ② ھېچنېمە، ھېچنەرسە، يوقلىۇق، بولماسلىق، مەۋجۇت بولماسى.

I. negation [ni'eeiʃən] ① ئىنكىار، بولۇشىسىز. ② پاسىسىپ، سەل [L.O.] ③ ھۆكۈمنىڭ ئىنكىار قىلىنىشى. ④ مەنپىي.

negative [’negətiv] adj. ① ئىنكىار سۆز، بولۇشىسىز سۆز. ② (فىزىكا، مەنپىي، مەنپىي سان، مەنپىي سان. ③ (فوتو سۈرەتلەرنىڭ) نېگاتىپ.

v. ④ ئىنكىار قىلماق، رەت قىلماق، تانماق، تېنىۋالماق.

negativity [’neegə’tiviti] n. ئىنكىارلىق، پاسىپلىق.

I. neglect¹ v. ① بىپەۋارلىق قىلماق، بىخەستەلىك قىلماق، [ni’1glekt] ② بىپەۋالىق قارىماق، سەل قارىماق. ③ بىپەۋالىق، بىخەستەلىك، ئېتىبارسىز قارىماق، سەل قاراش.

I. neglect² [ni’glekt] ① سەل قارىماق، ئېتىبارسىز قارىماق: ئۇنى تۇزىنلىك قىلماق، بىخەستەلىك قىلماق؛ (مە-

لۇم ئىشنى) قىلىشتىن چۈشورۇپ قويىماق: ~ one's duties

I ~ ed to wind the clock. ② بىپەۋالىق قىلماق، بىخەستەلىك: سائىتى بۇراشنى تۇنۇپ قاپتىمۇن ③ n. بىپەۋالىق، بىخەستەلىك:

ئەمەس. \ ~ in a state of duty. He showed no ~ of duty. ④ باشقۇرىدىغان كىشى يوق حالاتته تۇرماق.

a. مەلۇم كىشىگە سوغۇق مۇئامىلىدە بولماق. \ treat sb. with

neglectful [ni’glektful] a. بىپەۋالىق قىلىدىغان، بىخەستەلىك قىد.

لېدىغان، ئېتىبارسىز قارايدىغان، دققەت قىلمايدىغان

ئۇزىنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشغا دققەت قىلماسلقى.

neglige [n̩'negli:ʒei] I. [F.] ① n. ئاياللارنىڭ ئۇزۇن ئۇيىقۇ كىيىمى.

② ئادەتسىكى كىيىم-كېچەك، رەتسىز كىيىم-كېچەك.

a. كىيىنىشى بىپەرۋا.

negligence [n̩'neglidʒəns] ① n. بىپەرۋالق، بىخىستەلەك، بىخۇدلىق، بىخۇدلىق.

بىپەرۋا قىلىق: ~ كىيىم-كېچىكىگە دققەت قىلمايدىغان.

② [La.] سۇۋەتلىك. ③ (ئەدەبىي ئەسر قاتارلىقلار) ئۇسلىرىنىڭ

جۇش تۇرۇشى.

negligent [n̩'neglidʒənt] a. بىپەرۋا، بىخىستە، بىخۇد: be

~ خىزمەتتە بىپەرۋا.

be ~ خىزمەت ئۇرۇندا بىخۇد.

negligible [n̩'neglidʒəbl] a. ئېتىبارسىز قالدۇرۇشقا بولىدىغان، تىلغا

ئالغۇچىلىكى يوق، ھېچنەرسىگە ئەرزىمەيدىغان:

ئەرزىمە ئادەم ~ quantity ئېتىبارغا ئالماسلىقا بولىدىغان مىقدار (ياكى ئامىل):

ئەرزىمەس ئادەم.

negotiation¹ [ni'lgəʊʃi'eɪʃən] n. سۆھبەت، كېڭىش، مەسىلەھەت.

② ئۇتۇنۇش، ئۇتۇنۇپ بېرىش، ئايلىنىش.

negotiation² [ni'gouʃi'eɪʃən] n. سۆھبەت، كېڭىش، مەسىلەھەت: enter

مەلۇم كىشى بىلەن سۆھبەتنى into ~ s (o. open ~s) with (sb.

the resumption)suspension) of all-round ~ s. باشىلىماق.

تولۇق سۆھبەت ئەسلىگە كېلىش (توختاپ قېلىش). a point of (o.

be in ~ with) under (under) سۆھبەت ئېلىپ بېرىۋاتقان مەسىلە.

مەلۇم كىشى بىلەن مەلۇم ئىشنى كېڭىشىمەك (مسـ.

لىھەتلەشمەك).

Negress ['ni:gri:s] D. S.]n. ئايال نېگىر.

Negrillo [ne'grilou] n. ئافرقىنىڭ ئۇتۇرما ۋە جەنۇبىي قىسىمغا

(تارقالغان) بوبى پاكار نېگرلار.

Negro ['ni:grou] n. نېگر (Negroes) .

Negus ['ni:gos] n. ئېفو فيه پادشاھىنىڭ ئاتلىشى.

neigh [nei] I. n. (ئات) كىشىش، كىشىش ئاۋازى. II. v. (ئات) كىشىمەك.

neigh [nei] I. vi. (ئات) كىشىمەك؛ ئات كىشىگەندەك ئاۋاز چىقار. II. n. ئاتلىك كىشىگەن ئاۋازى. ماق.

neighbo(u)r ['neibə] n. قوشنا، قۇلۇم.

neighbo(u)r ['neibəhud] n. ① قوشنا؛ قوشنا-قۇلۇم، يان، يې-نى، يېقىن ئەtrap.

neighbo(u)rly ['neibəli] a. قوشىلاردەك، ئىناق قوشىدارلىق بىلەن ئۆتىدىغان، دوستانه.

neither ['naiðə, 'ni:ðə] adj. & prep. Neither (ئىككىسىدىن) هېچبىرى، (ئىككىسىدىن) هېچقايسىسى :

ئىككى جاۋابنىڭ هېچقايسىسى توغرا ئەممەس. answer is correct

II. nor (conj.) بىلەن قوشۇپ ئىشلىتىلىپ، هېچنېمىدىن قورقماسى.

لەق. ئۆمۈـبۈمۈـ بولماسلىققا ئوخشاش ئۆقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) :

لەق. ئۆمۈـبۈمۈـ بولماسلىققا ئوخشاش ئۆقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) :

Fear ~ hardship nor death. /

I am ~ for nor against the conclusion. /

من يا قارشى تۈرمائىمەن. /

nemely ['neimli] adv. يەنى، چۈنكى، دېمەكتۇر.

neo-colonialism ['ni:əukə'ləunjəlizəm] n. يېڭى مؤستەملەكىچى.

neo-colony ['ni(:)ou'koləni] n. يېڭى مؤستەملەك.

Neo-Darwinism ['ni(:)ou'da:winiżəm] n. [B.] يېڭى دارۋىنلىزم.

neocolonialism ['ni(:)oukə'lounjəlizəm] n. يېڭى مؤستەملەـكـ.

neodoxy ['nioudəksi] n. يېڭى تەلىمات، يېڭى كۆز قاراش.

nephew ['nevju:' nefju:] n. جىيەن ئوغۇل، جىيەن.

Neptune [ˈneptju:n]	ئاسترونومييە <n. n.
nerve [nə:v]	① نېرۋا. ② غېرەت، يۈرەك، ئىشەنچ. n.
nerveless [ˈnθ:vlis]	①a. كۈچى يوق، ماغدۇرسىز؛ جانلىق ئەمەس، [Z.] قانات تومۇرى يوق [Bo.] يوپۇرماق تېتىك ئەمەس. ② (زانىر) چېچىلاڭغۇ. ③ چۈشكۈن، غەمکىن، ئېغىر بېسىق، جىم. ④ [Z.] تومۇرى يوق. ⑤ [Ana.] نېرۋىسىز، نېرۋىسى يوق.
nervine [ˈnə:vi:n]	I. ①a. نېرۋىنىڭ. ② نېرۋىنى تىنچلاندۇردى. ١. خان. II. [Med.] نېرۋىنى ساغلاملاشتۇرغۇچى دورا.
nervous [ˈnə:vəs]	① نېرۋا. ② نېرۋا سەزگۈرلۈكى ئېشىپ كەتكەن، نېرۋىسى جىددىيەشكەن.
nescience [ˈnesiθns]	① نادانلىق، بىلىمسىزلىك، ساۋاتىسىز - لىق. ② بىلەن ئوخشاش.
nescient [ˈnesiənt]	I. ①a. نادان، بىلىمسىز، ساۋاتىسىز، بىلىمىي يوق: be ~ of sth. ② agnostic (a).
ness [nes]	n. دېڭىز تۇمشۇقى؛ قۇرۇقلۇق تۇمشۇقى.
nest¹ [nest]	I. n. ئۇۋا، چائىگا. II. ئۇۋا ياسماق، ئۇۋىلىماق.
nest² [nest]	I. ①n. ئۇۋا، چائىگا؛ كاتاك؛ ئۆڭۈر، تۆشۈك. ② راهەتلilik جاي؛ تۈرالغۇ جاي، ئۆي؛ يوشۇرۇنىش ئورنى:
	a machine-gun ~
nestle [ˈnel]	①vi. ئازادە ئورۇنلاشماق؛ بىخارامان ياتماق: ~ down in bed ② يېپىشىپ تۇرماق: ~ up to sb. ③ يېرىم-يارتا كۆرۈنمەك: كۆرۈنەك يېنىغا يېپىشىۋالماق. a village nestling in the valley.
	يېزىلار يېرىم-يارتا كۆرۈنەك. ①vt. ئورماق، قۇچاقلىماق، يۆگەـمەك؛ چىڭ چاپلاشتۇرماق: She ~d the child's head close against her. ② ئۇ بالىسىنىڭ يېشىنى باغرىغا مەھكم بېسىپ قۇچاقلىدى.

ئازاده تۇرۇنلاشماق، ئارامخۇدا جايلشماق: ئارامخۇدا كاربىۋاتتا ياتماق.

net[net] n. II. تور. v. I. تور سېلىپ تۈتماق.

Netherlander ['neðələdə] n. گوللاندىيلىك.

Netherlands ['neðələndɪʃ] a. I. گوللاندىيىنىڭ، گوللاندىيلىكىنىڭ. گوللاندىيە تىلىنىڭ II. n. گوللاندىيە تىلى.

nethermost ['neðəmoust] a. ئەڭ تۆۋەندىكى؛ ئەڭ تېگىدىكى.

network ['neiwrə:k] a ~ of n. تور، سېتكا، تورسىمان نىرسە: railways

neutral ['nju:tərəl] adj. ① بىتىرەپ، بىتىرەپ مەملىكت. ② تۇراقسىز، تۇراقلاشمىغان. ③ (خىمىيە) نېيتراال.

neutron ['nju:tərən] n. < فىزىكا> نېيترون.

never ['nevə] adv. I have ~ been: من هېچقاچان ئۇ يەركە بارغان ئەممەس.

nevertheless ['nevəðə'les] adv. I ① ئاۋۇزالىدەك، يەنلا، ھېلىمۇ، ھېلىمەم. ② بىراق، ئەمما، لېكىن. ھېلىمەم. ③ بىراق، ئەمما، لېكىن.

new[nju:] adj. I يېڭى، يېڭى كۆرگەن II. adv. (بىرىكمە سۆز قوشۇم.) چىسى بولۇپ كېلىدۇ (يېڭىدىن، ئەمدىلا: ~ -laid eggs ئەمدىلا تۇغۇلغان تۇخۇم.

New Yorker ['nju:jo:kə] conj. II. كىد. New York شەھرى (ياكى شتاتى) كىد. شىسى.

newborn ['nju:bɔ:n] adj. يېڭى تۇغۇلغان. يېڭىدىن دۇنياغا كەلگەن.

newcomer ['nju:'kʌmə] n. يېڭى كەلگەن ئادەم، كۆچمەن.

newish ['nju:iʃ] a. بىرئاز يېڭى، خېلى يېڭى.

newly ['nju:li] adv. ① يېقىندا، يېقىنلىلا. ② يېڭىدىن، يېڭى.

ۋاشتن.

- news** [nju:z] n. (بىرلىك ئورنىدا ئىشلىتىلىدۇ) خەۋەر، يېڭىلىق، ئاخبارات: ~ a piece of news.
- newsiness** ['nju:zinis] ①n. كۆپ يېڭى خەۋەر. ② گەپدانلىق قد..
- newspaper** ['nju:s'peipə] n. گۈزىت.
- newsreel** ['nju:zri:l] n. ھۆججەتلىك فىلم.
- newton** ['nju:tn] [Phy.] n. نیوتون (كۈچىنىڭ بىرلىكى).
- Newtonian** [nju(:)tounjən] I. a. (ئىنگلەرلە فىزىكا ئالىمى) نیوتون (Newton) نىڭىشى: نیوتون تەلىماتنىڭ؛ نیوتون تەلىماتغا ئېتىقات قىلىدىغان، II. n. نیوتون تەلىماتنىڭ ئېتىقادچىلىرى.
- next** [nekst] I. n. كېلەركى، يېقىنى، يەنە بىرى، تۆۋەندىكى، ئىكـ. ② adj. كېنچى. ③ adv. ~ year يەن، قوشنا. ④ باشقا. II. ئۇنىڭدىن قالسا، ئۇنىڭدىن باشقا.
- nib** [nib] n. قىلم ئۈچى.
- nice** [naɪs] ① adj. ياخشى، ئوبدان، كۆڭۈللۈك. ② ئېھىتىياتچان، سەزگۈر، ئىنچىك.
- nicely** ['naɪslɪ] ad. دەللا: ~ دەللا مۇۋاپىق كەلمەك.
- ② ئېغىر-بىسقلق بىلەن: ئېھىتىياتچانلىق بىلەن. ③ كىشىنى رازى قىلارلىق حالدا، كىشىنى خۇشال قىلارلىق حالدا، ناھايىتى ياخشى حالدا: ~. The patient is doing well.
- ياتى ناھايىتى ياخشى. I. s. a. [J. D.] ④ a. سالامەت، ساغلام.
- nicety** ['naɪsɪti] ①n. گۈزەللىك، نەپسىلىك؛ نەپس نەرسە، گۈزەل [naisiti]
- نەرسە. ② توغرىلىق، ئېنلىق: ~ of one's powers of observation
- nickel** ['nikl] n. < خىمىيە > نىكېل. ② (ئامېرىكىدا) بەش پۇڭـ.
- لۇق نىكېل تەڭىـ.

- nicker [’nikə] (ئات) كىشىمەك. ② تېلىقىپ كۈلمەك. ①vi. I
 ① ئاتنىڭ كىشىگەن ئاۋازى. ② تېلىقىپ كۈلۈش. ①n. II
- nickle [’nikl] (ئامېرىكا ۋە كانادانىڭ) بىش پۇڭلۇق نىكىل [’nikl] n.
 تەڭىگە پۇل. ①n. I
- nickname [’nikneim]. . . ①vt. II
 گە لەقەم قويياق؛ لەقەم (ياكى ئەركىلەتمە ئىسىم) بىلەن ئاتىماق. ①n. I
- nicotian [ni’koufjən] ①a. كۆك تاماكنىڭ ②n. تاماكا چەككۈز. چى.
- nicotine [’nikəti:n] [Ch.] n. نىكوتىن، تاماكا ئىشقارى: ~ stained fingers
 نىكوتىندىن ساغىرىپ كەتكەن قول.
- nicotinism [’nikəti:nizəm] [Med.] n. تاماكا ئىشقارى بىلەن زەھەر- لىنىش، نىكوتىن بىلەن زەھەرلىنىش، تاماكا بىلەن زەھەرلىنىش.
- nictitate [’niktiteit] vi. كۆزىنى چىمچىقلاتماق، كىرىپىك قاقماق: nictitating membrane. [Z.] كۆزىنى يۈمۈپ-ئاچماق.
- nid—nod [’nidnəd] (nid—nodded; nid—nodding) (nid—nodded; nid—nodding) vi. (مؤىگىدىگەندە) توختىماي بېشىنى سەل بەرمەك، توختىماي سالام قىلماق.
- niddle—noddle [’nidl’nədl] (nidl’nədl) (nidl’nədl) vt. &vi. ①a. (مؤىگىدەش قاتارلىق چاغلاردا) توزلۇكسىز بېشىنى سەل بېرىدىغان ② توختىما بېشىنى لىڭىشتىماق.
- nidificate [’nidifikeit], nidify [’nidifai] vi. ①n. ئۇۋا ياسىماق، چائىگا
 ② [Med.] كېسەل ئوچىقى، كېسەل مەنبىئى. ③ باشلىنىش جايى، سالماق.
- nidus [’naidəs] ([PL.] nidi [’naidai] O. niduses)
 ①n. ئۇۋا، چائىگا؛ توخۇم باستۇرىدىغان جايى: [Z.] بالىياتقاو. ②
 [Med.] كېسەل ئوچىقى، كېسەل مەنبىئى. ③ باشلىنىش جايى، پەيدا بولۇش جايى.
- niece [ni:s] n. قىز، جىيەن، جىيەن قىزى.

- I [SI.] n. بەدبۇي پۇراق. II vi. بەدبۇي پۇراق چىقماق.
- nifty** ['nifti] I ① a. چىرايلىق، ئۆز، ئېسىل. ② تەمى
بار، پۇرقى بار. II ① تەنە گەپ، كىنايە، قىزىقچىلىق
قىلىپ ئېيتىلغان گەپ، مازاق گەپ. ② چىرايلىق قىزچاق. ③
مودا چىرايلىق. نەرسە، مودا خىيال (ئوي).
- I n. ئىچى تار ئادەم، پىخسق ئادەم، بېخىل ['nigəd]
ئادەم. II a. ئىچى تار، كۆز كىچىك، پىخسق، بېخىل.
- I ① a. ئىچى تار، پىخسق، بېخىل. ② ئەنتايىن ئاز مىقدارلىق:
ئەنتايىن ئاز مىقدارلىق: sum ~ a ~ باك ئاز سان.
II ad. بېخىلىق بىلەن، پىخىقلق بىلەن، ئاچكۆزلۈك بىلەن،
پىشىقلق بىلەن.
- ① كىچىك ئىشلارغا ئەندىشە قىلماق (ياكى ۋاقت ['nigl]
سەرپ قىلماق)؛ تېتىقسىز ئىشلارنى قىلماق. ② چاتاق تاپماق، قۇ-
سۇر چىقارماق. ③ قاسىماق، غاجىلىماق. ④ vt. پىخىقلق بىلەن.
.. بەرمەك، ناھايىتى ئاز مىقداردا... بەرمەك.
- n. night [naɪt] ٌ تۈن، كېچە، ئاخشام || (long) ~ all كېچىچە،
تۈن بويى / ~ at كېچىچە، كەج، ئاخشام / ~ by
كېچىدە، كەچتە، ئاخشىمى، ~ in the كېچە، تۈن / ! !
ياخشى چۈش كۆرۈڭ!
- n. night-school ['naɪt-skʊ:l] ٌ كەج كۈرس، كەچكى مەكتەپ.
- n. nightfall ['naɪtfɔ:l] ٌ گۈگۈم، كەچقۇرۇن، قاش قارايغان
چاغ.
- n. nightingale ['naɪtingeɪl] ٌ بۈلۈل.
- I ① a. كەچىنىڭ، تۈننىڭ. ② ھەربىر كېچىنىڭ: []
Nightly visits are made by the house physicians.
تۈرىدىغان ۋراج ھەر كەچتە كېسىل ئۆپلىرىنى كۆزدىن كەچۈردد-
دۇ. ③ [Po.] كېچىنىڭ، كېچىگە ماس كېلىدىغان، كېچىگە مۇۋا.

پق. ad. II کېچىدە، كېچىلىكى؛ هەر كېچىسى.

nights [naits] ad. [A.] هەر كېچىسى؛ هەرقانداق كېچىدە، هەر. قانداق كېچىلىكى: ~ s work hard دائم كېچىسى تىرىشىپ خىزمەت قىلماق.

nightly ['naiti] n. ئاياللار (ياكى بالىلار) كىيىدىغان ئۇخلاش كىيمى.

nigrescence [nai'gresns] n. قارىيىش؛ (تىرىه، چاج، كۆزنىڭ) قارا رەڭ.

nigrescent [nai'gresnt] a. قارايىغان، قارىسى بار؛ قارايىتىدىغان، قارىيىدىغان.

nigrify ['nigrifai] vt. قارا قىلماق، قارا قىلدۇرغۇزماق.

nigritude ['nigritju:d] n. قارا (رەڭ)؛ قارا رەڭلىك نرسە؛ [An.] رەزبىللەك.

nimble ['nimbl] adj. چەبدەس، چاققان، سەزگۈر، ئۆتكۈر.

nine [nain] num. توققۇز.

nineteen ['nain'ti:n] num. ئون توققۇز.

nineteenth ['nain'ti:nθ] num. ① ئون توققۇزىنچى. ② ئون توققۇزدىن بىر.

ninetieth ['naintiiθ] num. ① توقسىنىنچى ② توقساندىن بىر.

ninety ['nainti] num. توقسان.

ninth [nainθ] num. ① توققۇزىنچى. ② توققۇزدىن بىر.

nipping ['nipiŋ] a. ① (هاۋا، سوغۇق شامال) سۆڭەكە سانجىلىدىغان، [] ② مەسخىرىلىك، مەسخىرە سۆڭەكتىن ئۆتىدىغان، جاندىن ئۆتىدىغان. ③ مەسخىرىلىك، مەسخىرە قىلىدىغان، مازاق قىلىدىغان.

nipple ['nipl] n. ① ئەمچەك توگمىسى؛ رېزىنکە ئېمىزگە، ئېمىز. ② (تىرىه، مېتال، ئېينەك يۈزى قاتارلىقلارنىڭ) ئەمچەك.

ئىنلەك توگمىسىمان تومپىيىپ چىقىشى. ③ [Me. E] بۇرمىلىق ئۆلە.

غۇچ؛ ئوت پۇرگۈچ چىراق (پىندېڭ) پۇر كۈرگۈچ ئېغىزى: ~ [Mi. A.] ④ بۇرمىلىق ئۆلگۈچ بىلەن ئۇلانغان تۇرۇبا

(ملتىق-زه-مبىرە-كىنىڭ) ئوق چىقىش ئېغىزى.

① كىشىگە سانجىلىدىغان؛ سوغۇق جاندىن ئۆتىدىغان. **nippy** [’nipy].
② بۇرنىنى غىدىقلالىدىغان: ئۆتكۈر [E. S. L] چەمىيەس، چاققان، يىنىك:
~ دەرھال، چاپسان، چاققان.

nibus [’naɪsəs] [n.] بىرلىك، كۆپلۈك ئوخشاش] تىرىشىش، كۆـ.
رهش قىلىش، تالىشىش.

① (پىت قاتارلىقلارنىڭ) تۇخۇم: لىچىنكا ② بىكار **nit** [nit] ad. تەلەپ ئېبلەخ، هارام تاماق.

ياق، ئەممەس. **nit** [nit]

nitery [’naɪtəri] n. كەچلىك كلوب، كەچلىك ئۆيۈشما (nightclub) بىلەن ئوخشاش).

no [nəʊ] ① يوق: ئۇنىڭ پۇلى يوق. He has ~ money I adj. I
② (قسقارتىلغان جۇملىلەرde رۇخسەت قىلىنماسلىق، يول قويىماسىـ

لمق، قارشى تۇرۇش قاتارلىق ئۇقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) No parking!

ماشىنا (قويۇشقا) توختىتىشقا بولمايدۇ / No compromise!

مۇرەسىدە قىلىشقا يول يوق. II adv. (بولۇشىز جاۋابلارنىڭ ئالدىدا

كېلىپ، ياق، بولمايدۇ، يوق دېگەنگە ئوخشاش ئۇقۇملار بىلەن ئىپادىلىنىدۇ): Will you come? — No, I won't. — سىز

كېلىمەسىز؟ — ياق، كەلمەيمەن.

No. = number.

nobbler¹ [’nəblə] n. ئات زەھەرلىكىچى: ئالدامچى، ساختىپەز.

nobbler² [’nəblə] n. باشقۇا بىرنى تۇرۇش: تۇرۇپ ئايلاندۇرۇش.

nobbut [’nobət] ad. پەقەتلا، بىراق.

nobby [’nɔbi] ① [Sl.] a. يۇقىرى تەبىقلىق ئەربابنىڭ: مودىلىق.
② بىرىنچى ئېقىمىدىكى، ئەڭ ئېسىل، ئەڭ نەپس، ئەڭ نازۇك.

Nobel [nou’bel] n. نوپىل.

nobiliary [nou’biljəri] a. ئاق سۆڭە-كىنىڭ، ئالىي جاناب، ئېسىل.

nobility [nəʊ’biliti] n. ① ئالىيجاناب، ئېسىل، يۈكسەك.

② ئاقسوڭىك، ئاقسوڭىكلىرى (تەبىقىسى).

noble [ˈnəbl̥] adj. I ① ئالىيچاناب، ئېسىل: يۈكسەك.

② ئاقسوڭىك، ئاقسوڭىكلىك. ③ ھەشەمەتلىك، سەلتەنەتلىك، ھەيدەتلىك. II n. ئاقسوڭىك.

nobody [ˈnəubədi] pron. هېچكىم، هېچكىم يوق: هېچكىم (. . . ئەممەس).

nod [nɒd] v. ① (~ : ~ : ded) بېشىنى لىڭشىتماق.

② مۇگىدىمەك. ③ لىڭشىماق، لىڭشىماق، مىدىرلىماق، مىدىرلاتماق (گۈل-گىياد قاتارلىقلار). II n. بېشىنى لىڭشىتىش.

nodal [ˈnoudl̥] a. بوغۇمنىك؛ تۈگۈننىك، دولقۇن رېتىمىنىك: ~ circle دولقۇن چەمبىرى.

noddle [ˈnɒdl̥] I n. باش، كاللا II vt. (باش) لىڭشىتماق؛ (باش) تولغىماق.

noddy [nədi] ① n. دۆت، دۆتلۈك، كالۋا، كالۋالق. ② قارا بىلىقئالغۇچ.

node [noud] n. بوغۇم؛ تۈگۈن، موندىك؛ ئۆسمە. ② (ھېكايە، تىياتىر) ئەقلىكى فاتارلىقلارنىڭ ئەگرى-توقايىلىق، تالاش-تارتىش.

③ مەركىزىي نۇقتا [Med] تۈگۈنچە: lymph ~ لىمفا تۈگۈنى.

[Ast.] ⑤ كېشىش نۇقتىسى. [Phy.] (دولقۇن) پەللىسى:

~ توك دولقۇن پەللىسى. [Ma.] ⑦ current. تۈگۈن (نۇقتىسى)

، كېرىش نۇقتىسى. [Bo.] بوغۇم، ئۆگە، پۇتاق (غولدىكى يوپۇرماق ئۆسۈدىغان ئورۇن).

nog¹ [nɒg] I ① n. ياغاج مىخ، ياغاج بۇرۇپكا، ياغاج كېسەك.

② يىلتىزلىق تۆپ؛ قالدۇق غول؛ دەرهەخ كۆتىكى ياغاج قوغتا؛ قوغتا شەكىللەك تىرىگۈچ؛ تۈۋۈرۈك تەگلىك شىنە.

سى II vt. (nogged; nogging) (ياغاج تۈۋۈرۈك بىلەن) تىرىمەك؛ (ياغاج مىخ بىلەن) مخلۇماق؛ . . . نىڭ ياغاج رامىغا كېسەكىنى كېسىپ كىرگۈزمەك: ~ كېسەكىنى پارچىلاپ يان تامنىك

رامى ئىچىك كىرگۈزىمك، كاۋاڭ چاممىسىنى قويىماق.

n. (ئىنگلىيە) كۈچلۈك پىۋە؛ سۇت ۋە تۆخۈم ئارىلا.
شىرۇرۇلغان ھاراق.

noggin [nəggiŋ] ① كىچىك رۇمكا، كىچىك قىدەھ. ② ئاز
مقداردىكى ئىچىملەك ③ باش، كاللا.

n. قالايىمقان ئاۋااز، يېقىمىسىز ئاۋااز، شاۋقۇن، سۇ.
noise [noiz] make a ~ about sth. || رەن، ۋاراڭ-چۈرۈڭ ۋارقىراشماق، ۋا-
رالىڭ-چۈرۈڭ قىلماق.

noisy ['nɔizi] adj. ۋاراڭ-چۈرۈڭ، قالايىمقان.

v. ① نامزات كۆرسەتمەك، تونۇشتۇرماق،
تەۋسىيە قىلماق. ② تېينلىمەك، بىلگىلىمەك.

n. ① نامزات. ② تېينلىش، بىلگىلىش [nəmi'neifən].

nomination [nə'mineit] n. ھەققىي قىممىتى يوق كىتاب، پەقەت بازار [nən'buk]
ئېھتىياجىنى قامداش ئۆچۈن سانى بار ساپاسى يوق كىتاب.

non-staple ['nən'steipl] a. مۇھىم ئەمەس: fool (O. foodstuffs).

non-static ['nən'stætik] ① a. تنىچىسىز، غەيرىي
ستاتىك. ② [El.] ستاباتىك زەرهىسىز، ستاباتىك زەرەت توپلانمايدىغان
[Ra.] سىمسىز رادىئو كاشىلىسى توغۇلمайдىغان. ③

I. n. كۆز ئالدىدا، نۆۋەتتە (پەقەت تۆۋەندىكى قىساقا [nəns]
سۆزلىرىدىلا ئىشلىتىلىدۇ) : ~ for the نۆۋەتتە، كۆز ئالدىمىزدا،
ۋاقتىنچە، ھازىرچە. II. a. بىر مەھىل يۈز بەرگەن (ياكى ئىشلەت-
كەن).

n. كۆڭۈل بۆلمىسىلىك، كارى بولـ.
مالسلق؛ سوغۇق مۇئامىلە قىلىش، سوغۇق مۇئامىلە، ھېچ ئىش
بۆلمىسىلىق، ھاياجانلۇنمالسلق، تەسىرلەنمىسىلىك: ~ with قىلچە
تەسىر قىلماسىلىق، پىسەنت قىلماسىلىق، پەرۋايمىم پەلەك دەپ يۇرـ
مەك.

نۆڭۈل بۆلمەيدىغان، كارى يوق، سوغۇق [nonchalant] مۇئامىلە قىلىدىغان، ھېچ تىش تەسىر قىلمايدىغان، ھاياجانلانمايدىغان.
nonclaim [nonkleim] n. قانۇن بىلگىلىكىن ۋاقت ئىچىدە تەلەپ ئوتتۇرىغا قويىمىسلىق.

none pron. [nʌn] I. ھە: بىرسىمۇ (يوق)، ھېچكىم، ھېچقايسى، ھېچنې. None have arrived yet. مە: None have arrived yet. I need some paper badly but there is ~ at hand. / زۆرۈر لازىم بولۇپ قالدى لېكىن ئۆزۈمە يوق None were left when. The price is ~ too. / I came. / ھەرگىز، ھېچ، ھېچقاپچە: بۇ باها ھېچقاپچە يۇقىرى ئەممەس. **high**. adv. II.

nonentanglement [nonin'tæŋg;ənt] n. كىرمەسىلىك، ئارىلاشماسىلىق؛ چېتىشماسىلىق. ~ سىياسەتكە ئارىلاشماسىلىق.

nonentity [no'netiti] ①n. مەۋجۇت ئەممەسىلىك، مەۋجۇت بول-. ② مەۋجۇت ئەممەس (ياكى ساختا) نەرسە: مەۋجۇت ئەممەس ماھىيەت. ③ كارغا كەلمەس ئادەم (ياكى نەرسە)، ئەھمىيەتسىز ئادەم (ياكى نەرسە)، ئەھمىيەتسىز ئادەم (ياكى نەرسە) : ~ سىياسىي جەھەتتە ئەرزىمەس كىشى.

nonessential a. I. مەھىيەتسىز، ئەھمىيەتسىز، ئەرزىد-. II. n. مەھىيەتسىز ئادەم (ياكى نەرسە). بولسىمۇ بولىدىغان بولىسىمۇ بولىدىغان ئادەم (ياكى نەرسە).

nonesuch ['nʌn-sʌtʃ] n. تەڭداشىسىز ئادەم (ياكى نەرسە)، كۆ- شەندىسىز ئادەم (ياكى نەرسە).

nonparty [non'pa;ti] adj. پارتىيە سىرتىدىكى، پارتى-. يە-گۈرۈھىسىز.

nonsectarian ['nɔnsek'teəriən] a. گۈرۈھىسىز، ھەرقانداق-

دېنى مۇزىھەپكە قارىمايدىغان.

n. قۇرۇق گەپ، بىكار گەپ، تۇتۇرۇقسىز گەپ، يوقىلاڭ گەپ.

I. ①n. يالغان ئېيتىش، قۇرۇق گەپ؛ ئەسـ. ② كىلىك (قىلىش)، بېشەملىك (قىلىش)، دۆتلۈك ھەرىكتـ:

~ talk ئاغزىغا كەلگەننى جۆيلىمەك. ~.

\ من سېنىڭ يەندە بېشەملىك قىلىشىخـا (ياكى ئاغزىشـا كەلگەننى جۆيلىشىڭـە) يول قويىمايمەن. \ There is no ~ about him.

بېشەملىك قىلىشقا ھەرگىز يول قويىمايدۇ (ئۇنىڭ ناھايىتى جىددىي ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ). This is nothing short of a ~, a silly

\ ~ بۇلار پۇتۇنلەي ئاغزىغا كەلگەننى بىلجىرلىغانلىق، دۆتلەرچە بىلجىرلىغانلىق. ② قىممىتى يوق نەرسە، يارىماس نەرسە، كېرەكـ.

سىز زىننت بۇيۇمى int. ③ يالغان! يالغان ئېيتىنىڭ! قۇرۇق گەپ!

a. ئەھمىيەتسىز، ئەھمىيەتى يوق، مەنسىز، مەنسى يوق؛ دۆتلەرچە؛ بىمەنە، تېتىقىسىز.

a. جىنس ئايىرسىسى يوق، جىنسىسىز.

a. ئۇرزىمەس، ئەھمىيەتـ. سىز، كارى چاغلىق، تىلغا ئالغۇچىلىكى يوق.

n. تاماكا چەكمەيدىغان ئادەم.

I. a. توختىمايدىغان، ئۇزۇلۇكسىز؛ (پويىزـ. دا، ئايروپىلان قاتارلىقلار) ئۇدۇل بارىدىغان، بىۋاستە بارىدىغان:

flight. ~ a بىۋاستە ئۇچىماق. \ ad. توختىماي، توختىماستىن، ئۇـ زۇلۇرۇمىـ، بىۋاستە هالدا.

①n. ئىش تاشلاشقا قاتناشمايدىغان ئادەم. ② (تاختا توبدا) قارشى تەرەپتن كەلگەن توبنى تۇتالىمغان توب ئۇرـ غۇچىـ.

n. ئۇگىرە، سۇيۇقئىاش.

- ① دۆتۈلۈك، كالۋالق، ساراڭلىق. ② باش، كاللىسى چۈرگىلىمەك، كاللىسى ئىشلە-
مىسىلىك. كاللا: ~. have a foggy.
- noodle² [ˈnu:dəl] n. دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ سۈيۈقئاش.
- nook¹ [nuk] n. چەت، ياقا، خىلۋەت، بۈلۈك، بۈلۈك-پۈچقاق.
- nook² [nuk] n. ئوييان بۈلۈك-پۈچقاق؛ چەت-يىراق يوشۇرۇنۇش جايى؛ يوشۇرۇنىدىغان جايى: every ~ and corner.
- noon [nu:n] n. چۈش، چۈش ۋاقتى، دەل چۈش.
- noonday [ˈnu:ndei] n. چىڭىنى چۈش، دەل چۈش = (noon).
- noonday [ˈnu:ndei] n. summer ~ heat. \ چۈش: at چۈشتە.
- بازىڭ چۈش ۋاقتىدىكى قاتىق ئىسىق.
- nooning [ˈnu:nɪŋ] ① n. چۈش، دەل چۈش. ② چۈشلۈك تاماق.
- ③ چۈشلۈك ئارام.
- noose [nu:s] I. ① سىرتماق؛ سالما. ② بويۇنتۇرۇق، ئاسارتىق، ئورا:
- چۈشىك. ③ توزاق، قاپقان، تور، قىلتاق، ئورا:
- put one's head in the ~. ئۆزى تورغا چۈشىمەك، ئۆزى قىلتاققا
- ئىلىنماق II. ① قىلتاق بىلەن تۈتماق؛ قىلتاققا چۈشۈرمەك. ② (ئارغامچى) سالغۇغا ئۆزگەرتىمەك. ③ ... نى دارغا ئىسېپ
- ئۆلتۈرمەك.
- nor [no:] conj. (دائىم) neither ياكى not بىلەن بىرگە كېلىپ، . . . مۇ ئەمەس، . . . مۇ يوق دېگەنگە ئوخشاش بولۇشىز ئۆقۇملار
- بىلەن ئىپادىلىنىدۇ): ~ internal debts. Our country has neither external debts.
- ھېچقانداق قەرزى يوق.
- normal [ˈnɔ:ml] I. adj. نورمال، ئۆلچەملىك، مۇتىزم: ~ the temperature نورمال تېمىپېرەتۇرا ~ a school/ سەقىن مەكتەب. ② n. مۇتىزم، نورمال ھالىت، تۈرەق.

لئق هالمت. ② < ماتپماتنکا > نورمال.

north [nɔθ] I n. شمال، شماليي رايون. ॥ adv. شمالدا، شماليي رايون. ॥ adj. شماليي. شمالغا، شمال ترهپته. شمال ترهپكه.

northeast [’nɔθ’i:st] I n. شرقىي شمال، شرقىي شمال رايون. ॥ adj. شرقىي شمال. شرقىي شمالدا، شرقىي شمالغا.

northern [’nɔ:ðən] adj. شمالىي.

northward [’nɔ:θwəd] ad. شمالغا: شمالغا ~ sail شمالغا ئۆچماق (يۈرمەك) ॥ a. شمالغا يۆنلگەن، شمالغا قارىغان. ॥ n. شمالغا قارىغان يۆنلىش؛ شمالىي رايون.

northwards [’nɔ:θwədz] ad. شمالىي ترهپكه، شمالغا.

northwest [’nɔ:θ’west] I n. غربىي شمال، غربىي شمال رايون. ॥ adv. غربىي شمال. ॥ adj. غربىي شمالدا، غربىي شمالغا.

nose [nəuz] ① بۇرۇن، تۆمشۇق، خارتۇم. ॥ ~ follow one's ~ into poke [push, thrust] one's ~ into business/ باشقىلارنىڭ ئىشىغا ئارىلاشماق، يوقلاڭ ئىشلارغا ئارىلاشماق. ② پۇراپ سېزىش.

nostril [’nostril] n. بۇرۇن تۆشۈكى.

nostrum [’nostrəm] ①n. مەخپىي دورا، مەخپىي رېتسىپ؛ پاتپىت هوقۇقىيار، دورا-دەرمەك. ② جامانكەشتە تېۋىپ دورسى. ③ (ئىجتىمائىي ۋە سىياسىي ئىسلاھات ترهپلەردىكى) ھەمـ. مىگە شىپالىق دورا.

nosy [’nouzi] I ①a. چوڭ بۇرۇنلۇق. ② [Sl.] باشقىلارنىڭ ئىشلىد. ॥ ③ مۇناسىۋەتسىز ئىشقا ئارىلىشىۋىدىغان. ॥ ④ ئېچىغان قۇرۇق ئۇت-چۆپ قاتارلىقلار) سېسىق پۇراق تارقىتىـ. دىغان؛ سېسىق پۇراققا سەزگۈر. ④ (چاي) پۇراقلقى، مەززىلىك. ॥ n. يوغان بۇرۇنلۇق ئادەم، بۇرنى چوڭ ئادەم.

not [nɒt] adv. (بولۇشىسىلىقنى بىلدۈرىدۇ) : I do ~ know. مەن

بىلەمدىمەن / He is ~ a teacher. / ئۇ ئۇقۇنقۇچى ئەممەس
|| ~ هاجەتسىز، ئۈرۈسمەيدۇ.

notability [nəutə'biliti] ① n. مەشھۇر ئادەم، ئاتاقلىق ئادەم، داڭلىق كىشى، كاتتا كىشى، كاتتا ئىرباب، كاتتا زات.

② دىققەت قىلىشقا ئەرزىش (خاراكتېر ياكى ئەھۋالنى كۆرسىتىدۇ).

notable [nəutəbl] ① adj. I دىققەت قىلىشقا ئەرزىيدىغان.

② كۆزگە كۆرۈننەرىك، ئاتاقلىق، مەشھۇر. II مەشھۇر ئادەم، داڭدار شەخس.

notalgia [nou'tældʒɪə] [Med.] n. دۈمبە ئاغرىش.

notarial [nou'teəriəl] a. گۈۋاھلىق بىرگۈچىنىڭ؛ گۈۋاھلىق بىرگۈچى بىجىرىگەن (ياكى بىر تەرمەپ قىلغان).

notarization ['noutərai'zeiʃən] ① n. گۈۋاھلىق بىرگۈچى كىشىنىڭ ئىسپاتى. ② (هۆججەتكە قوشۇپ قويىدىغان) ئىسپاتنامە.

notarize ['noutəraiz] vt. گۈۋاھلىق بىرگۈچى سالاھىيەت بىلەن ... نى [n] ئىسپاتلىماق.

notary ['noutəri] n. گۈۋاھلىق بىرگۈچى، گۈۋاھچى، شاهىت (داشىم ~ public o. public) دەپ ئاتلىدۇ.

notate ['nouteit] vt. نى بىلگە قىلىپ يازماق.

notation [nou'teiʃən] ① n. ئالامەت، بىلگە، شىرتلىك بىلگە، نامايىندىد. ② نۇسۇلى، بىلگىلىك ئۇسۇلى.

[Ma.] ③ نۇسۇلى: ~ decimal ئونلىق سىستېمما بويىچە ھېسابلاش ئۇسۇلى.

[Mu.] ④ نوتا، نوتا يېزىش (خاتىرىلەش) ئۇسۇلى. ⑤ ئىزاهات، ئىزاهلاش.

note [nəut] ① n. I (داشىم كۆپلۈك ئىشلىتلىدۇ) خاتىرە: the

~ ساياهەت خاتىرسى. ② (تاشقى ئىشلاردا) نوتا.

③ ئىككى ئىلىك خەت، باغاچە. ④ ئىزاهات، ئىزاه. ⑤ چەك؛

قەغەز پۇل. ⑥ <مۇزىكا> نوتا بىلگىسى. ⑦ ئاھاڭ، تون. ⑧

(بېسلىغان، ياكى يېزىلغان) بىلگە. ⑨ نام، ئابرۇي. ⑩ دققەت، دققەت قىلىش. II v. ① دققەت قىلماق. ② خاتىرە يازماق، خاتىرىلىمەك. ③ make [take] a ~ || خاتىرە يازماق، خاتىرىلىمەك. n. خاتىرە دەپتەر.

notebook [ˈnəutbuk]

n. هېچنېمە (يوق)، هېچبىرى، هېچقايسىسى (ئەمس). ② (ماتېماتىكا) نۆل. come to to do with/. . . have ~ . . . بىلەن مۇناسىۋىتى بولماسىق.

notice [ˈnəutis] I n. ① ئىلان، ئومۇمىي ئۇقتۇرۇش، ئۇقتۇرۇش. ② دققەت. ③ قىسقا باها، باها بېرىش، باھالاش.

v. دققەت قىلماق، دققەت قىلىپ قارىماق، قارىماق، كۆرمەك.

notify [ˈnəutifai] v. دوکلات قىلماق، مەلۇم قىلماق. ② ئىلان قىلماق، ئۇقتۇرۇش قىلماق.

notion [ˈnəuʃən] n. ① ئىدىيە، قاراش، پىكىر، كۆزقاراش. ② (ئامېرىكا تىلىدا) چەرچىنمەل مال، مىلىچمال.

notwithstanding [ˈnətwiθ/stændɪŋ] I prep. . . . تەقدىردىمۇ، . . . دىن قەتىئىنەزەر . . . گە قارىماي، . . . دىن قەتىئىنەزەر.

adv. II . (in spite of =) گەرچە.

nought [nɔ:t] n. (nothing=) يوقلۇق. ② (ماتېماتىكا) نۆل.

noun [naun] n. گراماتىكا، ئىسم.

nourish [ˈnʌriʃ] v. ① ئۇزۇقلاندۇرماق، كۈتمەك. ② كۆزلىمەك، ساقلىماق (ئۇمىد، ئۇچىمەنىك قاتارلىقلارنى).

Nov. =November.

novel [ˈnəval] n. رومان.

novelize [ˈnəvəlaiz] vt. رۇمانغا ئۆزگەرتەمەك، رومان قىلماق؛ رۇمانلاشتۇرماق.

novelty [ˈnəvəlti] n. يېڭى، يېڭىلىق.

November [nəu'vembər] n. نویاibr.

a. ئۆگەي ئانىلارچە، ئۆگەي ئانىلىق. novocal [nou've:kəl]
 now ① adv. [nau] هازىر، ئەمدى، هازىرقى ۋاقتتا. ② دەرھال، شۇئان: ! ~ Do it بېقىرىۋەت || ~ just ئابايىا، هازىرلا
 ... conj. ... تىكىن، ... بولۇپ تۈرۈقلۈق، ... خاندۇن كە- يىن. n. ③ (ئالدى قوشۇلغۇچىلارنىڭ كەينىدە كېلىدۇ) هازىر، ئەمدى، مۇشۇ كەمەدە بۈگۈنكىچە from ~ on بۈگۈندىن باشلاپ، هازىردىن باشلاپ.

a. هازىرقى، هازىرقى كۇنىڭىش، نۇۋەتىسلىكى.
nowaday [’nauədei]
b. هازىر، هازىرقى ۋاقتىتا، ئىمدىلىكتە، بۈگۈنلىكى.
nowadays [’nauədeiz]

I. nowadays ['nauədeɪz] ad. بۈگۈنكى كۈنده، هازىرقى كۈنده [داىىم ھازىرقى تۈرپ-ئادەت بىلەن ئۆتكەنكلەرنى سېلىشتۈرگاندا ئىش]. لىتىلىدۇ II. n. [həzər] هازىر، بۈگۈن.

noway(s) [nouwei(z)] ... بـرـئـازـمـو...، هـرـگـزـمـو...، ئـمـسـ، ئـمـسـ.

nowhere [ˈnəʊvərə] هیچجاپیسی جایدا، هیچ یerdeh. adv.

nowhither ['nouhwiðə] مەيلى قانداق جايغا بولمىسۇن ھەممىسىـ ad. كە ئەمەس (to no place) بىلەن ٹوخشاش

Nox [noks] کچھ ٹاپال ٹلاہی. [R. M.]n.

noyer [nwaio] n. مبؤه مغزیدن نشله نگن کونیاک. (بر خل هاراق)

nuclear [ˈnju:kliə] adj. يادرو؛ ئاتوم يادروسى:

nucleus [ˈnju:kliəs] ① يادرو، ٹاتوم (nuclei [ˈnju:kliai]) n.
يادروسوں: ② ہوچھیروں، یادروسوں: ③ مرکز.

nudge [nʌdʒ] ① جینیک، بلهن، بگلایا، نیشته، مک (دققه) vt. I

تىنى قوزغاش ياكى ئىما-ئىشارەت قىلىش مەقسىتىدە). [An.] ② دىققەت قىلىشنى قوزغىماق. ③ يېقىنلاشماق. The circulation of the book is nudging the two million mark. كىتابنىڭ سېتىلىش مىقدارى 2 مiliyon نۇسخىغا يەتتى. II. جىيندەك بىلەن يەڭىل ئىتتىرىش (نوقۇش).

nudie [ˈnu:dɪ] n. ئەرزان باھالق سېرىق فىلم.

nudism [ˈnu:dizəm] (يالىڭاج بىدەن نۇزەرىيىسى) n. يالىڭاج بىدەن يۈرۈش.

nudity ['nju:diti] ① يالثاچلیق، يالثاچ بدهن. ② يالثاچ بدهنلیك رسمم. (یاکى ھېكەل قاتارلىقلار).

nudnik [nudnik] n. تپتیقسز ۋادەم، بىمەنە ۋادەم، مەزىزسز ۋا-
دەم، كىشىنى زېرىكتۈرۈدىغان ۋادەم.

nugae [nju:dʒi:] [PL.] n. تېتقىسىز شاڭخوار، بىمەنە مازاقلار، مەزىسىز ھەزىللەر، تېتقىسىز ئىش، پارچە-پۇرات ئىشلار.

a. ① پارچه-پورات، ئۇشاق-چۈش. nugatory [’nju:gətəri] شەك: قىممىتى يوق. ② تەسىر كۆرسەتمەيدىغان، رول ئۇينىمايدىد. خان، ئۇنۇمىسىز.

n. (تهیئی) کاللهک ثالتون؛ منیرال پارچسی. [’nʌgit]

nuisance¹ [ˈnju:sns] n. ① ناآرچىلىك. ② بىشىم ئادەم، ئىزمە ئادەم. ③ كۆڭۈسىز ۋەقە. ④ جامائەت تەرتىپىنى بۇزۇش.

nuisance [ˈnju:sns] زیان سالمق، دخلی یهتكۈزمەك: ① n.
relieve the ~.

num. = **numeral.**

number [ˈnʌmbə] (قسماً تلماً شكل) ① n. I سان، مقدار. ② a telephone ~ نومُور، سان: تيليفون نومُوري.

③ (كۆپلۈك ئىشلىلىدۇ) ھېساب. ④ (كۆپلۈك ئىشلىلىدۇ)
 ① شېئىر، قاپىيە، 〈مۇزىكا〉 ئۇدار || a large [good] ~ of
 نۇرغۇن-نۇرغۇن، نۇرغۇنلىغان / ~ in جەمئىي؛ ھەممىسى بولۇپ

/ ~ سانسز، سان-ساناقسز. II v. نومۇر قويماق، رەت نومۇرىنى بىلگىلىمەك. ② جەملىمەك. ③ ھېسابلىماق، ھېسابقا ئالماق || off ~ < هەربىي> سانماق.

a. سانغلى بولىدىغان، جەملىگىلى بولىدىغان. **numerable** ['nju:mərəbl]

n. ① سان، رەقدم. ② < گراماتىكا> سان. ['] numeral ['nju:mərəl]

I a. سانلىق؛ سانتى كۆرسىتىدىغان. ① n. ['] numeral ['nju:mərəl']

II سېفىر: the Arabic ~ s ئەرەبچە سانلار، ئەرەبچە سېفىر (مدسىـ لەن، 1، 2، 3، قاتارلىقلار). . \ رىمچە سانلار، the Roman ~ s. [Li.] سان:

رىمچە سېفىر (مدسلەن، I ، II ، III قاتارلىقلار) ② [A.] سان: fractional (ordinal)

\ سۈپەتداش سان ③ [PL.] (دەرسىن سىرتقى پائالىيەتنىڭ مەلۇم بىر تەرەپلىرىدە نەتىجىسى كۆز كۆرۈنۈرلىك).

numerous ['nju:mərəs'] adj. نۇرغۇن، كۆپ مىقداردا، كۆپلەپ، بىرمۇنچە.

n. چۈشلۈك تاماق، چۈشلۈك غىزا، چۈشلۈك تائام. ['] nummet['nʌmit']

① دۆتلىك، كالۋالق. ② قاپاق كاللا. ['] numskull ['nʌmskʌl']

n. ئايال مۇناخ، راهىبە. [nʌn]

I ① بالا باققۇچى، ئىنىڭىشانى. ② سېسترا. [nə:s] nurse

II ① قارىماق، كۈتمەك، خەۋەر ئالماق (كېسىلىنى) ② ئېمىتىمەك. ③ قۇچاقلىماق، باغرىغا باسماق (بۇۋاقنى). ④ تەربىيەلىمەك، ئۆستۈرمەك.

n. ① يەسىلى. ② كۆچەتىخانا، كۆچەتىزارلىق. ['] nursery ['nə:sri']

n. تەربىيەلىش؛ كۈتۈش. ['] nursing ['nə:sɪŋ']

① ئەمچەكتىكى بۇۋاق؛ بۇۋاق (كۆپىنچە ئانسى) ['] nursing ['nə:sliŋ'] ياكى بالا باققۇچى غەمخورلىق قىلىۋاتقان بۇۋاقنى كۆرسىتىدۇ). ② كۆڭۈل قويۇپ تەربىيەلىپ يېتىشتۈرگەن نەرسە (ياكى ئادەم).

I ① ئوزۇقلۇق ماددا، يېمىھەكلىك ماددا. ['] nurture ['nə:tʃə']

^② تربیت‌دهش، بی‌قیش، تؤسیت‌رُوش، پیتیشت‌رُوش.

[۳] تومومي ۋاتلىشى] مۇھىت ئامىلى ॥ ①vt. . . . گە ئوزۇقلۇق ماددىسى بىرمەك. ② باقاما، تىرىبىيلىمەك، يېتىشتۈرمەك، ئۆسـ تۈرمەك، پەرۋىش قىلماق: be ~ d by Marxism-Leninism-Mao تىدىيىسىنىڭ Tsetung Thought.

nut [nʌt] n. ① شاكاللىق مېۋىلەر، قاتىق پۇستلىق مېۋىلەر.
② گايىكا، ۋېنتا قالپىقى. ③ مىغىز.

nutant [’nju:tənt] a. تک سائچگیلیغان.

nudge [nju:dʒ] تۆهنهگ سائگىلىماق.

nutation [nju: 'teiʃən] باش لیکھتیش، باش ساٹگلیتیش. ①n.

nutrient [ˈnju:t̬riənt] ئوزۇقلۇق، ئوزۇقلىنىدىغان، ئۇ-

رۇقلاندۇرىدىغان. II. n. ئوزۇق، ئوزۇقلۇق بۇيۇم، ئوزۇقلۇق ماددا.

n. نوزوّق، نوزوّق بُؤيُوم؛ يپمهک.
لمک ماددا؛ نؤسوشنى تىلگىرى سۈرىدىغان نەرسە.

nux vomica [nʌks'vəmɪkə] كولنج.

nylon [ˈnaɪlən] n. نلون.

nymph [nimf] (گریبک ۋە رىم ئېپسانلىرىدىكى) پەرىزات، ھۆر- قىز.

O

O,,o [əu] ئىنگليز تىلى ئېلىپېسىنىڭ ئون بەشىنجى ھەرىي

obit [’əbit,’oubit] (يىللقى) تەزىيە بىلدۈرمەك. ① n.

occasionally [ə’keiʒənli] adv. →occasional.

occurrence [ə’kʌrəns] ① يۇز بېرىش، تۈغۈلۈش. ② ۋەقە؛ ③ n. ھادىسە.

O, oh [ou] int. (ھەيران قېلىش، قورقۇش ياكى ئازابلىنىش قاتار. لىقلارنى بىلدۈرىدۇ) هوى، ئاھ، ۋاي.

o'clock [ə’klək] (نەڭ قىسقارتىلمىسى) سائەت... What ~ is it now? ھاizer سائەت نەچچە بولدى؟ It's just seven (~). دەل يەتنى بولدى.

o'er = over

oak [əuk] n. دۇب دەرىخى، ئېمەن دەرىخى.

oaken [’oukən] a. دۇب ياغىچىدىن ياسالغان، دۇب ياغىچىدىن ئىش. لەنگەن.

oaklet [’ouklit], oakling [’oukliŋ] n. دۇب كۆچىتى، دۇب جىرىمى، كىچىك دۇب دەرىخى.

oakum [’oukəm] n. كەندىر پاختىسى (كېمە يېرقلىرىنى ئېتىشكە ئىشلىتىلىدۇ).

oar [ɔ:] n. پالاق (كېمە، قېيىقلارنىڭ).

oast [oust] n. قولىماق (بۇغداي ئوندۇرمىسى، تاماكا يوپۇرمىقى) قاقلاش ئوچىغى.

oat [əut] n. (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) سۈلۈ.

oaten [’outn] a. سۈلۈدىن ئىشلەنگەن، سۈلۈ غولىدىن ئىشلەنگەن.

oath¹ [əʊθ]	قهسم: قهسم سۆزى.	n.
oath² [ouθ] ([pl]oaths [ouðz])	قهسم، قهسم سۆزى، قه-	① n.
	سم قىلىش.	
obeah ['oubiθ]	(غىر بىي هىندى تاقىم ئاراللىرى قاتارلىق جايilar- دىكى نېڭىرلار ئارسىدا تارقالغان) بىر خىل داخانلىق، باخسلىق، پە- رىخونلىق (ياكى بۇ خىل داخانلىقتا ئىشلىتىلىدىغان تىلتۈمار، ئەپ- سۇن ياكى بۇت، مەبۇت، سەنەم).	n.
obedience [ə'bi:djəns]	ئىتائەت، ئىتائەت قىلىش.	n.
obedient [ə'bi:djənt]	بويسۇنغان، ئىتائەت قىلغان، رىئايدىغان، قىلغان، رىئايدىغان قىلغان، رىئايدىغان، گەپ ئائلايدىغان	adj.
	be ~ to ...	
obeisance [ou'beisəns]	سالام، سالام بىرمەك، ھۆرمەت بىلدۈرمەك (تازىم قىلىش، تىز پۈكۈپ سالام قىلىش قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ): make an ~ to sb. (Ar. [Ar.] مەلۇم كىشىگە سالام بىرمەك. ② ھۆرمەت، ئېھىرام، سالام: ~ do (o. make, pay) مەلۇم كىشىگە ھۆرمەت بىرمەك.	n.
obelize ['əbilaiz]	نىڭ ئۇستىگە سوراق بىلگىسى قويىماق. ① vt.	
	② نىڭ ئۇستىگە ↑ بىلگىسى قويىماق.	
obelus ['əbiləs]	obelis ['əbilai] (قدىمكى دەۋىلەردىكى) قول يازىلاردا) سوراقنى ئىپادىلەيدىغان بىلگىسى. ① (ياكى ÷) [Pi.] ↑ بىلگىسى.	n.
Oberon ['oubərən]	ئوران (سەيارە يۈلتۈز). ② (ئۇتۇرا ئىسر خەلق رىۋايەتلەرىدىكى) تىلسىمات پادشاه.	n.
obese [ou'bi:s]	ھەددىدىن ئارتاقى سېمىز (ئادەم)، سېمىز، سېمىزلىك كېسىلى؛ كۆپ مايلىق.	a.
obesity [ou'bi:siti]	ھەددىدىن زىيادە سېمىز، سېمىز ① سېمىزلىك كېسىلى. [Med] ②	n.

- v. بويسيونماق، ئىتائىت قىلماق، رئايه قىلماق.
- obfuscate** [ə'bfʌsket] vt. (مېڭىد، كاللا، ئىس-هوش قاتارلىقلارنى) [ə'bfʌsket] مؤجىمه للدشتۈرمەك، خىرەلدەشتۈرمەك. ② گاڭىراتماق، ئېلىشتۈرماق، ئېسىنگىرەتمەك.
- obfusticated** [əb'fʌstikeitid] [A. D.] a. گاڭىرىتىۋېتىلگەن، تەمتىزەپ قالغان.
- ad. مەلۇم ئىشنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن يەنە بىر ئىش.
- نى قوشۇمچە بېجىرگەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ. جۈمىلەدە... غاج، ... گەچ دېگەن ئۇلانىملاр بىلەن ئىپادىلىنىدۇ، قىستۇرماق.
- obituary** [ə'bitjuəri] I n. (كۆپىنچە ئۆلگۈچىنىڭ قىسىچە تەرجىمە -) ھالى قوشۇلىدىغان) مۇسېبەت خەۋىرى، قايغۇلۇق ئىلان.
- II a. ئۆلۈم-يېتىم دوكلات قىلىنغان؛ ئۆلگۈچىگە ئالاقدار، ئۆلگۈ-چىگە مۇناسىۋەتلىك: notice ~ an notice ~ notice
- object¹** [əbdʒikt] ① n. جىسم، ماددا، ئەمەلىي نەرسە. ماددىي نەر- سە. ② مۇددىئا، مەقسەت؛ نىشان. ③ «گرامماتىكا» تولدۈرغۈچى.
- object²** [əb'dʒekt] v. قارشى تۈرمەق، ئېتىراز بىلدۈرەمەك.
- objection** [əb'dʒekʃən] ① n. ئېتىراز، ئېتىراز بىلدۈرۈش، قارشىلىق كۆرسىتىش. ② كەمچىلىك، نۇقسان، يېتىرسىزلىك، ئە- يىب، قۇسۇر.
- a. ① قارشىلىق قوزغىتىدىغان، يارىمايدىغان. ② كىشىنى خۇشال قىلىمايدىغان، زېرىكەرلىك، كىشىنى تividۈردىغان.
- objective** [əb'dʒektiv] I adj. ① ئوبىيكتىپ: law ~ ئوبىيكتىپ قا. ② n. ئۇنىيت. ③ «گرامماتىكا»، چۈشۈم كېلىش.
- II ① ئوبىيكتىپ نىشان، مەقسەت. ② ئوبىيكتىپ (ميكروسكۆپ-نىڭ جىسىملارغا توغرىلىنىدىغان ئەينىكى). ③ «گرامماتىكا»، چۈشۈم كېلىش.

مەن. / ! [S. L.] Much ~ d! [S. L.] رەھمەت! ⑤ . . . ئۆچۈن
 ئورۇندىپ بىرمەك: He ~ d us with a song. ئۇ بىزگە بىر ناخشا
 ئېيتىپ بىرىدى. ② vi. مەلۇم ئىشنى قىلغاندا، ياخشى كۆڭلىنى
 بىلدۈرمەك: Will you ~ with a song? بىر ناخشا ئېيتىپ بىرسىڭىز
 بولارمۇ؟

obligatory [ə'blɪgətəri] ① ثابتیاری، خالسانه، خالس. ② مجبوری.

① مجبورلماق، زورلماق، قىستىماق. **oblige** [ə'blaɪdʒ]
 ② ياخشىلىق قىلماق، رازى قىلماق، قانائىتلەندۈرمەك، ماقول كۆر-
 مەك.

obligee ['əbli'dʒi:] هوقۇقدار، تۆلىتىۋېلىش ھوقۇقىغا [La.] n. ئىنگى كىشى، قىرزا ئىكىسى. (obliger گە قارمۇ قارشى) نەپ ئالغۇ- چى (obligor) گە قارمۇقا رشى

a. باشقىلارغا ياردەم بېرىشنى خۇشاللىق دەپ obliging [ə'blaɪdʒɪŋ] قارايدىغان، ئەدەبلىك؛ سەممىي: an ~ neighbour كىشىلەرگە ياردەم بېرىشنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان قوشنا ~ be كىشىلەرغا سەممىي بولماق (2) [S. U.] (ئىخلاقى / يولداشلارغا to comrades ياكى قانۇن جەھەتتە) چوقۇم ئورۇنداشقا تېگىشلىك، ئۆتەشكە تېگىشلىك، مەمبۇرىم، خاراكتىرلىك.

obligor [’ɔbli’go:] n. مجبوریمت ئۆتىگۈچى، قەرز دار.

a. I. ① يانتولاشقان، قيسايان، قيپاش، قىڭىز: [Mi. A] an ~ compartment

We set a course ~ to the other ships. /
 بىلەن قىيپاش چەتىگەن سۇ يولىنى ئىشلەتتۈق. / [Bo] ~ leaf /
 قىڭىز يوپۇرماق (ئىككى تەرىپى سىممېتىرىك بولمىغان) [Ana.] /
 muscles ~ ئەگرى مۇسکۇل. ② [Ma.] تىك بۇلۇڭلىق بولىمـ.
 خان؛ تىك ئەممىس: angle ~ يائىتۇ بۇلۇڭ / cone ~ قىڭىز
 كونۇس: ③ ئەگرى-بۇگرى، تەكشىز، ئۇندۇل ئەممىس: ~ make

accusations make ساڭىم سانى ئېيتىي، كېلىنىم سەن ئاڭلا. ~ thrusts / دارىتىمىلىماق، ئەگىتىپ ئېيتىماق. ④ ئۆزىنى چەتكە ئالدىغان، ئۆزىنى قاپۇرىدىغان؛ سەممىيەتسىز، ئوجۇق-بۈرۈق ئە- مەس. ⑤ ۋاستىلىك: ~ case [Li:] the ~ narration . narration / كېلىشتىن باشقا كېلىشلىرىنى كۆرسىتىدۇ (باش speech) ۋاستىلىك ~ an reference to sth. / قارىتا ۋاستىلىك (سۈرهت) هاۋادىن قىيپاش تارتىلغان: ~ an aerial photograph vi. II يانتۇ، قىيپاش، ئەگىمە: ~ s from the river. The road ~ دەريا بىلەن ئايىرىلىپ كەتتى. ② يانتۇ ئالغا ئىلگىرىلىش، ئىسىلىدىكى يۈنلىش بىلەن 45° بۇلۇڭ ياساپ ئالغا باسماق. n. m ① قىيپاش نەرسە. ② ئەگىمەج مۇسکۈل (بولۇپمۇ قورساق قىسىم مۇسکۈلنى كۆرسىتىدۇ) ③ قىيپاش هاۋادىن تارتىلغان سۈرهت IV ad. 45° لۇق بىر: To the right ~, march! بۇلۇڭغا 45° بۇلۇڭ ياساپ ئالغا!

obliquity [ə'blɪkwiti] ① يانتۇ، يانتۇلۇق دەرىجە، يانتۇ بۇلۇڭ. ② يانتۇ كېسىشش: the ~ of the ecliptic قايچا بۇلۇڭ. Ast. ③ ئەگىرى-بۇگرى: (گەپ-سوز ياكى ھەرىكەت) ئېنىقسىز، ئىلىمان؛ تۇتۇق گەپ. ④ يازاڭ ئەممەس؛ يامان، ئەسکى، توغرا ئەممەس.

obliterate [ə'blɪtəreit] ① سۈركىمەك، سۈرتىۋەتمەك， vt. . . . نىڭ دېخىنى چىقىرىۋەتمەك: قويغان ئىمزانى ئۆچۈرۈۋەتمەك. ② ئۇتۇلدۇرماق، كۆمدۈرمەك: stb. from one's memory ئىشنى ئۇتۇلماق. ③ يوقاتىماق، يوق قىلىماق، ئېلىپ تاشلىماق.

oblivion [θ'blɪviθn] ① ئۇتۇش، ئۇتۇلغان. ② ئۇتۇلغان ھالت (ياكى پاكت) : ~ be rescued from تەلىيىگە ئۇتۇلۇشتىن ساقلىدـ. نىپ قالماق. ③ كۆمۈلۈش، يوقۇلۇش، ئېتىبارسىز قاراش.

oblivious [ə'blɪviəs] ④ ئومۇمىي كەچۈرۈم، كەچۈرۈم. ① ئۇتۇلغان، ئۇتۇلغاقلىق: be ~ of a.

what has taken place كمتنى .
② پەرۋايسىز، پىسىتىسىز : They are working hard ~ of all
ئۇلار چارچىغىنىغا پىسىنت قىلماي تىرىشىپ ئىشلەۋاتىدۇ fatigue
[Po.] ③ بارلىق خەتلەكلىرىگە قارىماي . / ئۇتتۇلدۇر ئۇلغان .

I. n. تىك تۆت بۇلۇڭ . II. adj. تىك تۆت بۇـ . لۇڭ، تىك تۆت بۇلۇڭلۇق .

I. n. تىك تۆت بۇلۇڭ، ئېللېپس II. a. تىك تۆت بۇلۇڭ شەكىللەك، سوزۇق .

① تىلاش؛ كۈچلۈك ئېبىلەش . (كىشىلەر [’əbləkwi] تەرىپىدىن كۈچلۈك ئېبىلىنىش تۈپەيلىدىن كېلىپ چىققان) يامان ئاـ تاق، يامان نام، ئۇييات، نومۇس، شەرمەندىلىك .

obmutescence [’əbmju:’tesns] n. ئۆلسىمۇ ئېڭىرىمىاس .

obnoxious [əb’nɔkʃəs] a. كىشىنى ئىنتايىن خۇشال قىلمايدىغان، an ~ person كىشىنى زېرىكتۈرىدىغان : كىشىنى بىزار قىلىدىغان ئادەم . ② ئوڭايلا . . . گە ئۇچرايدىغان : ~ ئوڭايلا زىيانكەشلىككە ئۇچرايدىغان . ③ [La.] ④ ئېبىلەشكە تېگىشلىك . مەستۇلىيىتى بار .

Oboe [’oubou] n. [Mu.] قوش تىللېق سۇنای، ئوبۇـ .

obscene [ɔb’sin] a. ① چاكىنا، بۇزۇق . ② يىرگىنىچىلىك، قىبىھ ئېپلاس؛ ئادەمنى يىرگەندۈرۈدىغان .

① چاكىنا، بۇزۇق . ② (داشىم كۆپـ) (داشىم كۆپـ) لۇك ئىشلىتىلىدۇ .

I. n. جاھالەتچى (مەربىپەتچىلىككە قارـ) . ① ئىنسانلارنىڭ ئالغا ئىلگىرىلىشىنى توسىغۇچى كىشىنى كۆرسىتىدۇ . ② a. جاھالەتپەرسلىك، نادانلاشتۇرىدىغان .

I. adj. قاراڭغۇ، تۇتۇق، خىرە . ② ئۇقۇمىسىز، چۈشىنىكسىز، مۇجمىل . ③ نامىسىز، نامى چىقىمىغان .

① قاراڭغۇلاشتۇرماق، مۇجمەللەشتۈرمەك. ② قاپلىماق.
③ قالايىمىقانلاشتۇرماق.

n. قاراڭغۇ، غۇۋا؛ تۇتۇق.

② مۇجمەل، ئۇچۇق ئەمەس، ئۇقۇمسىز، چۈشىنىش تەس:

③ an article full of obscurities
كىشىنى جەلپ قىلماسلىق، چەت؛ يوشۇرۇن: ~ خىزمەتتىن چېكىنلىپ تەركىدۇنيا بولماق. ④ نامىسىز (ئادەم)؛
تۆۋەن (ئادەم)، پەس (ئادەم): ~ sink into نامى ئۇچىمەك.

a. دەپنە مۇراسىملىق، مۇسېبەت قائىدىلىك.

n. ! دەپنە مۇراسىملىرى، مۇسېبەت قائىدىلىرى.

a. ① خۇشامەتكاران، تەخسىكەشچىلەر.

چە (to) ② ئىتائىتچان، ساداقىتلەك، ۋاپادار.

n. ① كۆزەتكۈچى. ② ئوبزورچى.

③ رىئايدە قىلغۇچى، ئىتائىت قىلغۇچى.

I a. ① رىئايدە قىلىشقا بولىدىغان، رىئا.

يە قىلىشقا تېگىشلىك. ② تېرىكىلەشكە بولىدىغان، تېرىكىلەشكە تېـ.

گىشلىك: ~ an تېرىكىلەشكە تېگىشلىك بايرام. ③

كۆرگىلى بولىدىغان، كۆزەتكىلى بولىدىغان؛ پەرق ئەتكىلى بولىدىـ.

غان: This is an ~ phenomenon هادىسى. ④ دققىت قىلىشقا ئەرزىيدىغان، روشنى.

① n. II. (بىۋاستە ياكى ۋاسىتلەك سەزگىلى (ياكى كۆرگىلى) بولىدىغان

شىيىئى؛ هادىسى. ② [Ar.] دققىت قىلىشقا ئەرزىيدىغان نەرسە.

n. ① رىئايدە قىلىش، ئىجرا قىلىش

(قانۇن، ئۇرۇپ-ئادەت، قائىدە قاتارلىقلارغا):

داختۇرنىڭ تاپىلىغانلىرىغا the strict ~ of the doctor's directions

قاتىقىق رىئايدە قىلماق. ② خاتىرىلەش، تېرىكىلەش (بايرام، تۆغۇلـ).

غان كۈن قاتارلىقلارنى). ③ ئادەت، رەسمىم-ئادەت.

④ قائىدە-يۈسۈن، مۇراسىم: ~ social ئىجتىمائىي ئالاچە قائىدە.

یوسۇنى / ~ s ~ religious دىننىي مۇراسىم. ⑤ دققەت، كۆزىتىش.
⑥ دىننىي قائىدە؛ [—O] كاتولىك دىننىنىڭ دىننىي تاۋارلارنى تاشلىدە.
ۋەتمەك (كاپيتالىستلارنىڭ سېتىش مىقدارىنى ئارتتۇرۇش ئۈچۈن،
ئىشلىتىشكە چىداماسىز تاۋارلارنى قەستەن ئىشلەپچىسىرىپ، ئۇنى
ناھايىتى تېز كاردىن چىقرىش ياكى ۋاقىتنى ئۆتكۈزۈش ھادىسىنى
كۆرسىتىدۇ).

observation [ˈəbzərˈveɪʃən] ① n. تەكشۈرۈش كۆزىتىش،
كۆزىتىپ ئۆلچەش. ② (دايىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) تەكشۈرۈش
خاتىرسى، كۆزىتىش دولقۇنى. ③ پىكىر، باھالاش، باها بېرىش.
observatory [əbˈzə:vətəri] n. رەسمىتخانى، هاۋا رايى ئىستانسىسى.
observe [əbˈzə:v] ① v. تەكشۈرمەك، كۆزەتمەك، ئۆلچىمەك.
② رىئايدە قىلماق، ئەمەل قىلماق. ③ تېرىكلىمەك، مۇبارەكلىمەك.
④ باھالىماق، باها بېرمەك. ⑤ سۆزلىمەك.
obsolescent [ˈəbs] a. تەدرىجىي تاشلىۋېتىلگەن، تەدرىجىي ۋاقتى
ئۆتىۋانقان.

obsolete [ˈəbsəli:t] ① I a. ئاللا بۇرۇن تاشلىۋېتىلگەن، كېرىھكىسىز
بولۇپ بولغان: word ~ an بىكار قىلىنغان سۆز.
② ۋاقتى ئۆتكەن، چىرىپ كەتكەن، كونا شەكىللەك: guns ~ كونا
شەكىللەك مىلتىق، زەمبىرەك. ③ [B.] (ئىزلىرى) روشن ئەممەس؛
يېتىلىمەگەن، تەرقىقىي قىلىنغان. II. n. تاشلىۋېتىلگەن شەيىئى.
obstacle [ˈəbstəkl] n. توسالغۇ، توسقۇن: throw ~ s in sb.'s way
ئالغا ئىلگىرىلەشنىڭ توسالغۇسى توسالغۇ: There are ~ s to overcome.

/ مەلۇم كىشىگە توسقۇنلۇق قىلماق
/ يېڭىش زۆرۈر بولغان توسالغۇ.
obstinacy [ˈəbstinəsi] n. تەرسا، كاج، جاھىل. ② قىيسەر؛ ئاساند. [əbstɪnəsi]
لمقچە يېتىلىمەس. ③ (كېسىل، ئاغرىق قاتارلىقلار) داۋالاش تەس،
قۇتقۇزۇش تەس، خالاس قىلىش تەس، تېزگىنلەش تەس.
obstinate [əbstɪnɪt] a. ① تەرسالىق، كاجلىق، جاھىللىق، ئۆزگەر. [əbstɪnɪt]

مەيدىغان: ~ be in argument: مۇنازىرە جەريانىدا ئۆز پىكىرىدە تەر- سالىق بىلەن تۈرۈۋالماق. ② قەيسىرانە، ئاسان يېڭىلمەيدىغان: ~ resistance قەيسىرانە تىز بۈكىمس قارشىلىق كۆرسەتمەك. ③ (كېسلىك، ئاغربىق قاتارلىقلار) داۋالاش تەس بولغان، قۇتفۇزۇش تەس بولغان، تېزگىنلەش تەسکە چۈشىدىغان: fever ~ ئۆزۈنچە يانمايـ دىغان هارارتە.

a. ① ۋازالىڭ-چۈرۈلۈق، شاۋقۇن-سوـ. obstreperous [əb'streperəs] رەنلىك. ② جاھىللېق بىلەن قارشى تۈرۈدىغان، پاتىپاراقچىلىق، پاـ راكەندىچىلىق، بەڭۋاشلىق، بويىنى قاتىقلقىـ.

obstruct [əb'strʌkt] vt. ① توسماق، توسلۇپ قالماق، ئەتـ. مەك، ئېتىلىپ قالماق: the trallic ~ قاتناشنى توسىۋالماق. ② توسماق، توسىۋالماق، توختاتماق، چەكلىمەك، توسىۋۇنلۇق قىلماق: sb. in . from doing sth مەلۇم كىشىنىڭ مەلۇم ئىشنى قىلىشىغا توسىۋۇنلۇق قىلماق No difficulty can ever ~ the advance of the revolutionary people. / مىسى ئىنقىلاپى خەلقنىڭ ئالغا بېسىغىنى توسلۇپ قالالمايدۇ. ③ توسماق (كۆرۈش سىزىقىنى)؛ توسىۋالماق. ② توسالغۇ ئورۇنلاشـ. تۇرماق (بولۇپىمۇ كۈن تەرتىپ جەريانىدا).

v. ① ئىگ بولماق، ئېرىشىمەك، مۇيەسسىر بولـ. obtain [əb'teɪn] ماق، مۇۋەپېق بولماق. ② ئېقىپ يۈرمەك، كەڭ تارقالماق (تۆـ زۇم، ئادەت قاتارلىقلار).

obtrude [əb'tru:d] vt. ① سقىپ چىقارماق، قىستاپ چىقارماق، بۆسۈپ چىقماق. ② تائىماق، مەجبۇرىي يۈرگۈزۈمەك: one's views upon others تائىماق / oneself upon (O. into) ~ تەرسالىق بىلەن قول تىقىپ ئارىلىشىۋالماق. ② vi. كىشىگە تائىماق؛ بۆسۈپ كىرمەك، پاراكەنە قىلماق: upon sb. 's privacy ~ مەلۇم كىشىنىڭ تىنچلىقىغا پارـ. كەندىچىلىك سالماق.

v. . . نىڭ باش (ياكى ئۇستى) قىسى. مىنى كېسىۋەتىمك.

obtrusion [əb'tru:ʒən] n. ① كۈچلۈك قىستاش؛ تېڭىش، كۈچلۈك [əb'tru:ʒən] the ~ of one's opinions on others تەلەپ قىلىش: ئۆزىنىڭ پىكىرىنى كىشىگە تائىماق. ② بۆسۈپ كىرىش؛ قوباللىق قىلىش.

obtrusive [əb'tru:siv] a. ① سوزۇلغان، گەۋدىلىك. ② كۆز-كۆز [əb'tru:siv] قىلىنغان، ماختانچىلىق. ③ كىشىنى مەجبۇرلايدىغان؛ بۆسۈپ كىرىدەنغان؛ شاللاقلىق.

obturate [əbtjuəreit] vt. (ئېغىز، تۆشۈك قاتارلىقلارنى) ئەتىمك، يابىماق؛ ھىم ئەتمەك، چىڭ ئەتمەك.

obtuse [əb'tju:s] a. ① گال، ئۆتىمەس، ئىتتىك ئەمەس، ئۆتكۈر ئەمەس: an گال پىچاق. [Ma.]

② ئۆتىمەس (بۇلۇڭ) : ~ ئۆتىمەس بۇلۇڭلۇق ئۆچبۈلۈك.

③ (ھېسىيەت، سەزگۈ) گال، ئۆتكۈر ئەمەس؛ كالۋالق. ④ (تەسىر، تەسىرات قاتارلىقلار) روشنەن ئەمەس، (ئاغرىش) جىددىي ئەمەس: pain ~ بىلىنەر-بىلىنەمەس ئاغرىماق. ⑤ (يۇپۇرماق ئۇچى) دىقماق، تومىپاڭ شەكىللەك؛ يۈمۈلاق.

I. obverse [əb've:s] n. (قويمىا پۇل، مېداال قاتارلىقلارنىڭ) ئوڭ تەرىپى؛ (شىئىلەر ئىككى تەرىپىنىڭ) روشنەك يۈزى.

② (شىئىلەرده بولۇشقا تېگىشلىك) ئۆزئارا قارىمۇ قارشى تەرىپ.

③ [Lo.] يەڭىۋىشلىمە چۈشىندۈرۈش ئۆسۈلى (مىسىلن، «يېڭىدا-

مىس» دېگەن «ھەربىر جەڭىدە چوقۇم يېڭىش» نىڭ يەڭىۋىشلىمە چۈ-

شىندۈرەلىشى) II. a. ① ئىجابىي، روشنەن تەرىپلىك؛ قارىمۇ قارشى

تەرىپلىك: We must see the reverse as well as the ~ side of things. بىز شىئىلەرنىڭ ئىجابىي تەرىپىنىلا كۆرۈپ قالماستىن، سەلبىي تەرىپىنىمۇ كۆرۈشىمىز كېرەك. ② ئۇستى كەڭ ئاستى تار.

[Bo.] تەتۈر، تەتۈر قويۇلغان.

obvious [ˈɔbviəs]

روشن، ئېنىق، ئوچۇق. adj.

obviously [ˈɔbviəslɪ] adjv. → obvious

obviate [ˈɔbvieɪt] vt. ① يەڭىمك، چىتكە قاقماق، يوقاتماق، تو.

گەتمەك: difficulties ~ هەرخىل قىيىنچىلىقلارنى يەڭىمك.

② ئالدىنى ئالماق، مۇداپىئەلەنمەك، ساقلانماق: ~ the possibility

of a mistake نىشتىن ئاۋۇال خاتالىشىنىڭ مۇمكىنچىلىكىنى تۈگەت.

مەك. سۈمۈرۈپ قالدۇرۇۋالماق. ④ (هاۋا قايىسى قاتارلىقلارنى)

قامال قىلماق. ② ① (چىش) چىشىشىمەك ② (هاۋا قايىسىم-

نى) قامال قىلماق.

occasion [ə'keozən] ①n. پەيت، پۇرسەت، مەزگىل، ۋاقت:

~ on دائىم، هەر قاچان، زۆرۈر تېپىلغاندا

. . . on the ~ of/ چاغدا، . . . ۋاقتتا. ② سەۋەب.

③ زۆرۈرىيەت، ھاجىت.

occasional [ə'keiʒənl] ①adj. تاسادىپىي، تۈيۈقسىز، ناۋادا.

② پات-پات، ئارىلاپ-ئارىلاپ.

occult [ɔ'kəlt] I n. ① يوشۇرۇنغان، يوشۇرۇن؛ كۆرۈنmes، كۆرۈنـ. [ɔ'kəlt]

مەيدىغان. ② مەخپىي، ئاشكارا ئەممەس. ③ سىرلىق، ھېكىمەتلىك،

تەبىئەتىن ھالقىغان، چۈشىنىش تەس: the ~ ares (ئالتۇن تاۋـ

لاش، پلاتتىلارنى ئىكilmesh تېخنىكىسى قاتارلىقلارغا قوللىنىلىدـ.

غان) مەخپىي تېخنىكا. ② ① مۆكۈندۈرمەك، مۆكتۈرـ

مەك. ② ئوکالت يۈلتۈزـ. ③ n. [the ~] [the ~] ئومۇمىي ئاتلىشىـ

سىرلىق ئىشـ.

occultation [ˈɔkəl̩teɪʃən] ① يوشۇرۇنۇش، مۆكۈش، غايىب بولۇش، يوقۇلۇش. ② [Ast.] غايىب يۈلتۈزـ.

occultism [ˈɔkəltizəm] ① ئلاھىيەتشۇناسلىق، ئلاھىيەتشۇناسلىق [ˈɔkəltizəm]

نەزەربىيىسى سىرلىقلاشتۇرمىچىلىق. ② ئلاھىيەتشۇناسلىق تەتقىقاتى

ۋە ئەمدلىيىتىـ.

- ① ئىگىلەش؛ ئىشغال قىلىش؛ ماكانلىـ. [’okjupənsi] n. شىش. ② ئىگىلەش (ياكى ماكانلىشىش، تورۇش) ۋاقتى: during the ~ of a ost ۋەزىپە ئۆتەش ۋاقتىدا. ③ ئىگىلىۋېلىنغان قۇرۇلۇش؛ قۇرۇلۇشنىڭ ئىگىلىۋېلىنغان قىسى. ④ [Phy.] ئىگىلەش نسبىتى. ⑤ [La.] ئىگىلەش.
- ① ئىگىلىۋالغان كىشى، ئىگىلىۋالغۇچى؛ تۇرـ. [’okjupənt] n. غۇچى، ئولتۇرغۇچى: the ~ of the seat بۇ تورۇنى ئىگىلىكۈچى كىشى. ② ۋەزىپە ئۆتكۈچى.
- ① ئىشغال قىلىش، بېسۋېلىش، ئىگىلەش [’okju’peɪʃən] n. ئىشغال قىلىش مەزگىلى. ② تورۇش، ئولتۇرالقلىشىش، ماكانلىـ. شىش. ③ كەسب.
- occupy [’okjupai] v. ئىگىلىمەك، ئىگىلىۋالماق، ئىشغال قىلاـ. حاق، بېسۋالماق.
- occur [ə’kə:] v. ① (red, ~ring : ~red) يۈز بەرمەك، What has ~ red? تۈغۈلماق، پەيدا بولماق: ~ red? نېمە ئىش تۈغۈلۈپتۇ؟ ② مەۋجۇت بولۇپ تورماق. ③ خىيالغا كەلـ. حەمەك، ئېسىگە كەلمەك، يادىغا يەتمەك.
- ocean [’əʊʃən] ①n. ئۆكىيان، دېڭىز ئۆكىيان. ② (جانلىق تىلدا) نۇرغۇن، بېپايان.
- oceanarium [’ouʃə’neəriəm] n. چوڭ تىپتىكى سۇ ئۇستى هايـ. ۋانات ئۇسۇملۇك كۆرگەزىخانىسى.
- Oceanian [’ouʃi’einjən] I a. ئۆكىيانىلىك II n. ئۆكىيانىلىك ئادەم، ئۆكىيانىلىك.
- oceanic [’ouʃi’ænik] a. ① ئۆكىيانلىق؛ دېڭىز-ئۆكىياندا ياشайдىـ. غان؛ دېڭىز-ئۆكىياندا تۈغۈلغان. ② دېڭىز-ئۆكىياندەك، كەڭىرى، چېـ. كى يوق. ③ [O.] ئۆكىيانىيەنىڭ.
- oceanographer [’ouʃjə’nəgrəfə] n. ئۆكىيانشۇناسـ.

Oct. = October.

October [ək'təubə]

n. ئۆكتەبىر.

- ① adj. (ماتېماتىكا) تاق سان، تاق سانلىق. ② تاق.
③ پارچە، پارچە-پۇرات، ئۇششاق-چۈششەك. ۋاقتىلىق، تۇراقتىز.
⑤ ئاجايىپ، غېرىيى، غەلىتە.

oddish [’ɔdiʃ] a. غەلىتىرىك، ئاجايىپپاراق، ھېیران قالغۇدەك.

oddity [’ɔditi] n. ① غەلىتە، ئاجايىپ-غارايىپ. ② غەلىتە ئادەم، غەلىتە ئىش (نرسە)؛ غەلىتە خۇمار.

odo(u)r [’əudə] n. ① ھىد، بۇيى، پۇرالق. ② شۆھەرت، ئابرويى، داڭق، ئاتاق-ئابرويى.

of ① prep (تەۋەلىك، ياكى قاراشلىق مۇناسىۋىتىنى بىلدۈرىدۇ) [əv, əv] ... - نىڭ، ... دىكى: The works of Lu Hsun.

ئىسەرلىرى جۇڭگۈنىڭ پايتەختى the capital ~ China / an appraisal

~ ھازىرقى ۋەزىيەت توغرىسىدىكى مۆلچەر.

② (پەقلەندۈرۈش، مىقدار قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ) : the majority

two tons ~ the masses

~ كۆپچىلىك ئامما، كۆپ ساندىكى ئامما ~ دىن

/ coal ئىككى توننا كۆمۈر. ③ (ماتېرىيالنى كۆرسىتىدۇ) ... دىن

ياسالغان: made ~ wood ياغاچىشىن ياسالغان. ④ (مەلۇم بىر خەل

خۇسۇسىيەت، مەزمۇن، ھالىت قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ) : a man

~ تالانتلىق ئادەم a cup ~ tea / talent ~ چىالىه چاي.

⑤ (مەنبەنى كۆرسىتىدۇ) : students ~ working class

سەدىن كېلىپ چىققان ئوقۇغۇچىلار. ⑥ (سەۋەبىنى بىلدۈرىدۇ) : die

~ كېسەل سەۋەبى بىلەن ئۆلمەك. ⑦ ھەققىدە، توغرىسىدا،

ئائىت: ~ speak sth. بىرەر نرسە ياكى ئىش ھەققىدە گەپ قىلماق.

ofay [ou'fei]

n. ئاق تەنلىك.

off ① adv. (مەلۇم سەۋەب ياكى ئارىلىقنى كۆرسىتىدۇ) : I

The town is five miles ~ يىراقتا / along way ~ ئۇ شەھەر بەش

میل پیراقلیقتا. ② (ملوم نوقتیدن بیراقلیشش یاکی چەتنەشنى كۆرسىتىدۇ) : walk ~ كەتمەك. ③ (ئۈزۈلۈپ قېلىش، توختاپ قېلىش، ئايىرىـ لىش، سېلىۋېتىش قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ) : ئاياغلىشىشنى كۆرسـ take ~ one's coat تىدۇ) : ~ finish تۈگەتەمەك، ئاياغلاشتۇرماق. ④ (ملوم نوقتیدن بيراقلیشش یاکى چەتنەشنى كۆرسىتىدۇ) the ~ side رېلىستىن چىقىپ كەتمەك. ① پيراق: the ~ side ~ رېلىستىن چىقىپ كەتمەك. ① پيراق: ئاۋۇ تەرەپ. ② بىكار، ئىشلىسىگەن. «an ~ day» دەم ئېلىش كۈنى.

offence [ə'fens] n. ① چىشىغا تېڭىش؛ ئاچىقىنى كەلتۈرۈش: No ~ ! سېنىڭ كۆڭلۈڭە تەگىمىدى (ياکى ئېيىك بۇيرىماڭ!) give (O. cause) ~ to sb. / خىلاپ (ھەرىكت)؛ جىنایەت؛ خاتالق: commit an ~ against a rule قائىدىگە خىلاپلىق قىلماق / ~ a military هەربىي قانۇنغا خىلاپ ھەرىكت. ③ زېرىكەرلىك ندرسە، بىزار بولۇشنى كەلتۈرۈپ چىقدـ. ④ ىرىدىغان شەيىـ: to the ear قۇلاقنى يارىدىغان ئاۋاز. ④ جىنایەت مەنبىـ: توسالغۇ، پۇتلىكاشاڭ. ⑤ ھۈجۈم، زەربە: ~ weapons of ھۈجۈم قىلىش خاراكتېرلىك قورال. ⑥ ھۈجۈم قىلغان تەرەپ.

offend [ə'fend] v. ① خىلاپلىق قىلماق، خاتالق ئۆتكۈزۈمەك. ② چىشىغا تەگىمىك، ئاچىقىنى كەلتۈرۈمەك، تېرىكتۈرۈمەك. ③ چىقا تەككۈچىـ، ئاچىيەتچىـ، گۇناھكار: a first چېقىلغۇچىـ، جىنایەتچىـ، گۇناھكار: (an old) تۇنجىـ (تۈزەلمەس) جىنایەتچىـ.

offense [ə'fens] = offence.

offensive [ə'fensiv] adj. ① چىشىغا تېڭىدىغان، زېرىكتۈرۈدىغان،

- جانغا تېگىدىغان، بىزار قىلىدىغان. ② هۇجۇم خاراكتېرىلىك، زەربە خاراكتېرىلىك. ② n. هۇجۇم.
- offer** [v.] ① تۇتتۇرىغا قويماق. ② تمىنلىمەك، يەتكۈزۈپ بىر- [əfə] مەك، قامدىماق. ③ (باها) چىقارماق: a price ~ باها چىقارماق. ④ تەقدىم قىلماق، بېغىشلىماق، تۆھپە قىلماق. ⑤ سىنىماق، سىناب كۆرمەك. ⑥ تۇرۇنماق. ⑦ (پۇرسەت) بولماق، تۈغۈلماق ~ s || ①n. as occasion پۇرسەت بولسلا. ② n. تەكلىپ، تەشىبىئىس. ③ تۇتتۇرىغا قويۇلغان نەرسىلەر.
- office** [n.] ① ئىشخانا. ② ئىدارە، ئورۇن، خىزمەت ئورنى، باشقار- [əfɪs] ما. ③ (ئەنگلىيەدە) ھۆكۈمەت ئورگىنى، بىيۇرو. ④ ھۆكۈمەت خىزىسى. ⑤ بۇرۇج، ۋەزىپە، مەجبۇرىيەت. ⑥ (كۆپلۈك ئىشلىتىلە دۇ) ياردەم، ئاتىدارچىلىق.
- officer** [n.] ① ئەمەلدار، مەذ. ② ئەمەلدار، مەذ. سەپدار.
- official** [adj.] ① ۋەزىپىدىكى، خىزمەتتىكى. ② رەسمىي. [ə'fiʃəl] ② n. ھۆكۈمەت خىزمەتچىسى، ئەمەلدار، مەنسەپدار.
- official ese** [ə'fiʃə'liz] ② n. (ھۆكۈمەت سورۇنلىرىدا ئالاھىدە بولىدىغان) خەت-ئالاقە تۈرى.
- officialism** [ə'fiʃəlizəm] ① n. ئۆلۈك ئورگان ئىستىلى، ئىبوكراتلىق ئىستىلى، ئالاقدىبارلىق. ② [ئومۇمىي ئاتلىشى] ئەمەلدار؛ ھۆكۈمەت سورۇنى.
- officialize** [vt.] ① رەسمىيلىككە ئايىلاندۇرماق؛ رەسمىيەتىن ئۆتكۈزۈمەك. ② ھۆكۈمەت تەرەپنىڭ كوتىرۇل قىلىشىدا بولماق.
- offset** [v.] (~ : ~ : ~) خالاس بولۇشماق، تۈگەشىمەك، تولىدۇرماق، تولۇقلىماق.
- offspring** [n.] (بىرلىك شەكلى بىلەن كۆپلۈك شەكلى ئوخشاش) پەرزەنت، ئۇرۇق-ئۇڭلاد، ئۇڭلاد.

offspring [’o(ɔ:)fspriŋ]	① ئۇغۇل-قىز ؛ نۇۋەرە، ئەۋلاد.
oft. [ɔ:ft]	(شېئىرلاردا) =often.
often [’ɔ:fn]	adv. پات-پات، دائم، هەمىشە.
ogr(e) ish [’oug(ə)riʃ]	a. ئالۋاستى جىن-شەيتانلاردەك.
Ogygian [ou’dʒidʒiən]	a. تارىختىن ئىلگىرىكى، ئەلمىساقتن بۇرۇقى.
oh [əu]	int. هوى، ئاھ، ۋاي (ھەيران قالغانلىقنى ياكى تەشۈشلەنـ. [əu] گەنلىكىنى بىلدۈردىـ).
ohm [əum]	n. (فىزىكا، ئومـ.
oil [ɔil]	I n. مای، ياغ. II v. مایلىماق، مای جالىماق، مای قاچىلىماق.
O. K., OK, okay [’əu’kei]	adj. & adv. ئامېرىكا تىلىدا، تامامىن توغرا، دۇرۇس، ياخشى، بولىدۇ، ماقول.
	(～'ing) n. قوشۇلۇش، ماقۇللاش. III (～'d) v. ～'d ～'d ～'d قوشۇلماق، ماقۇل بولماق.
old [əuld]	I ①adj. قېرى، ياشانغان. II (قانچە ياشقا كىرگەنلىكـ. خى كۆرسىتىدۇ) ... ياش: How ~ are you? How قانچە ياشقا كىردىـ..
	ئىزىز؟ ③ كونا، قەدىمكى، قەدىمىي. ④ چېنىققان، ئىش كۆرگەنـ، تەجربىلىكـ.
olive [’ɔliv]	I ①n. قەدىمكى زامان، ئۆتۈمۈشـ. ② زەيتۈن رەڭـ.
	II adj. زەيتۈن رەڭلىكـ، زەيتۈن رەڭـ.
Olympic [əu’limpi:k]	adj. ①ولىمپىك: the ~ Games دۇنياچى ئەنھەرىكەت يىغىنىـ.
omit [əu’mit]	v. ① قىسقارتماـ. (～ting) ② ئېلىپ تاشلىماـق، چۈشۈپ قالماـق، چۈشۈرۈپ قويـماـق.
	② ئۇنتۇـماـق، ئېسىدىن چىقىرىـپ قويـماـق، بىپەرۋالىق قىـماـق.
omnipotent [’omni’kɔmpitənt]	a. تولۇق هوـقۇـقلىـقـ.
omnidirectional [’omnidi’rekʃən]	a. تولۇق يۆنلىـشلىـكـ.

omnifarious [’ɒmni’fəəriəs]	a. هەرخىل ھەريايڭىز، خىلمۇخىل.
omnifificent [’ɒm’ nifisnt]	a. چەكسىز ئىجادىي كۈچكە ئىگە.
omniparity [’ɒmni’pæriti]	n. ھەممە باراۋەر بولۇش.
omniphibious [’ɒmni’fibias]	a. ھەرقانداق شارائىت ئاستىدا قونا- لايىغان.
omnipotence [’ɒm’nipətəns]	n. ① تولۇق قابلىيەت، چەكسىز ھو. ② قۇقۇق، چەكسىز كۈچ-قۇدرەت. ③ تەڭرى.
omnipotent [’ɒm’nipətənt]	I. a. تولۇق قابلىيەتلىك، تولۇق ئىق. II. a. تىدارلۇق، چەكسىز هوقۇقى بار، چەكسىز يۈقىرى ئىناۋىتى بار. II. n. ھەممىگە قادر.
on [ən,ən]	I. ① (ئورۇنى كۆرسىتىدۇ) . . . نىڭ ئۇستى. ② (بىرەر نەرسىنىڭ مەلۇم بىر نۇقتا ئەتراپىدا، يېنىدا، چۆرسىدە ياكى بويىدا ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ) : a map ~ the wall. ③ (يۇنىلىش ياكى نىشانى كۆرسىتىدۇ) : make an attack ~ the river : a city ~ the river. ④ (ۋاقتىنى كۆرسىتىپ، ئورۇن دۇشمنىڭ ھۆجۈم قىلماق. ⑤ (ۋاقتىنى كۆرسىتىپ، ئورۇن كېلىش قوشۇمچىلىرى، . . . دا، دە، تا، تە قاتارلىقلار بىلەن ئىپادىلىنىدۇ) : ~ the 5th of December / Monday : ~ دۇشەنبىدە / ~ دېكابىردا. ⑥ (گە ئائىت، توغرىسىدا، تەللۇق؛ . . . گە چېتىشماق، . . . گە تاقالماق دېكەنگە ئۇخشاش ئۇقۇمۇلارنى بىلدۈزۈـ رىدۇ) : ئاساسلىنىش، ئاساس، بويىچە، شەرت قاتارلىقلارنى بىلدۈرۈدۇ). . . خا، . . . گە ئاساسىن، . . . نى ئاساس قىلىپ، . . . لىقتنىـ بويىچە، پىرىنسىقا ئاساسلىنىپ. ⑦ (مەلۇم بىر خىل ھالەتنى ياكى بىرەر ئىش ھەرىكەتتىڭ ئۆزگىرىۋاتقانلىقىنى بىلدۈرۈدۇ) : ~ fire : workers ~ تۇت تۇتىشىۋاتقان، ئوت كۆيۈۋاتقان / sale ~ سېتىلىۋاتقان

تاشلاۋاتقان ئىشچىلار. ① strike (كىيمەك) تاقىماق، ئاچماق، چاپلىماق قاتارلىق ئۆزۈملارنى بىلدۈرىدۇ : have the bottle has a lable / ~ put]one's coat ~ ئۇستىگە ماركا چاپلانغان بوتولكა/ ~ the radio ~ turn رادىئونى ئاچـ. ماق. ② (ئىش ھەرىكتىڭ ئىلگىرىلەش ياكى داۋاملىشىشنى كۆرـ سىتىدۇ) : ~ يەنىمۇ ئىلگىرىلەمەك / ~ later كېيىنكى چاغلاردا، كېيىنكى كۈنلەرگە كەلگەندە / ~ Go (گەپـ سۆزـ، ئىش ھەرىكت قاتارلىقلارنى) داۋاملاشتۇرۇڭـ ! / Don't stop, read ~ / توختاپ قالماڭـ، ئوقۇۋېرىنىـ. ③ (سۇـ، گازـ، توکـ ئىقىمى قاتارلىقـ لارنىـ ھەرىكتىنىـ ئاتقانلىقىنى بىلدۈرىدۇ) : Is the radio off or ~ رادىئو ئوقۇقىمۇ ئۆچۈرۈكلىكىمۇ ؟ ④ (ئىشـ ھەرىكتىنىـ بولۇــ ۋاتقانلىقىنى كۆرسىتىدۇ) : ~ The battle is ئۇرۇش داۋاملىشىۋاتـ دۇـ.

① بىر قېتىم، بىر نۇۋەت، بىر مەرتەم: once [wʌns] ~ a
 يىلدا بىر قېتىم. ② (بىرەر ئىش ھەرىكەتنىڭ بولۇپ تۆتكەنلەـ.
 كىنى بىلدۈرىدۇ) بۇرۇن: He ~ lived in Urumqi
 تۈرۈمچىدە تۈرگان || again || more || again
 ~ يەنە بىر قېتىم ~ upon a
 بۇرۇن، قەدىمكى زاماندا. ①conj. ② بىر كۈنى، كۈنلەرنىڭ
 بىرىدە، مەلۇم بىر كۈنى: when he ~ understand
 چۈشەنگەندە. ② مۇبادا: هامان.

n. پیاز، باش پیاز.

only [əunli] ①adj. بىرىدىنىرىز، ئۆز ئالدىغا، يالغۇز، مۇستە. I
قبل. ② ئەڭ ياخشى، ئەڭ مۇۋاپق، ماس كېلىدىغان.
adv. not ~ ... but [also] ... لا
... بولۇپلا قالماي بىلكى. ... conj. لېكىن، ئىمما، بىراق.
onset [ənset] ①n. هۆجۈم، قاتىق باشلىنىش. ② قوزغىلىش (كېسلىلەت).

onward [ənwəd] adj. ئىلگىرىلدۈۋاتقان، ئالغا باسقان.
opaque [əu'peik] ①adj. تۇتۇق، نۇر تۇتىمىدۇغان. ② قاشاڭ.
open ['əupən] ①adj. ئوچۇق. ② كەڭ، ئازادە، بىپايىن. ③ v. ئاق كۆڭۈل، ئو-
 ئۇستى ئوچۇق، يوبۇق، يوپۇقسىز (ماشىنا). ④ ئاق كۆڭۈل، ئو-
 چۇق-يورۇق. ⑤ ھەل بولمىغان، بىر تەرەپ قىلىنىمىغان. ⑥
 ئاشكارا. ⑦ ئىختىيارى. II. n. دالا، سەھرا، تالا. III. v. ئاچماق،
 ئېچىلماق. ② باشلىماق، باشلانماق. ③ يايماق، يېيىلىماق، يېيىلىپ
 ياتماق || out ~ ئاچماق، يايماق، يېيىلىپ ياتماق، يېيىلىماق ①
 ~ ئاچماق. ② باشلىماق. ③ پاش بولماق، پاش قىلىماق.

opening ['əupniŋ] ①n. ئېچىش، ئېچىلىش. ② باشلىنىش، باشلاش. ③ توشۇك، ئېغىز، يول. ④ ئورۇن، بوش قويۇلغان ئو-
 رۇن، پۈرسەت. II. adj. ئېچىش، باشلىنىش، باشلاش.

openly ['əupənlɪ] adv. ئاق كۆڭۈل، ئوچۇق-يورۇق؛ سەممىمى. ①
opera ['ɔpərə] n. ئۇپىرا.

operate ['ɔpəreit] v. ئايلانماق، ئايلاندۇرماق، ماڭماق، ماڭ. ②
 دۇرماق. ③ ئىشلىمەك، رولىنى جارى قىلىماق، نەتىجە بىرمەك، نە-
 تىجە چىقماق. ④ ئۇپېراتسىيە قىلىماق.

operation ['ɔpa'reiʃən] ①n. ئايلىنىش، ھەرىكەتللىنىش. ② مدشغۇلات [ɔpa'reiʃən]
 ③ ئەمەلگە ئاشۇرۇش. ④ رول، تەسىر. ⑤ خىزمەت، كەسىپ، ئىش.
 ⑥ (ھەربى) مانئۇر. ⑦ «ماتېماتىكا» ئەمەل، ھېساب.

operator [ˈɔpəreɪtə]	① ئىشچى، خىزمەتچى. ② ئۇپراتور (تېلېفون تۇلاپ بىرگۈچى).
opinion [ə'pinjən]	① پىكىر، كۆزقاراش، تەشىبىوس. ② ھۆكۈم، باها.
opium [ˈəupjum]	n. ئەپپىون.
opponent [ə'pəunənt]	n. قارشى تەرەپ، رەقىب.
opportunism [ˈɔpətju:nizəm]	n. پۇرسەتپەرەسلىك، ئۇپپورتۇنىزم.
opportunist [ˈɔpətju:nist]	n. &adj. پۇرسەتپەرەسلىك، ئۇپپورتۇ- نىست.
opportunity [ˈɔpə'tju:niti]	n. پۇرسەت، پەيت.
oppose [əp'əuz]	① قارىمۇ قارشى قويماق، قارشى ئورۇنغا قوي. ② قارشى تۈرمىق، قارشى چىقماق، قارشىلىق كۆرسەتمەك.
opposite [ˈɔpəzit]	I. ① نىسبىي، قارىمۇ قارشى. II. ② ئەكسىچە، تەتۈرىچە. n. قارىمۇ قارشى، قارشىلىق.
opposition [ˈɔpə'ziʃən]	n. قارشى، قارىمۇ قارشى، قارشىلىق.
oppress [ə'pres]	① زۇلۇم سالماق، ئىزىدەك، باسماق، بۇغ-. ② We firmly support the just: حاقدا باستۇرماق: struggle of the ~ ed people and nations of the world. دۇنيادىكى ئېزىلىكى خىلق ۋە ئېزىلىكۈچى مىللەتلەرنىڭ ھەققانىي كۆرسىنى قەتىي قوللايمىز. ② بوغماق، چەكلىمەك: ئېغىرىلىق ھېس قىلدۇرماق: زېرىكتۈرمەك، بىئارام قىلماق، تىت-تىت قىلا. ③ دىمىق، تىنچىق، بۇرۇقتۇرۇم، بە- بېسىش. ④ باسقۇچى نىرسە. a. ئېزىدىغان، باسىدىغان، چەكلىيدىغان، خارلايدىغان. ⑤ ئېغىر، زېرىكتەلىك، ئىچىنى پۇشۇرىدىغان، چىداش رىشانلىق.

تەس بولغان heat ~ تىنچق ئىسىق.

oppressor [ə'presə]

n. ئەزگۈچى.

a. هاقاره تله یدیخان، هاقاره تلمک، تهده پسز: ~ ثادم language

optative [ˈɒptətɪv] I. a. ئىنتىزارلىق، ئىنتىزاز بولغان.

n. ① ئىنتىزارلىق ئىنتوناتسىيە (بولۇپمۇ سانسکرت، گرېك تىلا).

لەرنىڭ) ② ئىنتىز ارلىق ئىنتۇناتسىيىسىنى ئىپادىلەيدىغان پېشىل
(ياكى پېشىل شەكلى).

a. كۆزىنىڭ، كۆرۈش كۈچىنىڭ، كۆرۈش سېزىمىنىڭ. [optikal]

② ئۇپتىكىلىق، ئۇپتىكىنىڭ: an ئۇپتىكىلىق زەھىردىن قوغىدىنىش نقايى / instruments ~ ئۇپتىكا ئەسۋاپلىرى (سايمانلى).

ری) / an ~ pyrometer ٹوپسکیلیق تبرمومبتر / سپیکتر۔ ③ کورؤش کوچیگے یاردهم بیریدیغان، کورؤش کوچیگے

n. ① کۆزهینەك سودىگىرى، ئۇپتىكا سايىمانلىرى [əp'tɪʃən] ياردىمى بار.

سودگیری. ② کۆزهینەك (ياكى ئۇپتىكا سايمانلىرى) ياسىغۇچى.

opticist [ˈɒptɪsɪst] n. توپتیکا موتھخه سسی، توپتیکست.
optics [ˈɒptɪks] n. [برلیک یاکی کوپلؤك سۈپتىدە] توپتیکا.

a. كۆزىنىڭ؛ كۆرۈش كۈچىنىڭ؛ كۆرۈش سېزىمىنىڭ [optik] optic
an كۆرۈش يېلىڭى ~ nerves ~ كۆرۈش نېۋەسى angle

a. ئەڭ مۇۋاپىق، ئەڭ كۆڭۈلىكىدەك، كىشى. **optimal** [ˌɑptɪməl]

optimism [ˈɔptimizəm] n. تُوْمِدَّهارلۇق، تُوپتىمىزىم: revolutionary ~

optimistic (al) [ə'ɒptɪk'mɪstɪk], مثبت [ə'lɪfɪtɪk]

تیمور ملیق۔

① vi. تۈمىدۈرلۈقى بىلدۈرمەك (ئىپادىلە). optimize [’ɔptimaiз] مەك) : about the future ~ كەلگۈسىگە نىسبەتەن تۈمىدۈرلۈقى بىلدۈرمەك. ② vt. دەپتىرى (Order Paper بولۇپمۇ كېلىدۇ). ③ [Mi. A.] بۇيرۇق دەپتىرى.

① tomorrow [tə'mɔrəʊ] (تاللاشنى كۆرسىتىدۇ) ياكى: ~ on Sunday گەته ياكى يەكشەنبە كۈنى. ② (دائىم else بىلەن قوشۇپ Hurry up, ئىشلىتىلدى) ئۇنداق بولمسا، ئۇنداق قىلىمىغاندا: ~ else (you'll be late. چاققان بول، بولمسا كېچىكىپ قالىسىن.

orange [ˈɔrindʒ] ① جُوزه، ماندارن. ② قمزغۇچ سېرىق. I
adj. II قمزغۇچ سېرىق.

orb [ɔ:b]	n. شار، ئاسمان جىسملىرى.
orbit ['ɔ:bit]	I. n. «ئاسترونومىيە، ئوربىتا. II. v. ئوربىتالى بويلاپ تۈچماق.

orchard [ˈɔ:tʃəd]	n. مېۋىلىك باغ.
orchestra [ˈɔ:kistrə]	①n. ئوركېستر. ② (تىياترخانىلاردا) سازەدە.
	دەلمەر ئورنى.
ordain [ɔ:'dein]	①v. يېزىلىمەك، پۇتۇلىمەك، بېلگىلىمەك. ② (دەن) يۈپ تەينلىمەك.

۱. ①n. ترتیب. ② رهتلیک. ③ دائمیلیق ھالمت (خیز- [ɔ:də] -) مەتنىڭ). ④ یەعنى تەرتىپى. ⑤ بۇيرۇق. ⑥ زاكاز قىلىش، بۇيرۇتش. ⑦ خۇيلانغان پۇل ھۆجىتى. ⑧ مۇددىتا، نىشان: in ~ to (that) . . . مەقسىتىدە، ئۈچۈن. ⑨ ①v. بۇيرۇماق، پەرمان بىرمەك. ② زاكاز قىلماق، بۇيرۇماق.

n. ① پاكسز بولۇش؛ رهتلیك بولۇش. ② تەرتىپلىك بولۇش، ئىنتىزىمغا رىئايە قىلىش.

① a. پاکىز، رەتلىك، قائىدىلىك: [ɔ:dəli] an ~ desk: رەتلىك، پاکىز يېزىق جوزسى in The room is in condition. / [E.] an ~ bin ~ بولماق / an ~ person / (يول بويىدىكى) كېرەكسىز نەرسىلەر ساندۇقى. / قائىدىلىك ئادەم. ② تەرتىپلىك، ئىنتىزامچان: ~ intense but an ~ crowd / work جىددىي ئەمما تەرتىپلىك خىزمەت قىلماق / ئىنتىزامچان ئادەم توبى. ③ [Mi. A.] بۇيرۇقنىڭ يەتكۈزۈلۈش (ياكى ئىجرا قىلىنىش) توغرىسىدىكى: an ~ book / an ~ officer / an ~ man / an ~ بۇيرۇق يەتكۈزگۈچى ئەسکەر / ئۆزۈمىتچى (ھەربىي گازارما ئىچىدىكى) كۆتۈپخانا ئوفىتسىپر / room / an ~ room (ھەربىي ئەزارما ئىچىدىكى) خىزمەتكار، خىزمەتكار، خەۋەرچى. ④ كۆتۈزچى، قارىغۇچى، خۇمۇر ئالغۇچى (ھەربىي دوخ-تۇرخانىلاردىكى) : خىزمەتچى ئىشچى، چاكار: ~ a meaical تازىلىق خادىمى، تازىلىق ئىشچىسى. ⑤ ad. ① تەرتىپلىك حالدا. ② ئىنتىزام بىلەن، مۇۋاپىق حالدا. ③ قائىدىلىك بىلەن، قائىدىلىك حالدا.

I ① a. ئارقا-ئارقىدىن، ئارقىمۇ ئارقا، تەرتىپلىك: [ɔ:diŋl] first, bers دەرىجە سان (مەسىلەن: second, twentieth قاتارلىقلار). ② «تۈركۈم»نىڭ ① n. ③ رەسىم-قائىدەنامە: مۇقدىدەس ۋەزىپە دەرىجە سان. ④ [O.] [Re.] تاپشۇرۇپ بېرىش مۇراسىمنامىسى؛ تولۇقلاش، ئېلىپ تاشلاش نە-زامىنامىسى.

① پەرمان، ئەمسىر-پەرمان؛ نىزام؛ قائىدە: [ɔ:diŋəns] ordinance n. a government ھۆكۈمەت پەرمانى. ② مۇراسىم، رەسىم-يوسۇن (بولۇپمۇ پەيغەمبەر تامىقى كۆزدە تۈتىلىدۇ). ③ ئەنئەنئۇي ئۆرپ-ئادەت، ئەنئەنئۇي قائىدە. يوسۇن. ④ (ئىلاھ ياكى تەقدىر) پۇتىكىن ئىش.

ordinand [’ɔ:dɪ’nænd]	n. مۇقدىدەس ۋەزىپە كاندىداتى.
ordinary [’ɔ:dnəri]	adj. ئادەتلىكى، ئادىي.
ore [ɔ:]	n. رۇدا، مەدهن.
organ [’ɔ:gen]	①n. ئورگان، ئىزا. ② ئىداره، ئورگان. ③ (مۇزىكا) گارمون.
organic [ɔ:’gænik]	①adj. ئىزا، ئورگان. ② ئورگانىك.
organism [’ɔ:gənizəm]	n. ئورگانىك جىسم، ئورگانىزم، جانلىق مەۋجۇدات.
organism [’ɔ:gənizəm]	n. ئورگانىزم.
organist [’ɔ:gənist]	n. گارمون چالغۇچى، گارمونىست.
organization [’ɔ:gənaɪ’zeiʃən]	①n. تەشكىللەش، تەشكىللەنىش، تو- زۇش، توژولۇش، ئۆيۈشتۈرۈش. ② تەشكىلات، ئورگان، كوللىك- تىمپ.
organize, organise [’ɔ:gənaɪz]	v. تەشكىللەمەك، ئۆيۈش- تۈرماق، قۇرماق، تۆزىمەك.
orgiastic [’ɔ:dʒ’æstik]	a. قاتىق خۇشال بولىدىغان، قاتىق ئىچىدىغان، شاللاق.
orgulous [’ɔ:gjuləs]	a. تەكىببۇر، تەكەببۇرلۇق قىلىدىغان؛ مەغرۇر، مەغرۇرلۇق قىلىدىغان، ئۆزىنى چوڭ تۇتىدىغان.
orient [’ɔ:riənt]	n. (شېئىر سۆزى) شرق.
orientation [’ɔ:riən’teiʃən]	n. يۆنلىش، تەرىھىپ، نىشان.
origin [’ɔ:ridʒin]	①n. مەنبىء، كېلىش مەنبىءسى. ② كېلىپ چى- قىش، باشلىنىش. ③ قانداشلىق.
original [ə’ridʒənl]	I ①adj. ئەسلى، ئاۋۇالقى، دەسلەپكى، تۇنجى، قەدىمكى، ئىپتىدائىي. II ② adv. يۆزىگە خاس. ③ يېڭى، يېڭىچە.
	II ①adv. يېڭىچە، يۆزىگە خاس. ② دەسلەپتە. n. دەسلەپكى ماددا.

originality [ə'ridʒi'na:liti]	① ئىجادىي كۈچى، ئۆزگىچە خاسلىق، ئىجادىي قاراش؛
originate [ə'ridʒineit]	① v. كېلىپ چىقماق، پىيدا بولماق، باشلانماق، تۇغۇلماق. ② ئىجاد قىلماق، قۇرماق، تەسىس قىلماق، ئاچماق.
ornament [ɔ:nəmənt]	I ① n. پەرداز، زىننەت، زىننەت بۇيۇملە. II v. زىننەتلەمەك، بېزىمەك، ياسىماق، پەردازلىماق.
ornamentation [ɔ:nəmen'teiʃən]	① زىننەتلەش، بېزەش، ياساش، تۆزەش. ② زىننەتلەش بۇيۇملىرى، بېزەك. ③ زىننەتلەش ھۇنەر-سەنىتى.
ornate [ɔ:'neit]	a. ① ھەشمەتلىك بېزەلگەن؛ زىيادە بېزەلگەن. ② (زانىر) ھەشمەتلىك، پۇزۇر؛ ھالى چوڭ، ھال تارتىدىغان.
ornery [ɔ:nəri]	① مجھىزى ئىسکى، ئورۇشقاق، جوداكمەش. ② پەسکەش، رەزىل.
orphan [ɔ:fən]	n. يېتىم، يېتىم بالا.
orphanage [ɔ:fənidʒ]	① يېتىملىك سالاھىيەت، يېتىم ھالىت. ② دارىلىئېتام. ③ [ئومۇمىي ئاتلىشى] يېتىم، يېتىم بالا.
orphanize [ɔ:fənaiz]	يېتىم قىلماق، يېتىم قىلدۇرماق.
osteitis [’ostɪ’aitɪs]	n. سۆڭكى ياللۇغى.
ostensible [os’tensabl]	① ئاشكارىلاشتقا بولىدىغان، ئۈچۈق، روشن، شۇبەسىز: have different properties ② سرتقى، يۈزەكى، يالغاندىن: one's ~ motive (purpose) مۇددىئى، غەرەز، نىيەت (مدقسەت).
ostensive [os’tensiv]	① ئېنىق (ياكى بىۋاستە) ئىپادىلەنگەن. ② سرتقى، يۈزەكى، يالغاندىن. ③ بىۋاستە ئىسپاتلانغان.
ostentation [’osten’teiʃən]	n. مۇبالىغى قىلىپ كۆرسىتىش،

کۆپتۈرۈش، كۆز-كۆزقىلىش، كۆز-كۆزقىلىش؛ بۇز-بۇز-چېچىش، شۆھەر تېپەرسلىك: هەرقانداق ساختىپەزلىكلەرگە نەپەرتەنەمەك (ئۆچەكىمەك) be free from individual heroism and ~ شەخسىي قەھرىمانلىق ۋە شۆھەر تېپەرسلىك يوق بولماق.
a. مۇبالىغە قىلغان، كۆپتۈرۈلـ ostentatious [’osten’teiʃəs] مەن، كۆز-كۆز قىلىنغان، ساختىلىق قىلىنغان، كۆز-كۆز قىلىنغان.
n. قۇلاق ئاغرىش. otalgia [ou’tældʒiə]
other [’ʌðə] adj. &pron. باشقا، يەنە، بۇندىن باشقا each ~ no ~ than every / / باشقىسى ئەمەس، دەل (شۇ) / one after the ~ / تارقا-ئارقىدىن، بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى.
otherness [’ʌðənis] n. ① باشقا بىر، باشقا، ئۇخشاش ئەمەس. ② باشقابىر نەرسە، ئۇخشاش ئەمەس نەرسە. باشقا ئورۇندا، باشقا ئورۇنغا.
otherwhile(a) [’ʌðəhwail(z)] ad. ① بىزىدە. ② باشقا بىر ۋاقتىتا.
otherwise [’ʌðəwaiz] I ad. ① باشقا، باشقىچە، بۆلەك، بۆلەك. چە: ~ ئۇنداق دەپ تونسایدۇ.
Liupan Mountain, ~ called Lung Shan / I could do no ~ than laugh. / ئىسى — لۇڭ شەن / كۆلمەسلەكىمگە بولماي قالدى؛ كۆلمەسلەكىمگە نېمە ئامال. ② باشقا تەرەپلەرde (جەھەتلەرde) : The article is long, but not ~ blameworthy. بۇ ماقالە ئۇزۇن، باشقا تەرەپلەرde ياخشى ئەمەس دېكۈچىلىك يېرى يوق. / كەمچىلىكى تۈزۈتلىسىلا مۇكەممەل نۇقسانىز بىر پارچە رەسم بولىدۇ. ③ بولمسا، يَا بولمسا؛ ئۇنداق بولمسا، ئۇنداق بولمىغاندا: يادىمغا كەلتۈرۈپ قويدى. بولمسا، بۇ ئىشنى ئۇنتۇلۇپ كەتكەن

بولاڭتىم. We must conscientiously study Marxism. Leninism adn Chairman Mao's works, (or) otherwise we'll lose our bearings. بىز ماركسىزم-لېنинىزم، ماۋجۇشى ئەسەرلىرىنى ئەستا. يىدىل ئۆگىنىشىمىز كېرەك، ئۇنداق بولمىسا، نىشاندىن ئادىشىپ قالىمىز. II a. ① باشقىچە، بۆلەكچە، ئۇنىڭغا ئوخشىمايدىغان: if conditions were مۇبادا ئەھۋال ئۇنداق بولمايدىغان بولسا. Our struggle cannot be ~ than wictorious. / چوقۇم غىلبە قىلىدۇ. ② باشقا تەرەپلەردا، باشقۇ تەرەپلەردىكى: sb.'s equals رى-تۆۋەنلىكى يوق كىشى. His students in Chinese literature are also his teachers. / ئۇنىڭ ئوقۇغۇچىسى، ئەمما باشقۇ تەرەپلەردا بولسا، ئۇنىڭ ئوقۇتقۇ. چىسى.

otherword [ˈʌðər'wɜːld] n. ئاخىرتىق، ئۇ دۇنيا.
otherworldly [ˈʌðər'wɜːldli] a. ① ئاخىرتىق، ئۇ دۇنيا. ② ئاخىرتىكە تەييارلىق قىلىشتىكى.

ought [ɔ:t] I aux. a. [هالىت ۋە شەخس ئۆزگىرىشى يوق، پېئىل] تۈراقتىز شەكلى كەينىگە ئۆلىنىدۇ. ① [مسئۇلىيەت، جاۋابكارلىق، ئۆيغۇنلۇق، ماسلىق، مۇناسىپلىق، بابلىق، مۇمكىنچىلىق قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ.] كېرەك، لازىم، زۆرۈر، شىرت، تېڭىشلىك، هەقلقىق؛ ئۆمۈمن تېڭىشلىك: We ~ to make a greater contribution to the world revolution. زور تۆھپە قوشۇشىمىز كېرەك. A: Ought I to go? B: Yes, you. / من بېرىشقا تېڭىشلىكمۇ؟ B: توغرا، سەن بېرىشقا There ~ not to be muonnoise in a hospital. / دوختۇرخانىدا ۋارالىڭ-چۈرۈڭ بولماسلىق كېرەك. If he started at seven, he ~ to be here now. / بولسا، شۇ تاپتا يېتىپ كېلىشى لازىم ئىدى. ② [پېئىل تۈراقتىز

شەكلىنىڭ تاماملىنىش شەكلى ئاخىرغا ئۆلىنىدۇ] بۇرۇنلا شۇنداق بولىشى كېرەك ئىدى. ئىسللى شۇنداق بولۇشى لازىم (تېكىشلىك) ئىدى. ئىسلىدە زۆرۈر ئىدى. You ~ to have done the work. The child ~ not to have been allowed to go alone. / ئىسلىدە بۇ خىزمەتنى تۆنۈگۈن ئىشلەپ تۈرىتىشىڭ لازىم ئىدى. n. ئادا قىلىشقا ئىسلىدە بۇ بالىنى بارغۇز ماسلىق كېرەك ئىدى. II. ۋەقىتلىك بۇرج، مەسئۇلىيەت.

oughtn't [ɔ:tnt] = ought not.

ounce ['auns] n. ئۇنسىيە (4. 28 گرامغا توغرا كېلىدىغان ئېغىر - لق ئۆلچەم بېرىلىكى).

our ['auə] pron. نىڭ ئىگىلىك كېلىشى [① بىزنىڭ: ~] بىزنىڭ country [in midst. / بىزنىڭ ئارىمىزدا (ئوت-تۇرىمىزدا). ② (گېزىت-ژۇرنال مۇھەممەرى قاتارلىقلارنىڭ قول-لىنىلىدىغان سۆزى) بىزنىڭ: ~ in opinion بىزنىڭ قارشىمىزچە. ③ (پادشاھ رەسمىي سورۇنلاردا my نىڭ ئورنىغا قوللىنىدۇ) مې-نىڭ، ئۆزەمنىڭ، پېقىرنىڭ. ④ (سۆھبەتىكى ئىككى تەرەپنىڭ ھەممىسىگە مۇناسىۋەتلەك ياكى قىزىقىشلىق كىشىنى كۆرسىتىشكە قوللىنىلىدۇ) بىزنىڭ ھېلىقى....: Our newcomer works ھېلىقى (بىزنىڭ) marvellously. كارامەت ياخشى Our Father / ئىلاھ، ئاساسى سورە / Our Lady . مەرىم ئانا / Our Saviour . Re. [ئىسائەلەيىكسالام.]

ours ['auəz] pron. نىڭ ئىسم خاراكتېرىلىك ئىگىلىك ئالا. ماش شەكلى) بىزنىڭ، ئۆزىمىزنىڭ.

ourselves [auə'self] pron. ئۆزلۈك ئالماش [① (گېزىت-ژۇرنال مۇھەممەرى قاتارلىقلار قوللىنىلىدىغان سۆز) بىز ئۆزىمىز ourselves (بىلەن ئوخشاش). ② (خان-پادشاھلار رەسمىي سورۇنلاردا myself نىڭ ئورنىغا ئىشلىتىلىدۇ) پېقىر ئۆزى.

ourselves ['auə'selvz] we do everything pron.

~ بىز ھەممە ئىشنى تۆزىمىز قىلىمىز.

ourselves [’auə’selvz] بىز تۆزىمىز: [① pron. contradictions between ~ and the enemy

دۇشمن بىلەن تۆز ئوتتۇرسىدىكى زىددىيەت. We shall give ~ the pleasure of calling (on you). / بېرىپ يوقلايمىز. ② سۆز ئورامىنى كۈچىتىدۇ. بىز شەخسەن، بىز بىۋااسىتە، بىز تۆزىمىز: We ~ made it. بۇنى بىز تۆزىمىز ياسىغان. ③ (گېزىت-ژۇرناڭ مۇھەررىرى قاتارلىقلار قوللىنىدىغان سۆز) بىز تۆزىمىز (بەزىدە ourself ئىشلىتىلىدۇ): We cannot persuade ~ (O. ourself) that ... ئىدىيىمىزدىن ئۆتىمەيدۇ. بىزنىڭ نورمال ئەھۋالىمىز (سالامەتلىك، كەينىدە ئىشلىتىلىدۇ) بىزنىڭ نورمال ئەھۋالىمىز (سالامەتلىك، كەپپىيات قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ): Wound healed, we are ~ again. جاراھەت ساقايغاندىن كېيىن بىز ھەممىمىز يەنە بۇرۇقىدەك ساغلام بولۇپ كەتتۈق.

oust [aust] vt. ① قوغلاپ چىقارماق، ھەيدەپ چىقارماق، سۈرۈپ چىقارماق. قوغلىماق، ھەيدىمەك، سۈرمەك: sb. from ~ office مەلۇم كىشىنى خىزمەتتىن ھەيدەپ چىقارماق (بوشاشماق). ② تارتىۋالماق، مەھرۇم قىلماق ③ (of) ئورنىنى باسماق، ئۇرنىنى ئىگىلىمەك: Take care that quantity does not ~ quality قوغلاشماستىن سۈپەتكە دىققەت قىلىش كېرەك.

ouster ['austa] n. ① قوغلاپ چىقىرىش، ھەيدەپ چىقىرىش، قوغلاش، ھەيدەش.

out [aut] I. ①adj. (سېرتقا چىققانلىقىنى، سېرتتا ئىكەنلىكىنى، ۋەزد..) چىسىدە ئەمەسلىكىنى ياكى نورمال بولىغان حالاتتە ئىكەنلىكىنى بىلدۈردى: ~ go سېرتقا چىقماق / ~ The book is ~. The book is go كىتاب ئارىيەت بېرىلگەن / The dockers are ~. ماتروسلار ئىش تاشلىدى. ② (پەيدا بولۇش، ئېچىلىش قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ): The

گوللر ئېچىلىدى. ③ (مەلۇم بىر خىل ئىش flowers are ~. هەرىكەتنىڭ ئاياغلاشقانلىقىنى ياكى ئاخىرغىچە ئېلىپ بېرلەغانلىقىنى fight it has burnt ~. The fire has burnt ~. كۆرسىتىدۇ : ~. ئاخىرغىچە كۆرەش قىلماق. ④ (ئېنلىق ياكى ياشراقلقىنى كۆرسىتىدۇ : ~ call ۋارقىرىماق || ~ and ~ باشتىن ئاخىرغىچە، ئۈچۈر-بۈچۈرغىچە / of ~ of door سىرتىدا: ~ of door سىرتىدا. ② ... لىقى ئۈچۈن، ... لىقى تۆپەيلىدىن. ③ ... نىڭ ئارسىدىن. ④ ... نى ماتېرىيال قىلىپ. ⑤ كەم، يېتىرسىز.

outcome [autkʌm] n. ئاقىۋەت، نەتىجە.

outdoor [autdɔ:] a. ① ئائىلە سىرتىدىكى، ئۆي سىرتىدىكى، ئۆچۈقچىلىقتىكى، دالادىكى: labour ~ ئۆي سىرتىدىكى ئەمگەك ~ دالا سپورتى an ~ theatre ~ تىياترخانا، / يازلىق تىياترخانا / life. ~ دالا تۈرمۇشى. ② كەمبىغەللەر قورۇسدا ئولتۇرمایدىغان نامراتلارغا سەدقە قىلىش ئېلىپ بارىددە. خان: ~ relief كەمبىغەللەر قورۇسدا ئولتۇرمایدىغان نامراتلارغا سەدقە قىلماق.

outdoors ['aut'dɔ:z] ad. I ئۆي سىرتىدا، دالادا: go ~ for ~ military training دالاغا بېرىپ ھەربىي مدشق ئېلىپ بارماق. ① n. II outdoor a. II ئۆچۈقچىلىق. ② دالا.

outer ['autə] adj. سىرتىقى، سىرتىدىكى، تاشقىرى، تاشقىرقى. **outfight** [aut'faɪt] vt. غەلبىھ قىلماق، مەغلۇپ [aut'fɔ:t] (outfought [aut'fɔ:t]) قىلماق.

outfighting ['aut'faɪtiŋ] n. يەراق ئارىلىقلق جەڭ (ئۇرۇش) قىلىش. **outfit¹** ['autfit] n. يۈرۈشلەشكەن ئۆسکۈنە.

outfit² ['autfit] n. I قوراللىنىش (ھەرىكتى كۆرسىتىدۇ) : The ~ of the exploring party took only half a mounth.

ئېكىسىپىتىچىلار ئەترىتى تولۇق قوراللىنىشقا پەقىت يېرىم ئاي ۋاقت سەرپ قىلدى. ② تولۇق بىر يۈرۈش سايىمان، ھەممە بۈيۈملار، ھەممە لازىمەتلىكلەر، تولۇق بىر يۈرۈش قورال-جابدۇق: ~ a dentist's چىش دوختۇرلىقىغا ئىشلىتىدىغان تولۇق بىر يۈرۈش ئۆسکۈنە. ③ [An.] روھىي جەھەتىكى سۈپەت. ④ (بىلگىلىك سورۇنلاردا كىيىدىغان) بىر يۈرۈش كىيمىم-كېچەك. an ~ for camp ئۇچۇقچىلىقتا تۈنەش كىيمى. ⑤ (سىنپ، گۈرۈپىا، ئەترەت قا-تارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ) تەشكىلى بار كوللىكتىپ، ئىدارە، ئورۇن كۆپىنچە قىسىملارنى كۆرسىتىدۇ: (مەلۇم كىشىنىڭ قول ئاستىدە-دىكى) تولۇق قوشۇن. ⑥ ئوتلاق، يايلاق، چارۋىچىلىق مەيدان، جواڭىيۇن. . . I. vt. ① (outfitted; outfitting) قوراللارنىڭ، تەق-

سم قىلماق، سەپلىمەك ② قورال-ياراغقا ئېرىشمەك.

I. n. [’autflou] ئېقىپ چىقىش، سىرتقا ئېقىش، ئېقىپ چىقىش قان نرسە، ئېقىپ چىقىش مىقدارى: the ~ of blood قان چىقىش مىقدارى / an ~ of language. گەپ، بېسىلمايدىغان گەپ. II. vi. [aut’flou] ئېقىپ چىقماق.

outfly [aut’flai] (outflew [aut’flu:], outflown [aut’floun]) ئۆچۈش تېزلىكى جەھەتتە ئېشىپ چۈشىمەك: vt.

Today man can ~ the sound of his own voice. ئىنسانلار ئاۋازىدىننمۇ يۈقرى سۈرەتتە ئۆچۈلايدىغان بولىدى.

outfoot [aut’fut] (چىپىش، يۈگۈرەش، ئۆچۈش، ئۆزۈش قا-تارلىقلاردىكى تېزلىك تەرەپتە ئېشىپ چۈشۈش:

the other yachts. سۈرەت باشقا ساياهەت كېمىسىدىن

outguard [’autga:d] قاراۋۇلخانا. n.

outguess [aut’ges] سېزىۋالماق، تېپىۋالماق، بىلىۋالماق (قارشى تەرەپنىڭ غەلبە قىلماق: the enemy ~ دۈشىمەننىڭ هىيلە-مىكىرىنى سېزىۋالماق.

outhouse [’authaus] ① تاشقىرقى ئۆي، قوشۇمچە كىچىك ئۆي. n.

② تۆي (سرتىدىكى) ھاجەتخانা.

- outing** [autɪŋ] ① n. ساياهەتكە چىقىش، تۆي سرتىدىكى ھە. ② v. رىكت (كۆپىنچە يېراققا بېرىپ دالا تامىقى يېيىشنى كۆرسىتىدۇ) : go for an ~ دېڭىز ساھىلىدا كىچىك سېيلە قىلماق / ~ an سرتقا چىقىپ سېيلە تاماشا قىلماق. ③ تەنتەرەبىيە مۇسابىدە قىسى، كېمە ھەيدەش مەشىقى ؛ ئات چاپتۇرۇش مەشىقى : score a ~ victory in the second قىلماق. ④ a. تۆي سرتىدىكى ھەرىكتەرگە بېرىلىدىغان. ⑤ vt. پاراسەت بىلەن يەڭىمەك، ئالداب (كـ). outjockey [aut'dʒɔki] شىنى) دامىغا چۈشۈرمەك، ئالدام خالتىغا چۈشۈرمەك.
- outlander** ['aut'lændə] n. چەت ئەللىك، باشقا يەرلىك كىشى. ① چەت ئەل سالاپتىلىك. ② ئاجايىپ-غارايىپ، قوپال-كېلەئىسز.
- outlet** ['autlet] ① n. سۇ چىقىرۇۋېتىش ئېغىزى، چىقىش ئېغىزى. ② هېسىياتنى بېسىش ئۇسۇلى، ئاچقىقىنى چىقىرۇش ۋاستىسى.
- outline** ['autlain] ① n. تاشقى شەكىل، سرتقى شەكىل، ئىزنا، ئۇمۇمىي كۆرۈنۈش. ② مۇھىم نۇقتا، قىسىچە معزمۇن، تىزس. ③ v. قىسقاراتىپ سۆزلىمەك، ئىزناسىنى سىزماق.
- outlook** ['autluk] ① مەترىره، كۆرۈنۈش. ② ئىستىقبال، كېلە. ③ كەلگۈسى. ④ كۆزقاراش، قاراش، نۇقتىئىنەزەر.
- output** ['autput] ① مەھسۇلات، مىقدار. ② چىقىرۇش، چىقدە.
- outrush** ['aut:rʌʃ] ① n. بۆسۈپ چىقىش، ئېتىلىپ چىقىش؛ ئېقىپ چىقىش. ② vt. (مۇسابىقىدا) (قارشى تەرەپكە) نىسبەتنىن تې-خىمۇ ئالغا بۆسۈپ كەتمەك.
- outsail** [aut'seɪl] vt. يول بېسىشى..... دىنمۇ تېز بولماق.
- outsat** [aut'sæt] outsit نىڭ ئۆتكەن زامان شەكلى ۋە ئۆتكەن زامان

outscriber [aut'skraibə] n. چىقارغۇچى خاتىرىلەش ماشىنىسى (خاتىرىلىكۈچ).

outside ['aut'said] I ①n. تاشقى قىسى، تېشى، سرتى، تاشقى كۆرۈنۈش، كۆرۈنۈش. ② سرت، تالا. ①adj. II سىرتقى، تاشقى، تاشقىرىقى: ~ work سىرتىكى ئىشلار، سىرتقا چىقىپ قىلىدىغان ئىشلار. ② ئېھتىمالغا يېقىن، ئېھتىمالى زور بولغان. ③adv. سىرتىدا، تالادا، دالدىدا: ~ Is there anybody? سىرتىدا بىر كىم بارمۇ؟ . . . prep. IV . . . نىڭ سىرتىدا، . . . نىڭ تاشقىرسىدا، سىرتىغا: That is go ~the house تالاغا چىقماق ~ / myplan. مېنىڭ پىلانىمىدىكى ئىش ئەممەس.

outsole ['aut.soul] n. ئاياغ كېيىمنىڭ پاشنىسى، پاشنا.

outspread ['aut'spred] I (outspread) v. & vt. سوزماق (سوزدۇرماق) كەرمەك، كەرددۇرمەك؛ يايماق (يايىدۇرماق)

II a. سوزۇلغان، سۇنۇلغان، كېرىلگەن، يېيىلغان: welcomethe visiting comrades with ~ arms قۇچاق ئېچىپ قارشى ئالماق. II n. سوزۇش، سۇنۇش، كېرش، يېيىش، قانات يايىدۇرۇش.

outstanding [aut'stændɪŋ] I adj. ① كۆزگە كۆرۈنەرىلىك، مەشھۇر، كەتمەك. ② ھەل بولمىغان، بىر تەرەپ قىلىنىمىغان.

outstation ['aut'steɪʃən] n. يىراق چەت رايونلارغا تەسىر قىلغان تارماق پۇنكىت.

outstay [aut'stei] vt. ① . . . گە قارىغاندا ئۇزۇن تۇرماق؛ تۇرۇشى (چەكتىن) ئېشىپ كەتمەك: He ~ ed the

other visitors. ئۇ باشقا مېھمانلارغا قارىغاندا تېخىمۇ ئۇزۇن تۇردى.

~ بهك ئۇزۇن كېچىكتۈرگەنلىك تۈپەيلىدىن قارشى ئېلىنىماسىلىق. ② ئۇزۇنغا بىرداشلىق بېرىش كۈچى جەھەتتە ئۇتۇپ كەتمەك (بېسىپ چۈشىمەك).

outstep [aut'step] (outstepped; outstepping) vt. هالقىپ ئۆتمەك، ئېشىپ چىقماق، ئۆتۈپ كەتمەك: ئاتلاپ ئۆتمەك، ئېشىپ چىقماق، ئۆتۈپ كەتمەك:

~ ئەمەلىيەت دائىرسىدىن هالقىپ كەتمەك، پاكىتنى چۈڭايتسۇھەتمەك.

outstretch [aut'streɪtʃ] vt. ① سوزۇلماق، سوزۇلماق، كېرىلمەك ~ lie ~ ed on the grass ماق. ② سوزۇلىشى (كېرىلىشى، يېيىلىشى) . . . نىڭ دائىرسى - دىن ئۆتۈپ كەتمەك: This explanation ~ es common sense. بۇ چۈشەندۈرۈشكە كىشى ئىشىنىش تەس، بۇ چۈشەندۈرۈشكە ئىشىنگىلى بولمايدۇ.

outstrip [aut'strip] (outstripped; outstripping) vt. ① ئاتلاپ ئۆتمەك، هالقىماق. ② بېسىپ چۈشەتكە، غالىب كەلمەك، ئۆتۈپ كەتمەك، ئېشىپ كەتمەك: in ~ . . . تەرهپتە مەلۇم بىر دۆلەتتىن ئۆتۈپ كەتمەك.

outtalk [aut'tɔ:k] vt. . . دىنمۇ ياخراق سۆزلىمەك، . . . گە قارىغاندا سۆزلىشى ياخراق (ياكى كۈچلۈك) بولماق؛ سۆز قابىلىيىتى جەھەتتە بېسىپ چۈشەتكە.

outthrow [aut'θrou] (outthrew [aut'θrul], outthrown [aut'θroun]) vt. تاشلىماق، ئاتماق . . . گە قارىغاندا، تاشلىشى تېخىمۇ ييراق، تېخىمۇ دەل بولماق. ② n. ['autθrou] I. ① تاشلاش، ئۇرغۇپ چىدەقىش، ئېتىلىپ چىقىش. ② يەر ئاغدۇرۇش؛ يەر ئاغدۇرۇش مقدارى. ③ ئۇۋاق ماتېرىيال، كېرەكسىز ماتېرىيال.

outtravel [aut'trævl] (outtravel(l)ed; outtravel (l)ing) vt. ① (مەلۇم رايون، مەلۇم دائىرە قاتارلىقلاردىن) ساياھەت قىلىش هالقىپ كەتمەك. ② سۈرئەتتە ئۆتۈپ كەتمەك: He outtravel(l)ed the news of his coming. ئۇ كەلمەكچى بولغان خەۋەر يېتىپ كەلمەي تۈرۈپ، ئۇ كەلدى.

outtrump [aut' trʌmp]	موسابقىدا ئۆتۈپ چىقماق (ياكى مەغلۇپ قىلماق)، (قارشى تەرەپنى) يەڭىمەك.
outturn ['auttə:n]	n. مەھسۇلات مقدارى، مەھسۇلات.
outward ['autwəd]	①adj. تاشقى، سرتقى. ② سىرتقا چىققان، سىرتقا تارالغان.
outwards ['autwədz]	adv. سىرتىدا، سىرتىغا، تالادا، تالاغا.
oven ['ʌvn]	①n. ئۇچاق. ② مەش. ③ دوخۇپكا.
over ['əuvə]	①prep. I ئۆستىدە، يۈقرىدا: a bridge ~ the ~ a bridge over the river. ② دەريя (ئۇستى)، دىكى كۆزۈرۈك. ③ (هوقۇق، درجه قاتار-لىقلارنىڭ . . . دىن يۈقرى، . . . نى بېسىپ چۈشىدىغان، . . The East Wind prevails : دىن ئالىي ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ : شرق شامىلى غرب شامىلىنى بېسىپ چۈشىدۇ. ④ دۇ. ⑤ ھەممە يەردە بار، ھەممە يەرگە يېيىلغان: We have friends ~ the world. ھەممىلا يېرىدە دوستلىرىمىز دۇنيانىڭ ھەممە يېرىگە تارالغان؛ دۇنيانىڭ ھەممىلا يېرىدە دوستلىرىمىز بار. ⑥ (ئۆتۈپ كېتىش، . . . دىن، . . . ئارقىلىق، دېگەنگە ئوخشاش ئۆقۇملارنى بىلدۈردى. ⑦ دۇ): ~ jump ئاتلاپ ئۆتمەك / hear it ~ the radio / رادىئو ئارقىلىق ئاخلىماق. ⑧ توغرىسىدا، ئائىت، . . . لىقتىن، . . . لىكتىن: talk ~ the matter. ⑨ شەيلى. ⑩adv. II يېقلىپ؛ ۋاراقلاپ: ~ fall يېقلىپ چۈشىمەك شەيلى. ⑪ يېقلىپ كېتىشنى كۆرسىتىدۇ: ~ the page turn ۋاراقلىماق، ۋاراقلاپ ئاچماق. ⑫ (حالقىش ياكى بېشىپ كېتىشنى كۆرسىتىدۇ): ~ The milk boiled. ⑬ سوت قايىناب تاشتى. ⑭ باشقا جايىدا، ئاۋۇ تەرەپتە: The post office is ~ there. ⑮ باشىن ئاياغ: all > بۈچىخانا ئاۋۇ تەرەپتە. ⑯ ھەممە، پۇتۇنلەي، باشىن ئاياغ: all > the world ~ paint a door / ۋارالىنى سەرىلىماق. ⑰ يارا پۇتۇنلەي ساقايىماق. ⑱ (تەكرا لىنىشنى كۆرسىتىدۇ): يەنە، قايتا، قايتىلاپ. ⑲ again.

قايتا، ينه بىر قېتىم / ~ قايتا-قايتا. ⑥ (مەلۇم بىر ئىش هەرىكەتنىڭ ئاياغلىشىش ياكى ٹۆتۈپ كېتىشنى كۆرسىتىدۇ) : The storm will soon be ~.
⑥ (ئارتىپ كېتىش، ئېشىپ قېلىش قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ) : How much is left ~?
n. ئېشىپ قېلىش، ئارتىپ overabundance [ˈouvrəbʌndəns] كېتىش.

① vt. (مەلۇم رولنى) چەكتىن ئاشۇرۇپ overact [ˈouvrækt] ئورۇندىماق (ئالماق). (مەلۇم ئىشنى) چەكتىن ئاشۇرۇپ قىلىماق.
② vi. ئورۇنلىشى چەكتىن ئېشىپ كەتمەك، قىلغىنى چەكتىن ئېشىپ كەتمەك.

① a. بىك كونا، بىك كونىراپ كەتكەن، بىك overage¹ [ˈouvr̩eɪdʒ] كونا بىلكى كارغا كەلمەيدىغان: an warship كونا كارغا كەلمەيدىغان هەربىي پاراخوت. ② يېشى ئارتىپ كەتكەن.

n. ھەددىدىن ئارتۇق، زىيادە، ئوشۇق. overage² [ˈouvəri:dʒ] overaize¹ [ˈouvəsaɪz] ① a. بىك چوڭ. ② ئادەتىكى ئۆلچەمىدىن چوڭ. ① n. پەۋقۇلئادە چوڭ تىپ. ② پەۋقۇلئادە چوڭ نومۇرلۇق نەرسە.

I ① n. ئۆي ئاياللىرى ياكى بالىلار كەـ. overall [ˈəuvərɔ:l] يىدىغان) خالات. ② (كۆپلۈك ئىشلىلىدۇ) ئاسما شىم (سم يول ئىشچىلىرىنىڭ). II adj. overburdened [ˈouvəbədn̩] زىيادە كۆپ باستۇرماق، زىيادە كۆپ قاچىلاتماق؛ يۈكى بىك ئېغىرلاتماق، بىك هاردۇرىۋەتمەك، بىك

ھالسىرىتىۋەتمەك؛ ئەگەمەك: The trees are ~ ed with fruit. دەرهەخ مېۋسى بىك تولۇق بولۇپ، شاخلىرى كۆتۈرەلمىي ئېگىلىپ كېتىپتۇ. ① زىيادە ئېغىر يۈك؛ ئېغىرلىقى ئاشۇرۇپ بېسىلغان نەرسە. ② يېپىنچا قاتلام. سىرتقى قاتلام توپسى.

a. ① بىك ئالدىرىيەيدىغان. ② بىهۇدە ئىشلارغا overbusy [ˈouvəbizi]

کۆپ ئاريلىشىدىغان.

overbuy [’ouvə’bai] (overbought [’ouvə’bo:t])

vt. ① (ئېھتىياجىدىن ياكى سېتىۋېلىش ئىقتىدارىدىن ئارتىپ كەتكەد-لىكىنى كۆرسىتىدۇ) زىيادە سېتىۋالماق. ② vi. سېتىۋېلىشى زىيادە بولماق (ئارتۇقچە بولماق).

I **overcall** [’ouvə’ko:l] (قارت تاشلاش)، . . . دىن ئارتىپ كەتمەك. ② vi. (شېرىكى قارت تاشلىمىغان ئەۋال ئاستىدا) رەقىبىگە قارىغاندا تېخىمۇ كۆپ قارت تاشلىماق.

overcame [’əuvə’keim] v. →overcome.

① vt. . . گە مەبلەغنى بەك [’ouvəkə’pitəlaiz] كۆپ سېلىۋەتمەك. ② (مەلۇم كارخانىنىڭ) كاپيتالى (سرمايە) نى يۈقرى مۆلچەرلىمەك.

a. ئارتۇقچە ئېھتىيات قىلىدىغان؛ بەكمۇ ئېھتىياتچان.

n. تاشقى كىيىم-كېچەك، نقاب كىيىملەرى.

overcoat [’ouvəkout] n. پەلتۇ، ئۆزۈن چاپان.

overcome [’ouvə’kʌm] → (overcame) ① vt. غەلبە قىلماقل يەڭى. ② vt. مەك: ~ قىيىنچىلىقلارنى يەڭىمەك

~ bureau cracy . / the enemy / دۈشمەننى تىز پۈكتۈرمەك.

بىۇكراتلۇقنى يەڭىمەك. / one's shortcomings ~ كەمچىلىكلەرنى

يەڭىمەك. ② [كۆپىنچە مەجھۇل دەرجىدە ئىشلىتىلىدۇ] بېسىپ

چۈشىمەك، ئۆستۈن چىقماق: Overcome by fear, the enemy

soldiers took to their heels. دۈشمەن ئارمىيىسى قورقۇنىدىن

بېشىنى ساڭىلىتىپ تىكىۋەتتى. / We were ~ with joy.

گۈلقەقەلر سىز ئېچىلىپ كەتتى. بىز كۆتۈلمىگەن خۇشاللىقا ئې-

رشتۇق؛ بىز ئىچىمىزدىن سوّيۇنۇپ كەتتۇق. ② vi. غەلبىگە

ئېرىشىمەك.

n. ھەددىدىن زىيادە تولـ. [’ouvə’kompen’seiʃən]

دۇرۇش (ئۆزىنى كەمىستىش قاتارلىق پىسخولوگىيىنى يېڭىش ئۇ- چۈن يۈز بىرگەن زىيادە ئىنكلەس؛ ئەكس تەسىر).
overcunning [ˈouvəˌkʌniŋ] a. & n. بەكمۇ ھىيلىگەرلىك قىلىش (بەكمۇ ھىيلىگەرلىك قىلىدىغان).
overcurious [ˈouvəˌkjʊəriəs] a. زىيادە ھەيرانلىق بىلەن كۆپ سورايدىغان.
overdelicate [ˈouvəˌdɛlikɪt] a. ① زىيادە ئىنچىكە، زىيادە نا- زۇك. ② زىيادە سىرلىق، زىيادە مۇرەككەپ.
overdevelop [ˈouvədɪ̄vələp] vt. ① زىيادە تەرەققىي قىلماق، بىك تە- رەققىي قىلىپ كەتمەك. ② [Pho.] بىك كۆلەئىگۈ چۈشۈرۈۋەتەمەك.
overflow [ˈouvəˌfləʊ] v. ① تاشماق، تېشىپ كەتمەك، ئۇرغۇماق، يامىرماق، يېيىلىماق. ② تولماق، لىق تولماق، قاپلىماق، قاپلانماق.
overhead [ˈəuvəˌhed] adv. بېشىدا، يۈقرىدا، ئۆستىدە، ئاسماندا.
overhead [ˈəuvəˌhed] adj. II تېڭىز، يۈقرى، يەردىن ئايىلىپ تۈرىدىغان.
overhear [ˈouvəˌhiə] (overheard [ˈouvəˌhə:d]) ① مەيلى يوق (ئاڭىسىز) ھالدا ئاڭلىماق؛ تۈيۈقىسىز ئاڭلىماق. ② ئوغىرىلىقچە ئاڭلىماق.
overheat [ˈouvəˌhi:t] vt. ① زىيادە قىزدۇرماق. ② زىيادە ھايا- جانلاندۇرماق.
overhung [ˈouvəˌhʌŋ] overhang نەڭ ئۆتكەن زامان شەكلى ۋە ئۆتكەن زامان سۈپەتىدىشى.
overindulgence [ˈouvərɪnˌdʌldʒəns] n. زىيادە زوق-شوخ؛ زىيادە مەيلىگە قويۇش.
overissue [ˈouvəˌisju:] n. (قەغىز پۇل، زايىم قاتارلىقلارنى) زىيادە تارقىتىش، ئارتاۇقچە تارقىتىش. II vt. (قەغىز پۇل، زايىم قاتارلىقلارنى) قالايمىقان تارقاتماق، كەلسە-كەلمەس تارقاتماق.
overjoy [ˈəuvəˌdʒɔɪ] v. خۇشال قىلماق، خۇشاللەندۇرماق: (ياكى) be ~ ed at خۇشاللىققا چۆممەك.

چەکسىز خۇشاللاندۇرماق، ئىنتايىن خۇشاللاندۇرماق. a. بەك خۇشال: be ~ed oa (O. with) the good news خوش خۇمۇرنى ~ ئاڭلاپ ئىنتايىن خۇشال بولماق.

overkill [’ouva’kil] vt. ① ھەددىدىن زىيادە كۆپ يادرو كۈچى بىلەن (نىشانى) ۋەيران قىلىپ تاشلىماق. ② تەكار تەككۈزۈمەك. ③ قىرىپ تۈگەتىمەك؛ قىرىپ قۇرۇتىۋەتىمەك n. ① زىيادە كۆپ يادرو قوراللىرى ۋەيران قىلىش كۈچى. ② زىيادە كۆپ زىيانكەشلىك قىلىش. ③ ھەددىدىن زىيادە كۆپ بولۇش؛ زۆرۈر بولمىغان ئارتۇقچە ھەرىكەت.

overknee [’ouvəni:] a. تىزدىن ئاشقان.

overlabo (u)r [’ouva’leibə] vt. ① بەك بېرىلىپ ئىشلەتتۈرمەك. ② ... گە قارىتا زىيادە بېرىلىپ سۈرەتلىمەك.

overlie [’ouva’lai] (overlay [’ouva’lei], overlain [’ouva’lein]; ... نىڭ ئۇستىدە ياتماق، نىڭ ئۇستىگە باسماق. ② چۈمكەپ دەم ئالالمايدىغان قىلىۋەتىمەك: بېسىپ دىمىقتۈرۈۋەتىمەك.

overload [’ouva’loud] vt. ① يۈكىنى ئاشۇرۇۋەتىمەك، يۈكىنى زىيادە [El.] ئارتۇق يۈك: ئېغىرلاشتۇرماق: an يۈكى ئېشىپ كەتكەن كېمە be ~ ed sytle / خىزمەت يۈكى زىيادە ئېغىر بولماق. ② (مىلتىق، زەمبىرەكلەرگە) زىيادە كۆپ ئوق-دورىلارنى قاچىلىماق (سالماق) ① زىيادە ئېغىر يۈك. ② [El.] ئارتۇق يۈك: ~ ئارتۇق يۈكلىك رېلى. relay

overlong [’ouva’loŋ] ad. &a. بەك ئۆزۈن.

overlook [’ouva’luk] I vt. ① نازەر تاشلىماق، يۈقىرىدىن تۆۋەذـ. گە قارىماق: a valley from a hill ~ تاغ ئۇستىدىن جىلغىغا نازەر تاشلىماق (قارىماق). / a tower ~ ing the city مۇنار-بىنالىرىغا نازەر تاشلىماق. ② چوقچۇيۇپ چىقماق. ③ تەكشۈرمەك؛ نازارەت قىلىماق: carefully ~ the accounts ھېساب

تۈرلىرىنى ئىنچىكىلىق بىلەن تەكشۈرمەك. ④ كۆرۈشتىن قالدۇ - رۇپ قويماق (چۈشۈرۈپ قويماق)؛ سەل قارىماق: ~ a printer
 ~ s error بىر تۈرۈندا بېسىشتا خاتالىققا يول قويماق. ⑤ تۇز مەيلىگە قويۋەتمەك، كېچىرىم قىلماق، ئېپۇ قىلماق: ~ a fault
 ئېپۇ قىلماق. ⑥ ... نى كۆرۈپ ھودۇقماق (تەمتىرىمەك)؛ كۆز نۇرى بىلەن جىلپ قىلماق. n. ① تۆت ئەتراپقا نۇزەر تاشلايدىغان ئېڭىز جاي. ② نۇزەر تاشلىنىۋاتقان مەنزىرە. ③ قاراش، نۇزەر تاشلاش، كۆزىتىش.

overlord [’ouvələ:d] n. ① فېئوادال پادشاھ (خان)، فېئوادال ئاقسو. ② ئەڭ ئالىي ھۆكۈمران؛ زالىم، زومىگەر؛ شاهىنشاھ، خاقان.
 ڭىك. ③ خادىمىلارنى ھەددىدىن زىيادە. ad. **overly** [’ouvali] هەددىدىن ئارتۇق، ھەددىدىن زىيادە.
overlying [’ouva’laiiŋ] overy نىڭ ھازىرقى زامان سۈپەتدىشى.
overman [’ouvəmæn] [(PL.) overmen [’ouvəmen])
 ① نازارەتچى؛ ئىش بېشى، باشلىق. ② كېسىمچى؛ زېغىر، سوتچى
 [Phi.] دەرىجىدىن تاشقىرى ئادەم (superman بىلەن ئوخشاش) ③ زىيادە كۆپ سەپلەتتۈرمەك (تەقسىم قىلدۇرماق): ~ a ship
 vt. [’ouva’ mæn] (overmanned; overmanning) ② زىيادە كۆپ سەپلەتتۈرمەك (تەقسىم قىلدۇرماق): ~ a ship
 پاراخوتىسکى خادىمىلارنى ھەددىدىن زىيادە كۆپ تەقسىم قىلدۇرماق.
overmany [’ouva’meni] a. ئارتۇقچە، زىيادە.
overmaster [’ouva’ma:stə] vt. بويىسۇندرۇماق، باش ئەگىدۇرمەك:
 A strong emotion ~ ed him
 بېسىپ چۈشمەك: completely. بىرخىل كۈچلۈك ھېسىيات ئۇنى پۇتۇنلىي كونترول
 قىلىۋالى. ① غالىب كەلمەك، يەڭىمەك، ئۇتۇپ [’ouva’ mætʃ] vt.
 چىماق، مەغلۇپ قىلماق. ② كۆپ كۈچلۈك رەقىب بىلەن مۇسابىقىلا-
 شتۈرماق ① n. [’ouvəmætʃ] ① بىرقەدر كۈچلۈك رەقىب؛ كۆچ.
 ملۇك دۇشىمن. ② ئارتۇقچىلىق ۋە ئاجىزلىق پەرقى چوڭ مۇسابىقە.
overmeasure [’ouva’meʒə] n. نورمىدىن ئېشىپ كېتىش؛ ئېشىپ

- overmodest** ['ouva'modist] a. زىيادە كەمەتىر؛ زىيادە تۈياتچان.
- overnice** ['ouva'nais] a. ① زىيادە كۆڭۈل بولىدىغان، زىيادە رىئايدىلىك قىلىدىغان. ② زىيادە پۇتاق چىقىرىدىغان، ئارتۇقچە قۇسۇر ئىزدەيدىرىغان. ③ بەكمۇ ئىنچىكلىك قىلىدىغان، بەكمۇ ئېغىر-بېسىق.
- overnight** ['əuvə'nait] I adv. ① دەسلەپكى كۈنى كەچتە. ② كېچىچە، بىر كېچە، تالڭى ئاتقۇچە. II adj. كەچ، كېچىلىك.
- overslaugh** ['ouva.sla:] I vt. ① سەل قارىماق، چالا قويىماق، چۈشۈرۈپ قويىماق. ② (مەلۇم كىشىنىڭ) ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشىلماپ (باشقىغا قويىماق). ③ [A.] (مەلۇم كىشىگە) سەل قاراپ ۋەزىپە بەرمىي (باشقىلارنى ئىشلەتىمك). ④ [A.] توسماق، توسىماق: قۇنلۇق قىلماق: ~ a legislative bill (باشقا بىر تېخىمۇ مۇھىم ۋەزىپە تۈپەيلىدىن) ھازىرقى ۋەزىپىسىنى تۇنتىشىن توختىتىش.
- oversleep** ['ouva'sli:p] (overslept ['ouva'slept]) ① vt. ~ [oneself] قانغۇدەك تۇخلاتتۇزماق. ② vi. قانغۇدەك تۇخلىماق، بەك تۇخلىماق.
- oversleeve** ['ouva.sli:v] n. يەڭى قاپچۇقى.
- overtake** ['əuvə'teik] : overtook ['əuvə'tuk]) v. ① (overtaken ['əuvə'teikan]) تۈيۈقسىز يېتىپ كەلدىك، تۈيۈقسىز چۈشىمك (بوران-چاپقۇن، پېشكەللەك قاتارلىقلار).
- overthrow** ['əuvə'θrəu] : overthrew ['əuvə'θru:]) v. ① (overthrown ['əuvə'θrəun]) لاتماق، يېقتىماق. ② ['əuvəθrəu] n. ئاغدۇرۇش، ئاغدۇرمىچىلىق، گۈمران بولۇش، گۈمران قىلىش.
- overtook** ['əuvə'tuk] v. →overtake.
- overturn** ['əuvə'tə:n] v. ئاغدۇرمىماق، ئاغدۇرۇلماق، يېقىلا.

ماق، ييقتماق، غۇلماق، غۇلاتماق.

overwhelm [’əuvə’welm] ① v. بىسىپ چۈشىمەك. ② يوقالماق، غرق بولماق، چۆكۈپ كەتمەك.

oval [’əuvəl] I. n. ئېلللىپىس، ئېلللىپىس شەكىل، تۈخۈم شەكىل. II. adj. ئېلللىپىس، تۈخۈم شەكىللىك.

owe [əu] ① v. قدرزدار بولماق. ② مەنسۇپ بولماق.

owing [’əuiŋ] adj. تۆلەنمىگەن، بېرىلىمىگەن || ~to سەۋەبتىن، تۈپەيلىدىن.

owing [’ouiŋ] a. ① قدرز بولغان، تۆلىمىگەن: There are still ten dollars يەنە 10 كوي قدرز بولماق (قالماق).

sleep ~ to sb. because of the long vigil مەلۇم كىشى تالىق ئاتقۇچە كېچىلىك پوستتا تۇرغاندىن كېيىن، ئېلىشقا تېڭىشلىك ئۆيقۇ.

owl [aul] n. قارىغۇ ياپسلاق، هووقۇق.

own [əun] I. adj. ئۆزىنىڭ، ئۆزىكە خاس. ① v. II. ئىگە بولماق. ② ئېتىراپ قىلماق، ئىقرار قىلماق، قوشۇلماق، ماقۇل بولماق.

owner [’əuna] n. ئىگە، ئىگىدارلىق قىلغۇچى، مۇلۇكدار، مال ئىگىسى.

ox [əks] n. (كۆپلۈكى) [’əksən] (~en) كالا، بۇقا.

oxen [’əksən] n. →ox.

oxer [’əksər] n. كالا قوتىنى، كالا ئېغىلى.

oxherd [’əkshəd] n. كالا باققۇچى، پادىچى.

oxhide [’əkshaid] n. كالا تېرسى، كالا خۇرۇمى.

oxidize [’əksidaiz] ① v. ئوكسىدلاشتۇرماق، ئوكسىدلاشماق.

② داتلاشماق، داتلاشتۇرماق.

oxygen [’əksidʒin] n. (خىمىيە) ئوكسىگەن.

oyster [’ɔistə] n. مۇلۇ قۇلۇسى.

oz. =ounce.

P

P, p [pi:] ئىنگلەز تلى ئىلىپەسنىڭ ئون ئالتنىچى ھەربى

p. = ①page. ② participle. ③ past. ④ penny.

pace [peɪs]

قدام n.

pacific [pə'sifik] ① تنج، تنجلق. ② تنجلق په ره، تنجلق سوییر || the pacific (Ocean) تنج توکیان.

I. n. بُويا، باغلام، توب، بلاوق، تيڭتى، نورام:

¹ v. ① قاحلینا، نوریا، تاشماق، قاحلینماق، نور الماق.

^② قستیماق، قستیمالقا، قستیلیپ کىمەك، لىق توشماق.

package [ˈpækɪdʒ] تسبیح، بلاق، خالتا، بسته‌لکا.

ناد [nɒd] ② بات دسته (بسته) ① نا- لـ

لشقا میکار بدانند که اینها را می‌خواهند که باز هم آنها را می‌خواهند.

گزینه) ② (خانلار) (ب) (نام تازه) (نام تازه) از

مکن دہپئر) : ⑤ (ھیوائیلدرست) پوت، تاپان: ۱. ۷. ٹوڈور ماق،

سقیمیق، نویسنده‌ی ماق.

paddle [pædl] v. سو دەچمەك، سودا تويىنىماق.

paddle [ˈpædəl] n. پالاق. v. بلمن هیدمک.

page [peɪdʒ] پیج n.

paid [peid] v. → pay.

pail [peil] n. چیلک، توق.

I. n. ثأر، ثأر، جاپا، جاپالق، مؤشقة، مؤ.

شەقەتلىك. II. v. ئاغرىماق، قىينىماق، جاپاغا سالماق،

ئاز ابلماق.

paint [peɪnt]	n. سر، بوياق، رهڭ. ① سرلىماق.	I v. ② (بوياق بىلەن) سىزماق.
painter ['peɪntə]	n. رەسىم. ② سىرچى.	③ تەسۋىرلىمەك، سۈرەتلىمەك.
painting ['peɪntɪŋ]	n. رەسىم (سىزىلغان)؛ رەسىماللىق.	
pair [peə]	I n. (بىر) جۇپ. ② جۇپلەشىمەك، جۇپلەشتۈرمەك	a بىر كۆزىنىڭ.
	~ of glasses / ~ a بىر كۆزىنىڭ.	
palace ['pælis]	n. ① خان سارىيى، ئوردا.	② ساراي.
pale [peil]	I adj. ① تاتىرىپ كەتكەن؛ زەئىپ، ئاجىز.	② سۇس، قاچ.
palm¹ [pa:m]	I n. ئالقان.	③ تاتارماق، ئۆڭىمەك.
palm² [pa:m]	n. پالما، پالما دەرىخى.	
pan [pæn]	I n. ① تاۋا، تېگى تۈز قازان.	② لېگىن، تەخسە، پەت.
		نۇس.
pancake ['pænkeik]	n. تاۋا كاكچىسى.	
panda ['pændə]	n. مؤشۈك كىتىپىق.	
pane [pein]	n. پەنجىرە ئېينىكى.	
pang [pæŋ]	I n. ① قاتىق ئاغرقىق، قاتىق ئاغرش، سانجىلىپ	ئاغرش.
	② ئازاب-ئوقۇبەت.	
panic ['pænik]	I n. تەمىزىش، دۇدۇقلاش، ئالاقزادىلىك.	
	adj. II سەۋەبىسىز، ئارتۇقچە.	
pant [pænt]	I v. ① ھاسىراپ سۆزلىمەك، نەپىسى سىقىلىپ سۆز-	
	لىمەك.	① تىشنا بولماق، ئىنتىزار بولماق، ئازىز قىلماق.
	II n. نەپەسلەنىش.	
pantry ['pæntri]	I n. ① تاماق ئېتىش سايمانلىرى ئۆبى.	
	② يېمەكلىك ساقلاش ئۆبى.	

papa [pə'pa:]	n. دادا، ئاتا.
paper ['peipə]	I ① قەغز. ② گېزىت. ③ خەت-ئالاقە؛ ھۆج. ④ ئىلمىي ماقالە. ⑤ ئىمەنلىك قەغزى.
	II adj. قەغز، قەغزدەك، قەغزدىكى.
parachute ['pærəʃu:t]	I n. پاراشۇت بىلەن سەك. ② گۈچەك.
parade [pə'reid]	I n. ① كۆرەك، پارات، نامايش. ② پارات مەيدا. ③ كۆز-كۆز قىلىش. ④ كۆرەك ئۆتكۈزمەك، نامايش قىلماق. ⑤ كۆز-كۆز قىلىماق.
paradise ['pærədais]	n. جەننەت، گۈلۈستان، باغۇ-بۇستان.
paragraph ['pærəgra:f]	n. ماقالە ئابزاس، پاراگراف.
parallel ['pærəlel]	I ① پاراللېل. ② ئوخشاش، بىردىك. II n. ① پاراللېل، پاراللېل سىزىق. ② سېلىشتۈرۈش، سېلىشتۈرما.
parasite ['pærəsait]	I n. ① پارازىت، پارازىت قۇرت. ② پارازىت ئۆسۈملۈك. ③ تېيارتاپ، ھارامتاماق، تېكىنخور.
parcel ['pa:sl]	n. ① پوسۇلكا، خالتا. ② قىسىم، پارچە، بىر پارچە، بىر دانه.
pardon ['pa:dn]	I n. ئەپۈ قىلىش، كەچۈرۈش. II v. ① ئەپۈ قىلىماق، كەچۈرمەك I beg you ~ ② ئەپۈ قىلىڭ، كەچۈرۈڭ. ③ گېپىڭىزنى ئېنىق ئاڭلىيالىدىم، سۆزىڭىزنى قايىتا ئېيتىسىڭز.
parent ['peərənt]	n. ① ئاتا، ئاتا. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) ئاتا، ئاتا، ئاتا، ئاتا، ئاتا، ئاتا. ③ ئەجداد، ئاتا-بیۋا.
park [pa:k]	I n. ① باغچا. ② ئاپتوموبىل توختىتىش مەيدانى II v. توختاتماق، توختىتىپ قويماق (ئاپتوموبىلىنى) : ! ~ No ئاپتوموبىل توختىتىشقا بولمايدۇ.
parliament ['pa:ləmənt]	n. پارلامېنت.
parlo(u)r ['pa:lə]	n. قوبۇلخانا، مېھمانخانا.

parrot [ˈpærət]	n. تۇنى قوش.
part [pa:t]	I n. ① پارچە، بۆلۈم، قىسىم، بۆلەك. ② مەجبۇرىيەت، []
بۇرج، ۋەزىپە: ... ~ in ... take	قاتناشماق. ③ رول (ئۇيۇندا).
④ تەرەپ، رايون، جايىلار. ⑤ زاپچاس.	II. v. ۋايىرمىاق، ئايىرلىماق، بۆلەك، بۆلۈنەك.
partake [pa:ˈteik]	v. partaken : partook [pa:tuk])
① تاك [pa:teikən]	بەھىمن بولماق، ئورتاقلاشماق.
② قاتناشماق، ئىشىرىڭ قىلماق، ئارىلاشماق.	③ بولماق، بار بولماق (مەلۇم خۇسۇسىيەت).
partial [ˈpa:ʃəl]	adj. ① قىسىمن، جۈزئىي، بىرئاز. ② يانباسىدىغان، [pa:ʃəl]
	بولۇشىدىغان.

participate [pa:tisipeit] v. ① تەڭ بەھرىمەن بولماق، ئورتاقلاشماق. ② قاتناشماق، ئىشتىراك قىلماق، ئارىلاشماق. بەكرەك، ياخشى كۆردىغان.

participation [pa:tisi'peifən] n. ① تەڭ بەھرىمەن بو. ② قاتنىشىش، ئارىلىشىش.

partisan, partizan [ˈpa:tɪzən] ① پارتیزان. ② گوره. ③ n.
partly [pɑ:tli] قسمی، بسیار. adv.

partner [pa:tner]	شېرىك، ھەمتاۋاق، ھەمراھ. ② ھەمراھ (تانسدا)؛ جورا، جۈپ.	n.
party ['pa:ti]	① پارتىيە. ② گۇرۇپپا. ③ زىيابىت. ④ تانسا. ⑤ (قانۇن) شاهىد.	n.
pass [pa:s]	① ئۆتمەك، ئۆتكۈزمەك، ~ ed [pa:st] (~ ed) ② ئۆتكۈزمەك، سۈنۈپ كەتمەك. ③ تەكشۈرۈپ ماقۇللىماق. ④ يەتكۈزمەك، بىرەمەك. ⑤ يۈز بىرەمەك، تۈغۈلماق (ۋەقە)؛ ئۆزگەر-مەك، ئۆزگەرتىمەك away ~ ۋاپات بولماق، دۇنيادىن ئۆتمەك ~ over on / out ⑥ قارىماق / ~ ⑦ through (مەلۇم جايىدىن) ئۆتمەك. ⑧ سەل باشتىن كەچۈرمەك. ⑨ (ئىستىهاندىن) ئۆتۈش. ⑩ يول خېتى؛ مەيدانغا كىرىش بېلىسى come to ~ پەيدا بولماق، يۈز بىرەمەك.	I
passage ['pæsɪdʒ]	كارىدور. ② پاراگراف.	n.
passenger ['pæsɪndʒə]	يولۇچى.	n.
passion ['pæʃən]	① قايىناق، ھېسىيات، كۈچلۈك ھېسىيەت، قىزغىنىلىق. ② مۇھىبىت، ئىشق.	n.
passionate ['pæʃənit]	قىزغىن، ھېسىياتچان.	adj.
past [pa:st]	the ~ week: بۇرۇنى: the tense / life my بۇرۇنى: تۇرمۇشوم ئۆتكەن، ئۆتكەنكى، بۇرۇنى: the tense / گراماتىكا ئۆتكەن زامان. ① ئۆتۈش، ئۆتكەن ئىشلار. ② سەرگۈزىشت، كەچۈرمىش ③ prep. (ۋاقتىنى كۆرسىتىپ، سائەتنىڭ . . . دىن . . . ئۆتكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ) : It's twenty . . . سائەت بىشتىن 20 منۇت ئۆتتى. ④ walk ~ the square: نى كېسىپ، . . . دىن، . . . ئارقىلىق: walk ~ the square: (بىرەر ئىش ھەركىدت ياكى ئەھۋالنىڭ مەلۇم مەيدانىدىن ئۆتمەك.)	I

دەرىجىدىن ئاشقانلىقىنى كۆرسىتىدۇ : comprehension ~ چۈشىنىكىسىز، چۈشەنگىلى بولمايدىغان. IV go adv. يېنىدىن: [walk] يېنىدىن ئۆتمەك، يېنىدىن ئۆتۈپ كەتمەك.

paste [peist] شىلىم. ① n. ② مەلھەم، قىيام.

pastime ['pa:staim] كۆڭۈل ئېچىش، ئويۇن-تاماشا. n.

pastor ['pa:stə] پوب. n.

pasture ['pa:stʃə] n. ئۆتلاق، يايلاق. II v. ئوتلىماق، ئوت-. لاتماق، يايلىماق، يايلاتماق.

pat [pæt] I v. : ~ ted ; ~ ting) سلىماق. ① n. II سلىماق، يېنىك ئورۇپ قویۇش. ② (سېرىق ماينىڭ) پارچە.

patch [pæts] n. ياماق، قاداق.

patent ['peitənt] I adj. ① ئوچۇق، ئايدىڭ، ئېنىق. ② مەخسۇس پايدا ئالىدىغان، خاس پايدىلىق، ئالاهىدە رۇخسەت قىلىنغان. II n. مەخسۇس پايدا هوقۇقى.

path [pa:θ] n. يول، چىغرى يول.

patience ['peisəns] n. تاقىت قىلىش، سەۋىر قىلىش، تاقىت قىلىش كۈچى، چىداملىقى.

patient ['peisənt] I adj. سەۋىرچان. II n. ئاغرىق، كېسىل، بىمار. ① n. ۋەتنپەرۋەر.

patriot ['peitriət] adj. ۋەتنپەرۋەر، ۋەتنپەرۋەلىك.

patriotic ['pætri'ɔtik] n. ۋەتنپەرۋەرلىك، ۋەتنسۆپەرلىك.

patriotism ['pætriətizəm] n. ۋەتنپەرۋەرلىك، ۋەتنسۆپەرلىك. patrol [pə'trəul] v. چارلىماق، كۆزەت. ① n. حەمەك.

patron ['peitrən] ① n. ياردەمچى، ياردەم بىرگۈچى، هىمات. ② خېرىدار.

pattern ['pætən] n. ئۆلگە، نۆسخا، ئەندىزە، مودىل؛ چېرىتىۋىز.

pause [pa:z] I ① n. ۋاقتلىق توختاش. ② n. يولدا توختاش،

پېرم يولدا توختىش. ② تەنپېئۇس. Ⅱ ۋاقتىچە توختىماق، ۋاقتىنچە توختاتا-
قاچ. ٧. يايماق، سالماق ياقۇزماق (خىش ياكى باشقىلارنى) ٨. يېرىم يولدا توختىماق،

ياقۇزماق (خىش ياكى باشقىلارنى) ٩. يېرىم يولدا توختىماق، چىغىر يول
ـ a path ~ d with brick : ـ the way for... / ـ گە يول ئاچماق.
pavement [peivmənt] پېيادىلەر يولى.

n. ① زىننەت قۇرۇلۇشى. ② چىدىر، چوڭ چە-. pavilion [pə'viljən] ـ دىر. ③ شېپالاڭ، راۋاق. ④ ئارامگاھ (تەنتەربىيە مەيدانلىرىدىكى).

paw [pɔ:] n. پەنجە، تىرناق (قۇشلارنىڭ).

pay [pei] v. I (paid) ① بىرمەك، تاپشۇرماق، تۆلە- ـ حەك. ② پايدىلىق بولماق، ئەپلىك بولماق. ③ ئەرزىمەك
ـ attention ـ دىققەت قىلماق / ـ for... ـ نىڭ خىراجىتىنى
ئۆز ئۈستىگە ئالماق / in ـ تۆلەپ تۈگەتمەك. Ⅱ n. ١. ئايلىق ماڭاش.

payable [peɪəbl] adj. تۆلەشكە تېگىشلىكى، تۆلەيدىغىنى.

payment [peimənt] n. (پۇل) تۆلۈش، بېرىش، چىقىم تارتىش. ٢. تۆلىگەن پۇل، هەق. ٣. ئۆج ئېلىش؛ جەرسانە قويۇش.

pea [pi:] n. كۆك پۇرچاڭ، نوقۇت.

peace [pi:s] n. ① تىنچ، تىنچلىق، ئامانلىق. ② ئىناق.

peaceful ['pi:sfʊl] adj. ① تىنچلىق، تىنچ، جىمجمىت. ② مۇلايم، سىلىق. ③ ئاسايىشلىق.

peach [pi:tʃ] n. ① شاپتۇل، شاپتۇل دەرىخى. ② ھال رەڭ، ئاچقىزىل.

peacock ['pi:kək] n. (ئەركەك) تۆز.

peak [pi:k] n. چوققا، تاغ چوققىسى ١. adj. چوققا، ئەڭ يۈقىرى ٢. نۇقتا.

peal [pi:l] n. I ① قوڭغۇراق ئاۋاازى. ② گۈلدۈرلەش ٢. گۈلدۈرلەمەك، گۈلدۈرلەتمەك، تاقىلدىماق، تاقىلداتماق.

pear [peə]	n. ثاموت، نهشپوت، نهشپوت دەرىخى.
pearl [pə:l]	① ئۇنچە، ئۇنچە-مەرۋايىت. ② قىممەتلەك بۇيۇم.
peasant ['pezənt]	n. دېقان.
peasantry ['pezəntri]	n. دېقان (ئومۇمىي ئاتلىشى).
pebble ['pebl]	n. شېغىل.
peck [pek]	I v. چوقۇلماق، داللىماق. II n. چوقۇلاش، داللاش.
peculiar [pi'kju:ljə]	① ئالاھىدە، ئۆزىگە خاس، مەخ- سۇس. ② غېرىيى، غەلتە، ئاجايىپ.
pedal ['pedl]	n. پىدىال (ۋېلىسىپتە، كېيىم تىكىش ماشىنىسى ۋە پىئانىنۇ قاتارلىقلارنىڭ).
peel [pi:l]	I v. سويماق، شىلماق، سویۈلماق، شىلىنماق II n. مېۋە شۆپۈكى.
peep [pi:p]	v. ① مارىماق. ② تەدرىجىي پېيدا بولماق.
peer ¹ [piə]	v. تىكىلىپ قارىماق؛ مارىماق.
peer ² [plə]	① تەڭداش، ئوخشاش (ئادەم). ② ئاقسوڭىك، ئېسىلزادە.
peg [peg]	① مىخ؛ شىنا؛ قوزۇق؛ پانا، ئىلمەك. ② باهانە.
pen [pen]	n. قەلم.
pence [pens]	n. → penny.
pencil ['pensl]	n. قېرىنداش (قەلم).
pendulum ['pendjuləm]	n. ماياتىك (سايەتنىڭ).
penetrate ['penitreit]	v. ① سىتمەك، سىڭىزۈرمەك، ئۆتىمەك، ئۆتۈپ [penitrate]. ② كۆزى يەتمەك، تېڭىگە يەتمەك، ياخشى چۈ- شىنەك. ③ تولىماق، توپلانماق، قاپلىماق، يامرىماق.
penicillin ['peni'silin]	n. پېنسلىن.
peninsula ['pi'ninsjulə]	n. يېرىم ئارال.
pensive ['pensiv]	adj. خىيالچان، غەمكىن، چوڭقۇر خىيالغا چۆمگەن [pensive].

people [ˈpi:pl] ۱. مللہت. ۲. خلق، خلق ٹامیسی، ئاما: the ~ of all countries پوتوں دُنیا خلقی. ۳. کishi، ئادہم، کشلەر.

pepper [ˈpepə]

per [pər] prep. ① هر، هربر ② ... دن، ... تن،
گه ثاسعن، ... بويچه example ~ نوـسخـا ثـاسـعن.

perceive [pə'si:v] v. (بعد ئىزا ئارقىلىق) سەزىمەك، بىلەمەك، حەشىنەمەك.

percent [pə'sent] n. پرسنٹ.

perception [pə'sepʃən] n. سزگو، سبزیم، چوشندنچه، چوشد.
نش شقیداری.

perchance [pər'tʃa:ns] ① تاسادیپی، تؤیوقسیز. ② ئېھىتىمال، بىلگى.

perfect¹ [ˈpɛ:fɪkt] adj. مُكْمِمٌ، نُوقْسَانِيْز پُوتُونلِيْ، هَمَمَه، تامامن. ③ توغرا، تېنق. ④ پۇختا، پىشىق، كامىل. ⑤ <گراماتىكا> پۈتكەن: ~ the present ھازىرقى پۈتكەن تۈس.

perfect² [pə'fekt] v. مؤكّد للهشّة، تورّندماك، يوتّور ماك.

perfection [pə'fekʃən] ① مُكْمِل، تَلُوق پُوتۇن،
ساق. ② تۈلگە، تىپ.

perfectly ['pəfiktli] مُوكَمَّل، پُوتُؤْنَلِي تامامن. adv.

v. ① ئوينىماق، ئورۇندىماق، چالماق.
 ② ئادا قىلماق، ئىجرا قىلماق، ئەمەل قىلماق.

n. ① ثادا قليس، ثور ونلاش، ثيجراء قد. performance [pə'fɔ:məns] .
لыш؛ ئەمەل قليس. ② ثەتىجە، مۇۋەپېقىيەت، ئۈنۈم.

③ خوْسُوسِيَّةٍ، تُقْتِدَار (ئاپتوموبىلىڭ). ④ «مۇزىكا، ئويۇن؛
ئورۇنداش.

perfume¹ [pə:fju:m]	① خوش پۇراق. ② ئەتر، خوش پۇراق ماتېرىياللار.
perfume² [pə'fju:m]	ئەتر چاچماق، خوش پۇراق چىقارماق.
perhaps [pə'hæps]	ئېھىتىمال، بىلكى. adj.
peril ['peril]	n. خەۋپ، خەۋپلىك، خەتر، خەتلەك، خەۋپ-خەتر.
perilous ['periləs]	adj. خەۋپلىك، خەتلەك.
period ['piəriəd]	① بىر مىزگىل. ② سائىت (دەرس). ③ گراماتىكا، چىكتى.
perish ['periʃ]	① ئۆلمەك، هالاڭ بولماق. ② گۈمران بولماق، گۈمران قىلماق، يوقاتىماق، يوقالماق.
permanent ['pə:mənənt]	① مەڭگۈ، مەڭگۈلۈك؛ مۇستەھىم، مۇستەھىم. ② دائىمىي.
permission [pə'miʃən]	n. رۇخسەت، ئىجازەت.
permit¹ [pə'mit]	v. رۇخسەت قىلماق، ئىجازەت بىرمەك، بول قويماق.
permit² ['pə:mit]	n. بول خېتى، گۈۋاھنامە.
perpetual [pə'petjuəl]	adj. مەڭگۈلۈك، مۇستەھىم.
perplex [pə'pleks]	② ئارقى-ئارقىدىن، توختىماي، ئۆزۈلۈكسىز.
persecute ['pə:sikju:t]	v. قايىمۇقتۇرماق، گاڭىغراتىماق، قىيىن ئەھىم.
persevere ['pə:si'veɪə]	ۋالغا چۈشۈرۈپ قويماق، تەڭلىككە سالماق.
persian ['pə:ʃən]	① زىيانكەشلىك قىلماق. ② قىيىن ئەھىم.
persist [pə'sist]	v. ۋالغا چۈشۈرۈپ قويماق، تەڭلىككە سالماق.

② داۋاملاشتۇرماق.

persistent [pə'sistənt] ① adj. چىڭ تۈرىدىغان، قەتىئىي داۋاملاشتۇردىغان. ② جاھىل، كاج، تدرسا. ③ داۋاملىشىدىغان، دائم بولۇپ تۈرىدىغان.

person [ˈpə:sn] ① ئادەم، كىشى، شەخس. ② بەدەن، تەن، گەۋە، چىراي، ئەپت. ③ (گرامماتىكا) شەخس.

personal [ˈpə:snl] ① شەخسىي، شەخسەن، ئۆز، شەخسەن ئۆزى. ② گەۋدىلىك، چىراي، ئەپت. ③ (گرامماتىكا) شەخس.

personality [ˈpə:sə'næliti] ① شەخسىي، خاسلىق، شەخسلىك. ② كىشى، ئەرباب، زات. ③ تۆھىمت، قارىلاش.

personally [ˈpə:snəli] ① ئۆزى بىۋاستە، شەخسەن، شەخ. سەن ئۆزى. ② ئۆزىگە كەلگەندە، ئۆزىگە نىسبەتنى ئېيتقاندا.

personnel [ˈpə:sə'nel] n. خادىم، خىزمەتچى، خىزمەتچىلەر.

perspiration [ˈpə:spə'reiʃən] n. تەر، تەرلىش.

persuade [pə'sweid] v. قايىل قىلماق، ئىشەندۈرمەك.

pertain [pə:tein] ① تەئىللۇق بولماق، تەۋە بولماق، مەنسۇپ بولماق. ② ئائىت (بولماق).

I. n. ئامراق ھايۋان، ياخشى كۆرىدىغان ھايۋاناتلار؛ ياخشى كۆرىدىغان نىرسە ② كۆز قارىچۇقى. II. adj. ئامراق، ئاززۇلۇق.

petal [ˈpetl] n. كۈل بىرگى، كۈل قېتى.

I. n. ① مۇراجىتەت، تەلەپ، مۇراجىتەتname. ② ئىلتىمسەت. II. v. ① مۇراجىتەت قىلماق. ② ئىلتىمسەت قىلماق.

petrol [ˈpetrəl] n. (ئىنگلىيە تىلىدا) بېنزاين.

petroleum [pi'trəuljəm] n. نېفت.

petticoat ['petikəut] n. ئىچ كۆڭلەك.

petty ['peti] adj. ① كىچىك، ئوششاق. ② قورسقى كىچىك؛ دىلى نازۇك.

pharmacy [ˈfa:məsi]	دورا تەڭشەش، دورا ياساش.
	② دورىخانا، ئاپتىكا.
phase [feiz]	① باسقۇج، ھالىت؛ ۋەزىيەت، ھالىت. ② تولۇن ئاي ۋە يېڭى ئاي. ③ تەرەپ، جەھەت.
phenomena [fi'nəminə]	n. → phenomenon.
phenomenon [fi'nəminən]	① ([fi'nəminə] phenomena) n. ھادىسى، ئەھۋال. ② ئالاھىدە ئادەم، نەرسە، ۋەقە قاتارلىقلار.
philosopher [fi'ləsəfə]	n. پەيلاسوب.
philosophy [fi'ləsəfi]	n. پەلسەپە.
phone [fəun]	n. & v. (جانلىق تىلدا) تېلېغۇن؛ تېلېغۇن بىرمەك.
phonetics [fəu'netiks]	n. فونېتكىكا.
photo [fəutəu]	n. (~s) (جانلىق تىلدا) photograph = .
photograph ['foutəgra:f]	n. فوتو سۈرەت، رەسم.
phrase [freiz]	n. ئىبارە، سۆز بىرىكمىسى.
physical ['fizikəl]	adj. ① بەدەن، تەن؛ جىسمانىي. ② ماددىي. ③ تەبىئىي. ④ فىزىكا، فىزىكىلىق.
physician [fi'zifən]	n. دوختۇر، ئىچكى كېسەللىكلەر دوختۇرى.
physics ['fiziks]	n. فىزىكا.
physiology ['fizi'ɔlədʒ]	n. فىزىشلۇكىيە.
piano ['pjænəu]	n. پىئانىنو، رویال.
pick¹ [pik]	n. جوتى.
pick² [pik]	v. ① تەشمەك، قازماق، كولىماق، ئاچماق. ② يۈلماق، [pik] يۈلماق، یۈلۈنماق؛ ئۆزىمەك؛ شىلماق؛ چۈشۈرمەك. ③ تاللىماق، ئىلغىماق. ④ يىرتىلماق، پارچىلىماق، پارچىلانماق. ⑤ يانچۇقچىلىق قىلماق، ئۇغرىلىق قىلماق ~ out ~ ① تاللىماق.
	② پېرق ئەتمەك / ~ up ① قازماق، كولىماق. ② تەرمەك، تېپىۋالماق. ③ جانلانماق. ④ ئەسلىگە كەلمەك، ئەسلىگە كەلتۈر-

مەك. ⑤ قولغا كەلتۈرمەك، ئېرىشىمەك.

pickle [ˈpikl] n. ① (گۆش ياكى سەيلەرنى چىلايدىغان) شاكسىراب، [~shakshurab] سىركە. ② ئاچا سەي، چىلىغان گۆش. ③ مؤشكۇللۇك.

pickpocket [ˈpikpəkit] n. يانچۇقچى، جەلىگۈر.

picnic [ˈpiknik] I. n. دالا تامىقى، سەپەر تامىقى.

II. v. ① (~king : ~ ked) سەيلە تامىقى يېمىدەك، (~ked) سەپەر تامىقى يېمىدەك.

picture [ˈpiktʃə] n. ① رەسمىم، سۈرەت. ② مەنۋىرە.

③ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) كىنو، فىلمى: the ~ s كىنو.

picture-book [ˈpiktʃəbuk] n. رەسملىك كىتاب.

picturesque [ˈpiktʃəresk] adj. سۈرەتلىك گۈزەل، كۆركەم.

pie [pai] n. گۆشنان، تاۋا گۆشىنى.

piece [pi:s] n. ① بۆلەك؛ بۇردا؛ دانە؛ ۋاراق؛ تال؛ قىسىم.

② مېتال پۇل || a ~ of بىر تال (پارچە، ۋاراق، دانە)

fall [come] / break sth. to ~ s /
fall [come] / چۈۈرمەق، چۈۈپ تاشلىماق.

pierce [piəs] v. تەشىمەك، سانجىماق، تىقماق؛ كېسىپ ئۆتىمەك؛ بۇزماق، بۇسۇپ ئۆتىمەك.

pig [pig] n. ① چوشقا؛ چوشقا گۆشى. ② چۆيۈن.

pigeon [ˈpidʒin] n. كەپتەر.

pigtail [ˈpigteil] n. ئۆرۈمە چاچ.

pile [pail] n. ① دۆۋە، تۈركۈم، توب. ② (جانلىق تىلدا) نۇرغۇن پۇل. ③ بىنا.

pilgrim [ˈpilgrim] n. تاۋاپ قىلغۇچى، ئىبادەت قىلغۇچى، هەج قىلغۇچى.

pill [pil] n. تابلىكتىكا.

pillar [ˈpile] n. ① تۈرۈلۈك تايانچى.

n. ياستۇق، تەكىيە.

pilot [ˈpaɪlət]	يول باشلىغۇچى. ② ئۇچقۇچى.
pin [pɪn]	1. يىڭىنىمك، قىسقۇج، ئىلغۇج. ① ئىلىپ قويىد. ② باسماق، قاداپ قويىماق. ③ ئىشىنچ باغلىماق.
pinch [pɪntʃ]	① ئۆزىمەك. ② قىسماق، قىستۇرماق، قولتۇقلە. ③ سقماق، قىستىماق (ئاياغ). ④ قىينىماق، ئازابلىماق. ⑤ قىسىش، سقىش. ⑥ سقىم، تۇتام.
pine [paɪn]	n. قارىغاي.
pineapple [ˈpaɪn, æpl]	n. ئاناناس.
pink [pɪŋk]	① ئاج قىزىل، ھالرەڭ. ② <ئۆسۈملۈك> جۇڭگو چىنىگۈلى. ③ جەۋەھەر، مېغىز.
pioneer [ˈpaɪənər]	① بوز يەر ئاچقۇچى. پىئونىر. ② باشلامچى؛ [çɪə'neɪvər] پېشوا.
pious [ˈpaɪəs]	adj. تەقۋادار.
pipe [paip]	① تۇرۇبا، نېيچە. ② نېيلىك چالغۇ ئىسۋاپى. ③ غاڭزا، تۇرۇپكا.
pistol [ˈpɪstl]	n. تاپانچا.
piston [ˈpɪstən]	(مېخانىكا) پورشىن، مۇفتىا.
pit [pit]	① ئورا، ئۇرەك، ئازگال. ② ھاكى؛ كۆمۈركان. ③ (ھايۋان بىدىنى ياكى ئۆسۈملۈك غولىدىكى) ئويوقچە، چوقۇر.
pitch [pitʃ]	① (چىدىر) قۇرماق، تىكلىمەك. ② ئاتماق، تاش.
	لمىماق، ئىرغىتماق. ③ (كېمە) چايقالماق.
pitcher [ˈpitʃə]	n. (ساپلىق) سۇ كوزىسى، سۇ كۇپى، سۇ ئىدىشى.
pity [ˈpiti]	① خىيرىخاھلىق، ھېسىداشلىق. ② ئىچ ئاغرە.
	تىش، رەھىم، رەھىم قىلىش. ③ ئەپسۇس، ئەپسۇلىنارلىق ئىش.
pivot [ˈpivət]	① تۈگۈن، مەركەز، مەركىزىي ئوق.

PL. = plural.

place [pleis] I n. ① ئورۇن، جاي، يەر، سورۇن. ② رايون. ③ ئىسم تەرتىپى. ④ <ماتېماتىكا> خانە || ① give ~ to ~ ② ئورۇن بىرمەك. ② ... ئارقىلىق ئورنىغا قويماق / ~ in of ~ ئورنىغا قويماق، ئورنىغا دەسىتەمەك / ~ ① take ② تۈغۈلماق، پىيدا بولماق، يۈز بىرمەك، بولماق ③ ئۆتكۈزۈمەك، ئۆتكۈزۈلەك ~ of take the the ① قويماق، مۇۋاپىق جايغا ئورۇنلاشتۇرماق. ② (ئۆمىد) باغلىماق، كۆتمەك.

plague [pleig] I n. ① يۈقۈملۈق كېسەل. ② ئاۋارىچىلىك؛ دەرد؛ ئاپت. v. ① ئازابلانماق، دەرد تارتىماق.

plain¹ [plein] I adj. ① روشن، ئېنىق، چۈشىنىشلىك. ② ئاددىي، ئاددىي-ساددا. ③ تۈز، ئاق كۆڭۈل. adv. ① ئېنىق، رو-شىن.

plain² [plein] I n. تۈزلەڭ، تۈزلەئىلىك.

plainly [ˈpleinli] I adv. ① ئېنىق، روشن، چۈشىنىشلىك. ② ئاق [ˈpleinli] كۆڭۈللىك بىلەن، تۈز، تۈچۈق. ③ ئاددىي، ئاددىي-ساددا.

plan [plæn] I n. ① پىلان. ② لايىھە. v. ① ned) ~ : ~ ned) ② لايىھىلىمەك.

plane [plein] I n. ① تەكشىلىك، تەكشى يۈز. ② سەۋىيە، دەرجه. ③ ئايروپىلان. adj. ① تەكشى. ③ سەۋىيە، پلانبا.

planet [ˈplænit] I n. قېلىن تاختىي، پەن. v. تاختاي ياتقۇزماق.

plant [pla:nt] I n. ① ئۆسۈملۈك. ② مايسا؛ كۆچەت، نوتا. ③ ئۆسکۈنە، جاھاز، ماشىنا ئۆسکۈنلىرى. ④ فابرىكا، زاۋۇت. v. تېرىماق، تىكمەك.

plantation [plæn'teiʃən] I n. ① ئېكىنざرلىق، تېرىچىلىق مەيدانى، [plæn'teiʃən] دېقاچىلىق مەيدانى. ② دەرەخ تىكىش، ئورمان بىنا قىلىش؛ سۈز.

ئىي ئورمانلىق.

PLA. P. L. A. = (the) People's Liberation Army (جۇڭگو) خلق ئازادلىق ۋارمىيىسى.

plaster [ˈpla:stə] I n. ① سۇۋاچ لاي. ② مەلھەم دورا. ③ پلاستېر. ④ گەج، گىپىس. II v. ① سۇۋىماق، ئاقلىماق، ئاقارتىماق. ② سۈرمەك؛ چاپىماق (دورا).

plastic [ˈplæstik] I adj. ① ئېلاستىكلىق، ئۇزۇرىشىلىك. ② نەپىس؛ تەسوچىرىي، ئوبرازلىق. ③ ھۆسن تۈزەش. II n. پلاستىك، سۈلىيائ، پلاستىك بۇيۇملار.

plate [pleit] n. لېگىن، تەخسە.

plateau [ˈplætəu] n. ~ s () n. ئېگىزلىك.

platform [ˈplætfɔ:m] n. ① مۇنبىر، سەھنە. ② پلاتقورما. ③ پارتىيە پروگراممىسى، سىياسىي پروگرامما.

play [plei] I ~ ed [pleid] ① ئويىنىماق، تاماشا قىلىماق. ② (مۇسابىقى) فاتناشماق. ③ چالماق، ئورۇندىماق. II n. ① ئوپۇن، مۇسابىقە. ② سەھنە ئىسىرى. ③ قىمار. ④ رول، ھەرىكت || ~ bring... into come into ~ / ھەرىكتەننمەك؛ رولىنى جارى قىلدۇرماق.

player [ˈpleiə] n. ① ئارتىس، ئويۇنچى. ② ماهر.

playmate [ˈpleimeit] = fellow

plaything [ˈpleiθɪŋ] n. ئويۇنچۇق.

plead [pli:d] (pled [pled] , ~ ed : pled [pled]) v. ① (بىراۋىنى) ئاقلىماق؛ زاكۇنلاشماق. ② يېلىنىماق، ئۆتۈننمەك، ئىلا-تىجا قىلىماق. ③ باهانە قىلىماق.

pleasant [ˈpleznt] adj. كۆڭۈللۈك، خۇشاللىق، قىزىق، يېقىم-لىق، كىشىنى خۇشال قىلىدىغان.

pleasantly [ˈplezntli] adv. كۆڭۈللۈك، خۇشال.

please [pli:z] v. ① خۇشاللانماق، خۇشاللاندۇرماق، مەمنۇن بول-

ماق، مەمنۇن قىلماق. ② (دائىم بۇيرۇق ئاھاڭىدا ئىشلىتىلىدۇ) مەرھەممەت: ~ ◇ كىرىڭىز. ③ لايق كۆرمەك، خالماق، ياقتۇرماق.

pleasure [ˈpleʒə] n. ① خۇشالىق، خۇشال-خۇراملىق. ② لمىزەت، قىزىقىش. ③ ئارزو، مۇددىئا، مەقسەت.

pledge [pledʒ] I. n. ① قەسم، ۋەده، كاپالىت. ② گۈرۈگە قويۇلغان نىرسە، رەنگە قويۇلغان بۇيۇم. II. v. ① كاپالىت بىرمەك، قەسم بىرمەك. ② گۈرۈگە قويىماق، رەنگە قويىماق. ③ ... گە هاراق تۇتماق.

plentiful [ˈplentɪfʊl] adj. كۆپ، مول، تولۇق، يېتەرلىك.

plenty [ˈplenti] n. مول، باي، تولۇق، يېتەرلىك، كۆپ.

plight [plaɪt] n. قىيىن ئەھۋال، مۇشكۈل شارائىت.

plot [plɒt] I. n. ① (پارچە) يەر. ② مەخپىي پىلان (سۈيىقىست). ③ ئەھۋال، ۋەقەلىك، تۈزۈلۈش.

plough, plow [plau] I. n. ساپان، بۇقۇسا، سوقا. II. v. ھەيدىمەك، تاغدۇرماق.

plow = **plough**.

pluck [plʌk] I. v. ① تۈزىمەك (گۈل، مېۋە قاتارلىقلارنى). ② يۈلماق، يۈڭىدىماق (توخۇ تۈكىنى). ③ تۇتماق؛ تارتىماق، سۆرە-مەك. II. n. ① قاتىق تارتىش، سۆرەش. ② جاسارەت، جۈرەت، روھ.

plum [plʌm] n. ① ئالۇچا، ئالۇچا دەرىخى. ② قۇرۇق تۈزۈم.

plume [plu:m] n. تۈك، پېي.

plump [plʌmp] adj. تولغان، تاشقان، سېمىز.

plunder [ˈplʌndə] I. v. بۈلماق، بۇلاڭچىلىق قىلماق، تالان-تاراج. II. n. ① بۇلاڭچىلىق، تالان-تاراج، بۇلاش. ② زالىڭ مال.

plunge [plʌndʒ] v. ① (تۈيۈقىسىز) كىرمەك، كىرگۈزمەك، تنق.

ماق (قولنى قايناق سۇغا). ② (سۇغا) سەكىرىمەك.
 ③ كىرىشىمەك (ئىشقا). ④ (كېمە) چايقالماق.
plural [ˈpluərəl] >گرامماتىكا) كۆپلۈك. adj.
plus [plʌs] I prep. قوشماق. II adj. قوشۇش، پىلوس.
Pluto ['plu:təʊ] n. ئاسترونومىيە پلۇتون.
P. M, p. m. =post meridien لاتن تىلى چۈشتىن كېيىن، چۈشتىن كېيىنكى.

P. O. =post office پوچىتىخانا
pocket ['pɔkit] I n. ① يانچۇق. ② پۇل، بايلىق مەنبىسى.
 II v. ① يانچۇققا سالماق. ② يەۋالماق، تۆزىنىڭ قىلىۋالماق.
 ③ يوشۇرماق (ھېسىياتنى). adj. ئەپچىل، كىچىك، چاققان.
poem ['pəuim] n. شېئىر.
poet ['pəuit] n. شائىر.
poetry ['pəuitri] n. ① شېئىر (ئۇمۇمىي ئاتلىشى). ② شېئىر يېزىش تۈسۈلى. ③ نازم. شېئىرىيەت. ④ شېئىرىي تۈيغۇ.
point [pɔint] I n. ① ئۇچ، ئۇچى (بىرەر نەرسىنىڭ). ② چىكىت، [pɔint] تىنىش بىلگىسى. ③ <ماتېماتىكا> ئونلۇق كەسر چېكىتى.
 ④ (فىزىكا، خىمىيە) نۇقتا، گرادۇس. ⑤ نۇقتا، مۇھىم پەيت.
 ⑥ ئالاھىدىلىك، خۇسۇسىيەت. ⑦ (مۇساپىقىدە ئېرىشكەن) نومۇر.
 ⑧ تارماق، بۆلۈم، تۈر، ماددا. ⑨ زۇرۇرىيەت، زۇرۇرلىك. ⑩ مۇددىئا، مەقسەت.
 II v. ① كۆرسەتمەك، كۆرسىتىپ تۈرمەك، ئىپادىلىمەك، بىلدۈرمەك، ئىزهار قىلماق. ② چەنلىمەك، قارىغا ئالماق، توغرىلىماق. ③ ئۇچلىماق، تۇتكۈرلەشتۈرمەك. ④ تەكتىلىمەك || out ~ كۆرسەتمەك، كۆرسىتىپ بەرمەك.
poison ['poizn] I n. ① زەھىر، ئوغما، زەھىرلىك دورا.
 II v. ① زەھىرلىپ تۇلتۈرمەك، زەھىر سالماق.
 ② زەھىرلىمەك.
poisonous ['poiznəs] adj. زەھىرلىك.

pole ¹ [pəʊl]	n. تۈۋۈك.
pole ² [pəʊl]	n. ① قۇتۇپ. ② ئېلېكتر قۇتۇپى، ماگنىت قۇتۇپى.
police [pə'li:s]	n. ① ساقچى. ② ساقچى ئىدارىسى ئامانلىق ساقلاش ئورگىنى.
policeman [pə'li:smən]	n. (policemen [pə'li:smən]) ساقچى.
policewoman [pə'li:s'wumən]	n. (policewomen) ئايال ساقچى.
polish [pə'lɪʃ]	v. پارقىراتماق، پارقىراتماق، سۈرتۈپ پارقىراتماق، [ʃ] ① پارقىراتماق، يالترماق. ② پارقىراتقۇچ.
policy [pə'li:sɪ]	n. ① سىياسەت، فاڭچىن، نىشان. ② ئىقىل، زېمىن.
Polish [pə'ułiʃ]	I adj. پولشا، پولشانىڭ، پولەكىنىڭ، پولەك. II n. پولەك تىلى.
polite [pə'lait]	adj. ئىددەبلىك، تەكەللۈچان، تەربىيەنگەن.
politic [pə'politik]	adj. ئەقىلىق، زېرىك، چېچىن، زېھنى تازا.
political [pə'litikəl]	adj. سىياسي، مەمۇري.
politician [pə'pol'i:tɪʃən]	n. سىياسەتچى، سىياسىئون.
politics [pə'politiks]	n. ① سىياسەت، سىياسەتشۇنالىق. ② سىياسى كۆزقاراش. ③ سىياسى ئىشلار.
poll [pəul]	n. سايلام، ئاۋاز بېرىش.
pollen [pə'olin]	n. ئۆسۈملۈك چالى، گۈل چېڭى.
pomp [pɔmp]	n. كۆركىم، هەشىمەتلىك، هەبىۋەتلىك، هەشىمەت، [pɔmp] هەبىۋەت.
pond [pənd]	n. كۆلچەك، يۈيۈنۈش كۆلچىكى.
pony ['peuni]	n. تاي، قولۇن.

pool [pu:l]	n. كۆلچەك، كۆل.
poor [puə]	① adj. كەمبەغەل، نامرات، گاداي، پىقىر. ② بىچاره، بەختسىز. ③ كەم، كەمچىل، يېتەرسىز. ④ ناچار، ئۇنۇمىسىز، سۇپەتسىز.
Pope, pope [pəup]	n. پاپا، رىم پاپىسى.
poplar ['pɔplə]	n. ئاق تېرەك.
popular ['pɔpjulə]	adj. ① خەلقنىڭ، جامائەت ~ (جامائەت) opinion: مۇنازىرىسى. ② ئامىباب: ~science: ئامىباب پەن تېخنىكا.
popularize, popularise ['pɔpjuləraiz]	v. ئومۇملاشتۇرماق، ئامىبابـ. لاشتۇرماق، كېڭىيەتمەك.
population ['pɔpjju'leisən]	n. نوپۇس، ئاھالە.
porch [pɔ:tʃ]	n. كارىدور، دەھلىز.
pork [pɔ:k]	n. چوشقا گۆشى.
porridge ['pɔridʒ]	n. ئۇماج.
port [pɔ:t]	n. پورت؛ سودا پورتى.
porter ['pɔ:tə]	n. ① هامىال. ② پويىز خىزمەتچىسى. ③ ئىشىك باقار.
portion ['pɔ:ʃən]	I n. قىسىم، قۇلۇش، ھەسىسە. II v. تقىسىم قىلماق، تارقاتماق.
portrait ['pɔ:trit]	① n. رەسمىم، سۈرەت. ② تەسۋىر.
Portuguese ['pɔ:tju:'gi:z]	I adj. ① پورتۇگالىيە، پورتۇگالىيىنىڭ. ② پورتۇگالىيلىك. ③ پورتۇگالىيە تىلىنىڭ، پورتۇگالىيە تىلىدىكى.
position [pə'ziʃən]	① n. ١) تۇرۇن، جاي. ٢) بازار؛ پايدىلىق ۋەزىيەت. ٣) قىياپىت، تۈرق، ھالىت. ٤) سۈپىت، مەرتىۋ، ئەمەل، خىزمەت تۇرنى. ٥) قاراش، كۆزقاراش، چۈشەنچە، پىكىر.
positive ['pozətiv]	① adj. ئېنىق، شەكسىز، ھەدقىقىي.

- ② ئىشەنچلىك. ③ ئاكتىپ: ~ factor ~ ئاكىتىپ ئامىل.
 ④ «ماتېماتىكا، فىزىكا، مۇسېبەت. ⑤ «گرامماتىكا، ئىسلى شەكىل.
- v. ① ئىگە، ئىگە بولماق. ② ساقلىماق، تۈزىنى [pa'zes] possess تۈزۈنى بېسىۋالماق. ③ ئىگىلىمەك، ئىشغال قىلماق، ئىدارە قىلماق.
- n. ① ئىگىدارچىلىق. ② مال، مۇلۇك، بايلىق [pa'zesən] in the ~ of in ~ of تەئىللۇق، ئىلکىدە بولماق / ~ of take ئىگىلىۋالماق، تارتىۋالماق، بۈلىۋالماق.
- n. مۇمكىنچىلىك، ئىمكانييەت. possibility ['pəsə'biliti]
- adj. مۇمكىن بولغان، مەۋجۇت بولغان، تۈغۈلۈش [pa'səblı] possible
- ئېھىتىمالى بولغان: ... as ~ as ئىمكان قىدەر. . . possibly ['pəsəbli'] ① adv. ئېھىتىمال، بىلگى. ② مۇمكىن قە.
- دور، ئىمكان قىدەر.
- I. n. ① پوست؛ ئورۇن. ② ئەمەل، خىزمەت ئورۇنى. post¹ [pəust]
- v. I. ① پوست قويىماق. post² [pəust] ① n. ② پوچىخانا: (~) يوقىتا؛ خەت-خالتا. ② پوچىخانا: (~)
- I. n. ① يوقىتا ساندۇقى. ② پوچىغا سالماق، پوچىدىن ئەۋەت-مەك. post³ [pəust] ① v. II. ① چاپلىماق (ئىلان، ئۇق.). ② ئىلان قىلماق، تۇقتۇرماق.
- n. ئاتكرىتكا. post-card, post card ['pəustka:d]
- n. يوقىخانا، پوچتا ئىدارىسى. post office ['pəust'ɔfis]
- n. پوچتا هدقىقى. postage ['pəustidʒ]
- adj. پوچتا، پوچتىنىڭ، پوچتا ئىشلىرى. postal ['pəustəl']
- n. ئۇلاد، ئۇرۇق-ئۇلاد. posterity [po'steriti]
- (n.) ييون. postman ['pəustmən'] postmen [pəustmən] پوچتىكەش، پوچتالى
- v. ئارقىغا سۈرمەك، كىينىگە سۈرمەك، postpone [pəust'pəun]

مۇددەتنى ئۆزارتىماق.

postulate¹ [ˈpəʊstjuleɪt] v. ① تەلەپ قىلماق. ② مۆلچەرلىمەك.

postulate² [ˈpəʊstjulɪt] n. ① مۆلچەر، مۆلچەرلەش. ② زۆرۈر شىرت. ③ ئاساسىي پېنسىپ. زۆرۈر شارائىت. ④ ئاساسىي پېنسىپ.

postwar [ˈpəʊstwɔː] adj. ئۇرۇشتىن كېيىنكى.

pot [pɒt] n. ① داس، تەشتمەك، كوزا، كومزەك، چۆگۈن. ② قازان.

potato [pəˈteɪtəʊ] n. ～ (es) ياشىيۇ.

pottery [ˈpɒtəri] n. ساپال، ساپال ئەسۋاب، ساپالچىلىق، ساپال ئەسۋابلىرى زاۋۇتى.

poultry [ˈpəʊltri] n. ئۇي قۇشلىرى (تۇخۇ، ئۇردىك، غاز قاتارلىقلار).

pound [paund] n. ① قاداق (ئەنگلەيە، ئامېرىكا ئېغىرلىق ئۆلچەم بىرلىكى). ② فۇند ستېرلىك (ئەنگلەيە پۇل بىرلىكى).

pour [pɔː] v. ① قۇيماق، قۇيۇلماق، توشماق، توشقۇزماق، تۆك. ② قىستىماق، قىستالماق.

poverty [ˈpəvəti] n. يوقسۇزلۇق، يېتەرسىزلىك، كەمچىللەك.

powder [ˈpaudə] n. ① پاراشوک، ئۇپا. ② مىلتىق دورسى، پارتە. لانقۇج دورا.

power [ˈpaʊə] n. ① كۈچ، كۈچ-قۇۋۇت، قابلىيەت، ئىقتىدار، ئىقتىدارى. ② هەركەتلەندۈرگۈچ كۈچ. ③ (فىزىكا) قۇۋۇت. ④ هو حقوق، هو حقوق كۈچى. ⑤ چۈڭ دۆلەت، قۇدرەتلىك دۆلەت. ⑥ (ماتېماتىكا) دەرىجە، دەرىجىگە كۆتۈرۈش. ① چوڭايىتش ھەسىسى.

power—station [ˈpauəsteɪʃən] n. ئېلېكتر ئىستانسىسى.

powerful [ˈpauəfʊl] adj. ① كۈچلۈك، قۇدرەتلىك. ② هو حقوقلۇق. بەت.

pp. =pages. **practical** [ˈpræktikəl] adj. ① ئەمدلىي. ② كېرەكلىك، لازىمىلىق. ③ تەجرىبلىك.

practically [ˈpræktikəli]	ئەمەلىيەتى، ئەمەلىي جە. ھەتسىن. ② دېگۈدەك.	① adv.
practice [ˈpræktis]	① پراكتىكا؛ ئەملەلگە ئاشۇرۇش، ئەمەلىيەت. ② ئادەت. ③ مەشق، كۈنۈكمە. ④ كەسىپ، ئىش، مەشـ خۇلات.	n.
practise [ˈpræktis]	① ئەملەلگە ئاشۇرماق، يولغا قويىماق، ئىجرا قىلماق. ② مەشق قىلماق، پراكتىكا قىلماق.	v.
prairie [ˈpreəri]	چوڭ يايلاق، ئوتتلاق.	n.
praise [preiz]	I v. ماختىماق، مەدىيىلىمەك، تەرىپلىمەك، تەقـ دىرىلىمەك. II n. ماختاش، مەدىيىلەش، تەقدىرلەش، تەرىپلەش.	I
pray [prei]	① ئىلتىجا قىلماق، دۇئا قىلماق. ② ئۆتۈنۈمەك، ئۆتۈنۈپ سورىماق، تەلەپ قىلماق.	v.
prayer [ˈpfeiə]	تالاۋەت، دۇئا-تەلەپ.	n.
preach [pri:tʃ]	① دىن تارقاتماق. ② تەلم بەرمەك، تەرغىب قىلماق، تەشۈق قىلماق.	v.
preacher [ˈpri:tʃə]	دىن تارقاتقۇچى، تەشۈقاتچى.	n.
precaution [pri'kɔ:fən]	هوشىارلىق، پەخەسلىك، سەزـ كۈرلۈك، ئالدىنى ئېلىش.	n.
precede [pri:sid]	v. (ۋاقت، ئورۇن، تەرتىپ قاتارلىقلارـ) نىڭ) ئالدىدا تۇرماق، ئالدىدا ماڭماق، بېشىدا بولماق.	
precious [ˈpreʃəs]	قىممەتلەك، ئەتتىۋارلىق، قەدىرىلىك.	adj.
precise [pri'sais]	① زىل، نازۇك. ② مۇكەممەل. ③ ئوچۇق، ئېنىق. ④ ئېھتىياتچان.	adj.
precisely [pri'saisli]	① زىل، نازۇك. ② ئوچۇق، ئېـ نىق. ③ ئېھتىياتچان. ④ (جاۋاب بولۇپ كېلىدۇ) دۇرۇس، توغرا، ھەقىقتەن، شۇنداق.	adv.
predicate [ˈpredikit]	گراماتىكا) خەۋەر، خەۋەر سۆزـ.	n.

- predicative** [pri'dikətiv] **گراماتىكا** كېسىم خۇڭىر. n. & adj.
- predict** [pri'dikt] ئالدىنىڭلا ئېيتىماق، ئالدىنىڭلا خۇڭىر قىلىماق. v.
- preface** ['prefis] n. مۇقەددىمە، كىرىش سۆز. II. v. كىرىش سۆز يازماق، باشلىماق.
- prefer** [pri'fə] ① ئۇزىل كۆرمەك، ئارنۇق كۆرمەك، ئەتتۈارىلدى. ② ئوتتۇرۇغا قويىماق. ③ ئۆستۈرمەك. v.
- prejudice** ['predʒudis] ① بىر تەرەپلىكلىك كۆز قاراش، بىر تەرەپلىك قاراش. ② ئاداۋەت. v.
- preliminary** [pri'liminəri] adj. هازىرلىق، تېيىارلىق؛ دەسـ. I
- n. لمپىكى. II. (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) تېيىارلىق خىزمىتى.
- premier** ['premjə] I adj. بىرىنچى، بىرىنچى دەرىجىلىك، ئەڭ مؤھىم. II. n. باش ۋەزىر، باش مىنلىكى.
- premise** ['premis] ① ئالدىنىقى شەرت، زۆرۈر شەرت. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) ئۆي، ئۆي-جاي.
- premium** ['pri:mjəm] ① سوغۇرتا خىراجىتى. ② مۇكابات، مۇكابات پۇلى، ئۆستەك.
- preparation** ['prepə'reiʃən] ① (كۆپلۈك ئىشلىتىلدى) تېيىارـ. II. لىق، هازىرلىق. ② مەخسۇس ياسالغان دورا.
- prepare** [pri'peə] ① تېيىارلىماق، هازىرلىماق. ② ياسىماق، تەڭـ. v. شىمىدەك.
- preposition** ['prepə'zɪʃən] **گراماتىكا** سۆز ئالدى قوشۇلغۇچى. n.
- prescribe** [pri'skraib] ① يولىورۇق بىرمەك، كۆرسەتمەك، بىلگىلىمەك. ② دورا يېزىپ بىرمەك، رېتسىپ يېزىپ بىرمەك.
- prescription** [pri'skripfən] ① بىلگىلىمە، كۆرسەتمە، يولـ. ② يورۇق. ③ رېتسىپـ. n.
- presence** ['prezns] ① قاتىشىش، هازىر بولۇش، داخل بولـ. ② تۇرۇق، قىددى-قامتى، سالاپتـ. n.

present¹ [’preznt]	① قاتناشقان، ئۇستىدە بولغان، ھازىر بولغان، داخلى بولغان. ② ھازىرقى، نۇۋەتتىكى، كۆز ئالدىدىكى.	I
present² [pri’zent]	① تقدىم قىلماق، ھەدىيە قىلماق، سوۋغا قىلماق. ② ئوتتۇرىغا قويىماق، سۈنماق، بىرمەك.	v.
	③ قاتناشماق، تونۇشتۇرماق، كۆرۈشتۈرمەك.	
present³ [’preznt]	سوۋغا، سوۋغات، ھەدىيە.	n.
presently [’prezntli]	پات يېقىندا، پات ئارىدا، ئۇزۇن ئۆتىمىي.	adv.
preserve [pri’zə:v]	ساقلىماق، داۋاملاشتۇرماق.	v.
preside [pri’zaid]	باشقۇرماق، رىياسەتچىلىك قىلماق.	v.
president [’prezidənt]	① پېزىدېپىت، زۇڭتۇڭى. ② (داشۇ) مۇدرى؛ ئۇيۇشما باشلىقى، بانكا باشلىقى، خاڭىجالىق.	n.
presidium [pri’sidiəm]	ھېيەت رىياسەت.	n.
press [pres]	① باسماق، سقماق، ئەزمەك، دەزمەللەماق. ② سۈيىلمەك، ئالدىراتماق. ③ چىڭ تۇرماق، قەتىشى داۋاملاشتۇرماق. ④ چىڭ تۇتماقي، مەھكەم تۇتماقي، قۇچاقلاشماق، قۇچاقلىماق. ⑤ قىستىماق، زورلىماق. ⑥ جىددىيەلەشمەك.	I
	① n. ② بېسىش، سىقىش، ئېزىش، چىڭ تۇتۇش. ③ پېرسلاش ماشىنىسى. ④ مەتبىئە؛ مەتبىئە ماشىنىسى؛ نەشرىيات. ⑤ مەتبۇئات، گېزىت-ژۇر-نال، باسما بۇيۇم.	II
pressure [’preʃə]	① بېسىم، بېسىم كۈج؛ توڭ بېسىمى. ② جىددىيەچىلىك؛ زورلۇق، مەجبۇرلاش.	n.
prestige [pres’ti:ʒ]	ئابرىي، شۇھىرت، ئاتاق، ئىناۋەت.	n.
presume [pri’zju:m]	① پەرمىز قىلماق، مۆلچەرلىمەك، قىياس قىلا. ② جۈرئەت قىلماق، ئۆز بېشىمچىلىق قىلماق.	v.
pretence [pri’tens]	يالغان قىياپەت، ساختىلىق. ② باهانە،	n.

وہج، سہوہب۔

pretend [pri'tend]	v. ① يالغان قىياپتىكە كىرىۋالماق، باهانە تاپ- حاق، سەۋەب كۆرسىتمەك. ② ئۆزىنى... دەپ ئاتىۋالماق.
pretty ['priti]	I adj. ① گۈزەل، چىرايلىق، سۆيۈملۈك، ئۇ- ماق، دىلبىر. ② ياخشى، ئوبدان. ③ (جانلىق تىلدا) خېلى جىق (كۆپ). II adv. (جانلىق تىلدا) خېلىلا، خېلى.
prevail [pri'veil]	v. ① ئۇستۇن كەلمەك، ئېشىپ چۈشىمەك، بىسىپ چۈشىمەك. ② كەڭ تارقالماق، ئەمچىج ئالماق up [on] ~ قايىل بولماق.
prevent [pri'vent]	v. توسمىماق، ئالدىنى ئالماق، ساقلانماق.
previous ['pri:vjəs]	adj. ئالدىنلىقى، ئاۋۇڭالىقى، بۇرۇنىنى ~ s to ~
	... دىن بۇرۇن، ... دىن ئىلگىرى.
previously ['pri:vjəsli]	adv. بۇرۇن، ئالدىنئالا، بالدۇر.
prey [prei]	I n. ئۇزۇقلۇق (قىلىنىدىغان) ھايىۋاناتلار، قۇربانلىق. II v. ① تۇزۇپ يېمىمەك، ئۇزۇقلۇق قىلماق. ② تارتىۋالماق، بۇلماق. ③ قىينىماق، ئازابلىماق.
price [prais]	I n. ① باها، ندرخ. ② چىقىم، بەدەل.
prick [prik]	v. ① سانجىماق، سانجىلماق، نوقۇماق. ② سانجىپ ئاغرىتىماق، سانجىلىپ ئاغرىماق.
pride [praíd]	I n. ① كىبىر، ئىپتىخار. ② تەكەببۇرلۇق، مەغۇزۇرلۇق، ھاكاۋۇزۇرلۇق، مۇغەمبىرلىك. II v. مەغۇزۇرلۇماق، تەكەببۇرلۇق قىلماق؛ پەخىرلەنمەك.
priest [pri:st]	n. دىن تارقاتقۇچى، پوپ.
primary ['praiməri]	adj. ① بىرىنچى ئورۇندىكى، ئاساسىي، مۇھىم. ② دەسلەپكى، ئىپتىدائىي. ③ ئەسلىدىكى، تۆپ.
prime [praím]	I adj. ① باش، بىرىنچى. ② ئەڭ ئېسىل، بىرىنچى [praíməri] ③ <ماتېماتىكا> تۆپ سان. II n. ① دەسلەپكى مەزگىل، دەرىجىلىك. ② ئەڭ ئېسىل قىسىمى، ئەڭ ياخشى جايىلىرى. باشلانغۇچى مەزگىل. ③ ئەڭ ئېسىل قىسىمى، ئەڭ ياخشى جايىلىرى.

primitive [ˈprimitiv]	① adj. ئىپتىمائىي، باشلانغۇچ، دەسلەپكى. ② كونىچە، كونا پاسوندىكى.
prince [prins]	① n. شاهزادە، چىنۋالىق. ② پادشاھ، خان.
princess [prin'ses]	n. (كەينىدە خاس ئىسمىلار كەلسە [ˈprinses] دەپ ئوقۇلىدۇ) مەلىكە.
principal [ˈprinsəpəl]	I adj. ئاساسىي، مۇھىم، بىرىنچى. II n. ① مەسىئۇل خادىم، مۇدىر. ② دەسمایە. ③ <قانۇن> بىش جىنайەت-چى.
principally [ˈprinsəpli]	adv. ئاساسىي، ئاساسىي جەھەتنىن، ئومۇمن، ئومۇمن ئالغاندا.
principle [ˈprinsəpl]	n. قانۇنىيەت، قائىدە، پېرىنسىپ.
print [print]	I v. باسماق، نشر قىلماق، نشر قىلىپ تارقاتاپ. II n. مەتبىئە، مەتبىئات، باسما، باسما بۈزۈم.
prior ① adj. دەسلەپكى، بۇرۇنقى، ئاۋۇالقى. ② تېخىمۇ مۇز-	هىم to ~ ... نىڭ ئالدىدا، ... دىن بۇرۇن.
prism [ˈprizəm]	n. ① <فيزىكا> پرىزما، ئۇج قىرلىق ئىينەك. ② <ماتېماتىكا> پرىزمىلىق جىسم.
prison [ˈprizn]	n. تۈرمە، قاماقخانا، گۈندىخانا be in ~ be set [taken] to ~ be taken تۈرمىگە چۈشىمەك.
prisoner [ˈpriznə]	n. مەھبۇس، جىنaiيەتچى، تۇتقۇن.
private ① adj. شەخسىي، خۇسۇسيي. ② مەخپىي، يوشۇرۇن.	II n. ئىسکەر، ھەربىي ~ in مەخپىي، يوشۇرۇن.
privilege [ˈpriviliđ]	n. ئالاھىدە هووقق، ئىمتىياز.
prize [praiz]	I n. ① مۇكابات، مۇكابات پۇلى. ② قىدىرىلىك نەر- سە، ئەلەپ ياخشى نەرسە. II adj. مۇكاباتلانغان، مۇكاباتقا ئېرىشكەن؛ مۇكابات بۈيۈملەرى قىلىنغان: a ~ cup (بىراۋغا) مۇكابات بېرىلە. مەن كۈرۈشكە. II v. قىدىرىلمەك.

probable ['prəbəbl]	① مۇمكىن، مۇمكىن بولغان، ئېھىتىمال. ② تۈغۈلۈش ئېھىتىمالى بولغان.
probably ['prəbəbli]	بىلكى، مۇمكىن. adv.
problem ['prəbləm]	n. مەسىلە، قىيىن مەسىلە.
procedure [prə'si:dʒə]	n. تەرتىپ، رەت، رەسمىيەت.
proceed [prə'si:d]	v. ① ئالغا باسماق، ئىلگىلىسىمەك. ② داۋاملاشتۇرماق. ③ تۇتۇش قىلماق، كىرىشىمەك، قول سالماق. ④ پەيدا بولماق، تۈغۈلماق. ⑤ ئېيىبلىمەك، ئەرز قىلماق.
proceeding [prə'si:diŋ]	① ئېلىپ بېرىش، يۈرگۈزۈش، ھەرىكەت. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) ئەرز، دەۋا؛ خاتىدە لىنىش، ھەرىكەت. ③ (ئىشلەپچىقىرىشنىڭ) ئۇسۇل، تەرتىپ، قەددەم. ④ بىر تەرىپ قىلماق؛ پىشىقلاب ئىشلىمەك.
process ['prəuses]	I. n. ① جەريان. ② رول. II. v. ③ بىر ئەرىشنىڭ ئۇسۇل، تەرتىپ، قەددەم. ④ بىر ئەرىشنىڭ ئۇسۇل، تەرتىپ، قەددەم. ⑤ يۈرگۈزۈش.
procession [prə'seʃən]	n. رەت، قاتار.
proclaim [prə'kleim]	v. ئېلان قىلماق، ئوقتۇرماق، جاكارلىماق.
procure [prə'kjue]	v. ئېرىشىمەك، ئىڭى بولماق.
produce¹ [prə'dju:s]	v. ① كۆرسەتمەك، ئوتتۇرۇغا قويىماق. ② ئىشلەپ چىقارماق، ياسىماق. ③ تۈغىماق. (مېۋە) بولماق. ④ قوزغىماق، كەلتۈرۈپ چىقارماق. ⑤ ئىجاد قىلماق؛ نشر قىتا-ماق؛ قويىماق، ئورۇندىماق (ئۇيۇن).
produce² ['prədju:s]	n. مەھسۇل، مەھسۇلات.
product ['prədəkt]	n. ① مەھسۇل، مەھسۇلات. ② ماتىماتىكا، كۆپەيتىمە.
production [prə'dʌkʃən]	n. ① ئىشلەپچىقىرىش. ② مەھسۇلات، ئىـ. سەر، سەمەرە، مېۋە.
productive [prə'dʌktiv]	~ forces adj. ① ئىشلەپچىقىرىش:

ئىشلەپچىرىش كۈچى. ② مول هوسۇللۇق: well ◇ a ~ well
چىقىدىغان قۇدۇق. ③ مؤنېت: land ~ مؤنېت يەر.

productivity [ˈprədʌktɪvɪtɪ]

ئىشلەپچىرىش ئۇنۇمى. n.

Prof. = professor.

profane [prə'feɪn] adj. ① بىھۆرمەتلىك، ھۆرمەتسىزلىك.

② دىنسىز. I v. ① بىھۆرمەتلىك قىلماق، ھۆرمەتسىزلىك قىلماق.

② بۇلغىماق، داغ تەگكۈزمەك.

profess [prə'fes] v. ① ئوچۇق ئىزهار قىلماق، ئوچۇق بىلدۈر.

مەك، ئىقرار قىلماق. ② ... قىلىپ جان باقماق، ... گە تايى-

نىپ تىرىكچىلىك قىلماق. ③ جاكارلىماق، ئۆزىنى ... دەپ

تونۇشتۇرماق، ئۆزىنى ... دەپ ئاتۋالماق.

profession [prə'feʃən] n. ① كەسىپ. ② ئىزھەر قىلىش، بايان قىلىش، جاكالاش.

professional [prə'feʃənl] adj. كەسىپىي، مەخسۇس كەسىپىي.

professor [prə'fesə]

پروفېسسور.

profit [ˈprɒfit] I n. پايدا، نېپ، هاييان، ياخشىلىق.

II v. ① پايدا يەتمەك، پايدا تەكمەك، پايدا بولماق، هاييان تاپماق.

② پايدىلىق بولماق، پايدىسى بولماق.

profitable [ˈprɒfɪtəbl] adj. پايدىلىق.

profound [prə'faʊnd] adj. ① چوڭقۇر، تىرەن. ② قويۇق.

③ قاتىق، قانغۇچە: sleep ~ a قاتىق ئۇخلاش.

program (me) [ˈprəʊgræm] n. ① پروگرامما، تەرتىپ جەدۋىلى.

② پىلان.

progress¹ [ˈprəʊgres] n. ئىلگىرىلىش، ئالغا بېسىش، تەرەققىي قىلىش.

progress² [prə'gres] v. ئىلگىرىلىمەك، ئالغا باسماق، راۋاجلاذ.

ماق، تەرەققىي قىلماق.

progressive [prə'gresiv] adj. ئىلغار، تەرەققىيپەرۋەر.

prohibit [prə'hibit]	v. مەنئى قىلماق، توسىماق، رۇخسەت قىلماق.
prohibition ['prəui'bɪʃən]	n. مەنئى قىلىش، مەنئى قىلىش بۇيىرۇقى.
project¹ [prə'dʒekt]	v. ① لايىھىلىمەك، پىلانلىماق. ② چاچماق، چۈشۈرمەك (نۇر)، قويماق (كىنو). ③ (باشقۇرۇلىدىغان بومبا) ئاتماق. ④ تومپايماق، تومپىيىپ چىقماق.
project² ['prədʒekt]	n. ① پىلان، لايىھە. ② ئىش، كارخانا، قۇرۇلۇش.
projector [prə'dʒekta]	n. ① لايىھىلىگۈچى. ② كىنو ئاپپارا.
	تى، پروژېكتور.
proletarian ['prəule'teəriən]	I. v. پرولېتارىيات.
proletariat ['prəule'teəriət]	n. پرولېتارىيات.
prolong [prə'lɔŋ]	v. ئۇزىارتماق، سوزماق.
prominent [prə'minənt]	adj. ① تومپىيىپ تۇرغان، دوقا. ② كۆزگە كۆرۈنگەن، كۆزگە كۆرۈنرلەك، داخلىق، معشۇر، ئاتاقلقىق.
	كۆرۈنگەن، كۆزگە كۆرۈنرلەك، داخلىق، معشۇر، ئاتاقلقىق.
promise ['prəmis]	I. n. ① ۋەددە، لەۋىز. ② ۋەدىلەشكەن ئىش.
	③ ئىجازەت، ئىجازەت قىلىش، رۇخسەت، رۇخسەت قىلىش.
	II. v. ① ۋەدىلەشمەك، ماقۇل بولماق. ② ئىجازەت قىلماق، رۇخ-
	سەت قىلماق. ③ ئۆمىدۇارلىق.
promising ['promisiŋ]	adj. ئۆمىدۇار، ئىستىقباللىق، ئىستېداتلىق.
promote [prə'mœut]	v. ① ئۆستۈرمەك (كادىلارنى).
	② ئىلگىرى سۈرمەك، ئالغا سۈرمەك، تېزلمەتكىمەك.
	③ تەشىببىس قىلماق، باشلاپ بىرمەك.
prompt¹ [prəmɒpt]	adj. چەبىدەس، چاققان، دەرھال، شۇئان.
prompt² [prəmɒpt]	v. تەسىر قوزغىماق، ئالغا سۈرمەك، تۈرتىكە بولماق.

promptly [’prəmɒpli]	چاققان، دەرھال، شۇ ئاندلا.	adv. چەبدەس، adv.
pronoun [’prəunaun]		>n. گرامماتىكا
pronounce [prə’nauns]	① تەلەپېۇز قىلماق، تاۋۇش چىقارماق.	v. ① تەلەپېۇز قىلماق، تاۋۇش چىقارماق.
	② جاكارلىماق، بىلدۈرمەك، ئىپادىلىمەك، ئۆزۈپ، ئېيتىماق، كې-	② جاكارلىماق، بىلدۈرمەك، ئىپادىلىمەك، ئۆزۈپ، ئېيتىماق، كې-
		سىپ ئېيتىماق.
pronunciation [prə’nʌnsi’eiʃən]		n. تەلەپېۇز، تاۋۇش.
proof [pru:f]	① ھۆجىدت، دەللىل، ئىسپات، ئاساس، ماد-	I n. ① ھۆجىدت، دەللىل، ئىسپات، ئاساس، ماد-
	دىي ئىسپات. ② سىناق، تىجربى. ③ كورىپكتور نۇسخىسى.	② سىناق، تىجربى. ③ كورىپكتور نۇسخىسى.
	adj. چىدامىلىق، ئۆتىمىس، ئۆتكۈزمىس (سو) ئاۋاز قاتارلىقلارنى.	II adj. چىدامىلىق، ئۆتىمىس، ئۆتكۈزمىس (سو) ئاۋاز قاتارلىقلارنى.
propaganda [’prəpə’gændə]		① تەشۈق، تەشۈنقات.
		② تەشۈنقات تۇرنى.
propagandist [’prəpə’gændist]		n. تەشۈنقاتچى.
propagate [’prəpəeit]	① ئاۋۇماق، كۆپەيمەك، كۆپەيتىمىك.	v. ① ئاۋۇماق، كۆپەيمەك، كۆپەيتىمىك.
		② تەشۈق قىلماق.
propeller [prə’pelə]	چاڭ پەلەك، پىلىدىرىلىغۇچ (ماتورلىقۇچ).	n. چاڭ پەلەك، پىلىدىرىلىغۇچ (ماتورلىقۇچ).
	كېمە، ئايروپىلان قاتارلىقلارنىڭ.	كېمە، ئايروپىلان قاتارلىقلارنىڭ.
proper [’prəpə]	① ئۇيغۇن، لايىق، مۇۋاپىق، توغرا. ② مۇقىم، تۈرالقىق، توزىگە خاس. ③ ئەدەبلىك، يۈۋاش. ④ ھەققىي.	adj. ① ئۇيغۇن، لايىق، مۇۋاپىق، توغرا. ② مۇقىم، تۈرالقىق، توزىگە خاس. ③ ئەدەبلىك، يۈۋاش. ④ ھەققىي.
	⑤ تولۇق، تەلتۆكۈس، پۇتۇنلىي.	⑤ تولۇق، تەلتۆكۈس، پۇتۇنلىي.
properly [’prəpəli]	① ئۇيغۇن، لايىق، مۇۋاپىق، توغرا.	adv. ① ئۇيغۇن، لايىق، مۇۋاپىق، توغرا.
	② (جانلىق تىلدا) پۇتۇنلىي، تەلتۆكۈس، ئۆزۈل-كېسىل.	② (جانلىق تىلدا) پۇتۇنلىي، تەلتۆكۈس، ئۆزۈل-كېسىل.
property [’prəpəti]	① مال-مۇلۇك، بايلىق.	n. n. ① مال-مۇلۇك، بايلىق.
	② ئىگىدارلىق ھوقۇقى. ③ خاراكتېر، خۇسۇسىيەت، ئالاھىدىلىك.	② ئىگىدارلىق ھوقۇقى. ③ خاراكتېر، خۇسۇسىيەت، ئالاھىدىلىك.
	④ (كۆپلۈك ئىشلىتىلىگەندە) سەھنە جاھازلىرى.	④ (كۆپلۈك ئىشلىتىلىگەندە) سەھنە جاھازلىرى.
prophecy [’prəfisi]		n. ① ئالدىن ئېيتىقان سۆز، ھۆكۈم.
		② ھۆكۈم قىلىش ئىقتىدارى.
prophecy [’prəfisi]	ئالدىن ئېيتىقان سۆز، ھۆكۈم.	v. ئالدىن ئېيتىقان سۆز، ھۆكۈم.
	بىشارەت بىرمەك.	بىشارەت بىرمەك.

هۆكۈم قىلماق.

- ① هۆكۈما، بىشارەتچى. ② پىيغەمبەر، ئەۋلىيا.
- prophet** [ˈprofɪt] n. ① نسبىت، تاناسىپ. ② (دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) مۇناسىپ، ماس، مۇۋاپىق؛ سىخىمچانلىق، هەجىم، چولىق-كىچىكلىك. ④ قىسىم.
- proposal** [prəˈpəuzəl] n. ① تەكلىپ، تەسەببۈس. ② تۈرمۈش قۇرۇشنى تەلەپ قىلىش، تەلەپ قويۇش.
- propose** [prəˈpəuz] v. ① ئۇتتۇرىغا قويىماق، تەكلىپ قىلماق، تەشىببۈس قىلماق. ② تۈرمۈش قۇرۇشنى تەلەپ قىلىماق، تەلەپ قويىماق. ③ ... قىلماقچى بولماق، ... مەقسىتىه بولماق.
- proposition** [ˈprəpoˌzɪʃən] n. تەكلىپ، تەشىببۈس، بايان، ئىز-هار. ② هۆكۈم. ③ ئىش، كەسىپ.
- prospect¹** ['prəspekt] n. ① مەنزىرە، ئەھؤال. ② ئۈمىد، ئازىز، ئىستەك، ئىستىقبال، كېلەچەك: The ~ s are bright ئىستىقبالى پارلاق.
- prospect²** [prəs'pekt] v. چارلىماق، تەكشۈرمەك؛ كان ئىز-ديمەك، كان تەكشۈرمەك.
- prosper** ['prospər] v. گۈللەندۈرمەك، ئاۋات قىلماق؛ ۋۇجۇدقا چىقارماق.
- prosperity** [prəs'periti] n. ① گۈللەش، گۈللەپ ياشناش، ئاۋات، مۇۋەپىدقىيەت.
- prosperous** ['prəsperəs] adj. ① گۈللەنگىن، روناق تاپقان، ئاۋات. ② مۇۋەپىدقىيەت. ③ ئوڭۇشلۇق: a ~ wind ئىللېق شامال.
- prostitute** ['prəstɪtju:t] n. پاھىشە ئايال، جالاب.
- protect** [prəˈtekt] v. قوغدىماق، مۇھاپىزەت قىلماق، پاناهىغا ئالماق.
- protection** [prəˈtekʃən] n. ① قوغداش، ساقلاش، مۇھاپىزەت قىلىش. ② ھىمايە قىلغۇچى، قوغدىغۇچى، ساقلىغۇچى، مۇھاپىزەتچى.

protein [prəʊti:n]	خەمیيە < ئاقسىل، ئاقسىل ماددىسى.
protest¹ [prə'test]	① ئېتىراز بىلدۈرمەك، قارشىلىق كۆر- سەتمەك، قارشى تۇرماق. ② (قەتىشى) بايانات ئېلان قىلماق، تەشىب- بؤس قىلماق.
protest² ['prəutest]	n. قارشىلىق، نارازىلىق، قارشى تۇرۇش.
proton ['prəutɔn]	(فېزىكا) پروتون. n.
proud [praud]	adj. ① تەكىببۈر، ھاكاۋۇر، مەغۇرۇر. ② پەخىر. ③ ئىپتىخار، غورۇر. ④ گېدەيىگەن.
prove [pru:v]	v. (~n ['pru:vən] ~ d [pru:vd]) ① گۈۋاھلىق بىرمەك، ئىسپاتلىق، ئىسپات قىلماق. ② سىنىماق، سىناب كۆرمەك. ③ كۆرسەتمەك.
provide [prə'vaid]	v. ① تەمنىلىمەك، بىرمەك. ② ساقلانماق، تېيارلىق قىلماق. ③ بىلگىلىمەك، بىلگىلىنمەك.
provided [prə'veaidid]	conj. پەقدەت، ... لە: ~ I will come (that) I am wall enough. سالامەت بولساملا چوقۇم كېلىمەن.
providence ['provɪdəns]	n. ① خۇدانىڭ ئىرادىسى، تەقدىر ئىلاھ. ② خۇدا، ئاللا. ③ ئالدىن كۆرەرلىك. ④ تېجەشلىك.
province ['provɪns]	n. ① ئۆلکە. ② [the ~ s] جايilar. (مەركەزدىن باشقا بارلىق جايilarنى كۆرسىتىدۇ). ③ ساھە. دائىرە، تارماق، ئۇ- رۇن.
provision [prə'vezjən]	n. ① ئاشلىق، نورما، ئوزۇق-تۆلۈك، زاپاس ئاشلىق. ② تېيارلىق، ھازىرىلىق، ئالدىنى ئېلىش. ③ بىلگىلىمە، ماددا، تارماق.
provoke [prə'veuk]	v. ① دەرغەزەپ بولماق. ② ئارىنى بۇزماق، دەيدەيىگە سالماق، بۆلگۈنچىلىك سالماق، قۇتراتماق، كۈشكۈرتمەك. ③ قوزغىماق، قوزغاتماق. ④ مەجبۇر قىلماق.

prudent [ˈpru:dənt] ① adj. ئېھتىياتچان، سالماق. ② ئەقىللەق، سالماق. ③ زېرەك، چېچەن. ④ ئىقتىسادچان.

psalm [sam:] n. مؤناجات.

Pt=① Part. ② Port.

public [ˈpʌblɪk] ① adj. جامائەت، ئامىسى. ② ئوچۇق، ئو. I چۇق-ئاشكارا. II n. جامائەت، كۆپچىلىك، خالايق.

publication [ˈpʌbli'keɪʃən] ① n. ئېلان قىلىش، بىيان قىلىش، جا. II كارلاش. ② تارقىتىش، نشر قىلىش.

publicity [pʌb'lɪsiti] ① n. ھەممىگە ئىيان بولۇش، ئاشكارىلا-ش. ② تەشۈق قىلىش.

publish [ˈpʌblɪʃ] v. ① ئېلان قىلماق، بىيان قىلماق، جاكارلە-ماق. ② تارقاتماق، نشر قىلماق.

pucker [ˈpʌkə] I v. تۈرمىك، پۈرمىك، پۈرۈم چىقارماق. II n. ① پۈرۈم، پۈرمە، قىر. ② قۇرۇق، ئەجىن.

pudding [ˈpu:dɪŋ] n. پۇدىڭ (تاماقتىن كېيىن يەيدىغان بېچىنە-پىرىنىك).

puff [pʌf] I n. ① پۇۋىلش (پۇۋىلش ئاۋازى). ② ئۇپا سۈرگۈچ-. ③ ماختىاش، ماختىنىش. ④ تەشۈقات ئېلانى.

II v. ① پۇۋىلىمك. ② ھاسىرىماق. ③ تەرغىب قىلماق، ماختى-ماق، ماختانىماق.

puiley [ˈpuli] n. غالتمىك، چىغىرقى.

pull [pul] I v. ① سۆرىمەك، تارتىماق، يۈلماق. ② ھىدىمەك (كېمە) || ~ at ~ تارتىماق، چەكمەك، شورىماق ~ (كېمە)

① ~ up / down بۈزىماق، بۈزۈپ تاشلىماق. ② ئاجىز لاشماق / يۈلۈپ تاشلىماق، تۈپ يىلتىزىدىن يوقاتىماق. ② توختىماق، توختاتىماق (ئات، ماشىنا قاتارلىقلارنى). II n. ① سۆرەش، تارتىش، يۈلۈش. ② (فىزىكا) تارتىش كۈچى، تارتىلىش كۈچى. ③ (كېمە)

هەيدەش. ④ تۈنچۈج.
خالتىك، چىقىرىق.

pulley [ˈpuli]

pulp [pʌlp] ① n. < مۇسۇملۇك > مېۋە گۆشى، مېۋە، ئېتى. ② پات (قدغۇزنىڭ). II. v. شىلىم ئەتمەك.

pulse [pʌls] ① n. سوقۇش، دولقۇن، رىتىم (تومۇرنىڭ). ② «فىزىكا» ئىمپۇلس.

pump [pʌmp] I. n. ناسوس، پومپا. II. v. ① (سو) چىقارماق، [] تارتىماق. ② (يەل) بىرمەك، تۇرماق.

pumpkin [ˈpʌmpkin] ① n. كاۋا. ② (ئامېرىكا شېۋىسىدە) باش، [] كاللا.

punch [pʌntʃ] I. n. پىرسلاش ستانوکى. ② ئوشىك، تۆشۈك [] تېشىش ماشىنسى. II. v. تۆشۈك تەشمەك، تۆڭۈر قازماق.

punctual [ˈpʌŋktjuəl] adj. ۋاقتىقا رىئايە قىلىدىغان، دەل ۋاقتىدا بولغان، ئۆز ۋاقتىدا بولىدىغان.

punish [ˈpʌniʃ] v. ① جازالىماق، بىرھەم بىرمەك. ② (جانلىق تىلدا) قاتىق زەربە بىرمەك.

punishment [ˈpʌniʃmənt] n. ① جازا، بىرھەم، جازالاش. ② قاتىق زەربە.

pupil [ˈpjupl] n. ① ئوقۇغۇچى، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى. ② كۆز قارىچۇقى.

puppy [ˈpʌpi] n. ① كۈچۈك (ئىت). ② مەنمەنچى، ئەنتىك (ياش).

purchase [ˈpɜ:tʃəs] I. v. سېتىۋالماق. II. v. سېتىۋېلىش.

purchaser [ˈpɜ:tʃəsər] n. خېرىدار، سېتىۋالغۇچى.

pure [pjue] ① ساپ، سۈزۈك، تازا. ② پاك. ③ مۇكەممەل.

purely [ˈpjueli] adj. مۇكەممەل، تەلتۆكۈس، پۇتۇنلىمى.

pures [pjue:s] n. ① پورتمال، ھەميان. ② پۇل، مەبلغ، سەرمایە.

purge [pjue:dʒ] I. v. تازىلىماق، تازىلانماق، ئېرىغىدىماق، ساغلاملاش.

تۇرماق، پاکىزلىماق. ॥ n. ① تازىلاش، تازىلىق، سۈرگە، سۈرگە دورسى.

purity [ˈpjʊərɪti] n. ساپلمنق، سۈزۈكلىوڭ، تازا، پاكلەق، پاك.

purple [ˈpə:pl] n. سوْسُون، بِنْهَپَشَه رَهْك. II adj. سوْسُون.

purpose [ˈpɜ:pəs] ① مقصود، نشان، مؤدى، نية. ② n. I

٢) ئىشلىتىش ئورنى، نەتىجە، ئۆنۈم: ③ ئىرادە، غاپە

answer (serve) the (one's) ~ / قdesten مقتضى on ~

ئۇيغۇن كەلمەك، مەسىلىنى ھەل قىلىشقا ئۇيغۇن كەلمەك [little]

/ ~ نهتیجیز، ټونومیز: ۲. v. بول باغلیماق، قىلماقچى بول.

ساق، قور و ساق

pursue [pə'sju:] ① قوغلاق، قوغلاپ زەيدە مەك، قوغ- v.

لاب تتعاقب، ② دالة املاشتيف ماق، شغفه للانماهه، تعلمك يا ماق، قول-

لأنماق، ③ تأسس إسلامي، عمدة، قلمانق، ④ تهـگوشـمـاع، كـوـنـمـگـه

کم ماء، ۵ نوچه از ماء، بیش از ۱۰ نوچه از ماء، قم غلاشها

وَقْتًا ① قِيلَ لِلْمُؤْمِنِينَ أَنَّهُمْ مُّنْظَرُونَ

۱) سوچنے پر جربہ بہریں، کونسیں۔
۲) نہ اپنے کہانیوں میں تھیتے قاتاں۔

^② حترمی، تسبیب، مسیب: ^③ فتنه، ناکامی، ناچاری، ناچشمی، ناگفته.

تلىخىرىنىڭماك، بورىكە بولماق. (၇) مەجبۇر قىلماق، فىستىماق

^١ n. ① نتشرش، تالعاً سوروس، تلکبر بلتش. ③ عیرفت،

عەيرەتكە كېلىش.

pussy [ˈpʊsi] n. (باللار سورى) موسوك.

put [put] (1) فویماق، فویوب فوی- [~ting] ['putiŋ] : ~ ; ~)

ماق، سالماق، جايلاشتورماق. ② بيلدورمهك، ئاڭلاتماق، ئىپادىل

مەك. ③ يازماق، يېزىۋالماق. ④ ئاتماق، تاشلىماق ||

يغماق، توپلماق. ② باش تارتماق، رهت قىلماق /

نمی) چیقارماق، جاری قیلماق، جاری قیلدوزرماق / forward

باھانه قىلماق، ئۆزىنى قاچۇرماق / on ~ ① كىيمەك. ② . . . بولۇۋالماق (يالغاندىن)، . . . قىلىپ كۆرسەتمەك. ③ (ئۇيۇن) قويىماق. ④ قوشماق، قوشۇلماق، ئاشماق، ئاشۇرماق / ~ out ① ئۆچمەك، ئۆچۈرمەك. ② پەيزىنى ئۇچۇرماق، تېرىكتۈرمەك ~ ① up كۆتۈرمەك، تىكلىمەك. ② تىزمەك، ئېلان قىلماق، چاپلىماق. ③ قۇرماق، ياسىماق. ④ كۆرسەتمەك، ئېلىپ بارماق. ⑤ كۇتۇۋالماق؛ قوندۇرماق، قونماق، چۈشىمەك (مېھمانخانىغا) ~ up / with چىدىماق، بىرداشلىق بىرمەك.

puzzle [ˈpʌzl] n. ① قىيىن مەسىلە. ② (بىرلىك ئىشلىتىلگەن). مە) قايىمۇقۇش، گائىڭراش، گائىڭراپ قېلىش.

Q

- Q,q** [fju:] ئىنگلەز تىلى ئېلىپبەسىنىڭ ئۇن يەتتىنچى ھەرىپى
q. =**question.**
- qt.** =**quart(s).**
- quack** [kwæk] I. v. (ئۆردهك) غاقىلدىماق. II. n. (ئۆردهك) غاق- غاق، غاقىلداش، غاقىلداش ئاۋازى.
- quaint** [kweint] adj. ئاجايىپ، غەيرىي، غەلىتە، ئاجايىپ-غارايىپ.
- qualify** ['kwɔlifai] ① ھۆددىسىدىن چىقىماق، ھۆددىسىدىن چىقارماق؛ ② چەكلىمەك. ③ ئۆلچەمگە مۇۋاپسقلاشتۇرماق، لاياقتى توشماق.
- quality** ['kwɔliti] ① خاراكتېر، خۇسۇسىمەت. ② سۈپەت. ③ پەزىلەت، ئەخلاق.
- quantity** ['kwɔntiti] ① مىقدار؛ سان. ② زور مىقداردا، كۆپ. ③ لمپ، نۇرغۇنلىغان.
- quarrel** ['kwɔ:rəl] I. n. غەلۇھ، تالاش-تارتىش، جىدەل، جىدەللە. II. v. شىش، ئېيتىشىش، تاكاللىشىش، زاكۇنلىشىش.
- quash** [-ʃ] ① (~ling) v. (~led) (~led) غەلۇھ قىلماق، تالاشماق، تاكاللاشماق، جىدەل قىلماق، ئېيتىشماق، زاكۇنلاشماق. ② پۇتاق چىقارماق، چاتاق چىقارماق. ③ رەنجىمەك، ئاغرىنماق.
- quarry** ['kwɔri] I. n. تاش كان، تاش قىزىش مەيدانى. II. v. تاش قازماق، تاش كولىماق.
- quarter** [kwɔ:tə] ① n. تۆتىن بىر، ئۇنبىش منۇت، چارەك. ② بىر پەسىل، ئۆچ ئاي. ③ نىشان، تەرەپ، جاي، ئورۇن، جە-ھەت. ④ v. T. ⑤ تۆتكە بۆلەمەك... ⑥ ئورۇنلاشماق، قارارگاھ قۇ-

رۇپ ئورۇنلاشماق.

n. خانىش (پادشاھنىڭ ئايىلى)، ئايال پادشاھ: پەرزىن.

queer [kwiə] ①adj. غەلتە، ئاجايىپ، ئاجايىپ-غارايىپ. ②گۈمانلىق، شۇبەھىلەك. ③قولايسىز، ئەپسىز؛ يارامسىز.

quench [kwentʃ] ①v. ①(ئوت) ئۆچۈرمەك. ②يوقاتىماق، يوقالماق، [quəntʃ] باسماق، بېسلىق (ئاززو، ئىستەك، ئۇسۇزلىق قاتارلىقلار). سۇ-غارماق (قىزىتىلغان تۆمۈرنى).

quest [kwest] n. ئىزدەش، ئىزدىمىك، ئىزدەن. ①v. ئىزدەش، ئىزدىمىك || in ~of ـەك، ئىزدەش، ئىزدىنىش.

question ['kwestʃən] ①n. ئېنىقسىز مەسىلە، سوراق، سوئال. ②(گراماتىكا)، سوراق جۈملە، سوئال جۈملە.

③مەسىلە ~ beyond شۇبەھىسز، سۆزسىز / ~ out of شۇبەھىسز، سۆزسىز / ~ out of the ناتايىن، مۇمكىن بولمايدىغان.

④v. ①سۈرىماق، سوئال سۈرىماق، سوئال قويماق، سوراق قىلماق. ②گۈمان قىلماق، گۈمانلانا

quick [kwik] ①adj. تېز، چاققان، ئىتتىك، ئىلدام، چاپسان. ②ئۆتكۈر، سەزگۈر. ③ئاچىقى يامان، مىجەزى چۈس: a ~ temper (جاڭلىق تىلدا) تېز، چاپسان، ئىلدام، ئىتتىك.

quicken ['kwikən] ①v. ئىتتىكلەتمەك، تېزلىھىشمەك. ②ئىلھام بىرمەك، روھلاندۇرماق، رىغبەتلەندۈرمەك.

quickly ['kwikli] adv. تېز، ئىلدام، ئىتتىك، چاپسان. ①adj. تىنچ، تېپتىنچ، جىم، جىمجىت: ! ~ Be

quiet ['kwa:iət] ②ئېغىر-بېسىق، ياۋاش، مۇلايم. ③خاتىرىجەم، ئامان-ئە-سىن.

quietly ['kwa:iətli] adv. تىنچ، جىمجىت، ئېغىر-بېسىق، خاتىرىجەم. ④n. يوتقان.

- quinine** [kwi'ni:n] >n. مېدىتسىنă خىنن.
- quit** [kwit] v. ① توختىماق، توختاتىماق: ~ting : ~ted ② خىزىتىنى توختاتىماق. ~ work چىكىنmek: ~ خىزمەتتىن چىكىنmek.
- quite** [kwait] ①adv. ئىنتايىن، بىك. ② خېلىلا، خېلى: ~ It is ~ hot. ③ تامامىن، پۇتونلىي: I ~ agree.
- v. تىترىمەك، تىترەتمەك، تەۋرىرمەك، تەۋرەتمەك، سلکىمەك، سلکىنmek: سوغۇقتا توڭۇپ تىترەپ كەتمەك.
- quiz** [kwiz] n. سىناق، ئىمتهان، سوئال.
- quotation** [kwəu'teiʃən] ①n. دەليل، نەقل. ② سۆز، ئۈزۈندى.
- quote** [kwəut] v. ① نەقل كەلتۈرمەك، دەليل كەلتۈرمەك. ② باها بىرمەك، باھالىماق.

R

- R, r** [a: (r)] ئون سەككىزىنچى ھەرىي [ræbit] ① توشقان. ② قورقۇنچاق (ئادەم). I n.
- race¹** ['reis] ① مۇسابىقە، يۈگۈرۈش مۇسابىقىسى. ② (سو) تېز تېقىم. ③ يۈگۈرۈش مۇسابىقىسى ٹۆتكۈزۈمك، يۈگۈرۈش مۇسابىقىسىگە قاتناشماق. ④ ۋۇچقاندەك چاپماق، تېز تىلگىرىلىمەك.
- race²** [reis] ① مىللەت؛ نەسل، ئورۇق؛ ئىرق. ② تۇر، خىل: ~ the human ئىنسانىيەت.
- racial** ['reisəl] ① مىرقىي؛ مىللەي. adj.
- racism** ['reisizəm] ① مىرقچىلىق. n.
- rack** [ræk] ① جازا، يۈك-تاق جازىسى. (ۋاگونلاردىكى). ② مۇقۇر، يالاق. v. قىيىناب سوراڭ قىلماق، قىيىنىماق، ئازابلىماق.
- radar** ['reidə] رادار.
- radiant** ['reidjənt] ① نۇرلۇق، پارقىراق، شانلىق، پارلاق. ② خۇش چىرأي. ③ رادىئاتىسيسى.
- radiate** ['reidieit] ① تارقالماق، تارقاتماق. ② نۇر چاچماق. ③ ئىسىقلىق چىقارماق. ④ قويۇپ بىرمەك.
- radical** ['rædikəl] ① ئاساسىي، تۆپ، نېڭىزلىك. ② (ماتېماتىكا) رادىكال. ③ (ماتېماتىكا) يىلتىز، يىل-
- تىزلىق تىپادە.
- radio** ['reidiou] ① رادىئو. ② رادىئو تېلېگرامما. ③ رادىئو تېلېفون. ④ رادىئو، رادىئونىڭ، رادىئولۇق.
- radium** ['reidjəm] n. (خىمىيە) رادىي.

radius [ˈreidjəs]	راديوس . radii [reidai]) n.
rag [ræg]	① پارچه رهخت؛ ئىسکى لاتا. ② (كۆپلۈك تىشلىتىلا. كونا كىيمىم، يېرتىق كىيمىم.
rage [reidʒ]	I ① غەزەپ، غەزەپلىنىش. ② قىزغىن ئۆمىد قىلماق، قىزغىن ئارزو قىلماق. ① غەزەپلىنمەك. ② قاتىق پۇۋلىنمەك (شامال). ② (كېسىل) ئېغىرلاشماق، ناھايىتى ئېغىرلاشماق.
ragged [ˈrægid]	① يېرتىق، جۈل-جۈل. ② قالايمىقان، رەت. سىز. ③ چالا، كەم، پۇتىمىگەن (ئىش).
railing [ˈreiliŋ]	n. (داشىم كۆپلۈك تىشلىتىلىدۇ) سالاسۇن، رېشاتكا، توسمَا، ۋادەك
rail [reil]	I n. پېنجىرە، توسمَا، رېشاتكا بىلەن توسمىاق، پېنجىرە بىلەن ئاييرلىماق.
railroad [ˈreilrəud]	n. (ئامېرىكا تىلىدا) تۆمۈر يول.
railway [ˈreilwei]	n. (ئەنگلەنەدە تىلىدا) تۆمۈر يول.
rain [rein]	I n. يامغۇر. ① v. يامغۇر ياغىماق. ② ئاقماق، يام-. خۇردەك ئاقماق.
rainbow [ˈreinbəʊ]	n. ھەسەن-ھۆسەن.
raincoat [ˈreinkəut]	n. يامغۇرلىق، يامغۇرلىق چاپان.
rainy [ˈreini]	dj. يامغۇرلىق، يامغۇر كۆپ ياغىدىغان.
raise [reiz]	I ① كۆتۈرمەك. ② تىكلىمەك، قۇرماق، سالماق. ③ قوزغىماق، تۈغدۈرماق. ④ ئوتتۇرىغا قويىماق، ئېيتىماق. ⑤ باقماق، تەربىيەلىمەك. ⑥ تېرىماق. ⑦ يەغىماق. ⑧ چاقىرماق.
	⑨ قوبۇل قىلماق. ⑩ ئۆستۈرمەك. ⑪ يۈقىرى كۆتۈرمەك. ⑫ توختاتماق (سىگنانلىق)، (ۋەزىپىسىدىن) ئېلىپ تاشلىماق. ⑬ خالاس بولماق، قۇتۇلماق (ئەندىشىدىن). n. II (ئامېرىكا تىلىدا) مائاشنى ئۆستۈرۈش، ئىش ھەققىنى ئۆستۈرۈش.
raisin [ˈreizn]	n. قۇرۇق ئۆزۈم.

rake [reik]	I	n. ترنا. ① تاتلیماق، ترنیلیماق.
		② توپلیماق، یغماق (ماتېرىيالنى). ③ «ھەربىي»، ٹوقا تۇتماق، ٹوق ياغدۇرماق.
rally ['ræli]	I	v. ① یغماق، توپلیماق، توپلانماق.
		② ئىتتىپاقلاشماق. ③ ساقایماق، ئەكسىگە كەلمەك (سالامەتلەك).
	I	① يىغىن، توپلىنىش، مەجلىس. ② (سالامەتلەك) ئەسلەك كېلىش.
ram [ræm]	I	① قوچقار. ② خالق. v. ①n. ② خالق، چىڭدىماق.
		(ming) خاڭدىماق، چىڭدىماق.
ran [ræn]	v. →run.	
ranch [ra:ntʃ]	n.	(ئامېرىكا تىلدا) ① چولق تىپتىكى دەۋقانچى. ② چولق تىپتىكى چارۋىچىلىق مەيدانى.
		لمق مەيدانى.
random [rændəm]	[at ~]n.	③ تاسادىپسى ھەربىكت، تۈيۈقسىز ھـ. رىكىت.
rang [ræŋ]	v. →ring.	
range [reidʒ]	I	① قاتار، تىزما، تاغ تىزمىلىرى. ② قارىغا ئېتىش مەيدانى. ③ (ھايۋانات، ٹۆسۈملۈك) تارقالغان جايilar، ياشاش ئورنى. ④ ٹوق مۇساپىسى، ئېتىش ئارىلىقى. ⑤ دائىرە، كۆلەم. ⑥ ٹوچاق، ①v. ① تىزماق، تىزىلماق. ② سەيىھ قىلماق، ئايلىنىپ يۈرمەك. ③ سوزۇلماق.
rank [ræŋk]	I	① قاتار، رەت. ② دەرىجە، ھەربىي ٹۇنۇان.
	I	③ تىزماق، تىزىلماق، رەتلىمەك، رەتلەنمەك.
ransom ['raensəm]	I	①v. پۇل تۆلەپ ياندۇرۇش. ② پۇل تۆلەپ ياندۇرۇۋالماق.
		قورقۇتۇپ ئېلىۋالماق.
rap [ræp]	I	v. ① ping : ~ ped : ~ ped) ①v. ② ئاستا. ئاستا چەكمەك. بوش-بوش چەكمەك (دېرىزە، ئىشىك قاتارلىقلارنى).
	I	① ئاستا. ئاستا چېكىش، بوش-بوش چېكىش. ② تاقىلدىغان

ئاۋاز.

rape [reip] ① بۇلاڭچىلىق، بۇلاش. ② باسقۇنچىلىق، باسقۇن. I
rapid [ræpid] ① تېز، ئىتتىك، چىبدەس، چاققان، جىددىي. [] II
 چىلىق قىلىش. ① v. ② بۇلىماق، بۇلاڭچىلىق قىلىماق.
 ② باسقۇنچىلىق قىلىماق.

I. ① تېز، ئىتتىك، چىبدەس، چاققان، جىددىي. [] II.
 ② تىك، ئېگىز ھم خەتلەرك (تاغ تۈزۈلۈشى).
 n. تېز ئېقىم، ئىتتىك ئېقىم.

rapidly ['ræpidli] adv. تېز، چاققان، چىبدەس، ئىتتىك.

raptue ['raptʃə] ①n. (داشىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) خۇشاللىق، خۇشاللىق، چەكسىز خۇشاللىق، خۇشال-خۇراملق. ② مەپتۈن بولۇش || ~ s go into خۇشاللىقىدىن قىن-قىنىغا پاتماسلق.

rare [reə] ①adj. ئاجايىپ، ھەيران قالغۇدەك. ② كەم، يېتىرسىز. [] III
 شالاڭ. ④ (جانلىق تىلدا) ئاجايىپ ياخشى، ئىنتايىن ياخشى.

rarely ['reəli] ①adv. كەم، ناھايىتى ئاز، كەم ئۈچۈرلۈدۈغان. ② ئاجايىپ، ئالاھىدە.

rascal ['ra:skəl] ①n. لۇكچەك. ② شوخ، كەپسىز (ئەركىلە-تش مەنسىدە).

rash [ræʃ] adj. شاللاق.

rat [ræt] n. كۆسۈتكە.

rate [reit] ①n. نسبىت. ② باها، نەرخ. ③ دەرىجە، سورت. [] I
 ④ باج. II. v. باھالىماق، باھالانماق || ~ at any مەيلى قانداقلا بولىسۇن /~[that] ئەگەر مۇشۇنداقلا (شۇنداقلا) بولسا.

rather ['ra:ðə] ①adv. (ئىككى تەرەپنىڭ پايدا-زىيىنى سېلىشـ).

تۈرۈلۈپ، ئۇنىڭ مەلۇم بىر تەرىپى تاللىۋېلىنىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ.

جۈملەرde كۆپىنچە than . . . بىلەن بىرگە كېلىدۇ) : He would

die than yield.

③ خېلى، ئاز-پاز، سەللا: He's ~ better today.

ياخشىلاندى. This one is ~ too large.

ratio [ˈreɪʃiəʊ]	نسبمت.
rattle [ˈrætl]	۱. ① (دېرىزه) غىچىرىلىماق، غىچىرلاتماق. ۲. کاسىلىدىماق، غۇئۆلىدىماق، ۋاتىلىدىماق. ۳. (ماشىنا) غۇڭۇلداداپ ماڭماق؛ (ئادەم) شىپىلىدىتىپ ماڭماق. ۴. ① غىچىرلاش، تاراق-لاش. ۵. ② ئويۇنچۈق، دۇمباق.
rave [reiv]	v. ئېغىزىغا كەلگىنىنى دەۋەرمەك، ۋارقىرىمىا، غەلۋە قىلىماق، غۇۋغا كۆتۈرمەك.
raven¹ ['reivn]	۱. v. تولىڭ قاغا ۲. adj. قارا، قاپ-قارا (چاج).
raven² ['rævən]	۱. بۇلىماق، بۇلاڭچىلىق قىلىماق. ۲. چايىنىمىي يۇتىماق.
raw [raʊ̯]	۱. adj. خام، پىشىمىغان: meat ~ خام گۆش. ۲. تەجربىسىز؛ پىشىقلانىمىغان، پىشىقلاپ ئىشلەنمىگەن. ۳. (هاۋا) سوغ، سالقىن، سۆرۈن. ۴. تېرسى سوپۇلۇپ كەتكەن، پۇستى يوق. ۵. سانجىلىپ ئاغرىيدىغان.
ray [rei]	n. نۇر، يورۇقلۇق، شولا.
razor ['reɪzə]	n. ئۇستىرا.
Rd. = road.	
reach ['ri:tʃ]	۱. چىقارماق، سۈنماق، سوزۇلماق (قول). ۲. يەتمەك، يېتىپ بارماق، يېتىپ كەلمەك: to ~ Peking بېيجىڭىھە يېتىپ بارماق. ۳. چىقىرش، سۈنۈش، سوزۇش (قول). ۴. يېتىپ بېرىش، يېتىپ كېلىش. ۵. دائىرە. ۶. رايون، جاي، يەر.
react [ri:ˈækt]	۱. رېئاکسىيە قىلىماق، ئەكس تەسرىر قىلىماق. ۲. ئىنکاس قىلىماق. ۳. قارشى تۈرمەق، قارشى چىقماق، قارشىلىق كۆرسەتمەك.
reactionary [ri:ˈækʃənəri]	I. adj. ئەكسىيەتچىل، ئەكسىيەتچى، II. n. ئەكسىيەتچى، ئەكسىيەتچىلەر.

reactor [ri(ɔ:)’æktə] n. رېڭاكتور، رېڭاكسييە قازىنى: nuclear يادرو قازىنى.

read [ri:d] ① v. ئوقۇماق، كۆرمەك (كتاب، گېزت ۋە ژۇرنال قاتارلىقلارنى) ② ئۇنلۇك ئوقۇماق، دېكلاماتسىيە قىلماق. ③ چۈشەندۈرمەك، چۈشەندۈرۈمەك. ④ كۆرسەتمەك (كۆرسەتىش ئەسـ. ~on ۋابلىرى.) || ~between the lines / over [throgh] / ~ ئوقۇشنى داۋاملاشتۇرماق / ~ ئوقۇپ بولماق، ئوقۇپ تۈگەتمەك.

reader ['ri:də] ① n. كىتابخان، مۇشتىرى. ② دەرسلىك، ئوقۇش كىتابى.

readily ['redili] ① adv. خۇشاللىق بىلەن، شاد-خۇراملىق بىلەن. ② چىبدەس، چاققان. ③ ئاسان، ئۇڭايى.

reading ['ri:diŋ] ① n. ئوقۇش، ئۇنلۇك ئوقۇش، دېكلاماتسىيە قىلىش. ② ئوقۇش كىتابى، رەسىملىك؛ تاللانما ئەسر. ③ چۈشەنچە، چۈشەندۈرۈش.

readingroom ['ri:diŋrum] n. قىراىئەتخانا.

ready ['redi] ① adj. تېيارلانغان، تېيارلىقى بولغان، تېيارلىدـ. ② n. نىپ تۇرغان، تېيارلىنىپ بولغان، تېيارلىقى پۇتكەن: ~ Everything is هەممە تېيارلىق پۇتى. ③ خالىغان، رازى بولغان، تېختىيار قىلغان.

real [riəl] ① adj. راست، چىن، ھەقىقىي، رېئال. ② كۆچمەس مۇلۇك، مۇقىم مۇلۇك.

realism ['riəlizəm] n. رېئالىزم.

reality [ri’æliti] n. رېئاللىق، چىنلىق، ھەقىقىلىك، ئىينىن، تۆز ئىينى، بەئىينى.

realization ['riəlai’zeifən] ① بىلىش، تۆزلەشتۈرۈش، تەسىرات، چۈشەنچە. ② ۋۇجۇدقا چىقىرىش، ئەمەلگە ئاشۇرۇش.

③ سېتىش (مال-مۇلۇكى).

realize, realise [’riəlaiz] ① v. تۇنۇماق، بىلمەك، ئۆزلەشتۈرمەك. ② ئەمەلگە ئاشماق، ۋۇجۇدقا چىقارماق. ③ ساتماق (مال-مۇلۇكى).
really [’riəli] adv. هەقىقەتنە، راستىنىلا.

realm [relm] n. (يېزىق ۋە قانۇندا) ① خانلىق، پادشاھلىق. ② دائىرە، ساھە.

reap [ri:p] v. ھوسۇل ئالماق، ئورۇماق.

reaper [’ri:pə] n. ئورما ئورىغۇچى، ئورۇش ماشىنسى.

rear [riə] I ① n. ئارقا، كەينى. ② ئارقا سەپ. II adj. ئارقا، كەينى bring up the ھۆكۈم قىلماق.

reason [’ri:zn] I ① n. سەۋەب، ۋەج. ② ئاقىلانلىك، ئىقلىل، ئىدرەك، زېھىن || by سەۋەبىتىن، توپەيلىدىن ~ of سەۋەبىق. II v. ھۆكۈم قىلماق، ئىقللىخ خۇلاسە چىقارماق. ③ ئايىرماق. ④ قايىل قىلماق.

reasonable [’ri:znəbl] ① adj. مۇۋاپىق، ئىقلىل سەخىدىغان. ② يوللۇق، داۋىلىق، قائىدىلىك. ③ ئادىل، ئادالىلىك، ھەققانى، لىللا.

reasonably [’ri:znəbli] adv. مۇۋاپىق، يوللۇق، ئادالىلىك بىلەن، لىللالىق بىلەن.

rebel¹ [ri’bel] v. (~; ~led; ~ling) توپىلاڭ كۆتۈر. ـەك، ئىسيان كۆتۈرمەك، ئاسىلىق قىلماق، خائىنلىق قىلماق.

rebel² [’rebl] I n. توپىلاڭچى، قوزغۇلائىچى، ئىسيانچى، خائىن. II adj. توپىلاڭ كۆتۈرگەن، ئىسيان كۆتۈرگەن، خائىنلىق قىلغان.

rebellion [ri’beljən] n. توپىلاڭ، قوزغۇلائىڭ، ئىسيان.

rebuke [ri’bju:k] v. تەنبىھ بىرمەك، ئەيىبلىمەك، سۆكمەك.

recall [ri’ko:l] I ① v. چاقىرتماق، چاقىرتىپ كەتمەك. ② ئىسلامىك، نەزەر سالماق، ئىسکە ئالماق. ③ ياندۇرۇۋالماق؛

ئەمەلدىن قالدۇرماق، ئېلىپ تاشلىماق، قايتۇرۇۋالماق؛ ئەمەلدىن قالدۇرماق، ئېلىپ تاشلىماق، قايتۇرۇۋالماق. ①n. ② چاقىرىتىپ ئېلىپ كېتىش. ③ ئىسلەش، نزەر سېلىش، ئېسىگە ئېلىش.

ئەمەلدىن قالدۇرۇش، ئېلىپ تاشلاش.

①v. recede [ri'sid] ② (باها) چۈشىمەك، ئەرزاڭلاشماق. قايتۇرۇۋالماق، ياندۇرۇۋالماق (پىكىرنى).

I ①n. receipt [ri'sikt] ② تاپشۇرۇۋەپلىش؛ ئوقۇش، بىلىش، ۋاقىپلىد. ③ ئىشلىتىلىدۇ (كىرىم، دارامەت. ④ تىلخەت، ھۆججەت.

II v. تىلخەت يازماق، ھۆججەت يازماق.

①v. receive [ri'siv] ② كۈتۈۋالماق. ③ (رادىئو، تارتىماق، قوبۇللىسىماق.

①n. receiver [ri'sivə] ② تاپشۇرۇۋالغۇچى، قوبۇل قىلغۇچى. ③ (رادىئو، خەۋەر ئېلىش ئاپىا- راتى. رادىئو.

recent ['ri:snt] adj. يېقىنىقى، يېقىندىن بۇيان.

recently ['ri:sntli] adv. يېقىندىن بېرى، يېقىندىن بۇيان.

①n. reception [ri'sepʃən] ② كۈتۈش، تارتىش كۈچى. ③ (رادىئو، تەنەپپۇس كۈتۈش زىياپتى.

①n. recess [ri'ses] ② دەم ئېلىش، ئارام ئېلىش، تەنەپپۇس: during the ~ تەنەپپۇس ۋاقتىدا. ③ ئۇيمان، پېتىنلىقى: سۈرلۈك جاي، جىمىجىت مۇھىت.

①n. recipe ['resipi] ② تاماق ئېتىش ئۆسۈلى.

①n. recitation ['resi'teiʃən] ② ياد ئوقۇش، يادلاش، ياد دېكلا- ماتسىيە.

①v. recite [ri'sait] ② ياد ئوقۇماق، يادلىماق، ياد دېكلا- ماتسىيە. ③ كۆرسەتمەك، سۆزلەپ بىرمەك، ئېيتىپ بىرمەك.

reckless ['reklis] adj. تەلۋە، تەنتەك، شاللاق.

- ① هېسابلىماق، سانىماق. ② ... دەپ ھېسابلە. reckon [’rekən] . ماق، ... دەپ قارىماق || up on [up on] ~ يۆلەنمەك، تاياماق / ~ جەمئىي، ھەممىسى بولۇپ.
- ① تونۇش، پەرق ئېتىش. recognition [’rekəg’niʃən] . ② ئېتىرالپ قىلىش، ئىقرار قىلىش.
- ① پەرق ئەتمەك، تونۇماق. recognize, recognise ['rekəgnaiz] . ② ئېتىرالپ قىلماق، ئىقرار قىلماق.
- ① قىلىش، كۆرسىتىش. recommendation ['rekəmen’dæʃən] . ② تونۇشتۇرۇش خېتى، تەۋسىيەنامە. ③ تەكلىپ، مەسىلەت.
- ① تونۇشتۇرماق، كۆرسەتمەك، سايد. recommend ['reka’mend] . لىماق. ② تەكلىپ بىرمەك، نەسىھەت قىلماق، مەسىلەت بىرمەك.
- ① جاۋاب بىرمەك، جاۋاب قايتۇرماق. recompense ['rekəmpəns]. I
- ② تۆلىمەك، تۆلەپ بىرمەك. ① n. ② تۆلەش، تۆلەپ بېرىش.
- ① قايتىدىن ياخشىلەنماق، ياراشتۇرماق، reconcile ['rekənsail] . ② بىرلىككە كەلتۈرمەك، ئەپلەشتۇرمەك. ③ بىرلىككە كەلتۈرمەك. ④ بويىسۇندۇرماق، رازى بولماق، تەن بىرمەك.
- ① خاتىرە يازماق، خاتىرىلىمەك، يازماق. ② ئۇن [ri’kə:d] . ئالماق. ③ تېمىپېراتۇرا، كۆرسەتمەك.
- ① خاتىرە. ② تەرجىمىھاڭ، كەچۈرمىش. record¹ ['rekɔ:d] . I
- ③ پاتېفون تەخسىسى. ④ رېكورت. ① adj. ② رېكورتنى بۇزغان، رېكورت ياراڭان.
- ① كاتىپ، خاتىرە يازغۇچى، خاتىرىلىگۈ. recorder [ri’kə:də] . ② ئۇنىڭالغۇ.
- ① تاپماق، ئىزدەپ تاپماق. ② ئىسلىگە كەلمەك، recover [ri’kʌvə] . ③ تۆلىمەك (سالامەتلىك). ④ قۇتقۇزماق.

recovery [ri'kʌvəri]	① قايتۇرۇۋېلىش. ② ئىسلىگە كەلتۈرۈش (سالامەتلىك).
rectangle ['rek'tæŋgl]	n. «ماتېماتىكا»، تىك تۆتبۈلۈڭ.
rectification ['rektifi'keiʃən]	n. ئىستىل تۈزىتىش، تەرتىپكە سېلىش.
recurrent [ri'kʌrənt]	adj. تەكىارلىق، مەزگىللەك، دەۋر خا- راكتېرىلىك.
red [red]	I ① adj. قىزىل. ② ئىنلىكلىبىي. II ① n. قىزىل، قىزىل [رەڭ]. ② قىزىل كىيمىم. ③ «مالىيە»، قىزىل رەقىم.
red-handed ['red'hændid]	adj. نىق، نىق مەيداندىكى.
redeem [ri'di:m]	① قايتۇرۇۋالماق، بۇل تۆلەپ ياندۇرۇۋالماق. ② (ۋەده، مەجبۇرىيەت قاتارلىقلارنى) ئادا قىلماق، ئورۇندىماق.
redouble [ri'dʌbl]	③ تۆلىمەك. ④ تولىدۇرماق، تولۇقلىماق.
reduce [ri'dju:s]	v. كۈچەيتىمەك، ھەسىلەنمەك، يەنە بىر قاتلىماق.
① ۋازايىماق، ۋازايىماق، كېمىيەمەك، كې- مەيتىمەك، پەسىيەمەك، پەسىيەتىمەك، تۆۋەنلىمەك، تۆۋەنلىتىمەك.	
② مەجبۇرلىماق، مەجبۇر بولماق. ③ تۈرتكە بولماق.	
④ تۆزگەرمەك، تۆزگەرتىمەك. ⑤ قىسقارماق، قىسقاراتماق.	
⑥ ئىسلىگە كەلمەك، ئىسلىگە كەلتۈرمەك. ⑦ تۈرگە بۆلەمەك، تۈرگە بۆلۈنۈمەك.	
reduction [ri'dʌkʃən]	① n. كېمىيەتىش، پەسىيەتىش، پەسى- يىش، ئازىيىش. ② كىچىكلىتىلگەن سۈرەت (خەرىتە).
③ «ماتېماتىكا»، ئومۇمىي مەخرەج. ④ «خىمىيە»، قايتىلىنىش.	
reed [ri:d]	① n. ئۆسۈملۈك، قومۇش. ② «مۇزىكا»، تىل (چالا- غۇ ئەسۋابلىرىنىڭ تىلى).
reel [ri:l]	I ① n. پېچەك، غالىتەك (يىپ يۆگەيدىغان). ② چاق (يىپ [ri:l] چاقى)، يىپ ئوراش ماشىنىسى. ③ «كىنو»، ئورام (لىپتا ئېگىرش چاقى).

ئورامى). II. v. ئورماق، يۈگىمەك.

refer [ri'fər] v. refer : ~red : ~red (① تاپشۇرۇپ بىرمەك، ھاۋاله قىلماق، يۇقىرىغا ھاۋاله قىلماق. ② پايدىلەنماق، كۆرمەك، ئاختۇرمەك. ③ تىلغا ئالماق، تېغىزغا ئالماق. ④ ... گە باغلانماق، ... گە چېتلىماق. ⑤ ... گە مەنسۇپ بولماق، ... گە تەئىللۇق بولماق. ⑥ پايدىلىنىش. ⑦ كاپالىتچى. ⑧ نقل in [with] ~to... || ⑨ مۇناسىۋەت كەلتۈرۈش، دەلىل كەلتۈرۈش. ⑩ مۇناسىۋەت || ⑪ هەققىدە، توغرىسىدا، ئائىت.

refine [ri'fain] v. ① ئاييرىلماق، ئاييرىماق (ماي). ② سلىقلاب ئىشلىمەك، پىشىقلاب ئىشلىمەك. ③ سىپاپلاشماق، سىپاپلاشتۇرماق. ④ نەپىسلەشمەك، نەپىسلەشتۈرمەك. ⑤ ساپلاشماق، ساپلاش تۈرمەك.

reflect [ri'flekt] v. ① ئەكس ئەتمەك، ئەكس نۇر قايتۇرمەك. ② ئىنكاىس قىلماق. ③ ئېلىپ كەلمەك، ئېلىپ بارماق، سەۋەب بولماق: ... گە يامان تىسىر پەيدا قىلماق. ④ ئوپلىماق، ئويلاڭماق، باش قاتۇرمەك.

reflection [ri'flekʃən] n. ① ئەكس ئېتىش، ئەكس نۇر قايدا. ② ئەكس ئېتىش، ئىنكاىس قىلىش، ئىنكاىس. ③ رېفلىكس. ④ ئوپلىنىش، باش قاتۇرۇش، خىمال قىلىش. ⑤ ئەسلىش. ⑥ تىسىرات.

reflexion = reflection.

reform [si'fɔ:m] I. ئىسلاھات قىلماق، ياخشىلىماق، يېڭىلىھا. II. n. ئىسلاھات، ياخشىلاش، يېڭىلاش.

refrain [ri'frein] v. ئۆزىنى تۈتۈۋالماق، تاقىت قىلماق، ساقلاناد. ماق: ~from saying sth

refresh [ri'freʃ] v. ① رىغبەتلەندۈرمەك، غەيرەتلەندۈرمەك، روھلەندۈرماق. ② تېتىكلەشتۈرمەك. ③ يېڭىلىمەك. ④ ئويغانماق، ئويغانماق.

refreshment [ri'fresmənt]	روهلوق، روھلىنىش. ② (كۆپلۈك نىشلىتىلگەندە) پىچىنە-پىزەندىك؛ ئىچىمىلىك.
refrigerator [ri'fridʒəreitə]	توڭلىتىش ئۆبى. ② مۇزلاڭتۇ.
refuge ['refju:dʒ]	① باشپاناه ئىزدەش. ② پاناه جاي.
refuse¹ [ri'fju:z]	v. رەت قىلماق، باش تارتىماق.
refuse² ['refju:s]	n. تاشلاندۇق، ئەسکى-تۈسکىلىمەر، ئىخلەت.
regain [ri'gein]	① ئىسلىگە كەلمەك، ئىسلىگە كەلتۈرمەك (سا). ② قايتىماق.
regard [ri'ga:d]	I ① قارىماق، مۇئامىلە قىلماق، . . . دەپ بىلە. II ① n. هۆرمەت، هۆرمەتلىمەك. ② ئەھمىيەت بىرمەك، دىققەت ئېتىبار بىلەن قارىماق، هۆرمەت قىلماق، هۆرمەتلىمەك. ③ (كۆپلۈك ئىشلىتىلا-
	دىققەت، دىققەت قىلىش، كۆڭۈل بۆلۈش. ④ (كۆپلۈك ئىشلىتىلا-
	گەندە) سالام ئېيىتىش: Please give my best~s to him. ⑤ مەندىن ئۇنىڭخا سالام ئېيىتىك.
regarding [ri'ga:diŋ]	prep. هەقىقىده، توغرىسىدا، دائىر، ئائىت.
regardless [ri'ga:dlis]	adj. . . . كە قارىماي، . . . كە قارىماستىن.
regime [rei'ʒi:m]	①n. دۆلەت تۈزۈمى، ئىدارە قىلىش ئۇسۇلى، ھۆكۈمرانلىق تۈزۈمى. ② تۈزۈم.
regiment¹ ['redʒimənt]	① «ھەربىي» تۇھن، پولك. ② توب، پادا، ئۇيۇر.
regiment² ['redʒiment]	① بۆلمەك، ئاييرماق (گۈرۈپىغا). ② تەشكىللەمەك.
region ['ri:dʒən]	n. يەر، جاي، رايون.
regional ['ir:dʒənl]	①adj. قىسىمن، جۈزئىي. ② رايونلۇق، يەرلىك.
register ['redʒistə]	I ①n. تىزىملاش، دەپتەرگە ئېلىش. ② تىزىملىك. ③ زاكاز. ④ نومۇر ئېلىش. ⑤ ئاپتوماتىك خاتىرىلەش

ماشنسى. ⑥ «مۇزىكا» ئاۋاز دائىرسى. ①v. II تىزمىغا ئالدىرماق. ② زاكاز قىلماق. ③ نومۇر ئالماق. ④ كۆرسەتمەك.

regret [ri'gret] ①n. ① پۇشايمان، ئارمان، ئۆكۈنۈش.

v. ② (~ ; ~ ted) پۇشايمان قىلماق، ئېچىنماق: ~ I خاتالىق ئۆتكۈزگىنىمگە ئېچىنىمەن.

regular ['regjulə] ①adj. ① قانۇنلۇق، قائىدىلىك، تەرتىپلىك.

② مۇددەتلىك، قدرەللەك. ③ دائىمىلىق. ④ رەتلىك، راۋرۇس، تۇز، بېجىرىم. ⑤ رسمىي، مۇنتىزىم. ⑥ ئاددىي، ئادەتتىكى. ⑦ (جانلىق تىلدا) پۇتونلەي، تامامەن، تەلتۈكۈس II n. مۇنتىزىم قوشۇن.

regularity ['regju'læriti] ①n. ① تەرتىپ، رەت، تەرتىپلىك، رەتلىك.

② قانۇنلۇق. ③ مۇنتىزىم. ④ مۇددەت، بەلگىلىك مۇددەت، قەرەمل.

regularly ['regjuləli] ①adv. ① رەتلىك، تەرتىپلىك. ② قائىدىلىك.

③ رەسمىي. ④ دائىم، دائىمىلىق. ⑤ مۇددەت بىلەن.

regulate ['regjuleit] ①v. ① قائىدە بويىچە باشقۇرماق، تەرتىپ بويىچە

ئىدارە قىلماق. ② تەڭشىمەك، توغرىلىماق، تەرتىپكە سالماق.

regulation ['regju'leifən] ①n. ① باشقۇرۇش، ئىدارە قىلىش.

② تەڭشەش، تەرتىپكە سېلىش. ③ قائىدە، قانۇن، بەلگىلىمە.

adj. II رەسمىي، بەلگىلىك.

reign [rein] ①v. I (پادشاھ) ھۆكۈم-. ①n. سۈلالە، خاندانلىق.

رانلىق قىلماق، باشقۇرماق. ② كەڭ تارقالماق، كەڭ ئەقچىغ ئالماق.

rein [rein] hold the ①n. (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) چۈلۈر، تىزگىن

II s ~ هاكىمىيەت يۈرگۈزۈمەك، هوقۇق تۈتىماق. ②v. II

ھەيدىمەك (ئاتى). ③ تىزگىنلىمەك، بىر تۇتاش باشقۇرماق.

reindeer ['reindiə] n. (~ , ~s) كۆنۈك بۇغا، ئۆگىتىلگەن بۇغا.

reject [ri'dʒekt] ①v. I چۆرۈۋەتمەك، تاشلىۋەتمەك. ② رەت قىلماق،

باش تارتىماق. ①n. II [ri:dʒekt] ① رەت قىلىنغان نەرسىلەر، قايىتۇرۇل.

خان نەرسىلەر. ② (ئۆلچەمگە توشىغان) يارامسىز بۇيۇملار.

v. خۇشال قىلماق، خۇشال بولماق، خۇش
قىلماق.

relate [ri'leit] ① بايان قىلماق، ئېيتىپ بەرمەك. ② ئالاقه
قىلماق، ئالاقه باغلماق، مۇناسىۋەتلەشمەك
be ~ d to ... ||

relation [ri'leisən] ① بايان، دوكلات. ② ئالاقه، مۇناسىۋەت.
③ تۈغقان؛ ئۇرۇق-تۈغقانچىلىق مۇناسىۋىتى.

relationship [ri'leisənfip] ① تۈغقان، ئۇرۇق-تۈغقان، ئۇرۇق-
تۈغقانچىلىق مۇناسىۋىتى. ② ئالاقه، مۇناسىۋەت.

relative ['relətiv] ① adj. مۇناسىۋەتلەك، ئالاقدار. ② نسبىي،
قارىمۇ قارشى؛ سېلىشتۈرما. ① n. I. ① تۈغقان، ئۇرۇق-تۈغقان، قە-
رىنداش. ② «گرامماتىكا، نىسپىي سۆز.

relax [ri'læks] v. بوشماق، بوشاتماق، بوشاشماق، بوشاثلىق
قىلماق.

release [ri'li:s] ① v. قويۇپ بەرمەك، بوشاتماق، چىكارماق، خالاس
قىلماق، ئازاد قىلماق. ② ئېلىپ تاشلىماق. ③ ئېلان قىلماق، تار-
قاتماق، ② n. II. قويۇپ بېرىش، بوشىتىش، چىقىرىش، خالاس قە-
لىش، ئازاد قىلىش.

reliable [ri'laiəbl] adj. ئىشەنچلىك.

relife [ri'li:f] ① n. (ئەندىشە، دەرد، ئازابلىنىش قاتارلىقلاردىن)
پېنىكلەش، قۇتزۇلۇش، خالاس بولۇش. ② ياردەم، ئىجتىمائىي يار-
دەم، قۇتقۇزۇش. ③ (سېخلاردا) نۆۋەتلەشىش؛ نۆۋەتەشكۈچى. ④
yardehmeçى قوشۇن؛ مۇھاسىرىدىن قۇتوولدۇرۇش.

relieve [ri'li:v] ① (ئەندىشە، دەرد، ئازابلىنىش قاتارلىقلارنى)
پېنىكلەتمەك، ئازايىتماقي، خالاس قىلماق. ② ياردەم قىلماق، ياردەم
بەرمەك، ئىجتىمائىي جەھەتىسىن ياردەم بەرمەك. ③ نۆۋەت ئالماش-
تۇرماق.

religion [ri'lidʒən]	دين. ② ئېتىقاد.
religious [ri'lidʒəs]	① دينىي. ② ئىخلاصمن، تەقۋادار، دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان.
reluctance [ri'lʌktəns]	①n. ئەپلەپ-سەپلەش، بىر ئامال قىدلىش. ② خالىمىاسلىق، ئىلاجىسىزلىق.
rely [ri'lai]	v. ئىشەنمك، تاياماق.
remain [ri'mein]	①v. ئېشىپ قالماق، قېپقالماق، قالماق، ساقلمىدە. ② ئىشىپ قالماق، ساقلىماق.
remainder [ri'meində]	①n. «ماپىماتىكا»، قالدۇق، ئېشىنىدى. ② ئېشىپ قالغان ئادەم (نەرسە).
remark [ri'ma:k]	I ①v. دىققەت قىلماق، كۆزەتمەك، قارىماق. ② بايان قىلماق، سۆزلىمەك، باھالىماق، باها بىرمەك.
	II ①n. دىققەت قىلىش، كۆزىتىش، قاراش. ② بايان، سۆھبەت، پىكىر.
remarkable [ri'ma:kəbl]	adj. دىققەت قىلىشقا ئەرزىيدىغان، باش-قىچە، ئۆزگىچە، ئاجايىپ.
remedy ['remidi]	I ①n. داۋالاش. ② دورا بۈيۈملەرى.
	③ تولۇقلاش، ئەسلىگە كەلتۈرۈش. II ①v. دورا قىلماق، داۋالماق.
	② قۇتۇلدۇرماق، ئەسلىگە كەلتۈرمەك.
remember [ri'membə]	①v. يادىدا تۇتىماق، ئېسىدە ساقلىماق. ئې-سەكە ئالماق. ② ... كە سالام ئېيتىماق:
	Remember me kindly to him.
remembrance [ri'membrəns]	①n. خاتىره، ئەستە تۇتۇش، ئېسىدە (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) ساقلاش. ② تۇتۇۋلىش قابىلىيتسى. ③ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) سالام، سالام ئېيتىش.
remind [ri'maind]	v. ئەسلەتمەك، ئېسىگە ئالماق، سەمىگە سېلىپ قويىماق.

- reminiscence** ['remi'nisns] n. خاتىرە، ئىسلىمە.
- remnant** ['remnənt] ①n. قالدۇق، ئېشىندى. ② پارچە رەخت.
- remo(u)ld** [ri:'məuld] v. ئۆزگەرتىمەك.
- remote** [ri'məut] ①adj. يىراق، ئۆزاق. ② مۇناسىۋتى يىراق.
- ③ كىچىك، ئاز، ناھايىتى ئاز، ئازغۇنە.
- remove** [ri'mu:v] ①v. مىدىرىلىماق، مىدىرلەتماك، يوتىكىمەك، يوتى.
- كەلمەك. ② ئېلىپ كەتمەك. ③ ئۆي كۆچمەك، كۆچمەك.
- ④ چىقىرىۋەتمەك، ۋەزبىسىدىن ئېلىپ تاشلىماق.
- rend** [rend] ① (rent, rent [rent]) v. ئايىرىلىماق. ② يىرتماق، يىرتىپ تاشلىماق، يىرتنىۋەتمەك.
- render** ['rendə] ① جاۋاب قايتۇرماق، ئاقلىماق. ② بىرمەك، كۆر-
- سەتمەك، قىلماق. ③ (ئويۇن) قويماق. ④ ترجمە قىلماق.
- ⑤ قايناتماق، ئېرىتىمەك (ماينى).
- renew** [ri'nju:] ①v. يېشىلىماق، قايتىدىن يولغا قويماق، ئىسلىگە كەلتۈرمەك.
- كەلتۈرمەك. ② تولۇقلىماق، ئىسلىگە كەلتۈرمەك.
- renounce** [ri'nauns] ①v. ۋاز كەچمەك (هووقۇق، تەلەپ قاتارلىقلار). ② دىن) ... بىلەن مۇناسىۋەت ئۆزگەنلىكىنى رەسمىي ئېلان قىلا-
- ماق. ③ تانماق، تېنىۋالماق، ئېتىراپ قىلماسلق، ئىنكار قىلماق.
- renown** [ri'naun] n. ئاتاق-ئابرۇيى، ئابرۇيى، شۆھەرت، ئىناۋىت.
- rent¹** [rent] v. ←rend.
- rent²** [rent] n. ئىجارە، ئۆي ئىجارىسى؛ يەر ئىجارىسى؛ ئىجارە پۇلى.
- repaid** [ri'peid] v. ←repay.
- I ①v. رېمونت قىلماق، تۆزىمەك، تۆزەتمەك، ياسماق، ئۇڭشىماق. ② تۆزەتمەك (خاتالىقنى).
- II n. ياساش، رې-
- مونت قىلىش، ئۇڭشاش.
- repay** [ri:'pei] v. ① repaid [ri:'peid] : repaid [ri:'peid]) ② ماق، بىرمەك. ③ جاۋاب قايتۇرماق، ئاقلىماق.

repeat [ri'pi:t]	① v. تکرارلماق، قایتیلاش، ياد ئوقۇماق، يادلىماق. ② n. تکرارلاش، قایتىلش.
repeatedly [ri'pi:tidli]	adv. تەكرار، قايتا، قايتا-قايتا.
repel [ri'pel]	v. ① چېكىندۈرمەك، ـing : ~led) ② ياندۇرماق، رەت قىلماق، باش تارتىماق. ③ كۆڭلىنى ئاغرىتىماق، رەن-جىتىمەك، ئازار بىرمەك.
repent [ri'pent]	v. پۇشايمان قىلماق، ئۆكۈنەمەك؛ توۋا قىلماق.
repetition ['repitishən]	① n. تەكرارلاش. ② يادلاش، ياد ئوقۇش.
replace [ri'pleis]	① v. جايىغا قويىماق، ئورنىغا قويىماق، ئورنىغا دەسىتىمەك. ② تولۇقلىماق، قوشۇمچە قىلماق. ③ يەڭىگۈشلىمەك، ئالماشتۇرماق.
reply [ri'plai]	I. v. جاۋاب بىرمەك، جاۋاب قايتىرۇماق. II. n. جاۋاب، جاۋاب قايتىرۇش.
report [ri'po:t]	I. ① خەۋەر قىلماق، دوكلات قىلماق. ② مەلۇم [ri'po:t] قىلماق، تىزىمغا ئالدىرماق. II. ① n. دوكلات، خەۋەر، ئاخبارات، مەلۇمات. ② رىۋايمەت، ئىغۇزا. ③ ئابروي، شۆھەرت، ئىناۋەت. ④ بومبا ئاۋازى.
reporter [ri'po:tə]	n. مۇخبىر، خەۋەرچى.
repose [ri'pəuz]	I. ① دەم ئالماق، ئارام ئالدىرماق؛ خاتىرجەم ـىخلىماق. ② ئىشەنمەك، تايامماق. II. n. دەم ئېلىش، ئارام نېـلىش؛ تىنچ ئۇخلالاش. ③ تىنچلىنىش، خاتىرجەملەك.
represent ['repri'zent]	① ئىپادىلىمەك، كۆرسىتمەك، بىلدۈرمەك. ② تەسۋىۋۇر قىلماق، سۈرەتلەمەك. ③ ۋەكىللەك قىلماق.
representation ['reprizən'teifən]	① n. ئىپادە. ② تەسۋىر. ③ سۈرەت. ④ ئىزاهات، چۈشەندۈرۈش. ⑤ ئىپادىلەش. ⑥ ۋەكىل، ۋەكىللەك هوقۇقى.
representative ['repri'zentətiv]	I. ① adj. ۋەكىللەك، ۋەكىل.

- خاراكتېرلىك.** ② ۋاكالىت تۈزۈمىدىكى. I. ① ۋەكىل، ۋەكالىتلەن باشقۇرغۇچى. ② (ئامېرىكا تىلىدا) پارلامېنت ئىزاسى. ③ تىپ. II. v. ئېيبلىمەك، تاپا-تەن قىلماق، كايىماق. [ri'prəutʃ] reproach [ri'prəutʃ] ①n. ئىيىب، ئېيبلەش. ② خورلۇق. ③ ئۇييات، نومۇس. II. v. ①n. تىقلىد قىلىپ ئىشلىمەك، ئىشلىمەك، تىشلىمەك، تىشلىمەك. ② كۆپەيتىش، نەسىل قالدۇرۇش. ③ تىرىلىمەك، قايىتا ئۇنەمەك. قايىتا يېتىلىمەك، قايىتا ئۇندۇرمەك، تىرىلىدۇرمەك.
- republic** [ri'publik] n. جۇمهۇرىيەت: the People's Republic of China. جۇڭخوا خلق جۇمهۇرىيەتى.
- republican** [ri'publikən] adj. I. ①n. (ئامېرىكا) جۇمهۇرىيەت، رېسپۇبلىكا. ② جۇمهۇرىيەت پارتىيە ئىزاسى، جۇمهۇرىيەتنى ھىمايە قىلغۇچى.
- reputation** ['repju:t̬eifən] n. ئابرويى، ئاتاق ئابرويى، شۆھرەت، ئىناۋەت.
- request** [ri'kwest] I. ①n. ئىلتىماس، تىلەپ. ② لازىملىق، كې-. ③ تىلەپ قىلماق، ئېھتىياجلىق. II. v. ئىلتىماس قىلماق، ئۆتۈنۈپ سورىماق، مۇراجىئەت قىلماق، تىلەپ قىلماق.
- require** [ri'kwaiə] v. ①n. تىلەپ قىلماق، مۇراجىئەت قىلماق، بۇيى-. ② مۇھتاج بولماق، لازىم بولماق، كېرەك بولماق.
- requirement** ['ri'kwaiəmənt] n. ①n. تىلەپ. ② مۇھتاجلىق، مۇھتاجلىق نىرسە.
- requisite** ['rekwizit] I. ①n. لازىمەتلىكلىر، زۆرۈر بۇيۇملار. ② زۆرۈر، كەم بولسا بولمايدىغان. II. adj. زۆرۈر، كەم بولسا بولمايدىغان.
- rescue** ['reskju:] I. v. قۇتقۇزماق، قۇتۇلدۇرماق. ①n. قۇتقۇزۇش، [go]to the ~[sb,s~] ② come (بىراۋىنى) قۇتقۇزماق، قۇتۇلدۇزماق.
- research** [ri'sə:tʃ] I. ①n. تەتقىق قىلىش. ② تەكشۈرۈش.

I ① تەتقىق قىلماق. ② تەكشۈرمەك.

v. گۇخىشماق، ئۇخشاشماق، ئۇخشاش بولماق. []
resent [ri'zent] ① قانائەتلەنەسلەك. ② يامان كۆرمەك، نەپ-
رەتلىئەنمەك، غۇزەپلەنەمەك.

reservation ['rezə'veiʃən] ① ساقلاش، يوشۇرۇن ساقلاش.
② يوشۇرۇپ قويۇلغان نەرسىلەر. ③ تۆزۈش، ئالدىنىڭا بېلگىلەش،
ئالدىن كېلىشىپ قويۇش.

reserve [ri'zəv] ① ساقلىماق، ساقلاپ قالماق. ② ئالدىن
تۆزۈمەك، ئالدىنىڭا بېلگىلەمەك، ئالدىن كېلىشىمەك، ئالدىن سۆزلىد-
شىپ قويىماق. ① زاپاس، زاپاس نەرسىلەر. ② زاپاس قوشۇن.
③ تۆزىنى تۇتۇۋېلىش.

reservoir ['rezəvwa:] n. سۇ ئامېرى.

reside [ri'zaɪd] v. تۈلتۈرەقلاشماق، ماكان تۇتىماق، تۇرماق، ② تۇۋە
بولماق، مەنسۇپ بولماق، تەئىللۇق بولماق.

residence ['rezidəns] n. تۇرار جاي، تۇرالغۇ، ئۆي-جاي، تۇ-
روشلۇق جاي.

resident ['reziuənt] I adj. تۇرۇشلۇق، تۇرىدىغان. II n. ئاھالە.

residue ['rezidju:] n. قالدۇق، داشقال، ساقلاندى.

resign [ri'zain] ① ئىستېپا بىرمەك (خىزمىتىگە). ② ۋاز
كەچمەك، تاشلىماق. ③ ئىتائىت قىلماق، بويىسۇنماق، چىداشلىق بىر-
مەك، بىرداشلىق بىرمەك، چىدىماق.

resin ['rezin] n. دېۋىرقاي، سېغىز.

resist [ri'zist] ① قارشى تۇرماق، قارشىلىق كۆرسىتمەك.
② چىداشلىق بىرمەك، چىدىماق، بىرداشلىق بىرمەك.

resistance [ri'zistənc] ① n. قارشى تۇرۇش، قارشىلىق كۆرسىتىش.
② قارشىلىق كۈچ.

resolute ['rezəlu:t] adj. قەتىئى، كەسکىن.

resolutely ['rezəlu:tli] adv. قەتىئى، كەسکىن.

resolution [rɪ'zeə'lju:ʃən]	① ثراوه، نیهت، قەتئىي نىيەت. ② قارار، بىلگىلىمە. ③ ئاجىرىتىش، ئانالىز قىلىش. ④ ھەل قىلىش، بىر تەرەپ قىلىش.
resolve [ri'zolv]	I ① قەتئىي نىيەتكە كەلمەك، ثراوه قىلماق، قارار قىلماق. ② ئاجىراتماق، ئانالىز قىلماق، ھەل قىلماق، جاۋاب بىرمەك. ① ثراوه، نیهت، قەتئىي نىيەت. ② قەتئىي، كەسکىن.
resort [ri'zo:t]	I ① ياردەم سورىماق، مەدەت تىلىمەك، مۇ- راجىئەت قىلماق. ② ئىشلەتمەك، پايىدىلانماق، قوللىماق. ③ دائىم بارماق، پات-پات بارماق. ① n. ① چارە، ئۇسۇل، ۋاستە. ② يۆلەنچۈك، ھىمات، ھامىي. ③ مەنزىربىلىك جاي.
resound [ri'zaund]	I ① تۇۋەرنەمەك (ئاۋاز). ② ۋىڭلىدىماق، غو- ڭۈلىدىماق، ئەكس سادا چىقارماق.
resource [ri'sɔ:s]	n. (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) بايلق مەنبىسى، مەنبىه. ② ۋاستە، ئۇسۇل، تاكتىكا.
respect [ris'pekt]	I ① ئېھىترام، ھۆرمەت، ھۆرمەت قىلىش. ② دىققەت قىلىش، ئېتىبار بېرىش. II v. ھۆرمەتلىمەك، ھۆرمەت قىلماق [to] ~of in هىقىقىدە، توغرىسىدا with ~to هىقىقىدە، توغرىسىدا، ئائىت، pay one's~to sb. بىراۋغا سالام يوللىماق، ئېھىترام بىلدۈرمەك.
respectful [ris'pektful]	I adj. ① ھۆرمەتلىك، ھۆرمەتكە تولغان. ② ئىددەبلىك.
respective [ris'pektiv]	adj. ھەر كىم، ھەرقايىسى، ھەربىر.
respectively [ris'pektivli]	adv. ئايىرم، ئايىرم-ئايىرم ھالدا، ھەرقايىسى، ھەربىرسى.
respond [ris'pɔnd]	v. جاۋاب بىرمەك. ② ئاۋاز قوشماق.
response [ris'pons]	I ① جاۋاب، جاۋاب بېرىش. ② ئاۋاز قوشۇش.

- responsibility** [ris'pənsə'biliti] ① مەسئۇلىيەت، جاۋابكارلىق. ② بۇرج، ۋەزپە، مەجبۇرىيەت.
- responsible** [ris'pənsəbl] ① adj. مەسئۇلىيەتچانلىق، جاۋابكارلىق. ② ئىشىنچلىك، ئىستايىدىل.
- rest¹** [rest] I. n. دەم ئېلىش، ئارام ئېلىش، تەنەپپۇس: take [have] a~ دەم ئالماق. II. v. ① دەم ئالماق، ئارام ئالماق، ئارام ئالدۇرماق. ② يۆلەندۈرمەك، تايىاندۇرماق || on [upon] ~ تايىانماق، ئاساسلانماق.
- rest²** [rest] ~ قالغىنى، باشقىسى. [the]
- restaurant** ['restərənt] n. ئاشپۇزۇل، ئاشخانا، رېستوران.
- restless** ['restlis] ① adj. غەمكىن، پەرشان. ② تۇراقسىز. ③ دەم ئالىغان، دەم ئالدۇرالىغان.
- restore** [ris'rɔ:] ① v. قايتۇرۇپ بىرمەك، قايتۇرۇلماق (يوقالـ خان نەرسىلەر). ② ئىسلىگە كەلەمەك، قايتىدىن يولغا قويىماق، رېـ مونت قىلىپ ئىسلىگە كەلتۈرمەك، ئۇڭشىماق.
- restrain** [ris'trein] ① v. (ئۆزىنى) تۇتۇۋالماق، (ھېسىياتىنى) بېسىۋالماق. ② (بىراؤنى مەلۇم ئىش ھەرىكەتىن) توسماق، توـ تاتماق، چەكلىمەك.
- restraint** [ris'treint] ① n. چەكلىش، توسوش، توختىش. (ئۆزىنى) تۇتۇۋېلىش، (ھېسىياتىنى) بېسىۋېلىش.
- restrict** [ris'trikt] v. چەكلىمەك، يول قويىاسلىق، توسماق.
- restriction** [ris'trikʃən] I. n. چەكلىمە، ئاسارەت، چەك.
- result** [ri'zʌlt] ① v. ... سەۋەبىتىن ... بولماق، ... بولماق. ② [~from] n. ... كېلىپ چىقماق، ... لىقتىن ... بولماق.
- نەتىجە، مۇۋەپىدقىيەت، ئۇنۇم. II. (ماتېماتىكا، ھېسابلاش نەتىجىـسى، جاۋاب سان || ... as a ~of ... نىڭ نەتىجىسىدە.

- ① قایتىدىن باشلىماق، قايىتىدىن داۋاملاش. **resume** [ri'zju:m] تۈرماق. ② ئەسلىگە قايىتماك. ③ قايىتىدىن ئېرىشىمك.
- retain** [ri'tein] v. ساقلاب قالماق، ساقلىماق. ② تەكلىپ قىلماق (ئادۇۋكاتنى). ③ داۋاملاشتۇرماق.
- retard** [ri'ta:d] v. ① توسماق، توسالغۇلۇق قىلماق، دەخلى قىلماق. ② ئاستىلاتماق؛ كېچىكتۈرمەك، كېينىگە سۈرمەك.
- retell** ['ri'tel] v. قايىتىدىن سۆزلىمەك، تەكتىلىمەك، يەن بىر قېتىم ئېيتىماق.
- retire** [ri'taiə] v. ① پېنسىيىگە چىقماق، پېنسىيىگە چىقارماق؛ خىز. ② مەتىسىن چېكىنەك، خىزمەتتىسىن بوشاتماق. ③ چېكىنەك، چېكىندۈر-مەك. ④ ئايىرلىماق، چەتنىمەك.
- retired** [ri'taiəd] adj. ① پېنسىيىگە چىققان؛ خىزمەتتىسىن بوشازىن، خان، خىزمەتتىسىن چېكىنگەن. ② جىمجىت، تىنچ.
- retreat** [ri'tri:t] I. v. «ھەربىي»، قايىتۇرۇپ كەتمەك، چېكىن-دۇرمەك، چېكىنەك. II. n. قايىتۇرۇپ كېتىش، چېكىنىش، چېكىن دۇرۇش.
- return** [ri'tə:n] I. v. ① قايىتۇرماق، قايىتىپ كەلمەك، قايىتىپ بارماق. ② ياندۇرماق، ياندۇرۇپ بىرمەك، قايىتۇرماق. ③ جاۋاب بىرمەك. ④ دوکلات قىلماق، مەلۇم قىلماق. ⑤ سايىلماق.
- II. n. ① قايىتىش. ② جاۋاب، جاۋاب قايىتۇرۇش. ③ دوکلات.
- III. adj. قايىتىپ كېلىدىغان، قايىتىپ كەلگەن: (ticket) ~ a بېرىپ كېلىش بېلىتى.
- reveal** [ri've:l] v. ① پاش قىلماق، ئاشكارىلىماق، ئاشكارىلاپ قويماق. ② كۆرسەتمەك، ئىپادىلىمەك، نامايان قىلماق.
- I. v. ① شىيدا بولماق، ھېرس بولماق، ياخشى كۆرمەك. ② ئىنتايىن خۇشال بولماق، شاد-خۇراملىققا چۈممەك؛ ئويۇن-تاماشا قىلماق. II. n. ئىنتايىن خۇشال بولۇش، شاد-خۇراملىققا چۈ-

revenge [ri'vendʒ] I. v. ئەنت ئالماق، ئۆچ ئالماق، قىساس ئالا. II. حاقدىقىتىقىم ئالماق. n. ئۆچ ئېلىش، ئىنتىقىم، ئىنتىقىم ئېلىش، ئۆچمەنلىك.

revenue ['revinju:] n. كىرىم، يىللەق كىرىم (مملىكتىنىڭ)؛ دارامەت.

reverence ['revərəns] I. n. ھۆرمەت، ھۆرمەتلەش، ئىززەت. II. ئىكراام. v. ھۆرمەتلەمەك، ئىززەت-ئىكراام بىلدۈرمەك.

reverend ['revərənd] ①adj. ھۆرمەتلىك، قىدىرىلىك. [the R—] ②n. پۆپ (ئاتاقنى ئىپادىلەشكە ئىشلىتىلىپ، گە قىسقارتىلىپ يېزلىدۇ).

reverse ['rɪvəs] I. adj. قارىمۇ قارشى، ئەكسىچە، تەتۈرسىچە، ئاسى-تسن-ئۆستۈن قىلىنغان. II. [the ~] ①n. قارىمۇ قارشىلىق، قارىمۇ قارشى قىلىش. ② ئاستىن-ئۆستۈن قىلىش. ③ سەلبىي. ④ كەينى (ئارقا) يۈزى. ⑤ مەغلۇبىيەت. I. v. ① ئاستىن-ئۆستۈن قىلىندا-حاق. ② تەتۈر ئايلاندۇرماق. ③ قايتۇرۇۋۇلماق، ياندۇرۇۋۇلماق، ئەمەلدىن قالدۇرماق، ئېلىپ تاشلىماق.

review [ri'vju:] I. ①v. تەكراىلىماق، پىشىشلىماق. ② ئەسلامەك. [] ② كۆرەك قىلىماق، كۆرەكتىن ئۆتكۈزۈمەك، كۆزدىن كەچۈرمەك. ③ باھالىماق، باها بىرمەك (يېڭى كىتابلارغا). II. ①n. كۆرەك، پارات. ④ باها، باھالاش.

revisionism [ri'vizənizəm] n. رېۋىزىئونىزم. شىۇچىڭچۈمى.

revisionist [ri'rižənist] رېۋىزىئونىست، شىۇچىڭچۈمىچى.

revive [ri'vaiv] v. ① تىرىلمەك، تىرىلدۈرمەك؛ گۈللەندۈرمەك، گۈللەندۈرمەك، ئويغانماق، ئويغانماق، جانلانماق، جانلانماق. ② ئەسىلىگە كەلمەك، ئەسىلىگە كەلتۈرمەك (سالامەتلىك كۈچ-قوۋۇ-ۋەت ياكى بۇرۇنقى ھالىتىنى).

revolt [ri'veault] I. v. قارشى چىقماق، قارشى تۇرماق؛ ئاسىلىق قىلا-

ماق؛ قوزغلالاڭ كۆتۈرمەك.	n. قارشى تۇرۇش؛ ئاسىيلىق قد-
لمىش؛ قوزغلالاڭ كۆتۈرۈش.	
revolutionary [’revə’lu:ʃnəri]	①adj. I ئىنقلابىي.
	② ئايلىنىدىغان، ئايلانما. II n. ئىنقلابچى.
revolution [’revə’lu:ʃən]	① n. ئىنقلاب. ② ئايلىنىش (بىر) ئايلىنىش (چاق).
revolve [ri’vəlv]	①v. ئايلانماق، ئايلاندۇرماق. ② توپلىماق، توبىلانماق، خېمال سۈرمەك.
reward [ri’wɔ:d]	①n. ھق، تاپان ھدقىقى. ② مۇكاپاپات پۇلى.
	①v. II ھق بىرمەك. ② مۇكاپاپات بىرمەك، مۇكاپاتلىماق.
rewrite [’ri’rait]	rewritten [’ri:’rəut] v. I rewriting [ri:’ritn] n. ئۆزگەرتىپ يازماق، قايتا يازماق.
rhyme, rime [raim]	①n. قاپىيە، قاپىيداش سۆز. ② قاپىيداش [raim] شېئىر. II v. قاپىيىگە سالماق، قاپىيىلەشتۈرمەك.
rib [rib]	قوۋۇرغا، قوۋۇرغا سۆڭىكى.
ribbon [’ribən]	n. لېنتا، تاسما، پوتا.
rice [rais]	①n. شال. ② گۈرۈج، گۈرۈج تاماق.
rich [ritʃ]	①adj. باي، باياشات. ② مۇنبىت، ئۇنۇملۇك. ③ (پىمەكلىك، مايلق) تەمىلىك. ④ (رەڭ) قويۇق، قېنىق. ⑤ (ئاۋاز) يېقىمىلىق، سىلىق. ⑥ (جانلىق تىلدا) قىزىق، كۈلكە. لىك.
riches [’ritʃiz]	n. (كۆپلۈك) بايلىق.
rid [rid]	v. (~, ~; ~, ~ded; ~ding) قۇتۇلماق، قۇتۇلـ. دۇرماق، ئېلىپ تاشلىماق، خالاس قىلىماق.
ridden [’ridn]	adj. II . ride↔v. I كوتىرول قىلىنغان.
riddle [’ridl]	n. تېپىشماق.
ride [raid]	v. ① مىنەمەك؛ (ridden [’ridn] : rode [’rəud]) I

- چۈشىمەك، ئولتۇرماق. ② (ئات ۋە باشقىلارغا) مىنىپ ئۆتمەك، ئاردىلاب چىقماق. ③ لەيلىمەك، ئاقماق. ①n. ② سىپىت قاتارلىقلارغا). ② چۈشۈش، ئولتۇرۇش.
- rider** [ˈraɪdə] ① مىنگۈچى (ئات، ۋېلىسىپىت ۋە باشقىلارغا). ② قوشۇمچە (ھۆججەتىڭ). ③ قوشۇمچە پۇل.
- ridge** [ridʒ] ① بدل، قىر. ② چوققا. ③ قىرىلىماق I. ④ ئېتىز-ئېرىقلارنى).
- ridiculous** [riˈdikjuləs] كۈلكلىك، قىزىق، بىمەنە، خۇنوك.
- rifle** ['raifl] n. مىلتىق.
- right¹** [rait] ①adj. ① توغرا، مۇۋاپىق. ② سالامەتلەك، ساغ. ③لامىق. ④ تۈز. ⑤adv. ① توغرا، مۇۋاپىق، ھالاللىق بىلەن. ② پۇتۇنلىي، تەلتۆكۈس. ③n. ① توغرىلىق، ئادالىت، ھەققانىدەيەت، ھالاللىق. ② v. تۈزەتەمەك، توغرىلىماق، ئەسلىگە كەلتۈرمەك.
- right²** [rait] adj. ① توڭ، توڭ يۈزى. ② adv. ئوڭغا، توڭ تەرەپكە، توڭدا. ③n. ① توڭ، توڭ تەرەپ. ② توڭچى.
- righteous** ['raɪtʃəs, 'raɪtjəs] adj. ئادالىتلەك، توغرا، ئادىل؛ تۈز، تۈپ تۈز.
- rightist** ['raɪtɪst] I. n. توڭچى. ② adj. توڭچىلىق، توڭچىلار.
- rill** [ril] n. ئېرىق، دەريا.
- rim** [rim] I. ①n. قىر، گىرۋەك. ② كۆزەينەك جازسى. ③ چاق [rim] تاپىنى، چاق ئۇلتىشى. ④v. ①med (～ming) ～med (～ming) قىر سالـ. ② حاق، رام ياسىماق، گىرۋەك تۈتمەق.
- rhyme** [raɪm] = rhyme.
- ring¹** [riŋ] I. ①n. ھالقا، ئايلانما. ② ئۆزۈك. ③ مۇشتلىشىش مەيدانى؛ ئايلانما بىيگە مەيدانى. ④v. مۇھاسىرىگە ئالماق، قورشىماق، قورشۇۋالماق.
- ring²** [riŋ] I. ① (rung [rʌŋ] : rang [ræŋ]) v. ۋېڭىلدىماق، ۋېڭىلـ.

داتماق.	② (قوڭغۇراق) جاراڭلىماق.	③ قوڭغۇراق كۇنۇپكىسىنى بېسىپ خەۋەر قىلماق.
سادا ئاڭلۇنماق	①n. ॥ ~sb. up	جاڭ ئاۋازى، چەپلىق ئاۋازى.
riot [’raiət]	I ①n. تۆپلاڭ، پاراكەندىچىلىك.	شاللاقلق ② شاللاقلق
riparian [’ri:pəriən]	I ①v. باراقسان.	تۆپلاڭ كۆتۈرمەك.
rip [rip]	I ①v. (~ping , ~ped) يىرتماق، يىرتىلماق.	شاللاقلق قىلماق.
ripe [raip]	I ② n. يارماق، يېرىلىماق، ئاجرىماق، ئاجراتماق.	يىرىق، چاڭ؛ يىرتىق.
ripen [’raipən]	I v. پىشماق، يېتىلمەك.	adj. پىشىق، پىشقان، يېتىلگەن.
ripple [’ripl]	I ①n. مەين دولقۇن.	② ئېگىز-پەس ئاۋاز.
rise [raiz]	I ①v. (risen [’rɪzn] : rose [rəuz]) تۇرماق، قوب.	I ② n. داۋالغۇماق، داۋالغۇتماق، مەين دولقۇن پەيدا قىلماق.
risk [risk]	I n. خەۋىب، خەتىر، خېبىم-خەتىر ॥ take [run] ~s	I ③ كۆپەيمەك، كۆپەيتىمەك.
rival [’raivəl]	I adj. قارىسىنى، رىقابىتلىكىن.	④ تۇسمەك، چىقماق.
river [’rivə]	I n. قارشى، رىقابىتلىكىن.	⑤ تۇغۇلماق.
rivet [’rivit]	I n. قالپاقلق مىخ.	⑥ قوزغىلاڭ كۆتۈرمەك
		پەيدا بولماق، كېلىپ چىقماق.
		يانتۇلۇق، يانتۇ يدر.
		② تۇرلۇش، كۆتۈرۈلۈش.
		③ كۆپىش، كۈچىش.
		④ مەنبە.
		ماق.
		I ⑤ تەۋەككۈل قىلىش، خەتىرگە كۆز يۈمۈش.
		I ⑥ خەۋىپكە قارىماسلق، خەتىرگە قارىماسلق،
		I ⑦ تەۋەككۈل قىلىق، قاراملىق قىلا.
		I ⑧ مەك، قارشىلاشماق، تۈزەڭىگە سوقۇشتۇرماق.
		I ⑨ دەريا.

② سالماق. ③ تکلیپ قاریماق، دىقىمت قىلماق.

road [rəud] n. يول، تاشىول، چوڭ يول.

roadside [’rəudsaid] I. n. يول بىمى. II. adj. يول بويىدىكى، يول بويىنىڭ.

roam [rəum] v. سەيىلە قىلماق.

roar [rɔ:] I. n. ھۆركىرەش، گۈركىرەش، ۋارقىراش، نەرە تارتىش. II. v. ھۆركىرىمەك، گۈلدۈرلىمەك، ۋارقىرىماق، نەرە تارتىماق.

roast [rəust] I. v. قاقلىماق، قۇرۇتىماق. II. n. كاۋاپ.

rob [rɒb] v. : ~bed ; ~bing بولىماق، بۇلاپ تالىماق، بۇلاچىلىق قىلماق، بۇلاپ تارتىۋالماق.

robber [’rɒbə] n. بۇلاڭچى.

robe [rəub] ①n. ئۆزۈن چاپان. ② تالالق كىيمىم، مۇراسىم كەـ يىمىى، توپلۇق كىيمىم. ③ سوتچى كىيمىى.

rock [rɒk] n. تاش، تاغ جىنسلىرى؛ قورام تاش.

rocket [’rəkit] n. راكېتا.

rocky [’rəki] ①adj. تاشلىق، تاشتەك، تاشقا ئوخشايدىغان. ② (جانلىق تىلدا) تۇراقتىز.

rod [rɒd] n. خادا، بادرا. ② رود (ئۆزۈنلۈق ئۆلچەم بىرلىكى).

rode [rəud] v. ←ride.

rogue [rəug] ①n. لۇكچەك؛ ئۇششۇق. ② شوخ، كېپسىز.

roll [rəul] I. v. ①ئايلانماق، ئايلاندۇرماق، دومىلىماق، دومىلاتـ حاق. ② يۆگىمەك، يۆگەلمەك، تۇرمەك، تۇرۇلمەك، ئورساق، ئوـ رالماق. ③ ئايلىنىپ تۇتمەك، ئايلىنىپ يۇرمەك. ④ يابىلاقلىماق، يابىلاقلانماق. ⑤ چايقىماق، چايقالماق، سىلكىمەك، سىلكىنىمەك،

بىر ئۇرلەپ، بىر پەسىيىپ تۇرماق. ⑥ گۈلدۈرلىمەك || in ~ ئۆركەشلەپ كەلمەك، ئارقا-ئارقىدىن كەلمەك /on ~ تىز ئۆتۈپ كەتمەك، ئاققان سۇدەك ئۆتۈپ كەتمەك /up ~ up ① ئورساق، تۇرمەك، يۆگىمەك. ② قوشماق، كۆپەيتىمەك (سانلارنى). ③ (جانلىق تىلـ

دا) پېتىپ بارماق، پېتىپ كەلمەك. ॥ ①n. (بىر) ئورام، باغلام.

② تولۇق. ③ گۈلدۈرلەش ئاۋازى. ④ ئىسىلىك، يوقلىما.

roller [rəʊlə] ② يول چىڭداش ماشىنىسى. ①n.

Roman [rəʊmən] adj. رىم، رىم كاتولىك دينىنىڭ، رىمنىڭ، رىم.. لىقىنىڭ.

romance [rə'mæns] ①n. ھېكايدى، رىۋايەت. ② لەتىپە، ئاجايىپ. غارايىپ ۋەقە. ③ ھېكايدى بىياتى.

romantic [rə'mæntik] adj. رومانسلىك، خىياللىپەست، خىيالى.

romanticism [rə'mæntisizəm] n. رومانسزم.

roof [ru:f] ①n. ئۆگزە. ② چوققا.

room [rum] ①n. ئۆي. ② سورۇن، جاي؛ بوشلۇق. ③ ئىمكانييەت، پۇرسەت.

rooster ['ru:stə] n. خوراز.

root [ru:t] I. ①n. ئۆسۈملۈك، يىلتىز. ② يىلتىز قىسىم (چىش ۋە [ru:t] تۈكىلەرنىڭ). ④ تىل تۈۋى. ⑤ «گرامماتىكا» سۆز تومۇرى. ⑥ مەنبە، تۈپ سەۋەب. ⑦ «ماتېماتىكا» يىلتىز، يىلتىز كۆرسەت. كۈچ ॥ ①v. ② يىلتىز تارتىماق. ③ مۇقىملاشماق [out ~ up] يىلتىزىدىن قومۇرۇپ تاشلىماق.

I. ①n. ئارغامچا، ئارقان. ② (بىر) تىزىق، زىخ give [rəup] ~ (plenty of) sb. بىراۋغا خالغانچە ھەرىكەت قىلىش ئەركىنلىكى بەرمەك / ~s know the تېگى-تەكتىنى بىلەمەك، تېگى-تەكتىگىچە چۈشىنەمەك. ॥ v. باغلىماق، چىڭىپ قويىماق، چۈشىپ قويىماق.

rose¹ [rəuz] v. ←rise.

rose² [rəuz] ①n. ئەترىگۈل، قىزىلگۈل، گۈلسۈرۈخ. ② ئەترىگۈل رەڭ، قىزىلگۈل رەڭ.

rosy ['rəuzi] ①adj. ئەترىگۈل رەڭلىك، قىزىلگۈل رەڭلىك، قىزىلگۈل رەڭدىكى. ② يورۇق، پارلاق، نۇرلۇق، شانلىق.

rot [rət] I. v. : ~ting : ~ted : ~ted (چىرىمەك، چىرتىمىدەك،

- سېستماق، سېستماق، ئېچىماق، ئېچىتماقدا؛ چىرىكلىشىمەك.
II ① چىرىش، چىرىكلىشىش. ② (جانلىق تىلدا) قۇرۇق گەپ،
بىكار گەپ.
- rotate** [rəʊ'teit] ① ئايلانماق، ئايلاندۇرماق. ② نۆۋەتلەشمەك،
نۆۋەتلەشتۈرمەك. ③ نۆۋەتلەشتۈرۈپ تېرىماق.
- rotation** [rəʊ'teiʃən] ① ئايلىنىش، ئايلاندۇرۇش. ② نۆۋەت،
نۆۋەتلەشىش. ③ نۆۋەتلەشتۈرۈپ تېرىش.
- rotten** ['rɒtn] adj. چىرىك، چىرىكلىشىكەن، سېسىق، سېسى-
خان، بۇزۇق، بۇزۇلغان.
- rough** [rʌf] I ① adj. يىرىك، قوپال؛ ئوڭغۇل-دوڭغۇل (كۆرۈنۈ-
شى). ② توڭ، قوپال، بىپەرۋا. ③ چالا، پۇتىمگەن، تولۇقىسىز،
يۈزەكى. II n. بىپەرۋا (ئادەم)، بىغەرەز. ② يىرىك مەھسۇلات.
III ① قالايمىقاتلاشتۇرماق، يىرىكلىشىتۇرمەك، قوپاللاشتۇرماق.
② قول ئۈچىدىاشلىمەك.
- roughly** ['rʌfli] I ① adv. قوپال، قوپاللىق بىلەن. ② قول ئۈچىدا.
③ تەخمىنەن، يۈزە. ④ چالا، يېرىم-يارتا.
- round** [raund] I ① adj. يۈمىلاق، دۈكىلەك، شارسىمان. ② بىر [raund]
ئايلانغان: a ~ trip ئايلىنىپ چىقىش. ③ تولۇق، پۇتون.
④ سىلق، لولىلىق، قۇۋۇق، تىل ياغلىمىلىق. II n.
شارسىمان نىرسە. ② ئايلانما يول. III ① adv. ئايلىنىپ، ئەگىپ:
~ چاق ئايلىنىپ ماڭىندۇ. ② ئەتراپتا، ئەتراپقا.
③ تەرەپ-تەرەپتىن، تەرەپ-تەرەپكە، تۆشىمۇ تۆشتنىن، بىر-بىرلەپ:
~ Hand these papers. ④ prep. ئايلىنىپ، بويلاپ، ئەتراپىدا: The earth moves
~ يەر شارى قۇياش ئەتراپىدا ئايلىنىندۇ. ⑤ walk: ئەگىپ:
~ a corner دوقۇمۇشتىن ئەگىپ تۇتمەك. ⑥ تەرەپ-تەرەپتىن،
تەرەپ-تەرەپكە، تەرەپ-تەرەپتە.
- v. ئويغانماق، ئويغانماق، قوزغىماق، قوزغالماق،

ئىلها ملانىماق، ئىلها ملاندۇرماق، ئىلها مام بىرمەك.

① n. يول، مؤسپە. ② (ھەربىي ئاتالغۇ، دائمىم [raut] تۈقولىدۇ) يۈرۈش بۈرۈقى.

routine [ru:t̬i:n] I. n. كۈندىلىك خىزمەت، دائمىي تەرتىپ. II. adj. كۈندىلىك، بەلگىلىك، دائمىلىق.

rove [rəuv] v. سېيە قىلماق، سەرگىردان بولۇپ يۈرمەك.

rover ['rəuvə] n. سەرگىردان.

row¹ [rəu] n. قاتار، رەت، تىزىق، سەپ.

row² [rəu] I. v. ھېيدىمەك (پالاق بىلەن كېمە ھېيدىمەك). II. n. (پالاق بىلەن) كېمە ھېيدەش.

row³ [rau] ① n. غۇلوھ، جىبدەل، جىبەللەشىش، ماجира، ماجىرا توغۇ. ② دۇرۇش. ③ ئىيىبلەش. ④ زاكوئلىشىش.

royal [rɔiəl] ① adj. پادشاھ، خان، پادشاھنىڭ، خان ئائىلىسى. ② n. تەتھەنلىك، كاتتا.

rub [rʌb] I. v. ① سۈركىمەك، سۈركەل. ② سۈركىمەك، داسلىنىپ كەتمەك (ئەت) ~ مەك، سۈركىلىپ كەتمەك، داسلىنىپ كەتمەك (ئەت) ~ down سۈرتمەك، سۈرتۈپ تازىلىماق /in/ ~ تەكرارلىماق off /out/ سۈرتمەك، تازىلىماق /up/ ~ سۈرتمەك، تازىلىماق، سۈرتۈپ پارقىراتماق. ② ئويغانىماق، ئىسىگە سالماق. II. n. ① سۈركەش، سۈركىلىش. ③ توسالغۇ، كاشىلا، پۇتلۇكاشاش.

rubber ['rʌbə] ① n. رېزىنکە. ② ئۆچۈرگۈچ.

rubbish ['rʌbiʃ] ① n. ئىخلەت، تاشلاندۇق، كېرىھەكىسىز نەرسى. ② لەدر. ③ قۇرۇق گەپ، بىكار گەپ، خام خىيال، بولمىغۇر ئوي.

ruby ['ru:bi] ① n. قىزىل ياقۇت. ② قىپقىزىل رەڭ.

rudder ['rʌdə] n. روول (كېمە ياكى ئايروپلاتنىڭ).

rude ['ru:d] ① adj. قوپال، ئەددەبىسىز، پالاكتى، تەربىيەلەنمى. ② گەن. ③ قاتىق، شىددەتلىك. ④ يېرىك، ئاددى.

- I ① داؤالغۇماق، تۈرمەك، تۈرۈلمەك، پۈرلەشمەك، [rʌfl] ruffle
- پۈرلەشتۈرمەك، قاتلاشماق، قاتلاشتۈرمەق. ③ ئاچىقلانماق، ئاچىجى-
قىنى كەلتۈرمەك، تېرىكىمەك، تېرىكتۈرمەك؛ ۋارقىراپ جارقىرە-
ماق. ④ قالايىقانلاشماق، قالايىقانلاشتۈرمەق.
- II ① پۈرمە، پۈرۈم. ② قورۇق.
- n. (كىچىك) گىلەم.
- rug** [rʌg]
- rugged [rʌgid] ①adj. ئېگىز-پىس. ② قورۇق، قورۇق باسقان، پۈرلەشكەن، تۈرۈلگەن. ③ قوبال، قاتىق، كەسکىن.
④ قىيىن، تەس، مۇشىقىتلىك. ④ (ئامېرىكا تىلىدا) ساغلام، قاۋۇل، كۈچلۈك.
- I ① يوقىلىش، گۈمران بولۇش، هالاكت. ② بالايىتايپت يىلىتىزى. ③ خارابە، خارابىلىك. II v. يوقاتىماق،
گۈمران قىلماق، هالاك قىلماق، بىتچىت قىلماق.
- rule** [ru:l]
- ①n. قائىدە، تەرتىپ، نىزام. ② قانۇن، دائىمىي ① قائىدە، قائىدە-يوسۇن، ئادەت. ③ ھۆكۈمرانلىق قىلىش.
تەرتىپ، باشقۇرماق، ھۆكۈمرانلىق قىلماق. ② ھۆكۈم
قىلماق. ③ سىزىق سىزماق (سىزغۇج قويۇپ).
- ① ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى، باشقۇرغۇچى.
③ سىزغۇج.
- ruler** [ru:le]
- I adj. ھۆكۈمران، ھۆكۈمرانلىق قىلىۋاتقان.
n. كېسىم، ھۆكۈم (قىلىش). II
- ruining** [ru:liŋ]
- I n. سۆز-چۆچەك، مىش-مىش گەپ، ئىغۇا، پىتنە-پاسات تارقاتىماق.
پىتنە-پاسات. II v. ئىغۇا تارقاتىماق، پىتنە-پاسات تارقاتىماق.
- rumo(u)r** [ru:mə]
- I v. ① يۈگۈرمەك، چاپ- ماڭماق، يۈرمەك (ماشىنا، پويىز، كېمە ۋە باشقىلار). ③ ئايلانماق، ئايلاندۇرمەق. ④ سوزماق، سوزۇلماق، داؤاملاشتۈرمەق. ⑦ (سو) ئاقماق. ⑧ . . . بولۇپ قالماق (كالى).

دن سوت چىقمايدىغان، قۇدۇققا سو يىغىلمايدىغان بولۇپ قالماق)
 . ⑨ يۈگۈرتمەك (كۆزىنى). ⑩ يېزىلماق. ⑪ قاچماق، قاچۇر-
 ماق. ⑫ تۇتمەك، تۇتكۈزمەك. ⑬ سانجىماق، سانجىلماق. ⑭
 ئورۇلماق. ⑮ باشقۇرماق، ئىداره قىلماق؛ ھېيدىمەك، ئىشلەتمەك.
 ⑯ سايىلام رىقابىتىگە قاتناشماق، مۇسابىقىلاشماق، تاسادىپىي تۈچىر-
 ماق / ~after ~ئىزدىمەك، ئىنتىلىمەك ① down توختاب قالماق.
 ② ئاجىزلاشماق / [short] low كەملىك قىلماق؛ خورىماق، سەرپ
 بولماق / ~out ① تۈگىمەك، تۈگەتمەك، ئاخىرلاشماق، ئاخىرلاش-
 تۇرماق. ② تومپىيىپ چىقىپ تۇرماق. ③ سوزماق، سوزۇلماق، ئاش-
 ماك، ئېشىپ چۈشمەك. ④ كۆزىن كەچۈرمەك، تەكرارىلىماق. ⑤
 (ماشىنا) سوقۇۋەتمەك، بېسىۋالماق / ~through ① (پۇل) تۈگ-
 مەك، تۈگەتمەك، ئىسرابچىلىق قىلماق. ⑥ كۆزىن كەچۈرمەك ①
 ~ ئۇرلىمەك، ئۇرلەتمەك، كۆتۈرمەك، كۆتۈرۈلەك. ②
 ئالدىراپ-تېندىپ ياسىماق، ئۇپۇل-تۇپۇل تىكلىپ قويماق. ①n. II
 يۈگۈرۈش، چېپىش، قېچىش. ② داۋاملىشىش، داۋاملاشتۇرۇش.
 ③ ئايلىنىش، ئايلاندۇرۇش.

rung [rʌŋ] v. ← ring.

runner ['rʌnə] ①n. ① يۈگۈرگۈچى، يۈگۈرۈش سپورتچىسى.
 ② خەۋەرچى.

I ① adj. ئارقا-ئارقىدىن، ئۆزلۈكىسىز، كەينى-كەيد. [’rʌniŋ]
 نىدىن. ② يۈگۈرۈش؛ ئاقىدىغان: <water> ۋودوپروۋود سۈبى.
 II ①n. ① يۈگۈرۈش، يۈگۈرۈش مۇسابىقىسى. ② ئايلىنىش، ئايلاندۇ-
 رۇش، ئىشلەش، ئىشلىتىش.

rural ['ruərəl] n. يېزا، سەھرا، يېزا ئىگلىك.

I ① ئېتىلماق، بۆسۈپ تۇتمەك، بۆزۈپ تۇتمەك، شىددەتلىك زىربە بىرمەك. ② سۈيلىمەك، ھېيدە كچىلىك قىلماق، ئال-
 دىرىماق، ئالدىراتماق. II ①n. ① ئېتىلىش، ئېتىلىپ كىرش، بۇ-

زۇپ ئۆتۈش، شىددهتلەك زەربە بېرىش. ② زۆرۈر لازىم بولۇش، جىددىي مۇھىتاج بولۇش. ③ تالىشىپ سېتىۋېلىش. II adj. جىددىي، ئالدىراش؛ جىددىي ئورۇنلىنىش، تەلەپ قىلىنىدىغان (بۇيرۇق).

Russian [rʌsən] ①adj. رۇس، رۇسىنىڭ. ② رۇسچە، رۇس تىلىنىڭ. II ①n. رۇس. ② تۇس تىلى.

rust [rʌst] ①n. دات. ② «ئۆسۈملۈك»، ھال كېسىلى. II v. داتلاشماق، دات باسماق، داتلاشتۇرماق.

rustic [rʌstik] ①adj. يېزا، يېزىنىڭ، يېزىچە، سەھرا، سەھرانىڭ، سەھراچە، سەھرايى. ② ساددا، سەممىي، ئاق كۆڭۈل. II n. سەھرالىق، دېھقان تېرىقچى.

rustle [rʌsl] n. شىلدىر-شىلدىر، شىر-شىر (شامالنىڭ دەل-دەرەخ، ئوت-چۆپ قاتارلىقلارغا ئورۇلۇشىدىن پەيدا بولغان ئاۋاز).

rusty [rʌsti] adj. داتلاشقان.

Ry. = Rail way.

rye [rai] n. قارا بۇغداي؛ يالىڭاج ئارپا.

S

- s,s [es]** ئىنگلىز تىلى ئېلىپبەسىنىڭ ئۇن توققۇزىنچى ھەرىپى I
sack¹ [sæk] ① n. تاغار، خالتا، قاپ. ② [the] (جانلىق تىلدا) ئىشتن بوشىتىش، خىزمەتتىن ئېلىپ تاشلاش. ① v. II
 خالتىغا قاچىلىماق، قاپقا سالماق. ② (جانلىق تىلدا) ئىشتن بوشاتىماق، خىزمەتتىن ئېلىپ تاشلىماق.
- sack² [sæk]** I ① n. [the] بۇلاش، تالان-تاراج قىلىش. ② v. بۈلىماق، بۇلاپ-تالىماق، تالان-تاراج قىلىماق.
- sacred ['seikrid]** adj. مۇقدىدەس.
- sacrifice ['sækrifais]** I ① قۇربانلىق. ② نازىر بۇيۇملىـ. ③ زىيانغا ئۇچراش. ④ قۇربان بولماق، بېغىشلىماق، ئۆزىنى ئاتىماق. ⑤ باهاسىنى چۈشۈرۈپ ساتماق.
- sad adj. [sæd]** قايغۇلۇق، ھىسىتلىك، قايغۇرىدىغان، ھىسىتلىنىدىغان ② غۇۋا، خىرە، تۇتۇق؛ دىمىق (هاۋا). ③ غەمكىن.
- saddle ['sædl]** I ① ئېگىر، ئېگىر شەكىللەك نەرسىلەر. ② ۋېلىسىپتى ئېگىرى. ③ ئېگەرلىمك، ئېگىر توقۇماق. ④ ئۇستىگە ئارتىلماق، زىمىسىگە يۈكىلەنمك (مەستۇلىمەت).
- sadly ['sædli]** adv. قايغۇدا، قايغۇرۇپ، ئېچىنلىپ، غەمكىن، پەرشاڭ هالدا.
- sadness ['sædnis]** I ① قايغۇ-ھىسىت، غەم-غۇسىدە، غەم-ئەذـ. ② چىرايى تۇتۇلۇپ قېلىش، كۆڭلى بۇزۇلۇش.
- safe [seif]** adj. ① بىخەتىر، بىخەتىرلىك، تىنچ-ئامان، ساق-سالامەت. ② ئېھىتىياتچان. ③ پۇختا، ئىشەنچلىك. ④ ساغلام.
- safely ['seifli]** adv. ① بىخەتىر، بىخەتىر ھالەتتە، تىنچ-ئامان.

		② ئېھتىياتچانلىق بىلەن، پەخمس بولۇپ.
safety [’seifti]	n. بىخەتىر.	II adj. بىخەتىرلىك، ئىشەنچلىك ~ in تىنچ-ئامان، ساق-سالامەت.
sage [seidʒ]	n. ئاقىل، دانىشمن، دانا ئادەم، ئەۋەللىيە.	I adj. دانىشمن، چېۋەر، ئاقىل، ئاقىلانە.
said [sed]	v. → say.	
sail [seil]	n. يەلكىن، يەلكەنلىك كېمە.	II v. يولغا چىقماق، هېيدىمەك (كېمە).
sailor [’seilə]	n. دېڭىزچى، كېمىچى، ماتروس.	
saint [seint]	n. ① پەيغەمبەر.	② دانىشمن. ③ مۇقدەدەس ئادەم.
sake [seik]	n. سەۋەب، ۋەج، مەقسەت.	
salad [’sæləd]	n. (غىربچە تاماق) سالاد؛ خام سەي.	
salary [’sæləri]	n. ماڭاش، ئايلىق؛ يىللېق ماڭاش.	
sale [seil]	I n. ① سېتىش، سېتىۋېلىش.	② باھاسىنى چۈشۈرۈپ سېتىش. ③ بازىرى، سېتىلىش يولى، سېتىلىشى ~ (for) ساتىدىغان، سېتىلىدىغان.
salesman [’seilzmən]	n. (ئەر) پەتكاز-	salesmen [’seilzmən]) n. چىك، دۇكانچى.
saleswoman [’seilz’wumən]	(['seiz’wimin] saleswomen) n. (ئایال) پەتكازچىك، دۇكانچى.	
salient [’seiljənt]	adj. كۆزگە كۆرۈنرلىك، گەۋدىلىك.	
sally [’sæli]	n. ① مۇھاسىرىنى بۇزۇپ چىقماق، هۇجۇرمۇغا ئاتلىد-	نىش. ② تەندىگىپ، كىنایە، شاڭخو.
	v. مۇھاسىرىنى بۇزۇپ چىقماق، هۇجۇرمۇغا ئاتلانماق.	II
salt [so:lt]	n. تۆز: ~ common ئاش تۆزى.	adj. II تۆزلىق.
	v. تۆزلىماق، تۆز سەپمەك، تۆز سالماق.	
salute [sa’lu:t]	I n. ① سالام، سالام بېرىش، تەزمىم قىلىش.	
	② ئېھتىرام، ئېھتىرام بىلدۈرۈش.	II v. ① سالام بەرمەك، تەزمىم

قىلماق. ② ئېھىتىرام بىلدۈرمەك.
n. ياردەم، قۇنقۇزۇش، ئىجتىمائىي
ياردەم.

salvation [sæl'veiʃən] adj. I
ئۇخشاش، بىردىك، پەرقىسىز
I same [seim] the ~ as / ① بىرلا ۋاقتىتا. ② يەنە، ھەم /
... بىلەن ئۇخشاش، بىردىك. II [the ~] pron. II شۇنداقلا،
ئۇخشاشلا، بىردىك. adv. II

sample ['sa:mpl] n. I ئۆلگە، نۇسخا، نەمۇنە، ئۆرنەك.
II ① ئۆلگە قىلماق، نۇسخا ئالماق. ② سىناب كۆرمەك.
sanatorium ['sænə'tɔ:riəm] ('sænə'tɔ:riə) n. ساناتورىيە.

sanctuary ['sæŋktjuəri] n. ① ئىبادەتخانا، بۇتخانا. ② (قىدىمكى)
پاناه جاي. ③ ھايۋاناتلارنى مۇھاپىزەت قىلىش رايونى، ئۇۋە قىلىش
چەكلەنگەن رايون.

sand [sænd] n. قوم، قۇملۇق.

sandal ['sændl] n. ① ساپما كەش. ② ساندال.

sandwich ['sændwidʒ] n. I گۆشنان. II v. ئارسىغا قىستۇرماق،
سانجىماق، كىرگۈزمەك.

sandy ['sændi] adj. ① قوم، قۇمدىكى، قۇمىمالىك. ② سۇس چايى.
رەڭ. ③ تۇراقسىز.

sang [sæŋ] v. → sing.

sanitarium [sæni'tɔ:riəm] n. =sanatorium.

sank [sæŋ] v. → sink.

santa Claus ['sæntə'klɔ:z] n. قار بۇۋاي (غىرب ئەللەرىدە.
روزدىستۇر بايرىمىدا بۇۋايچە ياسىنلىپ بالىلارغا سوۋۇغا تەقسىم قىلىدە.
دىغان ئادەم).

sap [sæp] n. ① سۇيۇقلۇق؛ دەرەخ سۇيۇقلۇقى. ② دەرمان، قۇۋە.
ۋەت، ماغدۇر.

sash [sæʃ]	۱۱. ① بەلباگ، باگ. ② رام، کېشەك.
Sat. =Saturday.	
sat [sæt] v. → sit.	
Satan ['seitən]	۱۱. شەيتان < خەستىئان دىنىدا >.
satellite ['sætəlait]	① سۇنىشى ھەمراھ. ② ھەمراھ دۆـ لەت، ئەگەشكۈچى.
satin ['sætin]	۱. تاۋار. ۲. adj. تاۋار، تاۋاردىك، تاۋاردا تىكىلگەن.
satisfaction ['sætis'fækʃən]	① رازىلىق، مەمنۇندـ يەت. ② رازى بولۇش، قانائىتلەنىش.
satisfactory ['sætis'fæktəri]	adj. قانائىتلەنەرلىك، رازى بولغۇدەك.
satisfy ['sætisfai]	v. قانائىت قىلماق. ② ھەقىقىي ئىشەندۈرمەك.
saturday ['sætədi]	n. شەنبە، شەنبە كۈنى.
saturn ['sætən]	< n. ئاسترونومىيە > ساتۇرن.
sauce [sɔ:s]	n. جاڭىز.
saucer ['sɔ:sə]	n. چاي تەخسىسى.
sausage ['sɔ:sidʒ]	n. كولباسا، چۈجۈق.
savage ['sævidʒ]	I. n. ۋەھشىي ئادەم، ياخاڭىي ئادەم، ياۋۇز كىشى. ۱. adj. ① ۋەھشىي، ياخاڭىي، ياۋۇز، مەدەننەتىسىز. ۲. غۇزەپلىنەرلىك، غۇزەپلىنگۈدەك.
save ¹ [seiv]	v. ① قۇتۇلدۇرماق، قۇتقۇزماق. ② ئىقتىساد قىلماق، تېرىمىدەك. ③ ئامانىت قويىماق، ساقلىماق.
save ² [seiv]	prep. ... دىن باشقا، ... دىن سىرت، ... دىن تاشقىرى: We know nothing ~ that نەرسىنى بىلمەيمىز.
savio(u)r ['seivjə]	n. قۇتقۇزغۇچى، نىجاد يۇلتۈز، نىجادكار، خالاسكار.

saw¹ [sɔ:] v. → see.

saw² [sɔ:] (~n [sɔ:n] : ~ ed) v. II n. I هەرە. هەرلىمەك.

say [sei] (said : says [sez]) v. سۆزلىمەك، گەپ ① said[said] : says [sez]) قىلماق، ئېيتماق، دېمەك، بايان قىلماق. ② ياد ئوقۇماق، ئوقۇماق. ③ ئىپادىلىمەك || I should ~ مېنىڭچە / ~ باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا.

sb. =somebody.

scale [skeil] I n. ① ئۆلچەم، ئۆلچەم بەلگىسى. ② شكارا. ③ دەرىجە. ④ (خەرتىه، رەسمىلىك چۈشەندۈرۈش قاتارلىقلارنىڭ) نسبىت، تاناسىپ، ماسىشتاپ. ⑤ كۆلم، مەقياس، دەرىجە. ⑥ ئاھاڭ تىزمىسى، پەدە تىزمىسى. I v. ① چىقماق، چوققىغا چىقماق (شوتا بىلەن). ② نسبىت بويىچە سىزماق.

scalp [skælp] I n. چاج كېپىكى. I v. چاچنىڭ كېپىكىنى چىقارا- ماق.

scanty ['skænti] adj. كەم، يېتىرسىز.

scar [ska:] I n. تاتۇق، جاراهەت ئىزى. ~ red) v. II ~ red) تاتۇق بولۇپ قالماق، تاتۇق بولماق.

scarce [skeas] adj. ① كەم، يېتىشىمىيدىغان، تەلەپنى قاندۇرالا- مایدىغان. ② ئەتتۈارلىق، قىممەتلىك، ئاجايىپ.

scarcely [sksesli] adj. ① يوق دېيرلىك، يوق دېگۈدەك، ناھايىتى Scarcely ayone knows him her. ئاز : تاز :

ناھايىتى ئاز. ② زورىغا، بىر ئامال قىلىپ. ③ (پىقدەت، ئەمدەلا،

تېخى: ... گە يېتىھىسىلىك قاتارلىق ئۇقۇملارنى بىلدۈردىۋ) :

گە Thtere are ~ twenty people here. He was ~ sixteen when he was joined the Red

يەتمەيدۇ. ئۇ قىزىل ئارمىيىگە قاتناشقاڭدا ئەمدەلا 16 ياشتا ئىدى. Army.

scare [skəə]	v. قورقۇتىماق، چۆچۈتمەك. II. n. قورقۇتۇش، چۆچۈتۈش.
scarf [ska:f]	n. ① شارپا: (scarves [ska:vz] ، ~ s [ska:fs]) ② گالستۇك: قىزىل گالستۇك.
scarlet ['ska:lit]	I. n. قىزىل، قىپقىزىل، توق قىزىل. II. adj. قىزىل، قىپقىزىل، توق قىزىل.
scatter ['skætə]	v. چاچىماق، چېچىلىماق، تارقاتىماق، تارقالماق.
scene [si:n]	n. ① نىق مەيدان، شۇ جاي. ② كۆرۈنۈش، مەنزىر، دېكۈراتسىيە appear (come) on the ~
	بولماق / ~ behind the پىرده ئارقىسىدا، مەخپىي.
scent [sent]	I. n. ① پۇراق، خۇش پۇراق. ② ئەتىر. ③ يىپ ئۇچى. ④ پۇراش سېزىمى (ئاپشاركىلارنىڭ) v. II. ① پۇراپ تاپماق. ② تاپماق، سەزمەك. ③ ئەتىر چاچىماق، ئەتىر پۇراتىماق.
sceptic, skeptic ['skeptik]	n. گۇماناخور، گۇمان قىلغۇچى.
sceptre, scepter ['septə]	n. (پادشاھلارنىڭ) دەستەك، پادشاھ. لىق، هوقۇق.
schedule ['ʃeju:l, 'skedʒul]	I. n. (ئامېرىكا تىلىدا) جەدۋەل، ۋاقت (ئامېرىكا تىلىدا) جەدۋەل تۈزۈمەك، جەدۋەلگە كىرگۈزۈمەك، (ۋاقتىنى) ئورۇنلاشتۇرماق.
scheme [ski:m]	I. n. ① پىلان، لايىھە. ② سۈيىقەست، قەست. II. v. ① پىلانلىماق، لايىھىلىمەك. ② سۈيىقەست قىلىماق.
scholar ['skɔ:lə]	n. ① ئوقۇش مۇكابىلات پۇلى ئالىدىغان ئوقۇغۇ. ② ئالىم؛ ئىلىم ئەھلى.
school [sku:l]	I. n. ① مەكتىپ. ② ئىلمىي ئېقىم. II. v. ئۆگەتمەك، after تەربىيەلىمەك ~ تەربىيەلىمەك قايتقاندىن كېيىن.
science ['saiəns]	n. ① پەن، ئىلىم-پەن. ② تەبىئىي پەتلەر.
scientific ['saiən'tifik]	adj. پەننىي، ئىلىملىي.

n. ئالىم.

n. قايچا.

scientist ['saiəntist]

scissors ['sizəz]

I v. مەسخىرە قىلماق، زاڭلىق قىلماق، شاشخو [sko:f] قىلماق، م. زاق قىلماق. II n. كۈلكە دەستىكى، ھەزىل دەستىكى. ② مەسخىرە قىلىش، مازاق قىلىش.

v. كايىماق، ئېيبلىمەك، سۆكمەك.

o. ① داڭىرە، مەقياس. ② پۇرسەت، شارائىت.

v. ① كۆيمەك، كۆيدۈرۈۋەتمەك. ② (جانلىق تىلدا) ئىتتىك ھەيدىمەك، تېز ماڭغۇزماق (ماشىنا)، ۋېلىسىپت قاتارلىقلارنى).

I n. ① يارا، جاراھەت، تاتۇق، بىلگە. ② قەرز، قەرز- دار بولۇش. ③ (مۇساپىقىدە ئېرىشكەن) نومۇر.

④ (~, ~s) يېڭىرمە. ⑤ «مۇزىكا» باش نوتا. ⑥ سەۋەب، ئاساس. II v. ① بىلگە قويىماق. ② نومۇر ئالماق، نومۇرغا ئېرىش- جەك (مۇساپىقىدە).

I n. سەل قاراش، كۆزگە ئىلماسلىق. II v. سەل قارىماق.

n. شوتلاندىيلىك.

I adj. ① شوتلاندىيىنىڭ. ② شوتلاندىيە، شوتلا-

ندىيىچە. ③ شوتلاندىيە تىلىنىڭ. II n. ① شوتلاندىيلىك. ② شوتلاندىيە تىلى.

I v. سۈرتەمەك، پارقىراتماق، يۈماماق. II n. سۈرتوش، پارقىرىتىش، يۈيۈش.

I n. ① قامچا. ② كۈلپەت، بالايىتايپەت، بالا-قازا. II v. ① قامچىلىماق. ② قىينىماق.

I n. ① رازۋېدىكىچى. ② رازۋېدىكىچى ئايروپىلان. ③ رازۋېدىكىچى كېمە. II v. چارلىماق، رازۋېدىكا قىلىماق.

scramble [ˈskræmbl] I v. ① ياماشماق، يامشىپ چىقماق. ② تالاشماق. تالاش-تارتىش قىلماق. ③ (تۆخۇم سەي) قورۇماق. ④ يامشىش. ② تالاش-تارتىش.
scrap [skræp] I v. ① پارچە، ئۇۋاق، ئۇۋۇندى، قىرىنىدى. ② كېرەكىسىز نەرسىلەر، تاشلاندۇق. II v. ~ ped ~ ; ~ ping ③ تاشلىۋەتمەك، كېرەكىسىز نەرسىلەر قاتارىغا چىقىرىـ. ۋەتەنمەك.
scrape [skreip] I v. ① قىرماق، ئۇشلىماق؛ سۈرتەمەك. ② سۈركىلىپ ئۆتەمەك (بىرمر جايدىن). II n. ① (ئىت) داسلىنىپ كېتىش، سۈرۈلۈپ كېتىش. ② (شامالنىڭ) ئۇشقىرقان ئاۋاز. ③ قىسىن ئەھۋال، مۇشكۇل شارائىت.
scratch [skraetʃ] I v. ① تاتلىماق. ② ئالدىراپ يازماق، قالايمىـ. قان يازماق، ئىلمىپ يازماق. ③ سۈركەلگەن ئاۋاز چىقماق. ④ جىرىۋەتمەك، سىزبۇۋەتمەك، ئۆچۈرۈۋەتمەك. II n. ① تاتلاش، تاتلىغان ئىز. ② (تەتىرېبىيە) قوزغىلىش سىزىقى.
scream [skri:m] I v. ① چىرقىرىماق، توۋلىماق، زارلانماق. ② (شامال، ماشىنا قاتارلىقلار) ۋىڭىلدىماق. n. چىرقىراش، زارلىنىش.
screen [skri:n] I n. ① پىرده، چىمىلىدىق. ② ئۆتكەمە، غەلۋىر. II v. ① يوشۇرماق، يايماق. ② تاسقىماق. ③ ئېكran. III n. ① يوشۇرماق، يايماق. ② تالماق.
screw [skru:] I n. ① بۇرما مىق، ۋىنتا. ② چۈرگىلىمەش، چۈرگىلىمەشـ. چۈرگىلىمە سىزىقلار، بۇرما. ③ پىلىدىرىلىغۇج، چاپىلەك. II v. بۇرمىلىماق، بۇرالپ چىڭىتىماق: up ~ ① چىڭىتىماق. ② رىغبەتلەندۈرمەك.
scripture [ˈskriptʃə] n. مۇقىددەس دىنلى كىتاب، تەۋرات.
scrub [skrʌb] I n. سۈرتۈش، يۇيۇشـ.

سۈرتمەك، يۇماق. (~bing, ~ bed, ~bed)

دېڭىز، دېڭىز-ئۇكىان: ~ by كېمىگە چۈشىمەك. n. sea [si:] sea-gull [’si:gʌl] بېلىقچى (قۇش)، چايقا. n.

ئامغا، مۆھۇر. I n. seal [si:l] ① پېچمەت. ② تامغا، مۆھۇر. ③ كاپالىت، ۋەده. v. II ① پېچەتلەمەك. ② تامغا باسماق. ③ بىلگىلىمەك (تىقدىر).

تىكىش، تىكلىش: ئۇلاش، ئۇلىنىش. I n. seam [si:m] ① قاتلام (تاش كۆمۈر). ② تاتوق. ③ قورۇق.

seaman [’si:mən] (seamen [’si:mən]) دېڭىزچى؛ ماتروس. n.

دېڭىز پورتى. n. seaport [’si:pɔ:t]

ئىزدىمەك، ئاختۇرماق، سۈرۈشتە قىلماق، in ~ of ॥ I n. search [sə’tʃ] ىزدىمەش، ئاختۇرۇش، سۈرۈشتە قىلىش ॥ ئىزدىمەك، ئاختۇرماق.

پەسىل || ~ in پەسىلگە مۇۋاپىق، ۋاقت تىلى. [’si:zn] I n. season ① ماسلاشماق، ماسلاشتۇرماق. ② تەمىنى تەڭشىمەك.

ئورۇن، ئورۇندۇق. ② ساغرا، قۇيرۇق. I n. seat [si:t] ③ مەركىز، ॥ ① سىغماق، سىغۇرماق، ② ئولتۇرماق، ئولتۇرغۇزماق.

يەنە بىر، باشقا. I num. second¹ [’sekənd] ① ئىككىنچى شەخس، ئىككىنچى كىشى. ② ياردەمچى. ③ ناچار مەھسۇلات، IV. v. قوللىماق، قوللاپ قۇۋۇقتىلىمەك.

بىر دەم، بىر پەس: I n. second² [’sekənd] ② بىر دەرھال، شۇڭان. in a ~

دەرىجىلىك. I adj. secondary [’sekəndəri] ① شۆبە، ئىككىنچى دەرىجىلىك. ② ئوتتۇرا، ئوتتۇرا دەرىجىلىك (مەكتەپ).

سر، I adj. secret [’si:krit] ① مەخپىي، يوشۇرۇن. ② سەر،

يول، ئېپ. ② مەخپىيەتلىك.

secretary [’sekrətri] ① سېكىرتار، شۇجى. ② كاتىپ.
③ منىستىر. ④ ۋەزىر.

sectarianism [sek’təriənizm] ① مەزھەپچىلىك. n.

section [’sekʃən] ① قىسىم، پارچە، بۆلەك. ② پاراگراف.
③ بۆلۈم، بۆلۈمچە، تارماق.

secure [si’kjuə] I adj. ① بىختىرىلىك، خەۋپىزلىك، ئامانلىق.
② خاتىرىجەم، كۆئىلى توق، ئەمن. II v. مۇداپىتە قىلماق، قوغىدە-
ماق. ② چىڭ ئەتمەك، مەھكەم تاقىماق.

security [si’kjuəriti] ① بىختىرىلىك، خەۋپىزلىك، ئامانلىق.
② رەنىگە قويۇلغان بۇيۇملار. ③ ئاكسىيە.

see [si:] v. ① كۆرمەك. ② چۈشەنمەك، [seen [si:n] : saw [sɔ:]] ① دىققەت قىلماق، كۆڭۈل بۆلمەك. ④ باشتىن كەچۈرمەك.
بىلەmek. ③ ئويلانماق. ⑥ ھەمراھ بولماق، ئۆزاتماق. ⑦ يوقلىماق، ھال
سۈرىماق؛ كۆرۈشمەك. ⑧ تەكشۈرمەك || ~ through ~ تونۇپ يەت-
مەك، كۆزى يەتمەك / ~sb. through ~ ئاخىرىغىچە ياردىم قىلماق.

seed [si:d] I n. ① ئورۇق، دان. ② تۆپ سەۋەب، مەنبە. II v.
① ئورۇق-تۈغان، دان تۇتىماق. ② ئورۇق چاچماق.

seek [si:k] seek [so:t] v. ① ئىزدىمەك، ئىزدەن. ② مەك، ئورۇنماق.

seem [si:m] v. (خۇددى، گويا، سەك، تەك دېگەنگە ئوخشاش
سوزلىرى بىلەن ئىپادىلىنىدۇ) : ~ Things far off : ~
(to be) small يىراقتىكى نىرسە كىچىكتەك كۆرۈنىدۇ.

seemingly [’si:mingli] adv. يىۈزەكى.

seen [si:n] v. → see.

seize [si:z] v. ① تۇتىماق، تۇتۇۋالماق. ② قولغا كەلتۈرمەك.
③ مۇسادىرە قىلماق. ④ (كېسەل) يۈقماق.

seldom [’seldəm] adv. ناھايىتى ئاز، كەمدىن-كەم، گاھىدا.

select [si'lekt]	① تاللماق، تاللماق v. II تاللانغان، خيللانغان.
selection [si'lekʃən]	② تاللانما. n.
self [self]	(selves [selvz] Jn.) تۆزى؛ تۆزىنى، تۆز-تۆزى. adj.
selfish ['selfiʃ]	شەخسىيەتچى. adj.
selfsame ['selfseim]	ئۇخشاش، تامامن ئۇخشايدىغان. adj.
sell [sel]	① ساتماق. (sold [səuld]) v. ② خائىلىق قىلماق، ئاسىلىق قىلماق، سانقۇنلۇق قىلماق.
selves [selvz]	n. → self.
senate ['senit]	ئالىي پالاتا، كېڭىش پالاتاسى.
senator ['senətə]	ئالىي پالاتا؛ كېڭىش پالاتا ئىزاسى.
send [send]	ئەۋەتمەك (sent : sent [sent]) v.
	① بوشاتماق، ئىشتىن بوشاتماق، ھەيدىۋەتمەك. ② يەراققا ئەۋەتمەك / for ~ چاقىرتماك، تەكلىپ قىلماق / off ~ ① ئەۋەتمەك، يوللىماق (خەت). ② تۆزىتىپ قويماق.
senior ['si:njə]	① ياشانغان. ② مەنسى يۈقرى، سالاھد. adj. يىتى كونا. ③ يۈقرى، يۈقرى دەرىجىلىك.
sensation [sen'seʃən]	① ياشانغان. ② يۈقرى، يۈقد. II رى سىنپ ئوقۇغۇچىسى. n. ① ھېس قىلىش، ھېس-تۈيغۇ، تۈيغۇ. ② زىلزىلىگە كەلتۈرۈش، لەرزىگە كەلتۈرۈش. v. ② ھېس قىلماق، سەزىمەك، تۈيماق.
sensible ['sensəbl]	① ھېس قىلغىلى بولىدىغان، سەزگىلى بولىدىغان، سېزلىلىقى بولىدىغان. ② ئوپتۇچۇق. ③ مۇۋاپىق؛ ئەمەلىيەتكە ئۇيىغۇن؛ ئاقىلانە. adj.
sensitive ['sensitiv]	① سەزگۈر، تۈيغۇن، زېرەك. adj. ② سېزلىلىقى يۈقرى، يورۇقلۇقنى ئاسان سېزلىدىغان (رسىم

لېنتىسى ۋە رەسمى قۇغۇزى قاتارلىقلار).

sentence [ˈsentəns] I n. ① جۈملە. ② ھۆكۈم قىلىش،
v. ③ كەسمەك، ھۆكۈم قىلماق.

sentiment [ˈsentimənt] I n. ① ھېسسىيات، مۇھىم بىتىت؛ مىجىز، خۇلق. ② پىكىر، كۆزقاراش. ③ مەيۇسلىنىش، كۆڭلى بۇزۇلۇش.

separate¹ [ˈsepərət] adj. ① ئايىرمى، ئايىرىۋېتلىگەن، بولۇنگەن، ئايىرلىغان. ② مەحسۇس، مۇستەقىل؛ ئالاھىدە.

separate² [ˈsepəreit] v. ئايىرماق، ئايىرلىماق، بولىمەك، بولۇنمەك.

separation ['sepə'reiʃən] n. بولۇش، بولۇنۇش، ئايىرش، ئايىرلىش، ئاجرىتىش، ئاجرىلىش.

Sept. = **September**.

September [sep'tembə] n. سېپتەبىر.

septic ['septik] adj. چىرىك، چىرىكلىك.

sequence ['si:kiwəns] n. ① داۋاملاشتۇرۇش، ئۆزلۈكىسىزلىك. ② تەرتىپ، رەت.

serene [si'rɪn] adj. ① ئوچۇق (هاۋا). ② تىنچ، جىم吉ت.

sergeant ['sa:dʒənt] n. ① سېرژانت، جۇڭشى. ② ساقچى (باشلىق).

series ['siəri:z] n. (بىرلىك شەكلى بىلەن كۆپلۈك شەكلى ئوخشاش). ① قاتار، بىر قاتار؛ ئۆزلۈكىسىزلىك. ② توپلام، مەجمۇئە. ③ (ماتېماتىكا، دەرىجە سان).

serious ['siəriəs] adj. ① ئىستايىدىلىق، ئىستايىدىلىلىق. ② جىددىي؛ قاتىقى؛ ئېغىر (مدسىلە).

sermon ['sə:mən] n. (دىندا) ۋەز ئېيتىش.

serpent ['sə:pənt] n. ① (چوڭ) يىلان. ② قارا نىيەت ئادەم، بەتنىيەت ئادەم.

servant ['sə:vənt] n. ① مالاي، چاكار. ② خىزمەتچى.

serve [sə:v] v. ① مالاي بولماق، مالايلىق قىلماق. ② خىزمەت

قىلماق. ③ كۇتمەك. ④ تەمىنلىمەك. ⑤ توپنى باشلاپ ئۇرماق، زابوي ئۇرماق. I. n. زابوي ئۇرۇش.

service [ˈsə:vis] ① n. چاكارلىق قىلىش، مالايلىق قىلىش.

② ئورگان، تارماق. ③ ھەربىي خىزىمت ئۆتىش.

④ ئامىۋى ئەسلىمە؛ (قاتىاش) ئىشلىرى. ⑤ ياردەم بېرىش؛ تۆھپە قىلىش. ⑥ مۇراسىم. ⑦ (بىر يۈرۈش) قاچا-قۇچا.

v. ① تەكشۈرمەك. ② رېمۇنت قىلماق. II. adj. ① ھەربىيلەر ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان، ھەربىيگە لازىمىلىق. ② رېمۇنت قىلىدە-خان.

n. ① يىغىن، مەجلىس. ② ئۈچۈق سوت.

v. set [set] ① قويماق، جايلاشتۇرماق، تىكلىمەك. ② ھەركەتلەندۈرمەك، ئايلاندۇرماق (ماشىنى). ③ ئورۇنلاشماق، ئورۇنلاشتۇرماق. ④ كۆرسەتمەك، ئوتتۇرۇغا قويماق. ⑤ ماسلاشماق، ماسلاشتۇرماق؛ تەڭشىمەك، تەڭشەلمەك. ⑥ قاتماق، قاتۇرماق. ⑦ شەكىللەنمەك، شەكىللەندۈرمەك. ⑧ تۇتماق، تۇتتۇرماق (سوڭىكىنى). ⑨ (كۈن) ئولتۇرماق، پاتماق || about ~ باشلىماق، باشلانماق، تۇتۇش قىلماق / ① back ~ توسىماق، توسالغۇ-لۇق قىلماق. ② (سائەتنى) ئارقىغا بۇرىماق / forth ~ ① يولغا چىقماق. ② ئېلان قىلماق، بايان قىلماق / off ~ ① ئاتلانماق، يولغا چىقماق. ② پارتلىماق، پارتلاتماق (بومبا). ③ قوزغاتىماق / upon [upon] ~ زەربە بەرمەك، ھۆجۈم قىلماق / ① باشلىماق، باشلانماق. ② ئاتلانماق. ③ ئېلان قىلماق، بايان قىلماق، تەپسىلىي چۈشەندۈرمەك / up ~ ① تەكتىلمەك، قۇرماق، بەرپا قىلماق؛ ئاجماق. ② ئوتتۇرۇغا قويماق، بايان قىلماق. ③ ياراتماق (رېبکورتنى). I. n. ① (بىر) يۈرۈش، (بىر) قۇر: a tools of tools ~ بىر يۈرۈش سايمان. ② (بىر) تۈركۈم. ③ توپلام.

④ (رادئىو) قوبۇللىمۇجۇج: ~ a television ⑤ بىر تېلېۋىزور. (ئېقىم، شامال قاتارلىقلارنىڭ) يۆنلىش، يۈزلىنىش. ⑥ (كۈن)

ئولتۇرۇش، پېتىش. ⑦ (كىنو، تىياترلاردا) دېكۈراتىسيه
III تۇراقلقىق، مۇقىم؛ بەلگىلەنگەن. ② جاھىل، قەتىشى.
تەيىار، ئالدىنىڭلا تەيىارلاب قويۇلغان.

settle ['setl] v. ① تنچىلانماق، تنچىلاندۇرماق. ② ئولتۇرماق،
ماكىانلاشماق، تۇرماق، جايلاشماق. ③ توختىماق، توختاتىماق، ئارام
ئالماق. ④ قارار قىلىماق، قارارلاشماق، جەزىملىشىمەك، جەزىملىش-
تۇرمەك. ⑤ ھېسابنى تۈگەتمەك، ھېساب-كتابنى ئاياغلاشتۇرماق.
⑥ ھەل قىلىماق، بىر تەرەپ قىلىماق، بىر تەرەپ بولماق.

settlement ['setlmənt] n. ① ھەل قىلىش، بىر تەرەپ قىلىش.
② ھېسابنى تۈگىتىش، ھېساب-كتابنى ئاياغلاشتۇرۇش.
③ ئاھالە كۆچۈرۈش. ④ يېڭى ماكان.

settler ['setlə] n. كۆچمن.

seven ['sevn] num. يەتنە.

seventeen ['sevn'ti:n] num. ئۇن يەتنە.

seventeenth ['sevn'ti:nθ] ① ئۇن يەتنىچى. ② ئۇن num.
يەتىدىن بىر.

seventh ['sevnθ] ① يەتنىچى. ② يەتىدىن بىر. num.

seventieth ['sevntiiθ] ① يەتمىشنىچى. ② يەتمىشنى بىر. num.

seventy ['sevnti] num. يەتمىش.

sever ['sevə] v. ① كىسىمەك، ئۇزىمەك. ② ئايىرلىماق.

several ['sevrəl] ① بىر نەچچە، بىر ئاز. ② يالغۇز، I
ئايىرم. pron. II بىر نەچچە، بىرقانچە.

severe [si'viə] adj. ① قاتىقى، كەسکىن. ② ئېغىر.

severely [si'viəli] adv. ① قاتىقى، كەسکىن. ② ئېغىر.

sew ['səu] v. ① تىكمەك (~ ed, ~ n [səun] : ~ ed [səud])
(~ ed, ~ n [səun] : ~ ed [səud]) (كىيمىنى).

sewn [sewn] v. → sew.

sex [seks] n. جىنسىي، جىنسىي ئايىرمىسى.

- ① سایه، کۆلەڭى. ② (رەسمىلەرنىڭ) تۈتۈق قىسى [ʃeɪd] n. I
 ③ نۇر تۈسقۇج. ④ سۇس-قېنلىقى. ① v. II دالدا قىلماق، كۆلەڭى.
 گە چۈشۈرمەك. ② تۈتۈقلاشتۇرماق. ③ (زەڭى) ئۆزگەرمەك.
shadow [ˈʃædəʊ] n. ① سایه، كۆلەڭى. ② دالدا. ① سایه [ʃædəʊ] n. I
 چۈشۈرمەك، كۆلەڭى چۈشۈرمەك. ② دالدا قىلماق.
 ③ ئەگەشمەك، كەينىگە كىرمەك.
shady [ˈʃeidi] adj. ① سۆرۈندىكى، سايىدىكى. ② (جانلىق تىلدا) گۈمانلىق؛ كەپىزىز، شوخ.
shaft [ʃa:f:t] n. ① ساپ، دەستە، تۇتقا. ② (مېخانىكا) ئوق.
 ③ (كان، تىك) قۇدۇق.
shake [ʃeik] v. shaken [ʃeɪkən] : shook [ʃuk] (shaken [ʃeɪkən]) لىڭشىماق، لىڭشىمىتىش، چايقلыш. ① n. II
 لىڭشىماق، پۇلاڭلىماق، پۇلاڭلاتىماق، تەۋەرمەك، تەۋەرنەك، چايقدا-
 ماق، چايقالماق، ئىرغاڭلىماق، ئىرغاڭلاتىماق.
 ② n. I لىڭشىتىش، پۇلاڭلىتىش، ئىرغاڭلىتىش، چايقلыш. ③ قول ئېلىشىپ كۆرۈشۈش. ④ (جانلىق تىلدا) يەر تەۋەش.
shaken [ʃeɪkən] v. → shake.
shall [ʃæl, ʃəl] (برىنجى should [ʃud, ʃəd]) ① auv. v.
 شەخس ئىگە بولۇپ كەلگەن جۈملەرده ئاساسىي پېئىل بىلەن بىرگە
 كېلىپ، كېلىدىغان زاماننى بىلدۈرىدۇ) : go. ~ I من بارىمن.
 ② (ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى شەخس ئىگە بولۇپ كەلگەن جۈملەرده
 ئاساسىي پېئىل بىلەن بىرگە كېلىپ، سۆزلىگۈچىنىڭ ئىرادە، مەق-
 سەت، غەرەز، بۇيرۇق ياكى تەھدىت قىلغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ) : You
 afternoon. not leave at post.
 You ~ سەن ئىش ئورنۇڭدىن ئايىريلما
 get the answer right this /
 ئېرىشىسىز. ③ (سوراق جۈملەرده قارشى تەرەپنىڭ پىكىرىنى
 ئېلىش ياكى تەكلىپ بېرىش مەنسىنى بىلدۈرىدۇ) : Shall I fetch
 the hammar? بولكىنى ئېلىپ كېلەيمۇ؟ ④ (تۇتكەن زامان شەكلى

ئاساسىي پىئىل بىلەن بىرگە كېلىپ، ئىمكانييەتنى ياكى
قىياس قىلىشنى بىلدۈرىدۇ) : They should have arrived in :
ئولار هازىر بېيجىڭە يېتىپ بارغان بولۇشى
مۇمكىن.

shallow [ˈʃæləu] ~ تېبىز سۇ. adj.

shame [seim] I n. ٹۇيات، نومۇس، سىزىا. v. ① ئىزاغا قويىماق، [] نومۇسقا قالدىۇرماق. ② داغ تەككۈزۈمەك، بۈلغىماق.

shameful ['ʃeimful] adj. ① نومۇسىز، ئەخلاقىسىز، شەرمەندە، شەر. [] مەندە بولىدىغان. ② يۈزى چۈشىدىغان. ③ پەسكەش.

shampoo [ʃæm'pu:] v. I ① چاج (يۈيۈش) پاراشوكى. ② چاج يۈماماق.

shan't [ʃa;nt] = shall not.

shape [seip] I n. ① شەكىل، تۆزۈلۈش. ② مودىل، ئۆلگە، نۆس. خا. . . . ③ in the ~ of || شەكىلde، شەكىلde / ~ شەكىللەنمەك، ھاسىل بولماق / ~ in good [bad] رەتلىك (قالايىقان). ① شەكىللەنمەك، ياسىماق، تۆزىمەك. ② شەكىللەندۈرمەك، ۋۆجۇدقا چىقارماق؛ تەرەققىي قىلدۇرماق، ئىلا. گىرىلەتمەك، راۋاجلاندۇرماق.

share [ʃea] I n. ① (تېگىشلىك بولغان) بىر ئۆلۈش، بىر قىسىم. ② پاي، ھىسىس. v. ① تەڭ ئۆستىكە ئالماق. ② تەڭ بۆلمەك، تەڭ تقىسىم قىلماق، تەڭ بۆلۈپ بىرمەك.

sharp [ʃa:p] I adj. ① ئىتتىك (پىچاق)؛ ئۆتكۈر (كۆز)؛ سەزگۈر، [] تۆيغۇن. ② روشن، ئېنىق، تۈچۈق. ③ قاتىق، يامان: words ~ يامان گەپ، قاتىق گەپ. adv. I (ۋاقتىنى كۆرسىتىدۇ) دەل، توغرى: ~ at 5 o'clock (سائەت) دەل بىشته.

sharpen [ʃa:pən] v. ① ئىتتىكلىشىمەك. ② قېرىنداش ئۆچلىماق. ③ ئۆتكۈرلەشمەك، كەسکىنلەشمەك، كەسکىنلەشتۈرمەك.

- sharply** [ʃa:pli] ① نۆتكۈر، كەسکىن، ئىتتىك. ② ئېغىر، قاتىق، شەپقەتسىز، رەھىمىسىز. ③ زېرەك، ئەقللىق، چېچەن.
- shatter** ['ʃætə] v. بىتچىت قىلماق، تارمار قىلماق.
- shave** [ʃeiv] I. ① (~ing : ~n [ʃeivn]) (ساقال) v. ئالماق، قىرماق، چۈشۈرمەك. ② نۇچلىماق. ③ سىپىاپ نۆتمەك، يانداب نۆتمەك. II. n. ① (ساقال) قىرىش، ئېلىش.
- she** [ʃi:] pron. (چۈشۈم كېلىش شەكلى her) ئۇ (ئايال).
- she'd** [ʃid] ① she had. ② she would.
- she'll** [ʃil] she will.
- she's** [ʃiz] ① she is. ② she has.
- shear** [ʃiə] v. قىرقىد. (قوينىڭ يۈڭىنى) .
- shed** [ʃed] n. لাপاس، كەپ.
- sheep** [ʃi:p] n. (بىرلىك شەكلى بىلمن كۆپلۈك شەكلى نوخـ. شاش) قوي: ~ one [saverla] بىر (بىرنەچە) قوي.
- sheer** I. ① adj. ساپ، خالىس؛ پۇتۇنلىي، تامىمەن. ② (توقۇلما) [ʃia] بۈيۈملار) نېپىز؛ تىنق، سۈزۈك. ③ تىك II. ① adv. ② تۈپتۈز، ئېلىپتەك.
- sheet** [ʃi:t] a ~ of paper بىر ۋاراق قەغىز. || paper بىر ۋاراق قەغىز.
- shelf** [ʃelf] n. جازا، ئىشكىپ.
- shell** [ʃel] I. ① n. پوست، قاسراق، شاكال؛ سىددەپ قېپى، قولۇلە قېپى. ② رام (ئۆي، كېمە قاتارلىقلارنىڭ). ③ (ھەربىي) زەمبىرەك ئۇقى. II. v. ئاقلىماق، سويماق.
- shelter** ['ʃelta] I. ① n. پاناه جاي، توسوق. ② پاناهلىنىش، توسوقلىش. II. v. توسوقىلماق، يوشۇرماق، پاناهلىماق.
- shepherd** ['ʃepəd] I. n. پادىچى، قوي باققۇچى. II. v. ① قوي

باقاماق. ② باشلاپ ماڭماق، باشلىماق.

sheriff [’ʃerif] ① (چەت ئىلده) شەھەر باشلىقى. n.

shield [ʃi:ld] ② (ئامېرىكىدا) ناھىيىلىك ساقچى باشلىقى.

shield [ʃi:ld] ① n. I قالقان. ② توسوق. II ساقلىماق، قوغدىماق، مۇدابىش قىلىماق.

shift [ʃift] ① v. I يۆتكىمەك، يۆتكەلمەك؛ ئۆزگەرمەك، ئۆز-

گەرتەمەك (ئورۇن، نىشان قاتارلىقلارنى). ② ئارتىماق، دۆڭىمەك.

shift [ʃift] ① n. II يۆتكىش، يۆتكىلىش؛ ئۆزگىرش. ② نۆۋەتلىشىش، ئالىمە-شىش. ③ ھىيلە-مىكىر، ئۇسۇل.

shilling [’ʃiliŋ] n. شىللەڭ (ئەنگلىيەنىڭ كونا پۇل بىرلىكى، بىر شىللەڭ بىر فۇندىنىڭ 1/20 گە باراۋەر).

shine [ʃain] ① v. I hone [hən] ① يورۇماق، يورۇتماق، پارقىراتماق، نۇر چاچماق. ② ھەممىنى بېسىپ چۈشەك، كۆزگە كۆرۈنەمەك. II ① n. ② سۈرتوش، سۈرتوشىش. ③ (ھاۋا) ئوچۇق.

ship [sip] ~ ~ ped) ① v. II ~ ~ ped) ② پاراخوت، كېمە. (ping) پاراخوتقا يۈك باسماق.

shipment [’ʃipmənt] ① قاچىلاپ توشۇش. ② قاچىلىنىدىغان يۈك (مىقدارى).

shirt [ʃə:t] n. كۆڭلەك.

shiver [’ʃivə] ① v. I تىترىمەك، غالىلدىماق. ② n. تىترەش، غالىلداش.

shock [ʃɔ:k] ① n. I سلىكىش، سلىكىنىش، تىترەش، تىترىتىش، تەۋەرەش، تەۋەرنىش. ② هېيران قېلىش، هېيران بولۇش، چۆچۈش،

چۆچۈتۈش. ③ ھاياجانلىنىش. ④ «مېدىتسىنا» شوك. ~ troops

|| زىربىدار قوشۇن. ① v. II ② تىترىمەك، تەۋەرنەمەك، زىلزىلگە كەلمەك، لەرزىگە كەلمەك. ③ ھاياجانلانماق.

shoe [ʃu:] ① n. I ئاياغ. ② تاقا (ئاتىنىڭ).

shoe-maker, shoemaker [’ʃu:’meikə] n. موزدۇز.

shone [ʃən] v. → shine.

shook [ʃu:k] v. → shake.

shoot [ʃu:t] I v. (shot [ʃɔ:t] : shotقا تۇتىقى) ① ئاتماق، ئوققا تۇتىقى. ② كىرگۈزىمك، ئاتماق (توبىنى). ③ بىخلانماق (ئۆسۈملۈك). ④ سانجىلىپ ئاغرىماق، قادىلىپ ئاغرىماق. ⑤ پولتىيىپ چىقماق. ⑥ رەسم تارتىماق، سۈرەتكە ئالماق، || down ~ تېتىپ چۈشۈر. مەك (ئايروپىلانى). II n. ① ئۇۋچىلار توبى. ② شاخ (دەرەخ-نىڭ) مايسا.

shop [ʃɔ:p] I n. ① دۇكان، ماگىزىن. ② سېخ: II v. زاۋۇت. (~ ping : ped : ~ ped) نەرسە-كېرەك سېتىۋالماق: go ~ ping نەرسە-كېرەك سېتىۋالغىلى بارماق.

shore [ʃɔ:] n. قىرغاق.

shorn [ʃɔ:n] v.→ shear.

short I adj. ① قىسقا (ۋاقتى، ئارىلىق قاتارلىقلارنى كۆرسىتىـ-[ʃɔ:t] دۇـ). ② پاكار. ③ ئاز، كەم، يېتىرسىز. II adv. ① تۈيۈقسىز. ② ئاز، كەم، يېتىرسىز. III n. ① قىسقىچە؛ قىسقارىتش. ② يېقىن يول. ③ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) كالىھ ئىشتان.

n. كەملىك (قىلىش)، يېتىرسىزلىك (قىلىش)، ئازلىق (قىلىش).

shortcoming [ʃɔ:t'kʌmɪŋ] n. كەمچىلىك، نۇقسان، يېتىرسىزلىك.

shortly ['ʃɔ:tli] I adv. ① دەرھال، هازىر، شۇ زامان. ② ئۇزاق ئۆتىمىي، پات ئارىدا. III ③ قىسقىچە.

shot¹ [ʃɔ:t] v. → shoot.

shot² [ʃɔ:t] n. ① (مىلتىق، زەمبىرەك قاتارلىقلارنى) ئېتىش. ② مىلتىق ئاۋازى، زەمبىرەك ئاۋازى. ③ مەرگەن. ④ چاچما ئوق (ئۇۋ مىلتىقلەرنىڭ). ⑤ كۆرۈنۈش، مەننزىرە؛ سۈرەتكە ئېلىش. ⑥ ئېتىش ئارىلىقى.

should [ʃʊd, ʃəd] → shall.

shoulder [ˈʃəuldə] مُؤرہ، دولا || ~ to ~ مُؤریںی مُورد۔
گھ ترمیب I. v. ① مُؤرسیگھ ئالماق، بیدمک.

shouldn't [ʃʊdnt] =should not.

shout [ʃaut] v. توۋلماق، قىچقارماق، ۋارقىرىماق. n. توۋلاش [ʃutʃ] قىچقىرىش، ۋارقىراش.

I. v. ئىتىرىمەك، قىستىماق. II. n. ئىتىرىش، قىستاش.

I n. كُورهَك، گۈرچەك، ئوتتۇغۇچى.

كۈرمىك، ئۈسمەك، ئۈسمەق، قىرماق: (~ ling, ~ led, ~ led) v. II
ـ قۇمنى ماشىنىغا ئۈسمەق.

show [ʃəʊ] ① (~n [ʃəʊn] : ~ ed [ʃəʊd]) v. I

کۆرسەتمەك، بىلدۈرمەك. I. ① كۆرسىتىش، بىلدۈرۈش.
② كۆرگەزىمە. ③ تاشقى كۆرۈنۈش، || ~ on تىزىپ قويۇلغان.

shower ① n. ٹوٹکونچی یامغور. ② دُوش: bath ~ دُوش. [ˈʃauə] I. ٹوٹکونچہ ① v. ② ٹوٹکونچہ یا غافلگاری.

shown [ʃəʊn] v. → show

shrank [ʃræŋk] v → shrink

shrewd [ʃru:d] ① adj. ئىقللىق، زېرك، چېچەن. ② قۇۋىتىن، مەككار، قاقۋاش.

shriek [ʃri:k] v. چرقریماق، چرقرایاپ سالماق.

shril [ʃrɪl] ، قُلْقِنْيٌ يارغودهك (ثأۋاز) . adj.

n. ① بُوت ته‌کچسی. ② گیباده‌تخانا. ③ مؤقددهس
جای، مؤقددهس، بور، مؤقددهس. (نی‌سه).

shrink [ʃrɪŋk] : **shrunk** [ʃrʌŋk], **shrank** [ʃræŋk]) v. تارایماق، تارایتماق، قسقارماق، قمس.

- shroud** [ʃraʊd] ① n. ئاخىرەتلىك، ئاخىرەتلىك كىيىم. ② v. يابقۇج.
- shrub** [ʃrʌb] ① v. ئاخىرەتلىكە ئورسماق. ② n. ياپماق، پۇركىمىدەك.
- shrug** [ʃrʌg] ① v. (~ging : ~ ged) مۇرسىنى چىقارماق، مۇرسىنى قىسىماق. ② n. مۇرسىنى چىقىرىش، مۇرسىنى قىسىش.
- shrunk** [ʃrʌŋk] v. → shrink.
- shudder** [ˈʃʌdə] ① v. تىترىمەك، دىرىلدىمەك، غالىلدىمەك. ② n. تىترەش، دىرىلدەش.
- shun** [ʃʌn] ① v. (~ned : ~ning) ساقلانماق، خالىي بولماق، ئۆزىنى قاچۇرماق.
- shy** [ʃai] ① adj. نومۇسچان، تارتىنچاچ. ② قورقۇنچاچ، توخۇ يۈرەك. ③ كەم، ئاز، يېتىرسىز.
- sick** [sik] ① adj. كېسىل، ئاغرىق، بىمار، كېسىللىك: ~ people. ② feel ~ كۆڭلى ئادەم. ③ كۆڭلى ئايلاندۇردىغان: ~ كۆڭلى ئائىنىماق، قۇسقۇسى كەلمەك.
- sickness** ['siknis] ① n. كېسىل، ئاغرىق، كېسىللىك. ② ياندۇرۇش، قۇسۇش.
- side** [saɪd] ① n. لە، گىرۋەك، ياقا، بوي: يان تەرەپ ~ on [from] all [all the] ماشىماق (مۇساپىقلەرde). ② v. مىيدان ئالماشىماق on [from] every ~ s / يىنى، يان تەرپى. ③ adj. بىر بولماق، بىر تەرەپتە تۇرماق.
- side-walk** ['saɪdwɔ:k] (ئامېرىكا تىلىدا) پىيادىلدر يولى.
- siege** [si:dʒ] مۇھاسىرىگە ئېلىش، قورشاپ ھۈجۈم قىلىش.
- sieve** [siv] n. غەلۇشىر، ئۇتكىمە.
- sift** [sift] ① v. تاسقىماق. ② ئىنچىكىلەپ تەكشۈرمەك.
- sigh** [sai] ① v. ئاه ئۇرماق، ئۇھ تارتىماق، خورسىنماق. ② n. تەشنا

بولماق، ئارزو قىلماق، تەلىپۇنمەك. ॥ n. ئاه ئۆرۈش.

I ① كۆرۈش قۇۋۇشتى، كۆرۈش سەزگۈسى.
sight [saɪt] ② كۆرۈنۈش، مەنزىرە. ③ كۆرۈش دائىرسى. ④ كۆرۈشكە ئەرزىيە.
دېغان نەرسىلەر؛ ئاجايىپ مەنزىرە، ئاجايىپ كۆرۈنۈش.

II ① كۆرمەك. ② كۆزمەتكە (ئاسمان جىسىملىرىنى).

sightseeing ['saɪt'si:ɪŋ] n. زىيارەت، ئېكىس كۆرسىيە.

sign [sain] ① بىلگە، ئالامەت. ② قول ئىشارەتى.
I ① قول قويىق. ② ئىشارەت قىلماق.

signal ['signl] adj. ① كۆزگە سىگنال، ئىشارەت، بىلگە. ② سىگنال بەرمەك، ئىشارەت كۆرۈنەرلىك. ③ سىگنال بەرمەك (~ling : led : led) قىلماق.

signature ['signitʃə] n. ئىمزا قويىش، قول قويىش.

significance [sig'nifikkəns] n. ئەھمىيەت، مۇھىملىق.

significant [sig'nifikənt] adj. ئەھمىيەتلەك، ئەھمىيەتكە ئىگە؛ مۇ-. ④ .

v. ① بىلدۈرمەك، ئىپادىلىمەك. ② مۇناسىۋىتى بولماق. ③ مۇھىملىقى بولماق.

silence ['sailəns] I n. تىپتىنج، جىمجىت، جىم. ② تىنچلانماق. v. جىمماق.

silent ['sailənt] adj. ① جىمجىت، تىنج. ② ئۇنسىز، ئاۋازسىز: ~ film ئاۋازسىز كىنو.

silently ['sailəntli] adv. جىمجىت، تىنج.

silk [silk] I n. يىپەك، مەشۇت. ② adj. يىپەك.

silly ['sili] adj. ئەخمىدق، ئەخمىقانە؛ سارالىڭ.

silver ['silvə] I n. ① كۆمۈش، كۆمۈش تەڭىگە. ② كۆمۈش رەڭ. ③ adj. كۆمۈش. ④ v. ① كۆمۈش، كۆمۈشتىن ياسالغان. ② كۆمۈش رەڭ بەرمەك.

similar ['similə] adj. ئوخشاش، ئوخشايدىغان، خۇددى شۇنداق.

similarly [ˈsimiləli]	شۇنداق، ئۇخشاش، خۇددى شۇنداق.	adv.
simple [ˈsimpl]	ئاددىي، ئادەتتىكى. ② ئاددىي-ساددا. ③ ئاق [əq] ساددا.	adj.
	كۆڭۈل، ئۇچۇق-يورۇق. ③ تەجرىبىسىز.	
simplicity [simˈplisiti]	ئاددىي، ئىخچام، ئاددىي-ساددا.	n.
	كۆڭلى تۇز، ئاق كۆڭۈل. ③ دۆت، سارالى، ئەخىمەق.	
simply [ˈsimpli]	ئاددىي، ئىخچام، ئاددىي-ساددا.	adv.
	پەقتى، پەقتىلا، ناھايىتى.	②
simulate [ˈsimjuleit]	دورىماق، تەقلىد قىلماق.	v.
sin [sin]	I ① (دىنىي جەھەتتە) گۇناھ، گۇناھلىق. ② خاتالق، II ھۆرمەتسىزلىك. ③ (~ning : ~ned) گۇناھ قىلماق، جىنайىت ئۆتكۈزۈمەك.	
since [sins]	① كېيىن، شۇندىن بۇيان: We parted in 1962 and have not seen each other ~. شۇندىن بۇيان كۆرۈشىمىدۇق. ② بۇرۇن، ئىلگىرى: ~ long بۇرۇن، بۇرۇنقى زاماندا. ① conj. ... دىن بىرى، ... دىن كېيىن: They have seen each other often ~ they met. ② ... لىقى ئۈچۈن، تونۇشقاندىن بىرى دائم كۆرۈشۈپ تۈرىدۇ. ③ ... دىن كۆزدە تۇتقاندا: He did not come, ~ he was busy. ④ ... دىن بىرى، ئۇ ئالدىراش بولغانلىقى ئۈچۈن كەلمىدى. ⑤ ... دىن بىرى، Since the fo unding of the People's Republic ... دىن كېيىن: Since the fo unding of China جۇڭخوا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلغاندىن بىرى.	adv. I adv. II conj. v. v. v. v. v. v. v. v. v.
sincere [sin'siə]	سەممىي، راستچىل، تۇز.	adj.
sincerely [sin'siəli]	سەممىي، چىن كۆڭۈلدىن.	adv.
sinew [ˈsinju:]	① پىي، سىڭىر. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەن) دە بولجۇڭ گوش، مۇسکۈل. ③ جىسمانىي كۈچ، قۇۋۇھەت.	n.
sing [sing]	v. ① (sung [sʌŋ]) : sang [sæŋ] ناخشا، ناخشا ئوقۇماق، ئېيتماق. ② گىژىلدىماق، چىرىلدىماق.	

singer [ˈsɪŋə]	n. ناخشچى.
single [ˈsingl]	I adj. ① بىر، بىرىدىنلىك، يالغۇز. ② بىر كىشىلىك. II v. تاللىماق. n. ئاييرىم ئويناش (توبىنى).
singular [ˈsingjulə]	I adj. ① بىر، بىرىدىنلىك. ② «گرامماتىكا»، بىرلىك. II n. «گرامماتىكا»، بىرلىك.
sink [sɪŋk]	I v. (sunk [sʌŋk] : snak [sæŋk]) ① چۆكمەك، چۆكۈرمەك، ئولتۇرۇشماق. ② يىقلۇماق، غۇلۇماق. ③ پەسىيەمەك؛ ئاجىزلاشماق. ④ كولىماق. II n. كىر دېسى.
sinner [ˈsɪnə]	n. گۇناھكار، جىنایەتچى.
sip [sip]	I v. (~ping : ~ped) ① سۈمىئەمەك، سۈمۈرمەك. II n. (بىر) يۈتۈم.
sir [sə:]	n. ئەپەندى، جاناب، جانابلىرى.
sister [ˈsistə]	n. ① ئاچا-سىڭىل. ② سېسترا. ③ ئايدال مۇنانخ.
sit [sit]	v. (~ ting : sat [sæt]) ① ئولتۇرماق. ② مەجلىس ئاچىماق. ③ ئوچۇق سوت قىلىماق. ④ (كىيىم) مۇۋاپىق كەلمەك. ⑤ قونماق؛ باسماق، باستۇرماق (قوشلار) up ~ ① تۈز ئولتۇرماق. ② تۈنىمەك، ئۇخلۇمای تالىڭ ئانقۇزماق.
site [saɪt]	n. ئورۇن، جاي، مەيدان.
sitting [ˈsitiŋ]	n. ① (بىر) ئولتۇرۇش، بىر قېتىملىق ئولتۇرۇش [ˈsitiŋ] ② (بىر قېتىملىق) مەجلىس ~ at a تنىملىي، توختىملىي.
situated [ˈsitjueitid]	adj. ① ... كە جايلاشقان، ... كە ئورۇنلاشقان. ② ... ئەھۋالدا، ... شارائىقتا.
situation [ˈsitjuˈaiʃən]	n. ① ئورۇن، مەيدان. ② ۋەزىيەت، ئەھـ. ③ ئەھـ. كەسپ.
six [siks]	num. ئالىتە.
sixteen [ˈsiksˌti:n]	num. ئۇن ئالىتە.
sixteenth [ˈsiksˌti:nθ]	num. ① ئۇن ئالىتسىنجى. ② ئۇن ئال.

ئىدىن بىر.

sixth ['siksθ] ① ئالتنچى. ② ئالتىدىن بىر. num.

sixtieth ['sikstiθ] ① ئاتمىشنىچى. ② ئاتمىشتن بىر. num.

sixty ['siksti] ① ئاتمىش. num.

size [saiz] I n. ئۆلچەم، ئۇزۇن-قىسىلىق، چوڭ-كىچىكلىك.

II v. چوڭ-كىچىكلىكىگە قاراپ تىزماق || up ~ مۆلچەرىسىك.

skate [skeit] I n. كانكى بەتنىكىسى. II v. مۇز تېيىلماق.

skeleton ['skelitn] n. ئۇستىخان، سۆڭەك، ئىسکىلىت.

skeptic [skeptik] n. → sceptic.

sketch [sketʃ] I n. دەسلەپكى چىرتىيۇز، ئاددىي تەسۋىر، قىسىچە

مەزمۇن، قىسىچە تەسۋىر. II v. ئاددىي تەسۋىرلىسىك؛ دەسلەپكى

پىلاننى تۈزۈپ چىقماق.

ski [ski:, fi:] I (~'ed) n. (~ s, ~) چائىغا. II v. چائىغا تېيىلماق.

skil(l)ful ['skilful] adj. ئۇستا، پىشىق، مەلىكىلىك، ماها- رەتلىك.

skill [skil] n. ماهارەت، ماهرلىق، ئۇستىلىق.

skilled [skild] adj. ئۇستا، ماهر، پىشىق، مەلىكىلىك.

skim [skim] v. (~ ming : ~ med : ~ med) ① ئاتماق، تاشلىماق [~ ming]

(گرانات). ② سۈزۈۋالماق، سۈزۈۋەتمەك. ③ ئۇستىدىن قاراپ چىقماق، كۆز يۈگۈرتوپ چىقماق. ④ سۈركۈلۈپ ئۆتەمەك.

skin [skin] I (~ ning : ned) n. ① تېرىسىنى سويماق، پوستىنى سويماق. ② ئالدىماق.

skip [skip] v. (~ ping : ~ ped : ~ ped) ① سەكىرىمەك، يېنىك [~ ping] سەكىرىمەك. ② ئارغامچا سەكىرىمەك. ③ ئاتلاپ ئۆتەمەك، تاشلاپ ئۆتەمەك. ④ تېز سايىھەت قىلىماق. II n. ① ئاتلاش، سەكىرەش. ② تاشلاپ ئۆتۈش.

skirt [skə:t] I n. ① يۈپكى. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) شەھەر

سرتى. ॥ ① بويلاپ ماڭماق، بويلىماق.

skull [skʌl] باش سۆڭىكى، باش، كاللا.

sky [skai] ① ئاسمان، كۆك، هاۋا بوشلۇقى. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەننە) هاۋا كىلىمات ~ under the open سررتىتا، تالادا.

skyscraper ['skai' skreipə] ٖ بىكىز بنا، كۆككە تاقاشقان بنا.

slack [slæk] ① بوش. ② بىخىستەلىك. ③ كاساتچىلىك. ④ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەننە) كەڭ ئىشتان.

ٖ ② كاساتچىلىق مەزگىل. ٖ v. بىخىستەلىك قىلماق، ھورۇنلۇق قىلماق.

slain [slein] v. → slay.

I n. تۆھمەت، بۆھتان، قارىلاش، تۆھمەت قىلىش، بۆھتان چاپلاش. ٖ v. قارىلىماق، تۆھمەت قىلماق، بۆھتان چاپلىماق.

I v. قىڭغايىماق، قىيىسايماق، قىڭغايتىماق، قىيىساز- ماق. ٖ ① يانتۇ، قىڭغىر، قىيىپاش. ② (ئامېرىكا جانلىق تىلەدا) كۆزقاراش، پىكىر.

I ① شېغىل. ② تاش دوسكا. ③ سايلانغانلار ئىسىمىلىكى. ٖ v. تاش كاھىش بىلەن يापماق (ئۆگزىنى).

I v. سويماق، ئۆلتۈرمەك، (قوى، كالا قا- تارلىقلارنى). ٖ n. سويوش، ئۆلتۈرۈش.

I قۇل. ٖ v. قۇل بولۇپ ئىشلىمەك. ھايۋاندەك ئىشلىمەك.

slavery ['sleivəri] n. قۇللۇق تۈزۈم.

slay [slei] (يېزىق تىلىدا) (slain [slein] : v. slew [slu:]) مەك.

I n. چانا؛ چانا ھارۋىسى. ٖ v. چانىغا ئۆلتۈرۈپ ماڭ- ماق، چانا بىلەن ماڭماق؛ چانا بىلەن توشۇماق.

- sledge** [sledʒ] **n.** تۈقامق، تۈچىمەك.
- sleep** [sli:p] **v. I** ① (slept : slept [slept]) ئۆخلىمەق. ② ئۆخلاب ئوشالماق، ئۆخلاب خالاس بولماق (باش ئاغرىقىدىن). ③ ياتاق بىلەن تەمىنلىمەك. **II. n.** ئۇيقو: ~ ئۆخلىمەق، ئۆخلاب قالماق.
- sleeping** ['sli:pɪŋ] **I. n.** ئۇيقو، ئۆخلاش. **II. adj.** ئۇيقدىكى، ئۆخلاۋاتقان: ~ car (ئېنگلىيە تىلىدا) ياتاق ۋاگون.
- sleepy** ['sli:pi] **① adj.** ئۇيقوسى، كەلگەن ئۇيقولۇق، ئۇيقولۇقتىكى. **②** جىمجىت، تىمتاس، تىپتىنچ.
- sleeve** [sli:v] **n.** يەڭ.
- sleigh** [slei] **I. n.** چانا، ئات چانسى. **II. v.** چانا بىلەن توشۇماق، چانىغا ئولتۇرمەك.
- slender** ['slendə] **① adj.** ئىنچىكە، ئاجىز، زىلۇا. **②** ئازغىنە، كىچىككىنە.
- slept** [slept] **v. → sleep.**
- slew** [slu:] **v. → slay.**
- slice** [slais] **I. n.** ① تىلىم، پارچە. ② (بىر) قىسم، (بىر) كىشىلىك، (بىر) ئۆلۈش. **II. v.** پارچىلىمەق، تىلىمەق، توغرىماق.
- slide** [slaid] **I. v. (** sliding : slid [slid]**)** ① تېيىلىمەق، تې-. **II. n.** يىلدۇرمەق، سىيرىلدۇرمەق. ② يوشۇرۇن كىرمەك، يوشۇرۇن قويىماق، ئۇغرىلىقچە قويىماق، يوشۇرۇن كىرگۈزمەك. **III. n.** تېيىلىش، سىيرىلىش.
- slight** [slait] **I. adj.** ئىنچىكە، نازۇك، ئۇششاڭ، كىچىك. **II. v.** سەل قارىماق، كۆزگە ئىلماسلىق، كەمىستىمەك. **III. n.** سەل قاراش، كۆزگە ئىلماسلىق، كەمىستىش.
- slightly** ['slaitli] **① adv.** ئىنچىكە ۋە ئۇزۇن. **②** كىچىككىنە، ئازراق، سەل-پەل.

I ① n. **sling** [slɪŋ] تاشقى كېسىللەكلىرىدە ئاسما تاسما؛ بېغىشتىن [slɪŋ] ئېپىش تاسمىسى. II v. **slung** [slʌŋ] ئاماناق، تاشلىماق. ① ئاماناق، تاشلىماق. ② ئاسماق، ئېسلماق.

I ① v. **slip** [slip] تېيىلىپ چۈشمەك، تېيىلىپ يىقىلا-. ② غىپ قىلىپ تىكىۋەتمەك، سەزدۇرمىي كېتىپ قالماق. ③ تېز سالماق، تېز كىيمەك (كىيمىنى). ④ ئاستاغىنە تىقىپ قويماق، تۈيدۈرمىي سېلىپ قويماق. ⑤ خاتا قىلىپ قويماق. ① n. II تېيىلىپ كېتىش، يىقىلىپ چۈشۈش. ② خاتالق. ③ ياستۇق قېپى؛ ئىج كۆڭلەك. ④ ئىككىلىك خەت. ⑤ ئۇلۇما شاخ (درەخ-ئىڭ).

slipper ['slɪpə] n. ساپما كەش.

slippery ['slɪpəri] adj. ① تېيىلغاق. ② قۇۋى، مەككار، تۆلکە.

slogan ['sləugən] n. شۇڭار، لوزۇنكا.

slope [sləup] v. قىىغايىماق، قىيسايىماق. II n. قىىغىر، قىي- سق، قىيپاش ياتتۇ.

slow [sləu] adj. &adv. ئاستا. II v. ئاستىلىماق. ئاستىلاتماق. I ئاستا.

slowly [sləuli] adv. ئاستا.

slum [slʌm] n. ① تار كوچا. ② كەمبەغىللەر مەھەللەسى.

slumber ['slʌmbə] I v. (يىزىق تىلىدا) ئۆخلىماق. II n. (دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) ئۇيقو.

slung [slʌŋ] v. → sling.

sly [slai] adj. ① قۇۋى، مەككار، تۆلکە. ② قارا نىيەت، خەتىر-لىك. ③ يوشۇرۇن. ④ شوخ، كەپسز، شىيتاندەك.

small ① adj. كىچىك؛ ئاز. ② مؤھىم بولىمىغان، زۆرۈر [ələ] بولىمىغان. ③ بېخىل، پىخسىق، ئىچى تار، ئىچى قوتۇر.

smallpox ['smɔ:lpoks] n. جىچەك.

smart¹ [sma:t] I v. ① ئاغرىماق، ئاغرىتىماق، قاتىق ئاغرىماق. ②

كۆڭلى ئاغرماق، كۆڭلى بۇزۇلماق. II. n. ئاغرقى (بىدەن ياكى يۇ-
رەكىنىڭ).

smart² [smɑ:t] ① adj. كېلىشكەن، چىرايلىق، گۈزەل، ئۇز. ② مودا. ③ چاققان، چەبىدەس. ④ ئەقىللەق، زېرىك، چىچەن. ⑤ قاتىقىق، شىددەتلىك.

smash [smæʃ] ① تارمار قىلماق، مەغلۇپ قىلماق، يەڭمەك. I
 ② بۈزۈپ، بۈزۈپ تاشلىماق. ③ سوقىماق، سوقۇلماق. II
 n. تارمار بولۇش، قۇرۇلۇش.

smell [smel] ① n. پُرash، پُرash سپزیمی. ② پُراق. هد، بُوي. I
 : ~ ed [smel] smelt [smelt] v. II پُریاپ تایماق؛ . . . نیک هدی کلمدک.

v. مېتال تاۋىلماق، مېتال ئېرىتىمەك.
 I. كۈلمەك، كۈلۈمىسىرىمەك. ② مەسخىرە قىلماق، زاڭلىق قىلماق. II. n. خوش خۇپىلۇق؛ كۈلۈمىسىرىش:

smite [smait] (['smitn] smitten : smote [smaut]) v.
تسلیدا) ① زهر به برمدک، ئورماق. ② مغلوب بولماق.

smitten ['smɪtn] v. → smite

smoke [sməuk] ① n. I ئىس، تۈتۈن. ② تاماكا (چېكىش). ③ v. II ئىس چىقارماق، تۈتۈن چىقارماق. ② ئىسلاماڭ، سۈرلەمەك.
تاماكا چەكمەك. ③

smooth [smu:ð] ① سلیق، پارقراق، تکشی. ② تنفس، تکشی. I
تیپتنج، جمجمت. ① v. II ① سلیقلیماق، تکشلیمهک.
② توگهتمک (قیینچلقتنی). ③ تنچلانماق، جیملانماق.

smoothly ['smu:ðli] سلیق، تهکشی. adv.

smote [sməut] v. → smite.

snail [sneil] n. قۇلۇك.

snare [sn̩r̩] I. n. قاپقان، قلتاق، تۇراق، II. v. قاپقانغا چۈشۈر-
مەك، قىستىلمەك، زىيانكەشلىك قىلماق.

I. **snatch** [snætʃ] v. تارتیۋالماق، ئېلىۋالماق. ① n. تارتىۋېلىش. [snætʃ] تۇتۇۋېلىش. ② بىرددەم، بىر پەس:

sneeze [snī:z] v. چُوشکورمەك.

sniff [snif] ① بۇرنىدىن نەپەسلەنمەك. ② پۇرماق، پۇراش.
v. I
n. II بۇرنى بىلدىن پۇراش.

snow [snəʊ] ① قار. ② (کۆپلۈك ئىشلىتىلگەنде) قار دۆۋەد. I
ئى. II. v. قار ياغماق.

I. v. بُورنى بىلەن پۇرماق. II. n. ناسۋال.

snug [snʌg] ① ئازادە، كەڭ كۈشادە، راھىتلەنگۈدەك. ② پاك، تازا. ③ تار (كىيىم). ④ مۇۋايىق قورۇنلاشتۇرۇلغان.

so [səu] **ئۇنداق، بۇنداق، بۇنچىۋالا** adn ~ on || **شۇنىڭغا** adv. I
ئوخشاشلار ۋە باشقىلار / ~ or ~ as to / **تۆپچۇرسىدە /**
تۈچۈن / ~ long! ~ خوش، خەير خوش / ~ long as / ~ پىقدەت ..
. لَا، پىقدەت . . . لَا / ~ تۈچۈن. II **conjunction** ① **شۇڭا، شۇنىڭك**
تۈچۈن. ② **ئۇنداق يېلىسا، ئۇن حالدا.**

so-called ['səu'kɔ:lđ] adj. ئاتالىمش.

soap [səʊp] n. سوپون، کر سوپونی.

soar [sɔː] v.	ئېگىز ئۆچماق، ئېگىز كۆتۈرۈلمەك، يۇقىرى ئۆر- لىمەك. ② لەيلەپ ئۆچماق.
sob [sɔb] v.	~ : ~ bed (~bing) ① ئۆكسۈپ يىغلىماق. ② يىغلاپ داتلىماق. II. n. ئۆكسۈپ يىغلاش.
sober [ˈsəʊbə] I. adj.	ساق؛ سەگەك، مەست بولىغان، هاراق [ˈsəʊba] ① ساق؛ سەگەك، مەست بولىغان، هاراق. ② ئىچىمىدەن بولىغان. ③ ئىچىمىدىل، ئىخلاسمەن.
social [ˈsəʊʃəl] II. v.	① سەگەكلىشمەك، ئىستايىدىل بولماق، ئىستايىدىل قىلماق. ② ئىستايىدىل بولماق، ئىستايىدىل قىلماق.
socialism [ˈsəʊʃəlɪzəm] n.	سوتسىيالىزم.
socialist [ˈsəʊʃəlist] I. adj.	سوتسىيالىزمچى. ① سوتسيالىستىك.
society [səˈsaɪəti] n.	① جەمئىيەت. ② ئىجتىمائىي مۇناسىۋەت دائرىسى.
sock [sɔk] n.	پاپىاق.
sod [sɔd] n.	① چىم، چىملق. ② سازلىق.
soda [ˈsəudə] n.	سودا.
sofa [ˈsəufə] n.	ساپا.
soft [sɔft] I. adj.	يۇمشاق، سىلىق. ② يېقىلىق، ئىللەق، مۇلايم. ③ ئاسان، ئوڭاي. II. adv. يۇمشاق، سىلىق.
	② يېنىك.
soften [ˈsɔfn] v.	يۇمشاتماق، ئېرىتىماق.
softly [ˈsɔftli] adv.	يۇمشاق، سىلىق، يېقىلىق. ② يېنىك.
soil ¹ [soil] I. n.	تۇپراق، يەر، زېمن، يەر-زېمن.
soil ² [soil] v.	بۇلغىماق، بۇلغانماق، پاسكىنا قىلماق، مەينىت بولماق.
sojourn [ˈsəʊdʒə:n] I. v.	يېرىق تىلىدا تۈرمەق، تۈرۈش.
sold [səuld] v. →sell.	

(نرسه). ② ملؤم بسر (ئىش)، بىرەر (ئىش).

③ بىر (نۇرسە، ئىش) || else ~ باشقۇ نۇرسە (ئىش)، يەنە بىر
 (ئىش). ① بىر ئاز ئوخشايدىغان، ئازاراق. ② تەخىمنەن؛
ئىوتىمىا:

sometime ['sʌmtaim]	① بُورُونْ (بِرْهَرْ تِشْ هَدِيَكَهْتَنِيڭ) adv.
	بولۇپ ئۆتكەنلىكىنى بىلدۈردىو). ② كەلگۈسى مەلۇم بىر چاغدا،
	بىر كۈنى. II adj. بُورُونْقى.
sometimes ['sʌmtaimz]	بەزىدە، گاھىدا، ئاندا-ساندا. adv.
somewhat ['sʌmvo:t]	بىر ئاز، ئاز-پاز، سەل-پەل. adv.
somewhere ['sʌməwɛə]	(مەلۇم) بىر يەردە، بىر جايىدا؛ بىر يەركە، بىر جايىغا. adv.

① ئوغۇل (ئوغلىم، ئوغلوڭ، ئوغلى دېگەندەك جاييلار-
دا ئىشلىتىلىدۇ). ② ئورۇق-ئەۋلاد، ئەۋلاد.

song [sɔŋ]	n. ناخشا، قوشاق؛ غەزەل.
soon [su:n]	adv. پات ئارىدا، پات يېقىندا، تېز ئارىدا as ~ as As ~ as they got there, they . . . بىلەنلا
	تۈلار شۇ جايغا بېرىشى بىلەنلا خىزمەتكە كە.
	مرىشتى. / Come here as ~ as you finish the work. تۈكىتىيلا بۇ يەركە كەل.

soot [sut]	① قورۇم، كؤيە. ② ئىس، تۈتون.
soothe [su:ð]	① كۆڭلىنى ياسىماق، تىنچىتىماق. ② يېنىكىلەتمەك (ئازابىنى).

I adj. ① ئاغرق، ئاغرييدىغان، كېسل (بىدەتنىڭ). ملۇم بىر ئازاسنى كۆرسىتىدۇ. ② قايغۇلۇق، ئېچىنلىق.

II n. ① ئاغرىيدىغان جاي، جاراھەتلەنگەن تورۇن. ② قايغۇ، ھەس-

I. n. قایغو، هسرهت، دهردئلم، II. v. قایغۇرماق، [ˈsɔrəu] هسرەتلەنمەك.

sorrowful [ˈsɔːrfəl]	ئېچىنىشلىق، قايغۇلۇق.
① sorry [ˈsɔːri]	(ئېچىنىش، ئەپسۇسلىنىش، كۆڭلى يېرىم بولۇش قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ) : I felt ~ for him.
②	(كەچۈرۈم سوراشنى بىلدۈرىدۇ) ئۇنىڭ ئۈچۈن كۆڭلۈم يېرىم. ③ (كەچۈرۈم سوراشنى بىلدۈرىدۇ) I'm ~ (that) I can't come : بىچاره.
sort [sɔːt]	I. n. تۈر، خىل، سورت. II. v. تۈرگە ئايىرماق.
sought [sɔːt]	v. → seek.
soul [səʊl]	① دىل، قىلب. ② روه، ئەرۋاد ~ ③ پۇتون ۋۇجۇدى بىلەن، جان-دىلى بىلەن.
sound ¹ [saund]	I. n. ئاۋاز، ئاھاڭ، تاۋۇش. ① ② چىقارماق؛ (مەلۇم نەرسىنىڭ) ئاۋازىنى چىقارماق. ③ ئۇقتۇرماق (سىگنال بىلەن). ④ جاراڭلىماق، ياخىرىماق.
sound ² [saund]	① ساغلام، ساق، بېجىرىم. ② توغرا. ③ ④ ئۆزۈل-كېسىل، تولۇق، تامامن. ⑤ قانغۇدەك.
soup [su:p]	n. شورىيا.
sour [ˈsauə]	① ئاچىق-چۈچۈك، چۈچۈمىل. ② ئېچىغان، بۈزۈلغان.
source [sɔ:s]	① مەنبىه. ② بۇلاق.
south [sauθ]	I. n. جەنۇب. II. adj. جەنۇبىي. ① جەنۇب تەرەپ-كە، جەنۇبتا.
southeast [ˈsauθ i:st]	I. n. شەرقىي جەنۇب، شەرقىي جەنۇب تەرەپ. II. adj. شەرقىي جەنۇب.
southern [ˈsʌðən]	adj. جەنۇبىي.
southward [ˈsauθwəd]	adj. جەنۇبقا، جەنۇبقا يۈزىلەنگەن، جەنۇبقا

southwest ['sauθ'west]	n. غربی جهنوپ. I adj. غربی جهنوپ. II adv. غربی جهنوپقا، غربی جهنوپتا.
sovereign ['sovrin]	① adj. ئەلا، ئەڭ ئېسىل. ② چەكسىز. ③ ئىگىلىك هوقۇقى، ئىگىلىك هوقۇقىغا ئىگە.
sow [səʊ]	v. تېرىماق، ~ed [səʊn] ، sown [səʊn] : ~ ed [səud]) تېرىماق، نۇرۇق چاچماق.
space [speis]	① ئالىم بوشلۇقى. ② بوشلۇق، بوش جاي، بوش تۇرۇن. ③ ئارىلىق. ④ (بىر) مىزگىل.
spaceman ['speismən]	n. spacemen ['speisməm] ئالىم نۇچقۇ - جىسى.
spaceship ['speisʃip]	n. ئالىم كېمىسى.
spacious ['speiʃəs]	adj. كەڭ، بىپىيان، ئازادە، كەڭ-كۈشادە.
spade [speid]	n. تۆمۈر گۈرجەك، گۈرجەك.
span [spæn]	① n. بىر غېرىج. ② بىر مىزگىل.
spangle ['spæŋgl]	n. پارقىراق، مېتال پارچىسى.
Spaniard ['spænɪjəd]	n. ئىسپانىيلىك.
Spanish ['spæniʃ]	I adj. ئىسپانىيە، ئىسپانىيىنىڭ، ئىسپانىيلىك. II n. ① ئىسپانىيلىك. ② ئىسپانىيە تىلى.
spank [spæŋk]	I v. . . . نىڭ ساغرسىغا نۇرماق، شاپىلاقلىماق. II n. ساغرسىغا نۇرۇش، شاپىلاقلاش.
spare [speə]	I v. ① رەھىم قىلماق، كەچۈرمەك. ② ئىقتىساد قىلماق، تېجىمەك، ئايىماق. II adj. ① بوش، بىكار: ~ بوش ۋاقتى / time school / ② زاپاس. ③ نۇرۇق، ئاۋاڭ (ئادەم).
spark [spa;k]	I n. نۇچقۇن. II v. نۇچقۇن چىقارماق، چاقنىماق، نوت چاقنىماق؛ جۈش نۇرماق.
sparkle ['spa;kl]	I v. چاقنىماق، چاقنالپ تۇرماق. II n. نۇر

چاقناش، پىلىداش.
II. قۇشقاج.

sparrow [ˈspærəʊ]

spat [spæt] v. → spit.

speak [spi:k] spoken [ˈspəukən] : v. spoke [spəuk] | سۆزلە.

مەك، گەپ قىلماق || ① ~ for ॥ ② ۋاكالىتن سۆزلىمەك.

③ ئىسپاتلىماق، بىلدۈرمەك / out[up] ① ئۇنلۇك سۆزلىمەك.

② ئىككىلەنمەك / to ~ ئىسپاتلىماق. ③ ئېيبلىمەك. ④ ماذەتتىكىچە قىلىپ

ماۋزۇدىن يىرالاڭاشماسىلىق / generally ~ ing ئادەتتىكىچە قىلىپ ئېيتقاندا، مۇنداقچە ئېيتقاندا.

speaker [ˈspi:kə] n. سۆزلىگۈچى، باياناتچى. ② مىكروفون.

spear [spiə] n. ① نەيزە. ② بېلىق تۇتۇش ئارسى.

special [ˈspeʃəl] I adj. ئالاھىدە، پەۋۇل ئادەدە؛ باشقىچە، ئۆزگىچە. [ˈspeʃəl]

① مەخسۇس. ② مەخسۇس خادىم. ③ مەخسۇس ماشىنا.

specialist [ˈspeʃəlist] n. مۇتەخەسسىس.

species [ˈspi:ʃi:z] n. ① (بىرلىك شەكلى بىلەن كۆپلۈك شەكلى ئوخشاش) نەسىل. ② تۈر، خىل.

specific [spi'sifik] I adj. ① ئوچۇق، روشن، ئېنىق.

② ئالاھىدە، ئالاھىدە ئۇنۇملۇك. ③ ئالاھىدە ئۇنۇملۇك دورا. ④ كىچىك ھالقىلار.

specimen [ˈspesimin] ① نۆسخا. ② غەلتە ئادەم؛ ئاجايىپ ئىش.

speckle [ˈspekl] n. داغ.

spectacle [ˈspəktəkl] n. ① كۆرگەزىمە، كۆرگەزىمە قىلىش.

② تۇرۇنداش، ئۇيناش، كۆرسىتىش. ③ كۆرگەزىمە، مەترىبرە.

④ (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) كۆزەينەك: ~ s ~ a pair of بىر كۆزەيدىنەك.

spectator [spek'teitə] n. تاماشىپىن، تاماشىچى.

spectrum [ˈspektrəm] n. سېپىكتىر. (spectra [ˈspektrə])

speculation [ˈspekju'leʃən] n. ئۇيىلىنىش، پىكىر قىلىش. ①

② پۇرسەتپەرەسلىك قىلىش، ھايانكەشلىك قىلىش.

sped [sped] v. → speed.

speech [spi:tʃ] ① گەپ، سۆز، تىل. ② نۇرتۇق، مۇراجىئەت.

speed [spi:d] I n. تېزلىك، تېزلىك نىسبىتى، سۈرئەت.

II v. (sped [sped]) ① تېزلىتمەك، ئىتتىكەتمەك. ② ئۇچقاڭدەك يۈگۈرمەك، تېز چاپماق.

speedy ['spi:di] adj. تېز، ئىتتىك، چاققان.

spel [spel] ~, ~ spelt : ~ ed [speld], spelt [spelt]) v. (ed قوشۇپ يازماق.

spelling ['spelinj] n. قوشۇپ يېزىش ئۇسۇلى (سۆزلەرنىڭ).

spelt [spelt] v. → spell.

spend [spend] ① ئۆتكۈزمەك (ۋاقتىنى). ② سەرپ قىلماق، خەجلىمەك (پۇلنى). ③ تۈگەتمەك (ئېنېرگىيەنى).

sphere [sfɪə] n. ① ھەرىكەتلەنىش دائىرسى. ② شار، توب. ③ گلوبۇس.

spice [spais] I n. ① خۇش بۇراق ماتېرىياللىرى. ② دورا-دەرمەك. ③ قىزىقىش، ھەۋەس، لەززەت.

II v. ② دورا-دەرمەك سالماق.

spider ['spaide] n. ① ئۆمۈچۈك. ② ئۇچ بۇتلۇق جازا.

spill [spil] (~ed, spilt : ~ ed [spild], spilt [spilt]) v. تاشماق، تېشىپ كەتمەك.

spin [spin] I v. (~ning : spun [spʌn]) ① ئېڭىرمەك. ② توقۇماق. ③ ئايلانانماق، ئايلاندۇرماق.

II n. ② ئايلىنىش. ① يىك، ئورچۇق. ② <مېخانىكا> مەركىزىي ئوق.

spine [spain] n. ① <مېدىتسىنا> ئۆمۈرتقا. ② <ئۆسۈملۈك> تىكىن.

spinning ['spiniŋ] I n. ① توقۇش. ② ئېڭىرش. ③ ئايلىنىش.

II adj. ① توقۇمىچىلىق، توقۇمىچىلىق.

قا ئىشلىتلىدىغان.

I adj. بۇرما، بۇرمىلىق؛ بۇرما شەكىللەك.
II n. بۇرما، سېرال سىزىق.

spire [ˈspaɪərəl] n. چوققا، مۇنار چوققىسى.

spirit [ˈspɪrɪt] I n. ① روھ. ② ئەرۋاھ. ③ جۈرئەت، جاسارت. [] II v. ① ئالداب قىلىپ قاچ-
④ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) ئىسپىرت. ② ئىلهام بەرمەك، ئىلهام-
ماق. (باشقىلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى). ② ئىلهام بەرمەك، ئىلهام-
لاندۇرماق، رىغبەتلەندۈرمەك.

spiritual [ˈspɪritjuəl] I adj. روھى. II n. (نېڭىرلارنىڭ)
مۇقەددەس شېىر.

spit [spit] v. ① (spitting : spat ; spat [spæt]) (قار، يامغۇر قاتارلىقلار) ئاز-ئازدىن ياغماق، سىم-سىم ياغماق.

spite [spait] I n. ① يامان نىيەت، يامانلىق.
② ئەپرەتلەنىش، يامان كۆرۈش. ③ ئۆچمەنلىك.

in ① زىيان يەتكۈزمەك. ② قىيىنچىلىق تۈغدۈرماق || ~ of
مدىلى . . . بولمىسۇن، . . . بىلەنمۇ.

splash [splæʃ] I v. چاچرىماق، چاچراتماق. II n. چاچراش ئاۋازى []
(سوپۇقلۇققا بىرەر نەرسىنىڭ چۈشۈشىدىن ھاسىل بولغان ئاۋاز).

splendid [ˈsplendɪd] adj. پارلاق، شانلىق، ھەشىمەتلىك، ئۇلۇغۇار.

splendo (u)r [ˈsplendə] n. كۆركىم، ھەشىمەتلىك، پارلاق، سەلتەنتلىك.

split [split] I v. (~ : ~ ; ~ : ~ -ting) يارماق، بېرىلىماق، ئاجرا-
ماق، ئاجرالماق بۆلمەك، بۆلۈنەمەك. II adj. بۆلۈنگەن، ئاييرىلغان.
ئاجرىتىلغان، چاك كەتكەن. III n. ① دەز، چاك. ② ئىختىلاپ،
كېلىشىمەسلىك.

spoil [spɔɪl] ~ ed [spɔɪld] ~ t [spoilt] I v. (~ : ~ ; ~ : ~ -)
① بۇزماق، بۇزغۇنچىلىق قىلماق، ۋەيران قىلماق، زىيان يەت-
كۈزمەك. ② (بالملارنى) ئەركىلىتىپ كاردىن چىقارماق. ③

بۇزۇلماق، چىرىمەك؛ پۇرالپ قالماق. II. n. زالق مال، غەنئىمەت، ئولجا.

spoke [spəuk] v. → speak.

spoken ['spəukən] v. → speak.

sponge [spʌndʒ] I. n. بۇلۇت. II. v. بۇلۇت بىلەن تازىلىماق.

sponsor ['spənsə] I. n. تەشىببىسچى، ياردىمچى، مەسىئۇل.

v. ① تەشىببىس قىلماق. ② باشلاپ بىرمەك، باشچىلىقىدا ئېلىپ بارماق، ئۇيۇشتۇرماق.

spontaneous [spɔ:n'teinjəs] adj. تەبىئىي ئۆزلۈكىدىن پەيدا بولغان.

spoon [spu:n] n. قوشۇق.

spore [spo:r] n. بىتۇلۇكىيە سپورا.

sport [spo:t] I. n. ① ئۇيۇن، تاماشا. ② تەنھەرىكەت، ئىسپورت.

v. II. ① ئۇيۇن-تاماشا قىلماق. ② تەنھەرىكەت، تەنھەرىكەتكە ئىشلە.

تىلىدىغان: (s) equipments ~ تەنھەرىكەت ئۇچۇن ئىشلىتىلىدىغان ئۆسکۈنىلەر.

spot [spɔ:t] I. n. ① نۇقتا، چىكىت. ② داغ. ③ جاي، ئورۇن.

v. II. ① داغ چۈشىمەك، داغ چۈشۈرمەك؛ پاسكىنا قىلماق، مەينەت بولماق. ③ تونۇماق، پرق ئەتمەك.

sprang [spræŋ] v. → spring.

spray [sprei] I. n. ① (ئېتىلىپ چىققان) ھور؛ تۇمان.

② پۇركۈگۈچ. II. v. ② چاچراپ چىقماق، ئېتىلىپ چىقماق، پۇركۈ-مەك. ② دورا پۇركۈمەك.

spread [spred] I. n. ① يايىماق، يېيىلماق، سوزماق، سوزۇلماق، سوزۇلماق، كېڭىيمەك، كېڭىيەتىمەك.

② تارقىماق، تارقاتماق. ③ سۈركىمەك. II. n. (دائىم كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) تارقىتىش.

① تارقىلىش، يېيىش، يېيىلىش. ② داستىخان؛ كىرلىك. ③ زىيابىت، ئولتۇرۇش.

spring [sprɪŋ] (sprung [sprʌŋ] : sprang [spræŋ]) v. I.

(1) ئاتلىماق، سەكىمىدەك، سەكىرەتەمەك. (2) پارتلىماق.
 ॥ n. (1) باھار، ئەتىياز، ئەتىياز پەسىلى. (2) بۇلاق. (3) سەكىرەش،
 ئاتلاش. (4) پۇرۇشنا. (5) ئېلاستىكلىق، ئېلاستىك كۈج. (6) (دايىم
 كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) مەنىھ، مەقسەت.

v. ① چاچماق، چیچilmاق، سهپمهك، سېپلا. [ˈsprɪŋkl] sprinkle
مهك. ② سەم-سەم يامغۇر ياغماق. II. n. سەم-سەم يامغۇر، ئۈششاق يامغۇر.

sprung [sprʌŋ] v. → spring.

spun [spʌn] v. → spin.

spur [spə:] ① غىدىقلۇچى ماددا. ② تاغ تۇمشۇقى، يار. **spurring** [spə:rɪŋ] ~ring : ~ red [spə:d] v. ① ھېيدىمەك، قوغلىماق. ② غىدىقلىماق.

spurn [spʊ:n] v. ① چتکه قامق، یه کلمه‌ک. ② ۋاز كەچمەك، تاشلىخەتمەك.

spy [spai] n. ① جاسوس، قیلماق، رازویدکا v. ② سزمهک، سیزب قالماق.

sq. =square.

① کۋادرات شەكىل، تۆت چاسا. n. I
 square [skwεə]
 ② مەيدان: ~ Tien An Men تىيەنەنمپەن مەيدانى. ③ (ماتېماتىكا)
 ④ كۋادرات. ⑤ تىك بۇلۇڭلۇق سىزغۇچ. II v.
 ⑥ چاسلىماق، چاسلانماق. ① تۈزلىمەك، تۈزەلمەك. ③ (ماتېماتىكا)، يۈزىنى تاپىماق. ④ ھېسابنى تۈگەتمەك. III adj.
 ① چاسا، تۆت چاسا، كۋادرات. ② تىك بۇلۇڭ. ③ ئادالەتلىك، ئادىل. IV adv.
 ① تۆتعوز. ئادالەتلىك بىلەن، ئادىللەق بىلەن:

squeak [skwi:k] v. چر-چر (ئاؤاز) چرلىدىماق.

I. قستالماق، قستالماق؛ ئزىدەك، ئېزىدەك؛ سقىلىماق، سقىلىش، سقىلىش، ئېزىدەك. II. n. ① قىستىلىش، سقىلىش، سقىلىش، ئېزىدەك؛ سقىماق، سقىلماق.

لمش. ② شولۇۋالغان پۇل.

squire [skwaiə] ئەنگلیيە تىلىدا) ئېسلىزاده؛ پومېشچىك. n.

squirrel ['skwirəl] تىيىن (بىر خىل ھايۋان). n.

St. =street.

stab [stæb] ~ : ~ : (~bing سانجىماق؛ ① (~bed تۈرتمەك، نوقۇماق. ② ئاغرىتىماق، ئاغرىقىنى قوزغىماق.

① n. ② سانجىش؛ تۇرتۇش، نوقۇش. ② ئاغرىتىش.

stable¹ ['steibl] ① مۇستەھىكم، پۇختا. ② تۇراقلىق، مۇقىم. adj.

stable² ['steibl] ئاتخانا، ئېغىل. n.

stack [stæk] ① دۆۋە، دەستە، توب. ② جازا. ③ تۇرخۇن، دۆۋەلمەك، توپلىماق. v. I

stadium ['steidjəm] stadia تەنتىربىيە مەيدانى (چۆـ رىسىدە ئورۇندۇقلىرى بار مەيدان). n.

staff [sta:f] ~ ، (staves ['steivz] ① ھاسا؛ تاياق، خادا؛ بادرا. ② تۈزۈركى، تېرىك. ③ (كۆپلۈك ئىشلىلىكىنە) بارلىق خادىملار. ④ «ھەربىي» شتاب ئورگىنى.

stage [steidʒ] ① سەھنە. ② باسقۇج، مەزگىل. ③ مۇساپە، يول. ④ v. (ئويۇن) قويىماق، كۆرسىتمەك. I

I v. ① قىمىرىلىماق، قىمىرلاتىماق، ئىرغاڭلىماق، ئىرغاڭلاتىماق، تۈزۈرمەك، تۈزۈرەتىمەك. ② ئىككىلەنمەك، ئىككىلەندۈرۈمەك، ئارسالدى بولماق. ③ دەلدەڭلىش، ئىرغاڭلاش، سۆرـلىپ مېڭىش.

stain [stein] ① داغ، داغ ئىزى. ② بوياق ماتېرىياللىرى. I n.

v. ① داغ چۈشىمەك، داغ چۈشۈرمەك؛ كىرلەشمەك، كىرلەشتۈرـمەك، مەينەت قىلماق. ② بويىماق، رەڭ بىرمەك.

stair [steə] (داشىم كۆپلۈك ئىشلىلىدۇ) پەلەمپەي. n.

stake [steik] ① قوزۇق، بىلگە قوزۇقى. ② دوغا تىكىلگەن پۇل. I n.

③ (مۇسابىقلەرde) مۇكاباپات بۇيۇملىرى. ④ پايداـزىيان مۇناسىۋىتى.

v. I ① تىرەپ قويماق. ② قوزۇق قېقىپ ئاييرماق. ③ قىمار ئوبىنماق.

stale [steɪl] (۱) پوراپ قالغان، کونر اپ قالغان (یېمەكلىك) (۲) چىرىك؛ کونا.

stalk [stɔ:k] n. ساپاق (گول ۋە يوپۇرماقلارنىڭ).

stall [stɔ:l] ① n. I ② تہنڑہ، دوکان، بوتکا۔

③ (تىياترخانىلاردا) ئالدىنلىقى قاتاردىكى نورۇن. ॥ v. ① ئېغىلغا

سولىماق. ② (ماتور) توختىماق. ③ كوتىرول قىلىشقا ئامال بول.

حاسليق (ئايرۇپلانتى). ④ ئارقىغا سوزماق، كېچىكتۈرمەك.

stamp [stæmp] ① دهستممه‌ک؛ تهیمه‌ک، تبیچه‌کلمه‌ک. v. I

^② تامغا باسماق. ^③ ماركا چاپلىماق. ^④ مەڭگۈ ئېسىدە ساقلىماق.

^⑤ بىلدۈرمەك، ئىزهار قىلماق. II n. ① دەسىدش؛ تېپىش،

تپیچه‌کلهش. ② تامغا. ③ پوچتا مارکسی. ④ تور، خمل.

stand [stænd]. ① تۇرماق، ئۇرە تۇرماق. (stood : stood [stud]) v. I

^② تکلمه‌ک. ^③ برداشلیق برمدک || by ~ ^① قۇۋۇچەتلەمەك، ياردەم

قىلماق، قوللىماق. ② چەتىه تۇرۇپ تاماشا كۆرمەك. ③ ئەمەل

قىلماق، ۋەدىسگە ۋاپا قىلماق / for ~ ① قۇۋۇچەتلىمك، قوللىك.

ماق، همایه قىلماق. ② ۋەكىللەك قىلماق / aut ~ ① كۆزگە

کۆرۈنگىن، كۆزگە كۆرۈنرلەك. ② قەتىسى داۋاملاشتۇرماق، ئا.

خیر غنچه چیز تورماق / up for ~ ئاقلىماق، ھىمایە قىلماق. ①

I. n. توختاش، توختاپ قېلىش. ② فارشىلىق حالتى. ③ مەيدان،

مدّوقة. ④ جازا. ⑤ تهـنـزـهـ.

standard [ˈstændəd] ① بایراق، هربسی بایراق. n. I

② ئۆلچەم. ③ يىللۇق (باشلانغۇچ مەكتەپتە).

۱ مۇلچەملىك. ۲ نوپۇزلىق، ئالدىنلىق قاتاردىكى.

standpoint ['stændpɔɪnt] n. میدان، کوثر قاراش، نوچتیئینه زهر.

star [sta:] ① نەزىرىلىق، تۈرگۈن نەزىرىلىق. ② چۈلپان، مەشھۇر

شہس. ③ پیشانہ. ① (\sim ring : \sim ved : \sim red) v. ॥

يۈلۈز بىلگىسى قويماق. ② ئاساسىي رول ئالماق.

starch [sta:tʃ] I n. كراخمال. II v. پارتلىماق.

stare [steə] I v. زەڭ قويۇپ قارىماق، تىكىلىپ قارىماق. II n. زەڭ قويۇپ قاراش، تىكىلىپ قاراش.

start [sta:t] I ① ئاتلاتماق، يولغا چىقماق. ② باشلىماق، كىرىش. [sta:t] II مەك. ③ قوزغالماق || off [out] ~ ئاتلاتماق، يولغا چىقماق؛ باشلىماق. ① n. ① ئاتلىنىش، يولغا چىقىش؛ باشلاش، باشلىنىش. ② چۆچۈش، چۆچۈتۈش.

startle ['sta:tl] v. هېران قالدۇرماق، چۆچۈتمەك.

starve [sta:v] v. ① ئاج قالماق، ئاج قويماق. ② ئاچلىقتىن تۆلمەك، ئاچلىقتىن تۆلتۈرمەك.

state¹ [steit] I ① n. (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) ئەھۋال، ھالىت. ② دۆلەت، ھۆكۈمت. ③ (ئامېرىكىدا) شتات.

II ① adj. دۆلەت ئىگلىكى، دۆلەت ئىگلىكىدىكى. ② شتات ئىگلىكىدىكى. ③ رسمىي.

v. بايانات ئېلان قىلماق، جاكارلىماق، تۇقتۇرماق.

stately ['steitli] adj. ھېيۋەتلىك، ھەشىمەتلىك.

statement ['steitmənt] I ① بايانات. ① (سودا) ھېساب بوغۇش تالۇنى.

statesman ['steitsmən] II (['steitsmən]) سىياسىئون، statesmen دۆلەت ئەربابى.

station ['steiʃən] I ① ئورۇن. ② سالاھىيەت. ③ ئىستانسا. II v. جايلاشماق، جايلاشتۇرماق، ئورۇنلاشماق، ئورۇنلاشتۇرماق.

statue ['stætju:] n. ھېيكەل.

stature ['stæʃə] n. بوي، بهشت.

status ['steitəs] I ① سالاھىيەت، مەرتىۋە، ئورۇن. ② ھال، ئەھۋال.

stay [stei] I ① تۇرماق، ۋاقتلىق تۇرماق. ② داۋام قىلماق.

- قەتىئىي داۋاملاشتۇرماق. ③ توختاتماق. ④ باسماق ~ away كەلمەسىلك: ئايىرلىماق / in ~ تۈيىدە (بولماق). سىرتقا چىقىماسلق / out ~ سىرتتا / up ~ تۈخلىماسلق. ① n. ॥ ② بېسىش، توختىتىش. ③ تىرىهك، تۈۋەرۈك.
- stead** [sted] ① تۈرنىغا قويۇش. ② پايدىلىق، كېرىھكلىك. n. **steadfast** ['stedfæst] ① قەتىئىي، تەۋەننمەي. adj.
- steady** ['stedi] ① مۇستەھكم، پۇختا، چىڭ. ② تۇراقلق، [] مۇقىم. ॥ v. مۇقىملاشتۇرماق، چىڭىتىماق.
- steak** [steik] ① توغرالغان كالا گۆشى؛ توغرالغان بىلىق گۆشى. n. ② كالا گۆشى سىي (قېلىن توغرالغان كالا گۆشىدىن ياسالغان سىي).
- steal** [sti:l] ① تۈغىرىلىق قىلماق. ② تىكىۋەتمەك، غىپ قىلىپ تىكىۋەتمەك. v. ① (stolen ['stəulən] : stole [stəul]) ② هور، پار. ③ پار بىلەن قوزغالماق. I adj.
- steamer** ['sti:mə] ① ماتورلۇق كېمە؛ پاراخوت. ② قاسقان. n.
- steel** [sti:l] ① پولات. ② پولات قورال (نىيزە، خەنجەر قاتارلىقلار). v. ① ② كۆچەيتىمەك. ॥ adj. ③
- steep** [sti:p] ① تىك، تىك يانتۇ، قىيا. ② (جانلىق تىلدا) بهكمۇ، تولىمۇ (تەلەپنى كۆرسىتىدۇ).
- steeple** ['sti:pl] قۆبىيە. n.
- رول تۇتىماق؛ ھەيدىمەك (ماشىنا، كېمە قاتارلىقلارنىڭ). v.
- stem** [stem] ① غول. ② ساپ (ئىسۋابلارنىڭ) ③ گەۋەدە. I n. ④ كېمە تۇمشۇقى. v. ① ming : ~med : ~med ② كېلىپ چىقماق.
- step** [step] ① ped : ~ping : ~ped ② مائىماق، يۈرمەك، چامدام. I v. ③ ئاياغ تاۋۇش.
- قىدەم تاشلىماق. ① n. ④ قەدەم، چامدام. ⑤ دەرىجە ~ in تەكشى باسىقۇج، تەدبىر، چارە. ⑥ پەلەمپەي.
- قىدەم بىلەن / keep ~ with sb. بىراۋ بىلەن قىدەمى تەكشى بولماق.

stereo [ˈstiəriəʊ]	adj. پۇتون گەۋىدىلىك، سىپرېتۇ.
stern [stɜːn]	adj. قاتىق، كەسکىن، چىڭ، قەتىشى.
sth. =something.	
stick¹ [stɪk]	n. I ① (كېسىۋېتىلگەن) شاخ (دەرەخنىڭ). ② هاسا، تاياق. II v. ① تىرىمەك، تايانماق (هاسىغا).
stick² [stɪk] (stuck : stuck)	v. ① سانجىماق، تىقماق، كىر. ② گۈزىمەك؛ چاپلىماق، چاچلاشماق ① داۋاملاشتۇرماق، قەتىشى داۋاملاشتۇرماق. ② ئىككىلەنمەك، ئارىسالدى بولماق / to ~ ① سادق بولماق. ② چىڭ تۇرماق؛ داۋاملاشتۇرماق، قەتىشى داۋاملاشتۇرماق.
stiff [stɪf]	adj. I ① قاتىق، ئېگىلمەيدىغان، تۆز. ② قويۇق.
still¹ [stɪl]	adj. II ① n. جىم吉ت، تىپتىنج.
	جىم吉تلىق، تىپتىنج. ② سەھنە رەسمىلىرى، سۈرهەت.
still² [stɪl]	adv. يەنلا، تېخى، تېخىچە ھېلى، ھېلىسۇ.
stillness [ˈstɪlnɪs]	n. جىم吉تلىق.
stimulate [ˈstimjuleɪt]	v. I ① تەسر قىلماق، تەسر قوزغىماق. ② رىغبەتلەندۈرمەك.
stimulus [ˈstimjuləs]	n. II ① (stimuli [ˈstimjulai]) تەسر قىلغۇ - چى نەرسىلەر، تەسر قوزغىغۇچى نەرسىلەر.
sting [stɪŋ]	I ① n. (هاشارت) تىكىن. ② (ئۆسۈملۈك) تىكىن. ③ (قۇرت-قوڭۇزىلار) چېقىش، چېقىۋېلىش. ④ دەرد، ئاغرقىق.
	II ① (stung : stung [stʌŋ]) v. ① (هاشارتىلار) چاقماق، چېقىۋالا - حاقدا. ② سانجىماق. ③ ئاغرىماق، ئاغرىستىماق.
stir [stɜː]	I v. ① مىدىرىلىماق، (~ring : ~red) ② ئېلىشتۇرمەك، ماللىلىماق، قوچۇماق (سوپۇق جەسىملىرى). ③ قوزغىماق، قوزغالىماق. ④ تەسرلەنمەك، تەسرىر لەندۈرمەك. ⑤ ئەنسىزلىك، پاراكەندىلىك. ⑥ قوچۇش،

مالتلاش، ئېلەشتۈرۈش.

- stitch** [stɪtʃ] I n. تىكش. II v. تىكمەك (كىيىمنى).
- stock** [stɒk] I ① n. يىلتىز؛ كۆتك. ② ساپاق، تۇتقۇچ. ③ قاندالشلىق. ④ خام ماتېرىيال. ⑤ ئۆي ھايۋانلىرى. ⑥ (كۆپلۈك ئىشلىتكىننە) كېمە ياساش جازىسى، كېمە ياساش سۈپىسى. ⑦ پاي، پاي چېكى. II adj. ① خەزىنىدە بار، نەق بار. ② كونا، چىرىك. ③ چارۋىچىلىق.

stocking ['stɔ:kɪŋ] n. ئۆزۈن پايپاق.

stoker ['stəʊkə] n. ① ئوت قالاش ئىشچىسى. ② ئاپتوماتىك كۆمۈر ئېلىش ماشىنىسى.

stole [stəʊl] v. → steal.

stolen ['stəʊlən] v. → steal.

stomach ['stʌmæk] n. ① ئاشقازان. ② (جانلىق تىلدا) قورساق. ③ ئىشتىها، نەپس.

stone [stəʊn] I n. تاش. II v. ① ... گە تاش ئاتماق. ② ... نىڭ يادروسىنى ئېلىپ تاشلىماق.

stony ['stəʊni] adj. تاشلىق؛ تاشتەك.

stood [stʊd] v. → stand.

stool [stu:l] n. ① بەندىڭ. ② گەندە.

stoop [stʊ:p] I v. ئەگەمەك، ئېگىلمەك، ئېڭىشىمەك. II n. ئېگىلىش.

stop [stɒp] I v. : ~ping : ~ped) ① توختىماق، توختاتـ. II n. ماق، توختاپ قالماق. ② تۈرمەق، ھايال بولماق.

II ① توختاپ قېلىش، تۈرۈپ قېلىش، توختاپ تۈرۈش. ② بېكىت. ③ تۈرمۈز || ~ full چېكىت (.) .

stor(e)y ['stɔ:ri] n. قەۋەت (ئۆي، بىنالارنىڭ).

storage ['stɔ:rɪdʒ] n. ① ساقلاش، زاپاس ساقلاش. ② ئامبار، ئىسکىلات.

store [stɔ:] I n. ① زاپاس. ② دۆكىان، ماگىزىن. ③ ئامبار،

ئىسكلات. ① v. ॥ ساقلىماق، يىغىپ ساقلىماق.
② تەمىنلىمەك.

stork [stɔ:k] n. لەگلەك (قۇش).

storm [stɔ:m] I n. ① بوران، بوران-چاپقۇن. ② بىر پەس، بىر دەم. ॥ ① شىدەتلىك ھۈجۈم قىلماق، بىردىنلا ئىلکىگە ئالماق.
② شاۋقۇن سالماق، ھۆركىرىمەك.

stormy ['stɔ:mi] adj. ① بوران-چاپقۇنلۇق، شۇئىرغانلىق.
② شىدەتلىك، قاتىق.

story¹ ['stɔ:ri] n. ① ھېكايدى. ② (بالسلايد) يالغان گەپ.

story² ['stɔ:ri] n. =storey.

stout [staut] adj. ① سېمىز، ساغلام. ② مۇستەھكمەم، پۇختا.
③ قەتىشى، كەسکىن.

stove [stəuv] n. مەش، ئۇچاق.

stragihtway ['streitwei] دەرھال، شۇئان.

straight [streit] I adj. ① adv. ॥ تۆز. ② رەتلىك.
② توغرىدىن-توغرا، بىۋاستىتە awy ~ [off] دەرھال، شۇئان.

straighten ['streitn] v. ① تۆزلىمەك، تۆزلەنمەك، رەتلىمەك، رەتلىك،
رەتكە سالماق.

I v. ① چىڭ تارتىماق، قاتىق تارتىماق. ② بارلىق
كۈچىنى چىقارماق. ③ كەلسە-كەلمىس ئىشلەتمەك، قالايمىقان ئىش-
لمەتمەك، تۆزى خالىغانچە پايدىلانماق (ھوقۇقىدىن). ॥ ① چىڭ
تارتىش. ② كۈچەيتىش. ③ جىددىيلىشىش. ④ ئاھاڭ، تون؛
مۇقام. ⑤ تۇرۇق.

strait [streit] n. ① بوغۇز (دېڭىزنىڭ). ② (كۆپلۈك ئىشلىتىل-
گەندە) قىيىنچىلىق.

strand [strænd] v. ① تېبىز سۇدا توختاپ قالماق (كېمە).
② قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق.

strange [streindʒ] adj. ① يات، يوچۇن. ② غەلتىتە، ئاجايىپ.

strangely ['streindʒli]	يات، يوچۇن. ② غەلتە، قاچايىپ.
stranger ['streindʒə]	يات ئادەم، يوچۇن كىشى. ① n. ② كەسىپ ئەھلى ئەممەس (ئادەم).
strap [stræp]	(~ping : ~ped : ~ped) v. ① باقلماق (تاسما بىلەن). ② (تاسما بىلەن) ئۇرماق.
strategy ['strætidʒi]	ئىستراتېگىيە. n.
straw [stro:]	پاخال، شال پاخىلى. ① adj. ② پاخال، پاخالا.
	دەن ياسالغان: ~ a ◇ چىغ قالپاقي. ② سۇس سېرىق رەڭلىك.
strawberry [stro:bəri]	قوىي بۆلۈرگىنى. n.
stray [strei]	① يولدىن ئازماق، يولدىن ئادىشىپ قالماق. ② چۈشكۈنلەشمەك.
	① adj. ② ئادىشىپ قالغان، ئازغان.
	② تاسادىپسى، تۈيۈقىمىز. ① n. ② ئادىشىپ قالغان بالا.
	② ئادىشىپ قالغان ھايۋانات. (ئۆي ھايۋانلىرى).
streak [stri:k]	سزىقچە، سزىق، يول. ① v. ② سزىق (جانلىق تىلدا) ئۇچقاندەك چاپماق.
	تارتماق، يول چىقارماق. ② (جانلىق تىلدا) ئۇچقاندەك چاپماق.
stream [stri:m]	ئېرىق، ئۆستەڭ. ① n. ② ئېقىم، سۇ ئېقىمى.
	① v. ② لەپىلدىمەك.
street [stri:t]	كۈچا، رەستە. n.
strength [strenθ]	كۈچ، قۇۋۇخت، كۈچ-قۇۋۇخت. ① n. ② ئەملىي كۈچ؛ ئەسکەر كۈچى.
strengthen ['strenθən]	كۈچىمەك، كۈچەيتىمەك. v.
stress [stres]	بىسىم، بىسىم كۈچ. ② مۇھىم نۇقتا.
	③ (تىلدا، ئۇرغۇ). ④ تەكتىلەش: (up) on sth. بىرەر ئىشنى تەكتىلىمەك.
	lay [put] ~ on sth. ① تەكتىلىمەك. ② ئۇرغۇلۇق توقۇماق.
stretch [stretʃ]	سوزماق، سوزۇلماق. ① v. ② كەلسە-كەلمەس

- ئىشلەتمەك، قالايىقان ئىشلەتمەك. ① n. سوزۇلۇش.
 ② يېيىلىش، ئەرچىق ئېلىش ~of open country a بىپايىان دالا.
stricken [ˈstrikən] adj. I strick. ← v. I قاتارلىقلارغا) يولۇققان، ئۇچرىغان، دۇچ كەلگەن:
 ئاپتىكە ئۇچرىغان رايون. .
strict [strikt] ① قاتىق، قەتىقى، كەسکىن. ② هىم، چىڭ، مەھكەم. ③ ئېنىق، توغرا || be ~ with قاتىق تۈتىق، قاتىق تەلەپ قويىماق.
stride [straɪd] ① () چوڭ [ˈstridən] stridden : strode [straʊd] v. قىدەم تاشلاپ ماڭماق، چوڭ چامدىماق. ② ئاتلاپ ئۆتىمەك.
 ③ n. چوڭ قىدەم.
strife [straif] n. جىبدەل، ماجира، توقۇنۇش.
strike [straik] stricken , struck : struck [strʌk] v. I () ① سوقماق، قاقماق، ئۇرمۇماق، تەگىمەك، تەگكۈزۈمەك. ② ھۈجۈم قىلماق، زەربە بەرمەك. ③ سۈركىمەك، ياقماق (سىرىمەك). ④ تاپماق، تېپىلماق. ⑤ ھېس قىلماق، ھېس قىلدۇرماق، ئويلانماق، ئويلاندۇرماق، تەسرات قالماق، تەسرات قالدۇرماق. ⑥ ئىش تاشلىماق. ⑦ (ئۆسۈملۈك) يىلتىز تارتىماق. ⑧ چېدىرىنى يېغىماق، بايراق چۈشۈرەمەك || in ~ لوقما سالماق، ئېغىز غېرچىلىماق / off ~ ① كېسىپ تاشلىماق. ② ئېلىۋەتىمەك، ئېلىپ تاشلىماق. ③ n. ① ئىش تاشلاش. ② كان بايلىقلەرنى تېپىش. ③ (ئايروپىلاندا) ھۈجۈم قىلىش، زەربە بېرىش.
strike-breaker ['straik'breikə] n. ئىشچىلار خائىنى؛ ئىش تاشلاشقا بۈزۈنچىلىق قىلغۇچى.

striken ['strikən] v. → strike.

striking ['straikɪŋ] adj. كۆزگە كۆرۈنەرىلىك.
string [strɪŋ] ① يېپ، شوينا، بوغقۇچ. ② تار. n. I
 () ① (strung : strung [strʌŋ]) v. I تار سالماق، تار تەڭشىمەك.

② چاتماق، تۇتكۈزمەك. ③ چىگىمەك، باغلىماق، تاخىماق.
strip [strip] v. I
 () ~ped : ~ping, ~ped
 ① سويماق، ئېلىپ
 تاشلىماق، كىيىم سالماق، سالدۇرماق. ② تارتىۋالماق.
 ③ سېغىپ تۈگەتىمەك (سوتنى). II n. پارچە: a ~of board
 پارچە تاختاي.

stripe [straip] ① سزىقچە، سزىق، يول. ② (كۆپلۈك ئىش).
لمىلىگەندە) يېڭى بىلگىسى: ③ (ئامېرىكا تىلىدا) تىب.

striped [straitp] adj. يوللوق، سزقلق.

strive [straiv]، ① ترشماق، (['strivn] striven؛ strove [strəuv]) v. کورهش قىلماق. ② ئىلىشماق، تۇۋشماق، چىلىشماق.

strode [strəud] v. → stride.

stroke [strəuk] I n. ئۇرۇش، ئۇرۇلۇش، سوقۇش، سوقۇشوش.
I v. سىلىمەق.

I. v. چۈرگىلەپ كەلمەك، ئايلىنىپ كەلمەك. **stroll** [strəʊl] II. n. چۈرگىلەپ يۈرۈش، لاغايلاب يۈرۈش، سېلە لاغايلاب يۈرمەك. قىلىش:

strong [strɔŋ] ① كۈچلۈك، قاۋۇل، ساغلام. ② قاتىق، حىشكى، مەھكىم، مۇستەھكىم، قۇدرەتلىك.

strongly [ˈstrɒŋli] adv. → strong

strove [strɔv] v. → strive

struck [struk] v. → strike.

structure [ˈstrʌktʃə] n. قۇرۇلۇش، تۈزۈلۈش، قۇرۇلما، تەنەلүم.

strung [strʌŋ] v. → string

stubborn [ˈstʌbən] ① قهیسرلیک، قهیسر. ② جاہل، ترسا، کاج.

stuck [stʌk] v. → stick.

student [ˈstju:dənt] ① n. تلميذ، تلميذة ②形容词

studio [ˈstju:dɪəʊ]	n. ① رهسمخانه، رهسم سازش تۆبى. ② كىنو	I сту́дию.
study [ˈstʌdi]	n. ① تۈكىنىش، تۇقۇش. ② تەتقىقات، تەتقىق	I قىلىش. II v. ① تۈگەنەمك، تۇقۇماق. ② تەتقىق قىلىماق.
		③ مۇلاھىز، قىلىماق، تۇيانلماق. ④ سىنچىلاب قارىماق.
stuff [stʌf]	I n. ① ماتېرىيال، نىرسە-كېرەك، نىرسە، بۇيۇم.	II كېرەكىسىز نىرسىلەر.
		② توشقاۋىزماق، تولدۇرماق، سالماق.
stumble [ˈstʌmbl]	v. ① پۇتلاشماق، پۇتلېشىپ يېقىلىماق.	② ئېڭىز-پەس ماڭماق، دەلدە ئىشپ ماڭماق.
		③ خاتالاشماق. ④ كېكەچلىمەك، كېكەچلىپ سۆزلىمەك.
stump [stʌmp]	I n. كۆتەك، دەرەخ كۆتىكى.	II v. ① دەلدە ئىلىمەك، دەلدە ئىلەپ ماڭماق، ئېغىر قەدم تاشلاپ ماڭماق.
		② (جانلىق تىلدا) دۇدۇقۇپ قالماق، گەپ قىلالماي قالماق.
stung [stʌŋ]	v. → sting.	
stupid [ˈstju:pid]	adj. قاشاڭ، دۆت، ئەخىمەق.	
sturdy [ˈstɔ:di]	adj. ساغلام، تەمبىل، قابىل، كۈچلۈك.	
style [stail]	I n. ① خىسلەت، ئىستىل، تۇسلۇب. ② مودا.	③ خىل، تۈر. II v. ① نام بىرمەك، لايمەلىمەك.
		③ بىسۇشماق (ھېسىيەتى). ④ ئاجىز لاشماق، ئاجىز لاشتۇرماق.
subdue [səb'dju:]	v. ① بويسۇنماق، بويسۇندۇرماق. ② باسماق،	I II v. ③ ئىلەم-پەن.
		adj. باشقا دۆلەتلىك ھۆكۈمرانلىقىدىكى، بېقىندى.
subject¹ [ˈsʌbdʒikt]	I n. تېما، ماۋづۇ. ② «گراماتىكا، ئىگە.	③ مەنسۇپ قىلىماق. ② ئۇچراتماق.
subject² [səb'dʒekt]	v. ① مەنسۇپ قىلىماق.	n. سۈبېكتىپچىلىق.
subjectivism [səb'dʒektivizəm]		
sublime [sʌb'laim]	adj. ① يۈكىسىك، ئالىي، ئۆلۈغ، ئۆلۈغۋار.	② سەلتەنەتلىك، ھەشىمەتلىك.
submarine [ˈsʌbməri:n]	adj. دېڭىز تېگىدىكى، دېڭىزدا تۇ.	I

		سۇ ئاستى كېمە.
submerge [səb'mə:dʒ]		سۇغا چۆكمەك، سۇغا شۇڭغۇماق.
submit [səb'mit]	(① بويىسۇنماق، بويىسۇن- ~ting, ~ted v.)	دۇرماق، باش ئەگەمەك، باش ئەگدۈرمەك. ② ئوتتۇرغا قويماق، ئىلتىماس قىلماق. ③ دەپ ھېسابلىماق، دەپ قارىماق.
subscribe [səb'skaib]	① ماددىي ياردىم. بىرمەك، ئىئانە بىرمەك.	② يېزىلىماق (گېزىت، ژۇرنالغا). ③ ئىمزا قويماق، قول قويماق. ④ قوشۇلماق، ماقول بولماق.
subscription [səb'skripʃən]	① ماددىي ياردىم بېرىش، ئىئانە بېرىش. ② يېزىلىش (گېزىت، ژۇرنالغا).	③ قول قويوش، ئىمزا قويوش.
subsequent [sʌbsikwənt]	adj. كېيىن، ئۇنىڭدىن كېيىن، كې-	يىنكى.
subsequently [sʌbsikwəntli]	adv. كېيىن، ئۇنىڭدىن كېيىن، كېيىنلا.	
substance [sʌbstəns]	① ماددا. ② ماهىيەت، مەزمۇن، مو-	ھىم نۇقتا. ③ مال-مۇلۇك، بايلىق.
substantial [səb'stænsiəl]	adj. ① ھەقىقىي، ئەمەلىي. ② چىڭ،	مۇستەھكمەم، پۇختا. ③ زور.
substitute [sʌbstitju:t]	I. ① ئالماشتۇرۇلغۇچى. ② ... نىڭ	ئورنىدا ئىشلىلىدىغان بۇيۇم. ③ ئالماشتۇرۇلىدىغان سۆز، ئورنۇغا قويۇلىدىغان سۆز. ॥ v. ... نىڭ ئورنۇغا قويماق، ئالماشتۇرماق.
substitution [sʌbsti'tju:tʃən]	n. ئورنىنى بېسىش، ئالماشتۇرۇش،	ئالماشتۇرۇش. ॥
subtle [sʌtl]	adj. ① ئىنچىكە، نازۇك. ② سەزگۈر، ئۆتكۈر.	③ ئۆستىلىق، ئەپچىلىك. ④ خەتلەك.
suburb [sʌbə:b]	n. شەھەر ئەتراپى، شەھەر ئەتراپى رايون.	
succeed [sək'si:d]	v. ① ۋۇجۇدقا چىقارماق، نەتىجە قازانماق،	

مۇۋەپىھقىيەت قازانماق.	② داۋاملاشتۇرماق، ۋارسلق قىلماق.
success [sək'ses]	① مۇۋەپىھقىيەت، مۇۋەپىھقىيەت قازىنىش. ② مۇۋەپىھقىيەت قازانغۇچى. ③ نەتىجىلىك ئىش.
successful [sək'sesful]	adj. مۇۋەپىھقىيەتلىك، غەلبىلىك.
successfully [sək'sesfʊlɪ]	adv. →sussessful.
succession [sək'seʃən]	① ئارقا. ئارقىدىن پېيدا بولۇش، ئۇ. زۇلمىي مەيدانغا كېلىش. ② ۋارسلق، ۋارسلق قىلىش.
successive [sək'sesɪv]	adj. ئارقا. ئارقىدىن ئۇدا، ئۆزلۈكىسىز.
successor [sək'sesə]	n. ئىزباسار، ۋەزىپە ئۆتكۈزۈۋالغۇچى.
such [sʌtʃ]	① بۇنداق، شۇنداق، شۇ قىدەر. ② مەلۇم ... such as / ... that... ~ مەسىلەن.
suck [sʌk]	pron. I بۇنداق (كىشىلەر، نەرسىلەر)، شۇنداق (كىشىلەر، نەر- سلىر)، شۇلار، بۇلار، ئۇلار. II شورىماق، سۈمۈرمەك. III قوبۇل قىلماق. ③ تارتماق.
sudden [ˈsʌdn]	I تاسادىپىي، تۈيۈقسىز، ئۇشتۇمتۇت. II تاسادىپىيلىك، تۈيۈقسىزلىق.
suddenly [ˈsʌdnli]	adv. تاسادىپىي، تۈيۈقسىز، ئۇشتۇمتۇت.
suffer [ˈsʌfə]	v. ① جاپا چەكمەك، ئازابلانماق. ② ئۇچىرىماق، ئۇچراتماق. ③ سەۋىر قىلماق، چىدап تۇرماق.
suffering [ˈsʌfəriŋ]	n. ئازاب، ئازاب-ئوقۇبەت، كۈلپەت، قە- يىنچىلىق.
suffice [sə'fais]	v. ① يەتمەك، يېتەرىلىك بولماق. ② قانائىتلىكىمەك، قانائىتلىكندۇرمەك.
sufficient [sə'fiʃənt]	adj. يېتەرىلىك، تولۇق.
sufficiently [sə'fiʃəntli]	adv. → sufficient.
sugar [ˈʃugə]	I n. شېكدر، قەنت. II v. شېكدر ئارلاشتۇر-

ماق، قەنت سالماق.

suggest [sə'dʒest] v. ① تەكلىپ بەرمەك، تەشەببۇس قىلماق.
ئىسلەتمەك، ئىسىگە سېلىپ قويماق.

suggestion [sə'dʒestʃən] n. ① تەكلىپ-تەشەببۇس، پىكىر.
ئىسلەتىش، ئىسىگە سېلىپ قويوش، ئىشارەت قىلىش.

suit [sju:t] I n. ① بىر يۈرۈش، بىر قۇر. ② ئۇزىز، دەۋا.
③ نىكاھلىنىشنى تەلەپ قىلىش. II v. ئۇيغۇن كەلمەك، ئۇيغۇن
كەلتۈرمەك، لايىقىدا بولماق، لايىقىدا قىلماق.

suitable ['sju:təbl] adj. مۇيغۇن، لايىق، مۇۋاپىق.

suitcase ['sju:tkeis] n. چامادان، قول چامادان.

sullen ['sʌlən] adj. ① غەزىپلەنگەن، دەرغەزىپ بولغان؛ ئاجىچىة.
لانغان، قاپقى سېلىنغان. ② 〈هاۋا〉 تۇتۇق.

sulphur ['sʌfə] n. خىمىيە گۆڭۈرت.

sum [sʌm] I n. ① ئومۇمىي سان، جەمئىي. ② ھېساب تېمىسى.
③ سومما، سوممىسى. ④ [the ~] [the ~] قىسىچە چۈشەنچە
~ ~ in قىسىسى، سۆزنىڭ قىسىسى. II v. ① ~ up med
② ~ ming) ئومۇملاشتۇرماق، يىغىنچاقلىماق ||
قوشۇپ ھېسابلىماق، جەملەمەك. ② يىغىنچاقلىماق، خۇلاسە چىقار-
ماق.

summary ['sʌməri] I n. قىسىچە ئەھۋال، قىسىچە مەزمۇن.
II adj. ① قىسىچە. ② دەرھال، شۇئان.

summer ['sʌmə] I n. ياز، ياز پەسىلى.

summit ['sʌmit] n. ① ئەڭ يۈقىرى پەللە، چوققا.
② باشلىق، باش.

summon ['sʌmən] v. ① چاقىرماق، چاقىرتماق. ② يىغماق (يىغىنغا) ['sʌmən]
sun [sʌn] I n. ① كۈن، قۇياش. ② [the ~] كۈن نۇرى، ئاپتاك [sʌn]
③ تۇرغۇن يۈلتۈز. II n. (~ ning, ~ ned, ~ ned) ئاپتاكا سالا-
ماق.

Sun. =Sunday.	
sunbeam [ˈsʌnbɪm]	n. قۇياش نۇرى، كۈن نۇرى، ئاپتايپ.
Sunday [ˈsʌndɪ]	n. يەكشەنبە.
sunflower [ˈsʌn'flaʊə]	n. ئاپتايپەرس.
sung [sʌŋ] v. → sing.	
sunk [sʌŋk] v. → sink.	
sunlight [ˈsʌnlait]	n. كۈن نۇرى، قۇياش نۇرى.
sunny ① [ˈsʌni]	adj. كۈنگىي، كۈن يۈرۈش تەرەپتىكى؛ ھاۋا ٹۈچۈق، ھاۋا ٹۈچۈق بولغان.
	② شاد-خۇرام، خۇشال-خۇرام.
sunrise [ˈsʌnraɪz]	n. ① كۈن چىقىش. ② تالڭىشىدەر، سۈبھىي.
sunset [ˈsʌnset]	n. كۈنپېتىش، كەچقۇرۇن.
sunshine [ˈsʌnsain]	n. ① كۈن نۇرى، ئاپتايپ. ② شاد-خۇرام، خۇشال-خۇرام.
superficial [ˈsju:pəfiʃəl]	adj. يۈزەكى، تاشقى كۆرۈنۈش، يۈزە.
superfluous [sju:pəfluəs]	adj. ① ئارتۇقچە، زىيادە. ② ئېشىپ قالغان.
superintendent [ˈsju:prɪn'tendənt]	n. ① ئاساسىي باشقۇرغۇچى. ② نازارەتچى. ③ ساقچى باشلىقى.
superior ① [sju:pɪəriə]	adj. I ① ئىلا، ئېسىل، ياخشى، سۈپەتلىك.
	② كۆپرەك، جىرقاچ. ③ يۇقىرى. ④ تەكىبىور، ھاكاۋۇر.
	II ~ to تۈستۈن تۈرمەق، ئېشىپ چۈشىمەك. n. يۇقىرى دەرىجە.
superiority [sju:pɪəri'ɔriti]	n. ئەۋزىملەك، ئەۋزىملىك؛ ئىلا سۈپەتلىك.
superlative [sju:pə:lətiv]	adj. ① ئىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك، ئىڭ ئالىي ئىڭ مۇكەممەل. ② «گرامماتىكا»، ئىڭ يۇقىرى...
supermarket [ˈsju:pə'ma;kɪt]	n. پەۋۇلئىدادە چوڭ سودا سارايى.
superpower [ˈsju:pə'paʊə]	n. دەرىجىدىن تاشقىرى چوڭ دۆلەت.

superstition [ˈsju:pə’stɪʃən]	n. خۇرماپات، خۇرماپاتلىق.
supper [’sʌpə]	n. كەچلىك تاماق، كەچلىك غىزا.
supplement [sʌplimənt]	I. n. ① تولۇقلىنىش. ② قوشۇمچە سان (گېزىت-ژۇرناللارنىڭ).
	II. v. تولۇقلىماق، تولدۈرماق، قوشماق.
supplementary [’sʌpli’men̄təri]	adj. قوشۇمچە.
supply [sə’plai]	I. v. تەمىنلىمەك، يەتكۈزۈپ بىرمەك؛ قانائەتلەنە.
	دۇرمەك. II. n. ① تەمىنلىش، يەتكۈزۈپ بېرىش؛ قانائەتلەندۈرۈش.
	② (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) زاپاس بۇيۇملار.
support [sə’pɔ:t]	I. v. ① چىداشلىق بىرمەك، بىرداشلىق بىرمەك.
	② قۇۋۇچەتلىمەك، قوللىماق، يار-يۆلەك بولماق.
	③ ئىسپاتلىماق، گۇۋاھلىق بىرمەك. II. n. قۇۋۇچەتلىش، قوشۇلۇش، يار-يۆلەك بولۇش، قامداش.
suppose [sə’pəuz]	v. ① تەسىۋۇر قىلماق، قىياس قىلماق، تەخمىنلى.
	مەك، مۆلچەرلىمەك، پەرەز قىلماق. ② (بۇيرۇق رايىدا كېلىپ، تەكلىپ بېرىشنى كۆرسىتىدىو) : go [=Let's go] for a swim.
	suppose we سۇ ئۆزگىلى بارايلى.
suppress [se’prəs]	v. ① باستۇرماق، باستۇرۇلماق. ② باسماق، تاقت قىلماق.
	③ يوشۇرماق.
	④ تارقىتىش مەنى قىلىنماق، تارقىتىشنى مەنى قىلماق (مەلۇم گېزىت-ژۇرناللارنى).
suppression [se’prəfən]	n. ① باستۇرۇش، بىسىقتۇرۇش. ② تاقت قىلىش، سەۋىر قىلىش.
	③ يوشۇرۇش.
	④ تارقىتىشنى مەنى قىلىش، تارقىتىش مەنى قىلىنىش (مەلۇم گېزىت-ژۇرناللارنى).
supreme [sju:’pri:m]	adj. ① ئەڭ يۇقىرى (هوقۇق، مەرتىۋە قاتارلىقلار). ② ئەڭ مۇھىم، ئەڭ چوڭ، ئەڭ زور.

sure [ʃuə]	① شەكسىز، ئېنىق، ئىشەنچلىك؛ راست. ② ئىشەنگەن Be ~ to... (جانلىق تىلدا) چوقۇم، جەزمن	I
	① چىنپۇتمەك، ھەققىي ئىشەنمەك. ② ئېنىقلىماق. ③ قولغا كەلتۈرمەك، تاپىماق.	
surely ['ʃuəli]	① شەكسىز، چوقۇم، جەزمن. ② (ئامېرىكا تىلدا) ئەلۋەتتە.	adv.
surface ['sə:fɪs]	n. كۆرۈنۈش، تاشقى كۆرۈنۈش، تېشى، ئۇستى، سرتى. II. adj. يۈزەكى، يۈزه.	I
surgeon ['sə:dʒən]	n. تاشقى كېسەللىكلەر بۆلۈمى.	n.
surgery ['sə:dʒəri]	① n. تاشقى كېسەللىكلەر. ② ئۇپېراتىسيخانا. ② داۋالاش ئۆزى.	n.
surgical ['sə:dʒikəl]	تاشقى كېسەللىك، تاشقى كېسەللىكلەر. adj.	
surpass [sə:pə:s]	ئېشىپ كەتمەك، ئۆتۈپ كەتمەك. v.	
surplus ['sə:plə:s]	n. ئېشىپ قالغان مەبلغ، ئاشقان پۇل، قالدۇق. adj. II. ① ئىشىنىدى، ئاشقان، قالدۇق.	I
surprise [sə'praiz]	① هەيران قېلىش، ھالىـتاك قېلىش. ② تاسادىپىي ۋەقد، ھادىسى. ③ تۈيۈقىسىز ھۈجۈم قېلىش. v. ① ھەيران قالدۇرماق، چۈچۈتمەك. ② تۈيۈقىسىز ھۈجۈم قىلماق.	I
surprising [sə'praiziŋ]	① ھەيران قالغۇدەك، ھەيرانقا. ② تاسادىپىي، تۈيۈقىسىز. adj.	
surrender [sə'rendə]	① تەسلام بولماق، ئىل بولماق، باش ئەگىمەك. ② ۋاز كەچمەك، تاشلىماق. ③ بويسۇنماق (ھېسىيات، ئادەت قاتارلىقلارغا). v. ① ۋاز كېچىش، تاشلىۋېتىش. ② بويسۇنۇش، تەسلام بولۇش، ئىل بولۇش.	I
surround [sə'raund]	① ئايلانماق، ئورالماق. ② قورشىماق، مۇھاسىرگە ئالماق. v.	

surroundings [sə'raundiŋz]	n. شارائیت؛ ئەتراپتىكى نەرسىلەر.
survey¹ [sə:vai]	v. ① قارىماق، نزەر سالماق. ② تەكشۈرمەك، چارلىماق. تەپتشى قىلماق. ③ ئۆلچىمەك، چارلىماق.
survey² ['sə:vai]	n. ① ئومۇمىي نزەر. ② كۆزدىن كەچۈرۈش، تەك-شۇرۇش. ③ چارلاش، ئۆلچەش.
survive [sə'vaiv]	v. . . . ① مىن ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرمەك. ② ساقلانماق.
suspect [səs'pekt]	v. ① ھېس قىلماق، سەزمەك. ② گۇمان قىلماق، گۇمانلانماق. ॥ n. گۇمانلىق ئادەم. adj. ॥ گۇمانلىق.
suspend [səs'pend]	v. ① ئاسماق، ئېسىپ قويماق. ② ۋاقتىنچە توختاتماق، كېچىكتۈرمەك، توختىتىپ قويماق.
suspicion [səs'piʃən]	n. ① گۇمان، گۇمانلىنىش. [a ~] ② (سەل-پەل، ئازراق، بىرئاز دېگەندەك ئۇقۇملارنى بىلدۈردىو) : of humour ـ a ~ ئازراق يۈمۈر.
suspicious [səs piʃəs]	adj. گۇمانلىق، گۇمانلاغان، گۇمانخور.
sustain [səs'tein]	v. ① تىرىپ تۈرمەق. ② قۇۋۇملىمەك، قول-لىماق، يار-يۆلەك بولماق. ③ ئۇچرىماق، دۈچار بولماق. ④ ئىسپاتلىماق. ⑤ تونۇماق، ئېتىراپ قىلماق.
swallow¹ ['swɔ:ləu]	v. ① يۇتماق، يەۋالماق. ② يوقالماق، غا-يىب بولماق. ③ چىدىماق، بەرداشلىق بەرمەك. ④ ئاسانلا ئىشىنىپ قالماق. ⑤ ئېلىپ تاشلىماق، بىكار قىلماق. ⑥ ياندۇرۇۋالماق. ॥ n. يۇتۇش، يۇتۇۋېلىش.
swallow² ['swɔ:ləu]	n. قالغاچ.
swam [swæm]	v. → swim.
swam [swæm]	n. ئاق قۇ.
swamp [swɔ:mp]	I n. ساز، سازلىق. ॥ v. ① چۆكۈپ كەتمەك،

چۈكتۈرۈۋەتمەك. ② بىسىپ چۈشىمەك.

swarm [swɔ:m] n. 1) ھاشارات ۋە قۇش قاتارلىقلارنىڭ توب: ~ a ~ of ants of بىر توب چۈمۈلە. ② (ئادەملەرنىڭ) توب: ~ a ~ of chidren قىستالماق؛ توشىماق، توشۇپ كەتمەك.

sway [swei] v. 1) ٖ تەۋرىمىمەك، تەۋرىنمەك. ② پۇلاڭلىماق، پۇلاڭلاتىتىش. ٖ ماق، لىڭشىماق، لىڭشىتىماق. ② كوتىرول قىلماق. ③ تىسرى قىلماق. ٖ ① n. ٖ ① تەۋرىش، تەۋرىتىش، تەۋرىنىش. ٖ پۇلاڭلاش، پۇلاڭلىتىش، لىڭشىش، لىڭشىتىش، بىر تۆتاش باشقۇز- رۇش، كوتىرول قىلىش.

swear [swear] v. ① قىسىم قىلماق، [swɔ:n] : swore [swɔ:] ٖ ② قارغىماق، لەندىت ئوقۇماق.

sweat [swet] v. ٖ ٖ تەرلىمەك، تەرلىتىمەك.

Swedish ['swi:diʃ] adj. ٖ شۇۋېتسىيەننىڭ ٖ n. شۇۋېتسىيە تىلى.

sweep [swi:p] v. ٖ ① سۈپۈرمەك، [swept] : swept [swept] ٖ ② تازىلىماق. ٖ ② ئەترابقا قارىماق، كۆز يۈگۈرەتىمەك.

ٖ ③ سىپاپ ئۆتىمەك، سۈركەلمەك، سۈركىلىپ ئۆتىمەك. ٖ ① n. ٖ ② تازىلاش، سۈپۈرۈش. ٖ ② پۇلاڭلاش، پۇلاڭلىتىش، ئوينتىش.

sweet [swi:t] adj. ٖ ① تاتلىق، شېرىن، مەززىلىك، لەززەتلىك. ٖ ② خۇش خۇيى، خۇش پۇراقلقى. ٖ ③ ساپ، تازا، بېشى. ٖ ④ كىشىنىڭ ئامراقلقىنى كەلتۈرۈدىغان. ٖ ① n. ٖ ④ كەندىت-گېزەك. ٖ ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) كەمپۈت، قەنت.

sweetness ['swi:tnis] n. ٖ ① تاتلىق، شېرىن. ٖ ② خۇش پۇراق.

swell [swel] v. ٖ ('swollen ['swəulən], ~ ed [sweld]) ٖ ① كۆپىمەك، كۆپتۈرمەك (ياغاچىنىڭ سۇدا كۆپۈشى). ٖ ② ئاشماق، ئېشىپ قالماق. ٖ ① n. ٖ ① (ئاۋاز) كۆتۈرۈلۈش.

دولقۇن. ٖ ③ مودا كىشى، مۇھىم كىشى. ٖ ① adj. ٖ ① (جانلىق تىلدا) مودا، كۆزەل، چىرايلق. ٖ ② (ئامېرىكا تىلدا) ياخشى، ئىلغار.

swept [swept] v. → sweep.

swift [swift] adj. چهبدەس، چاققان، تېز.

swiftly ['swiftlı] adv. → swift.

swim [swim] (~ ing, [swʌm] swum, swam[swæm]) v. I ① سۇ ئۆزىمەك، سۇغا چۈمىلەمەك. ② لەيلىمەك.

① سۇ ئۆزۈش، سۇغا چۈمىلۈش. ② دولقۇن، تېقىم.

swimming ['swimɪŋ] n. ① سۇ ئۆزۈش. ② باش ئايلىنىش، بېشى [swimɪŋ] قېبىش.

swine [swain] n. (برىلىك شەكلى بىلەن كۆپلۈك شەكلى ئوخشاش) [swain] چوشقا.

swing [swiŋ] v. I swung [swʌŋ] شىتماق، لىڭ. ① لىڭشىماق، لىڭ. ② پۇلاڭلىماق، پۇلاڭلاتماق. ③ چۈرگىلىمەك، ئايلانماق، ئايلاندۇرماق. ④ گۈلەڭگۈچ مۇچماق. ① n. II لىڭشىش، لىڭشىتىش، پۇلاڭلاش، پۇلاڭلىتىش. ② رېتىم، گۈلەڭ. گۈچ.

Swiss [swis] I ① شۋىپتسارىيىنىڭ، شۋىپتسارىيىچە. ② شۋىپتسارىيىلىكىنىڭ. II (برىلىك شەكلى بىلەن كۆپلۈك شەكلى ئوخشاش) شۋىپتسارىيىلىك.

I ① ئىكلىيۇچاتىل. ② (دەرەختىن سۇندۇرۇل.) [switʃ] غان) كۆك شاخ. II v. ~ تېلېفون مۇلانماق، تېلېفون ئېلىنى ماق; ~ off توک تۆچمەك، توکنى تۆچۈرمەك.

swollen ['swəulən] v. → swell.

sword [sɔ:d] n. ① خەنجر، شەمشەر. ② قورال كۈچى، ھەربىي حقوق.

swore [swɔ:] v. → swear.

sworn [swɔ:n] adj. II. swear ←v. I قول ئېلىشقان، قدسم تى. چىشكەن.

swum [swʌm]	v.	→ swim.	
swung [swʌŋ]	v.	→ swing.	
syllable [ˈsɪləbl̩]			n. بوغۇم.
symbol [ˈsɪmbəl]			n. بىلگى، ئالامەت.
sympathize [ˈsɪmpəθaɪz]	v.	① ھېسداشلىق قىلماق، خەيرىخاھ.	
		لەق قىلماق. ② قوللىماق، قوشۇلماق، ياقلىماق.	
sympathy [ˈsɪmpəθi]		① ھېسداشلىق، خەيرىخاھلىق.	n.
		② قوللاش، قوشۇلۇش، ياقلاش.	
system [ˈsistim]		① سىستېما. ② تەرتىپ؛ قانۇن، قانۇنىيەت.	
		③ بىدەن، تەن.	

T

چۈشىمەك: a bus ~ ئاپتوبۇسقا چۈشىمەك. ⑧ ئىجارىگە ئالماق: مۇشتەر بولماق: a house ~ بىر تېغىز ئۆينى ئىجارىگە ئالماق. ⑨ يازماق، خاتىرىلىمەك: notes worker. ⑩ خاتىرىلىمەك. ⑪ چۈشىنەمەك، ... دەپ ئالماق، چۈشىمەك، تارتىماق (رسىمگە). ⑫ چۈشىنەمەك، ... دەپ قارىماق، ... دېمەك: I took him to be a worker Which road shall we ~? ئىشچىمىكىن دەپتىمن. ⑬ تاللىماق: ~ after ~ ئوخشىماق / ~in قوبۇل قىلا - قايىسى يولغا ماڭىمىز؟ || ئوخشىماق / ~in قوبۇل قىلا. ⑭ تۆز: چۈشەنەمەك، تۆز لەشتۈرمەك. ⑮ مۇشتەر بولماق. ⑯ تۆز ماق. ⑰ چۈشەنەمەك، سېلىۋەتىمەك (كىيىم-ئىچىگە ئالماق). ⑱ ئالدىماق / off ~ سالماق، سېلىۋەتىمەك (دۇپقا-تۇماق قاتارلىقلارنى). كۆتۈرۈلەنلىكىمەك، تۇچماق (ئايروپلان) / on ~ ⑲ ئۆستىگە ئالماق، قوبۇل قىلماق. ⑲ ياللىماق / over! ~ تۆتكۈزۈۋ ئالماق، تۆز ئىللىكىگە ئالماق. ⑳ ياخشى كۆرمەك. ⑳ ... گە ئادەتلەنسىپ قالماق ⑳ ماق / to ⑳ ياخشى كۆرمەك. ⑳ ... گە ئادەتلەنسىپ قالماق ⑳ up ~ كۆتۈرمەك، ئالماق. ⑳ تارتىماق، سۈمۈرمەك. ⑳ ئالماق (ۋاقتىنى): ئىگىلىمەك (بىرەر بوشلۇقنى). ⑳ شۇغۇللانماق، مدشغۇل بولماق، تۆگەنەمەك. ⑳ داۋاملاشتۇرماق، يېڭىۋاشتىن باش-لىماق:

tale [teil] ①n. هیکایه: ~ fairy چوچهک، ریثایمت.
پیشنهاد، پاسات، تغوا، یامان گهی.
②

talent ['tælənt] n. تالانت، ثقیدار، قابلیت.
talk [tɔ:k] I. v. گدپ قilmاق، گدپ قىلىشماق، سۆزلەشمەك، پاراڭلاشماق، سۆھىبەتلىشەك. II. n. سۆز، پاراڭ، سۆھىبەت.

tall [tɔ:l] adj. ټېگىز.
tame [teim] I ① adj. کۆنۈك، ئۆگىتىلگەن، كۆنگەن. ② روهىسىز، كەپىيىسىز. II v. كۆندۈرەمەك، يۈسۈندۈرەماق:

tan [tæn] n. بیغیر رهگش، جنگیر رهگش. II. adj. بیغیر رهگشلیک. جنگیر رهگشلیک. II. v. ① کوییدک، قاریدساق (ثاپتاپتا). ② (تیره) ٹھیلیمددک.

tank [tæŋk]	تۇقۇر، يالاق، باك.
tap [tæp]	n. چېكىش، بوش قېقىش، يېنىك ئۇرۇش، v. چەكمەك، يېنىك ئۇرماق، بوش ئاقماق.
tape [teip]	① بوقۇج، باغ. ② ئۇنئالغۇ لېنتىسى. ③ تېلىگرامما لەغىزى.
taper ['teipə]	n. كىچىك شام. ① v. ئىنچىكىلمەك: ئۇچلىماق، ئۇچلانماق. ② ئازايىماق، ئازايىتماق.
taperecorder ['teipri'kɔ:də]	n. ئۇنئالغۇ.
tar [ta:]	n. كوكس مېيى، قارا ماي. ② قارىماي يېيتىماق. (~ring)
tardy ['ta:di]	① adj. ئاستا، سۇس. ② ئامېرىكا تىلىدا، كېچىكىپ قالغان، كەچىقىغا سوزۇلغان.
target ['ta:git]	n. نىشان، قارا (قارىغا ئېلىش، پىپەن قىدەلش، مازاقلاش قاتارلىقلارنىڭ).
tariff ['tærif]	① n. باها جەدۋىلى. ② چېڭرا بېجى.
tarry ['tæri]	① v. ئۇرماق، تۇرۇپ قالماق، كېچىكىمەك، هايال بولماق. ② كۈتمەك، ساقلىماق.
task [ta:sk]	n. خىزمەت، ۋەزىپە، ئىش ② v. ئىشلەتمەك، ئىشقا سالماق.
taste [teist]	I ① n. تەم، پۇراق. ② ھېس قىلىش، سېزىش.
	II ① v. تېتىماق، تەمنى تېتىپ باقماق. ② ئۆز بېشىدىن كەچۈرەمدەك.
taught [tɔ:t] v.	→ teach.
tavern ['tævən]	n. قاۋاچخانا، ھاراچخانا.
toward(s) [tə'wɔ:d(z)]	① prep. (ئۇيغۇر تىلىدىكى -تا، -ته، -غا، -قا، -گە، -كە؛ -دا، -دە، قوشۇمچىلىرى بىلەن ئىپادلىنىدۇ) :

Our window نۇ شىمال تەرەپكە كەتتى He walked ~ the north.
② looks ~ the river. /
دېرىزىمىز دەرياغا قاراپ ئېچىلىدۇ. It must : (ۋاقىتنىڭ مەلۇم نۇقتىغا يېقىنلاشقانىلىقنى كۆرسىتىدۇ)
ـ سائەت چوقۇم تۆتكە يېقىنلاشتى. ③ ئۈچۈن: ـ four o'clock.
I'll do all I can ~ getting things ready.
قۇربىمنىڭ يېتىشچە ياردە ملىشىمەن.

tax [tæks] ① n. باج، باج پۇلى. ① يۈك، ئېغىرىلىق. ② v. باج [tæks]. ① ئالماق. ② ئېغىر يۈكىنى ئۆز ئۇستىگە ئالماق. ③ ئېبىلىمەك.
taxation [tæk'seɪʃən] n. باج، باج تۈزۈمى.
taxi ['tæksi] n. كىرا ماشىنىسى. ① v. كىرا ماشىنىسغا
I. چۈشمەك.

tea [ti:] n. چاي، چاي دەرىخى black ~ || پەمىل چاي.
teach [ti:tʃ] v. (taught : taught [tɔ:t]) ـ ئوقۇتماق، ئۆگەت. ـ مەك، تەلىم بەرمەك.

teacher ['ti:tʃə] n. مۇئەللەيم، ئوقۇنچى، ئۇستاز.
teaching ['ti:tʃɪŋ] n. تەلىم تەربىيە، ئوقۇنۋوش.

team [ti:m] ① n. كوماندا، دۇي (توب). ② خىزمەت دۇيى.
tear¹ [teə] v. (torn [tɔ:n] : tore [tɔ:]) ـ يېرتىماق، يېر. ـ تىۋەتىمەك، يېرتىلماق. ① n. ـ يېرتىق. ② دەز، چاك.

tear² [teə] n. ياش، كۆز يېشى.

teaspoon ['ti:spu:n] n. چاي قوشۇقى.

technic ['teknik] = technique.

technical ['teknikal] ① adj. تېخنىكا. ② ئىختىسالىق؛ مەحسۇم.

technician [tek'nisən] n. تېخنىكى، ئۇستا.

technique [tek'ni:k] n. تېخنىكا.

technology [tek'nələdʒi] n. (سانائىت)، تېخنىكا، سانائىت تېخنىكىسى.

tedious ['ti:djəs] adj. زېرىكەرلىك، زېرىكىشلىك، بىمەنە.

teeth [ti:θ] nθ → tooth.	
telegram ['teligræm]	n. تېلېگرامما.
telegraph ['teligra:f]	n. تېلېگراف.
telegraphy [ti'legrəfi]	n. تېلېگرافىيە.
telephone ['telifəun]	I. n. تېلېفون. II. v. تېلېفون بىرمەك.
telescope ['teliskəup]	n. دۇرپۇن.
television ['teil'vezən]	n. تېلېۋىزىون.
tell [tel] v. (① تېيتىپ قويماق، دەپ told [təuld])	قويماك، ئۇقتۇرماق، دېمەك.
temper ['tempə]	I. ① سۈيىنى ياندۇرۇش (پولات، تۆمۈر قاتارلىق). لارنىڭ). ② مىجز، خۇي، خاراكتېر. II. ① سۈيىنى ياندۇرماق. ② چېنىقىماق، چېنىقتۇرماق. ③ تەڭشىمەك، لايمىدا بولماق.
temperance [tempərəns]	① ئىداره قىلىش، چەكلەش. ② هاراقنى چەكلەش. ③ هاراقنى تاشلاش.
temperate ['tempərit]	① تۈزىنى تۈتۈۋالغان، سالماق. ② هاراقنى تاشلىغان. ③ مۆتىدىل، ئىللەق.
temperature ['temprɪtʃə]	n. تېمپېراتۇرا.
tempest ['tempist]	n. بوران-چاپقۇن، شىۋىرغان، قاتىق بوران.
temple ['templ]	n. بۇتخانا.
temporary ['tempərəri]	ڈاقتىلىق. adj.
tempt [tmpt]	① باشلىماق، قىزىقتۇرماق. ② قايىمۇقتۇرماق، ئاز- دۇرماق.
temptation [temp'teɪʃən]	① قىزىقتۇرۇش، قايىمۇقتۇرۇش. ② قىزىقتۇرىدىغان نىرسە، قايىمۇقتۇرىدىغان نىرسە.
ten [ten]	n. ئۇن، ئۇن دانه (تال).
tenant ['tenənt]	n. ئۆيىنى ئىجارتىكى ئالغۇچى، ئىجارتىكى ئالغۇچى.

tend [tend]	v. ماییل بولماق، يۈزىلمەك.
tendency ['tendənsi]	n. يۈزلىنىش، خاھىش.
tender ¹ ['təndə]	① قارىغۇچى، خەۋەر ئالغۇچى. ② كۆمۈر، سۇ پوپىزى. ③ تەمنات كېمىسى.
tender ² ['tendə]	adj. يۈمىشاق، يېقىمىلىق، مۇلايم، يۈمران.
tenderness ['tendənis]	n. يۈمىشاق، مۇلايم.
tennis ['tenis]	n. چويلا توب.
tense ¹ [tens]	①adj. چىڭ تارتىلغان، سوزۇلغان. ② جىددىي.
tense ² [tens]	n. «گراماتىكا» زامان.
tent [tent]	n. چېدىر.
tenth [tenθ]	①num. ئۈننەنجى. ② ئۈندىن بىر.
term [tə:m]	①n. مەزگىل، مەۋسۇم. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) كېلىشىم، شەرتلىشىش. ③ خىراجەت، هەق. ④ ئاتالغۇ.
terminate ['tə:mineit]	v. ئاخىرلاشماق، ئاخىرلاشتۇرماق، تو.
	گىمەك، توگەتمەك، ئاياغلاشماق، ئاياغلاشتۇرماق.
terrace ['terəs]	n. پېشايدان.
terrible ['terəbl]	①adj. قورقۇنچىلۇق، دەھشەتلىك، ۋەھىمە. لىك. ② ئىنتايىن يامان.
terribly ['terəbli]	①adv. terrible ← ② (جانلىق تىلدا) ئىنتايىن، بەك، ئاجايىپ.
terrify ['terifai]	v. قورقۇتىماق، چۈچۈتىمەك.
territory ['teritəri]	①n. زېمن. ② رايون. ③ تېرىرەتورييە.
terror ['tə:tə]	①n. تېررورلىق. ② (جانلىق تىلدا) بېزەڭ ئادەم.
test [test]	I. n. سىناق. II. v. سىناق قىلىماق، تەكشۈرمەك.
testify ['testifai]	v. ئىسپات بىرمەك، شاهىت بولماق، گۈۋاھلىق بىرمەك.
text [tekst]	n. تېكىست.

نهتجده: They set out early (so) ~ they might arrive in time.
دل ۋاقتىدا يېتىپ بېرىش ئۈچۈن ئۇلار ئەتكەندىلا يولغا چىققان.
That's [ðæts] =that is.

theatre, theater [θɪətə]	تیاترخانا. ①n. نهق میدان. ③
their [ðeə]	نئڭ سۈپەت خاراكتېرىلىك ئىگىلىك pron. (they) ئۇلارنىڭ كېلىش شەكلى.

theirs [ðeəz]	ئىڭىلەك ئىسم خاراكتېرلىك they pron.
	كېلىش شەكلى) ئۇلارنىڭ.
them [ðem, ðəm]	ئىڭ چۈشۈم كېلىش شەكلى) ئۇلار، they pron.
	ئۇلارنى، ئۇلارغا.
theme [θi:m]	① تېما، ئاساسىي تېما. ② (ئامېرىكا تىلىدا) ماقاله.
themselves [ðəm'selvz]	(ئۇلار) ئۆزى. (ئۇلار) ئۆزلىرى. pron.
then [ðen]	شۇ ۋاقتىدا، شۇ چاغدا. adv.
thence [ðens]	① شۇ يەردەن. ② شۇنىڭ، ئۈچۈن. adv.
theoretical [θiə'retikəl]	ندىزەرىيىتى. adj.
theory ['θiəri]	① نىزەرىيە. ② تىلىمات.
there [ðeə ðə]	①adv. ئاۋۇ يەردە، ئۇ جايىدا، ئۇ يەركە، شۇ
	نۇقتىدا: He stayed ~ a month
	② (پېشىل be بىلەن بىرگە كېلىپ، مەۋجۇتلۇقنى بىلدۈرىدۇ) بار:
	بۇ ئۆينىڭ پەقىت بىرلا دېرىزسى بار / What's in the work shop?
thereby ['ðeə'bai]	① شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇنىڭ بىلەن. adv.
	② شۇ تەرەپكە، شۇ تەرەپتە. ③ شۇ ئەتراپىتا، شۇ ئەتراپقا.
there're [ðeərə]	=there are.
there's [ðeəz]	= there is.
therefore ['ðeəfɔ:]	شۇڭا، شۇنىڭ ئۈچۈن. adv.
therein [ðeər'in]	شۇ يەردە، شۇ نۇقتىدا، شۇنىڭ ئارسىدا. adv.
thereupon ['ðeərə'pən]	شۇنىڭ ئۈچۈن، شۇنىڭ بىلەن. adv.
thermometer [θə'məmitə]	n. تېرمومېتىر.
thermos ['θə:məs]	n. چايدان، تېرموس.
these [ði:z]	pron. & adj → this.
thesis ['θi:sis]	① تېما. ② ئىلمىي ماقاله. (theses ['θi:siz]) n.

they [ðei]	چۈشۈم كېلىش شەكلى (them pron.
they'd [ðeɪd]	= ① they had. ② they would.
they'll [ðeɪl]	= ① they shall. ② they will.
they're [ðeɪə]	they are.
they've [ðeɪv]	they have.
thick [θik]	I adj. قبلىن، توم، قويۇق. II n. (بىر نەرسىنىڭ) ئەڭ قبلىن قىسى، ئەڭ قويۇق جاي، ئەڭ زىج جاي، ئەڭ توم يېرى.
thicket ['θikit]	n. چاتقال، چاتقااللىق.
thickness ['θiknis]	① قېلىنىلىق، قبلىنىلىق دەرىجىسى. ② قويۇق، قويۇقلۇق. ③ (بىر) قەۋەت.
thief [θi:f]	v. thieves [θi:vz] ئوغرى، ئوغرىلىق.
thieve [θi:v]	v. ئوغرىلىق قىلماق، ئوغرىلىماق.
thieves [θi:vz]	n. → thief.
thigh [θai]	n. يوتا، سان.
thin [θin]	I ① ئورۇق، ئاجىز، زەئىپ. ② نېمىز. ③ ئىنچىكى. ④ شالاڭ. II v. ~ : ~ ned) ① نېمىزلىمەك، نېمىزلەتمەك. ② ئىنچىكىلىمەك، ئىنچىكىلەتمەك. ③ شالاڭلەتمەك، شالاڭلاشماق.
thing [ðiŋ]	① نەرسە، بۈيۈم. ② ئىش.
think [θink]	v. think [θink] (thought : thought [θɔ:t]) ① ئۆسلىماق، تۈيلەنمەك، تۈيلەنمەق، ... ② دەپ ئۆسلىماق.
third [θə:d]	① ئۆچىنچى، ئۆچىنچىسى. ② ئۆچتىن بىر، ئۆچتىن بىرى.
thirst [θə:st]	I ① ئۆسساش، ئۆسسوْزلىق. ② تەشنالىق، تەشنا بولۇش، ئارزو، ئارزو قىلىش، ئىنتىزارلىق، ئىنتىزار بولۇش. ① v. II ① ئۆسسىماق. ② تەشنا بولماق، ئارزو قىلماق.
thirsty ['θə:sti]	adj. ئۆسسوْزلىق، ئۆسسىتىدىغان.

② قۇرغاق، قۇرغاقچىلىق.

thirteen [θɜːtɪn] ٓئۇن تۈج. num.

thirteenth [θɜːtɪnθ] ٓئۇن تۈچىنچى. ①num. ② ئۇن تۈچتنى بىر.

thirtieth [θɜːtiθ] ٓئۇتتۇزىنچى. ①num. ② ئۇتتۇزدىن بىر.

thirty [θɜːti] ٓئۇتتۇز. num.

this [ðɪs] ~ week (these [ðiːz]) adj. I
~ evening: ② بۈگۈن: ~ بۈگۈن كەج
مۇشۇ ھېپتە. ② مۇشۇ، بۇ. (these) pron. II

tho, tho' = though.

thorn [θɔːn] تىكىن. n.

thorough ['θʌrə] ئۇزۇل-كېسىل، تەلتۆكۈس، پۇتونلىي، تامامىن. adj.

those [ðəʊz] pron. & adj. → that.

though [ðəʊ] Though tired, we kept on. conj. I
گەرچە ھارغان بولساڭمۇ، يەنلا ئىشنى داۋاملاشتۇرداوq
گەرچە i will try it, ~ I may fail. /
بولساممۇ، يەن بىر قېتىم سىناب باقماقچىمەن. adv. II
ئەمما، بىراق: ~. He said he would come; he didn't.
دېگەندى، بىراق كەلمىدى.

thoughtful ['θɔːtfʊl] ①adj. چۈتكۈر ئويلاڭان. ② ئىدىيىشلىك.
③ ھالىغا يېتىدىغان، دەرىگە دەرمان بولىدىغان.

thousand ['θauzənd] مىڭى، بىر مىڭ. num.

thouught [θɔ:t] ①ئوي، ئوي-پىكىر، خىال. v. I
ـ. think ← v. ② ئىدىيە. ③ غەمخورلۇق، ئاتىدارچىلىق.

thrash [θræʃ] ① دۇمبالىماق: قامچىلىماق. ② (خامان) v.
ھەيدىمەك، تەپىمەك. ③ يەڭىمەك، غەلبىھە قىلىماق.

thread [θred] ①n. يىپ، شوينا. ② يىپ ئۆچى. ③ ۋىنتا
بۇرمىسى. ①v. يىپ ئۆتكۈزۈمەك، يىڭىنگە يىپ ئۆتكۈزۈمەك.

^② ئۆتمەك، كىسىپ ئۆتمەك (كۈچىدىن) :

threat [θret] ق، قوتهش، تهدیت سلیش، تهدیدت، تهد.

لنك. ② شۇمۇلۇق، شۇمۇلۇق بىشارىتى، يامانلىق ئالامتى.

threaten ['θretn] ① قورقۇتىق، تهدىت سالماق، تەلىك سالماق. ② دېلەك بەرمەك.

three [θri:] num. تُوْجَ، تُوْجَ دان.

threshold [θreʃəul, 'θreshəuld] ①n. بوسوغا. ② کرش نىشـ. ③ ياشلىنىشـ، مەقدىدىمـ.

threw [θru:] v. → throw.

thrice [θraɪs] **adv.** تُوْجَهْ مَسَّةً، تُوْجَهْ قِيَمَةً.

thrill [θrɪl] I ① تؤرّه‌نمک، تؤرّه‌تمک، زیلزیلگه که‌لتور-
mek. ② هایاچانلاندؤرماق. II n. هایاچانلىنىش.

thrive ['θraiv] : thrived : thrived : thrived [θrəuv]) v.
 ساغلام مُؤسِّب يَتَسَلَّمُك. ① (thriven [θrivn]
 يَدُك-يَارِاقْسَانْ يَوْلُوبْ مُؤسِّمُك. ② گَلَّهَنِمَك.
 گَلَّهَنِمَك. ③

thriven [θrɪvn] v. → thrive.

thro, thro' = through.

throat [θrəut] ① گال، پوغۇز، كىكىرتەك. ② ئىغىز.

throne [θrəun] . n. تخت (پادشاهنیک).

throng [θrɔŋ] I. n. (کشلر) توپی: a ~ of people بـر توپ
ئادم: II. v. قىستىماق، قىستالماق.

through [θru:] ①prep. I ۋارقىلىق، ۋارسىدىن، . . . دىن: ② ~ دەرۋازىدىن. ③ (ۋاقتىنى كۆرسىتىدۇ) . . . گچە، the gate

باشتمن-تایاگ: from Monday ~ saturday. دوشنبیدن شنبېگىچە

ـ ئۆمرىنىڭ ئاخىرىغىچە. ③ (مەلۇم سەۋەب ياكى one's life /

ۋاسىتە ئارقىلىق بىرەر ئىش ھەرىكەتنى قىلغانلىقنى بىلدۈرىدۇ:

adv. II ترجمان ۋارقىلىق سۈزلەشمەك. talk ~ an interpreter

(ئادەم ياكى ئەرسىلەرنىڭ مەلۇم جايىدىن ئۇتۇشى ياكى سوپۇق جىسىم-

لارنىڭ بىرەر نەرسىدىن ئۆتۈپ كېتىشنى كۆرسىتىدۇ) : pierce a thing ~ تېشىپ ئۆتىمك / ~ let sb. بىراۋغا يول بىرمەك. ② باشتىن-ئاھىرىغىچە، تەلتۆكۈس. تامامەن. ③ ئۆدۈل، ئۆدۈللاپ. ④ adj. (مەلۇم جايىدىن) ئۆتىدىغان، ئۆدۈل بارىدىغان.

throughout [θru(:):'aut..] ①prep. (ۋاقتىنى كۆرسىتىدۇ) پۇتون... مەزگىلدە، ... جەرياندا: the day ~ كۈن بويى. ② (ئورۇنى كۆرسىتىدۇ) ھەممە يەردە، ئومۇمىيۇزلۇك، بويىچە: ~ مەملىكت بويىچە، مەملىكتىڭ ھەممىلا يېرىدە. ① باشتىن-ئاياغ، ئۆزۈل-كېسىل. ② ھەممە يەردە، ھەممە جايىدا. ③ پۇتونلىي، تامامەن.

throve [θrəuv] v. → thrive.

throw [θrəu] ([θrəun] thrown : threw [θru:..]) v. I ① ئاتماق، تاشلىماق. ② چاچماق، چۈشۈرمەك (نۇر) ~ a way off تاشلىۋەتمەك، قولدىن بىرمەك / ~ تاشلىۋەتمەك، چۈرۈۋەتمەك، قۇتۇلماق. ② n. ئېتىش، تاشلاش، تاشلىۋېتىش، قۇتۇلۇش.

thrown [θrəun] v. → throw.

thrust [θrʌst] I v. (~ ; ~) ① ئىتتىرمەك، كۈچەپ ئىتتىر- مەك. ② قىستاپ كىرمەك، قىستىماق. ③ قىستۇرماق. ④ ئېتىلماق II ①n. ئىتتىرىش، تۈرتۈش. ② ئېتىلىش، ئېتىلىپ كىرىش. ③ زەربە بېرىش.

thumb [θʌm] I n. باش بارماق. II ① ۋاراقلىماق (كتاب، ژۇرنىال قاتارلىقلارنى). ② ۋاراقلاب كىراشتۇرماق (كتاب بەتلەرنى).

thump [θʌmp] I n. بىر نەرسىنىڭ ئىككىنجى بىر نەرسىگە قاتىققىق (سوغۇلغان ئاۋازى، قاتىققىق ئۆرۈلغان ئاۋاز). II v. ئۆرمەن، سوقماق، قاقماق.

thunder ['θʌndə] I ①n. گۈلدۈرما. ② گۈلدۈرەس (ئاۋاز). ①v. II ① ھاۋا گۈلدۈرلىمەك. ② ۋارقىراپ سۆزلىمەك.

Thurs., Thur. = Thursday.

Thursday [θə:zdi] n. پەيشهنبە.

thus [ðus] adv. بۇنداق، مۇنداق، شۇنداق، بۇنداق قىلىپ، شۇنداق قىلىپ؛ دېمەك: ~ He spoke ~ ئۇ شۇنداق دېگەن.

tick [tik] I ①n. تىك-تىك تاۋاز (سائەتتىك). ② كىچىك بىلگە (✓). ③ نېسى، نېسى سېتىۋېلىش. II ①v. تىكىلدىماق، تىك-تىك تاۋاز چىقارماق (سائەت) ② بىلگە قويماق.

ticket ['tikit] ①n. بېلمت. ② (جانلىق تىلدا) نامزاالتلار ئىسىم. ③لىكى.

tickle ['tikl] I ①v. قىچىشماق، قىچىشتۈرماق. ② كۈلدۈرمەك، غد- دىقىنى كەلتۈرمەك. II n. قىچىشىش، قىچىشتۈرۈش.

tide [taid] I n. دولقۇن: ~ at high [low] ~ يۇقىرى (تۆۋەن) دولقۇن. II v. تۈگىتىشنىڭ ئامالنى قىلماق؛ ئۆتكۈزۈمەك (قىيىنچى- لىقنى).

tidings ['taidiŋz] n. (يېزىق تىلدا) خەۋەر، ئۆچۈر.

tidy ['taidi] I adj. تازا، رەمتىك، تازا ۋە رەمتىك. II v. رەتلەمەك، تەرتىپكە سالماق.

tie [tai] I v. (tying [taiiŋ]) تاخماق، چىگىمەك، باغلىماق، بوغماق. II ①n. يىپ، بوغقۇج، شويينا. ② گالستۈك، باشىك. ③ مۇناسىۋەت.

tiger ['taigə] n. يولۋاس.

tight [tait] I adj. چىڭ، زېچ، هىم. II adv. Hold it چىڭ: ~ ئۇنى چىڭ تۇت.

tightly ['taitli] adv. چىڭ.

tile [tail] n. كاھىش.

till [til] I ①prep. ... گىچە، ... كىچە، ... گە قەدەر: ② (جۇملىنىڭ بولۇشىسىز بۆلە كىلەرىنىڭ tomorrow

کەينىدە كېلىدۇ) . . . دىن بۇرۇن، . . . كىچە، . . . ئاندىن .
 ~ He did not come nine.
 كەلدى (ئۇ سائىت توقۇزدىن بۇرۇن كەلمىگەن). . . conj. II
 كىچە، . . . كىچە، . . . كە قەدەر: Wait ~ I come back.
 فايتىپ كەلكۈچە كۆتۈڭ.

① ياغاج، ياغاج ماتېرىيال. ② لم، تۈزۈك. **timber** [ˈtimbə]

① ۋاقت، چاغ. ② پېيت. ③ دەۋر، زامان. **time** [taim]

from ~ ④ قېتىم، نۇۋەت. ⑤ كۆپەيتىش. ⑥ ھىسىـ ~ ⑦ **in** ~ to ھىمىـ، ھەرقاچان / ~ in no دەرھال، شۇڭان / || ۋاقتىدا، ئۆز ۋاقتىدا / ~ on دەل ۋاقتىدا، ئۆز ۋاقتىدا.

time-table, timetable ['taim'teibl] n. (پۆيىز، پاراخوت قاـ. تارىقلارنىڭ) ۋاقت جەدۋىلى.

timid [ˈtimid]	تارتىنچاڭ، يۈرەكىسىز، قورقۇنچاڭ.	adj.
tin [tin]	① قىدىمى. ② كونسېرۋا.	①n.
tinkle [tinkl]	v. جاراڭلۇماق، جاراڭلىماق. ॥ n. (بىرلىك ئىشلىتىلىدۇ) جاراڭلاش، جاراڭ-جۇرۇڭ ئاۋاز.	I
tiny [ˈtaini]	كىچىك، كىچىككىنىه.	adj.
tip [tip]	n. ئۇج: the ~ of one's fingers بارماقنىڭ ئۇچى.	
tire¹ = tyre .		
tire² [taɪə]	①v. هارماق، هاردۇرماق، چارچاتماق. ② زېرىكمەك، زېرىكتۈرمەك.	

tired [ˈtaɪəd]	چارچیغان، هېرىپ كەتكەن.
tissue [ˈtɪʃu:, ˈtɪʃu:]	① توقۇلما. ② (نىپىز) شابى. ③ (بىئولوگىيە) توقۇلما.

① ماؤزو، سرلەۋە، تېما؛ كىتاب نامى، نام. title [taitl] ② ۋەزىپە پەرقى، دەرىجە، تۇنۋان. ③ ئىگىدارلىق هوقۇقى، هوقۇق. ④ (نىشان، يۆنلىش قاتارلىقلارنى بىلدۈر.) to [tu:, tu, tə] ⑤ روب، -غا، -قا، -كە، -كە قاتارلىق قوشۇمچىلار بىلەن ئىيادىلىنىدۇ

چۈشۈپ كەتمەك. ② (داڭىر، ياكى دەرىجىنى كۆرسىتىدۇ) ...
گىچە، ... كىچە، ... گە قەدەر: from beginning ~ the end
بېشىدىن ئاخىرىغىچە. ③ (سېلىشتۈرۈش ياكى نسبىتىنى كۆرسىتىدۇ) :
دۇ) ten one ئۇندا بىر. ④ ... بويىچە، ... گە ئاساسەن،
... گە قاراپ، ... گە لايق: a dress made ~ order
تىكتۈرۈلگەن كىيم. ⑤ (مدقسەتنى ياكى نەتىجىنى بىلدۈرىدۇ) :
come ~ rescue گېلىپ قۇتقۇزماق. ⑥ (قوشۇمچە ياكى تەئىللۇقـ
لۇقنى بىلدۈرىدۇ) factories attached ~ the university داشۋىگە
قاراشلىق زاۋۇتلار.

toad [təud] n. چار پاقا.

toast [təʊst] I. n. بولكا. II. ① v. بولكا پىشۇرماق. ② ئۇتقا قاقلانماق، ئۇتقا قاقلانماق.

tobaco [tə'baekəu] n. تاماکا، کۆك تاماکا.

today [tə'dei] ① بُوكۇن. ② زامانىۋى؛ ھازىر. adv. &n.

toe [təʊ] n. پُوت بارمقي. II. v. تپمك.

together [tə'geðə] ①adv. بزرگه، ببله، ببرلىكته، ببر يerdeh. ② قۇدا، ئۆزۈلمى، ئۆزلۈكىسىز || ~ with بىلەن ببلە.

toil [tɔɪl] ① جاپا چەكمەك، جاپا تارتىماق. ② جاپالىق ئىشلىدە.
جەك، قاتىق ئىشلىمەك.

I ①n. یاسنیش، گریم قیلش. ② یؤیونوش [tɔilit] ٹوئی. ③ حاجتخانا، خالا جای. II ①adj. گریم قیلشقا ٹیشلیتلد. ② تازیلیققا ٹیشلیتلیدیغان، ترہتکه ٹیشلیتلیدیغان.

token ['təukən] n. بِلَكَ، ظَالِمَةٌ.

told [təuld] v. → tell.

tolerance [ˈtələrəns] سەۋىرچانلىق، چىداملىق. ①n.
 (مېدىتسىنا، چىداملىقى، دورىغا چىداملىق مىقدارى. ②
 (مېخانىكا، ئۆمۈمىسى پەرقى. ③

tolerate [tə'ləreɪt]	سۇۋەر قىلماق، چىداب تۇرماق، بەر-	v.
داشلىق بىرمەك.	② كەڭچىلىك قىلماق، كەڭ قورساقلۇق قىلماق.	
tomato [tə'ma:təʊ,tə'meitəʊ]		n. پەممۇر.
tomb [tu:m]	قەبرە، تۆپراق بېشى.	n.
tomorrow [tə'mɔrəʊ]	the day after : ئەتە.	I n. adv. II
	~ ئۆگۈن.	
ton [tʌn]	توننا، تونتاز.	n.
tone [təʊn]	ئاھاڭ، تەلەپپۈز، تون، سۆز تۇرامى.	I n.
	① كەپىييات، ئادەت. ③ رەڭ، تۈس (رسىملىرىنىڭ).	
	② سۆزىدە مەلۇم بىر خىل ئاھاڭ بولماق.	
	② ماسلاشماق، ماس كەلمەك (رەڭگى).	II v.
tongs [tɔŋz]	قسقۇج. ② ئامبۇر. ③ لاخىڭىر بىر ئامبۇر.	a pair of ~ n.
tongue [tʌŋ]	تل (ئادەمنىڭ). ② تىل، تىل-بېزىق:	I n.
	~ دۆلەت تىلى. ③ تىلىسىمان نەرسىلەر.	
tonight [tə'nait]	بۈگۈن كېچە، بۈگۈن كەج.	adv. II
	بۈگۈن كەچتە، بۈگۈن كېچىدە.	
too [tu:]	① بەك، بەكمۇ، ناھايىتى. ② ھەم، ... مۇ.	① adv.
took [tuk]	v. → take.	
tool [tu:l]	ئەسۋاب، جابىدقۇق، سايىمان، قورال، ۋاسىتە.	I n.
	② قولچوماق، غالجا.	
tooth [tu:θ]	① چىش. ② چىش شەكىلىدىكى (teeth [ti:θ]).	n.
	نەرسە تولۇق قوراللۇنماق.	
toothache ['tu:θeik]	چىش ئاغرىقى.	n.
toothbrush ['tu:θbrʌʃ]	چىش چوتىكىسى.	n.
top [tɔp]	چوققا.	I adj. II n.
	ئەڭ يۇقىرىدىكى، ئەڭ يۇقىرى.	
	① قاپلىماق (قار قاپلىماق).	
	(~ping : ~ped : ~ped) v. II	

۲۲۰ . . . دن يۇقىرى بولماق، . . . نى بېسىپ چۈشmek.

۳ (ئۆسۈملۈكىنىڭ ئۈچىنى) ئېلىۋەتمەk، كېسىۋەتمەk.

topic [ˈtɒpɪk] n. ماۋزو، تېما، ئاساسىي مەزمۇن.

torch [tɔ:tʃ] ①n. مدشىل. ② (ئەنگلييە تىلىدا) پروژېكتور.

tore [tɔ:] v. → **tear**¹.

torment¹ [ˈtɔ:mənt] n. ئازاب، قايغۇ، ھەسرەت، دەرد.

torment² [tɔ:/'ment] v. قىينىماق، ئازابلىماق.

torn [tɔ:n] v. → **tear¹**.

torpedo [tɔ:/pi:dəu] I. n. سۇ مناسى. II. v. سۇ مناسى بىلەن پارتلاتماق.

torrent [ˈtɔrənt] ①n. تېز ئېقىم. ② ئارقا-ئارقىدىن تۈغۈلۈش، ئۈزۈكىسىز پەيدا بولۇش.

tortoise [ˈtɔ:təs] n. تاشپاقا.

torture [ˈtɔ:tʃə] I. n. قىيناش، ئازابلاش، قىين قىستاققا ئېلىش، قىيناب سوراق قىلىش. II. v. قىينىماق، ئازابلىماق، قدىمىن-قىستاققا ئالماق، قىيناب سوراق قىلىماق.

I. ①v. پۇلاڭلىماق، پۇلاڭلاتماق. ② چايىقماق، چايقالا-ماق؛ تاسقىماق، تاسقالماق. ③ تاشلاپ بەرمەك، ئىتىرىپ بەرمەك (بىرەر نەرسىنى). II. ①n. ② ئېتىش، تاشلاش. ② تاسقاش، تاسقدىلىش.

I. adj. پۇتۇن، جەمئىي، ئومۇمىي، ھەممىسى total [ˈtəutl] بولۇپ، پۇتۇنلىي. II. n. جەمئىي، جەمئىي سان، ئومۇمىي سان (جەمئىيلىمەك، قوشۇپ ھېسابلىدە-ماق، ساننى ئالماق).

I. ① v. touch [tʌtʃ] تەگىمەك، چېقلىماق. ② سلىماق. ③ قوزغىماق، تەسىرلەنمەك، تەسىرلەندۈرمەك.

④ يېمەك، ئىچمەك. ⑤ . . . بىلەن مۇناسىۋىتى بار بولماق. ⑥ ئەدەبىي جەھەتسىن ئىشلەپ چىقماق (ماقالىنى). II. ①n. ② تېڭىش،

- چېقىلىش. ② سلاش. ③ ئىز. ④ باغلۇنىش ~ ... || in ~ with بىلەن ئالاقىسى بار بولۇش / keep in ~ with بىلەن بولغان ئالاقىسىنى ساقلاپ قالماق.
- tough** [tʌf] adj. قاتىقىس، ئېگىلمەس. ② قاتىقى، چىشى ئۆتىمەيـ دىغان. ③ ساغلام، قاۋۇل، كۈچلۈك. ④ جاھىل، كاج، ترسا. ⑤ قىبىھ، ياخۇز، ئەشەددىيـ.
- tour** [tuə] n. ساياهەت، سەيىلە. ॥ v. ساياهەت قىلماق، سەيىلە قىلماق.
- tourist** ['tuərist] n. ساياهەتچى، سەيىاھـ. ॥ adj. ساياهەتچىلىك، ساياهەت ئىدارىسىـ. ساياهەت: a ~ agency
- towel** ['taʊəl] n. لۆڭكـ.
- tower** ['taʊə] n. مۇنارـ. ॥ v. ئۆستۈن تۈرمەق، هالقىپ كەتمەك.
- town** [taun] ①n. شەھىر، بازارـ. ② شەھىر خەلقى، شەھىر ئاھالىسىـ.
- toy** [toi] n. ئويۇنچۈقـ. ॥ v. (~ with) ... نى ئويۇنچۈقـ قىلماق) ئويىناتماق، ئويۇنچۈقـ قىلماق، ئەخماق قىلماقـ.
- trap** [træp] ①v. قاپقانـ، تۈزاقـ، قىلتاقـ. ॥ ② قىست قىلماقـ.
- trace** [treis] ①v. تەسۋىرىلىمەكـ، سۈرەتلىمەكـ. ② ئىزىغا چۈشـ.
- track** [træk] ①n. ئىزـ، چاق ئىزـىـ. ② تار يولـ، چىغىر يولـ. ③ تۆمۈر يولـ، رېلىسـ. ④ زەنجىر تاپانـ (تانكىلارنىڭـ).
- tract** [trækt] n. ① يەرـ، زېمنـ. ② (مېدىتسىناـ) يولـ: the ~ هەزىم قىلىش يولـ.
- tractor** ['træktə] n. تراكتورـ.
- trade** [treid] ①n. سوداـ سېتىقـ. ② ھۇنەرـ، قولـ ھۇنەرـ.
- ③ كەسىپداشـ؛ ئوخشاشـ كەسىپـ. ॥ v. سوداـ قىلماقـ، سودىلاشماقـ.
- trade union** ['treid'ju:njən] n. ئىشچىلار ئويۇشىمىسىـ.

trademark ['treidma:k]	مارکا، سودا مارکیسی.
trader ['treidə]	① سودنگر. ② سودا کیمسی.
tradition [træ'dɪʃən]	①n. رئایت. ② ٹھنڈہ، ٹھنڈنؤی.
traffic ['træfɪk]	I ①n. قاتناش. ② ترانسپورت. ③ سودا، سودا. II سپتیق. ④ سودلاشماق، سودا-سپتیق قلماق.
tragedy [trædʒidi]	n. پاجئه، قانلیق ۋەقه.
tragic ['trædʒik]	adj. پاجئەلک، ئېچىنىشلىق.
trail [treil]	I ①n. ئىز، ئاياغ ئىزى. ② تار كوچا، چىغىر يول. II ① v. ② ئىگىشىمك، ئىز قوغلىماق، ئىزىغا چۈشىمك.
train [trein]	I ①v. تربىيىلەمك، ئۆگەتمەك. ② شاخ چاتماق. II ① n. ② پويىز. ③ چەنلىمەك، قارىغا ئالماق. ④ پىلتە (بومبىنىڭ).
trainer ['treinə]	n. ترپنېر.
training ['treiniŋ]	n. مەشق قىلىش، تربىيىلەش، چېنىقتۇ. روش، ئۆگەتىش.
traitor ['treitə]	n. خائىن، ۋەتەن خائىنى.
tram [træm]	n. ترامۋاي.
tramp [træmp]	I ① v. پىيادە ماڭماق، پىيادە ساياهەت قىلماق. ② غەمكىن ماڭماق. II ① n. ② ئۆزۈن يوللۇق پىيادە سەپەر. ③ قىلەندەر. ④ سەرگەردان.
trample ['træmpl]	I ① v. ② ئاياغ ئاستى قىلماق، دەپسەننەدە قىلماق.
transaction [træn'zækʃən]	II ① n. ② ئاياغ ئاستى قد-لىش، دەپسەننەدە قىلىش.
	n. بېجىرىش، بىر تەرەپ قىلىش.

② سودا، سودا قىلىش. ③ خاتىرە.

transfer¹ [træns'fə] v. مەك، يۆتكەلمەك، ئالماشماق، ئالماشتۇرماق (خىزمەت ئۇرنى).

مەك، يۆتكەلمەك، ئالماشماق، ئالماشتۇرماق (خىزمەت ئۇرنى).

transfer² ['trænsfə] n. يۆتكەش، يۆتكىلىش.

transform [træns'fɔ:m] v. ئۆزگەرمەك، ئۆزگەرتەمەك.

transistor [træn'sistə] n. رادیو، كرستال نىيچە.

transitional [træn'sizənəl] ①adj. ئۆتكۈنچى.

transitive ['transitiv] adj. گرامماتىكا، ئۆتۈملۈك.

translate [træns'leit] ① v. تەرىجىمە قىلماق. ② ئىزاهلىماق.

(ھەرىكەتنى). ③ ئايلاندۇرماق.

translation [træns'leifən] ① n. تەرىجىمە. ② تۆز سىزىق ھەرىكە.

تى. ③ تەكشى مىدىرلاش.

translator [træns'leitə] n. تەرىجىمان.

transmission [trænz'miʃən] ① n. ئاڭلىقىش، خۇۋەر بېرىش (رادیو-دا).

② ئىرسىيەت. ③ فىزىكا، ئۆتكۈزۈش.

④ مېخانىكا، ئايلاندۇرۇش؛ تېزلىك تەڭشىگۈچ.

transmit [trænz'mit] ① v. ئاڭلاتىماق، (~ting) (~ted : ~ted)

خۇۋەر بېرىمەك، تارقاتماق. ② فىزىكا، ئۆتكۈزۈمەك.

transparent [træns'peətənt] adj. سۈزۈلۈك، روشن، ئېنىق.

transport¹ [træns'pɔ:t] v. ① يۈك توشۇماق. ② سۈرگۈن قىلا-

ماق، پالىماق.

transport² ['trænspɔ:t] n. ① ترانسپورت. ② يۈك پاراخوتى.

③ يۈك ئايروپىلانى.

transportation ['trænspo:t'eiʃən] ① n. ترانسپورتچىلىق، ترانس-

پورت (ئىشلىرى). ② سۈرگۈن قىلىش، پالاش.

travel ['trævl] v. I. ① ساياھەت (~ling : ~led)

قىلماق، سەيىلە قىلماق. ② ماڭماق، يۈرمەك، ئىلگىرىلىمەك.

③ سىرتقا چىقىپ سودا قىلماق. II. ① n. ② ساياھەت، ساياھەت قىد.

لەش. ② ساپاھەت خاتىرسى.

travel (1)er [ˈtrævlə] ① ساپاھەتچى، سەيياد. ② سەيياد سودىگەر.

traverse [ˈtrævə(:)s] ① كېسىپ تۇتمەك، توغرىسىغا كېسىپ تۇتمەك. ② v. I كېسىپ تۇتۇش، كېسىلىش. ③ n. II كەسمە، كېسىپ تۇتۇش، كېسىلىش. ② توصالغۇ. ③ كاردىور.

tray [treɪ] ④ پەتنۇس. n.

treacherous ['tretʃərəs] ① ساختا، ساختىپەزلىك. adj. ② ئىشىنچىسىز؛ ئۆزگۈرىپ تۈرىدىغان.

tread [tred] ① دەسىمەك، (trodden ['trödn] : trod [tröd]) v. I دەسىمەك. ② قەدەم. ③ چاق يۈزى.

treason ['tri:zn] ① خائىنلىق، ئاسىيلىق، ۋەتەنگە خائىنلىق. n. ② ۋاپاسىزلىق قىلىش، ۋەدىگە ۋاپا قىلماسلىق.

treasure ['treʒə] ① بايلىق، دونيا، مال-مۇلۇك. I n. ② ساقلىماق، قەدىرلەپ ساقلىماق، قەدىرلىمەك. ③ v. I

treasury ['treʒəri] ① [the ~]n. ئەنگلييە، مالىيە منىسى. ② خەزىنە، دۆلەت خەزىنسى.

treat [tri:t] ① مۇئامىلە قىلىماق. ② شەرھىيلىمەك، بایان قىلا. ③ بىر تەرەپ قىلىماق، ھەل قىلىماق. ④ داۋالماق. ⑤ كېڭىشىمەك، مەسىلەتلىشىمەك. ⑥ كۇتمەك، كۇتۇۋالماق. ①

II n. مېھمان قىلىش، كۇتۇۋېلىش. ② خۇشالىق.

treatment ['tri:tment] ① مۇئامىلە. ② داۋالاش. ③ ھەل قىلىش، بىر تەرەپ قىلىش.

treaty ['tri:ti] ① شەرتىماه. ② كېڭىش، مەسىلەت.

tree [tri] ① دەرەخ. ② ياغاج. n.

tremble ['trembl] ① تىترىمىك، تىتەتىمىك. ② ئىرغاڭلىماق، پۇلاڭشىتىماق. ③ ئەندىشە قىلىماق، تەشۈشلىنىمەك. ①

II n. تىتەش.

- tremendous** [tri'mendəs] adj. ① دەشەتلەك. ② كىشىنى ھەيران [tri'mendəs]. ③ قالدۇرىدىغان. ④ ھەيۋەتلەك. ⑤ زور، ناھايىتى.
- trench** [trentʃ] I n. خەندەك، ئاكوپ. ① v. ② ئاكوپ كولىدەك. ③ خەندەك كولىماق. ④ بېسۋالماق، ئىشغال قىلماق.
- trend** [trend] I n. خاھىش، يۈزلىنىش، يۆنلىش. ② v. يۈزلىنەمك، يۈز تۈتمامق.
- trial** ['traɪəl] II n. ① سىناق، تەجربىه. ② سوراق قىلىش. ③ adj. سىناق خاراكتېرلىك، تەجربىه خاراكتېرلىك.
- triangle** ['traɪæŋgl] n. ئۈچ بۈلۈك.
- tribe** [traib] n. ① ئىرق، قەبىلە. ② بىر توب، بىر تۈركۈم، بىر گۈرۈھ (سىلېي مەنىدە). ③ (بىئولوگىيە، تۈركۈم، تىپ.
- tributary** ['tribjutəri] I adj. ① ئولپان ئەۋەتىدىغان، سوۋغات يوللايدىغان؛ بېقىندا، قاراشلىق. ② تارماق. ① n. ② بېقىندى دۆلەت. ② ئولپان ئەۋەتكۈچى، سوۋغا-سالام يوللىغۇچى. ③ تارماق، تارماق ئېقىم.
- tribute** ['tribju:t] n. ① سوۋغات، ئولپان. ② مەدھىيە.
- trick** [trik] I n. ① ھىيلە-مىكىر، قۇۋلۇق، ئالدام-خالتا، ② ۋاسىتە، ئۇسۇل، يۈرۈش-تۈرۈش. ② v. ① ئالدىماق، قۇۋلۇق قىلماق. ② ئىسراپ قىلماق، زايا قىلماق || ~ a ئازراق، سەل-پەل.
- tried** [traid] adj. سىناقتىن ئۆتكىمن، ئىشەنچلىك.
- trifle** ['traifl] I n. ① ئەرزىمس نىرسە، ئۇششاق-چۈششەك ئىش، پارچە-پۇرات ئىش. ② بىر ئاز بۇل. ① v. ② ئويىنماق، ئىخىمدىق قىلماق. ② ئىسراپ قىلماق، زايا قىلماق || ~ a ئازراق، سەل-
- trim** [trim] I v. ① تۈزمەك، تۈزەش. ② رەتلەنمەك، رەتلەنمەك. ③ شامالغا قاراپ كېمە ھەيدىمەك؛ سۇنىڭ ئېقىشىغا، تۈكىنىڭ يېتىشىغا. ① n. ② رەتلەش.

تەيىشارلىق. **II** adj. رەتلەك، رەتلەك ۋە پاكسز.

trip [trip] v. ~ping : ~ped : (~ping) ① چاققان ماڭماق. ② چاققان ئۇينىماق (ئۇسسىلنى). ③ پۇتلاشماق، پۇتلاشىپ كەتكەن. ④ خاتالاشماق، خاتالق ئۆتكۈزمەك. n. II ① ساياهەت، (قىستقا يوللۇق) سەپەر. ② پۇتلاشىش، خاتالق ئۆتكۈزۈش، كەتكۈزۈش. I n. غەلبە، مۇۋەپپەقىيەت.

triumph ['traiəmf] v. ① يەڭىمەك، غەلبە قىلماق. ② قىزغۇن تېرىكلىمەك. I

trod [tröd] v. → tread.

trodden ['trödn] v. → tread.

trolley ['tröli] n. ① قول ھارۋىسى. ② ئامېرىكا تىلىدا) ترامۋاي.

I n. ① توب، تۈركۈم. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەن). ③ ئاتلىق ئىسکەرلەر لىيەنى. دە) قوشۇن، ھەربىي قىسىم، ئارمىيە. ④ توپلاشماق، توپلاشىپ ماڭماق. II

trophy ['tröufi] n. ① غەننىيەت. ② خاتىرە بۇيۇم، مۇكابات. ③ بۇيۇم.

tropic ['tröpik] n. ① تروپىك سىزىقى. ② جۇغراپييە، ئىسسىق بەلباğ.

I v. ① ئاۋارە قىلماق، ئاۋارە بولماق. ② بىئارام، بولماق، بىئارام قىلماق، تىت-تىت بولماق.

II n. ① ئاۋارچىلىك، بىئاراملىق. ② قايغۇرۇش. ③ كاشلا، چاتاق، توسالغۇ.

trousers ['trauzəz] n. ئىشتان، شىم، تامبىال.

truck [trʌk] n. ① يۈك ماشىنىسى، قارا ماشىنا. ② ئۇستى ئۈچۈق يۈك ۋاكۇن (تۆمۈر يولدا). ③ قول ھارۋىسى.

true [tru:] adj. ① راست، توغرا، ھەقىقىي. ② سادىق ~ = ئەمەلگە ئاشماق.

truly ['tru:li] adv. ① راست، ھەقىقىي. ② سادىق.

trumpet [trʌmpit]	① سۇنای، کاناي. ② سۇنای ئاۋازى.	I. n.
	③ سۇنای شەكىللەك نىرسە.	II. v.
	کاناي چالماق، چالماق.	
	① ئېلان قىلماق، جاكارلىماق، ئائلاتماق.	
trunk [trʌŋk]	① غول، گەۋەدە (دەرەخنىڭ). ② مۇھىم قىسى.	I. n.
	مى، ئاساسىي قىسى. ③ كىيىم ساندۇقى. ④ خارتۇم (پىلىنىڭ).	
	⑤ (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەنە) تەنھەرىكەتچىلەر ئىشتىنى، سۇ ئۈزۈش ئىشتىنى.	
	adj. II. غول.	
trust [trʌst]	① ئىشىنجى. ② مەسئۇلىيەت، جاۋابكارلىق.	I. n.
	③ تاپشۇرۇش، ھاۋالە قىلىش.	II. v.
	① ئىشىنەك.	
	② تاپشۇرماق، ھاۋالە قىلماق. ③ ئۆمىد قىلماق، ئارزو قىلماق.	
	④ نېسى ساتماق.	
truth [tru:θ]	n. ھەقىقت، ھەقىقىي ئەھۋال.	
try [traɪ]	① سىنماق، سىنап كۆرمەك. ② ئۇرۇنۇپ باق.	I. v.
	ماق، ئىنتىلمەك. ③ سوراق قىلماق.	II. n.
	سىنап بېقىش، تىجربى قىلىش.	
tub [tʌb]	① تۈڭ. ② كاساڭ. ③ (جانلىق تىلدا) يۈيۈنۈش.	I. n.
	④ ۋانتا.	
tube [tju:b]	① تۈرۈبا، نېيچە. ② يۈمىشاق نېيچە. ③ (لووندوندا) يەر ئاستى تۆمۈر يول.	I. n.
	④ (ئامېرىكا تىلدا) ئېلىكترون لامپا.	
tuck [tʌk]	① قىر، قات، پۈرمە. ② (جانلىق تىلدا) يېمىدەك.	I. n.
	لىك، پېچىنە.	II. v.
	① تۈرۈمەك، قاتلىماق، پۈرلىمەك.	
	② كىرگۈزۈمەك، تىقماق (كۆئىلەكىنى شىمنىڭ ئىچىگە).	
	③ يېمىدەك.	
Tues. , Tue. = Tuesday.		
Tuesday [tju:zdi]	n. سەيىشىنبە.	
tuft [tʌft]	n. تۇتام، سىقىم (چاچ، تۈڭ، يۈڭ قاتارلىقلارنىڭ).	
tug [tʌg]	v. تارتماق، سۆرمەك.	I. n.
	① تارتىش، سۆرمەش.	II. v.

② سۇرىكچى كېمە.

tumble [tʌmbl] v. ① يېقىتماڭ، يېقىلماق. ② دومىلىماق، دو- مىلاتماق. ③ قالايمىقان قىلماق، قالايمىقانلاشماق.

tumult [tju:mʌlt] n. ۋارالىڭ-چۈرۈڭ، قالايمىقانچىلىق، ۋارقىد- راپ-جارقىراش.

tune [tju:n] I n. كۇي، ئاهالىڭ، مۇقام، نەغەمە. Ⅱ v. (ساز لارنىڭ) تارسىنى تەڭشىمەك، تەڭشىمەك || in ~ (رادىئو) تىڭشىماق.

tunne [tʌnl] I n. تونىل. Ⅱ v. تونىل قازماق.

turbulence [tə:juləns] n. ① توبىلاڭ، پاراكەندىچىلىك. ② تېز ئېقىش، تېز ئاقىدىغان سۇ.

turf [tə:f] n. ① چىم. ② ئات بېيگىسى، بېيگە.

Turk [tə:k] n. تۈرك، تۈركىيەلىك.

Turkish [tə:kis] adj. تۈرك، تۈركىيەنىڭ، تۈركلەرنىڭ. Ⅱ n. تۈرك تىلى.

Turkmen [tə:kmən] I n. تۈركمن. Ⅱ adj. تۈركىمەننىڭ، تۈركىمەنچە.

turn [tə:n] I v. ① ئايلانماق، ئايلاندۇرماق، بۇرۇلماق، بۇرد-. ② ئۆزگەرتىمەك، ئۆزگەرتىمەك، يۆنلىشى ئۆزگەرمەك، يۆنلىش-

نى ئۆزگەرتىمەك. ③ ۋاراقلىماق. ④ بولماق || in ~ تاپشۇرماق

/ off ~ ئۆچۈرمەك، ئەتمەك (سو تۈرۈبىسى، چىrag قاتارلىقلارنى) / on ~ (ۋىكلىيۇچاتىلىنى) ئاچماق، تارتىماق / out / ① ئۆچىمەك،

ئۆزچۈرمەك (چىrag، ئوت قاتارلىقلارنى). ② ئىشلەپچىكارماق، چە-

قارماق. Ⅱ n. ① ئايلىنىش، ئايلاندۇرۇش، ئايلانما. ② بۇراش، بۇرلىش. ③ ئۆزگەرش. ④ نۆۋەت، پەيت، پۇرسەت. ⑤ ھەۋەس،

خۇمار، خاھىش || s ~ by نۆۋەت بىلەن؛ ئارقا-ئارقىدىن.

turner [tə:nə] n. قىرغۇچى.

turnip [tə:nip] n. تۈرۈپ، لوپۇ.

turtle [tə:tł] n. دېڭىز تاشپاقىسى.

tutor [tju:tə]	ئائىلە ئوقۇنچۇسى، خۇسۇسى ئوقۇنچۇ.	n. ①
	چى. ② (ئەنگلەيە ئۇنىپرسىتېتلەردا) ئۇستاز.	
T. V., TV = television.		
twas [twəz, twəz] = it was.		
twelfth [twelfθ]	① ئۇن ئىككىنجى. ② ئۇن ئىككىدىن بىر.	num. [twelfθ]
twelve [twelv]	ئۇن ئىككى.	num.
twentieth ['twentiiθ]	① يىڭىرىمىنچى. ② يىڭىرىمىدىن بىر.	num.
twenty ['twenti]	يىڭىرمە (20).	num.
twere [twə:, twa]	it were.	
twice [twais]	ئىككى قېتىم، ئىككى ھەسىسە.	adv.
twig [twig]	يۇمران شاخ، كىچىك شاخ، شاخچە.	n.
twill [twil]	= it will.	
twilight ['twailait]	(تالڭ سۈزۈلگەن ياكى گۈگۈم چۈشكەن چاغدىكى) غۇۋا يورۇق.	n.
twin [twin]	I. قوشكېزەك. II. adj. ① قوشكېزەك، جۇپ، ئىككى.	n.
twine [twain]	I. ئىككى قات يىپ. II. ①v. II. ② ئەشمەك، تولغىماق.	n.
	② يۆگىلمەك.	
twinkle ['twiɔkl]	I. پىلىلدىماق، چاقنىماق، كۆزنى قاماش. II. تۇرماق.	v.
	① پىلىداس، چاقناش، كۆزنى قاماشتۇرۇش.	
	② كۆزنى يۇمبۇپ ئاچقۇچە . . . بولۇش، ھەش-پەش دېكۈچە ئۇتۇپ كېتىش.	
twist [twist]	I. ① ئەشمەك. ② بۇرماق، قارماق. ③ خاتا ④ چۈشەنمەك.	v.
	④ بۇرمىلىماق. ⑤ ئەگرى-توقاي ئايلانماق.	
	II. ① ئېشىش، تولغاش. ② بۇراش، قايىرش. ③ ئەگرى-توقاي.	
	④ كەيپىسىزلىك.	
two [tu:]	ئىككى.	num.
type [taip]	① تىپ، شەكىل. ② ئۆلگە، نەمۇنە. ③ قوغۇشۇن.	n. I

هەرپ، مىخ مەتبەئە.	v. ① خەت باسماق.	② (قانى) تۈرگە
تاييرىماق.		
typewriter ['taip'raitə]	n. خەت بېسىش ماشىنىسى.	
typical ['taipikəl]	adj. تىپىك، ۋەكىللەك، ۋەكىل خاراكتېرى.	
	لىك، سىمۇوللۇق.	
tyranny ['tirəni]	n. زالىمىق، زوراۋانلىق، مؤستەبىت، مؤس-	
	تەبىتلەك.	
tyrant ['taiərənt]	n. زالىم پادشاھ؛ زومىگەر.	
tyre, tire ['taiə]	n. چاق چەمبىرى. ② چاق.	

U

U,u [ju:]	ئىنگلiz تىلى ئېلىپېسىنىڭ يىگىرمە بىرىنچى ھەربى.
ugly ['ʌgli]	① سەت، كۆرۈمىسىز. ② يىرگىنچىلىك، رە- زىل، ئىپلاس، قەبىھە.
Uighur ['u:iguər]	① ئۇيغۇر: the ~ s ئۇيغۇر مىللەتى. ② ئۇيغۇر تىلى.
ultimate ['ʌltimit]	① ئەڭ ئاخىرقى. ② تۈپ، ئاساسىي. adj.
ultimately ['ʌltimitli]	adv. ئەڭ ئاخىردا.
umbrella [ʌm'brelə]	n. كۈنلۈك، يامغۇر كۈنلۈكى.
U.N. = (the) United Nations	بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى.
unable ['ʌn'eibl]	adj. لایاقتىسىز، قابىلىيەتسىز:
	〈We are ~〉 to help you.
	〈I am ~ to walk.〉
unanimous [ju:'næniməs]	من ماثالمايمەن. adj. بىر ئېغىزدىن، بىردىك، ئوخ.
	شاش.
unaware [ʌnə'wɛə]	adj. ئۇقىمالىق، بىلمەسىلىك.
uncertain [ʌn'sə:tən]	adj. تۇراقتىسىز، ئىشەنچسىز، ئېنىق بول.
	مىغان؛ ئۆزگىرىشچان.
uncle ['ʌŋkl]	n. چوڭ دادا؛ كىچىك ئاتا، كىچىك دادا؛ تاغا.
uncomfortable [ʌn'kʌmfətəbl]	① يېقىمىسىزلىق. adj.
	② ئازادىسىزلىك، بىثاراملىق، بىتاپلىق.
uncommon [ʌn'kɔmən]	adj. كەمدىن-كەم ئۆچرايدىغان، ئاز ئۆچ-
	رىайдىغان.
unconscious [ʌn'kɔnfəs]	adj. ئائىسىز، مەقسەتسىز، ئائىسىز

uncountable [’ʌn’kauntəbl] سانغىلى بولمايدىغان. adj. [']
uncover [ʌn’kʌvə] ① ئاچماق، ئېچىۋەتمەك (قاپقاقنى). v.
② ئېچىپ تاشلىماق، پاش قىلىماق.

under [’ʌndə] ① (ئورۇنى كۆرسىتىدۇ) تېگىدە، ئاستىدە. prep.
دا: ~ a tree. He stood ~ a tree.
② كۆرۈكىنىڭ ئاستىدىن قۇتىمەك. ③ تۇچىدە، ~ the bridge / pass ~ the bridge
ئېچىگە: wear a sweater ~ a coat چاپاننىڭ ئېچىگە پوپايىكا كىيىۋالا.
ـاق. ④ . . . نىڭ رەبىرلىكىدە: ~ the leadership of the Party
پارتىيىنىڭ رەبىرلىكىدە. ⑤ (تەۋەلىك، تەۋە بولۇش، قاراشلىق
بولۇش قاتارلىق تۇقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) come ~ this head : مۇشۇ
تۈرگە تەۋە، مۇشۇ تۈردىكى. ⑥ بىناىىن، ئاساسىن: Article 12 ~ Article 12
ـادىدiga ئاساسىن. ⑦ (دەرىجە، سەۋىيە، سان قاتارلىقلارنىڭ
تۆۋەن ياكى كەم ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ) a child ~ ten : ئون ياشقا
توشىغان بالا. ⑧ (تۇخشاش بولمىغان حالتنى بىلدۈرىدۇ) be ~ adv.
construction [repair] قۇرۇلۇۋاتقان (رېمونت قىلىنىۋاتقان). A cloth shoud be spread ~
ئاستىدا، ئاستىغا، تۆۋەن، كەم: ~ A cloth shoud be spread ~
ئاستىغا بىر پارچە رەخت سېلىش كېرەك / ~ ئون سومدىن تۆۋەن.
سومدىن تۆۋەن.

undergo [’ʌndə’gəu] : underwent [’ʌndə’ went] v.
undergone [’ʌndə’gən] باشتىن تۇتكۈزۈمەك، باشتىن كەچۈرمەك،
ئۈچۈرمىق، دۈچ كەلمەك.

underground¹ [’ʌndə’graund] ① يەر ئاستىدا. ② مەخپىي. adv.

underground² [’ʌndəgraund] I adj. يەر ئاستى.
② مەخپىي. II n. يەر ئاستى تۆمۈر يول.

underline [’ʌndə’lain] ① (سۆزنىڭ) ئاستىنى سىزماق. v.
② تەكتىلىمەك.

undermine [’ʌndə’main] . . . نىڭ ئاستىغا ئۆڭۈر كولىـ. ① v.

- ماق، لەخە قازماق. ② . . . نىڭ ھۆلىنى ئاجىزلاشتۇرماق.
- ③ يوشۇرۇن بۇزغۇنچىلىق قىلماق، قدست قىلماق.
- underneath** [ˈʌndəˌniːθ] prep. II adv. I
ئاستىدا، تېگىدە. . . . نىڭ تېگىدە.
- understand** [ˈʌndəˌstænd] : [ˈʌndəˌstud] understood) v.
(understood (چۈشەنمەك، بىلمەك، ئۆقۇشماق.
- understanding** [ˈʌndəˌstændɪŋ] ①adj. I
ئەقىللەق. ② چۈشىنىش، چۈشىنچە، چۈشىنىش ئىقتىدارى. ② (دائم an بىلەن قوشۇپ ئىشلىتىلىدە) كېلىشىم، پۇتۇم
- understood** [ˈʌndəˌstud] v. → understand.
- undertake** [ˈʌndəˌteik] : [ʌndə' tuk] undertook) v.
ئۆستىگە ئالماق، مەسئۇل بولماق. ② قول سالماق، كىرىشىمەك.
- undertaken** [ˈʌndəˌteikən] v. → undertake.
- undertook** [ˈʌndə&tuk] v. → undertake.
- underwent** [ˈʌndəˌwent] v. → undergo.
- undid** [ˈʌnˌdid] v. → undo.
- undo** [ˈʌnˌdu] (undone [ˈʌnˌdʌn] : v. undid [ˈʌnˌdid]
يەشىمەك، بوشاتماق. ② يوقاتماق، گۈمران قىلماق، حالاڭ قىلماق. ② ئەسلىگە كەلتۈرمەك.
- undone** [ˈʌnˌdʌn] v. → undo.
- undoubted** [ʌn'dautid] adj. جەزىمن، شەكسىز، شەك-شۇبەسىز.
- uneasy** [ʌn'i:zi] ①adj. كۆڭۈل خاتىرجەمسىزلىكى، بىتارام-لىق. ② سۇنىئى، ياسالما، ساختا.
- unemployed** [ˈʌnimˌplɔɪd] ①adj. ئىشلىتىلىمگەن، بىكار تۇرغان. ② ئىشىسىز، ئىشىسىزلىق.
- unemployment** [ˈʌnimˌplɔɪmənt] ① n. ئىشىسىز، ئىشىسىز.

لۇق. ② ئىشىز لار سانى.

unexpected [’ʌnɪks’pektɪd] تا- سادیپسی، كۈتۈلمىگەن، ئۆيلىمىغان.

unfair [ʌn'feə] **ئادالەتسىزلىك.** adj.

unfit¹ [ʌn'fɪt] adj. نامؤاپق، نالایق.

unfit² [ʌn'fit] (~ting : ~ted : ~ted) v. تۇيغۇنلاشـ. ماسلىق، مۇۋاپىقلالاشماسلىقـ.

unfold [’ʌn’fould] ①v. ئاچماق، يايماق. ② بىلدۈرمەك، ئىز-هار قىلماق.

unfortunate [ʌn'fɔ:tʃnit] adj. بختسز، تلهیسز، بتهلهی.

unfortunately [ʌn'fɔ:tʃnitli] **adv.** بهختسز، تلهیسز، بختکه قارشی.

ungrateful [ʌn'greɪtfʊl] ① ۋاپاسىزلىق، ۋاپاغا جاپا قىلىدى. ② زېرىكىشلىك، كىشىنى بىزار قىلىدىغان، كۆڭۈلسىزلىك.

unhappy [ʌn'haepi] ①adj. بختسزlik، تلهیسزlik، کوگول. سزlik. نامؤاپق.

unification [‘junifi’keɪʃən] n. بِرْلِیک، بِرْلِنکہ کے۔ The ~ of one’s country. لمش:

uniform [ju:nifɔ:m] adj. ۇخشاش، بىردىك، ئۆزگەرمىگەن (شەكىل، خۇسۇسىيەت قاتارلىقلار). II. n. رەسمىي كىيىم، ھەربىبىي-چە كىيىم.

union [ju:njən] ① بىرلىككە كېلىش، بىرلىشىش. ② ئىتتىپاڭ، **بىرلەشمە، كېڭەش،** ~ (a trade) ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى.

unique [ju:'ni:k] ①adj. بردنبیر، ثالهیده، توزیگه خاس.
② ثنتاین توزیگمه، دققتم قلیشقا تورز سیدخان.

unit [ju:nit] ① یونیت. ② بیر (حساب). ③ برلیک (نژادمیسلیک). ④ یوروفن؛ تاریخ.

^①v. یعنی این کلمه ممکن است به معنای ملک و ملکه باشد.

قوشۇۋەتمەك.	② ئىتتىپاقلاشماق، بىرلەشمەك، بىرلىككە كەلمەك.
united [ju:'naɪtid]	ادىجىدەن، قوشما.
United Nations [ju:'naɪted'nefənz]	n. بىرلىشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى.
unity ['ju:'nɪti]	① بىرلىك، بىرلىككە كېلىش. ② ئىتتىپاقلقىق، بىردىكلىك.
universal ['ju:nɪ've:səl]	① adj. ئالىمنىڭ، جاھاتنىڭ، دۇنيانىڭ. ② دۇنياچى، ئالىمشۇمۇل. ② ئومۇمىسى، ئومۇمىيۇزلىك، قورتاق، قۇزى.
universally ['ju:nɪ've:səlɪ]ly	① adv. ئالىمەدە، دۇنيادا. ② ئومۇمىسى، ئومۇمىيۇزلىك.
universe ['ju:nɪvɜ:s]	n. ئالىم، جاھان، دۇنيا.
university ['ju:nɪ've:sɪtɪ]	n. ئالىي مەكتەب، ئۇنىۋېرسىتەت، داشۋىت، داشۋىتلىك.
unjust ['ʌn'dʒʌst]	adj. نامۇۋاپىق، نائىنساپ، ناتوغرا، ئادا. لەتسىزلىك.
unkind [ʌn'kaɪnd]	adj. تاش يۈرەك، باغرى قاتىقىق، رەھىمىسىز.
unknown [ʌn'nəʊn]	① adj. نامەلۇم، نامىسىز. ② يات، ناتۇنۇش.
unless [ən'les]	I conj. ئەگەر . . . بولمىسا، . . . بولمىغاندا: I will not go ~ i hear from him.
	من بارمايمەن / i shall go there ~ it rains. / يامغۇر ياغىمسا بارىمەن. II prep. . . دىن سىرت، . . . دىن باشقىا.
unlike ['ʌn'laɪk]	I adj. ئۇخشىمايدىغان، پەرقىلىق. دىن پەرقىلەنمەك.
unload ['ʌn'ləud]	v. . . دىن يۈك چۈشۈرمەك، . . . نىڭ دىن پەرسىلىرىنى.
	يۈكىنى چۈشۈرمەك. ② ئالماق، بوشاتماق، چىقارماق (مېلتىقتىن ئۇقنى.) ③ چىقىرىۋەتمەك (كېرىكىسىز نەرسىلەرنى).

ئۇندى / ~ ? What's (جانلىق تىلدا) نېمە بولدى؟ نېمە ئىش بولدى؟ / ~ ! Speak ئۇنلۇكىرەك سۆزىلە. ⑤ پۇتۇنلىي، تەلتۆ-كۈس دېگەنگە توخشاش ئۆقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) : <Time is ~> ۋاقت توشتى. ① prep. II go ~ a hill ۋىستىدە: ئۇستىدە: ۋاقتا چىقماق. ② بويلاپ: walk ~ a street كۆچىنى بويلاپ ماڭماق.

up-to-date [ʌptədeɪt] adj. زامانىيى، يېقىندىكى، ئەڭ يېڭى تىپتىكى.

upheld [ʌp'heɪld] v. → uphold.

uphold [ʌp'həuld] (upheld : upheld [ʌp'həld]) v. قوللىماق، بىرداشلىق بىرمەك، چىڭ تۈرمەق، ھىمایە قىلماق. ① ئىسپاتلىماق، دەلىلىمەك. ②

upon [ə'pən, əpən] once ~ a time || on = prep. ئىلگىرى، قدىمىكى زاماندا.

upright [ʌprait] ① adj. تىك، تۈز، تۈپ-تۈز. ② توغرا، تۈز، راست، سەممىي. II adv. تىك، تۈز، تۈپ-تۈز، تىك ھالىتە.

uprising [ʌp'raɪzɪŋ] n. قوزغىلاڭ.

uproar [ʌp'rɔ:] n. ۋارالىڭ چۈرۈڭ، شاۋۇقۇن-سۇرەن.

upset¹ [ʌp'set] v. (~ : ~ : ~) ① ئاغدۇرماق، ئاغدۇرۇلماق. ② قالايمىقان قىلماق، بىسىرەمجان قىلماق.

upset² [ʌpset] ① n. ئاغدۇرۇش، ئاغدۇرۇپ تاشلاش. ② قالايمىقان قىلىش، بىسىرەمجان قىلىش.

upstairs [ʌp'steəz] I adv. يۇقىرى قەۋەتكە، يۇقىرى قە.

ۋەتتە (بىنانىڭ) : go ~ يۇقىرى قەۋەتكە چىقماق. adj. يۇقىرى قەۋەتتىكى: the ~ room يۇقىرى قەۋەتتىكى ئۆي.

upward [ʌpwəd] adj. يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن، يۇقىرىدىكى.

upwards, upward [ʌpwəd(z)] adv. يۇقىرىغا، ئۇستىگە look

~ يۇقىرىغا قارىماق.

urban [’ə:bən] adj. شەھىرىلىك، شەھەردىكى.

urge [ə:dʒ] I v. ① قوزغىماق؛ ھېيدىمەك. ② ئۇندىمەك، دەـ. ③ تەكتىلمەك، ئاكتىپ تەشىببۈس قىلماق.
ۋەت قىلماق. ④ قاتىق ئۇمىد، يۈكىسەك ئازىز.

urgent [’ə:dʒənt] adj. جىددىي، ئالدىراش، تىشنانلىق بىلەن، تەقىزازارلىق بىلەن.
سويدۈك. n.

urine [’ju:rin]

urn [ə:n] n. ① ئىدىش، كوزا. ② جىسمەت كۈلى كوزسى.
③ چەينەك، قەھەر چەينىكى.

us [ʌs] pron. نىڭ چۈشۈم كېلىش شەكلى) بىز، بىزنى، بىزگە.

usage [’ju:zidʒ] n. ئىشلىتىش. ② ئادەت، رەسىم-قاىىدە.

use¹ [ju:s] n. ئىشلىتىش، پايدىلىنىش، قوللىنىش، ئىشلەـ.
تش ئۆسۈلى: come into ~

ماق، ئىشقا سالماق || ① تۈركەتمەك. ② ماجالىدىن كەتمەك.
③ مۇئامىلە قىلماق.

used¹ [ju:st] v. (use نىڭ ئۆتكەن زامان شەكلى) بۇرۇن دائم [ju:st] ...
قىلماق، (بۇرۇن) ... قىلىشقا ئادەتلەنمەك:

We ~ to take part in labour in that commune.

(بۇرۇن) دائم ھېلىقى گۈڭشىغا بېرىپ ئەمگەك قىلاتتۇق.

used² [ju:zd] adj. كوناـ.

used³ [ju:st] adj. ئادەتلەنگەن، تۈركەنگەن، كۆنگەن be ~ to
sth. بىرەر ئىشقا ئادەتلەنمەك he [doing sth.]

get is ~ to workinghard.

		بىرەر ئىش هەرىكەتكە ئادەتلىنىڭ. [to doing sth.]
useful [ˈju:sful]	كېرەكلىك، پايدىلىق، ياردىمى بولىدىغان.	adj.
useless [ˈju:slis]	كېرەكسىز، پايدىسىز.	adj.
usual [ˈju:ʒuəl]	ئادەتتىكى، دائىملىق.	adj.
usually [ˈju:ʒuəli]	ئادەتتە، دائىم.	adv.
usury [ˈju:zuri]	جازانخورلۇق، سۇتخورلۇق، كاززاپلىق.	n.
utmost [ˈʌtməust]	ئەڭ یىراق. ② ئەڭ چوڭ، ئەڭ زور.	I adj. ①
utter¹ [ˈʌtə]	پۇتونلىي، تولۇق، تامامن.	adj.
utter² [ˈʌtə]	دېمەك، سۆزلىمەك، تېغىزدىن چىقارماق، (ئاۋاز) چىقارماق.	v.
utterance [ˈʌtərəns]	سۆزلىش ئۈسۈلى، ئاهالى.	①n.
	② ئىپادىلمىش (سۆز بىلەن). ③ دېيىلگەن گەپ (سۆز).	
utterly [ˈʌtəli]	پۇتونلىي، تامامن، قۇتلۇق، يېتىرلىك.	adv.
Uzbek [ˈuzbek]	ئۆزبېك. ② ئۆزبېك تىلى، ئۆزبېكچە.	I ①n.
	① ئۆزبېك تىلىنىڭ، ئۆزبېكىنىڭ.	②adj. II

V

- v, v [vi:]** ئىنگلىز تىلى ئېلىپەسىنىڭ يىگىرمە ئىككىنچى ھەربى
vacation [və'keiʃən] ① تەتلىل، تەتلىل مەزگىلى. ② توختىتىش مەزگىلى (سودتا). ③ بوشىتىش، قالدۇرۇش.
- vacuum** ['vækjuəm] n. (vacua ['vækjuə] ~s) ۋاكۇئوم، ۋاكۇ. مۇم بوشلۇق (فىزىيكتىدا)
- vague** [veig] adj. تۇتۇق، مۇجىمەل: a ~ answer مۇجىمەل جاۋاب.
- vain** [vein] adj. ① بىكار، ئۇنۇمىسىز، نەتىجىسىز، پايىدىسىز، بىكار ئاۋاره بولىدىغان. ② ئۆزىنى كاتتا چاغلايدىغان، مەممەدان.
- valence, valency** ['veiləns"veilənsi] n. خىسييە، ۋالپىنتلىق.
- valiant** ['vælijənt] adj. قەھرىمان، باتۇر.
- valley** ['wæli] ① جىلغى، ساي. ② ۋادا.
- valo(u)r** ['wælə] n. قەھرىمان، باتۇرلۇق، قەھرىسانلىق.
- valuable** ['væljuəbl] I. adj. قىممەتلىك. II. n. قىممەتلىك نرسە، بايلىق، دۇنيا.
- value** ['vælju:] I. ① قىممەت. ② باها. II. ① v. باها بىرمەك. ② ھەممىيەت بىرمەك.
- valve** [vælv] ① مېخانىكا، قاپقاق، كlapan. ② (ئاناتومىيە، كlapan، قاپقاق (بۈرەك، قان تومۇر قاتارلىقلارنىڭ).
- van** [væn] ① ئالدىنلىق مۇھاپىزەتچى، ئالدىنلىق سەپتىكى قاراۋۇل. ② ئاۋانگارد.
- vanguard** ['vængə:d] ① ئالدىنلىق مۇھاپىزەتچى. ② ئاۋانگارد (قىسىم).
- vanish** ['væniʃ] v. بىردىنلا غايىب بولماق، تؤىيۇقسىز يوقالماق.

vanity [ˈvænɪti]	تەدرىجىي تارقاب كەتمەك، يوقالماق.
vapo(u)r [ˈveɪpə]	(1) قۇرۇق ئابروي، قۇرۇق شۆھەرت، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇش. (2) كېرەكسىز، قۇرۇق.
Varcant [ˈveikənt]	① پار، هور. ② تۇمان، تۇتكە.
variety [vəˈraɪəti]	adj. بوش، بىكار، قۇرۇق.
various [ˈvɛəriəs]	① خىلمۇ خىل. ② تۈر، خىل، سورت.
varnish [ˈva:nɪʃ]	adj. خىلمۇ خىل، تولۇق، ئوخشىمایدىغان، ھەر خىل، ھەر نۆسخا.
vary [ˈveəri]	I. n. لاك. II. v. لاك بىرمەك، پەدەزلىمەك، بېزىمەك، ياسىماق.
vase [va:z; veis]	① ئوخشىماسلىق، ئوخشاشماسلىق، بىرلىكە كەلمەسلىك، بىرداك بولماسلىق. ② ئۆزگەرمەك، ئۆزگەرتەك، يې-خىلىماق.
vast [va:st]	adj. زور، غايىت زور، كەڭ، بىپايىان.
vault [vo:lt]	① «قۇرۇلۇش»، ئەگىمە ئۆگزە. ② گەمە؛ يەر ئاستى ئۆي.
vegetable [ˈvedʒitəbl]	I. ① كۆكتات (لق). ② ئۆسۈملۈك: ~ كۆكتات يېغى. II. ①n. كۆكتات، ئوتىاش، سەي. ② ئۆسۈملۈك.
vehicle [ˈvi:ikl]	① قانتاش قوراللىرى (هارۋا، ۋاگون، ۋېلىپىت، ئاپتوموبىل قاتارلىقلار). ② ۋاستە بۇيۇملىرى، ۋاستە قىلىدىغان نەرسىلەر؛ يەتكۈزۈش ئۆسۈلى.
veil [veil]	I. ① چۈمبىل، چۈمبەت. ② يوپۇق. ③ باهانە ①v. چۈمبىل تارتىماق. ② قاپلىماق، ياپماق.
vein [vein]	① ۋىنا تومۇرى. ② يوپۇرماق تومۇرلىرى.
velocity [vi'ləsiti]	① تېزلىك، سۈرئەت. ② چاققانلىق، حىددەسلىك.

velvet [ˈvelvət]	n. ئاققۇ مامۇقى.	I adj. ئاققۇ مامۇقتەك.
vengeance [ˈvendʒəns]	n. ئىنتىقام ئېلىش، ئۆچ ئېلىش:	I take: upon sb.
venture [ˈventʃə]	n. تەۋەككۈلچىلىك، قاراملىق، خەترگە كۆز يۇمۇش.	I ①v. ② جۈرئىت قىلماق.
Venus [ˈvi:nəs]	n. رىم رىۋايمەتلىرىدە، ۋېناس.	I ② ئاسترونومىيە، ۋېنرا، چولپان.
verb [və:b]	n. گرامىتىكا، پېتىل.	I
verge [və:dʒ]	n. چەت، ياقا، چېڭىرا، چەكلىمە.	I v. مايىل بولماق، يۈزلەنمەك.
verify [ˈverifai]	v. تەكشۈرمەك، سېلىشتۈرمەق، ئىسپاتلىماق.	I
versatile [ˈvə:sətail]	adj. ھەۋەسکار، كۆپ ئىشلارغا قىزىقىدىغان، كۆپ ئىشلارنى قىلايىدىغان، قولىدىن كۆپ ئىشلار كېلىدىغان.	I
verse [və:s]	①n. شېئىر.	I ② نۇزمىي ئەسىرلەر، شېئىرىي ئەسىرلەر.
version [və:ʃən]	①n. تەرجىمە، تەرجىمىسى، تەرجىمە نۇسخى.	I ② قاراش.
very ['veri]	adv. ناھايىتى، بەك.	I Thank you ~ much.
	رەھمنىت سىزگە adj. دەل؛ ئوخشاش؛ ھەققىي.	I
vessel ['vesl]	①n. قاچىلاش ئىسۋاپى، قاچا.	I ② پاراخوت، كېمە.
	③ ھايۋاناتلارنىڭ، تومۇر.	I ④ ئۆسۈملۈك، نىيچە.
vest [vest]	I n. مايىكا، ئىج كىيىم، نىمچا.	I v. كىيىمەك، كىيىمە.
	كۆزىمەك (ساقچى كىيىمىنى)؛ بىرمەك، (ھوقۇق، مال-مۇلۇك قاتار-لىقلارنى).	I
veteran ['vetərən]	①n. قېرى جەڭچى، كونا جەڭچى.	I
	② ماھىر، ئۆستا.	I ③ ھەربىي سەپتىن قايتقان ئادەم.
	ad. تەجربىلىك، ئىش كۆرگەن، پېشىقىدەم.	I

- (1) بېشى قاتماق، بېشىنى ئاغرستماق، بىئارام قىلماق. **vex** [veks]
- (2) غەزىپىنى كەلتۈرمەك، ئاچچىقىنى كەلتۈرمەك، ئوغىسىنى قايناتە-
ماق. **vex** [veks]
- via** ['vaiə] prep. ئارقىلىق، ... نى كېسپ ئۆتۈپ.
- vibrate** [vai'breit, 'vaibreit] ①v. سىلكىنەك، تىترى- سىلكىنەك، تىترەتەك. ③ مىدىرلىماق، مىدىرلاتماق.
- vice¹** [vais] ①n. ئىسکى، يامان؛ جىنايىت؛ رەزىللىك، قەبىھلىك.
- ② يامان ئادەت. ③ كەمچىللەك، ئىيىب، قۇسۇر.
- vice²** — [vais] سۆز ياسغۇچى ئالدى قوشۇمچە بولۇپ، مۇئاۋىن، — ئىككىنچى قول دېگەندەك ئۇقۇملارنى بىلدۈرىدۇ:
- مۇئاۋىن رەئىس. **chairman**
- vicinity** [vi'siniti] n. يېقىن ئەتراب.
- vicious** ['viʃəs] ①adj. ئەخلاقىز، قەبىھ، رەزىل، ئىسکى، ئۇ- سال. ② مىجمۇزى ئىسکى، قىلىقى سەت. ③ زەھەرلىك.
- ④ خاتالىق، كەمچىللەك.
- victim** ['viktim] ①n. زىيانكەشلىككە ئۇچرىغۇچى. ② قۇربان، قۇربانلىق.
- victor** ['vikta] n. يەڭىوچى، غەلبىھ قىلغۇچى، غالىپ.
- victorious** [vik'tɔ:riəs] adj. غەلبىلىك، غەلبىنى قولغا كەلتۈرگەن، يەڭىگەن.
- victory** ['viktəri] n. غەلبىھ، غالىبىيەت.
- view** [vju:] I ①n. كۆزىتىش، تەكشۈرۈش. ② كۆرۈش دائىرسى،
- II كۆرۈش قۇۋۇشتى. ③ مەنزىرە؛ رەسم. ④ پىكىر، كۆز قاراش.
- ⑤ مەقسەت، مۇددىتا. ⑥ v. ① كۆزەتەك، تەكشۈرەتەك.
- ② ئويلىماق، ... دەپ قارىماق.
- vigilance** ['vidʒiləns] n. سەزگۈرلۈك، چېچەنلىك، هوشىيار-لىق، سەگەكلىك.

vigilant [ˈvɪdʒɪlənt]	adj. سەزگۈر، چېچەن، هوشىار، سەگەك.
vigo(u)r [ˈvɪgər]	n. كۈج-قۇۋۇھەت، دەرمان، مادار، ھاياتىي كۈج، [vige] ماغدۇر.
vigorous [ˈvɪgərəs]	①adj. كۈج-قۇۋۇھەتكە تولغان، ساغلام. ② كۆتۈرەڭىز روھلۇق، جۇشقۇن.
vile [vail]	①adj. نومۇسسىز، ئىپلاس، رەزىل. ② يامان، ئىسىكى، ئوسال.
village [ˈvɪlɪdʒ]	n. يېزىلىق، كەنت.
villager [ˈvɪlɪdʒə]	n. سەھرالىق.
villain [ˈvilən]	①n. ئىبلەخ، قۇلاق كەستى، يامان ئادەم، بۇزۇق. ② (درامىلاردىكى) سىلېي شەخس.
vine [vain]	①n. تال (ئۆزۈم دەرىخى). ② پېلەك غوللۇق ئۆسۈم-ملۇك.
vinegar [ˈvɪnɪgə]	n. ئاچچىقسۇ، سىركە.
vinylon [ˈvainilən]	n. خەمىيە، ۋېنيلون.
violate [ˈvaiəleɪt]	① خىلابلىق قىلماق. ② بىھۆرمەتلىك قىلماق. ③ باسقۇنچىلىق قىلماق.
violence [ˈvaiələns]	①n. زورلۇق كۈج، قاباھەتلىك، شىدەتتەلىك، قاتىق. ② باسقۇنچىلىق.
violent [ˈvaiələnt]	①adj. زورلۇق. ② كۈچلۈك، شىدەتلىك، قاتىق.
violently [ˈvaiələntli]	adv. قاتىق، شىدەت بىلەن، زورلۇق بىلەن.
violin [ˈvaiə̯lin]	n. ئىسکىرپىكا.
virgin [ˈvɜ:dʒɪn]	I adj. قىزلىق; قىزدەك.
virtue [ˈvə:tju:]	①n. گۈزەل ئەخلاق، چېۋەرلىك، دانالىق. ② پاكلىق، ساداقەتلىك. ③ ئارتۇقچىلىق، ئارتۇقلۇق. ④ تەسىر، نەتىجە. by(in) ~ of... مىقى.

ئىن، ... بويچە، ئاساسەن.

①adj. ئەخلاقلىق، ئاق كۆڭۈل.
② پاك، ساداقت.

vision [ˈviʒən] ①n. كۆرۈش دائىرسى، كۆرۈش قۇۋۇشتى.
② نزەر، تەسۋىر قىلىش ئىقتىدارى. ③ خىيال، خام-خىيال.

visit [ˈvɪzɪt] I. ①v. زىيارەت قىلماق، يوقلىماق، ئېكىسىكۈرسىيە قىلىماق.
II. n. زىيارەت قىلىش، يوقلاش، ئېكىسىكۈرسىيە قىلىش.

visitor [ˈvɪzɪtə] n. زىيارەتچى، زىيارەت قىلغۇچى، ئېكىسىكۈر-سييچى، مېھمان.

visible [ˈvɪzəbl] ①adj. كۆزگە كۆرۈنىدىغان، كۆز بىلەن كۆر-
گىلى بولىدىغان. ② روشن، ئېنىق، ئوچۇق.

vital [ˈvaitl] ①adj. ھايات، جان، جانلىك، جانغا مۇناسىۋەتلىك،
ھاياتقا مۇناسىۋەتلىك. ② جانلىق، تېتىك، تەسرىلىك.
③ ناھايىتى، ئىنتايىن، بەك.

vitality [vai' tæliti] n. ھاياتىي كۈج.

vitamin [ˈvitəmin, 'vaitəmin] n. ۋىتامىن.

vived [ˈvivid] adj. جانلىق، تېتىك، روھلۇق، جۇشقۇن.

vocabulary [və'kæbjuləri] n. سۆزلۈك، لۇغەت تەركىبى، سۆز-ئىبارە.

void [vɔɪd] I. adj. قۇرۇق، بوش، بوش-بىكار.
II. n. بوشلۇق، ئازادىلىك.

vol. = **volume**.

volcano [və'lkeɪnəʊ] n. يانار تاغ، ۋولقان.

voice [voɪs] I. ①n. ئاۋاز، ئاهالى. ② پىكىر، سۆزلەش هوقوقى.
III. ③ «گرامماتىكا»، دەرىقە. II. v. ئۇقتۇرماق، بىلدۈرمەك.

volleyball [ˈvɔli bɔ:l] n. ۋالىبول.

volt [vɔlt] n. ئېلىكتر، ۋولت.

volume [ˈvɔljum] ①n. توم، بۆلۈم، قىسىم. ② ھەجىم، سىخىم.

- چانلىق. ③ كۆپ مقدار، زور مقدار. ④ ئۇن، ئاۋاز. I
volunteer [ˈvɒlən̩tɪə] ①n. ئىختىيار قىلغۇچى، ئىختىيارىي قات. II
 ناشقۇچى. ② پىدائى ئەسکەر. v. ئىختىيار قىلماق، ئىختىيارىي
 قاتناشماق، ئازارۇ قىلماق.
- vomit** [ˈvɒmɪt] ①v. ياندۇرماق، قۇسماق. ② ئېتىلىپ چىقماق، []
 پۇركۈمىك. I ①n. ياندۇرۇش، قۇسۇش. ② ياندۇرۇش دورسى.
vote [vəut] ①n. ئاۋاز (بېرىش)، سايلام. ② سايلاش هوقۇقى. []
 ③ ئېرىشكەن ئاۋاز. ①v. سايلىماق، ئاۋاز بىرمەك.
 ② ئاۋازغا قويىماق، ئاۋازغا قويۇپ بىلگىلىمەك. ③ تەكلىپ بىرمەك،
 ئىلتىجا قىلماق.
- voter** [ˈvəuta] n. سايلىغۇچى، ئاۋاز بىرگۈچى.
- vow** [vaau] I n. قىسىم. ② v. قىسىم بىرمەك، قىسىم قىلماق.
- vowel** [ˈvauəl] n. سوزوق تاۋۇش.
- voyage** [voɪdʒ] I n. دېڭىزدا يۈرۈش. ② v. دېڭىزدا يۈرەمەك.
- vulgar** [ˈvʌlgə] adj. قوبال، تومپاي، تىربىيەلەنمىگەن.
 ② ئادەتتىكى، ئاممىئى.

W

ئىنگلز تلى ئېلىپىدەسىنىڭ يىگىرمە ئۇچىنچى ھەربى [W, w] = west.

wag¹ [wæg] : ~ ged) v. I. بولاثلماق، بولاثلات. ~ (~ ging : ~ ged) v. II. شپپاڭلاتماق، شپپاڭلاتلات. (قۇيرۇقى) . n. II. بولاثلىتىش، شپپاڭلىتىش.

wag² [wæg] n. قىزىقچى، قىزىقچى ئادەم، چاقچاقچى ئادەم.
 wag (g) on ['wægən] n. ① تۆت چاقللىق ئات ھارۋىسى. ② (بۈپىز) ۋاگون.

wage ¹ [weidʒ]	n. ئايلىق، مۇئاش، ئايلىق ئىش ھدققى.
wage ² [weidʒ]	v. شوغۇللانماق، مەشغۇل بولماق، ئېلىپ بارماق.
wail [weil]	v. I ① ھۆڭرەپ يىغلىماق، قاتىق يىغلىماق.
① پىغا ئاۋازى: ② (شامالنىڭ) گۈركىرىش ئاۋازى.	n. II

waist [weɪst] ① بَلْ، ٌوَتْتُورَا قَسْم (نَرْسِلَرْنَلْك).
② (ثَامِيرِكَا تَلِيدَا) مَايِكَا.

wait [weit] v. ساقلماق، کوتمهک، کوتؤپ تۈرماق، ساقلاپ تۇر- ماق. II. n. ساقلاش، کوتؤش.

v. ① ئويغانماق، ئويغاتماق، هوشغا كەلمەك، هو-
شغا كەلتۈرمەك. ② قوزغۇماق، قوزغاتماق، روھلەنماق، روھلەندۈر-
ماق.

- walk** [wɔ:k] ① مائمهق، پيياده ماڭماق. ② ماڭدۇرماق ~ up ... نى بويلاپ پيياده ماڭماق. ② (بىراۋغا) يېقىنلاشماق || ~ كەسىپ، ئوقىت، ھۇنر. ① پيياده مېڭىش. ② چۆگىلەپ كېلىش، ئايلىنىپ كېلىش.
- wall** [wɔ:l] ① تام؛ سېپىل. ② تامسىمان جىسىملار. ③ تام سالماق، تام سېلىپ ئېتىۋالماق.
- wallet** ['wɔ:lit] ④ پورتمال، ھەميان.
- walnut** ['wɔ:lnət] ① ياشاق، ياشاق دەرىخى. ② ياشاق ياغچى.
- waltz** [wɔ:ls] ① ۋالىس، ۋالىس مۇزىكىسى. ② ۋالىس ئوينىماق.
- wander** ['wɔndə] ① ئايلىنىپ يۈرمەك، سەرگەردان بولۇپ يۈر. ② مەك. ② ئېزىپ قالماق، ئاداشماق. ③ كۆڭلى بىر يerde بولماسلق، بولمىغۇر خىياللاردا بولماق.
- want** [wɔ:nt] ① كېرىمك (لازم، زۆرۈر) بولماق. ② تەلەپ قىلماق، خالماق، ئازىز قىلماق. ③ (مەقسەت پىئىل قوشۇمچىسى ... ماڭچى، ... حەكىچى قاتارلىقلار بىلەن ئىپادىلىنىدۇ) : He ... to go to want to go ② كەملەك، ئازلىق. ③ ئېھتىياج، زۆرۈرىيەت.
- wanton** ['wɔ:ntən] ① شوخ، كەپسىز. ② ئۆزگىرىشچان، توختامىسىز. ③ مەقسەتسىز. ④ ئەخلاقسىز.
- war** [wɔ:] ① تۇرۇش، جەڭ، سوقۇش. ② تۇرۇش قىلماق، جەڭ قىلماق، سوقۇشماق.
- warble** ['wɔ:bl] ① (قۇشلار) سايىرماق. ② ئاۋازىنى تىترىـ. ③ تىپ ناخشا ئېيتىماق. ④ تىترەش ئاۋازى.
- ward** [wɔ:d] ① نازارىتىدە بولۇش، كۆزەتكۈچلىكىدە بولۇش. ② كېسەلخانا. ③ گۈندىخانا، تۈرمە. ④ تۇزىنى تارتىماق، ساقلانـ.

ماق.

ware [wɛə] n. ① (بىرىكىن سۆزلىرىدە ئىشلىتىلىدۇ) . . . دىن
ياسالغان ئەسۋاب: ~ silver كۈمۈش ئەسۋاب ~ iron

/ تۆمۈر ئەسۋاب. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلگەندە) تاۋار، مال.

warm [wɔ:m] I adj. ① يىللەق. قىزغىن: ~ a ~ welcome قىزغىن [wɔ:m] II
قارشى ئالماق. ③ كەسکىن: a ~ debate كەسکىن مۇنازىرە.
① يىللەتماق، ئىسىستىماق. ② روھلانماق، ھاياجانللانماق.
III n. ئىسىستىش.

warmth [wɔ:mt̬θ] n. مېھربانلىق، قىزغىنلىق.

warn [wɔ:n] v. ئاكاھلەندۈرماق، ئالدىن ئېيتىپ قويىماق.

warning ['wɔ:nɪŋ] I n. ئاكاھلەندۈرۈش، ئالدىن ئېيتىپ قو-
يۇش. II adj. ئاكاھلەندۈرۈلغان، ئالدىن ئېيتىپ قويىلغان.

warp [wɔ:p] I v. قىڭغايىتىپ قويىماق، قىڭغىيىپ قالماق، ئېڭمۇھەت. II n. ① قىيسق جاي (تاختايىنىڭ).
مەك، ئېڭىلىپ قالماق. ② بۇرملاش.

warrant ['wɔ:rənt] I n. ① تورۇنلۇق سەۋەب. ② ئابروي، نوبۇز. II
③ ماندات (هوقۇق گۈۋاهنامىسى). III v. ئىسپاتلىماق، گۈۋاه بول-
ماق، كاپالىتلىك قىلماق.

warrior ['wɔ:riə] n. جەڭچى، ئەسکەر.

warship ['wɔ:ʃip] n. ھەربىي پاراخوت، تۇرۇش كېمىسى.

was [wɔ:z, wəz] v. → be.

I v. ① يۇماق، يۇيۇلماق. ② يۇيۇشا چىدىماق [ʃ] (رەخت). ③ داۋالغۇماق، چايقالماق (دېڭىز ۋە دەريя سۇلىرى).
II n. ① يۇيۇش. ② كىر يۇيۇش ئۆمى. ③ شارقراش ئاۋازى
(سۇنىڭ).

wasn't ['wɔ:znt] = was not.

waste [weist] I adj. ① قاقاس، چۆل. ② كېرەكسىز.

II v. ئىسراب قىلماق، بۇزۇپ چاچماق. ② ئاق قالماق، چۆلللىشىپ

كىتمەك. ③ ئاجىزلاشماق. Ⅱ n. ① ئىسراب قىلىش. ② ئەخلىت،

كېرەكسىز نەرسە. ③ قۆم، چۆل.

watch¹ [wɔ:tʃ] I v. ① كۆرمەك، كۆزەتىمەك. ② كۈتۈپ تۇر- ماق، دىققەت قىلىماق || out ~ پەخس بولماق، پايلىماق، دىققەت قىلىماق / over ~ قارىماق، ساقلىماق. Ⅱ n. ① كۆرۈش. ② دىققەت قىلىش. ③ ساقلاش.

watch² [wɔ:tʃ] n. (قول) سائەت.

watchful ['wɔ:tʃful] adj. هوشىارلىق، ئېھتىياتچانلىق، زېرەك-لىك، پەخسلىك، دىققەت بىلەن.

water ['wɔ:tə] I ① سۇ. ② ئېرىتىمە. ③ كىچىك تەرمەت، سۇي- دۇك. ④ ياش، شۆلگەي، شال. Ⅱ v. ① سۇغارماق (ئېتىز-ئېرىقلار-نى). ② چىقماق، ئاقماق (ياش، شۆلگەي، شال قاتارلىقلار).

water-melon ['wɔ:tə'melən] n. تاۋۇز.

waterfall ['wɔ:təfɔ:l] n. شارقىراتما.

waterproof ['wɔ:təpru:f] I n. سۇ ئۆتىمىسىلىك. adj. ① سۇ ئۆتىمس، سۇ ئۆتكۈزمەيدىغان. Ⅱ v. سۇ ئۆتكۈزمەسىلىك.

waterway ['wɔ:təwei] n. سۇ يولى.

watt [wɔ:t] n. ۋات (ئېلىپتىر قۇۋۇتنىنى تۈلچەش بىرلىكى).

wave [weiv] I ① پۇلاڭلاتماق، لەپىلىمەك. ② دولقۇن پەيدا قىلا- ماق. Ⅱ n. ① دولقۇن، دولقۇنلاش. ② پۇلاڭلاش، پۇلاڭلىتىش. ④ دولقۇن شەكلى. ⑤ يۇقىرى دولقۇن.

waver ['weivə] v. ئىرغاڭلىماق، تەۋەننمەك. ② ئارسالدا بولۇپ قالماق، ئىككىلىنىپ قالماق.

wax [wæks] v. (ئاي) پۇتۇنلهننمەك.

way [wei] I ① يول. ② ئارلىق. ③ تەرتىپ. ④ ئۇسۇل، چاره، تەدبىر. ⑤ ئادەت. ⑥ ھالىت. || ~ by the by the گېزى كەلگەندە ئېيتىپ قويماق (سوراپ قويماق) / of by ~ ئۆتىمەك، ئۆتىمەك، ... نى كېسىپ ئۆتىمەك.

we [wi:] بىزلىرى. (ئىگىلىك كېلىش شەكلى our : چۈشۈم pron. كېلىش شەكلى us).

we'd [wi:d] =① we had. ② we should. ③ we would.

we'll [wi:l] = ① we shall. ② we will.

we're [wiə] = we are.

we've [wi:v] =we have.

weak [wi:k] ① ئاجىز، كۈچسز، دەرمانسىز. ② سۇس، ئاجىز. adj.

weaken ['wi:kən] ① ئاجىزلاشماق، ئاجىزلاشتۇرماق. v. ② سۇسلاشماق، سۇسلاشتۇرماق.

weakness ['wi:knis] ① ئاجىزلىق، كۈچسزلىك، دەرمانسىزلىق. n. ② كەمچىللەك، نۇقسان، قۇسۇر. ③ خۇمار.

wealth ['welθ] بايلىق. n.

wealthy ['welθi] باي. adj.

weapon ['wepən] قورال. n.

wear [weə] ① (worn [wɔ:n] : wore [wɔ:, wɔə]) v. I كىيمەك، تاقىماق. ② قويىماق، قونۇۋالماق، (چاچ-ساقال قاتارلىقلارنى). ③ چىقىپ تۇرماق. ④ كونىرىماق، ئۇپىرماق. ⑤ چىدىماق، چىداشلىق بەرمەك. ⑥ هارماق، چارچىماق. II ① كىيش، تاقاش. ② ئۇپىراش، كونىراش. ③ چىداش.

weary ['wiəri] ① هارغان، چارچىغان. ② زېرىكىشلىك، كىشىنى زېرىكتۈردىغان. I ① هارماق، چارچىماق، چارچاتماق. ② زېرىكىمەك، زېرىكتۈرمەك.

weather ['weðə] I ① v. II ماق-سالامىت ① ئۆتمەك، تىنچ-ئامان ئۆتمەك (دولقۇن، كەنیزس قاتارلىقلاردىن). ② ئۆڭمەك.

weave [wi:v] ① (woven ['wəuvən] : wove [wəuv]) v. توڭۇماق

(رهخت، سېۋەت قاتارلىقلارنى). ② توقۇپ چىقماق (ھېكايد).

weaver [ˈwiːvə] n. توقۇمچى، بابكار.

web [web] n. ① تور، تورسىمان، بۇيۇم، تور توقۇلما. ② ئۆمۈچۈك [web] n. تورى.

wed [wed] v. نىكاھلەنماق، تۈرمۇش [wed : ~ ded : ~ ded] v. قۇرماق.

Wed. = **Wednesday.**

wedding [ˈwedɪŋ] n. توي، توي مۇراسىمى.

wedge [wedʒ] v. ① شىنا، پانا، قوزۇقسىمان نەرسىلىر. ② قاقماق، شىنا قاقماق.

Wednesday [ˈwenzdi] n. چارشنبىه.

wee [wi:] adj. ئىنتايىن كىچىك، ناھايىتى كىچىك.

weed [wi:d] n. ئۆت. چۆپ، يائۇ ئۆت. ② v. ئۆتىماق، ئۆت ئۆتىماق.

week [wi:k] n. ھەپتە (بىر ھەپتە).

weekend [ˈwi:kend] n. ھەپتىلىك ئاخىرقى كۈنى.

weekly [ˈwi:kli] adv. ① adj. ھەپتىدە بىر قېتىم. ② n. ھەپتىلىك گېزىت، ھەپتىلىك ژۇرنال.

weep [wi:p] v. يىغلىماق، كۆزىگە ياش ئالماق.

weigh [wei] v. ① ئۆلچىمەك، تارتىماق، جىڭلىماق. ② ... ئېغىر. ③ لىقتا كەلمەك. ④ مۆلچەرىمەك: ئوييانماق. ⑤ تەسىر قىلماق.

weight [weit] n. ① ئېغىرلىق كۈچى. ② ئېغىرلىق، سالماق. ③ مۇھىملىق: كۈچ؛ تەسىر. ④ مەسٹۇلىيەت. ⑤ ئېغىرلىق ھېسابلا.

ش ئۇسۇلى، ئېغىرلىق ئۆلچەم بىرلىكى. ⑥ جىڭ تېشى.

welcome ['welkəm] I. قارشى ئېلىنىغان، قارشى ئېلىنىدىغان. ② v. قارشى ئالماق.

welfare ['welfəə] n. ① پاراۋانلىق. ② بەخت، بەخت-مسائادەت.

well¹ [wel] I. قۇددۇق، نېفت قۇددۇقى. ② v. ئېتىلىپ چىقى.

ماق، ئۇرغۇپ چىقماق.

well² [wel] : adj. I better ['betə]. ساغلام: ~ I am perfectly تېنیم ناھايىتى ساغلام، تەن سالامەتلىكىم ناھايىتى ياخشى. مۇۋاپق، قانائەتلەنەرلىك. II better) adv. ① ياخشى، توغرا، قانائەتلەنەرلىك هالدا، قانائەتلەنگۈدەك. ② تولۇق، ئۆزۈل-كېسىل int. ③ هوى، هە، ياخشى. well-being ['wel'bi:iŋ] n. ① بەخت، ساڭادەت. ② پاراۋانلىق. ③ سالامەتلىك، ساغلاملىق.

well-known ['wel'nəun] adj. ٹاتاقلىق، مشهۇر.

went [went] v. → go.

wept [wept] v. → weep.

were [wə:, wə] v. → be.

weren't [wə:nt] = were not.

west [west] I n. ① غرب، كۈنىپىتش. ② غرب مەملىكتىرى، غربىي يېرىم شار. II adj. غرب، غربىي. III adv. غرب تەرەپكە، كۈن پېتىشقا.

western ['westən] adj. غرب، غربىي، غرب مەملىكتىرىنىڭ.

westward ['westwəd] adj. غربكە قارىتلەغان، غربىتكى.

wet [wet] I adj. ① ھۆل، نەم، زەي. ② يامغۇر كۆپ ياغىدىغان. III n. ① نەملەك خاتا قىلىنغان، ناتوغرا بولۇپ قالغان. ② ھۆل قىلماق. ③ [the] يامغۇر. v. ~ ھۆل قىلماق.

whale [weil,hweil] n. كىت.

what [wət,hwət] I pron. ① (سوراق ئالماش بولۇپ كېلىدۇ) ئىمە؛ ئىمە ئىش قىلىدىغان ئادەم: What is he? ئۇ نىمە ئىش قىلىدىغان ئادەم / سائەت قانچە بولىدى؟ ◇ what is the time?

باھاسى قانچە؟ / What did you say? /

دېدىڭىز؟ ② (باغلىغۇچى ئالماش بولۇپ كېلىدۇ) We can learn :

we did not know. ~ بىز بۇزۇن بىلمەيدىغان نەرسىلەرنى ئۆگىنىۋا.

لايمز. ① adj. ॥ (نېمە، قانداق دېگەنگە ئوخشاش ئۆقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) : What time is it? سائەت قانچە بولدى؟ / قانداق خەۋەر ئېلىپ كەلدىڭ؟ ② (ھەسەتلەنىش، ئاھ ئۇرۇش، خۇرسىنىش قاتارلىقلارنى بىلدۈرۈپ، پاھ، نېمىدىگەن دېگەنگە ئوخشاش ئۆقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) : What a beautiful city! ！ پاھ، نېمىدىگەن گۈزەل شەھەر-ە!

what's [wəts, hwəts] = what is.

whatever [wət'evə, hwət'evə] I pron. ئومۇمن، نېمە بولۇشىدىن ◇ Take ~ you like. قەتىيەنەزەر: ◇ نېمىنى خالساڭ شۇنى ئال. ① adj. قانداق بولۇشىدىن قەتىيەنەزەر، قايىسى خىلدا بولۇشىدىن Whatever book you may read, read it carefully. قەتىيەنەزەر: مەيلى قانداقلا كىتاب بولمسۇن ئوقۇسالى تەپسىلىي ئوقۇشۇڭ كېرەك. ② هېچنەمە.

whatsoever ['wətsəu'evə'hwətsəu'evə] = whatever.

wheat [wi:t, hwi:t] n. بۇغداي. **wheel** [wi:l, hwi:l] I n. ① چاق. ② (ئۇڭ-سولغا) بۇرۇلۇش هەرىكتى. ① ھارۋا ئىتىرەمك، ھارۋىدا توشۇماق. ② ئايلاندۇرماق.

when ① adv. I (سوراق رەۋىش بولۇپ كېلىدۇ) قاىـ [wen, hwen] چان: When does the meeting begin? يىغىن قاچان باشلىنىدۇ؟ ② (نسىپىي رەۋىش بولۇپ كېلىدۇ) . . . خان چاغدا، . . . پەيتتە: He came at a time ~ we needed help. بولغان چاغدا كەلگەن. ① . . . خان (ىگەن) چاغدا: It was snowing ~ he arrived. Until ~ can you ① pron. ॥ قاچان: ئۇ كەلگەن چاغدا يامغۇر يېغىۋاتاتى. ② stay? قاچانغىچە تۇرالايسىن؟ ② شۇ چاغ، شۇ ۋاقتى: He left in

مايدا (مای ئېيىدا) May, since ~ I have notseen him. تۇ مایدا (مايدا)

كەتكەن، شۇندىن بۇيان تۇنى كۆرمىدىم.

whenever [wen'evə,hwen'evə] هەر قېتىم، قاچان adv. & conj.

بولۇشىدىن قەتىينەزەر، قاچانلا بولمىسۇن، دائىم، هەر قاچان،

ھەممە ۋاقتى: بولۇشىدىن قەتىينەزەر، قاچانلا بولمىسۇن، دائىم، هەر قاچان،

ھەممە ۋاقتى: ھەممە ۋاقتى: ھەممە ۋاقتى: ھەممە ۋاقتى:

سوون، تۇ كەلسىلا من كۆرۈشىمن difficulties، they come to help us. /

كەلسىك، تۇلار بىزگە ياردەم بېرىتتى.

where [wɛə,wheə] (سوراق رەۋىش بولۇپ كېلىدۇ) ① adv.

نەگە، قەيدىرە، نەدىن: Where are you from? سىز نەدىن؟

نەگە بارسىز؟ ② (باڭلۇغۇچى رەۋىش بولۇپ Where are you going?

Idon't know ~ I can. find him (~to find him).

تۇنى نەگە بېرىپ ئىزدەيدىغانلىقىمنى بىلەيمەن. ③ (نىسپىي رەۋىش

بولۇپ كېلىدۇ) : بۇ تۇنىڭ بۇرۇن This is the room ~ he lived.

تۇرغان تۇمى.

whereas [wɛər'æz] ① نەزەرەدە تۇتقاندا، كۆزدە تۇتقاندا: conj.

Modesty: ② بىراق، ئەمما، ئەكسىچە: ...

helps one to go forward, ~ conceit makes one lag behind.

كەمەرلىك كىشىنى ئالغا باستۇرۇندۇ، مەغرۇرلۇق كىشىنى ئارقىدا

قالدۇرىدۇ.

whereby [wɛə'bai,hwɛə'bai] ① نېمىنى ئاساس قىلىپ، adv.

نېمىگە ئاساسەن. ② شۇنىڭغا تايىنسىپ، شۇنى ئاساس قىلىپ.

wherefore ['wɛəfɔ:,hwɛəfɔ:] ① adv. نېمە تۇچۇن.

② n. سەۋەب، ئاساس.

wherein [wɛə'in,hɛər'in] شۇنىڭ ئىچىدە، تۇنىڭ ئىچىدە، شۇ adv.

نۇقتىدا، جەرياندا.

wherever [wɛə'evə,hwɛər'evə] زادى نەدە، قەيدىرە: ① adv.

Wherever did you see such a thing? سەن بۇنداق نەرسىنى زادى

نده کۆرۈڭ؟ ② هەرقانداق يەركە، هەرقانداق يەرددە. ③ (باغلىغۇچى رەۋش بولۇپ كېلىدۇ) مەيلى نەگە، مەيلى نەدە: wherever we go, we must indentify ourselves with the masses. مەيلى نەگلا بارمايلى، شۇ جايىدىكى ئامما بىلەن ئىچقۇيۇن-تاشقۇيۇن بولۇشىمىز كېرەك.

whether [’weðə, ’hweðə] : (سوراق ئۇقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) conj. Ask him ~ he can come. ئۇ كېلەلمەدۇ يوق سوراپ باقايىلى. I don’ t know ~ it will rain or not. Whether it is true remains a question بىلەيمىن. راست ياكى يالغانلىقى تېخى بىر مەسىلە. ② . . . كە فارسماي، مەيلى ~ We must persevere قانداقلا بولمسۇن، . . . دىن قەتىئىنەزەر: in our work conditions are favourable or adverse. شارائىتىمىزنىڭ ياخشى-يامان بولۇشىدىن قەتىئىنەزەر، ۋەدىمىزدە چىڭ تۇرۇشىمىز كېرەك.

which [wɪtʃ, hwɪtʃ] : (سوراق ئالماش بولۇپ كېلىدۇ) pron. I قايسى: Which will you take, milk or cream? قايسىنى ئىچىسىز، سۇتىمىز ياكى قايماقنىمىز؟ It’s hard to say ~ is the best item on the programme. / ئەڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى بىر نەرسە دېيش تەس. ② (نسىپى ئالماش بولۇپ كېلىدۇ) ھېلىقى، شۇ: This is the power station. we buil last year. ئىستانسىسى. II قايسى: Which way shall we go? قايسى يولغا ماڭىمىز؟

I. n. بىر مەزگىل، بىر دەم: ~ Wait a ~ بىر دەم ساقلاڭ. II. v. (بىكار) ئۆتكۈزۈمەك: ~ the time away ۋاقتىنى بىكارغا ئۆتكۈزۈمەك. ① conj. III . . . چاغدا، While (he was) in Peking, he visited . . . بىلەن بىرلا ۋاقتىتا: بىلەن چاغلىرىدا سەددىچىن سېپىلىنى Great Wall. ئۇ بېيىجىڭدا تۈرگان چاغلىرىدا

زیارت قىلغان. ② لېكىن، ئەمما. ③ گۈرچە: While I find the problems very difficult, I don't think them insoluble. ئۇ مەسىلە قىيىن بولسىمۇ، لېكىن يەنلا ھەل قىلغىلى بولىدۇ، دەپ تۇيلايمەن.

whilst ['wailst, 'hwailst] conj=while.

whip [wip, hwip] I n. ① قامچىق. ② قوچۇماق، [wip, hwip] ③ تۈرىقىسىز يۆتكىلمەك (نەرسىلەر)؛ تۈرىقىسىز تار-ئىلمىشتۈرمەك. ④ تۈرىقىسىز بولالاپ كېتىلمەك. تۈۋېلىنىماق، توسابتنىن بولالاپ كېتىلمەك.

whirlwind ['wə:lwind, 'hwə:lwind] n. قۇيۇن.

whirl [wə:l, hwə:l] I v. ① ئايلانماق، ئايلاندۇرماق. ② تۈچقاندەك [wə:l, hwə:l] ③ جاپىماق. ④ ئايلاندۇرۇش. ⑤ قالايمىقان قىلىش.

whisky, whiskey ['wiski, 'hwiski] n. ۋىسکى هارقى.

whisper ['wispə, 'hwispə] I v. ① پىچىرلىماق، شۇۋىرلىماق. ② پىنهان يېتكۈزۈپ قويماق (شۇم خەۋەرنى).

I n. ① غەيۋەت گەپ، تۈسىك سۆز. ② پىچىر-پىچىر ئازازى. ③ (شامالنىڭ) تۈشقىرىتش ئازازى.

whistle ['wisl, 'hwisl] I v. ① تۈشتەك چالماق، غوڭۇلدىماق. ② ۋېڭىلدەپ تۈچماق. ③ پۈزىلەپ ئازاز چىقارماق.

I n. ① تۈشتەك ئازازى؛ شامال ئازازى؛ گۈددۈك ئازازى. ② تۈشتەك؛ گۈددۈك؛ سىگىنال.

white [wait, hwait] I adj. ① ئاق، ئاق رەڭلىك. ② ئاق تەنلىك. ③ تۈخۈم ئېقى.

I n. ① ئاق رەڭ. ② ئاق تەنلىكلەر، ئاق جىنسلىقلار.

who [hu:, hu] pron. (ئىگىلىك كېلىش شەكلى [hu:z] whose [hu;z] : چۈ-. شۇم كېلىش شەكلى [hu:m] (whom [hu:m]) ① (سوراق ئالماش بولۇپ كېلىدۇ) كىم: Who has taken my book? كىتابىمىنى كىم ئالدى?

Who has taken my book? / To whom did you give the letter? /

② (باغلىغۇچى ئالماش بولۇپ كېلىدۇ) كىم: ~

③ those people are. those people are.
those people are. those people are.
those people are. those people are.
those people are. those people are.

(ئىسپىي ئالماش بولۇپ كېلىدۇ) ئاۋۇ، ھېلىقى... (ئادەم) : whoever [hu(:)’evə] : چو-.

woman ~ is carrying fertilizer to the fields is our brigade leader. woman ~ is carrying fertilizer to the fields is our brigade leader.

بىرىگادر.

whoever pron. (ئىگىلىك كېلىش شەكلى wherever : چو-.)

شۇم كېلىش شەكلى whomever) كىم بولۇشىدىن قەتىئىنەزەر، كىم

بولسا بولسۇن: Whoever makes mis takes must correct them.

كىم بولۇشىدىن قەتىئىنەزەر خاتالىق ئۆتكۈزىسى تۈزىتىش كېرەك.

I. ① whole adj. پۇتۇن، ھەممە، بارلىق: the ~ wold [həul]

n. دۇنيا. ② تولۇق: ~ تولۇق نومۇر. ॥

ھەممە، بارلىق، ئۆمۈم. ئۆمۈملۈق، پۇتۇنلۇك.

wholehearted adj. پۇتۇن ۋۇجۇدىنى بېخىشلىغان

جان-دىلى بىلەن ئىشلەيدىغان.

wholesome adj. سالامەتلىككە پايدىلىق، سالامەتلىك.

wholly adv. ① پۇتۇنلىي، تولۇق. ② ساق، سالامەت.

whom pron. → who.

whose [hu:z] ① who pron.) whose [hu:z] ① who pron.)

(سوراق ئالماش بولۇپ كېلىدۇ) كىمنىڭ: بۇ كىتاب كىمنىڭ؟

Whose book is this? I wonder ~ hat that is. /

ئىكەنلىكىنى بىلەيمەن. ② (ئىسپىي ئالماش بولۇپ كېلىدۇ) :

Is there anyone here ~ name is Adil?

ئادەم بارمۇ؟

why adv. I ① (سوراق رەۋىش بولۇپ كېلىدۇ) نېمە [wai, hwai] نېمە

ئۇچۇن، نېمە سەۋەبتىن: Why did you do it?

بۇ ئىشنى نېمە ئۇچۇن قىلدىڭ؟ ② (باغلىغۇچى رەۋىش بولۇپ

كېلىدۇ) نېمە ئۇچۇن، نېمە سەۋەبتىن: I don't know ~ the

يىغىننىڭ نېمە ئۇچۇن كېينىگە سورۇلـ.

گهتلیکنی بلمهيمن. ③ (نسپی رهؤش بولۇپ كېلىدۇ) نېمە تۈچۈن: This is the reason ~ he failed. بۇ ئونىڭ (نېمە تۈچۈن) مەغلۇپ بولغانلىقىنىڭ سەۋەبى. Ⅱ int. (ھەيران قېلىش، قانائىتلە. نىش، ياكى قارشى تۇرۇش قاتارلىقلارنى بىلدۈرۈپ، ھى، ھوي، ھەئى، ھە، ئەلۋەتتە، نېمە؟ دېكەنگە ئوخشاش سۆزلەر بىلەن ئىپادىلە. نىدۇ): why, of course. — why, yes, ھە، ئەلۋەتتە. Is it true? — why, yes, I think so. I شۇ راستىمۇ؟ — ھەئى، راست، مېنىڭمۇ ئويۇم شۇنداق.

wide [waɪd] ① کەڭ، بىپايان. ② يىراق (ئىسلى تېمىدىن). adj. I
① كەڭ كۆلەمde. ② يىراقta. adv. II

widely ['waɪdli] adv. →wide.

widow [ˈwidəʊ] n. تۈل خوتۇن.

widower [ˈwɪdəʊə] . n. بویتاق.

width [widθ] n. کلیک، ندن.

wife [waif] خوتوں، رہپیقه. (**wives** [waivz] n.

wig [wig] n. بالغان چاج.

wild [waɪld] adj. I ① ياؤاپى، ياؤايىلەق، ۋەھشىي، ۋەھشىلىك.
② تلۇبلىك. ③ قالايمىقان. ④ ھاپىلا-شاپىلا. ①
adv. II قالايمىقان. ② ھاپىلا-شاپىلا، قول ئۆچىدىلا. يېنىكلىك
بىلەن.

wilderness ['wɪldənɪs] چوّل، بوز یهـــر . n.

wildly [waɪldli] adv. =wild.

will¹ [wil] ① (ئىككىنچى ۋە ئۈچىنـ.) aux. v.
چى شەخسلەر بىلەن بىرگە كېلىپ كېلىدىغان زامانى بىلدۈرىدۇ .
... حاچى، ... مەكچى: He will come at five o' clock.

سائەت بەشته كەلمەكچى. ② (ھەممە شەخسلەر بىلەن بىرگە كېلىپ خالاش، ماقول بولۇش، ئىرادە قىلىش قاتارلىق ئۇقۇملارنى بىلدۈردى دۇ) : من مەڭگۇ پارتىيىگە ئەگىشىپ ماڭىمن.

will² [wil] n. ئىرادە، غايىه، ئازارۇ، مەقسەت.

willing ['wiliŋ] adj. رازىلىق بىلەن، ئىختىيارىي.

willow ['wiləʊ] n. ① تال، سۆگەت. ② سۆگەت ياغىچى.

wilt [wilt] v. ① تۆكۈلمەك، توزۇتماق، توزۇتماق، خازان بولماق. ② چۈشكۈنلەشمەك، روھىز لانماق، چۈشكۈنلەشتۈرمەك.

win [win] v. I ① ئۇتماق، won [wʌn]) ② قىلغۇ كەلتۈرمەك، ئېرىشىمەك. ③ قايدىل قىلماق. II n. غەلibe، يېڭىش.

wind¹ [wind] I ① شامال. ② پۇراق. ③ نەپس. ④ نىيلىك چالغۇ [wind] ⑤ ئىسۋابىلىرى. ⑥ قۇرۇق گەپ، قۇرۇق پارالى.

II v. ① نەپەسلەنمەك، نەپەسلەندۈرمەك. ② پۇرماق. ③ يۆكىمەك، تۈرمەك. ④ تولغىماق، سىقماق. ⑤ گىلىمەك. ⑥ كۆزىنى چىقىلاپ، پىلىدىرىلىغۇچى.

wind² [waɪnd] v. ① قايلانماق، چۆ.

window ['windəʊ] n. دېرىزە.

wine [wain] n. ① ئۇزۇم ھارىقى. ② ھاراق، مېۋە ھارىقى.

wing [wiŋ] n. ① قانات، يان تەرەپ. ② سەھىنىڭ يان تەرەپى.

wink [wiŋk] v. I ① كۆز قىسىمەك، كۆز قىسىپ ئىشارەت قىلماق، ② شامال

كۆزىنى چىقىلاتماق. ③ چاقنىماق، پىلىدىرىلىماق (يۈلتۈز، چىراغ

نۇرى قاتارلىقلار). II n. ① كۆز قىسىش، كۆزىنى چىقىلىتىش،

كۆز قىسىپ ئىشارەت قىلىش. ② ھەش-پەش دېگۈچە (... بولۇش)

. كۆزىنى يۈمۈپ ئاچقۇچە (... بولۇش).

winter ['wɪntə] n. قىش، قىش پەسىلى.

wipe [waip]	v. سۈرتمەك، ئېرتىماق.
wire ['waiə]	n. ① سىم، توک سىمى. ② (جانلىق تىلدا) تېلىپگرامما.
	① سىم بىلەن باغلىماق.
	② توک سىمى تارتىماق.
wireless ['waiəlɪs]	③ (جانلىق تىلدا) تېلىپگرامما بىرمەك.
wisdom ['wizdəm]	adj. سىمسىز.
	① ئىقل، ئىقل-پاراسەت، زېھىن، ئىدرەك.
	② ھېكمەتلىك سۆز، مەشھۇر سۆز.
wise [waiz]	adj. دانا، دانىشمن، ئىقلىلىق.
wish [wiʃ]	v. ئۆمىد قىلىماق، ئازىز قىلىماق، تىلىمەك.
	I. ① ئۆمىد، ئازىز، تىلەك.
wit [wit]	n. ① ئىقل، زېھىن، ئىقل-پاراسەت.
witch [witʃ]	② دانىشمن.
with [wið]	① (بىرەر نەرسىنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى ياكى ئۆزىگە خاس خۇسۇسىتىنى كۆرسىتىدۇ) : ~
	a fighter ~ practical experience
	illustration رەسىملىك كىتاب
	/ تەجرىبىلىك جەڭچى.
	② (. . . بىلەن توشقۇزۇش، بۇركەش قاتارلىق ئۇقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) : ~ water
	fill a glass سۇ بىلەن ئىستاكاڭنى توشقۇزماق.
	③ (ئۇسۇل ياكى سايماننى كۆرسىتىپ، . . . بىلەن، . . . خى، . . . نىڭ ياردىمىدە دېگەندە ئوخشاش سۆزلىرى بىلەن ئىپادىلىنىدۇ) : plough the fields
	~ tractors
	يدىرىمەك / dig جوتۇ بىلەن قازماق.
	④ (قارىمۇ قارشىلىق، رەقىبى بىلەن ئېلىشىش قاتارلىقلارنى بىلدۈرىدۇ) :
	fight ~ an enemy
	ـ رەقىبى بىلەن ئېلىشماق، دۇشمن بىلەن جەڭ قىلىماق / argue ~ sb.
	Biraq بىرلاشماق.
	⑤ (ھەمراھ بولۇش، بىرلىشىش قاتارلىقلارنى بىلدۈرۈپ، بىللە، . . . بىلەن بىللە، بىلەن دېگەندە ئوخشاش ئۇقۇملارنى بىلدۈرىدۇ) : ~ Come
	Come ~ me من بىلەن بىللە كېلىڭىش.
	⑥ ئايىلىش ياكى بۆلۈنۈشنى كۆرسىـ

تىدو : part ~ sb. براودن ئاييرلىماق. ⑦ (سەۋەبىنى كۆرسىتىدۇ) دۇ توپىيلىدىن، . . . لېقتىن: joy ~ jump خۇشاللىقىدىن سەكـرـەپ كەتمەك. ⑧ (روھىي ھالەتنى كۆرسىتىدۇ) . . . بىلەن، . . . هالدا: courage ~ fight قەھرىمانلىق بىلەن جەڭ قىلىماق. ⑨ . . . خا قارىماي، . . . بولسىمۇ: With all her merits, she was not proud. گەرچە ئۇنىڭ شۇنچە كۆپ ئارتۇقچىلىقى بولسىمۇ يەنلا هاكاۋۇرلىق قىلىمايدۇ.

withdraw[wið'drɔ:] withdrawn[wið'drɔ:n] : withdrew[wið'dru:] . v
 ① يغماق، يبغؤ الماق. ② ئالماق (بانكىدا ئامانەت قويۇلغان پۇلنى)
 . ③ قايتۇرۇپ كەتمەك، چېكىنەمەك. ④ ئەمەلدىن قالدۇرماق،
 بىكار قىلماق.

withdrawn [wið'dra:n] v. → withdraw.

withdrew [wið'dru:] v. → withdraw.

without [wið'au̯t] ~ ① (يوقلوفنى بىلدۇرىدۇ) : prep. I
He went out, يېلىك ئېلىكلىق ~ يوقلۇسىز، يېلىك ئېلىكلىق money

He came in ~ knocking. / تۇ چاپان كىيمەي چىقىپ كەتتى /
 wait ~ تاشقىرىدا: / ۋۇ ئىشىنى چەكمەي كىردى. ② سىرتىدا، تاشقىرىدا: ~
 تىشكىنلەك سىرتىدا ساقلاڭ. ③ (شەرتىنى بىلدۈرىدۇ)
 Without a people's army the people: بولمسا، بولمىغان بولسا:
 have nothing. خەلقنىڭ ئارمىيىسى بولمسا، خەلقنىڭ ھېچ نەرسى.
 سى بولمايدۇ. II adv. سىرتىدا، تاشقىرىدا.

withstand [wið' stænd] : **withstood** [wið' stud]) v. قارشلىق كۆرسىتمەك، تاقاپىل تۇرماق. (*withstood*

I. witness [ˈwɪtnɪs] n. ① کۆۋاھچى، شاهىت، ئۆز كۆزى بىلەن كۆر. ② ياكىت، ئىسىيات. II. witness [ˈwɪtnɪs] v. ① ئۆز كۆزى بىلەن كۆر. ② كەن ئادەم.

مەك. ② كۆۋاھلىق بىرمەك، كۆۋاھ بولماق.

witty [ˈwiti] adj. ① چېچەن، پاراسەتلەك، پەم-پاراسەتلەك.

② يۇمۇر، قىزىق، ھەزىل.

wizard [ˈwɪzəd] n. باخشى، ئەر باخشى.

woe [wəʊ] n. ① قايغۇ-ھەسرەت، دەرد-ئەلم، قايغۇرۇش. ② (كۆپلۈك ئىشلىلىگەندە) بالا-قازا، بەختىزلىك (نىڭ سەۋەبى).

woke [wəʊk] v. → wake.

woken [ˈwəukən] v. → wake.

wolf [wulf] n. بۇرە. (wolves [wulvz])

wolves [wulvz] n. → wolf.

woman [ˈwumən] n. ① ئايال، خوتۇن. (women [ˈwimin]) ② ئايال مىجمۇز.

women [ˈwimin] n. → woman.

won [wʌn] v. → win.

won't [wəunt] =will not.

wonder [ˈwʌndə] I n. ① ھەيران قىلىش، ئەجەبلىنىش. ② مۇجىزە، ئاجايىپ ۋەقە، غەلتە ئىش. II v. ① ھەيران قالماق، ئەجەبلىنىمەك. ② ھەۋەس قىلماق، بىلگۈسى كەلمەك: I ~ what time it is. سائىت نىچە بولغانلىقىنى بىلگىم بار.

wonderful [ˈwʌndəfʊl] adj. كىشىنى ھەيران قالدۇرىدىغان، كارا-مدت، ئاجايىپ، ناھايىتى ياخشى.

wondrous [ˈwʌndrəs] adj. كارامەت، ئاجايىپ. II adv. ناھايىتى.

wont [wəunt] adj. ئادەتلەنگەن، كۆنگەن. II n. ئادەت.

wood [wud] n. ياغاج، ياغاج ماتېرىيال، ئوتۇن. ② (كۆپلۈك ئىشلىق تىلىگەندە) ئورمانلىق، دەرەخلىك.

woodcut [ˈwudkʌt] n. ياغاج ئويمىا.

wooden [ˈwudn] adj. ① ياغاج، ياغاجچىن ياسالغان: gun ~ ياغاج [ياغاج]

ملىتقىق. ② دۆت، گالۇڭاڭ، كالۇا، قوپال، قاپاڭ باش.

woodland [’wudlənd] n. ئورمانلىق، دەرەخلىك.

wool [wul] ① يۈڭ (قوي، تۆگە قاتارلىقلارنىڭ). ② يۈڭ يېپ. ③ يۈڭ توقۇلما بۇيۇملىرى.

woollen [’wulin] I adj. يۈڭ، يۈڭدىن توقۇلغان، يۈڭ توقۇلما بۇيۇمـ. II لىرى، يۈڭ توقۇلما بۇيۇملىرىنىڭ. n. (كۆپلۈك ئىشلىتىلىدۇ) يۈڭ توقۇلما بۇيۇملىرى.

word [wə:d] I n. ① سۆز، خەت، سۆز-ئىبارە. ② گەپ. ③ خەۋەر [wə:d] ④ ۋەدە. ⑤ بۇيرۇق. II v. سۆز ئىشلەتمەك، سۆز تاللىماق.

wore [wɔ:] v. → wear.

work [wə:k] I n. ① خىزمەت، ئەمگەك، مەشغۇلات، كەسىپ. ② (فىزىكا) ئىش. ③ قول ھۇنر، قول سانائىت بۇيۇملىرى. ④ ئىسەر. ⑤ (كۆپلۈك ئىشلىتىلىگەندە) ماشىنا ئىسۋابىلىرى. ⑥ زاۋۇت، فابرىكا. ⑦ قۇرۇلۇش. II v. ① خىزمەت قىلماق، ئىشلەـ مەك، ئىشلەتمەك. ② كەلتۈرۈپ چىقازماق. ③ باشقۇرماق، شۇـ غۇللانماق. ④ ئايىلانماق، ماڭماق، ئايىلاندۇرماق. ⑤ (كەشتە) تىـ مەك.

worker [’wə:kə] n. ئىشچى، خىزمەتچى.

working [’wə:kiŋ] I n. ① خىزمەت قىلىش، ئەمگەك قىلىش، ئايىلىنىش، رولىنى جارى قىلىش. ② (كۆپلۈك ئىشلىتىلىگەندە) خالى ئىشچى يولى، مەشغۇلات رايونى. II adj. ① ئىشچىلارنىڭ، ئامگەكچەـ لەرنىڭ. ② خىزمەت قىلىدىغان، ئىشلەيدىغان، خىزمەتكە مۇناسىـ ۋەتلىك: hours ~ ئىش ۋاقتى.

workman [’wə:kmən] n. ① (workmen [’wə:kmən]) ② خىزمەتچى.

workmen [’wə:kmən] n. → workman.

works [’wə:ks] n. ① زاۋۇت، فابرىكا. ② ئىسەر.

workshop [’wə:kʃəp] n. ئىشخانى، دۇكان، سېخ، كارخانى.

world [wə:ld]	① دۇنيا، ئالىم، جاهان. ② ساھە. ③ جاهان ئىشلىرى، بۇ دۇنيا.
worldly ['wə:ldli]	① adj. بۇ دۇنيانىڭ، بۇ جاهاندىكى. ② دىندىن خالىي، دىندىن تاشقىرى.
worldwide ['wə:ldwaɪd]	adj. بۇتون دۇنيانىڭ، خەلقئارانىڭ، خەلقئارا، دۇنيا.
worm [wə:m]	I. قۇرت، مەددە قۇرت. II. v. لۆمۈلدۈمەك، لۆمىشىمەك
worn [wɔ:n]	v. → wear.
wornout ['wɔ:n'aut]	① adj. بۇزۇق، كېرەكتىن چىققان. ② كۈچى قالمىغان، كۈچسiz.
worry ['wʌri]	I. v. بىئارام قىلماق، بىئارام بولماق، كاشلا قىلماق، كاشلا بولماق، ئەنسىرەتىمەك. ② n. ئەندىشى، بىئاراملىق.
worse [wə:s]	. ill : badly ← adv. II. . ill : bad ← adj. I
worship ['wə:ʃip]	I. n. چوقۇنۇش، ھۆرمەت قىلىش، ئىز. زەت-ئىکرام بىلدۈرۈش. II. ① v. چوقۇنماق، سەجىدە قىلماق. ② ھۆرمەتلىمەك، ئىززەت-ئىکرام بىلدۈرۈمەك.
worst [wə:st]	. ill : badly ← adv. II. . ill : bad ← adj. I
worth [wə:θ]	I. adj. يارايدىغان، ياراملىق، ئەرزىيدىغان، مۇنا- سىپ. II. n. قىممەتكە ئىگە، قىممەتلىك، قىممىتى بار، قىممەت.
worthless ['wə:θlɪs]	yarimas, كېرەكسىز، يارامسىز.
worthy ['wə:ði]	① adj. ئەرزىيدىغان، ياراملىق، يارايدىغان. ② قىممەتلىك، ھۆرمەتلىك.
would [wud, wəd]	v. → will.
wouldn't ['wudnt]	= would not.
wound ¹ [wu:nd]	① n. جاراھەت، يارا. ② adj. ئازار.

v. ياريدار بولماق، ياريدار قىلماق، ياريلانماق.

wound² [waund] v. → wind.

wove [wəuv] v. → weave.

woven ['wəuvən] v. → weave.

wrap [ræp] (~ : ~ ping : ~ ped) v. تورىماق، يۆگىمەك، چىرمىماق. II n. رومال (ياغلىق، شارپا قاتارلىقلار).

wrath [rɔ:θ] n. نەپرەت، غەزەپ، قەھرى غەزەپ.

wreath [ri:θ] (wreaths [ri:ðz]) n. گۈلتاج، گۈل چەمبىز. ① قايىناسىمان بۇلۇت، قايىناسىمان تۇتون. ② خەتكە ئۇچراش، پالاكتىكە يولۇقۇش، بۇزغۇن. I n. خەتلەتكە ئۇچراش، قايىرلىش، قايىرش. ③ كۈلۈج. ④ سلکىپ بۇرىماق، قاتىق تارتىش. ⑤ قايىرلىش، قايىرلىماق. ⑥ قايىرلىماق، قايىرلەتمەك. ⑦ بۇرمىلىماق، نا. ⑧ توغرا مەن بەرمەك. ⑨ ئۇچرىماق. II v. خەتلەتكە ئۇچرىماق، پالاكتىكە يولۇقۇماق، بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىماق.

wren [ren] n. شاخ سانىغۇچ.

wrench [rentʃ] ① n. سلکىپ بۇراش، قاتىق تارتىش. ② قايىرلىش، قايىرش. ③ كۈلۈج. I v. ① سلکىپ بۇرىماق، قاتىق تارتىماق. ② قايىرلىماق، قايىرلەتمەك. ③ بۇرمىلىماق، نا. ④ توغرا مەن بەرمەك.

wretch [retʃ] ① بىچاره ئادەم، بەختىز كىشى. ② رەزىل كىشى، پەس ئادەم.

wretched ['retʃid] adj. ① بىچاره، بەختىز. ② قەبىھ، رەزىل، يامان، ئۇسال، ئەسکى.

wring [riŋ] (wrung [rʌŋ]) ① بۇرماق، تولىغى. I v. ② بوبۇزا قىلماق، قورقۇتۇپ ئېلىۋالماق؛ قىستاپ ئىقرار قىلدۇرماق. II n. سقىش، بۇراش، تولغاش.

wrinkle ['rinjkl] ① قورۇق. ② پۇرمە، قاتلاق. I v. ① تۈرمەك، تۈرۈلمەك، قورۇلماق، قورۇق چۈشىمەك. ② قاتلاشماق.

n. بېغىش (قولنىڭ).

writ [writ] n. يېزىپ بېرىلگەن بۇيرۇق، يازما پەرمان؛ يولىو- رۇق.

write [rait] v. ① يازماق، (written ['ritn]) : wrote [rəut]) ② ئىسىر يازماق، ماقالە يازماق. ③ خەت يازماق پۈتمەك. ④ ~ يېزىۋالماق، خاتىرىلىمەك. || down

writer ['raite] n. ① خەتىتات. ② ئاپتۇر، مۇئەللېپ. ③ يازغۇچى، ئەدىب.

writing ['raiting] n. ① يازما، قول يازما. ② ئىسىر.

written ['ritn] v. → write.

wrong [rɔŋ] adj. I ① خاتا، ناتوغرا. ② نامۇۋاپىق، قانۇنسىز. ③ تەتۈرى، ئارقىسى. ④ چاتقى بولۇش، كاشىلسى بولۇش. II adv. ① يولىسىزلىق، قانۇنسىزلىق. ② رەزىللىك، توساللىق. IV v. ئۆزۈل قىلماق، ناھىق قىلماق، ناتوغرا قىلماق.

wrote [rəut] v. → write.

wrung [rʌŋ] v. → wring.

wt. =weight.

X

ئىنگليز تىلى ئېلىپېسىنىڭ يىگىرمە تۆتىنچى ھەرپى
X, x [eks] ئېكس نۇر. I adj. X-ray (s) ['eks'rei(z)] ئېكس نۇرى v. بىلەن تەكشۈرمەك، ئېكس نۇرى بىلەن داۋالىماق.
Bilgen تەكشۈرمەك، ئېكس نۇرى Bilgen داۋالىماق.
Xmas ['krisməs] n. =Christmas.

Y

Y, y [wai]	ئىنگلەز تىلى ئېلىپبەسىنىڭ يىگىرمە بەشىنچى ھەربى.
yard¹ [ja:d]	① ھويلا-ئارام، قورۇ. ② مەيدان، ئىش مەيدانى.
yard² [ja:d]	n. يارد (ئەنگلەيە ۋە ئامېرىكىنىڭ ئۆزۈنلۈق ئۆل.) . چەم بېرلىكى).
yarn [ja:n]	① يىپ، يۈڭ يىپ. ② «جانلىق تىلدا»، ھېكايدە، چۆچەك.
yawn [jɔ:n]	. n. ئەسنسەش. v. ئەسنىمەك. I
yd. = yard(s).	
yea [jei]	. n. قوشۇلۇش، قوللىغۇچى.
year [jə:]	① يىل. ② ياش، (ياش-قۇرام) ~ after ~ ~ from ~ to ~ يىلدىن-يىلغىغا، ھەر يىلى / in ~ ~ يىلدىن يىلغىغا، ھەر يىلى، يىلمۇ يىل، ئۇدا بېرقانچە يىل
yearly [’jə:li]	adj. &adv. يىلدا بېر قېتىم
yearn [jə:n]	v. ئارزو قىلماق، تەشنا بولماق، سېغىنماق.
yeast [ji:st]	n. ئېچىتىقۇ.
yell [jel]	I. v. ۋارقىرىماق، توۋلىماق. II. n. ۋارقىراش، توۋلاش.
yellow [’jeləu]	① n. سېرىق، سېرىق رەڭ. ② تۆخۈم سېرىقى. []
	II. adj. سېرىق، سېرىق رەڭلىك. v. سېرىق قىلماق، سېرىقلالاش-تۈرمائىق، سارغايتىماق.
yes [jes]	I. adv. ھە، خوب، ماقۇل. II. n. توغرا، راست، شۇنداق.
yesterday ['jestədi]	n. & adv. تۈنۈگۈن: ~ the day before
	ئۇلۇشكۈن، بۇرنا كۈنى.
yet [jet]	① adv. تېخى، تېخىچە، ھازىرغىچە: ~ He has not

ئۇ تېخىچە كەلمىدى. ② تېخىمۇ، يەنە: come easier task
 تېخىمۇ ئاسان ئىش / once (more) / يەنە بىر قېتىم،
 يەنە. II conj. لېكىن، ئەمما، بىراق: ~it very good, ~it
 It is ~ very good. بۇ ناھايىتى ياخشى بۇپتۇ، بىراق تېخىمۇ مۇكەممەلـ.
 لەشتۈرۈش كېرەك.

yield [jɪ:lڈ] I v. ① چىقماق، چىقارماق، كەلتۈرۈپ چىقارماق،
 پەيدا قىلماق. ② مېۋە بولماق. ③ يول قويماق، چېكىنمهك، تىسلام
 بولماق. II n. مەھسۇلات مقدارى.
yoke [jɔ:k] I n. ① بويۇنتۇرۇق. ② بىر بويۇنتۇرۇقتىكى بىر جۇپ
 كالا. ③ بويۇنتۇرۇقسىمان نەرسىلەر، بىر خىل ئەپكەش.

yolk [jəʊk] n. تۆخۈم سېرىقى.
yonder [ˈjɔ:nðə] I adj. ① ئاۋۇ ياقتىكى، ئاۋۇ يەردىكى، يېراقتىـ.
 كى. II adv. ئاۋۇ يەرده، يېراقتا.

you [ju:,ju] pron. (باش كېلىش ۋە چۈشۈم كېلىش شەكلى)
 ① سەن، سىز، سىلى. ② سىلەر.

you'd [ju:d] = ①you had. ② you would.

you'll [ju:l] = ① you will. ② you shall.

you're [juə] = you are.

you've = **you have**.

young [jʌŋ] I adj. ① ياش، يېشى كىچىك. ② (ئوخشاش ئىسىمـ)
 لىكلىر ياكى ئوخشاش فامىلىلىكلىرىنى پەرقەندۈرۈش ئۈچۈن ئىشلىتىـ.
 لىدۇ (يېشى كىچىك، كىچىك). II n. (هایۋاناتلارنىڭ) كۈچۈك،
 بالا، تۆلـ.

youngster [jʌŋstə] I n. ① بالا، كىچىك بالا، كىچىك ئوغۇلـ.
 ② ياشلارـ.

your you) pron. نىڭ سۈپەت خاراكتېرلىك ئىگىلىك كېلىش [dʒ] شەكلىـ). ① بىننىڭ، سىزنىڭ، سىلىنىڭـ. ② سىلەرنىڭـ.

yours you) pron. نىڭ ئىسىم خاراكتېرلىك ئىگىلىك كېـ.

لش شەكلى). ① سېنىڭى، سىزنىڭى، سىلىنىڭى، ئۆزلىرىنىڭى.
كى. ② سىلەرنىڭى، ئۆزۈڭلەرنىڭى.

yourselves [jɔ:selvz] pron. ← yourself.

ياشلار : the Communist Youth League کوممۇنۇستىك ياشلار ③
ياشلىق، ياشلىق باهار. ② ياشلىق دەۋر. ①n. ياشلىق، ياشلىق باهار.

youthful [ju:θfʊl] adj. پاش، پاشلمنق، پاشلاردهاک، پاشلارچه.

yr. = ① year. ② younger. ③ your.

yuan [ju: 'a:n] . يۇن (جۇڭقۇ يۇل بىرلىكى). n.

Yugoslav [ju:gəʊ'sla:v] n. يوغوسلاوییناڭ. adj. يوغوسلاۋىسىلىك.

Z

- Z, z [zed]** ئىنگلiz تىلى ئېلىپبەسىنىڭ يىگىرمە ئالتنچى ھەربى
zeal [zi:l] قىزغىنلىق، قىزقىش: ~ n. revolutionary
ئىنلىكلاپىي قىزغىنلىق.
- zealous ['zeləs]** ①adj. ئاكتىپ. ②قىزغىنلىق، قىزقىدىغان.
- zero ['ziərəu]** I. n. نۆل، نۆل نۇقتا، نۆل گرادوس؛ ھېچنېمىد.
سى بولماسلىق، يوقسۇزلىق.
- zone [zəun]** ①n. باغ (هالقا قاتارلىقلارنىڭ). ②район، يەر: ~ the cotton
پاختىچىلىق رايونى. ③چەمبدىر.
④بىلباخ: ~ the torid [frigid] (سوغۇق) بىلباخ.
- zoo [zu:]** n. ھايۋانات باغچىسى.

Appendix I

قوشۇمچە I

دائىم ئىشلىتىلىغان قائىدىسىز پېلىلار جەدۋىلى

هازىرقى زامان شكلى	ئۆتكەن زامان شكلى	ئۆتكەن زامان سۈپەتداش شاكلى
arise	arose	arisen
awake	awoke	awoke, awaked
be (am, is, are)	was (were)	been
bear (تۈغماق)	bore	borne, born (مەھۇل دەرىجىدە) ئىشلىتىلىدۇ
bear (ئۇستىگە ئالماق)	bore	borne
beat	beat	beaten
become	became	become
begin	began	begun
bend	bent	bent, bended
bet	bet, betted	bet, betted
bid	bade, bid	bidden, bid
bind	bound	bound
bite	bit	bitten (بىزىدە) بولۇپ كېلىدۇ
bleed	bled	bled
blow	blew	blown
break	broke	broken
breed	bred	bred

bring	brought	brought
broadcast	broadcast, broadcasted	broadcast, broadcasted
build	built	built
burn	burnt, burned	burnt, burned
burst	burst	burst
buy	bought	bought
cast	cast	cast
catch	caught	caught
choose	chose	chosen
cling	clung	clung
come	came	come
cost	cost	cost
creep	crept	crept
cut	cut	cut
deal	dealt	deall
dig	dug	dug
do	did	done
draw	drew	drawn
dream	{dreamnt[dremnt] dreamed	{dreamt dreamed
drink	drank	drunk
drive	drove	driven
dwell	dwelt	dwelt
eat	ate [et, eit]	eaten
fall	fell	fallen
feed	fed	fed
feel	felt	felt
fight	fought	fought
find	found	found
flee	fled	fled
fling	flung	flung
fly	flew	flown
forbid	forbade, forbad	forbidden
forget	forgot	forgotten
forgive	forgave	forgiven
freeze	froze	frozen

get	got	got, gotten
give	gave	given
go	went	gone
grind	ground	ground
grow	grew	grown
hang	hung, hanged	hung, hanged
have	had	had
hear	heard	heard
hide	hid	(کوپر، ک hidden)
hit	hit	hit
hold	held	held
hurt	hurt	hurt
keep	kept	kept
kneel	knelt	knelt
know	knew	known
lay	laid	laid
lead	led	led
lean	{ leant [lent] leaned [li:nd]	{ leant leaned
leap	{ leapt [lept] leaped [li:pt]	{ leapt leaped
learn	learnt, learned	learnt, learned
leave	left	left
lend	lent	lent
lie	lay	lain
light	{ lit lighted	(کوپنچه lighted) تینقلوغچی بولۇپ کېلىدۇ
lose [lu:z]	lost [lost]	lost
make	made	made
mean [mi:n]	meant [ment]	meant
meet	met	met
mistake	mistook	mistaken

overcome	overcame	overcome
pay	paid	paid
put	put	put
read	read [red]	read [red]
ride	rode	ridden
ring	rang	rung
rise	rose	risen ['rizn]
run	ran	run
saw	sawed	sawed sawn (بەزىدە) بولۇپ كېلىدۇ)
say [sei]	said [sed]	said
see	saw	seen
seek	sought	sought
sell	sold	sold
send	sent	sent
set	set	set
shake	shook	shaken
shave	shaved	shaved کۆپىنچە shaven
shed	shed	shed
shine	shone [ʃən]	shone
shoot	shot	shot
show	Showed	Showed shown (بەزىدە) بولۇپ كېلىدۇ)
shrink	{ shrank shrunken shrunken چى بولۇپ كېلىدۇ)	shrunken
shut	shut	shut
sing	sang	sung

ئېنلىغۇچى

بۇلۇپ كەلگەندە

(بۇلىدۇ sunken)

sink	sank	
sit	sat	sat
sleep	slept	slept
slide	slid	slid , slidden
smell	smelt , smelled	smelt , smelled
sow	sowed	sown , sowed
speak	spoke	spoken
speed	sped , speeded	sped , speeded
spell	spelt , spelled	spelt , spelled
spend	spent	spent
spill	spilt , spilled	spilt , spilled
spin	spun , span	spun
spit	spat	spat
split	split	split
spoil	spoilt , spoiled	spoilt , spoiled
spread	spread	spread
spring	sprang	sprung
stand	stood	stood
steal	stole	stolen
stick	stuck	stuck
sting	stung	stung
stride	strode	stridden , strid
strike	struck	{ struck stricken
string	strung	strung
strive	strove	striven ['staivn]
swear	swore	sworn
sweep	swept	swept بەزىدە)
swell	swelled	بۇلۇپ swelled كېلىدۇ)
swim	swam	swum
swing	swung	swung
take	took	taken
teach	taught	taught
tear	tore	torn

tell	told	told
think	thought	thought
throw	threw	thrown
tread	trod	trodden, trod
understand	understood	understood
upset	upset	upset
wake	woke, waked	woken, waked, woke
wear	wore	worn
weave	wove	wove, woven
weep	wept	wept
win	won [wʌn]	won [wʌn]
wind	winded, wound [waund]	winded, wound [waund]
write	wrote	written

Appendix ॥

قوشۇمچە ॥

دائىم ئۇچرايدىغان يەر ناملىرى

Accra [ə'kra:]	ئاکرا
Addis Ababa ['ædis' æbəbə]	ئىددىس-ئېبې
Aden ['eidn]	ئادېن
Afghanistan [æf'gænistæn]	ئافغانستان
Africa ['æfrikə]	ئافريقا
Alabama ['ælə'bæmə]	ئالاباما
Alaska [ə'læskə]	ئالياسكا
Albania [æl'beinjə]	ئالبانىيە
Algeria [æl'dʒiəriə]	ئالجىرييە
Alps [ælps]	ئالپ تاغلىرى
Amazon ['æməzən]	ئامازون دەرياسى
America [ə'merikə]	ئامېرىكا
Amman [ə'ma:n]	ئاممان
Amoy [ə'mɔi]	شامېن
Amsterdam ['æmstədæm]	ئامستېردام
Angola [æŋ'gəulə]	ئانگولا
Ankara ['æŋkərə]	ئەنقرە
Arabia [ə'reibjə]	ئەرب

Argentina [ˈa:dʒənˈti:nə]	ئارگېنټينا
Arizona [ˈærɪˈzəunə]	ئارىزونا
Arkansas [ˈa:kənsɔ:]	ئاركانزاس
Armenia [a:mɪ:njə]	ئەرمەنييە
Asia [ˈeɪʃə]	ئاسيا
Athens [ˈæθɪnz]	ئافېنا
Atlantic [ət'læntik]	ئاتلاتلانتىك ئوكىيان
Australia [əs'treɪljə]	ئاؤسترالىيە
Austria [ˈɔ:striə]	ئاؤستررييە
Azerbaijan [ˈæzəbai'dʒa:n]	ئەزىز بەيجان
Bag(h)dad [bæg'dæd]	باغدات
Bahrein, Bahrain [ba:'rein]	بەھرەين
Bamako [ˈba:məkəʊ]	باماكو
Bandung [ˈba:nduŋ]	باندۇڭ
Bangkok [bæŋ'kɒk]	بانگکوک
Bangladesh [ˈba:ŋglə'def]	پېنگال
Barbados [ba:'beidəuz]	باربادوس
Beirut [bei'ru:t]	بېيکۈت
Belgium [ˈbeldʒəm]	بېلگىيە
Belgrade [bel'greid]	بېلگراد
Benin [be'nin]	بېنسن
Berlin [bə:'lin]	بېرلىن
Bern(e) [bə:n]	بېرن
Bhutan [bu:'ta:n]	بۇتان
Birmingham [ˈbə:miŋθəm]	بىرمەنگام
Bolivia [bə'livɪə]	بولۇشىيە
Bombay [bəm'bei]	بومباي
Bonn [bən]	بونن

Boston [ˈbɒstən]	بوستون
Botswana [bəts'wa:nə:]	بوتسوانا
Brazil [brə'zil]	برازيليه
Brazzaville [ˈbræzəvil]	براززاؤيل
Britain [ˈbritn]	بريتانيه
Brunei [ˈbru:nai]	برونئي
Brussels [ˈbrʌslz]	بريوسبل
Bucharest [ˈbju:kərest]	بخارپست
Budapest [ˈbju:bə'pest]	بوداپيشت
Buenos Aires [ˈbwenəs'aiəriz]	بوئينوس ئيريس
Bulgaria [bʌl'gəriə]	بولغاريه
Burma [bə:mə]	برما
Burundi [bu'rundi]	بوروندي
Cairo [ˈkaiərəu]	قاهره
Calcutta [kæl'kʌtə]	كالكتا
California [ˈkæli'fɔ:njə]	كاليفورنيه
Cambodia [kæm'bəudʒə]	كامبودزا
Cambridge [ˈkeimbridʒ]	كامبريج
Cameroon [ˈkæməru:n]	كامeroon
Canada [ˈkænədə]	كانادا
Canberra [ˈkænbərə]	كانبرا
Canterbury [ˈkæntəbəri]	كاتربيري
Carolina [ˈkærə'lainə]	كارولينا
Caucasus [kɔ:kəsəs]	كاوزكاز
Chad [tʃæd]	چاد
Chicago [ʃi'ka:gə]	چيكاغو
Chile [tʃili]	چيلي
China [tʃaina]	چوئڭو

Cleveland	[ˈkli:vland]	کلیوپلینڈ
Colombia	[kə'lombiə]	کولومبیہ
Colombo	[kə'ləmbəu]	کولومبو
Colorado	[ˈkələ'ra:dəu]	لولورادو
Conakry	[ˈkənəkri]	کوناکری
Congo	[ˈkɔŋgəu]	کونگو
Connecticut	[kə'nektikət]	کوننیکتیکٹ
Copenhagen	[ˈkəupən'heigən]	کوبنهاگن
Costa Rica	[ˈkəstə'ri:kə]	کوستاریکا
Cyprus	[ˈsaiprəs]	سپرُوس
Czechoslovakia	[tʃekəusləu'vækia]	چیخوسلوواکیہ
Dakota	[də'kəutə]	داکوتا
Damascus	[də'ma:skəs]	دمشق
Danube	[dænju:b]	دونای دریاسی
Dares Salaam	[ˈda:res sə'la:m]	دارئیسسالام
Delaware	[ˈdeləwərə]	دلاؤار
Delhi	[ˈdeli]	دہلی
Denmark	[ˈdenma:k]	دانیہ
Detroit	[də'trɔit]	دیتروئٹ
Djakarta, Jakarta	[dʒɑ:kə'ta:tə]	جاکارتا
Dominica	[də'mi'ni:kə]	دومینیکا
Dover	[dəuvə]	دوہر
Dublin	[dʌblin]	دوبلین
Ecuador	[ekwə'dɔ]	ئیکوادور
Edinburgh	[ˈedinbərə]	ئینڈینبُرگ
Egypt	[i:dʒipt]	مسر
Ei Salvador	[el'sælvədɔ:]	سالوادور
England	[ˈɪnglənd]	انگلیہ

Estonia [es' təunjə]	ئېستونىيە
Ethiopia ['i:θi' əupjə]	ئېپىتۇپىيە
Europe ['juərəp]	ياؤرۇپا
Fiji [fi:'dʒi:]	فىجى
Finland ['finlənd]	فنلاندىيە
Florida ['floridə]	فلورىدا
France [fra;ns]	فرانسييە
Gabon [ga:'bu:n]	گابون
Gambia ['gæmbiə]	گامبىيە
Gangtok ['gʌŋtək]	گانگتوك
Geneva [dʒ'ni:və]	جەنۋە
Georgia ['dʒɔ:dʒiə]	① جورجىيە ② گرۈزىيە
Germany ['dʒə:məni]	گېرمانييە
Ghana [ga;nə]	گانا
Gibraltar [dʒi'brotəltə]	جەبلەتارق
Glasgow ['gla:sgəu]	گلاسگوو
Gorki [gɔ:ki]	گوركى شەھرى
Greece [gri:s]	گرېتسىيە
Greenland ['grinlənd]	گرېنلاندىيە
Greenwich ['grinidʒ]	گرېنچ
Guatemala ['gwæti'ma:lə]	گۋاتېملا
Guinea ['gini]	گۇنئىيە
Guinea-Bissau ['ginibi'sau]	گۇنئىيە بىساۋۇ
Guyana [gi'a;nə]	گۇئىانا
Hague [heig]	گائىاكا
Haiti ['heiti]	هایتى
Hamburg ['hæmbə:g]	خامبۇرگ
Havana [hə'venə]	هاۋانا

Holland [’hɔlənd]	گوللاندیہ
Honduras [hɔn’djərəs]	ہونڈوراس
HongKong [hɔŋ’kɔŋ]	شیاٹکاٹ
Hungary [’hʌŋgəri]	وینگریہ
Iceland [’aislənd]	ئیسلاندیہ
Idaho [’aidəhəu]	ئایداخو
India [’indjə]	ہندستان
Indiana [’indi’ænə]	ئیندیانا
Indo-china [’indue’tʃainə]	ہندیچینی
Indonesia [’indəu’ni;zjə]	ہندو نیزیہ
Iowa [’aiəuə]	ئایوا
Iran [i’ra;n]	ئران
Iraq [i’ra;k]	ئراق
Ireland [’aiələnd]	ئرلاندیہ
Islamabad [is’la:mə’ba:d]	ئسلامناباد
Israel [’izreiəl]	ئسرائیلیہ
Italy [itəli]	ئیتالیہ
Jakarta [dʒə’ka:tə]	جاکارتا
Jamaica [dʒə’meikə]	یامایکا
Japan [dʒə’pæn]	یاپونیہ
Jerusalem [dʒə’ru:sələm]	بیر و سالم
Jordan [’dʒɔ:dn]	جورڈانیہ
Kabul [’kɔ:bl]	کابول
Kansas [’kænzəs]	کانزاس
Karachi [kə’ra:tʃi]	کاراچی
Katmandu [’ka:tma:ndu]	کاتماندو
Kazakhstan [’ka:za:k’sta:n]	قازاقستان
Kentucky [ken’tʌki]	کینٹوکی

Kenya [ˈki:njə]	کینیا
Khuart (o)um [ka:ˈtu:m]	خارتوم
Kinshasa [kinˈʃa:sə]	کیشاس
Kirghizstan [kə:gɪ:z'ta:n]	قرغیزستان
Korea [kə'riə]	کوریہ
Kuala Lumpur [ˈkwa:lə'lumpuə]	کوالا-لومپور
Kuwait [ku'weit]	کوئٹہیت
Laos [laʊz]	لاؤس
Latin America [ˈlætɪnə'wərɪkə]	لاتن ٹامبریکسی
Latvia [ˈlætvɪə]	لاتویہ
Lebanon [ˈlebənən]	لبنان
Leipzig [ˈlaipzɪg]	لپیزیگ
Leningrad [ˈlenɪŋra:d]	لینینگراد
Liberia [laɪ'biəriə]	لیبریریہ
Lima [ˈli:mə]	لیما
Lisbon [lɪzbən]	لیسبون
Lithuania [ˈliθju:enjə]	لیتوا
Liverpool [ˈlivəpu:l]	لیورپول
London [ˈlʌndən]	لondon
Los Angeles [lɒs'ændʒəli:s]	لوس انجلیس
Lusaka [lu:'sa:kə]	لوساکا
Luxemburg [ˈlʌksəmbə:g]	لیوکسیمبورگ
Luzon [lu:'zən]	لوزون
Macao [mə'kau]	ٹاؤنمن
Madgaascar [ˈmædə'gæskə]	ماداگاسکار
Madrid [mə'drid]	مادرید
Maine [mein]	مائئن
Malawi [mə'la:wi]	مالاوی

Malaya [mə'leɪə]	مالايا
Malaysia [mə'leɪʃə]	ماليشيا
Maldives ['mə:ldiv]	مالديفي
Mali ['ma:li]	مالي
Malta ['mo:lta]	مالتا
Manchester ['mæntʃɪstə]	مانچستر
Manila [mə'nilə]	مانيلا
Marathon ['mærəθən]	مارافون
Maryland ['mɛərilænd]	ماريلاند
Massachusetts ['mæsə'tʃu:səts]	ماساتشوستس
Mauritania ['mɔri'tenjə]	ماوريتانيه
Mauritius [mə'rɪʃəs]	ماوريچوس
Mediterranean ['medɪtə'reinjən]	(~ sea) نو تورا دېڭىز
Mexico ['mekṣikəu]	مېكسيكا
Michigan ['miʃigən]	ميچigan
Minnesota ['mini'səutə]	مننپسوتا
Mississippi ['misi'sipi]	① ميسيسيپى ② ميسىسىپى دەرياسى
Missouri [mi'zuəri]	مىسسورى
Moldavia [məl'deivjə]	مولداۋىيە
Mongolia [mɔŋ'guljə]	موڭغۇلىيە
Montana [mɔn'tænə]	مۇتنانا
Morocco [mə'rɔkəu]	مراکەش
Moscow ['mɔskəu]	موسکۋا
Mozambique ['məuzəm'bik]	موزامبىك
Munich ['mju:nik]	ميونخىن
Nagasaki ['nægə'sa:ki]	ناگاساكى
Namibia [nə'mibijə]	نامېبىيە
Nebraska [ni'bræskə]	نىبراسكا

Nepal [ni:'pɔ:l]	نپال
Netherlands ['neðələndz]	گوللاندیہ
Nevada [ne'va:də]	نیوادا
New Hampshire [nju:'hæmpʃɪə]	نیوہامپشیر
New Jersey [nju:'dʒerzi]	نیوجرسی
New York ['nju:'jɔ:k]	نیویورک
New Zealand [nju:'zi:lənd]	نیوزیلینڈ
Nicaragua ['nikə'rægjuə]	نیکاراگوا
Niger ['naɪdʒə]	نیجر
Nigeria [nai'dʒiəriə]	نیجریہ
Nile [nail]	نیل دریا سی
Nora ['nɔ:rə]	نورا
Norway ['nɔ:wei]	نورڈنگنیہ
Oceania ['əʊsi:eɪnjə]	اؤکیانیہ
Oxford ['ɔksfəd]	اؤکسفورڈ
Pacific [pə'sifik]	تسنچ ٹوکیان
Palestine ['pælistain]	پہلے ستین
Pamir [pə'miə]	پامیر
Panama ['pænə'ma]	پاناما
Paris ['pærɪs]	پاریز
Peking [pi:'kiŋ]	بیجینگ
Pennsylvania [pensil'veinjə]	پنسیلوانیہ
Persia ['pə:sɪə]	پرسیہ
Peru [pə'rū:]	پیرو
Philadelphia [filə'delfjə]	فلانڈلفیہ
Philippines ['fili'pi:nz]	۱ فلیپین ۲ فلیپین تا قم ٹارالری
Phnom Penh [p'nɔ:m'pen]	پنوم پن
Poland ['pəulənd]	پولشہ

Portsmouth [ˈpɔ:tsməθ]	پورتمسٹ
Portugal [ˈpɔ:tjʊgəl]	پورتگالیہ
Potsdam [ˈpɔtsdæm]	پوتسدام
Prague [pra:g]	پراگا
Puerto Rico [ˈpwə:təʊ’ri:kəʊ]	پوئرٹوریکو
Pyongyang [ˈpjɔŋ’jæŋ]	پیونچیاڭ
Rangoon [ræŋ’gu:n]	ရانگون
Rawalpindi [’ra:vəl’pindi]	راۋالپندي
Reunion [ri’ju:njən]	رېيونىيۇن
Rhine [rain]	رېین دەرياسى
Rhode Island [rəud’ailənd]	رود ئايلات
Rhodesia [rəu’di:ziə]	روڈزیيە
Romania [ru:’meinjə]	رومانييە
Rome [rəum]	رم
Russia [’rʌʃə]	روسىيە
Rwanda [ru:’ændə]	رۋاندا
Sahara [sə’ha:rə]	سەھرائى كەبىر
Saigon [sai’gən]	سايگون
Salvador [’sælvədɔ:]	سالۋادور
Samoa [sə’məuə]	ساموئا
San ‘a , Sanaa [sa:’na:]	سانا
San Francisco [’sænfrən’sisko]	سان فرانسيسكو
San Marino [’sænmə’ri:nəu]	سان مارينو
Santiago [’sænti’a:gəu]	سانتياغو
Sarawak [sə’ra:wək]	ساراواك
Saudi Arabia [’saudi’əreibjə]	سەئۇدى ئەرەبستان
Scotland [’skɔtləd]	شوتلاندييە
Senegal [’seni’gɔ:l]	سېنېگال

Seoul [səʊl]	سیئول
Shanghai [ʃæŋ'hai]	شاڭخەي
Siberia [sai'biəriə]	سېبرىيە
Sierra Leone ['siərəli'əun]	سېررالېتۇن
Sikkim ['sikim]	سکىكم
Singapore ['singə'po]	سنگاپور
Sofia ['səufiə]	سوفیيە
Somalia [sə'ma:liə]	سومالى
Spain [spein]	ئىسپانىيە
Srilanka [sri'læŋka]	سريلانكا
Stockholm ['stɔkhəum]	ستوكھولم
Sudan [su:'da;n]	سودان
Swatow ['swɔtəu]	شەنتو
Swaziland ['swa;zilænd]	سوڙازيلاند
Sweden ['swi:dn]	شۋېتسييە
Switzerland ['switsələnd]	شۋېتسارىيە
Syria ['siriə]	سورىيە
Ta(d)jikistan [ta/'dʒiki'sta:n]	تاجىكىستان
Tanzania [taen'zænjə]	تاتزانييە
Tashkent [taef'kent]	تاشكەنت
Teheran [tiə'ra:n, 'tehə'ra:n]	تېهران
Tel Aviv ['telə've:v]	تېل ئاۋۇ
Tennessee ['tene'si:]	تېننسى
Texas ['teksas]	تېكساس
Thailand ['tailænd]	تايلاند
Thames [temz]	تامېس دەرياسى
Thimpu ['θim'pu:]	تمېپۇ
Tibet [ti'bet]	شىزىڭ

Tirana [ti'ra;nə]	تیرانا
Tokyo ['təukjəu]	توكیو
Tonga ['tɔŋgə]	تونگا
Toronto [tə'rɒntəu]	تورونتو
Tunis ['tju;nɪs]	تونس
Tunisia [tju:'niziə]	تونزییه
Turkey ['tə:ki]	تۈركىيە
Turkmenistan ['tə:meni'stæn]	تۈركىمەنستان
Uganda [ju:'gændə]	ئۇگاندا
UK , U. K. =United kingdom	بىرلەشمە پادشاھلىق
Ukraine [ju:'krein]	ئۆكرائىنا
Ulan Bator ['u;lə:nd'bɑ:tɔ]	ئۇلان باتور
Uruguay ['urugwai]	ئۇرۇغۋاي
Urumqi [u'rumtʃi]	ئۇرۇمچى
U. S. , US=United States (of America)	ئامېرىكا قوشما شتاتلىرى
U. S. A. , USA=United States of Ameria	ئامېرىكا قوشما شتاتلىرى
Utah ['ju:ta:]	يۇتا
Uzbekistan ['uzbeki'sta:n]	ئۇزبېكىستان
Vancouver [væn'ku:və]	ۋېنکوۋېر
Vatican ['vætikən]	ۋاتიكان
Venezuela ['vene'zweilə]	ۋېنېسۇئلا
Vermont [və'mɔnt]	ۋېرمونت
Versailles [vəs'sai]	ۋېرسال
Vienna [vi'ena]	ۋېينا
Vientiane [vjen'tjæn]	ۋېنتيان
Viet Nam , Vivetnam [vjet'næm]	ۋېتنام
Virginia [və'dʒɪnjə]	ۋېرگىنىيە
Volta ['vɔltə]	ۋولتا

Warsaw [ˈwɔ:sɔ:]	ۋارشاۋا
Washington [ˈwoʃɪŋtən]	ۋاشنگتون
Wellington [ˈwelɪntən]	ۋېللينگتون
Windhoek [ˈwɪnθuk]	ۋېندخوک
Wisconsin [wɪs'kɒnsin]	ۋېسكونسن
Wyoming [wai'əumiŋ]	ۋايومنڭ
Yangtse River, Yangtze River [ˈjænts'irivə]	(ياڭز بىجاڭ) چاڭچالىڭ دەرياسى
Yemen [ˈjemən]	يەمەن
Yenan [ˈjen'a:n]	يەنەن
Yokohama [ˈjœukə'ha:mə]	يۈكۈخاما
Yugoslavia [ˈju:gəu'sla:vjə]	يۈگۈسلاۋىيە
Zaire [zə'i:rə]	زاير
Zambia [ˈzaembia]	زامبىيە
Zimbabwe [zim'ba:bwi]	زىمبابۋى
Zurich [ˈzjuərik]	سيۇرېخ

责任编辑:艾克拜尔·艾力
封面设计:加拉力丁·巴合拉木

英维词典 (维吾尔文)

阿吉库特鲁克·卡德尔 编

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码830001)

新疆新华书店发行

乌鲁木齐福利印刷厂印刷

787×1092毫米 64开本 9.875印张 2插页

1999年6月第1版 1999年6月第1次印刷

印数:1—10,000

ISBN7—228—05210—2/H · 140 定价:12.00元